

# *Hřibátko*

*podle lidových vyprávění ze Středozeemě  
přeložila a zpracovala Laisi Finwen*

# I.

## *Dítě a kůň*

### kapitola 1.

Začínalo léto a zvlněné zelené pastviny se koupaly ve slunečním světle. Ovce odpočívaly po ranní pastvě ve stínu skupinky stromů. Za jejich zády louka končila hradbou lesa: staleté lípy, duby a buky tu spokojeně podřimovaly a vystavovaly rozložitě koruny voňavému nebeskému zlatu. Všude panoval klid a mír.

Tu se na dobytčí cestě, stoupající z podhradí k pastvinám, objevil kůň v plném cvalu. Ani on však kupodivu nenarušil celkový dojem pohody: uháněl plnou rychlostí, avšak uvolněně a spokojeně, plný radosti z pohybu. Byl to bělouš, drobný, avšak ušlechtilých tvarů a ohnivého temperamentu; a poutník, který by zavítal do této krajiny poprvé, by mohl pocítit jisté překvapení při pohledu na jezdce, který se na něm bravurně držel bez sedla a bez uzdy - tím spíše, že tímto jezdcem bylo pouhé dítě, dívka snad desetiletá. Seděla na koňském hřbetě naprosto nenuceně, jako by se tam už narodila, uvolněná a spokojená jako kůň sám - jen občas nahlas zavýskla samou radostí. Oblečena byla v prosté tmavozelené kalhoty a košili a světlé copánky za ní vlály ve větru.

Elfí dítě, řekl by si cizí poutník - avšak kdyby se mu naskytla příležitost podívat se na ni úplně zblízka, byl by viděl, že její oči jsou očima prostého smrtelníka a její tvářička, ač živá a dětsky půvabná, v sobě nemá nic nadpozemsky krásného. Tím víc by žasl nad jejím chováním a uměním - lidem z okolí však ten pohled už zevšedněl a prostě a klidně by mu vysvětlili, že to je jen Tinwen, nejmladší dítě knížete Ithilien.

\*

Když se kdysi Aldariel, známá také jako Melwen, o níž se zpívá v mnoha písních, vrátila ze svých cest, usadila se se svou rodinou v bezprostřední blízkosti knížecího sídla. Ač totiž měla na počátku cesty jen krátce možnost pobýt s Faramirem a ěowyn, získali k sobě velmi srdečný vztah a oboustranně si přáli mít možnost se vidat častěji. Protože Melwen byla provdána za elfa z Lórien, ubytovali se na mohutném platanu jen kousek od kraje lesů. Odtud měla na knížecí hrad něco přes půl míle, takže tam mohla za chvilku doběhnout pěšky nebo ještě rychleji dojet na koni. Ona i Tuilindo, její manžel, si s sebou přivedli po ušlechtilém koni. Ten jeho byl ze starého elfího chovu, nádherná klisna, bílá jako padlý sníh, jiskřící ve slunečních paprscích, a plná vlídné moudrosti; jen málokteré zvíře se však mohlo rovnat koni

jejímu, stříbřitému hřebci nevidané velikosti, důstojnosti, síly i inteligence. Oba běhávali volně, kde se jim zlíbilo, ale ochotně přibíhali na zavolání, ba stávalo se, že se vrátili i z větší dálky, než na jakou bylo možno je zavolat, vždy přesně ve chvíli, kdy jich bylo třeba.

Ty první roky po návratu se Melwen s Éowyn vídaly téměř každý den. Melwen v té době pečovala o dvě, později tři malé děti, ale její manžel jí rád dopřál trochu volna a navíc dbal o to, aby neztratila kondici, takže ji přímo vedl k tomu, aby si denně zajezdila na koni. A Éowyn, původem rohanská princezna, se k ní připojovala s obrovskou chutí a bez nejmenších potíží, třebaže už nyní nebyla nejmladší. Pak však jejich štěstí vzalo za své téměř přes noc.

Sedmým rokem Éowyn poznala, že také ona bude mít ještě dítě. Knížecí pár měl v té době už tři odrostlé syny a ani jeden z manželů s něčím takovým nepočítal. Éowyn však snášela těhotenství velmi dobře a na dítě se těšila - často opakovala, jak doufá, že to bude konečně holčička. To se také stalo; její narození však matka málem zaplatila životem. Porod byl mimořádně těžký a sotva se začalo zdát, že se aspoň jakž takž zotavuje, přidala se horečka. Král za ní dvakrát přijel a to jí zřejmě nakonec zachránilo život, avšak na nohy se nepostavila až do zmíněho slunovratu.

Melwen byla plna soucitu a protože tou dobou svého třetího synka ještě neodstavila, přirozeně se nabídla, že bude dítě kojit. Rodinu opustit nemohla, nastěhovali se tedy všichni na hrad, kde jim bylo více než ochotně připraveno co nejpřepychovější ubytování. Ovšem, elfové mají na bydlení poněkud jiná měřítká než lidé - a Melwen byla entí schovanka: také ona se mezi kamennými zdmi cítila jako ve vězení. Většinu času tedy všichni trávili v nevelkém parku, který bezprostředně přiléhal ke hradu. Léto právě začínalo, takže jim nic nebránilo tam pobývat od časného rána do pozdní noci. Malá princezna dobře spala v kolébce, pohupující se na větvi, a vždycky od té doby milovala pohled vzhůru do listí, kterým prosvěcovalo slunce. Byla to také Melwen, kdo si první povšiml, že pláč novorozeněte připomíná řehtání hříbátka. "Pravá rohanská krev!" smála se a začala maličké říkat přezdívkou, která jí už pak u nich v rodině zůstala.

Postupem času však začaly určité potíže. Parčík u hradu neposkytoval elfi rodině dostatek soukromí, který potřebovala, a všichni se tam cítili poněkud stísněně. Na druhou stranu mít elfy přímo v hradním parku působilo nepříjemně na většinu služebnictva i dvořanů. Ne že by o nich smýšleli zle, alespoň většinou - u Faramirova dvora se jen výjimečně vyskytl někdo, kdo by sdílel pověřivost, mezi venkovany běžnou. Na druhou stranu však toto nebyl dvůr královský, ke kterému elfové patřili naprosto přirozeně. Zde působili nezvykle a tak bezprostřední soužití v lidech vyvolávalo nervozitu. Z lásky ke knížeti dlouho tento stav snášeli bez reptání; když se však na podzim ochladilo, začali na něj naléhat, aby nenechával svou dceru mrznout celé dny venku.

Nakonec se tedy obě rodiny zase rozloučily. Princezně sehnali chůvu a nastěhovali ji do domu, Melwen se vrátila do lesa. Denně však maličkou navštěvovala a brala si ji aspoň na pár hodin k sobě domů; celý ten čas trávila princezna na její hrudi či zádech, zavěšená v prostinké kolébce z kusu látky. Jezdily tak spolu na koni, takže dítě skutečně trávilo na koňském hřbetě mnoho času už od prvních měsíců.

Když princeznička začala běhat, vycházela už její maminka také občas z domu. Pak sedávala Melwen s ní se všemi dětmi před hradem na trávníku a nechávala je, aby se společně po svém seznamovaly se světem. Aby přitom Tinwen bylo pohodlně, zhotovila pro ni oblečení tak, jak se tomu kdysi dávno naučila u entů: z mechu a lišejníků. A na chladné dny jí upletla svetříček z příze, vyrobené její elfí přítelkyní Elanor, nyní vyhlášenou pastýřkou a přadlenou: měl všechny barvy duhy, a přece v něm převládala šedá, takže byl nenápadný a zároveň lahodil oku. Krásně hrál, nikdy se neroztrhal a zdálo se, že roste zároveň se svou majitelkou. Nosila ho a milovala celou řadu let.

Jakmile Éowyn trochu otrnulo, zatoužila znovu sednout na koně a rozletět se s ním po pastvinách; cítila, že jedině tak by se mohla znovu uzdravit – na něco takového však žel nebylo ani pomyšlení. Melwen jí však ráda půjčila svého koně, který byl moudrý a spolehlivý a pacientku nesl jemným krokem, zatímco Aldariel sama s její dcerkou na zádech kráčela po jeho boku; a tak se pomaleji, ale přece jen dosti snadno dostali zase i do lesa. A třebaže nyní nemohla kněžna Ithilien podstupovat rychlou jízdu a namáhavý pohyb, bylo vidět, že pobyt venku jí velmi prospívá. Tak trávila ona i malička po léta mnoho času v Melwenině rodině.

Tři Aldarieliny děti byly mnohem hůř k uhlídání než malá princezna - všechny tři byly kloučci a výrazně elfího rodu. Jak však plynul čas, začala mít péče o ni jinou nevýhodu: zatímco elfátka většinou poslouchala na slovo, vedena svou citlivostí a vnímavostí vůči všemu živému, princeznička byla nesmírně vzdorovitá, snad i více než průměrné lidské dítě. Melweniny vlastní děti to uvádělo v úžas. Když viděly její chování, často se bláznivě rozesmály a nemohly vůbec přestat.

Jak Melwen, tak Éowyn si s tím arci uměly poradit; obě byly dosti energické, avšak dovedly být zároveň i srdečné a plné porozumění. Někdy toho ani nebylo třeba, neboť zabralo právě už jen bouřlivé veselí ostatních dětí: dívka začala cítit, že nějak nezapadá mezi ně, a zarazila se. Když však nepomáhalo nic, zasahoval Tuilindo - stačilo, aby se jí krátce podíval do očí. V minulosti býval jedním z knížat Noldor, odchovaný ve Valinoru; neužíval své moci často, ale když chtěl, málokdo z lidí se mu dokázal postavit na odpor.

Poměrně rychle si tak k němu vypěstovala ohromný respekt. Krotla, už když vykročil jejím směrem, ba, když se po ní jen ohlédl. Doslova se mu vyhýbala obloukem. Vyrostla z nejhorsího věku a už se většinou uměla druhým přizpůsobit, ale bázeň před Tuilindem v ní zůstala.

Na druhou stranu však s ním neměla jen samé nepříjemné zážitky. Když zpíval, dokázala už jako malička naslouchat celé hodiny, uchválena snad hlouběji než jeho synové. Uměl přilákat jakékoli zvíře, takže si jí vylezlo na klín a nechalo se hladit - také u toho vydržela neobyčejně dlouho a zdálo se, že jí nic nechybí ke štěstí. Rád ji tak tajně pozoroval. Když plakávala proto, že se jí zatoulala některá z hradních koček, nelitoval času ani námahy, dokud jí jejího svěřence nevystopoval.

Od něj také dostala svého prvního koně. Tuilindo za běžných okolností žádně peníze neměl a nepoužíval, ale když je někdy potřeboval, většinou na nějaký skutek lásky, uměl si opatřit polodrahokamy a z nich, nebo dokonce i jen z obyčejného křemene, vyráběl šperky tak skvostné, že vlastně vládl neomezeným bohatstvím. Ale ať už tomu tak bylo i v tomto případě nebo šlo prostě o dar, mezi jeho lidem mnohem

častější než obchod, jednou se zkrátka vytratil na několik dní a vrátil se s drobným bílým koníkem; nabídl svým dětem, že je na něm naučí jezdit.

Všechny tím byly pochopitelně nadšený, rychle to umění zvládly a dosti brzy se začaly věnovat zase něčemu jinému. S malou princeznou, na kterou především myslel, když koně sháněl, tomu bylo jinak. Ačkoli mezi lidmi by zřejmě platila za nadanou jezdkyňi, zejména když uvážíme, že tehdy šlo o dítě asi pětileté, přece jen neměla elfí lehkost a rovnováhu. Při prvních pokusech musela usilovně zápasit se strachem. Věnoval jí mnoho hodin, kdy koně na dálku řídil a neustále byl ve střehu, aby zabránil úrazům. Zároveň ji vedl k tomu, aby se s koněm sblížila natolik, že se s ním bezpečně dorozumí: péčí o něj, společnou hrou, a později i během jízdy. Když jí byl nablízku, vnímala všechno živé mnohem citlivěji než obvykle - a jakmile jednou něco pochopila, zůstalo to v ní, i když odešel. Musela vynaložit mnoho energie a trpělivosti, ale nenechala se ničím odradit. A byl to velký den, když si s Tuilindem poprvé vyjeli bok po boku, jako rovný s rovným.

Ale čím víc bojů a úsilí jí ježdění stálo, tím víc k němu přilnula. Nikdy jí neomrzelo a neminul skoro den, kdy by mu chvílku nevěnovala. Pokud šlo o koně samotného, toho milovala horoucí láskou a velmi trpěla tím, že se od něj občas musí odloučit. Kdyby bylo po jejím, byla by u něj i spala. Stýskalo se jí po něm po celý čas, který musela trávit doma. Ale když jí otec nabízel, že jí koně od Tuilinda koupí, hrdinně odmítla. Nechtěla, aby kůň musel spát zavřený ve stáji nebo aby mu dokonce někdo nutil sedlo a uzdu. Přála mu volnost, kterou sama tak milovala, a byla rozhodnuta mu ji ponechat za každou cenu.

Tuilindovi netrvalo dlouho, než se to dozvěděl, a velmi ho to potěšilo. Asi týden potom si vzal Tinwen stranou a řekl jí:

"Rád slyším, že jsi ukázala, že máš svého čtyřnohého přítele raději než sama sebe - že mu rozumíš a přeješ mu volnost, i když jí sama trpíš. Zůstane-li tvé srdce vždycky takto svobodné, budeš šťastná. A ještě něco ti povím. Toho koně, jak víš, jsem původně opatřil pro vás všechny - a na hrad bych ho byl neprodal za žádné peníze. Ale teď je tvůj, dávám ti ho, když tě k němu pojí opravdová láska. Už i tak bylo pouto mezi vámi silné, ale nyní jsem mu vložil tvoje jméno do srdce - budeš pro něj už vždycky jiná než všichni ostatní lidé a dokud nebudeš chtít, nikdy na tebe nezapomene."

To slovo pro ni znamenalo víc, než kdyby jí udělil vyznamenání sám král.

## kapitola 2.

Nebylo pro Faramira snadné pozorovat, jak jeho dcera roste do síly a krásy, avšak jeho draze milovaná žena chřadne před očima. Mnohokrát si vyčítal, že došlo i na to poslední dítě. Což nebyli dostatečně požehnáni i tak? Neměli se raději spokojit se štěstím, které už jim bylo dopřáno, a nepokoušet osud?

Ne že by Éowyn tělesným potížím trpně podávala, to vskutku nebylo v její povaze. Když se přesvědčila, že na koně už nikdy nesedne, pustila se s nadšením do efích hrátek s koněm ze země a brzy vynikla v umění připravit koně pro jezdce výborným a přitom pro něj příjemným způsobem. Sdílela tak s Melwen její nejmilejší práci; a našla v tomto novém umění hlubší uspokojení než kdysi v umění jezdeckém. Čím dál víc jí však nezbývalo než spolupracovat s druhými a přispívat spíše moudrostí a pozorností než pohybem těla. Bývala nyní často nemocná a pokud ne, přechasto velmi unavená. Většinou se nedokázala zúčastnit ani večere; sledovala sice svou čipernou dcerku v lese, kdykoli jen trochu mohla, s potěšením přihlížela jejímu dovádění s koněm, ale když nastal večer, byla nucena ulehnout dříve než ona.

Proto byl Faramir Melwen opravdu vděčný, že maličké věnuje tolik péče a zájmu. Sám nezůstával pozadu. Nejenomže se osobně staral, aby měla tu nejlepší možnou péči. Věnoval jí také téměř všechnen svůj volný čas, dokonce už v nejtěplejším věku, v době, kdy byl zatím jako asi všichni otcové zvyklý přenechávat své děti spíše matce. Překonal přirozené rozpaky začátečníka a hrál si s ní nebo později povídal o jejich dětských zájmech. Necítil se ale nikdy tak jistý, aby Melwen v duchu nepovažoval za mnohem lepší opatrovnici; poskytoval jí tedy tolik prostoru, kolik jen bylo únosné.

A nemoc neustupovala, naopak se zhoršovala. Tu zimu, kdy bylo Tinwen šest let, musela její maminka strávit několik měsíců v Domech uzdravování. S jarem se pravda vrátila a když nemusela spát, sedávala mnoho hodin na sluníčku v zahradě. Tinwen tam ráda trávila čas s ní, povídky si spolu a hrály a malá princezna bývala obdivuhodně tichá a klidná a přizpůsobivá; byla to však většinou její maminka, kdo ji povzbudil, aby se co nejdříve zase zašla podívat i za koněm a do Melweniny rodiny – měla ji arci moc ráda a společné chvíle byly pro ni štěstím, ale v žádném případě nechtěla svou dceru vázat v nečinnosti a obsluhování pacienta, kterého si sama v mládí užila až příliš. Ta první léta leckdy našla sílu zajít tam s ní a zapojit se do chodu lesního života. Později, jak se její zimní pobyty v Minas Tirith prodloužily a sil jí ubývalo, často své dceři aspoň schválně vymohla pár dní volna v rodině svých přátel.

Faramir občas také do Tuilindovy rodiny chodíval, ale pravda, jen zřídkakdy. Chvíle, které musel věnovat nutné správě svého svěřeného území, se ošidit nedaly; a zrovna tak bylo nesmírně důležité věnovat co nejvíce času a lásky své milované, teď, když musela zápasit s tolika bolestmi a životními změnami, které pro ni znamenaly ztrátu téměř všeho, co kdy měla ráda. A Melwen nyní měla kupu malých dětí a nedostala se s nimi na hrad tak často, jak by chtěla. Tak došlo k tomu, že Faramir téměř vůbec nepečoval o svou dceru zároveň s Melwen. Naprosto přirozeně všechno

zařizoval tak, že s ní trávila svůj čas, když on byl zaměstnán jinak. Mělo to své výhody, avšak i jednu nevýhodu: čas, který oba dva považovali pro ni za tak důležitý, trávili odděleně. Poslouchat dětské vyprávění o elfech je něco docela jiného než s nimi žít - jeho dcera mu nic netajila, a přece v nich obou postupem času stále víc a víc sílil pocit, že mezi nimi není úplné porozumění. Otec cítil, jak sklouzává po povrchu srdce svého dítěte, a to v něm prohlubovalo pocit bezmocnosti, bezradnosti a tím pádem i podvědomou nechuť, kterou musel překonávat, aby se malé věnoval. Dcera v sobě nosila neuvědomělou prázdnotu, která volala po naplnění.

Milovali se ovšem navzájem horoucně; nebylo nic, co by jeden pro druhého neudělali. Ale nebyli si úplně blízko; a dokonce i vzájemná láska sama v sobě měla jedno úskalí: stále více upevňovala v princezně její svéhlavost. Otec jí jen nerad a s velkým úsilím něco odepřel. Samozřejmě měl dost pevnosti, aby káral zjevnou vzdorovitost, jenže k takovým situacím došlo jen párkrát v hodně časném princeznině věku. Protože ho milovala, snažila se s ním vycházet po dobrém, a tak rychle našla způsoby, jak z něj dostat všechno, co chce, aniž to vlastně pozoroval. Protože ho milovala, vždycky se mu podvolila, když už došlo k rozporu; ale podvolovala se právě jen proto, že ho milovala. Byla dítětem Éowyn: mohl si ji podmanit láskou, ale zůstávala svá - spíš bys ji zlomil než ohnul. Občas i v této oblasti cítil, že se mu věci jaksi vymkly z rukou, ale nedokázal přijít na to, co by se s tím dalo dělat.

Nevěděl dokonce ani, že Melwen už dávno není tou nejdůležitější osobou v životě jeho dítěte. Sám ji považoval za tak důležitou, že mu to prostě ani na mysl nepřišlo. A třebaže za Melwen nechodil tak často jako jeho dcerka, měl v ní stále blízkou duši: věděl tedy velmi dobře, že od ní dítě přijímá něco velmi cenného a přesně to, co si přál. A přece už nyní stála Melwen teprve až asi tak na třetím místě. Na prvním, pokud jde o citovou vazbu, zůstávali samozřejmě její rodiče - avšak pokud jde o porozumění, pomalu ale jistě tuto pozici ztráceli ve prospěch Melwenina třetího syna.

Melwen se nikdy nesnažila naplno nahradit dívence matku. Jednak dost dobře nemohla, když se vídaly jen pár hodin denně, jednak nechtěla narušit její vztah k rodičům tím, že by jí příliš navázala na sebe. Chtěla být její oporou, zázemím, domovem, kam se člověk vždycky může vrátit, a přesně tím jí nepochybně také byla. Stačilo přijít do její blízkosti a člověk se cítil uvolněně a spokojeně - věděl, že tu má vždycky své místo, ať přijde odkudkoli a s čímkoli. Vždycky také princeznu vyslechla, když jí sama něco chtěla povědět, ale nikdy ji nepovzbuzovala, aby se jí svěřovala, a Tinwen to skutečně dělávala jen zřídkakdy. Melwen teď měla jednoho potomka za druhým a čím dál víc ji vedla k samostatnosti. Už v pěti letech trávila malá víc času v lese s ostatními dětmi než u Melwen na stromě. Vydatně jí k tomu pobízelo právě to, že elfí děti jsou mnohem obratnější a svobodymilovnější než lidské. V době, kdy se lidské děti ještě drží maminky za sukně, jim už je domovem celý les.

Starší dvě Melweniny děti Tinwen nikdy příliš k srdci nepřirostly. Oba chlapeci na ni byli příliš velcí, silní, šikovní, bystří - nestačila jim tak beznadějně, že pro ni ztrácelo půvab si s nimi hrát. Trochu v ní zůstalo i to, jak se jí vždycky smáli, když se vztekala - nikdy už k nim neměla opravdovou důvěru. A mimoto byli trochu příliš podobní otci, trochu příliš, nu, elfští - také oni v sobě měli něco, při čem jí běhal mráz

po zádech a co ji naplňovalo zároveň uctívou bázní i touhou jít jim pokud možno z cesty.

S třetím Melweniným synem, s tím, kterého odkojila a vychovala zároveň s ní, tomu bylo jinak. Jmenoval se Laito a to jméno se k němu hodilo. Nejenomže měl na rozdíl od svých bratrů otcovy zelené oči, zelené jako tráva, která na jaře raší, a na rozdíl od nich i od otce zlaté vlasy, které mu ustavičně nepoddajně vlály kolem hlavy jako jiskření slunce v jarním větru. I jeho povaha měla v sobě cosi jarního - živost, bezprostřednost, hravost a veselí - byl mnohem méně vznešený, ale zato daleko shovívavější než jeho bratři. Smál se jí vlastně nejčastěji, ale jeho smích jí nikdy nevadil, neboť cítila, že vyvěrá z čiré radosti ze života, a zároveň se k ní vždycky choval tak, že si byla jista jeho spojenectvím; nehledě k tomu, že její škádlení a uličnické kousky, které mu s potěšením prováděla, přijímal vždycky ochotně a rád. Byl vlastně nejopatrnější z těch tří, mladšímu ze svých bratrů se už v šesti letech vyrovnal, a to byl mezi nimi přes tři roky rozdíl - nikdy ho však neomrzelo si s ní hrát a hrát si tak, aby se k němu mohla naplno připojit. A jak od malička vyrůstali spolu, rozuměli si tak, jako by nebyli každý jiného rodu, nýbrž vlastní sourozenci.

Jak rostli, stále víc je bavilo vystřídat hru chvílemi, kdy spolu budou jen přemýšlet a mluvit. Zvykli si svěřovat druhému každý pocit, každou myšlenku, a velmi brzy dosáhli stavu, že spolu častokrát ani mluvit nemuseli a přece přesně věděli, na co druhý myslí či co prožívá. Laito jako elfí dítě k tomu měl beztak vrozené nadání a Tinwen se s ním cítila nesmírně spokojená - jako ten, kdo nachází, po čem dlouho beznadějně toužil. Pravda, v leccem jí o dost převyšoval, takže od něj mnohé přijímala, bez pocitu pokoření, neboť jen sdílel sám sebe - nikdy mu ani na mysl nepřišlo, aby poučoval. Zůstával dítětem, jiskrným, nezkrotným, šotkovsky veselým ne méně než ona - zároveň jí v sobě otevíral pramen moudrosti, který jakoby vyzrál nesčíslnými lety.

Takový byl tedy Tinwenin svět - rozdělený na dvě docela odlišná prostředí, která o ni vedla skrytý zápas. Dobře polovinou své bytosti patřila lesu a Tuilindově rodině. Elfům jako takovým se říci asi nedá, neboť Tuilindo byl svým zájmem o smrtelníky v té době přece jen ještě dost velkou výjimkou. Až do svého desátého roku vlastně nikoho z dalších elfích obyvatel Ithilien ani nezahlédla. Jedině...

Bylo to někdy mezi jejím sedmým a osmým rokem, na samém počátku jara. Vzduch byl ještě velmi chladný a stromy se zdálky zdály docela holé. Avšak zblízka zdobilo jejich větve plno nalévajících se pupenů a ptáci už zpívali naplno. Tinwen propustila koně na konci pastvin a pěšky se rozběhla k platanu. Náhle se však zarazila na místě - zjistila, že není sama.

Na druhém konci malé loučky na samém kraji lesa kdosi stál - vysoká, útlá postava tmavovlasého mládence. Oblečený byl v šedém, bez jakékoli ozdoby, proto ho také mezi kmeny stromů rozeznala až teď. Bosé nohy měl zabořené do tlejícího listí, ruce vztažené vzhůru v němém gestu nadšení. Ani se nepohnul - jako by se pro tu chvíli naprosto skutečně stal stromem, který v sobě cítí stoupající mízu.

Nejprve se polekala, že ho vyrušila, ale vzápětí se uklidnila. Věděla, že by nikoho z elfů nepotkala, kdyby se s ní potkat nechtěl. Často je kolem sebe tušovala, někdy nadosah blízko - ještě žádného však nezahlédla ani koutkem oka. A pokud se s ní setkat chce... nevěděla, zda cítí víc ostych nebo touhu, ale rozhodně by bylo



nezdvořilé utíkat. Přistoupila blíž, pak ještě blíž, pak se zarazila. Má něco říct? A pokud ano, co jenom? "Jak... jak se jmenuješ?" vypravila ze sebe nakonec.

"Koire," vydechl. "Koire..."

Usmála se. Koire, to určitě! Že by se zrovna doopravdy jmenoval jako roční doba, kterou právě prožívá, jako voňavé předjaří? Je to opravdu elf! Vžil se do okolní přírody natolik, že docela zapomněl sám na sebe.

V příštím okamžiku ztuhla leknutím. Ne, není to elf! Jak to, že ho nepoznala hned? Copak zapoměla, jak vzácnou návštěvu mají na hradě? Je to syn samotného krále, krále, k němuž její otec chová tolik úcty a lásky - a ona byla tak dovolená! Mímoděk zase o krůček ucouvla.

"Promiň, můj pane, já..." vykoktala skoro šeptem.

Nechal ruce klesnout, usmál se a mírně zavrtěl hlavou. Nevěděla, zda jí tím říká, že se nezlobí či že si ho s někým spletla, ale úsměv měl velmi příjemný - všechna tíseň z ní rázem spadla. Mlčky k ní natáhl ruku a ona stejně mlčky přistoupila a chytila se jí. Byl to skutečně elf - poznala to, sotva se ho dotkla. Postavila se vedle něj a čas se pro ni zastavil, když tiše dýchala vzduch kolem sebe, naslouchala hudbě lesa a cítila skryté se probouzející život všude kolem. Bylo to nepopsatelně krásné.

Neřekl jí už ani slovo, jen se s ní po nějaké době rozloučil úsměvem a ztratil se mezi stromy.

"Ty víš, kdo to byl?" zeptala se později Laita, když mu tu příhodu vyprávěla.

"Vím," odpověděl jenom. Nejprve dostala chuť se rozzlobit, ale pak si to rozmyslela. Sama vlastně cítila, že by se všechno pokazilo, kdyby přišla věci na kloub.

## II.

# Rokle

### kapitola 3.

Tinwen dojela na okraj lesa a zvolnila tempo. Mohutné stromy tu stály dost daleko od sebe, takže nebylo nutně třeba opatrnosti, ona však nechtěla promarnit tuto část cesty rychlou jízdou. Milovala les - jeho hebké, tlumené světlo, jeho barvy, jeho vůně. Vyvracela hlavu dozadu, dívala se do korun stromů, zhluboka dýchala a čas se pro ni zastavil. Hrad se svým ruchem a šumem, spoustou lidí, kteří ji unavovali svou péčí, řečmi a požadavky, jak se má chovat, i učiteli, kterým s léty musela věnovat víc a víc drahocenného času a pozornosti, jako by tiše odplynul v líném, vlahém proudu lesního vzduchu a v její mysli po něm nezůstalo ani památky. Byla dokonale šťastná - už si nepřála nic víc... a s blaženým povzdechem si uvědomila, že tentokrát má volno celé tři dny.

Na smluveném místě seskočila a rozhlédla se. Palouček pokojně odpočíval, zalitý sluncem, po Laitovi ani památky. Nic jiného ovšem nečekala - tohle jí dělal vždycky. Vášnivě rád tančival uprostřed hry světla a stínů na okraji podrostu - když měla obrovské štěstí, občas ho vytušila jako sotva postřehnutelný zákmit, než jí konečně dýchl za krk nebo zasypal z výšky hořce vonícími pelyňkovými kvítky... nebo také znenadání pevně popadl a prohlásil za svého zajatce. Zatím jí to nezačalo vadit. Jeho tanec byl krásný jako hra slunečních paprsků v listoví a oprádal ji neodolatelným kouzlem, které dychtila okoušet stále znovu - jen si zároveň pokaždé přála moci se aspoň na chvíli proměnit v elfa, vypátrat ho a dostihnout a dát mu jednu co proto.

Postavila se zády k rozložitému dubu - ano, stromy byly zrádné, většinou znamenaly náhlý útok ze větví, ale zůstat se zcela nekrytými zády bylo nebezpečnější a mimoto jí to velmi znervózňovalo. Pak zapátrala očima po okraji paloučku. Nečekala, že se jí podaří na Laita vyvrát, ale nechtěla se také jen tak vzdát bez boje. Aspoň třikrát ho musí s určitostí zahlédnout, než se jí ukáže!

Jenže čím víc se na jeho tanec soustředila, tím víc moci nad ní měl. Ten povětšinou jen tušený pohyb ji uzavřel jako past. Kmeny stromů za hradbou křoví se rozvlnily jako za vodou, vzduch začal opájet jako víno... jen chvíli a Tinwen se točila hlava a mráz jí běhal po zádech čirou rozkoší. Kdyby tak... ach kdyby tak tohle nikdy neskončilo!

Frrrrr! Náhle měla kolem sebe plno vířících křídel. Ze země u jejích nohou muselo znenadání vzlétnout celé hejno ptáků. Bylo to svým způsobem úchvatné, ale velmi nečekané. Tinwen sebou polekaně trhla, důkladně si narazila loket o kmen stromu a okamžitě vystřízlivěla pronikavou bolestí.

Chytila se za loket a pohlédla dolů. Laito jí klečel u nohou a s úsměvem k ní vzhlížel. Usmála se na něj také, třeba hodně nuceně. Léta života s Melweninými dětmi v ní vypěstovala značnou statečnost a co jí chybělo, nahrazovala silou vůle, kdykoli byla s Laitem.

Jeho úsměv okamžitě pohasl. Vždycky byl tím soucitnější, čím méně si stěžovala.

"Promiň, hříbátko," zašeptal. "To jsem opravdu nechtěl."

"Ale," pohodila hlavou. "Vždyť se dohromady nic nestalo!"

To už stál vedle ní, jemně odsunul její prsty a přiložil na to místo své. Dávno už měl odpozorované, že prostý dotek elfí ruky má na tohle smrtelné dítě pozoruhodné účinky. Znamenal tak silný zážitek, že při běžných drobných úrazech zpravidla stačil přehlušit každou bolest na těch pár chvil nutných k tomu, aby trochu polevila. Jak jí teď hleděl do tváře, poznal, že ani tentokrát se nemínil účinkem. Její úsměv se okamžitě stal mnohem srdečnějším.

"Díky," řekla, a pak: "Nu, tak tě tedy pěkně vítám."

"I já tebe. A mrzí mě, že mi to nevyšlo. Musím ti to předvést ještě jednou."

Natáhl volnou ruku a začal tichounce pískat a vzápětí už se k němu slétali ptáci, jeden za druhým. Blyskl po ní očima, zda to patřičně oceňuje - věnoval poměrně dost práce tomu, aby zvládl toto umění. Teď už mu jich sedělo na ruce v řadě aspoň deset jako na hřadě.

Samozřejmě ho nezklamala.

"No ne!" vydechla obdivně. "Ty jsi úžasný!"

"To ještě nic není," odpověděl. "Nejtěžší je je nevyplašit, když jdu k zemi. Dívej se!"

Pustil její ruku, bleskurychle jí znovu klekl k nohám a s novým, docela jiným hvízdnutím nepatrně trhl paží vzhůru. Ptáci opět vzlétli a zavířili těsně kolem ní. Tentokrát už se mohla naplno poddat tomu zvláštnímu pocitu, který to vyvolávalo. Zjistila, že je udýchaná a že se musí smát, jen tak, pouhou radostí.

"Díky!" vydechla konečně. "To bylo... já nevím!"

"Vid'! A odpusť, že jsem nepomyslel na to, co se může stát, když ti to přichystám jako překvapení."

Znovu se na něj usmála. Bylo jí milé, že je tak pozorný.

"Nic si z toho nedělej."

"Děkuju ti. Jsi hodná." Odpovídala jinak, než byl z domova zvyklý, ale už ji znal a rozuměl tomu. Věděl, jak jsou smrtelníci v této věci zvláštní: nedovedou nejenom vyslovit, ale ani přijmout prosbu o odpuštění bez jistých rozpaků. A jak na to pomyslel, bleskl mu hlavou nápad. "Počkej, něco za to dostaneš."

Zvedl se a vtiskl jí do ruky sedmikrásku.

"Víš co?" řekl jí. "Tou si budeme vždycky beze slov sdělovat, že žádáme o odpuštění i že ho dáváme. Je pokorná a čistá. A něžná - ale všechno vydrží. Každý

by si jich měl vážit - kdo šlape po sedmikráskách, má srdce z kamene a hrozí mu, že zemře v osamění. Nikdy je nebudeme trhat jinak než jako dar na usmířenou."

Tinwen se rozloučila s koněm a nechala ho volně běžet zpátky. Neměla o něj strach - dobře znal cestu a naučil se už s jistotou poznávat hranice území, kterému se říkalo "bezpečné" - území, kam se poslední skřeti z Hor stínu už neodvažovali na lov, nebo jen výjimečně - a pokud ano, většinou byli rychle zneškodněni. Elfí osídlení tu bylo tak husté, že tu jejich děti směly volně běhat, kudy chtěly. Jejich rodiče měli jistotu, že se v případě potřeby vždycky nablízku najde někdo, kdo jim poskytne pomoc.

Pak se bok po boku pustili do lesa. Chvillemi šli úplně pomaličku a otevírali se jeho kráse, chvílemi se radostí rozběhli. Stopy nezůstávaly ani po jednom z nich. Laito měl lehký krok od narození a nestálo ho to žádnou námahu - s lidskou dívenkou tomu ovšem bylo jinak. Dlouho se Tinwen snažila naučit chodit jako on a trápila se tím, jak jí to nejde, dlouho se jí Laito snažil pomoci a vůbec si nevěděl rady, až se to jednou dozvěděla Melwen. Usmála se, odložila práci a šla to Tinwen ukázat. Od té doby začala princezna dělat pokroky a nyní už nemusela ani myslet na to, jak nohy klade - lesní chůze jí přešla do krve.

Občas se zastavili na místě, které jim bylo zvláště milé. Nyní už měli takových společných míst celou řadu. Na chvílku si lehli do trávy pod břízkami na chráněném paloučku, kterému Tinwen od malička říkala "Zátoka motýlů", napili se z lahodného pramínku mezi kapradím, bořili se až po kotníky do kypřého mechu v rokli, plné růžového kvítí a napříč napadaných kmenů. Laito je přeskakoval, ať byly sebevš, lehce jako stín - v tom už se ho Tinwen ani nesnažila napodobit.

Na žádném z těchto míst se však tentokrát nezdrželi dlouho. Toto byla jejich první vícedenní výprava a chtěli si ji užít co nejvíc a dojít co nejdál - až na samé hranice "bezpečného území", tam, kam dosud směli podnikat průzkumné cesty jen v doprovodu dospělých - a každý ví, že takovému objevování chybí polovina půvabu dokonce i tehdy, když tím dospělým je elf.

V podvečer si zavěsili visutá lůžka v koruně rozkvetlé lípy a navzájem si nabídli to nejlepší z přinesených zásob. Pak, dokud bylo ještě dost světla, navlékli další kamínek do "Tinwenina náhrdelníku". To byl obřad, kterým už dlouho končili každý společně prožitý den. Začalo to tak, že Laito vysvětloval Tinwen svůj způsob přijímání života: jak si v sobě uchovává krásné vzpomínky a těší se z nich znovu a znovu naplno, takže nemá už potřebu za každou cenu zážitek opakovat. Z toho vznikl nápad najít za každý společně prožitý den nějaký kamínek či jiný drobný předmět, který by ho co nejpřesněji vystihoval, a navlékat je na šňůrku, aby si nad nimi později mohli všechno připomínat. V začátcích nosila Tinwen šňůrku skutečně na krku - teď, asi po půldruhém roce, už by svůj náhrdelník ani neunesla. Zdobila si jím doma stěny svého pokoje a na krku nosovala jen nejčerstvější vzpomínky.

Teď tedy vytáhli každý kamínky, které cestou nasbírali, porovnávali je a nahlas společně uvažovali, který je nejvýstiznější. Nebylo v tom ani stopy po nějakém dohadování - naopak, největší cenu pro ně v takové chvíli mělo snažit se co nejplněji vcítit do druhého. Když měli vybráno, navrtal Laito do kamínku díрку. Učil se řemeslu svého otce tak, jak se obyčejní kluci učí vyřezávat lodičky z kůry, a v pásu

s kapsičkami, který brával všude sebou, nosil s hrdostí několik nástrojů s elfími špicemi - nástrojů, které krájí dřevo jako máslo a kámen či ocel jako měkké dřevo. Pak Tinwen rozvázala šňůrku a přidali kamínek k ostatním. Zbývající kamínky, ty, které nevybrali, pečlivě uložili do lišejníkem vystlané dutiny v kmeni. Nezhodili je jen tak: každý měl hodnotu určitého prožitku některého z nich.

Slunce už bylo za obzorem a na lesy padal soumrak. Přichystali se na noc, ale ještě se jim nechtělo spát. Seděli na větvi vedle sebe a pozorovali hvězdy, probleskující mezi listovím.

"Laito, vypravuj mi něco!" škemrala Tinwen.

Chvilku neodpovídal, pak si povzdechl.

"Nevím, jestli to dokážu. Nějak mě dnes napadají samé temné a ošklivé příběhy."

"Ach, tím líp! Vyprávěj mi něco napínavého - něco strašidelného!" žadonila Tinwen a mimoděk se přisunula blíž k němu.

Tiše se zasmál.

"Třeba jako:

*Čtyři skřeti v temné sluji  
suché kosti okusují..."*

zarecitoval velmi ponurým hlasem.

"To zní slibně... pokračuj!"

Znovu se chvilku odmlčel, pak se otrásl.

"Nemohu ti z toho udělat píseň... přichází mi to příliš rychle a příliš živě... Byly hubené roky a skřeti v Mlžných horách strašlivě strádali hlady. Z celé tlupy už zbývali jen čtyři nejsilnější. Denně číhali v průsmycích, ale nikdo tudy nechodil, a když, jen početné a dobře vyzbrojené výpravy. Až jednou se na ně usmálo štěstí. Jedna dívka z takové výpravy, útlá, skoro ještě dítě, špatně šlápla a sklouzla pár metrů pod stezku. Ostatní jí hned běželi na pomoc, ale jako by se zem po ní slehla. Na tom místě totiž číhal jeden ze skřetů, velmi obratný a rychlý, a okamžitě ji vtáhl do úkrytu. Začpal jí pusou, aby nemohla křičet, a tiše jako lasička s ní proklouzl skrytými cestami ke vchodu do podzemí. Přivlekl ji do jeskyně k ostatním, polomrtvou hrůzou... ne, tohle ti nemohu vyprávět!"

"Tak to přeskoč!" souhlasila ochotně Tinwen a přisunula se ještě o kousek blíž. "Jak to dopadlo? Zachránili ji?"

"Lidé z výpravy se nevzdali a celý den propátrávali okolí. S tím skřetím nepočítali. Navečer vpadli do jejich jeskyně a jejich odplata byla tvrdá. Tři skřeti vzali rychlý a ukrutný konec, čtvrtému, tomu nejobratnějšímu, se podařilo uniknout. Raněný a polomrtvý hlady se skrýval mnoho týdnů v pustině, docela sám, ustavičně ve strachu, bez jediné možnosti, kam jít... Skřetí život je hrozný, hřibátko - jen samé zlo a utrpení..."

"No dobře, ale co se stalo s ní, s tou dívkou? Zachránili ji?"

"Ta dívka..." začal Laito a pak, jako by se probral ze sna, pokračoval docela jiným hlasem, mnohem jasnějším a klidnějším: "Ale to víš, že ji zachránili. Samozřejmě, dalo jim to spoustu práce, ale pochytila přitom tolik od ranhojičů, že pak chodila pomáhat raněným široko daleko. Stala se z ní slavná a vážená žena."

"Ach, to jsem ráda, že to aspoň dobře dopadlo," oddechla si Tinwen. "Měl jsi takový divný hlas... až mi z toho běhal mráz po zádech. Doufám, že se mi o tom nebude v noci zdát."

"Taky doufám... mně se zdávají skřetí sny, víš - často. Není to nic příjemného."

"Tos mi ještě nikdy neřekl!"

"O něčem takovém se nedá mluvit vždycky, hříbátko. Ale mám dny, jako třeba dneska... to se skoro bojím usnout."

Neodpovídala, jen si přisedla ještě blíže, až se opírala ramenem o jeho rameno. Natáhl ruku, aby se dotkl její, a v tu chvíli mu o ni plesklo cosi horkého a mokrého.

"Hříbátěčko! Co je ti?"

"Ten příběh... tys mu změnil konec, vid'?" Ve skutečnosti, v tom opravdovém příběhu, to nedopadlo dobře. Oni..." Rozplakala se docela.

Vzal její ruku do své - tentokrát se přitom ani nezachvěla. Jako by teď byli z jednoho kusu, spojeni plně sdílenou bolestí. Jejich hlavy se opřely o sebe. Laito neplakal, ale cítila jeho hluboký smutek, těžký jako kámen. Konečně zase promluvila.

"To je mi líto, že se ti o tomhle zdává. Často?"

Povzdechl si.

"Víš, co je na tom nejhorší? Že se na tu hrůzu nedívám zvenku - ani jako oběť. Jsem... jsem někdo úplně jiný a dělám ty strašné věci taky... a přitom vím, jak jsou strašné. Po takové noci někdy radši nespím kolik dní... myslím, že dnes asi taky nebudu spát."

Stiskla mu ruku a dlouho jenom mlčeli.

"Poslyš..." ozvala se Tinwen konečně váhavě. "Otec mi jednou radil, co se zlymi sny... ale to určitě znáš."

"To nevadí, pověz mi to."

"Říkal, že snům jde někdy poručit. A jde to, zkoušela jsem to. Třeba někam padáš a řekneš si, ale vždyť já přece umím létat... a najednou opravdu zjistíš, že letíš... a tak."

"Mně se to moc nedaří. Můj otec mi taky radil, víš, abych se na tom učil vzdorovat zlému, nepřipojit se, i kdyby se měli pustit do mě... ale nejde to. Asi... asi když je někdo... takový jako oni, tak..."

"Jsou i hodní skřeti!"

"Ach hříbátko, co to povídáš!"

"Jsou! Ale Laito, copak nevíš? Jeden takový putoval přece s tvým otcem a maminkou a tolik jim pomáhal... strašně ráda to poslouchám. Dokonce ti po něm dali jméno!"

"Ty myslíš tohle! No dobrá, ale to byl než ten jeden... a ani bych neřekl, že byl vyloženě hodný, byl to skřet jako každý jiný, jenom se s ním pak něco stalo... otec s maminkou udělali naprosto neslýchanou věc, volali za něj přímo k Jedinému, aby mu vrátil jeho duši... a pak už to vlastně nebyl skřet, ale..."

"No vidíš! To je přece jedno, co přesně se s ním stalo, ale něco se s ním stalo, a když se stalo s ním, může se s tím skřetem, kterým jsi ve snu, stát taky!"

Ucítila, jak jí srdečně stiskl ruku.

"No dobrá... řekl bych, že máš pravdu," odpověděl a na hlase mu poznala, že už se zase usmívá. "Ale víš co? Ono to přece jen není jisté, jestli se podaří snu poručit, a každopádně tam nebudeš se mnou... Co kdybych tě poprosil, aby ses mi stala druhou Aldariel a prokázala mi tu službu co ona jemu, hned teď?"

"Ale... ale já to vůbec neumím!"

"Nikdy jsi to nezkoušela?"

"Ne... o výročních slavnostech vždycky mluví jen otec... ale neboj se, já to zkusím."

A prosila za něj, stručně a neuměle, zpočátku přerývaně a v hrozných rozpacích, ale ke konci uklidněna starým dobrým pocitem kamarádství a spojení, který nyní vnímala až hmatatelně.

"Zachraň mě, prosím!" přidal se Laito. "Radši trpět než utrpení působit, ať ve snu nebo ve skutečnosti!"

A náhle se oba ztišili. Nemohli by říci, že se stalo něco zvláštního nebo že mají nějaký zvláštní pocit, spíš naopak - začali se cítit zase jako obyčejně, pokojně a šťastní. Věděli, že už se nemusí snažit říkat nic dalšího. Laito, který viděl velmi slušně i ve tmě, natáhl ruku po princeznu lůžku, aby jí do něj pomohl.

"Už si asi lehneš, ne? Je pozdě a zítra chcem ujít ještě pořádný kus. Myslím... myslím, že přece jen budu dneska taky spát."

## kapitola 4.

Tinwen se probudila dosti pozdě. Slunce už svítilo naplno, vzduch byl teplý a všude kolem nich bzučely spousty včel. Laito ovšem už nespal - stál až nahore v nejtenčích větvích, hlavu ve volném prostoru nad zvlněným mořem lesa, a zpíval na celé kolo.

Přesto rychle poznal, že vstala, a přispěchal k ní, plynulým pohybem bez viditelné námahy, jako by člověk sbíhal ze schodů.

"Dobré jitro, hříbátko! A hezký den!"

"Díky, i tobě. Spal jsi dobře?" zeptala se s nadějí, když viděla jeho veselou tvář.

Zasmál se.

"Záleží na tom, čemu říkáš dobře. Mám za sebou důkladný tělocvik, míle běhu a moře utrpení. Ale to nejhorší se nestalo, ne!" Pohodil hlavou a oči mu zářily. "Nespolupracoval jsem s nimi - a ani jsem jim neprodal svou kůži lacino!"

"Ach Laito!" Celá se otrásla při tom pomyšlení, ale jeho veselí bylo upřímné a nakažlivé.

"No tak! Co se jde na okolnostech, když ta nejhorší hrůza se nevrátila? A už nikdy se vrátit nemusí! Vysvobodila jsi mě, hříbátko!"

"Pošli své díky správným směrem!"

"Komu myslíš, že od rána zpívám? Snad si nějaký ten drobeček chvály taky zasloužíš!"

Brzy vyrazili na další cestu a dlouho před polednem už dosáhli hranic "bezpečného území". Poslední úsek cesty začal překročením starobylé severojižní silnice, zvané "haradská". Jak se k ní blížili, les postupně měnil charakter. Svahy byly stále příkřejší, kamenitější, místy přešly v holé skalní stěny. Mohutné stromy níže položeného lesa vystřídaly řady štíhlých jehličnanů s podrostem myrty, vavřínu a tymiánu a potůčky jim letěly vstříc veselými peřejemi a vodopády, aby si vždy jen na chvilku oddechly v jezírcích mezi kapradím.

Nesměli daleko, jen na samý okraj tohoto nového lesa, a měli na něj pouhých pár krátkých hodin, ale tím víc vábil a okouzloval. Kolem poledního objevili úplně nádhernou rokli, hlubokou, místy tak úzkou, že se jim až uzavírala nad hlavami, s divokou bystřinou, proti jejímuž proudu se dalo postupovat jen s největšími obtížemi - bez Laitovy pomoci by to Tinwen zřejmě vůbec nezvládla. Tím víc ji vzrušovalo bojovat s proudem, skákat dál, než se kdy dosud odvážila, přecházet po kluzkých kládách a šplhat vodní tříští po stejně kluzké skále - drát se kupředu za každou cenu. A vodopády, které jim co chvíli nabídly pohled na svou krásu, aby je odměnily, se zdály tím velkolepější.

Až příliš brzy, jak se jí aspoň zdálo, se Laito zastavil.

"Hříbátko, musíme se vrátit."

"To nemyslíš vážně!"



"Taky se mi nechce, ale nedá se nic dělat. Jsme už těsně na hranici, možná jsme ji dokonce o kousek překročili. Ještě to není nic vážného, ale rozhodně se nesmíme pouštět dál. A budeme mít hezky naspěch, abychom se do tmy dostali někam, kde můžeme bezpečně zatabořit."

"Laito, prosím! Aspoň na konec téhle rokle... jen abychom viděli tuhle řeku, jak stéká přímo z hor... já pak poběžím zpátky strašně rychle, opravdu!"

"Ale hříbátko, my nemůžeme překročit hranici!"

"Jen kousek!"

Dychtivě na něj hleděla a viděla mu na tváři nesmírnou touhu se také rozběhnout k horám - touhu snad ještě silnější než ta její. Odpověděl však velmi pevně.

"Dali jsme slovo, hříbátko. A musíme chránit své životy - víš, jak by to našim rodičům bylo líto, kdyby se s námi něco stalo?"

"Ale vždyť se nám nic nestane! Ve dne tu stejně žádné nebezpečí nehrozí, a v noci sotva kdy! To dělají jen ty tvoje sny - přeháníš to!"

"Ne, tady nejde o moje sny, hříbátko. Jde o slovo staršího a moudřejšího, než jsem já. Netrap mě už a pojď."

"Což se tvůj otec musí o tom dozvědět?"

Nemohl věřit svým uším.

"Ty chceš říct, že mi docela klidně radíš udělat něco zlého a zatajit to svým nejbližším, aby to pak už vždycky leželo mezi námi?" pronesl užasle a hleděl na ni, jako by o ni zakoušel velikou úzkost a toužil nahlédnout až na dno jejího srdce. "Prosím tě... ty už jsi to takhle někdy doopravdy udělala?"

Ani v nejmenším neměla náladu cítit se před ním jako... jako odsouzená nebo prašivá. Přešla do útoku.

"Nic zlého na tom není! Ani rodiče nemusí mít vždycky pravdu! Takhle nadělat kvůli kousíčku cesty roklí! Prostě se bojíš, to je všechno!"

Usmál se s pokojnou jistotou.

"Nebojím se žádné bolesti, hříbátko. Bolest je potřeba přijmout, když přijde, a vydržet až do konce, protože žádná netrvá navždycky. Když si zvykneš před ní couvat, jsi v nebezpečí stát se skřetem, tak to můj otec vždycky říká."

Ucpala si uši.

"O tvém otci už nechci slyšet ani slovo!" křičela, rozčilená právě jeho klidem k nepřítčnosti. "Je to stejný zbabělec jako ty a jako všichni elfové!"

S uspokojením zpozorovala, že teď ho zasáhla - poznala to podle nepatrného pohybu jeho obličeje. Vzápětí však v ní zatrnulo leknutím, neboť ta tvář ztvrdla jako kámen a jeho oči studeně zahořely hněvem. Mimoděk jí prolétlo hlavou, že je tu s ním sama, vydaná mu na milost a nemilost.

V koutcích mu cuklo zvláštním zachmuřeným úsměvem.

"Neboj se," řekl chladně. "Nevztáhnu na tebe ruku. To nedělám nikdy - už bys to mohla vědět. Ale říkám si, že už ti moje společnost asi není milá, proto tě vezmu co nejrychleji domů. Buď tak hodná a nedělej potíže, bude to tak pro nás oba jednodušší. Ale ještě předtím ti něco povím. Abys měla jistotu, že se nebojím bolesti, o starších a moudřejších z mého rodu ani nemluvě, do roka a do dne ti přinesu důkaz - nějaký předmět ze skřetiho doupěte přímo v Horách stínu! A teď pojď - dívej se, kam šlapu."

Skutečně věděla, že by na ni ruku nevtáhl - vždycky se vyhýbal jakémukoli násilí až úzkostlivě. Přesto se neodvážila odporovat už ani slůvkem. Začal sestupovat roklí zpátky, aniž se vůbec ohlédl, zda jde za ním, a ona vykročila v jeho stopách. Mlčeli.

Nedorozumění mezi nimi lehlo na celý jejich krásný výlet jako mrak. Rokle ztratila svůj půvab - ta nejhezčí místa, kterým se Tinwen cestou vzhůru tolik obdivovala, na ni najednou nijak nepůsobila. Tím víc však vnímala chladné temné kamenné stěny, svírající je občas jako v pasti, a rozzlobené, hrozivé dunění zpěněné vody. Co jí předtím připadalo jako tajuplné a mile strašidelné, zdálo se teď ponuré a děsivé. Její nálada ovlivnila i její schopnost prát se s obtížemi nesnadné cesty. Mnohem častěji nyní klouzala a padala, mnohem častěji zůstávala stát s pocitem, že nemůže dál - že jí odvaha či síly prostě nestačí.

Laito se pokaždé spolehlivě ohlédl a podal jí ruku či ji zachytil, našel jinou, schůdnější cestu, dokonce byl ochoten vzít ji na chvílku na záda. Neřekl ani slovo, ale jednal s ní v podstatě velmi laskavě. Dokonce už ani nevypadal, že by se tolik zlobil. Jak cesta pokračovala, vnímala z něj víc a víc spíš smutek - smutek, který bolet i ji, jen když se na něj občas musela podívat.

Srdce se jí svíralo a toužila ho potěšit, toužila ho poprosit za odpuštění a vzít zpátky tu ukrutnou větu, za kterou už si dávno ošklivila sama sebe. Dosud však nedokázala překousnout vzpomínku na jeho pohled a jeho slova ve chvíli, kdy pochopil, že chtěla docela prostě a jednoduše provést něco zakázaného a zatajit to rodičům. Ta vzpomínka ji pobuřovala a nesnesitelně zahanbovala - způsobila vždy znovu a znovu, že se Tinwen zatvrdila a zarytě mlčela.

Konečně rokles vyústila do mělkého, schůdnějšího údolí. Tinwen se ulehčeně posadila na balvan. Zjistila, že se jí třesou nohy. Laito rozvázal batoh a podal jí láhev s entím nápojem, aby jí trochu posilnil. Jeho maminka, která vyrostla u entů, říkávala jeho silnější variantě "entí polívka" a dávala mu jí vždycky s sebou slušnou zásobu - Tinwen už dobře věděla, že má na lidi podobné účinky jako vydatná zálivka na povadlé rostlinky. Brzy se zvedla - Laito si ani nesedl a bylo znát, že pospíchá. Mlčky vyrazili dál.

Sestupovali níž a níž, on vpředu, třebaže už by se vešli vedle sebe, ona tři kroky za ním, hlavu sklopenou. Níž a níž, stále dál, tím voňavým, půvabným lesem, kam směli tak zřídka. Tonul ve zlatém podvečerním světle, krásnější než jindy, a hladil je teplým vzduchem. Jaká škoda procházet tudy takhle! Tinwen cítila, jak se jí hrnou slzy do očí a vši silou se jim bránila. Nesmí, nesmí, nesmí se tak shodit!

Zachytila se o balvan na nízkém břehu údolí a jak ho mýjela, všimla si osamělé sedmikrásky v trávě za ním. To ji udolalo. Utrhla kvítek a s hlavou odvrácenou na druhou stranu natáhla chvějící se ruku před sebe.

Musel snad mít oči vzadu! Hned v příštím zlomku vteřiny ucítila, jak jeho prsty sevřely její, tak vroucně, tak dychtivě! Mráz jí projel od hlavy k patě, ale zároveň ji zalilo teplo. On už se snad opravdu nezlobí - snad jí dá ještě příležitost!

Vzhlédla. Díval se na ni velmi přátelsky. Teď pustil její ruku, jemně vyprostil kvítek z jejích prstů a s hlubokou vážností ho začal vplétat do lemu svého lišejníkového rukávu. Přijímá její dar na usmířenou - chce, aby to dobře věděla.

Bylo zřejmé, že je opravdu připravený se smířit bez jediného slova, ale právě to ji osvobodilo k tomu, aby promluvila.

"Já... já jsem to nemyslela doopravdy, víš? To, co jsem ti řekla. Jen mě rozzlobilo, že mnou pohrdáš."

"Já - pohrdat tebou, hříbátko?"

Hleděl na ni tak užasle, že mu okamžitě uvěřila. Nemusel se jí snažit vysvětlovat, jak to tedy vlastně myslel. Stačilo jí vědět, že byl přece vždycky její spolehlivý spojenc - jeho se nemusí bát.

"Promiň. Moc mě mrzí, že jsem ti to řekla."

Usmál se. Tohle od ní neslýchal tak často, i když, po pravdě řečeno, většinu nedorozumění mezi nimi měla na svědomí ona se svou mnohem vznětlivější povahou. Působilo mu zvláštní potěšení moci se smířit tak, jak to odpovídalo jeho zvykům a jeho přirozenosti, i když se vždycky pokoušel brát ohled na její city. Pohlédl jí do očí s velkou srdečností a položil jí ruku na rameno.

"Odpouštím ti, hříbátko. S radostí."

Celá zrudla. Ne, nepřijímala to snadno, ani teď.

"A prosím tě... budu za tebou smět zase někdy přijít?"

Vyprskl smíchy.

"To by bylo podařené odpuštění! Všechno zlé je mezi námi dokonale smazáno! Takhle!" Naznačil rozmáchlými pohyby stírání neviditelné clony mezi nimi. "Všechno je naprosto stejné jako dřív!"

"Takže... neuděláš to, co jsi říkal, vid'? Nepůjdeš do roka a do dne hledat skřetí brlohy v Horách stínu?" ujišťovala se.

Zvážněl.

"O tomhle jsem samozřejmě nemluvil, hříbátko. Dostaneš svůj důkaz - musím mít plnou jistotu, že v tobě není ani stín pochybnosti."

"Ale ve mně není ani stín pochybnosti, opravdu!"

"Ale lehko by vznikl, kdybych se teď od tebe nechal vyvázat."

"Laito, prosím tě! Co si počnu, když se s tebou něco stane! Bude to na mně ležet až do smrti!"

Pohlédl na ni se soucitem, ale pevný.

"Nebude. Všechno zlé je odpuštěno - už to nebude tvoje vina, jen moje vlastní rozhodnutí. Nikdy na to nezapomeň."

Začínalo se jí zmocňovat zoufalství.

"Ale já stejně nechci, aby se s tebou něco stalo!"

"Já vím, hříbátko. Děkuju ti. Ale pochop, nemůžu ti povolit. Nejde jen o mě, já bych si tu urážku klidně nechal na sobě, když teď vidím, jak se tím trápíš - jde i o mého otce a ostatní mého rodu - to už je vážná věc."

"Tvůj otec ti stejně ani nedovolí něco takového udělat!"

Zamyslel se nad tím.

"Dovolí," řekl pak pomalu. Povzdechl si. "Bude ho to strašně bolet, já vím - a pravděpodobně neujdu pokárání za ukvapený slib... on je na tyhle věci hrozně háklivý. Ale nebude mi bránit, abych ho splnil."

Tím jí zhasla poslední jiskřička naděje. Už ho viděla, jak putuje Horami stínu, třináctileté elfí dítě, docela sám, a v každé puklině, v každé jámě může číhat smrtelné nebezpečí. Čtyři skřeti v temné slují... či kosti budou okusovat tentokrát?

Rozplakala se a padla před ním na kolena, tak, jak to elfové dělají vždycky a smrtelníci téměř nikdy, alespoň ne dobrovolně.

"Ach Laito, Laito, prosím tě! To mi nemůžeš udělat! Já jsem si nikdy, nikdy ani trochu nemyslela, že jsi zbabělec, a nikdy v životě si to myslet nebudu. Řekla jsem to jen ve vzteku - ach, jak se za to nenávidím! Dala bych nevímco za to, kdybych to mohla vzít zpátky! A pokud jde o ostatní... o tvého otce, to už je vůbec něco příšerného, vždyť to víš, jak si ho vážím, já to řekla vlastně proto, že se já bojím *jeho* - já jsem jediný zbabělec, který tu je, slyšíš? Když pomyslím na to, že mu to asi budeš vyprávět..." Pohlédla na něj očima rozšířenýma opravdovou hrůzou a vedena náhlým popudem se rozpráhla, aby si vlepila jednu přes pusu.

Vmžiku klečel u ní a držel jí obě ruce.

"Hřibátko! Tohle kvůli mně nikdy nesmíš!" Přejel její zbědovaný obličej něžnými očima. "Tobě je kvůli tomu zatěžko přijmout, že jsem ti odpustil?" zeptal se tiše. "Tak už se netrap. Věřím ti, jak jen přítel příteli může věřit, a vydávám se ti do rukou. Nepůjdu tam, nebudeš-li chtít. Budu riskovat tu pohanu a to podezření, protože k tobě mám důvěru, že mě nezradíš. Ale kdyby v tobě přece jen zahrázila nějaká pochybnost, bez tvé viny, rozumíš, jen pro to, co se stalo, kéž je mi dopřáno podat ti důkaz za sebe i za ostatní způsobem, jaký dokážeš přijmout - a právě mně samotnému!" Pustil její ruce, položil jí prsty na ústa a letmo se jich dotkl rty. "Snímám z tebe to slovo - nevím a nikdy nebudu vědět o tom, že jsi něco řekla."

Všiml si jejího překvapení.

"Divíš se? Nevzpomněla sis na ten zvyk? Tím víc si vážím toho, cos chtěla udělat."

## kapitola 5.

Šli dál až do setmění. Tinwen už sotva pletla nohama, ale ještě víc než jindy se teď snažila Laitovi vyhovět. Věděla, že si dělá starosti. Hádky i smířování je přece jen trochu zdržely a mnoho času ztratili také díky její podlomené odvaze při sestupu roklí. A Laitovi velmi záleželo na tom, aby zatábořili na místě, o němž bude moci s klidným svědomím prohlásit, že je bezpečné.

Konečně vyhledali vhodný strom a připravili se k přenocování. Dnes neměli na příběhy ani pomyšlení - dokonce i navlékání kamínku nechali na ráno. Z posledních sil Tinwen vyšplhala do větví, skulila se do lůžka, které jí ochotně zavěsil, a okamžitě usnula jako zabitá.

Náhle však ucítila, jak jí Laito položil ruku na čelo - byla v tom naléhavost, kterou vnímala ještě v polospánku. Otevřela oči. Kolem byla černočerná tma, plná důvěrně známých zvuků nočního lesa. Laitovy oči v ní slaboulince svítily.

"Nelekní se, hříbátko, ale musíme odtud," zašeptal jí velmi tiše zblízka do ucha. "Zaslechl jsem skřety - míří rovnou sem. Mám podezření, že u ústí rokle zachytili náš pach."

Tohle bylo něco docela jiného než vyprávění strašidelných příběhů či zaslepené hazardování na hranicích. Tinwen ucítila, jak jí sevřela ledová hrůza. Prudce se posadila.

"Co budeme dělat?"

"Tišeji, hříbátčko. Mají dobré uši. Musíme pryč, ale ne po zemi. Pocestujeme jako veverka - ze stromu na strom."

"Ale... to já asi nedokážu."

"Neboj, už jsem to vymyslel. Přeručkuješ po laně - podívej, už jsem ti ho natáhl na sousední strom. Zavěs se za ruce a za kolena, tak určitě nespadneš. Hlavně tiše, prosím tě. Půjdu nad tebou a budu ti odklánět větve."

Položil jí ruce na lano a pomohl jí se na něj potichu zavěsit. Pak přidal její lůžko do už sbaleného batohu, hodil si ho na záda, bez námahy vyskočil nahoru a dělal jí doprovod, když se pracně, kousek po kousku sunula temnou prázdnotou vysoko nad zemí. Na sousední strom dorazila celá upachtěná - a to věděla, že Laito zřejmě hodlá tímto způsobem docestovat co nejdál.

Ten už zatím hbitě přeběhl zpátky, lano odvázal, přešel až do nejtenčích větví, aby nezpůsobil hluk, prosmýkl se jako lasička ven z koruny a skočil dobré tři metry na nový strom. Nezabralo mu to celé ani minutu. Proklouzl kolem ní, povzbudivě ji popleskal po zádech a už upevňoval lano na dalším stromě.

Zopakovali ten manévř nesčíslněkrát, jak alespoň Tinwen připadalo - ve skutečnosti to nebylo ani dvacetkrát a postoupili slabých sto metrů. Každopádně však se to zdálo jako hodně ošklivý sen. Svaly, dost rozbolavělé po předchozím dni, dostávaly co proto, ne jednou měla slzy v očích a připadalo jí, že už prostě nemůže dál. Do obyčejného strachu z pádu se mísila hrůza ze skřetů, zesilovaná temnou nocí okolo... docela přiměřený trest pro toho, kdo dokázal Laitovi říci, že je zbabělec, napadlo ji častokrát. Drželo ji z větší části jen to, že vždycky chodil s ní, připravený ji zachytit, kdyby padala, třebaže to pro něj vlastně znamenalo pořádnou porci námahy

navíc. Jestli byl také unavený, nedával to najevo - a tiché projevy účasti a dobré mysli, na které ani v tom šíleném spěchu a při značném vypětí sil nezapomněl, jí vždycky znovu pomohly zatnout zuby a lézt dál.

Konečně však i Laito zastavil.

"Dál nemůžeme," zašeptal jí do ucha sotva slyšitelně. "Už jsou blízko - zaslechli by nás."

Věděla, že tím míní "zaslechli by tebe" - sám běhal větvemi lehce jako dech.

"Běž dál sám!" zašeptala, jak nejtíššeji dokázala, ačkoli se jí chtělo to na něj spíš naléhavě zakřičet.

Pobaveně jí přešel dlaní přes obličej - dovedla si představit, jak se ve tmě usmívá. Zadržela vzdech - věděla předem, že to bude marné. Neodvažovala se ho zeptat, zda mohou ještě něco dělat a jakou asi tak mají naději. Tím víc ji svírala hrůza, ale soustředila se na to, aby Laitovi ještě víc neztížila jeho beztak už dost obtížný úkol. Křechovitě se přitiskla k větvi a snažila se sebedemně nepohnout.

Nehlučně vybalil její lůžko, znovu ho zavěsil a pomohl jí do něj. Věděl, že sezení bez hnutí na větvi by jí bylo brzy zoufale nepohodlné, a každý její pohyb by mohl způsobit osudný hluk.

Vděčně ulehla, ale na spánek samozřejmě neměla ani pomyšlení. Napínala uši do tmy a při každém šelestu sebou trhla. Po chvíli už měla dojem, že skřety slyší také - do těchto míst se arci snažili pronikat co nejtíššeji, ale tak docela se jim to přece jen nedařilo. Působili nejméně takový hluk, jako by kolem procházelo stádečko černé zvěře. Zdálo se, že u kmene prvního stromu ztratili jejich stopu a nejméně jeden se leze podívat nahoru. Co udělají, až je tam nenajdou, nebyla schopna odhadnout.

"Škoda, že je tak pozdě," zašeptal jí Laito do ucha a ona věděla, že na něm starosti leží tak tíživě, že už nedokáže mlčet. "Zpěvní ptáci už spí... a na sovy není spolehnutí. Mohly by nás naopak vyradit." Znovu nastalo ticho, rušené jen tlumeným dupáním a funěním skřetů. Měla dojem, že prohledávají les a snaží se znovu najít stopu. Laito seděl opět bez hnutí a zřejmě usilovně přemýšlel. Minuty se tíživě vlekly.

Dupání na chvílku ustalo. Snad se skřeti shromáždili na jedno místo a šeptem se radili, co dál. A v té chvílce ticha Laito náhle zvedl hlavu, položil ruku na Tinwenino rameno a zpozorněl. Strnula také v očekávání toho, co přijde.

"Slavík," šeptl jí do ucha. "Máme štěstí. Ale bude strašně těžké ho tiše přivolat na takovou dálku..."

Nicméně nemarnil čas a začal okamžitě pískat, tichounce, tak tiše, že to sotva slyšela, ačkoli seděl těsně vedle ní. Jaký účinek to může mít, nevěděla, ale doufala, že vydává i nějaké zvuky, které její ucho nedokáže zaznamenat. Skřety bylo zato slyšet až dost. Postupovali nyní lesem systematictěji a pečlivě pátrali po stopě. Dostí znepokojivé na tom bylo, že se stále blížili.

Konečně se ozvalo zatřepetání křídek a pták přeskočil z větve na Laitovu ruku. Krátce zaspíval, tak lahodně, že se Tinwen ulehčilo téměř proti její vůli. Laito odpověděl, tak, aby to znělo co nejvěrohodněji jako skutečný ptací zpěv, a přece docela jinak. Nemohl se spokojit s běžnými signály, určenými k ochraně hnízdiště - potřeboval předat naléhavou zprávu. Navíc oba zpívali na nesprávném místě - vysoko

na stromě, nikoli dole v křoví. Tinwen věděla, že tohle je kritický okamžik. Jestli si toho skřeti všimnou, budou je vzápětí mít.

Naštěstí se však nezdálo, že by se zajímali o slavičí zpěv. Posel odlétl a chování skřetů se podle všeho nezměnilo. Postupovali stále stejným směrem, jen občas se zastavili a pravděpodobně potichu hádali, zda má cenu riskovat a ještě se tu zdržovat. Už bylo slyšet jejich dech, jak pilně čenichali. Laito neprozradil ani slovem, že si není ani zdaleka jist, zda slavík zprávu vyřídí. Doufal, že se mu podařilo s ním dorozumět, ale přece jen věděl až příliš dobře, jak málo zkušeností v tom ještě má.

Čas utíkal. Na situaci se nic neměnilo. Skřeti se nyní dostali do bezprostřední blízkosti jejich stromu. Nekonečně dlouho čenichali okolo. Cítit je z té výšky vyloženě nemohli, ale zdálo se, že cosi tuší. Obě děti se tiskly k sobě, ruku v ruce, a téměř ani nedýchaly. Tinwen blesklo hlavou, že kdyby teď musela kýchnout nebo zakašlat, je jejich osud zpečetěn.

Pak se náhle všechno odehrálo velice rychle. Così tiše zasvištělo vzduchem a bezprostředně pod stromem žuchlo k zemi něco těžkého. Vzápětí se dole ozvalo praskání větvíček, šustění listů, dusot kroků - hluk zmateného útěku, ukončovaný neúprosně jedním pádem za druhým. Pak - ach ta úleva! - se všude kolem rozezněly elfí hlasy. V lese pod nimi zablíkalo několik světélek. Zřejmě se pracovalo na odklizení následků šarvátky. Laito seběhl dolů ohlásit, že jsou v pořádku. Za chvilíčku byl zpátky.

"Už můžeš klidně spát," řekl jí. "Zůstanou tu s námi pro jistotu až do rána."

Mnohem později se Tinwen probudila. Tma kolem už začínala stříbrnět a ozývali se první ptáci - blížilo se svítání. Laito s někým zřejmě tiše rozmlouval - jeho slova se nedala rozlišit, ale jeho společník mluvil trochu hlasitěji, takže jasně rozeznávala, co říká. Pak si s nepatrným zachvěním uvědomila, že je to Tuilindův hlas.

"Ne, to si nemusíš vyčítat," říkal. "Zatábořili jste na naprosto vyhovujícím místě - odvážili se tentokrát opravdu neobvykle daleko. Vedl sis výborně, synu. Udělal jsi všechno, co bylo v tvých silách, a udělal jsi to mimořádně dobře. Myslím, že na tvém životě spočívá veliké pozhnání - mám z tebe radost."

Odmklěl se - Laito zřejmě něco říkal.

"Tím už se netrap. Odpouštím ti. Je mi jasné, že jsi to myslel dobře... Ne ne, neboj se, nebudu chtít, abys mi vyprávěl, co přesně se mezi vámi stalo, vím, jak by jí to mrzelo - ale tak jako tak tuším, že ti nešlo jen o vlastní čest."

Zase kratičká přestávka - teď měla dokonce dojem, že se Tuilindo potichu zasmál.

"Já vím, já vím. To je dobře, že toho lituješ. Cvič si sebeovládání a shovívavost ke smrtelníkům, aby ses nenechal vyprovokovat jejich vznětlivostí - budeš to teď zřejmě potřebovat, když jste se tak sblížili. K dobru máš už to, že jsi dovedl ustoupit, když jsi viděl, jak tím trpí. Zkusím se nad tím také zamyslet a poradit ti pár způsobů, kterými se to dá řešit jinak než ukvapeným slibem. Možná jsem tě trochu zanedbal - mohl jsem to čekat."

Pak opět odmlka a konečně ho zaslechla ještě naposled.

"Srdečné díky. Ne, teď už půjdu. Neodolal jsem, abych se nezaskočil podívat, že jste opravdu živi a zdraví, ale nechci vám kazit poslední den. Ať vám uplyne krásně a bez jediného mráčku mezi vámi!"

Vzápětí znovu tvrdě usnula jako člověk, kterému spadl ze srdce obrovský kámen.



## kapitola 6.

Zpáteční cesty bývají poněkud smutné, zvláště když člověk ví, že si vlastní vinou část výletu pokazil. S Laitem však naštěstí nebylo možné se smutku příliš poddávat. Otevíral se darům nového dne, jako by to byl jediný den, který má kdy prožít, nadšený krásami starého známého lesa stejně upřímně jako včera při objevování neznámého. A Tinwen, vděčná za to, že je mezi nimi zase všechno jako dřív, se dala strhnout. Zapomněla nejenom na blížící se návrat mezi čtyři stěny, dokonce i na bolavé svaly, a těšila se z každé minuty.

Pozdě odpoledne zaskočila ještě k němu domů, ne zrovna ráda, spíš se smíšenými pocity.

"Zajdeš ještě se mnou k nám, vid'?" zval ji totiž Laito. "Otec říkal, že nám roztopí lázeň, abychom smyli ošklivé vzpomínky."

Přikývla, aby mu nekazila radost, ale nebyla tou představou dvakrát nadšená. Byla by jí vyhovovala spíš koupel doma: blaženě se natáhnout do teplé vody a pohodlně si tam hovět. Co ji čeká v Laitově rodině, už znala: sešlehají ji proutím, zavrou do příšerného vedra a pak nechají skočit do studeného potoka. Pravda, člověk se pak cítil báječně, lehounký, svěží, mnohem příjemněji než po obyčejné koupeli, ale to by byla snadno oželela. Musí taky tihle elfové vždycky dosahovat větší rozkoše za cenu něčeho drsného! Tak často to dělávali - její výpravy do lesa s Laitem, vždycky pořádně namáhavé a právě proto tak krásné, nebyly ničím jiným. Ve všem, co společně dělali, se většinou našlo nějaké to zrníčko soli, které dodávalo celému zážitku výraznější chuť. Inu tak dobrá, ať je po jeho - přijme to ještě i tentokrát. Však si pohodlí domova ještě užije, až ji to bude mrzet!

Unavenou po celodenním svižném pochodu, zpestřeném několikerým šplháním či skákáním, které si neodpustili, když se chtěli potěšit některým ze svých zamilovaných míst, ji tedy Laito dovedl na břeh širokého potoka, kde stála jejich rodinná lázeň - chatička z neloupaného dřeva, ještě i zblízka téměř skrytá očím v porostu. Tuilindo i Melwen už je čekali. Mladší děti zůstaly samy pod dozorem starších - následující hodina či dvě patřily jen jim dvěma.

Přes ranní rozhovor, který vyslechla, Tinwen zjistila, že se nedokáže Tuilindovi vůbec podívat do tváře. Naštěstí se jí okamžitě ujala Melwen, pěkně ji přivítala a vedla ji na opačnou stranu. Chatička byla rozdělena na dvě části, pánskou a dámskou, z nichž každá měla maličkou uzavřenou místnost, která sloužila jako potírna, a ještě menší polouzavřenou předsíňku s lavičkou, také poněkud vyhrátou, ale jen na příjemnou teplotu. Do té předsíňky Melwen princeznu zavedla, vzala si od ní oblečení a sklonila se ke džbánů s vodou pro svazek březového proutí. Neříkala teď už nic, ale Tinwen si všimla, že se přitom najednou tak zvláště usmála, napůl uličnický a napůl zamyšleně, jako by říkala, Jo, holčičko, dneska bys zasloužila nařezat pořádně, a Tinwen sklopila oči, neboť si uvědomila, že s ní ze srdce souhlasí. A byl to zvláštní pocit, lehnout si teď na lavičku a vydat se jí do rukou, ale Melwen pracovala stejně jako vždycky, důkladně, ale citlivě, a Tinwen z ní tak vnímala ještě silněji než obvykle, že za ní může přijít jako domů, ať provede cokoli.

Pak osaměla v roztopeném šeru, kterým probleskovaly do ruda rozžhavené kameny. Zvenku slyšela Melwen, jak pere v potoce jejich oblečení a nahlas si zpívá. Její zpěv byl maličko komickou směsí elfího a lidského, neboť zpívala svým nejmilejším jazykem, quenijštinou, pohádkově krásnou řečí těch Nejvznešenějších - ale její hlas byl i na člověka velmi obyčejný. Pro Tinwen to však byl hlas, který slyšela, když ji někdo poprvé houpával v náručí, hlas prvních písniček a prvních příběhů - nedovedla si představit krásnější. Jak se do něj zaposlouchala, znovu si silně uvědomila, jak má Melwen ráda... a také, jak málo chybělo, a byla by způsobila smrt jejího dítěte, a hned dvakrát. Skryla obličej v dlaních a od srdce si tam v té potírně poplakala.

Pak se dveře otevřely a Melwen ji volala ven. Tinwen se k ní prudce přitulila a obtiskla svou mokrou tvář na její šaty.

"Promiň, prosím tě!" zašeptala zničeně.

"Hřibátko," odpověděla Melwen laskavě. "Vždyť já vím. Mohlo to dopadnout hodně špatně, vid'? Ale já se na tebe vůbec nezlobím. Mám tě pořád stejně ráda a nechci, aby to na tobě leželo. Pojď, umyjeme to ze sebe, ano?"

Slezla do potoka s ní - Melwen byla velkým milovníkem vody a zdálo se, že se v ní vydrží ráchat téměř neomezeně - a spolu plavaly kolem dokola tůní, až se Tinwen rozveselila a ke konci už i trochu dováděly. Pak se vrátily k chatičce, Melwen si Tinwen znovu položila na lavičku a začala jí masírovat namožené svaly. I to bylo zvláštní směsí elfího a lidského, neboť Melwen neuměla najít bolavá místa jen cítem a musela se ptát, ale přes dvacet let života s elfy jí dalo znalosti a zkušenosti, ve kterých se jí nemohla rovnat žádná lazebnice na hradě, a také mast, kterou užívala, její vůně a její osvěžující účinky, byly něčím, co by se mezi lidmi jen těžko hledalo. Nejdůležitější však bylo, že každým dotekem ujišťovala princeznu znovu a znovu o tom, že je mezi nimi všechno v pořádku - každým jí svou lásku a odpuštění vyložené vtírala do těla.

Nakonec jí propláchla vlasy něčím stejně nádherně voňavým, podala jí její věci, které jako správné entí oblečení byly už dávno suché, a vrátily se spolu kousek proti proudu. Tam ležel uprostřed mělkého toku ostrůvek, na který se dalo přeskákat po kamenech, obrostlý ze všech stran houštím, takže tvořil chráněné, útulné prostranství s několika vysokými stromy a měkkou trávou. Laito a Tuilindo už tam čekali a s nimi hostina, prostá, ale pěkně upravená a dotčená elfíma rukama, které dodávaly i tomu nejobyčejnějšímu jídlu kouzelnou příchut'. Všichni se posadili či ulehli do kroužku, aby ji beze spěchu vychutnali.

Po koupeli a smíření s Melwen se Tinwen cítila naprosto skvěle, ale teď, když musela stolovat s Tuilindem, v ní opět začala narůstat tíseň. Nemohla než se mu vyhýbat očima, což bylo dost obtížné, neboť ležel přímo proti ní. Kdykoli si ho jen trochu všimla, slyšela v duchu sama sebe, jak říká ona osudná slova z rokle, znovu a znovu, až jimi byla zhnusena do hloubi duše. Ustavičně ztrácela nit rozhovoru, několikrát si neuvědomila, že se jí Melwen či Laito na něco ptají, ba nevnímala ani pořádně, co jí. Měla chuť prostě vstát a utéct domů.

Náhle, právě ve chvíli, kdy měla pocit, že už to nevydrží ani vteřinu, se Tuilindo zvedl a pohlédl přímo na ni.

"Šla bys prosím tě chvilku se mnou? Chtěl bych s tebou mluvit."

Oslovil ji tak něžně a hleděl na ni tak pevně, že se nezmohla na odpor, ale když skákala po kamenech za ním zpátky na břeh, cítila se jako odsouzenec před popravou.

Dovedl ji zpět k lázni a posadil se s ní na lavičku.

"Hřibátko, co je to s tebou?" zeptal se přátelsky. "Vždyť jsem ráno schválně počkal, dokud ses neprobudila, a mluvil jsem tak nahlas, že jsi mě musela slyšet - tak proč se chováš, jako by něco leželo mezi námi?"

Dokázala se ještě vši silou bránit slzám - promluvit rozhodně ne.

Tiše se zasmál.

"Možná přece jen potřebuješ slyšet slovo odpuštění přímo, vid'?' Ale to má svou cenu! Byla bys ochotná se například přiznat, čeho ses vlastně dopustila?"

Pozoroval, jak se napřímila a zbledla hrůzou, a znovu se zasmál.

"Tak ne, dobře, nevádí. Ale sneseš aspoň, abych vyslovil doznání za tebe? Protože v tomto případě není tak těžké si domyslet, co se stalo, hřibátko."

Hleděl do jejích vytřeštěných očí a pokračoval velmi jemně.

"Holčičko, já tě nemohu a nebudu nutit. Velmi však toužím po tom, abys byla statečná a zkusila to vydržet. Možná ti teď připadá, že se to vydržet prostě nedá, ale pokud ti nestačí k pokoji duše to, co jsem řekl ráno, znamená to, že potřebuješ plnou jistotu, že vím, co ti odpouštím - takže ti zbývá jen dvojí: buď sneseš nesnesitelné, nebo to už navždycky zůstane mezi námi. A já tě mám rád a ze srdce toužím po obnovení přátelství s tebou, hřibátko moje."

Zařala zuby a přikývla.

"Chceš říct, že jsi ochotná to vydržet? Mám mluvit za tebe?"

Znovu kývla.

"Tak dobře. Přikývni mi vždycky, když budu mít pravdu, a hned mě zaraž, kdybych se mýlil, ano? Takže si vás teď představím... samy dva na prvním opravdovém výletě... jak objevujete nové a nové krásy, okouzlení živým světem... a ani jednomu z vás se pochopitelně nechce zastavit a vrátit... ale můj syn obstál ve zkoušce a rozhodl se pro zpáteční cestu... a ty ne, vid'?' Pokusila ses ho zvíkat - on stál na svém - nepohodli jste se?"

Prisvědčila, tentokrát s jistým ulehčením. Cítila, že je k ní opravdu laskavý – v jeho hlase znělo skutečné porozumění.

Znovu vyhledal její oči a pokračoval ještě citlivěji než předtím.

"Taková nedorozumění bývají nepříjemná také proto, že se jeden může začít cítit svým způsobem poníženy - jako by se mu ten druhý svým pevným stanoviskem snažil dát najevo, že je lepší než on... bylo to tak, vid'?' A ty jsi dostala zlost?" Najednou se usmál, docela čtverácky. "A řekla jsi mu, co tě v takové situaci muselo zákonitě napadnout, co? Nařkla jsi ho ze zbabělosti?"

Pozoroval, jak se jí zachvěly rty, znovu se usmál a políbil ji na čelo, jako to dělával svým malým dětem, když ho dojímalý. "I s rodinou a širokým přibuzenstvem?"

Teď se ovšem rozplakala docela a on si ji přitáhl k sobě, hladil ji po vlasech a zároveň se tiše smál.

"Tak vidíš, tak vidíš, že to všechno vím! A odpouštím ti, ze srdce a rád. Blázínku, za koho mě máš, že se bojíš, že bych nesnesl urážku od dítěte? To mě

nestojí docela žádnou námahu. Ano, vím, *pro tebe* je možná těžké se s tím vyrovnat, nějak to zapracovat do vztahu, který ke mně zřejmě máš, ale snad ti v tom přece trochu pomůže, budeš-li vědět, že pro mě je to jen jako když okvětní plátek dopadne na hladinu řeky, řeky lásky a pokoje a pochopení - nemůže ji ani dost málo rozvlnit. *Tímhle* jsi mě neranila ani v nejmenším."

Při těch posledních slovech ztuhla leknutím - natolik, že přestala plakat. Byl elfsky důkladný - léčil víc, než jí bylo milé.

"Ach, teď jsem tě poplašil! Bojíš se, že uslyšíš něco tvrdého. Protože už sis vyzkoušela, kam tvoje jednání směřovalo, vid'? Hřibátko moje, dostalo se ti krušného ponaučení! Už víš, že nekázeň či zlost nejsou dospělými kárány jen tak, pro jejich vlastní pohodlí, ale že mívají následky - že mohou vést i ke smrti? Ano, je to tak - a víc, zcela zákonitě k ní vedou, je to jen milost a dar, když to dopadne lépe. Buď ráda, že to smíš vědět už teď! Ale to ovšem znamená - a netrap se, hřibátko, mám tě opravdu rád, stále stejně, jen ti to musím říct, víš - to ovšem znamená, že tu přede mnou stojíš jako někdo, kdo mohl docela dobře zavinit smrt mého dítěte, a hned dvakrát - a není to ani v nejmenším jeho zásluha, že ji nezavinil... je to tak?" Cítil, jak mu v náruči už zase pláče, nyní hůř než předtím, křečovitě, jako by s ní lomcovala zimnice. "Já vím, tohle bolí strašně, ale už to máme skoro za sebou, zkus ještě chvílku poslouchat. Musel jsem ti to říct. A musel jsem se tím nechat ranit - musel jsem se pokusit přijmout tu bolest tak, jako by došlo k nejhoršímu - aspoň natolik, nakolik dovedu - abych ti mohl opravdu poctivě říct, i tak ti odpouštím, holčičko. Jsi mi stále stejně vzácná a milá. Jsem ti stále stejně pro tebe jako vždycky. Jsi doma."

Počkal, dokud se trochu neutiší, pak sáhl do džbánu s proutím pro vodu a omyl jí obličej. Půjčil jí šátek, který nosil na krku, aby se mohla utřít. Tuilindo nechodil v praktickém entím oblečení jako Melwen a její děti. Nosil vždycky pravé elfí látky, na všední den obyčejné šedé, ale přesto mimořádně pěkné na pohled a hebké na dotek. Smět se utřít jeho šátkem bylo něco krajně nepatřičného a zároveň krajně příjemného. To už jí ale pomohl vstát a otočil lavičku opěradlem na opačnou stranu.

"Tak, teď se zase posad' a já tě ještě učešu, ano? To my totiž v rodině děláme na znamení smíření. Nechci, abys jen slyšela, že ti odpouštím - chci, abys to také cítila, a delší chvíli."

Cítila to. Až příliš. Když se poprvé dotkl jejích vlasů, chtě nechtě sebou cukla, a i když se tomu pak dokázala ubránit, měla stejně po celou dobu pocit, že se jí ježí a vstávají čímsi mezi hrůzou a rozkoší. Časem však přivykla aspoň natolik, aby se tomu pocitu poddala a prožila si obnovení jejich vztahu skutečně až do morku kostí.

"Nu," řekl konečně spokojeně, když si s ní zatočil sem a tam, aby zhodnotil výsledky své práce. "A teď s tebou konečně mohu promluvit o tom, o čem jsem s tebou mluvit chtěl."

Zasmál se jejímu překvapení.

"Nu ano, tohle všechno bylo jen nutné zlo, které jsme museli překonat, ale nebylo to to hlavní. Ve skutečnosti jsem tě sem pozval především proto, abych ti poděkoval... možná ti i nabídl dárek."

*Ty mně* abys poděkoval? ptaly se její oči. Zač, prosím tě?

"Možná za přátelství, které k mému dítěti cítíš. Za touhu stát při něm, když mu je těžko. Ještě nevzpomínáš? Za otevřenost a přímočarost, s níž jsi mu pomohla najít

cestu z utrpení. Za to, že ses odvážíla něčeho, před čím i dospělí někdy uhnou." A znovu ji chytil do náruče, velmi srdečně, a pořádně ji stiskl. "Děkuji ti, holčičko, děkuji ti," opakoval. "Vím, i pro tebe to byl dar, ale přece i tobě děkuji. Pomohla jsi mu k jednomu vítězství v dlouhém a nesmírně těžkém boji. Nemohu ti to ještě vysvětlit do všech podrobností, ale znamená to hodně, víš? Tolik, že možná... možná i kdyby byl vzápětí přišel o život, tohle by bylo důležitější."

Zasmál se.

"Ano, říkám to, abych tě potěšil. Ale to neznamená, že nemluví pravdu. Skutečně jsi mu pomohla, víc, než nyní dokážeš pochopit, a moje srdce mi říká, že ještě pomůžeš. A proto ti teď chci něco dát - pokud to budeš umět přijmout. Pojď, posad' se zase a opři se o mě, budu ti zpívat, a jen pro tebe jedinou."

Poslechla rychle, neboť jeho písně milovala, a on jí zpíval část písně o hudbě Ainur a stvoření světa, píseň, kterou snad slyšela už jako mladší znít kolem sebe korunou stromu, ale nyní jí vnímala naplno, ponořená jen do ní samotné. Ta píseň je složitá slovem i obsahem a ona rozuměla jen máločemu, ale když zavřela oči a poddala se jí, zmožena sladkou únavou po dlouhé cestě, lázni a smíření, mohla přesto okoušet, o čem vypráví, a srdcem, beztak už otevřeným dokořán podivuhodné kráse stvoření, vnímala nyní podivuhodnou krásu Stvořitele. Ten, ke komu volala naslepo, aby pomohla kamarádovi, se jí nyní dal okusit a spatřit.

Když se zase vzpamatovala, slunce stálo těsně nad západem a byl nejvyšší čas jet domů.

"Děkuju ti. Ty jsi tak hodný!" děkovala Tuilindovi rozechvěle a cítila přitom, jak žalostně nedostatečná jsou její slova.

"Rádo se stalo! A víš, vid', proč jsem ti to zpíval?"

"Abych... abych příště věděla, co dělám?"

Smál se.

"Ano... tak asi."

Přitiskla se k němu, dosud v silném pohnutí.

"Já bych si tak strašně přála být tvou dcerou!"

"Nepovídej!" smál se. "Však ono by se ti to brzy zajídalo! A rád tě mám i tak jako vlastní – o to, co skutečně chceš, ochuzena nejsi! Ani malinko!"

Náhle však zvažněl. Ruka, kterou ji až dosud lehce objímal, aby odpověděl na projev její přichylnosti, náhle ztuhla jako v bolesti. V tu chvíli měla dojem, že z něj teď, ano, teprve teď, cítí smrtelnou úzkost - jako by letním dnem znenadání zavál mráz.

"Chraň se vystavit chtivosti Mordoru, dokud nepřišel čas," vypravil ze sebe šeptem, téměř neslyšně.

"Proč to říkáš?" tázala se mimoděk také šeptem, zmatená a vyplašená.

"Nevím," odpověděl prostě, a teď už se snažil o pokojnější tón. "Ale tolik vím, že zem sama, hory i pláň, má své touhy, lásky i nenávisti. Ta zem, s níž sousedíme, přitahovala zlo od samého počátku. A temnota vždycky dychtí pohltit ty nejkrásnější skvosty." Odmlčel se a zabloudil očima k večernímu nebi nad potokem. "Ale to ještě neznamená, že se jí to podaří!"

### III.

## *Noční host*

#### kapitola 7.

Míjela léta a kamínků v Tinwenině náhrdelníku přibývalo. Lesní dny, dny s Laitem, se řadily jeden za druhým v krásné vzpomínky a otiskovaly do její duše svůj nezaměnitelný vzor, díky němuž získávala svou barvu a tvar. Nic z toho, co prožívala na hradě, na ni nemělo takový vliv, ať tam trávila času sebevíc.

Onen nebezpečný výlet, který podnikla jako desetiletá, ji sám o sobě na dlouho ovlivnil hned v několika směrech. Za prvé už nikdy Laitovi neodporovala ani v nejmenším, když šlo o otázky bezpečí. Ne že by se s ním už nikdy nehádala, to bychom od ní asi chtěli příliš. Ještě mnohokrát měl příležitost si na ní cvičit sebeovládání a shovívavost ke smrtelníkům. Nikdy však nemusel mít strach, že by snad přece jen mohla jeho opatrnost považovat za zbabělost. Ostatně věděl i tak velmi dobře, že to nehrozí. Od oné noci na stromě si hluboce vážila jeho odvahy a duchapřítomnosti a mnohokrát se o nich od té doby přesvědčila znovu, i když třeba ne v tak kritických situacích.

Za druhé od rozhovoru s Tuilindem pocítila mnohem větší touhu vyhýbat se čemukoli zlému, opravdově. Vystavit se Laitovu otci by se arci znovu neodvážila, začala se však radit s Laitem, zpočátku v rozpacích, které často vyvolaly kratičkou bouřku mezi nimi, postupně ale se stále větším pokojem a důvěrou. Vždy znovu a znovu z něj měla dojem, že přehání – vždy znovu a znovu za tím však pocítila ten zvláštní elfí postoj k životu, který jí nebyl vlastní, ale tím víc ji přitahoval. Na oba to mělo svým způsobem dobrý vliv. Tinwen časem přestala téměř úplně vyvolávat hádky a také doma s ní bylo mnohem lepší pořízení; Laito, zprvu stísněný pro svou absurdně nedostatečnou moudrost, se brzy dokázal podívat sám na sebe s nadhledem ještě daleko snáz než dřív.

Za třetí se od té doby začala Tinwen ještě více vzdalovat svému otci. Lež plodí lež a Tinwen teď potkalo něco podobného, třebaže se vlastně lži nedopustila. Nechtěla však za žádnou cenu prozradit, čím prošla na onom tří denním výletě, jednak aby ho nezarmoutila, zvláště tehdy; neboť s maminkou to vypadalo stále hůř a trávila už v Minas Tirith většinu času; jednak ze studu nad svým jednáním, jednak z obavy, aby ji do lesa nepřestal pouštět. A pokud v tom hodlala setrvat, zjišťovala, že musí i ze svých současných zážitků vynechávat stále víc. K tomu se pojil ostych, který jí bránil

sdílet tak osobní a choulostivé záležitosti jako právě svou touhu po růstu v dobrém. Byla by jistě v této věci nalezla mnohem větší pochopení, než tušila - jenže to nikdy nezkusila. V jejich rozhovorech zůstávalo stále více a více bílých míst.

Maminka... byla jiná. Tvrdší, ale méně přísná. Od své svatby se vždy snažila konvence dodržovat, ale činila tak z lásky, ne z úcty k nim samotným; shodila jejich krunýř, kdykoli jen trochu mohla, a její muž ji nejenom podporoval, ve šťastnějších dobách se k ní občas i s chutí připojil. To ale žel bylo už všechno pryč. Nyní jí toho život dopřával mnohem méně než běžnou dvorskou existenci. Ne že by si slovem postěžovala; zůstávala milá, veselá, plná zájmu o všechno a o všechny a když už jí bylo příliš zle nebo měla dojem, že už jí její blízcí věnují příliš mnoho času, zkrátka je všechny vykážala. Právě tím ale nechtěně zvyšovala jejich nejistotu: nikdy si nemohli být jisti, kdy už je statečná přespříliš, a raději na ni proto brali ještě více ohledů. Její manžel jediný dokázal někdy rozbít ten skleněný zámek, do kterého jí tím k její bezmocné zlosti uzavírali; dveře k Tinwen jí však otevřít nemohl, protože k nim sám neměl klíč. Došlo to tak daleko, že knížecí manželé neměli ani hrubou představu dokonce ani o tom, kolik času jejich dcera vlastně tráví s Laitem o samotě.

Kdyby Tuilindo tušil, jak to ve vztahu mezi Tinwen a jejími rodiči vypadá, mohl by asi v začátcích všechno poměrně snadno napravit. Jenže Tuilindo se naprosto vědomě zase stáhl z jejího života. Poznal, jak lehko by jí mohl na sebe navázat, a nechtěl to za žádnou cenu dopustit, právě aby nestál mezi ní a vlastním rodem. A Tinwen se nepokoušela ze své strany s ním sblížit. Její poslední zkušenost s ním v ní vyvolala ještě hlubší touhu po jeho lásce a uznání i po společnosti s ním, ale zároveň i ještě hlubší úctu k němu a rozpaky před ním. Nedokázala než udržovat vzdálenost, kterou stanovil. Tak se Laito víc a víc stával tím jediným, kdo o ní doopravdy něco věděl.

Ten stav byl nejbolestnější pro ni samotnou. Její láska k otci s léty rozhodně neochladla - byla by si ze srdce přála mít v něm někoho blízkého. Zoufale toužila nahradit mu, co ztrácel kvůli mamčině nemoci - a zoufale toužila po mamince, se spoustou neuvědomělé ukrivděnosti. Neboť nyní se pomalu dostávala do věku, kdy silné sebeuvědomění a vlastní vůle, dar smrtelníků, začínají vyvrátat a dovedou přitom občas proměnit duši v rozbourané moře. Tinwen bývala smutná a vnitřně rozbolavělá i plna náhlého vzdoru, aniž pro to měla bezprostřední důvod, a v takových chvílích jí vždy napadlo jediné vysvětlení, jediný problém, který jí trápil: že jí otec doopravdy nerozumí. A čím víc cítila, že jí nerozumí, tím méně se mu dokázala svěřovat.

Tato bolest, která v ní stále narůstala, vedla také k tomu, že někdy překročila hranice náležité úcty k otci - ne příliš často, ale po pravdě řečeno mnohem častěji, než se to kdysi stávalo jejím bratřím. Faramir byl nucen sáhnout ke kárným opatřením a to většinou znamenalo pár dní domácího vězení. Tinwen nesla tento trest velmi těžce a vyvolával v ní jen nový vzdor, který většinou navenek neprojevovala, ale také nedovedla odložit. Laita to velmi zneklidňovalo a pokoušel se jí znovu a znovu pomoci k tomu, aby si svého otce vážila a přijímala pokorně jeho rozhodnutí, a zejména tehdy, když dovede vybrat něco, co jí skutečně vadí, což je v podstatě jen dobře. Její rozum s ním souhlasil, ale srdce se bouřilo. Ano, Laito byl její učitel, na kterého vždycky dříve či později dala, její vzor, podle kterého se chtěla řídit - jenže

právě! K čemu dobrému povede, když ji od něj budou oddělovat? Věděla, že on by si samozřejmě doma nedovolil to, co ona - byla si však také až příliš jista, že s jeho otcem by tento problém nikdy, nikdy nemohla mít.

Laito věděl, že příčinou jejího chování i postojů je její bolest a že se věc nikdy nevyřeší, dokud se s Faramirem nenajdou. S krvácejícím srdcem se jí pokoušel vést k jednostrannému porozumění i k tomu, aby se s otcem sdílela, i když má pocit, že mluví k hluchým uším. Nedá se říci, že by se o to nepokoušela, ale bolest z neúspěchů v této oblasti byla příliš silná. Jedině když byla s ním, když ji utěšil svou hojivou blízkostí, pochopením, kterého byl tak snadno schopen, srozuměním, které tak přirozeně prožívali, když se mohla srdcem napojit na jeho vnímavost a podívat se na věci jeho očima, dokázala udělat krůček vpřed. Dychtivě se chytala těch úspěchů - stále ještě jí na otci velmi záleželo. Tím víc cítila, jak moc Laita potřebuje.

Faramir si uvědomoval, že s léty ztrácí svou dceru víc a víc. Jeho pocit bezmocnosti sílil, ale stále se nechtěl vzdát. Snažil se jí věnovat ještě víc času než dřív a usilovně hledal cesty, jak se s ní dorozumět. To ovšem svým způsobem ještě zhoršovalo situaci. Tinwen nyní zabírali mnoho času její učitelé - její otec se jí samozřejmě snažil zajistit to nejlepší možné vzdělání - a z těch pár drahocenných hodin, které zbývaly, musela na svůj vkus nekonečnou dobu trávit v jeho společnosti. Ta doba byla pro ni trápením - nenaplněvalo ji nic z toho, co dávalo jejímu životu nějaký obsah, téměř ustavičně se musela ovládat, aby neřekla něco, co nesmí - nebo nechce - a i tak všechno až příliš často skončilo hádkou a nepřijemnostmi. Připadala si jako divoké zvíře v kleci a prahla touhou po volnosti, po úlevě a odpočinku v lese a v blízkosti někoho, kdo jí rozumí. Jak se s Laitem dokázali od srdce smát dvorské etiketě a strojeným způsobům na hradě! Jak s ním dokázala hodit celý ten sešněrovaný život za hlavu a konečně se zase cítit opravdová! Jen v lese zakoušela ničím neomezenou radost, jen v lese měla pocit, že doopravdy žije - ale toho jí bývalo dopřáno stále méně a méně.

Ne že by se Faramir nesnažil jí vyhovět. Nemohl nevědět, jak šťastná byla vždycky v přírodě a v Melwenině rodině a jak proměněná se odtamtud často vracela. Na většinu společného času plánoval vyjížděky na koni, procházky lesem, ba, nyní s ní konečně začal chodit na návštěvy na obytnou plošinu ve větvích mohutného platanu. To však bylo pro Tinwen jen dalším druhem trápení - muset sedět v kruhu Melweniny rodiny a nemoci se sdílet s tím jediným, s kým se sdílet tolik potřebovala.

Časem, když se situace začala stávat kritickou, rozvinul Laito veškerou svou vynalézavost, aby Tinwen pomohl. Nespokojil se s tím, že se s ní domlouval očima v přítomnosti dospělých, i když i tak si dokázali povědět nesmírně mnoho. Také jí často posílal dopisy po ptačích poslech, nebo, když měl náladu, poslal jen drobný, ale výmluvný dárek, nebo i jen posla samotného, vždy tak, aby co nejvíc potěšil. A čím méně často mohla Tinwen za ním, tím častěji brousil v okolí hradu a hledal způsob, jak potají proniknout dovnitř.

Celé město i hrad sám byly samozřejmě obklopeny hradbami, po kterých ve dne v noci přecházely stráže. Během dne však zůstávaly brány otevřené a panoval v nich čilý ruch. Pro útlého elfího mládence, zejména když si na sebe vzal osvědčenou látku podle lórienského receptu, nebylo tak těžké proklouznout v nestřeženém okamžiku dovnitř, aniž si ho stráž stihla všimnout, a skrýt se do večera



na stromě v parku. Proniknout nezván do hradu samotného bylo obtížnější, ale Laito si i tak věděl rady. Tinwen měla své pokoje - ložnici, salónek a osobní lázeňskou místnost - až ve třetím, nejvyšším podlaží hlavní hradní budovy, což jí skýtalo nádherný výhled přes hradby na svažující se zalesněné stráně a údolí Anduiny, ale žel též kladlo značné překážky tomu, kdo by k ní chtěl přijít na návštěvu oknem. Avšak Laito dovedl lehounce našlapovat i v těch nejtenějších větvích a obratností nyní vysoko předčil všechny své bratry. Shodil obuv, šikovně se zachytil prsty rukou i nohou i v těch nejmenších spárách mezi stavebními kameny a na princeznino okno se dostal bez úrazu hned první noci, kdy se o to pokusil, třebaže po několikahodinovém úsilí. Tinwen tou dobou už tvrdě spala, ale ani v nejmenším jí nevadilo, když ucítila jeho prsty na čele, a povídali si pak téměř až do rána.

Tyto noční návštěvy, ke kterým od té doby docházelo velmi často, nakonec skončily katastrofou. Laita nikdy nikdo vyloženě nepřistihl, ale jeho štíhlá šedá postavička se nyní objevovala ve městě a na nádvořích tak často, že to některým začalo být divné. A stávalo se, že občas kdosi, kdo se zdržel vzhůru či nemohl spát a náhodou vyhlédl z okna, spatřil po zdi šplhat jakýsi nejasný stín - stín, který tam většinou už nebyl, když pozorovatel ztropil poplach, ale který zůstal, pokud bylo všude ticho... a pravidelně mizel v pokojích knížecí dcery!

Pověřivější si začali šeptat, že princezna, kterou její otec v dětství trestuhodně málo hlídal a dovoľoval jí se scházet s všelijakými nadpřirozenými bytostmi z lesů, ba kterou jim hned jako malíčké dítě vydal všanc, se buď stala obětí temných sil, nebo je s nimi dokonce ve spojení. Méně pověřiví mluvili o tom, že princezna má milence.

Když se to Faramir doslechl a promluvil o tom s Tinwen, byli oba šokováni. Tinwen, které v té době bylo jen něco málo přes čtrnáct a na cokoli, co souviselo s láskou, neměla ani pomyslení, se cítila hluboce uražena a zároveň žasla nad nesmyslností takového podezření - a jakékoli neuctivé řeči o elfech ji rozhořčily možno-li ještě víc. Faramira vyděsilo nejenom to, že je jeho dcera schopna si k sobě pouštět v noci mládence oknem - o její cti beztak nepochyboval - ale ještě více to, že má podle všeho s oním mláďencem úzký vztah, o kterém on zatím neměl ani tušení. Začínal si uvědomovat, že nebezpečí je vážnější, než se zpočátku zdálo. Není třeba jen čelit pomluvám. Je třeba celý její život od základu přebudovat, nebo se na toho elfa naváže natolik, že jednou nebude schopna se provdat za někoho z lidí. Co by mu pak jako otcí zbývalo? Přinutit ji k manželství bez lásky? Odsoudit ji k osamělému údělu? Anebo přivolit k smíšenému sňatku, ke sňatku, který oba vyřadí z běžného života jak v lidském, tak pravděpodobně i elfím společenství a udělá jeho dceru z princezny rázem tou nejnižší z nejnižších - k manželství, v němž bude Tinwen stárnout vedle věčně mladého partnera?

Když se jí to pokusil vysvětlit, velmi šetrně, neboť věděl, jak je to pro ni těžké, reagovala zpočátku hodně bouřlivě. Vmetla mu do očí, že je jako všichni ostatní, že není než schopen ji podezírat z milostných dobrodružství, ačkoli je ta představa naprosto absurdní. Křičela na něj, že je jí úplně jedno, jestli se někdy provdá a jak, že se nikdy vdát stejně nechce a že jsou jí k smíchu všechny ty řeči o tom, všechny ty urážky čistého a věrného Laitova přátelství. Dával jí v tu chvíli veškerou lásku, které byl schopen, dokonce ani nekáral její nevhodné projevy. Nechal ji vybouřit, pak to co nejcitlivěji zkusil podruhé.

Tinwen nyní už nekřičela. Zrovna včera Laitovi znovu slíbila, že se bude ze všech sil snažit jednat se svým otcem uctivě, a už ji mrzelo, že to nezvládla. Naslouchala nyní pokud možno mlčky, ale nechápala nic, zdeptaná do hloubi duše v první řadě vědomím vlastního selhání, ale do značné míry i strašnou situací samotnou a ještě příšernějšími následky, které se před ní začínaly rýsovat.

Už nikdy k ní Laito nesmí v noci na návštěvu. Už nikdy s ním nesmí sama do lesa, dokonce ani na jediný den, tím méně přes noc. Vidat se s ním smí výhradně v přítomnosti někoho z dospělých. Jak si ale potom kdy budou moci od srdce popovídat? Kdo ji podrží, když jí bude těžko, kdo jí bude rozumět, komu se bude moci svěřit? Jak bez něj dokáže žít aspoň trochu správně? K čemu vůbec bude na světě, komu bude co platná, když ne jemu? Celý její život se hroutil v troskách a ona musela jen bezmocně přihlížet.

Faramir na ni hleděl, jak sedí proti němu, bledá jako křída, se slzami v očích, a srdce se mu svíralo soucitem. Znovu a znovu se jí pokoušel vysvětlit, proč to všechno musí právě takto být, pomoci jí, aby věc pochopila a mohla se tak snáze smířit s omezeními, dát jí nějakou naději, že i tak ji čeká v životě mnoho krásného. Teď už neodpovídala ani slovem, jen bylo znát, jak trpí stále víc, až nevydržel a propustil ji, aby si šla lehnout. Pod její okno byl nucen postavit stráž.

Vstala a zamířila ke dveřím, ale na odchodu si ještě na cosi vzpomněla.

"Otče," ozvala se naprosto vyhaslým hlasem, "zrovna zítra jsem měla mít volný den. Znamená to teď..."

"Dceruško," odpověděl co nejvřeleji, "v žádném případě tě nehodlám držet mezi čtyřmi stěnami. Pojedeš si, kam jen budeš chtít, jenom ne sama. Od nynějška tě bude všude doprovázet odpovídající družina, jak se na knížecí dceru sluší a patří."

Strnule přikývla a vypotácěla se z místnosti.

## kapitola 8.

Polovinu noci Tinwen proplakala. Nehledě k černé budoucnosti, která se před ní otevírala, bylo trýzní už jen vědět, že Laito pravděpodobně čeká v parku, ale k ní se nedostane, a neví proč, netuší, co se stalo. Otec jí sice ujistil, že stráž má rozkaz pouze odstrašovat, nanejvýš oznámit zákaz, a v žádném případě Laita nezatkne, ale přesto se cítila jako zrádce, když mu ani nemůže nic vysvětlit. A co zítra? Tolik se na ten výlet těšili, vždyť byl první po tak nekonečně dlouhé době! Všechno už naplánovali, mají domluvenou schůzku... a Laito tam bude čekat marně a nebude ani vědět, proč nepřišla.

A při té představě se v ní náhle probudila jakási dřímající vnitřní síla a žal pomalu, ale jistě začal ustupovat vzdoru. Ne, nesmíří se se situací, ať si Laito říká co chce. Jsou i jiné hodnoty než úcta k rodičům. Nemůže a nebude se otci trpně podvolovat, když to znamená zradu přátelství. Přejde zítra na schůzku za každou cenu - ujet družině dokáže hravě!

Jenže co jí Laito řekne? Ten nikdy nepřenese přes srdce, že s ním je proti vůli svého otce. Bude mu to moci všechno vysvětlit, ano, ale pak ji pravděpodobně hned pošle zpátky. A to bude naposled, co ho uvidí.

A ne! Nenechá se okrást o ten výlet! Zůstane s ním, jak nejdéle to bude možné, třeba i několik dní. Lhát mu samozřejmě nemůže a ani nechce, ale proč by to dělala? Prostě o věci nebude mluvit a Laito bude klidný - nebude nic vědět. Nechá jí u sebe v lese, jak dlouho bude chtít. Cítila, jak se do ní vrací život, sotva na to pomyslela.

Jenže bude Laito opravdu klidný? Rozumí si s ní přece tak dobře - nepozná i beze slov, že něco není v pořádku? I co, na ten problém bude myslet, až jestli nastane. Beztak z ní všechny starosti spadnou, sotva se octne v lese - to bude Laito vnímat především - a takové nesmysly, jaké dnes byla nucena vyslechnout, mu samozřejmě ani na mysl nepřijdou!

Uklidněna si položila hlavu a okamžitě usnula.

Probudila se v obvyklou hodinu, po značně zkráceném spánku, ale odhodlaná. Lesní život jí dal velkou tužnost - tahle potíže byla to nejmenší, co byla pro svou svobodu ochotna podstoupit. Zpívala si, když se chystala k vyjíždě, a Faramir to zaslechl a celý okrál. Však to věděl - všechno dobře dopadne, jen když se Tinwen dostane dostatečně často do přírody. Možná jí v tom poslední dobou trochu příliš omezoval - dohlédne na to, aby se to nyní změnilo.

Přípravy zkrátila na - alespoň u princezny - neuvěřitelně krátkou dobu, ale družina už čekala, takže se vůbec nezdrželi. Tinwen poznala, že se jí otec opravdu snaží její úděl co nejvíce ulehčit - měly s ní jet pouze čtyři osoby, sami mladí, veselí lidé a vynikající jezdcí. Trochu jí to dojalo, ale nezviklalo. Už se rozhodla.

Sotva vyjeli na pastviny, pobídl koně do cvalu a v minutě ujížděla takovým tryskem, že družinu nechala kus za sebou. V jezdeckém umění se jí ani z nich nemohl nikdo rovnat. Smáli se a hnali se za ní ze všech sil - náskok neměla velký a nikdo z nich nepomyslel na zradu.

Mezi prvními stromy sesedla, podržela koně a poslala ho oklikou zpátky; a ještě než první z doprovodu dojel k lesu, rozběhla se na opačnou stranu a ztratila se v mlázi jako pára. Našlapovat nehlučně a beze stop pro ni teď už bylo tak samozřejmé, že tak dokázala postupovat velmi rychle. Slyšela, jak ji volají, celí zmatení. Ujeli zřejmě ještě kus dopředu, než pochopili, že ji ztratili. Tím lépe - stačí uhnout ze směru a hned bude mít slušný náskok.

Tiše jako myška pospíchala dál a napínala uši, co se vzadu děje. Koně se vraceli, lidé sesedali, přecházeli sem a tam. Už se ozvalo i praskání houští. Hledají ji, ale nijak zoufale. Pravděpodobně považují celou věc dosud za nějaký žert.

Teď objevili stopu jejího koně. Že už taky! Pomalu si začínala myslet, že ten manévr podnikala nadarmo. Výborně - teď půjdou za ním pěknou procházkou zpět na pastviny a do té doby už bude kdovíkde. Potichu se pro sebe zasmála a lehounce běžela dál. Laito ji důkladně vytrénoval - po dlouhou dobu ani neměla potřebu zvolnit tempo.

Když dorazila na místo, nikdo tam nebyl. Ach ovšem, jako obyčejně! Vybrala si co nejsilnější osamělý strom, aby měla krytá záda, a usilovně propátrávala očima každou píď porostu. Jednou se jí to musí podařit!

Zpočátku jí připadalo, že má úspěch. Zachytila povědomý pohyb mezi listím, zavěsila se na něj zrakem a dokázala ho sledovat hezký kousek. Náhle však byl pryč, jako by se po něm slehla zem, a když se zklamaně zavrtěla, ucítila, že jí cosi brání v pohybu. Vzápětí zjistila, že je důkladně připoutána ke kmeni!

"Dostal jsem tě," ozval se známý sladký hlas kdesi nad jejím ramenem. "Teď jsi můj zajatec a musíš dělat, co ti poručím!"

Zároveň už rychle povoloval uzly, aby ji neškádlil přespříliš.

"Jsem v tvé moci," uznávala tentokrát s daleko větší ochotou a srdečností, než čekal. "Půjdu za tebou, kam mi přikážeš, a nikdy už se domů nevrátím!"

"Na to slovo ti dávám svobodu. Pojď!"

Všechno se dařilo až příliš dobře. Tinwen přímo cítila, jak z ní všechny starosti spadly a jak se všechn život na hradě stal jen vzdáleným snem. Nebylo nebezpečí, že by Laito něco vytušil. Navíc se jí hned omluvil, že se včera do zahrady nedostal - neměl proč pojmout podezření. Jediný trpký okamžik nastal, když se jí automaticky zeptal, jak dlouho má volno. Nemohla mu říci, že s ním doopravdy chce zůstat už navždycky - skoro ji rozzlobilo, že ji tak brzy vrátil do reality. Ale vynahradila si to aspoň tím, že si udělila volno celých sedm dní, a on to přijal bezelstně: jen se zaradoval a poslal domů vzkaz.

Rozběhli se lesem, opíli náhlou svobodou. Začínal nejkrásnější podzimní čas, čas barvícího se listí, a oni ho vychutnávali až do dna. A samozřejmě okamžitě zamířili na hranice bezpečného území, do kraje vodopádů a vůní, na který jim vždycky zbývalo méně času, než by si přáli. Nyní, když byli starší a zkušenější a uměli mnohem rychleji běhat než kdysi, se tam cítili daleko jistější. Mimoto skřetů s léty ubývalo a jen málokdy si troufli někam dál od hor.

Večer zatábořili ve větvích a houpali se v houstnoucím šeru ve visutých lůžcích vedle sebe. Tohle byla jejich nejmilejší hodina - čas k povídání. Jenže Tinwen si teď s úlekem uvědomila, že nemůže mluvit tak volně jako kdysi. Sotva začne, ten včerejší večer se jí nahrne zpátky do hlavy!

Honem se začala Laita vyptávat, co poslední dny prožil on, a on nějakou dobu odpovídal, ale Tinwen měla stále silnější dojem, že přitom myslí na něco jiného. Náhle se přerušil téměř v půli věty.

"Ale dost už o tom. Nejprve ty. Máš doma potíže, vid'?' Co se děje?"

Zatrnulo v ní, ale ovládla se. Na tohle byla připravena.

"To víš... dvorská etiketa jako vždycky."

"Ach ty moje hříbátko! Zase už tě kšírují do postrojů?"

Udělal jen obličej - to mohla docela upřímně.

"Jak bych ti přál, aby tě otec konečně pochopil! Nebo abys k sobě brzy našla někoho, kdo ti dovolí žít tvým způsobem života!"

Zmocnila se jí slepá zuřivost.

"Já se nikdy nevzdám, rozumíš?!"

"Odpusť, prosím, nechťel jsem ti ublížit," řekl rychle, s takovou pokorou a opravdovostí, že ji okamžitě uklidnil.

"Nezlob se - nechťela jsem na tebe křičet."

"S radostí odpouštím. Ale o to teď nejde. Nedovolíš mi, abych nesl tvé trápení s tebou? Proč tě to slovo tak bolí? Měla jsi o tohle neszaz s otcem?"

Kývla. Jindy by mu takové téma dovolila jen nerada, ale teď cítila, že bruslí po velmi tenkém ledě, a vítala jakoukoli únikovou cestu.

"Ty... ty opravdu nikdy v životě nechceš poznat - lásku?"

Vyslovil to tak, že se až zachvěla. Ale odpovědi si byla jista.

"Ne! Chci do smrti takhle chodit po lesích s tebou!"

Usmál se.

"Přesně to bych ti přál. Aby se našel někdo, kdo by..."

"S tebou, řekla jsem, ne s někým jiným!"

"Moje přátelství ti samozřejmě patří navždycky, ale nemohu ti provždycky poskytnout, co bys potřebovala. Jednou, a možná už dost brzy, budu muset v tvém životě uvolnit místo..." Mrkl na její obličej a zarazil se. "Ne, tak ne. Povím ti to jinak. Kdyby... prosím tě, nelekní se, jenom si představujeme tu možnost... kdyby se jednou stalo, že bys potkala lásku ve mně a já v tobě, přijala bys to s radostí?"

"S tebou bych to snad snesla," odpověděla tak lhostejně, až se musel znovu zasmát.

"Ty vůbec nevíš, o čem mluvíš! Jsi jako strom v zimě, který by zapomněl na léto! Myslí si, že by ztratil strukturu svého dřeva a kůry a podivuhodnou kresbu svých větví, kdyby obrostl listím a květem! Poslouchej. Představ si nás dva, že žijeme, jako jsme vždycky žili - že jdeme dlouhou cestou krásným lesem, jako jsme vždycky chodívali - a najednou se octneme na prahu něčeho nového, nějaké krajiny, v níž je zachováno všechno, co bylo dosud, a přece je tam i mnoho navíc - Lórien, jak bývalo dřív, či lesů Valinoru - nevstoupila bys tam? Nebylo by to, co sis vždycky přála?"

"Ano," přikývla už ochotněji. "Ano, kdyby to bylo takovéhle, tak bych asi taky řekla, že jsem si to vždycky přála."

"Nemá a nesmí to být jiné! Právě to je láska - tvůj otec to jistě taky ví. Nikdy tě nebude nutit do něčeho jiného."

"A kdyby přece nutil - co bys udělal?"

"Hříbátko! Snad nechceš říct, že už teď..."

"Ne, to ne. Ale bojím se. Chtěla bych mít někoho, kdo by mě ochránil."

"Nikdy tě nenechám bez ochrany, pokud to bude jen trochu v mých silách."

Vzápětí sebou oba šklubli, jak si uvědomili, co to vlastně vyslovil.

"Nezavazuj se tak," řekla tiše. Věděla, jak vážně bere každé svoje slovo.

Na okamžik se zamyslel, pak pohodil hlavou.

"Ne - je to docela v pořádku. Aspoň vidíš, že jsem měl pravdu - přátelství je v lásce obsaženo."

"A co - co až potkáš nějakou elfí pannu, se kterou odejdeš do... do lesů Valinoru... a..."

Smál se.

"Buď bez starosti! To se nestane dřív než za půl století! Do té doby patří moje služby tobě!"

"A jak mě tedy ochráníš? Co uděláš?"

Zvážněl a pár okamžiků usilovně přemýšlel.

"Kdyby ti někdo chtěl ublížit," řekl pak pomalu, "budu mu chodit zpívat do svědomí. Každou noc, dokud nebude nahlas křičet lítostí!"

Toho dne usínala do značné míry upokožená. Dokonce už si dovedla představit, že se bude moci ještě někdy vrátit domů - ne hned, samozřejmě, teprve až dokončí, co si naplánovala. Jen krátce jí blesklo hlavou, jak blízko byl Laito jednu chvíli názorům jejího otce - připravený ustupovat z jejího života, aby uvolnil místo nějakému člověku. Zahnala tu myšlenku. Ta představa byla pro ji nesnesitelná.

## kapitola 9.

Druhého dne ráno ho našla na břehu potoka, jak upřeně hledí do vody. Neobrátil se k ní, když přišla, ale nerušila ho - věděla, že k něčemu takovému má vždycky vážný důvod. Do tváře mu neviděla, ale měla dojem, že z něj cítí neklid či starost. Konečně se otočil.

"Poslyš, tohle není dobré," řekl jí. "Zůstáváš na povrchu - neříkáš mi všechno. Proč?"

Povědět pravdu mu nemohla, ale zalhat také ne.

"Někdy to zkrátka nejde," odpověděla co nejlaskavěji, ale rozhodně.

Netušila, jak dobré to bude mít výsledky. Ihned byl více než ochotný respektovat její přání a už se o věci ani jednou nezmnínil. Unikla podruhé.

Když večer navlékali další den na její náhrdelník, nabídla mu několik zářivě krásných drobností, které mluvily o jejím štěstí, o radosti, kterou prožívala. Byla to pravda - ten den byl pro ni nádherný... protože se tak rozhodla a tvrdohlavě to uskutečnila. Občas ji napadlo, jak je to hrozné, že Laitovi něco skrývá, poprvé v životě. Občas si uvědomila, že spolu vlastně přestali doopravdy mluvit a jak jí to schází. Okamžitě zahнала každou takovou myšlenku. Nehodlala si tím kazit náladu. Občas měla dokonce starost o otce, zda o ni nemá strach. Také tím se odmítla zabývat. Ovšemže nemá. Však dobře ví, kde je.

Laito chvíli sklíčeně hleděl přes její hlavu do tmy, pak vytáhl z kapsy červivý žalud a rozpačitě ho obrátil v prstech.

"Ten tam nemůžeme dát - zkazil by se," namítla věčně.

"Máš pravdu," řekl s povzdechem a zahodil ho.

Třetí den začal tak, jak druhý skončil. Ticho mezi nimi se ještě prohloubilo. Jako by oba cítili, že než mluvit povrchně, lepší nemluvit vůbec. Bylo to dosti tíživé. Už se musela silou vůle držet, aby se mu nepřiznala.

Před polednem narazili na příkrou stráňku, udrolenou po deštích. Laito hrábl do nánosů čerstvé hlíny a odhalil lístky a stébla trávy, mrtvolně zažloutlé a místy zahnívajcí. Mlčky začal upravovat to místo, aby jim usnadnil cestu ke světlu. Beze slova se k němu připojila. Trvalo to dosti dlouho.

"Tohle jsem já," pronesl konečně chmurně, aniž se na ni podíval. "A ty taky. Pohřbení zaživa."

Poplašeně vzhlédla, ale dosud hleděl na druhou stranu. Vzápětí se k ní však prudce otočil.

"Poslyš, hříbátko, já se ti musím k něčemu přiznat," řekl měkce, úplně jiným tónem než před chvílí. "Já vlastně celou dobu vím, že mi tajíš něco, co bys tajit neměla, ale nechával jsem to tak, bál jsem se tě zeptat, protože... protože jsem tušil, že mi řekneš něco, čím tě ztratím! Je to tak, vid'? Otec ti zakázal se se mnou stýkat?"

Cítila, jak jí začínají pálit oči. Tak tohle je tedy konec, konec, a tak brzy, prolétlo jí hlavou. Mnohem silněji však cítila úlevu, že se mu konečně může svěřit. Vypověděla mu všechno.

Čekala, že jí vyčte její neupřímnost, ale jenom jí stiskl ruce a účastně se na ni zahleděl.

"Hřibátko moje! Hřibátko! A já tě v tom nechal - už třetí den! Jak se mi to hnusí!"

Kdyby jí byl vyčítal, byla by se vzepřela. Tohle bylo k nesnesení.

"Moje chyba, že jsem ti nic neřekla, ne?" opáčila poněkud přikře, s jiskřícíma očima.

"Já vím... to je právě to. Když selže jeden z přátel, druhý musí stát na stráži... Měl jsem nasadit všechno - měl jsem ti pomoci. A co jsem udělal? Prostě jsem přistoupil na tvou hru. A vidíš, jak to dopadlo? Postihlo mě přesně to, čemu jsem se chtěl vyhnout! Ztratil jsem tě! Chodil jsem s tebou po lesích a co jsem z toho měl? Tvoje duše mi byla daleko. Stokrát lepší by bylo, kdybys zůstala doma a vyměňovali jsme si dopisy, stáli jeden při druhém v myšlenkách... přetvářka nás rozdělila, okradla o všechno, na čem doopravdy záleželo. A nejen mezi námi. Cítíš to? Jsme uprostřed krásného světa, ale nic už není jako dřív - všechno ztratilo svou vůni a chuť. Tohle dělá neupřímnost! Zaživa pohřbení!"

Bouřila se tím víc, že to doopravdy cítila.

"Za to nemůže nikdo z nás! Jen nesmyslné lidské zvyky a nařízení! Nebýt jich, všechno mohlo být v pořádku!"

Srdečně se rozesmál.

"Ach, hřibátko, to se povedlo! To jsi celá ty! Jsi neodolatelná! Tohle je veliká milost - už tě zase mám!"

Neměla na výsměch náladu.

"Nesměj se mi!" zaprotestovala.

"Máš pravdu - konec legrace. Musíme napravit, co se dá." To už měl na ruce ptačího posla, aby doručil jeho zprávu na platan.

"Tak," oddychl si. "Teď už se tvůj otec aspoň dozví, co se s tebou stalo. Ale musíme se stejně vrátit co nejrychleji."

Když na něj pohlédla, všechny prosby o ještě aspoň jeden den jí odumřely na rtech a změnily se v čiré zoufalství, vepsané do její tváře.

"Hřibátko moje! Co jsi vlastně chtěla? Toulat se po lesích, až tě nakonec odvedou domů násilím a mě strčí za mříže jako únosce? Zůstanu s tebou, i když se neuvidíme - budeme si blíží než ty uplynulé tři dny, věř mi!"

Poddala se, překonána jeho účastí. To ještě netušila, že nasadí to nejrychlejší tempo, takže jim nezbude sil na rozhovor. Míjela hodina za hodinou toho nejdrahocennějšího času, který kdy měli, a nepřinášely nic krásného, co by mohlo zůstat ve vzpomínkách - nic, co by spravilo chuť předchozích dnů. Když si postěžovala, že už nemůže, vzal ji na záda a nesl, dokud nedošly síly jemu. To vedlo k tomu, že si stěžovat přestala, ale poznal to na ní bezpečně i tak a pomáhal jí dál. Slunce zapadlo, nastala černá noc, ale on ani nezmírnil tempo, připravený pochodovat do rána, tvrdý k oběma do krajnosti, protože nedokázal uvěřit, že jeho kamarádka naprosto žádnou lítost necítí.

Kolem půlnoci se zhroutila a rozplakala, tělesně naprosto vyčerpána a vnitřně rozbolavělá jeho zacházením. Když se k ní sklonil, aby ji zvedl, odstrčila ho.



"Vrať se domů sám, když ti na tom tak záleží! Nech mě tady umřít, když už pro tebe vůbec nic neznamenám!"

Klesl vedle ní, neschopný odporovat, neschopný téměř ani promluvit.

"Odpusť, hříbátečko," vypravil ze sebe s námahou a už se nepohnul. Cítil ji vedle sebe, jak se chvěje nekontrolovaným pláčem, pak se uklidňuje. Také jemu se maličko vrátily síly.

"Povíš mi, čím jsem ti ublížil?" zašeptal.

Neodpovídala. Poznal, že usnula. Přinutil se vstát, aby ji teple zabalil a postavil nad ní přístřešek.

Druhý den se probudila dosti pozdě. Nechal ji spát, dokud si neodpočinula, ale sám nespal vůbec, jen seděl vedle ní a přemýšlel.

"Dobré jitro, hříbátko. Ještě se na mě zlobíš?"

Zavrtěla hlavou.

"Ale dobře ti není, vid'? Jsi celá rozlámaná, bolí tě hlava a je ti hodně smutno?"

Kývla. Vystihl to dosti přesně.

"Odpustíš mi natolik, abys mi dovolila o tebe pečovat?"

Kývla znovu, horlivěji. Co víc si mohla přát?

Podal jí láhev s entím nápojem, přichystal něco k jídlu a než se nasnídala, doběhl pro vodu, aby se mohla umýt. Pak sáhl do kapsiček pro voňavou mast a začal jí masírovat nejprve krk a šiji, pak nohy.

"Choval jsem se k tobě včera hodně ošklivě, vid'? Náš poslední den - a já ti nedal žádnou krásnou vzpomínku, žádný kamínek do tvého náhrdelníku!"

Div nahlas nevydechla úlevou. Tohle samo o sobě už bude stačit!

"Myslel jsem jen na to, jak tě rychle dostat domů... ani jsem ti nedal pocítit, že je mezi námi všechno v pořádku... Měla jsi pocit, že se na tebe zlobím? Že ti nerozumím? Že jsem s tebou přestal mluvit nadobro?"

Nemohla než kývat. Tentokrát si dal opravdu záležet - věděl všechno naprosto přesně.

"Hříbátko moje! Ale co pro tebe můžu udělat? Bud' ti můžu připravit co nejkrásnější den, ale bez sdílení, nebo ti mohu otevřít své srdce - ale tam jsou samé smutné a bolavé myšlenky."

"Zač mě máš? Je nám oběma zle, já vím - tak to ponese spolu!" Zvedla se - teď už měla pocit, že se zase udrží na nohou. "Pojď. Já taky trochu vím, jak ti je - trápí tě svědomí, i když za nic nemůžeš, a chceš všechno co nejdřív napravit. Pomůžu ti."

"Díky, hříbátko." Tohle si vychutnal do poslední kapky. Až se zastyděla, že mu nedokázala poskytnout víc.

"Tak pojď. A dost řeči o mně. Vyprávěj mi všechno, co cítíš!"

"Díky ještě jednou, hříbátko. Ale znáš mě! Jestli mě chceš doopravdy potěšit, nech mě nejdřív pocítit, že jsem se dotkl bolesti tvého srdce! Co kdybychom si naplánovali budoucnost? Vymyslíme, jak ti zpříjemnit život v čas tvého uvěznění!"

Věnoval tomu zřejmě většinu noci. Ted' ze sebe jen sypal jeden nápad za druhým, způsoby, jak spolu udržovat kontakt, způsoby, jak spolu na něčem pracovat, způsoby, jak vnést elfi svět mezi kamenné stěny. Otevíral jí oči pro to, že nejdůležitější věci zpravidla bývají neviditelné a nezávislé na vnějších okolnostech.

Jeho nadšení ji brzy strhlo, takže začala přicházet s vlastními nápady. Postaral se, aby na to vybylo hodně času - šli dosti pomalu a kdykoli byla jen trochu unavena, vynutil si přestávku. Pak vzal do rukou její náhrdelník a zastavoval se u nejhezčích kamínků - připomínal ty události tak živě, jako by dosud stál uprostřed nich - až začala mít pocit, že ji tím nakazil a že už pro ni takové zůstanou navždycky. To už se pomalu dostali do míst, která si i ona dobře pamatovala - blížili se k domovu.

"Už dost, už dost!" zaprosila konečně už kdoví po kolikáté. "Nech aspoň trochu prostoru sobě! Nedokážu tě opustit a alespoň předtím neslyšet, co tě trápí!"

Ztěžka si vzdychl a usedl na padlý kmen. Sedla si k němu a otočili se proti sobě. Dala mu očima všechnu účast, které byla schopna - našťastí vnímal citlivě i nepatrný náznak něčeho takového.

"Na to nebudeme potřebovat mnoho času, hříbátko," řekl smutně. "Je mi zkrátka těžko, víš? Leží to na mě všechno jako kámen. Nikdy bych si nemyslel, že dokážu udělat to, co jsem udělal."

"Vždyť jsi neudělal nic! Já jsem utekla z domova - já jsem tě ošidila!"

"A ty bys také nebyla udělala nic, nebýt nesmyslných lidských zvyklostí? Hříbátko moje, opravdu si myslíš, že na něčem takovém vposledu záleží? Přes dva dny jsem žil ve lži, připravil jsem se o možnost ti pomoci, když jsi to nutně potřebovala, ublížil jsem tvému otci a ublížím i svým rodičům - nikdy už nic nebude jako dřív!"

Hleděla mu do očí a horečně uvažovala, co by pro něj mohla udělat. Napadlo jí jen jediné - jakási vzpomínka na staré příběhy, prolutá se vzpomínkou na poslední případ, kdy ho viděla takhle naprosto zničeného a směla mu pomoci.

"No... tak... nepoprosíš třeba o obnovu duše?"

"Ach hříbátko, jak lehce to dokážeš vyslovit!"

"Pohrdáš mnou? Chtěla jsem ti jen pomoci - myslela jsem, že by třeba..."

"Kdo tebou pohrdá? Samozřejmě máš pravdu," odpověděl sklesle. "Už jsem na tom jako skřeti."

Začínala být trochu dopálená, sama ani nevěděla proč.

"A tvůj vlastní tatínek a maminka! Třeba ti to jenom prospěje! Co když jednou zjistíš, že opravdu jsi ten, jehož jméno nosíš?"

"Neříkej to!" Z jeho obličeje měla dojem, že mu zasadila smrtelnou ránu. "Není to poprvé, co mě to napadlo - už několikrát jsem na to myslel ve chvílích hrůzy - ale ne, tak to nemůže být!"

"Odpusť - tohle jsem nechtěla!" V zoufalém soucitu ho chytila do náručí, aniž si uvědomovala, co dělá. "Já... já to jen myslela tak, že asi nemá cenu si představovat, co všechno jsem nebo nejsem schopen udělat, víš? Jestli se dá prosit o obnovu duše - a já si toho vážím, opravdu, vždycky jsem byla moc ráda, že to jde, i když to tak asi neumím říct - tak potom už vůbec tak strašně nezáleží na tobě. Žádná minulost už ti nemůže ublížit - a budoucnost taky ne."

Náhle zvedl hlavu, na obličeji ještě slzy, ale už se zase usmíval.

"Pramínku živé vody, už se netrap, dobře jsi to řekla. Dokonce mám pocit, jako bych býval kdysi sám někomu podobnou radu dal. Samozřejmě máš pravdu - divím se, jak je možné, že jsem to dosud nevěděl. A cítíš, jak dostáváme milost ještě dřív, než jsme o ni prosili? Jen proto, že jsme se provinili, jsi mě teď mohla

vysvobodit z těch nejhorších obav, jaké jsem kdy poznal. Kdybych měl valounek zlata, navléknu ti ho dnes na náhrdelník!"

Váhavě vstala a podala mu ruku.

"Tak... to tedy zkusíme, ano? Hned?"

Dnes to bylo těžší než kdysi v dětství. Zakoušela nyní mnohem větší rozpaky i bázeň z toho setkání - píseň, kterou jí Tuilindo kdysi daroval, v ní teď ožila, ale naprosto ne proto, aby jí usnadnila situaci. K tomu ještě vydatně přispívalo vědomí, že se provinila z obou daleko víc. Přesto byla první, kdo se odvážil. Oči pevně sevřené, prsty semknuté kolem jeho ruky, jako by to bylo záchranné lano v moři nejistoty, prosila o obnovu jeho duše, neuměle a přímočaře, tak, jak obyčejně mluvívala, ale z celého srdce. Laito neřekl nic. Jednu chvíli měla dojem, že se už už chystá promluvit, pak se zarazil. Přesto však jasně poznala, že dostala odpověď. Jeho prsty se uvolnily – vyloženě cítila pokoj, jak prostupuje celým jeho tělem – teď se odvážila po něm mrknout a viděla, že se usmívá a nepřála si víc.

Spěšně vyrazili na poslední úsek cesty.

## kapitola 10.

Pod platan se dostali ještě před setměním. Laito původně čekal, že Tinwen pospíší dál, co nejrychleji domů, ale v této věci si znovu postavila hlavu. Nepokoušela už se mu vymlouvat příznání vlastním rodičům – věděla dobře, že by to bylo marné. Jde jim ublížit, budiž, ať si to udělá, když si myslí, že musí. Ale ona mu v tom bude stát po boku... naposledy. Nakonec uznal, že na půlhodině či hodině už opravdu nesejde.

Půvabně vyskočil na spodní větev a shodil jí provazový žebřík. Shora k nim tiše zazněl lahodný dětský hlásek a hlas Melwen, který mu odpovídal. Ten okamžik se Tinwen zvláště dotkl. Měla náhle pocit, že se vrací domů.

Než vyšplhali nahoru, stál už Tuilindo u průlezu a čekal je. Po pravdě řečeno věděl víc, než v tu chvíli tušili: byl to on, kdo pomáhal ustaranému otci vyloučit možnost, že Tinwen někde leží raněná po pádu z koně - byl to on, kdo mu rozmluvil rozsáhlou pátrací akci, aby jí nedělal zbytečně ostudu byť i jen mezi elfy. Sdílel s ním své přesvědčení, že Laito přivede jeho dceru okamžitě zpět, jakmile zjistí, oč jde. O tom všem však teď nepovažoval za nutné mluvit.

"Vítej, synu... buď mi vítána, hříbátko," řekl jen. "Proč dnes přicházíte tak sklíčeně?"

Vzhlédla do jeho očí, tak podobných Laitovým, ale mnohem pronikavějších, a zmocnil se jí pocit, že už ze sebe nikdy nevypraví ani slovo.

Tuilindo se na ni usmál, položil jí ruku na rameno a přitáhl ji k sobě. Pak obrátil oči k Laitovi.

"Odešla z domova proti vůli svého otce," vyznal Laito zdrceně. "A já s ní víc než dva dny chodil po lesích a nechal ji, aby mi to tajila. Odpusť, prosím tě!"

A Tuilindo stále mlčel, jen natáhl druhou ruku, objal ho a pevně k sobě přitiskl. Zůstali tak dlouhou chvíli. Laito plakal, nehlučně, ale bez zábran; jeho otec nevydal ani hlásku, ani se nepohnul a když Tinwen kradmo zvedla oči, viděla, že se usmívá, a v tom úsměvu byla radost i bolest zároveň.

Netrvalo to příliš dlouho. Poznenáhlu, jako když se po dešti obloha pročistí a vyjde slunce, zvedl Laito hlavu a usmál se také a Tinwen cítila, že od nich někam odplula veliká tíha. Zase bylo všechno v pořádku.

Tehdy Tuilindo poprvé promluvil.

"Odpouštím ti, synu. S radostí. A pokud jde o tebe, hříbátko... ani ty nepřicházíš bez důvodu, nebo se mýlím? Na hradě už vědí, že jsi živa a zdráva - teď jen pošlu Timpeho se vzkazem, že jsi u nás a vrátíš se co nevidět. Chvilíčku strpení a pak už bude můj čas patřit jen vám, budete-li chtít o něčem mluvit."

Pocítila, jak jí přeběhl mráz po zádech.

Poselství na hrad bylo vyřízeno během pár okamžiků. Timpe lehce proběhl kolem nich, ani se neohlédl, bylo znát, že pospíchá. V příští chvíli už ho slyšela, jak píská na koně. Na vteřinku v ní zatrnulo, když si uvědomila, jak všichni v Tuilindově

rodině očividně myslí na jejího otce víc než ona. Vzápětí se znovu zatvrdila. Přehánějí to. Žádnou starost o ní neměl - však dobře věděl, kde je.

To už byl Tuilindo u nich. Něžně sklouzl očima po její tváři a nedalo se na něm poznat, na co myslí. Pak se zahleděl přes její rameno do větví.

"Chtěla jsi stát mému synu po boku v těžké chvíli? Nést všechno s ním? Vážím si toho. Opravdu. Tvoje srdce je krásné, hříbátko. Jenže teď si skoro myslíš, že to máš za sebou, a přitom ses dostala sotva na okraj... a on, žel, zrovna tak. Přeješ si jít dál? Mohu tvé svědomí probudit velmi snadno, ale to víš... nic příjemného to nebude. "

Upřela na něj oči a tvrdohlavě přikývla. Proč ne, ať to bolí! Je to beztak to jediné, co jí teď ze života zbylo!

Obrátil pohled zpět k ní, s tak nekonečnou láskou, že se její vzdor rozplynul a pak dokonce i strach a nezbylo jí než pocítit souznění, doopravdy.

"Chtěli ti vzít všechno, na čem ti doopravdy záleželo, vid'?" řekl tiše. "A ty se bouříš. Jsi smrtelník, a mladý k tomu - máš horkou krev."

Napůl čekala, že jí začne vysvětlovat, proč je to špatné, ale on se na ni zase jen díval. Uměl dát očima najevo účast ještě mnohem silněji než Laito - snad že ji, jak s léty vyžrával, také silněji cítil.

"Hříbátko moje," zašeptal. "Ponesu to s tebou, věř mi - všechno to ponesu s tebou, dokud nebudeš zase šťastná - ale ušetřit tě toho nemůžu."

Na dlouhou chvíli se poddala tomu osvobodivému pocitu sdílené bolesti, ale pak se přece jen vzbouřila. Nechce, aby to nesl - to by tak ještě scházelo! Bude se bránit - nikdy se s tím nesmíří!

Nahlas se neodvážila vyslovit nic.

"Jdi za tím, po čem toužíš!" řekl jí. "Ale jen tak, abys nepřekročila hranice lásky k druhým. Pokud to uděláš, dopustíš se zlého a otrávíš si tím nakonec všechno, i sám předmět své touhy. Když se však pro lásku něčeho vzdáš, láska sama ti to nahradí."

Proti tomu se nebouřila - neříkal vlastně nic, s čím by nesouhlasila. Jen... jen si najednou až bolestně uvědomila, že i její otec je živý, cítící člověk, že také on lásku potřebuje. Ale copak pro něj ona může něco udělat? Stejně k němu nemůže - je jí strašně daleko.

"Ty jsi nikdy nezakusila úzkost o nějakého živého tvora?" zeptal se náhle.

Rázem se jí vybavila úzkost, kterou v dětství vytrpěla pro svoje kočičky - velice živě a nepříjemně. Dokonce jí ta úzkost náhle ani nepřipadala dětinská - a od té chvíle už nikdy. Věděla teď, že i dětské pocity jsou opravdové, že platí stejně jako každé jiné.

Vzápětí si uvědomila, co se jí snaží sdělit, a znovu se vzbouřila. Však o ni otec vůbec nemusel mít strach - dobře věděl, kde je!

V Tuilindových očích maličko zajiskřilo a jí to připomnělo Laita, vždycky když ho pobavila svou pošetilostí. Jenže teď byla jaksi změkklá, nahlodaná, nedovedla se proti tomu obrnit. Najednou sama věděla, že na tom vlastně nezáleží - že je možné trpět úzkostí i o někoho, o kom dobře víme, kde je. A víc - najednou jako by okusila i něco z dosud nepochopitelných starostí dospělých - začínala mít dojem, že i za těmi otcovými slovy, která se jí nejvíc přičila, je touha ji chránit a pomoci.

Váhavě, jen očima, se ptala - Je to tak? a Tuilindovy oči pokojně odpovídaly, Vždyť to dobře víš.

A teď už s ní neměl žádnou práci - byla přirozeně soucitná až dost. Jen si jí přitáhl blíž k sobě, pevně ji držel a očima ji ujišťoval o tom, že s ní cítí, čímž jí zároveň nedovolil uhnout myšlenkami jinam. Netrvalo dlouho a plakala mu v náručí, zdeptaná otcovou bolestí, připravená raději... ach ne!

"Já vím, hříbátko. Raději všechno snést než někomu ublížit - ale když ono to doopravdy bolí, vid'?"

"Ale proč, proč to musí bolet? Proč nemohou být na sebe všichni hodní, jako ty - proč se musí dít tolik zlého?"

"Srdečné díky za ta slova uznání! Ale víš, kolikrát jsem selhal a někomu ublížil, než jsem pochopil aspoň to málo, co chápu teď? Mnohým by asi bylo bývalo lépe, kdybych byl ze světa prostě odstraněn - sám jsem si to častokrát přál. Ale nyní jsem rád, že tu jsem, a hle - už tolikrát mi bylo dopřáno někomu pomoci, někoho potěšit. Milost Jediného je nad námi - on si nakonec použije k dobrému všechno - úplně všechno, věř mi!"

Věřila mu - cosi v jeho hlase jí zasáhlo a strhlo a naplnilo radostí, která jí zůstala kdesi v pozadí po celou dobu, i když už viděla jasně, co musí udělat, a bylo to to nejhorší, co si dovedla představit. A přece si ještě ani zdaleka nedovedla představit všechno.

Tuilindo počkal, až se upokojila, a teprve pak se obrátil k Laitovi.

"Synu..." začal velmi opatrně, téměř rozpačitě. "Pochopil jsi mnohé a jsem si jist, že se s tím vypořádáš poctivě. Ale... nejdeš na kofen věci."

Laito se na něj zahleděl a nějakou dobu mlčel. Náhle měla Tinwen dojem, že v jeho očích zahlédla zákmit hrůzy.

"Neudělej stejnou chybu," pronesl Tuilindo tiše.

Laito sklopil hlavu a svěsil ramena, náhle, jako by dostal neviditelnou ránu.

"Zbabělost," řekl ztěžka. "Uhnul jsem před bolestí."

"Už teď jsi ji překonal, díky. Ale vydrž i dál, aby i s ní ses vypořádal do všech důsledků. Nutně to potřebuješ - je to nejslabší místo tvého života."

Teď Laito hlavu zvedl - velmi prudce. Říci si samozřejmě nedovolil nic.

"Vím... jsi k sobě nejtvrďší ze všech mých dětí... snad jsem tě k tomu i trochu vedl, protože jsem věděl, co ti hrozí."

"Takže je to pravda... přece jen jsem skřet!"

"Prošel jsi tím, ano. Ale jsi a byl jsi elf, jeden z nejstatečnějších a nejobětavějších, alespoň pokud vím - první, který se dokázal rozhodnout ke změně, i když věděl, čím bude muset projít - první, kdo se vydal s tou zprávou k ostatním, pravděpodobně vstříc příšernému konci - nejlepší přítel, jakého jsem kdy měl, často statečnější než já - přítel, kterému vděčím za záchranu života i za poznání, že nejsem o nic lepší než on a že potřebuju projít stejnou zkušeností. A přece - nikdy bych ti tolik neprozradil, kdybych nevěděl, že jsi na to připravený - že to uneseš."

Laito pomalu přikývl. Viditelně se třásl.

Tuilindo ho přitáhl k sobě a čekal, až se trochu vzpamatuje.

"Vždycky jsem ho měla ráda," špitla Tinwen. "Jsem ráda, že jsi to ty."

Otočil k ní svůj zbědovaný obličej s krásným úsměvem a stiskl jí ruku.

"Je to krajní řešení, přivádět minulost na světlo dřív, než sama přijde," pokračoval Tuilindo. "Ale soudil jsem, že to musím udělat, abych tě chránil. Být k sobě tvrdý v něčem, co nás ohrožuje, a nerozpoznat proto, když se tatáž chyba vynoří v jiném přestrojení, je jedno z nejzákladnějších nebezpečí, která znám."

Laito se napřímil.

"Máš pravdu, ovšem," řekl s patrným úsilím. "A i kdyby minulosti nebylo, stejně bych se chtěl s něčím takovým vypořádat jednou provždy. Ale... veď mě prosím. Nemám pocit, že bych měl moc sil."

"Synu... cesta k obnově duše se nemůže vyhnout bolesti, před kterou jsi předtím couvl."

Laitovi se rozšířily oči.

"Mám ji opustit... nadobro?"

"Ne... ne nadobro. Nemůžeme zradit druhého, abychom sobě prospěli. Tři měsíce budou stačit. Tři měsíce, které ti budou chutnat jako nadobro, protože si zakážeš i každou vzpomínku a myšlenku na ni, dokud nepocítíš, že se dá žít i tak a tvoje srdce nebude osvobozeno, takže ho budeš moci darovat znovu a lépe, bez majetnictví, které ti dovolilo jí uškodit, aby sis ji zachoval - dokud nepřestane hrozit nebezpečí, že by se ti jedna z nejušlechtilejších věcí, kterou život nabízí, mohla stát prokletím, protože bys na ní příliš lpěl. Tři měsíce. Budu stát při tobě. Pak - velice opatrně a zdrženlivě - od života přijmeš to, co ti bude darováno, když nepřekročíš hranice lásky k druhým."

Laito a Tinwen na sebe mlčky pohlédli. Cítili se, jako by vyslechli rozsudek smrti.

"Promiň, otče," ozval se konečně Laito velmi vyhasle. "Samozřejmě přijímám tvoje slovo bezvýhradně, ale přece jen se musím zeptat - co dělat, abych nezradil přátelství po ty tři měsíce odloučení?"

"Vím, tohle je hodně zlé," odvětil Tuilindo s pochopením. "Možná nejhorší ze všeho. Budu se jí ovšem snažit pomáhat i za tebe, jak jen budu moci, ale asi tušíš, jak málo toho dokážu, když budu chtít respektovat vůli jejího otce a zároveň dbát na to, abych její bolest naopak ještě nezvyšoval. A ona bude trpět, ať už se k tobě připojí nebo ne - musí to tak být. Ale jedno ti přece povolím, protože jinak bys něco takového asi nedokázal snést, a mimoto bys na ni zřejmě myslel spíš více než dřív. Až nebudeš moci úzkost o ni vydržet, vykřič ji k tomu, kdo vždycky naslouchá. Tak ulevíš svému srdci a pro ni uděláš možná to nejlepší, co jeden pro druhého můžeme udělat."

Dlouhou chvíli nikdo nepromluvil - ti dva na to neměli sílu a Tuilindo nekazil zbytečnými slovy soucit, který z něj beztak vnímali. Konečně se Tinwen obrátila k Laitovi a podala mu ruku.

"Sbohem," řekla mu a její hlas byl plný žalu, avšak podivně vyrovnaný. "Nezapomenu na tebe. Až přijde jaro po zimě a ty budeš smět za mnou, vždycky tu budu pro tebe."

"Hřibátečko," pousmál se Laito. "Jenže právě na tohle já teď nesmím myslet, víš? Ale raduj se, budeš teď přinášena před tvář Jediného nejčastěji ze všech lidí na zemi."

Tinwen podala obě ruce Tuilindovi.

"Sbohem, pane," řekla mu. "Díky za tvou péči. Byla bolestná, a pro tebe asi nejvíc - tím víc jsem ti vděčná, žes mi ji věnoval."

Bez dalšího se otočila, sklouzla po žebříku a vyšvihla se na svého koně, kterého jí ovšem nezapomněli už dávno přivolat. Tuilindo se za ní díval ještě dlouho potom, co odjela, a ve tváři měl jasně patrnou starost. Věděl, že se dotkl jejího srdce - je teď plně odhodlána žít podle jeho zásad. Jen si nebyl jist, zda je schopna to snést. V jejím hlase a obličejí, když se loučila, četl cosi nebezpečného - jakýsi stín smrti; ostrou hranu, která už se neobrací navenek, nýbrž proti ní samotné.

"Neměl jsem se plést smrtelníkům do výchovy," zašeptal pro sebe. "Ale měl jsem ji snad nechat bez ochrany letět vstříc zkáze, kterou jsem sám prožil?"



# IV.

## *Posel jara*

kapitola 11.

Faramir měl co dělat, aby se nějak vyrovnal s tím třídním čekáním a pak ještě zdržením na platanu, ale brzy dal Tuilindovi za pravdu, neboť okamžitě viděl, že se s jeho dcerou stala podstatná změna. Ihned po návratu ho poprosila za odpuštění, docela jinak než kdy předtím - takovým způsobem, že ho to hluboce dojalo. Pak odešla do svých pokojů, odstranila z nich všechny památky na Laita, čímž je změnila málem ve vězeňské cely, a od té chvíle vyplňovala zoufalou prázdnotu svého života výhradně plněním otcovy vůle. Učila se s obrovským nasazením všemu, co si přál, stýkala se s každým, koho jí doporučil, chovala se přesně tak, jak se na knížecí dceru slušelo a patřilo. A nebylo to jen chladné plnění povinnosti. Vycházela vstříc jeho přáním, snažila se mu rozumět, ptala se ho na jeho názor a kdykoli se s ní teď pokusil navázat hlubší vztah, byla velmi ochotná - jen o Laitovi a jeho rodině s ním nikdy nemluvila, ale i to odmítala co nejpřátelštěji a dávala najevo, jak ji mrzí, že to musí udělat. Netrápil ji těmi otázkami často, i když už věděl, že tím vlastně velká část jejího života zůstává stranou, a mimoto ho dost zajímalo, co se to s ní vlastně stalo. Věděl, že bude opravdu lepší, když jí to nebude připomínat.

Navenek se tedy zdálo všechno v pořádku. Ale jak čas plynul, pozoroval toho stále víc a víc, co mu dělalo starost. Tinwen ztratila svou paličatost, ale také svou vnitřní jiskru. Nikdy teď nezažertovala, sotva kdy se usmála. Když to nebylo třeba, vlastně vůbec nemluvila. Byla plná lásky k lidem i k němu samotnému, ale nikoli zájmu o věci - všechny své povinnosti i všechno, čím se jí snažil udělat radost, přijímala stejně trpně, jako by na tom nezáleželo. Skoro ho mrzelo, že se někdy nepokusí zase si něco vyvzdorovat - alespoň by věděl, co doopravdy chce.

Samozřejmě věděl, že v Laitovi ztratila hodně; dlouho však ještě doufal, že se podaří tu ztrátu aspoň trochu nahradit či osladit, když jí dopřeje jiné věci, které jí těší. Jenže ona jako by ztratila zájem o všechno. Čím víc skličnosti na ní pozoroval, tím víc se snažil jí dostat ke koním, do lesa, ke všemu, co ji kdysi tak poutalo, ale podvolovala se tomu stejně zlomeně jako všemu ostatnímu. Koncem třetího týdne už jí dokonce přímo navrhl, zda s ním nechce zase jednou navštívit Melweninu rodinu, ale až se lekl jejího obličejů v tu chvíli - vypadala, jako by jí zasadil ránu do srdce. Vzápětí se ovládla, usmála, poděkovala mu za snahu udělat jí radost, ale odmítla s tím, že si myslí, že bude lepší, když tam zatím chodit nebude.

Zašel tam tedy alespoň sám. Mluvil s Tuilindem a ten mu ochotně řekl, co potřeboval. Nyní už dokázal své dceři porozumět natolik, aby ji zbytečně netýral, ale o mnoho víc pro ni udělat nemohl. Nebylo prostě nic, co by ji vzkřísilo. Tuilindo i Melwen byli plni účasti. Tuilindo začal ještě častěji než dřív chodit pod princeznina

okna zpívat písně posilnění a povzbuzení, tajně, jen ptačími hlasy, aby v ní neoživoval bolest odloučení. Melwen mu pro ni dala aspoň pár bylinkových výtažků a lahvičku koncentrované entí polívky, aby jí to potají přidával do jídla, jenže Tinwen jedla teď hodně málo - ztrácela chuť. Byla stále průsvitnější a bledší. Služebnictvo mu hlásilo, že někdy celé noci propláče.

Pak onemocněla lehkou horečkou, kterou v té době trpěl kde kdo, jenže místo aby se po třech dnech začala zotavovat jako všichni ostatní, vedlo se jí stále hůř a hůř. Horečka neklesala, spíš stoupala. Nemocná byla stále častěji v bezvědomí a ztrácela se před očima. Nejlepší ranhojiči byli v koncích, protože nedokázali objevit žádnou příčinu.

V krajní nouzi poslal Faramir vzkaz králi. Ten okamžitě přijel, osobně, aby mu dal najevo svou účast - avšak vzal s sebou i svého syna, o němž prohlásil, že už ho v umění uzdravovat daleko předčí. Strávili společně u lůžka nemocné několik hodin.

"Vytrhl ji pouhou silou vůle," sdělil pak otcí. "Probrala se a něco snědla. Ale příliš se neraduj - nedomnívám se, že by to bylo trvalé zlepšení."

"Poznal jsi, co jí schází?" tázal se soužený otec.

"Nemoc sama nestojí za řeč, jak asi víš," odvětil král. "Je to stav jejího srdce, co ti dělá starost - a plným právem. Ostatně sám jsi tam byl, a tvá žena také - ona je dítětem vás obou. Nestane-li se něco, co by jí vrátilo chuť k životu, pravděpodobně o ni přijdeš."

"Porad' mi cokoli, čím bych jí mohl pomoci!"

"Těžko radit, když jsem ji nechtěl vysilovat tím, že bych se pokoušel od ní něco zjistit! Vůbec si nedovedu představit, jak se do takového stavu mohla dostat, obklopena tvou láskou."

"Máš pravdu - s tímhle dítětem dělám zřejmě všechno špatně od samého začátku!"

"Nezoufej! Kdo z nás někdy neudělal osudnou chybu! Vyprávěj mi o tom, poslouchám tě."

Naslouchal mu dlouho, trpělivě a s účastí, pak se na delší chvíli odmlčel.

"Dokážeš mi tedy něco poradit?" tázal se konečně Faramir.

Král vyměnil kratičký pohled se svým synem.

"Začnu tím, co ti bude nejméně milé. Soudím, že jedna z věcí, kterou tvá dcera nutně potřebuje, je vědomí smíření s tebou."

Faramir se napřímil. Po celý život dbal až úzkostlivě, aby se svými dětmi nikdy nejednal tak, jako jeho otec kdysi s ním.

"Jsem si jist, že ví naprosto bezpochybně, že má moje odpuštění!"

"Inu... já věděl, že ti to bude nepříjemné. Ale nemohl jsem se tomu vyhnout."

Jejich oči se setkaly v pevném, neuspěchaném pohledu plném důvěry, útěchy a oboustranného porozumění.

"Je to žena, já vím," povzdychl si Faramir posléze. "A velmi citlivá. Nestojím před ní v první řadě jako ten, kdo má odpouštět... a koneckonců plným právem. Věř mi, že to není pýcha, co mi brání se před ní pokořit - jen strach, že ji znovu zraním a stejně k ní neproniknu."

"Přijme tě s otevřenou náručí, jakmile bude cítit, že opravdu víš, jak jí je."

"Tím právě už si vůbec nejsem jist, a nevím, zda ještě kdy budu!"

Tu se princ usmál a Faramir pocítil, jak se ho dotklo cosi nesmírně příjemného a tišivého. Jeho úzkost byla vystřídána pokojem - cítil se jako člověk, který přišel z mrazivého dne k teplému krbu.

"Nu, a co kdybychom začali z jiného konce?" navrhl princ téměř ostýchavě. "Co kdybychom navštívili tu rodinu?"

Král mlčky přikývl.

Tuilindo je přijal a vyslechl s velkým pochopením a soucitem.

"Uсыchám žalem, já vím. BáI jsem se toho od první chvíle. To je zlé."

Nic ho však nemohlo pohnout k tomu, aby k ní svého syna poslal nebo vzal zpět, co mu uložil. Tvrdil, že pro ni bude lépe, pokud to musí být, když na tu nemoc zemře, než kdyby dosáhla svého.

"Přijď ji navštívit sám," navrhl však princ. "Není to nešťastná láska, co tu léčíme."

Tuilindo se k němu zamyšleně obrátil.

"Vím, na co myslíš," odpověděl. "Dávno jsem po něčem takovém toužil... jenže ani to jsem nemohl udělat, abych nekřičil vůli jejího otce! Pokud by mne nyní skutečně pozval, znamenalo by to, že se smířil s tím, čemu se nejvíc chtěl vyhnout." Pak se obrátil k Faramirovi. "Ano, mohu jí přijít navštívit, a udělám to velmi rád. Ano, mohu jí vrátit chuť do života, a dokonce si myslím, že dosti snadno. Ano, mohu se jí věnovat a vést ji k tomu, aby mého syna už v tom nejlepším slova smyslu nepotřebovala a aby nepotřebovala ani mne a vůbec nikoho z nás - aby dokázala žít po elfím a stát přítom na vlastních nohou. Ale to je právě to: jednu věc nemohu, a to je vést ji k tomu, aby žila jinak než po elfím. Každý strom má svůj čas k přesazování a její čas už minul. Když se nyní budeš snažit násilím změnit způsob jejího růstu, můžeš ji lehko zlomit. Ale pokud jí dovolíš růst dál po elfím, možná to skutečně skončí smíšeným sňatkem - ne proto, že by nezdravě lpěla na někom určitém, ale prostě proto, že nebude schopna šťastně žít s nikým z lidí. Je to i moje vina, samozřejmě. Měl jsem poznat, že o to nestojíš - měl jsem tě varovat včas."

Dopadlo to tak, jak to dopadnout muselo – ještě téhož večera jel s nimi na hrad.

## kapitola 12.

Byla to pro Tinwen zvláštní noc. Cítila po dlouhé době patrnou úlevu a spala nezvykle dobře, ale přesto vnímala, chvílemi velmi zřetelně, že králův syn opět sedí vedle ní. Jeho síla ji držela při životě - když jí přikázal, aby se vrátila z cesty ke smrti, musela poslechnout. Když jí přikázal, aby se probudila a najedla, musela poslechnout, teď večer už podruhé. Vlastně poslechla docela ráda. Vycítila z něj hloubku porozumění, která se blížila Tuilindově a která si ji podmaňovala velice snadno. Pak jí dal pít něco, co silně připomínalo bylinkové čaje, které jí nutili po celou dobu její nemoci - ba, chutnalo to výrazně hořce - ale kupodivu jí to nebylo odporné. Ten nápoj měl v sobě cosi... elfího, cosi tak křehce, pohádkově krásného, že jí ta chuť vůbec nevadila. Byla by chtěla ještě.

Teď spala. Horečka ustoupila a bylo jí lehčeji a králův syn seděl u jejího lůžka a držel nad ní stráž. A náhle, jak se po celou dobu sny podivně mísily se skutečností, ke svému úžasu a bázni poznala, že na jeho místě či snad skrze něj u ní bdí kdosi jiný, nesrovnatelně mocnější - nevěděla jistě, neodvážila se vědět, kdo vlastně. A strašně se před ním styděla za všechna svá selhání, dokonce i za to, že je nemocná a tolika lidem přiděluje práce a starosti. Ale on jí nic nevyčítal, dokonce už jí ani nic nepřikazoval, jen jí jemně držel za ruku, shlížel na ni s úsměvem a měl ji rád - cítila to, i když nic neříkal - ach, ještě nikdy nikdo ji neměl tak rád. Ponořila se do toho - pila to stejně dychtivě jako večer svůj lék.

"On si nakonec použije k dobrému všechno, úplně všechno, věř mi!" znělo jí v duši vzpomínkou znovu a znovu a s těmito slovy v mysli se probudila.

Když otevřela oči, bylo místo vedle ní prázdné, ale kdosi právě stál u okna a otevřel okenice. V krbu hořel veliký oheň, aby byla v teple, ale syrový zimní vzduch dovnitř vlétl svěžím závanem a vlhce ji pleskl do obličeje. Tu se ten u okna otočil a ona vydechla překvapením, neboť mu ranní světlo stříbrně zahrálo ve vlasech a pohlédl na ni očima barvy jarní trávy.

Přešel k ní a nenuceně se posadil na kraj lůžka - židli použil k tomu, aby si na ni pohodlně natáhl své dlouhé nohy. Tvářil se, jako by patřil k vybavení jejího pokoje odněpaměti.

"Ty se divíš, proč jsem přišel za tebou? Inu, podle toho, co jsem slyšel, se mi zdálo, že potřebuješ, abych tě ještě trochu vedl - pokud mi to ovšem dovolíš."

Jasně si uvědomovala, že žertuje, ale neubránila se bodnutí křivdy i strachu - strachu z bolesti, ale ještě mnohem většího strachu z toho, že se nevědomky provinila a že on to o ní ví.

"Domníváš se, že... že jsem udělala nějakou chybu, pane?"

Zasmál se.

"Udělala jsi mi radost, dítě," řekl s velikou vroucností. "Jsi úžasně statečná a poctivá, máš otevřené srdce a mnoho, mnoho lásky. Splnila jsi všechno, co bych ti byl mohl uložit, a ještě daleko víc - i když ne víc, než jsem od tebe čekal. Jak se však srovnává s tvou láskou k rodičům, že se jim teď chystáš umřít?"

"Ty myslíš, že jsem to něčím zavinila, pane?" tázala se se značnou jistotou, že něco takového přece není možné.

"Jen neúmyslně. Nic ti nevyčítám. Byla bys potřebovala, aby ti někdo stál po boku a usměřňoval tě, ale nesměl jsem to pro tebe udělat. Teď se o to chci pokusit, jestli si to budeš přát."

"Mluv!"

"Počkej! Uvědomuješ si, co žádáš? Budu k tobě co nejcitlivější, ale nemůžeš čekat, že tě to nebude stát žádnou ochotu ke změně - žádné úsilí - možná se v první chvíli nevyhneš ani bolesti!"

Už teď z ní vykřesal trochu života. Čím víc otálel, tím víc o to stála.

"Mluv, prosím! Bude mi to stát za to! Co jsem provedla?"

"Dbala jsi mých rad poctivě. Ale trochu jinak, než jsi měla, víš? Ne tak uvolněně. Zůstal v tobě vzdor, který se obrátil proti tobě samotné a ublížil ti." Účastně se na ni zahleděl a vzal ji za ruku. "Pokud se skutečně chceš napravit, budeš to muset zkusit znovu."

"Tak... dobře. Zkusím to."

"A úplně ses přestala radovat ze života."

"I to mi kladeš za vinu? Jak jsem mohla... já opravdu nevím, z čeho bych se mohla radovat, pane."

"Neboj se. Nežádám po tobě nemožné. Nabízím ti svou pomoc - věřím, že tě mohu k radosti ze života vést celkem snadno. Ale jsi ochotná to přijmout? Jsi ochotná se smířit s myšlenkou, že se ještě někdy budeš radovat?"

To byla zvláštní otázka - Tinwen ale zjistila, že ne tak docela nesmyslná. Představa, že by se ještě někdy mohla radovat, jí byla teď tak cizí, tak vzdálená... člověk neskočí po nabídce radosti zrovna dychtivě, když cítí, že ztratil všechno, co měl. Musela sáhnout po lásce k rodičům, aby se měla oč opřít, než mohla přikývnout.

"Je to pro tebe těžké, vid'? Díky, žeš to dokázala. Vidím, že u tebe je skutečně na čem stavět, jak jsem také řekl tvému otci, když mě požádal, abych se stal tvým učitelem..."

Její netečnost dostala poslední ránu. V tu chvíli nedokázala rozlišit, co cítí víc - zda hrůzu či úžasnou naději.

"Mým učitelem? Ach pane..."

"Tiše, tiše. Musíme s tebou přece jen ještě opatrně. A rád bych, aby ses mi pokusila říkat nějak jinak, protože se teď začneme vidat častěji než dřív."

"Ano, p... totiž, jak si tedy přeješ, abych ti říkala?"

"Jmenuji se Tuilindo, syn Neldorův," odvětil téměř obřadně. "A budu ti učitelem i přítelem, jak nejlépe budu umět. Vyber si z toho, jaké oslovení chceš. A teď bych rád, abys přijala lázeň na znamení počátku nového života. Pak spolu vysmýčíme smrt z tebe i z těchto pokojů, souhlasíš?"

"Ach ano!"

Usmál se na ni. Věděl, že má vyhráno.

Odnesl ji do lázně. Vonělo to tam trochu jinak než dřív, po elfím, a ona hned věděla, že tu ráno byl a všechno pro ni připravil. Když si lehla do teplé vody, obklopily ji ty vůně krásným příslibem budoucího jara. Cítila se nesmírně zesláblá, ale

spokojená a šťastná, dokonce se přistihla, že žertuje s komornými. Když jí pomohly ven, oblékly ji do čistého a teple zabalily, Tuilindo se vrátil, aby ji učesal.

"Tak to u nás v rodině děláme na znamení smíření, pamatuješ?" řekl jí. "A já ovšem vím, že ti nemám co odpouštět, ale zdálo se mi, že o tom přese všechno potřebuješ ujistit. Mimoto si tě chci příznivě naladit, protože tě hodlám požádat o stejnou službu."

"Ty mě, pane... totiž, mistře?"

"Ano. Dovolil jsem, abys k nám v dětství silně přilnula, a nepomyslel jsem na to, že může přijít doba, kdy se to tvému otci právem přestane líbit. Mám velký podíl na tvém utrpení, dítě. Odpusť mi, prosím - a přijmi mne do svých služeb, dokud ti to aspoň trochu nevynahradím."

"Za to přece vůbec nemůžeš! Totiž..." zakoktala se, jak mu hleděla do očí, "...necítím to tak, ale beru vážně tvoje slovo, věřím ti a... a... nezlob se, já to nedokážu vyslovit."

"Odpouštíš mi?"

Přikývla, přitiskla se k němu a rozplakala se.

İhned ji vzal do náručí a položil jí prsty na čelo a ona cítila i v pláči nádherné upokojení. Brzy se utišila docela.

Když byli hotovi s česáním, vrátil se s ní do jejích pokojů, uložil ji do čerstvě povlečené postele a přinesl jí snídaní. Po koupeli se najedla s chutí, poprvé po nekonečně dlouhé době - ostatně to jídlo bylo tak dobré, že nepochybovala o tom, že je připravoval sám. Tehdy se mu také zmínila o prstýnku, který zřejmě měla na ruce celou noc, ale objevila ho až v lázni - o bílém prstýnku s koníčkem v kamení. Byla si jista, že ho předtím vidala na Melwenině ruce.

"Ráda ti ho půjčím," odpověděl. "Potřebuješ to."

"Je... je kouzelný?"

Octl se v rozpacích.

"To opravdu nevím," řekl konečně. "Použil jsem při jeho výrobě několika osvědčených postupů, které jsem se naučil ještě ve Valinoru - a spočívá na něm velké požehnání, které jsem nemohl nijak ovlivnit. Dělal jsem ho pro ženu, kterou jsem z duše miloval a která někdy velmi strádala nedostatkem spánku - byl výrazem mé touhy jí pomoci, prosbou za ni, a dostal jsem nádhernou odpověď. Spalo se ti dobře, princezničko? O čem se ti zdálo?"

V tu chvíli si vzpomněla a až se rozechvěla rozkoší i bázní.

"Já... já nevím," vypravila ze sebe. "Ale krásné to bylo."

Hleděl jí do očí.

"Octla ses před tváří Jediného?" zeptal se tiše.

"Nevím... prosím tě, neptej se. Já o tom nemůžu mluvit."

"Nemusíš," usmál se. "Hlavně že je všechno tak, jak to je."

"A ty mi ho svěříš - tak veliký dar? Bude... ach prosím tě, bude se mi to dneska zase zdát?"

Ted' už se jí smál naplno.

"Nestarej se! Dostaneš přesně to, co potřebuješ! Chraň se chamtivosti v každé podobě - což by to nebyl nesmírný dar i pro jedinkrát za život? Jsi zřejmě velmi blízká jeho srdci - ani Melwen sama nedostala tolik!"

"Tak jí ho prosím vrať a ať to tentokrát vyjde!"

Zvážněl a přisedl k ní. "Ne, tak ne, tak znovu," oslovil ji jemňounce. "Jsi zřejmě velmi blízká jeho srdci... víš to?"

Ztrácela se v jeho hlasu, tonula v okouzlení... a ano, věděla to.

"A mému srdci jsi blízká zrovna tak. Nechci tě trápit, a většinou ti rozumím velmi dobře. Dovolíš mi prosím, abych byl tvým učitelem? Abych se tě občas dotkl, dotkl se tvé duše? Nechci ti křivdit, ale kdybys přesto měla pocit, že se tak stalo, prosím mluv o tom aspoň se mnou, určitě to nějak vyřešíme. Jsem rád, že oceňuješ dílo mých rukou. Jsem rád, že ti přineslo okamžik štěstí. A nikdy, nikdy bych si o tobě nemyslel, že si ho chceš nechat na úkor jiného."

"Tak... co potom vlastně..."

"Smím? Pustíš mě k sobě? Už se nebojíš?"

"Chci to zkusit."

"Díky nastokrát! Pak tedy... nech moje slovo, aby s tebou zůstalo. Počkej, až mu porozumíš. Počkej, až ti přinese něco krásného. Netýrej jím sama sebe."

Vyskočil, zase už s úsměvem. "Ne, ještě jí ho nemůžeš vrátit, ale to nevádí. Připravím ti jinou zkoušku, už brzy!"

Víc neprozradil a doběhl si pro vědro vody.

Pak spolu až do večera uklízeli - totiž, ona ležela a na jeho naléhání si poroučela, jak si co přeje, zatímco on kolem pobíhal s hadrem a koštětem - nechtěl k žádné práci pustit služebnictvo a s hranou vážnosti tvrdil, že vyčistit z místnosti smrt je zodpovědná práce, kterou nikomu jinému nesvěří.

Pokoje byly samozřejmě v dokonalém pořádku už před začátkem jeho práce, ale na to nedbal a usilovně drhl každý kout. Dívala se na něj, zaujata půvabem jeho pohybů, a jeho námaha ve spojení s dotekem čerstvého povlečení a pocitem lehkosti po koupeli působily na její duši - příjemnou a bezbolestnou cestou v ní upevňovaly rozhodnutí zkusit znovu žít a znovu se otevřít radosti. Naplnil její pokoj pěknými, přirozenými vůněmi - vůní lipových květů a mateřídoušky, posečené trávy a jarní hlíny a slunečního světla a jak znovu pozotvíral všechna okna, chladný vzduch zvenku je bral jednu po druhé a přinášel je k její tváři.

"Dýchej, princezničko!" říkal jí Tuilindo s rozkoší. "Že je to pěkné - dýchat!"

Všechny památky na Laita zůstaly na dně truhly a příroda venku spala svůj sen pod slabým popraškem vlhkého sněhu, ale to Tuilindovi nemohlo zabránit v tom, aby naplnil prázdnotu jejích pokojů krásou. Dokonce ji ani nevybíral sám. Jen se vždycky postavil na místo, které hodlal vyzdobit, začal se jí vpytávat, co tak asi by si tam představovala, a sotva věděl dost, vytratil se, aby se v neuvěřitelně krátké době vrátil a přinesl přesně to pravé. Hlasitě přitom chválil její nápady a srdečně se radoval z každé maličkosti.

Ten den k ní byl opravdu velmi milosrdný. Zůstávala v zajetí jeho kouzla a na svou bolest ani nevzdechla až na ten kratičký okamžik smíření - a i tehdy ji rychle utišil. Chvillemi si s ní povídal, chvillemi si tiše zpíval, zvlášť když poznal, že je unavená a potřebuje si zdímnout. Usínala i probouzela se uprostřed jeho písní. K jedné se vracel stále znovu - byla to prostá písnička o jaru s hravou, nepravidelnou melodií, připomínající hrčení kamínků za jarního tání - v refrénu se zpívalo o větru ve vlasech a to místo se jí zalíbilo nejvíce ze všeho a nějak jí splynulo s celým tím

zvláštním, krásným dnem v jediný celek. Tuilindo sám, jak se točil kolem ní a míhal se jejími pokoji v celodenním neúnavném tanci, jí byl tím větrem ve vlasech - časem, zvláště když ji zmáhala únava, se prostě jen poddávala jeho svěžím, lahodným, trochu uličnickým dotekům a úplně zapomínala na bázeň, kterou v ní vždycky vzbuzoval. Ani nevěděla, že mu někdy říká jménem - prostě se k němu tak dobře hodilo. Jak den ubíhal, stále častěji se smála jeho žertům.

Otce k ní pustil na návštěvu až večer, když měl všechno hotovo ke své plné spokojenosti, ale postaral se o to, aby si on i jiní co nejčastěji za dveřmi poslechli její smích - a po celém hradě se dlouho do noci s bázní šeptalo o tom, že elfi kouzla jsou velmi mocná.



## kapitola 13.

Když však druhý den projevil Tuilindo přání vyjet si s Tinwen na koni, pohlédl na něj Faramir přece jen trochu vyděšeně.

"Domníval jsem se, že mi důvěřuješ, když jsi mě žádal o pomoc," odvětil Tuilindo suše. "Nebýt té nešťastné záležitosti s mým synem, vzal bych ji samozřejmě na doláčení k nám domů. Takový pěkný den se sněhem a sluncem po všech těch týdnech mlhy! Přece bys jí to neodepřel!"

Na odpověď ani nepočkal a už si pískal na schodech nahoru.

"Dobré jitro, princezničko! Spala jsi dobře? Měla jsi krásné sny?"

Její oči byly ještě plny okouzlení - viděl to dobře i bez ptaní.

"Ach Tuilindo! Nikdy, nikdy ti nebudu moci dost poděkovat za tak úžasný dar!"

"Což nevidíš, že ho přijímám spolu s tebou?" Přešel k oknu a pustil dovnitř ranní slunce. "Nádherný den! Jak se dnes cítíš? Myslíš, že bys už dokázala sama vstát?"

"To nevím. A... dost mě bolí hlava," odpověděla váhavě, skoro jako by se k něčemu přiznávala.

Přikývl. Napůl to čekal, při té změně počasí - ale tenhle problém měl u Melwen už dávno zvládnutý. Sáhл na ták se snídání a podal jí lahvičku čehosi temně rudého - vypadalo to jako víno.

"Tak to tě musím rychle dát do pořádku! Čas nečeká!"

"Co budeme dneska dělat?"

Zaslechl v jejím hlase usilovně skrývanou touhu po tom, aby se aspoň něco ze včerejška opakovalo. Inu... ovšem. Tahle nectnost chce hodně trpělivosti, než ustoupí, sám to dobře znal. Ale neřekne si mu - snaží se cítit jeho slovo.

"Už víš, vid'? Už víš, o čem jsem včera s tebou mluvil? Už víš, že se mě nemusíš bát?" usmál se na ni. "Ale proč se pak nepřiznáš rovnou? Čemu myslíš, že tím pomůžeš? "

"Máš pravdu! Promiň, p... totiž, mistře."

"Netrestej mě tak krutě! Opravdu se snažím být k tobě laskavý." Přešel k ní a vzal ji za ruce. Byly ledové, jak předpokládal. Začal jí je zahřívát v dlaních. "Ano, chci tě naučit, že každé jaro má své květy," pokračoval. "Ale jen těžko ti mohu skrývat, že tě rok co rok potěší známými tvářemi. Zapomněla jsi, že cítím dluh vůči tobě a dal jsem se do tvých služeb? Pokud máš nějaké přání, udělá mi jen radost, budu-li ho moci splnit!"

Zamyslíla se. Jak vůbec slovy zachytit ten podivuhodný včerejší den s jeho bohatstvím vůní, písní a obrazů - jak vystihnout jediným přáním ten závan jara, který včera prošel jejím životem? Opravdu byla pošetilá - dal jí svobodu rozkazovat, ale jediné, o co ho může prosit, je, aby si dělal, co chce.

"Máš zase pravdu," řekla posléze. "Nechám to na tobě. Jen snad... kdybych mohla ještě jednou slyšet to o větru ve vlasech..."

A sykla, neboť v témž okamžiku vsunul do jejích vlasů prsty, zlehounka, jako by skutečně nebyly ničím víc než závanem větru, ale zároveň dotekem tak krásným, že to bylo téměř k nevydržení.

"Ach, to jsem rád, že oceňuješ moje umění! Neboj se, budu ti zpívat, co budeš chtít a kdy budeš chtít, třeba celé dny a celé noci!"

Zahleděl se jí zblízka do očí, maličko ji hladil špičkami prstů a zpíval a ona se v tom všem ztratila tak dokonale, že ani slova o větru ve vlasech nevnímala, jen cítila svěžest a něhu, které ji objímaly ze všech stran, a když skončil, zjistila, že už ji hlava ani trochu nebolí a že má obrovskou chuť vstát.

"Ale abych ti konečně odpověděl," navázal, zatímco snídala. "Čistit to tu už dnes doufám muset nebudeme - uvidím přes den, co v tobě je. Zatím bych si s tebou chtěl vyjet na koni."

Všiml si, jak jí zajiskřily oči. Když byla naposledy jezdit, zdálo se jí, že už to pro ni nebude nikdy nic znamenat. Tenhle šílený nápad ji naplnil vzrušením - okamžitě ji to začalo lákat.

"Tvůj otec na mě hleděl jako na blázna, když jsem ho o to požádal," pokračoval Tuilindo spiklenecky tlumeným hlasem a udělal na ni ukřivděný obličej. "Chtěl bych mu dát trochu za vyučenou, jestli budeš ochotná mi pomoci. Rád bych, abys dnes přišla na večeri dolů do jídelny po vlastní nohou, úplně nenuceně, chápeš, jako by se to rozumělo samo sebou. Ať vidí, že ti moje péče prospívá! Ale to víš, museli bychom na tom odpoledne trochu pracovat."

Horlivě kývala.

"Udělám pro tebe, co budu moci!"

Za půl hodiny už ji, pečlivě oblečenou do teplého, vynesl na nádvoří, kde čekal jeho kůň. Naskočil si bez nejmenších potíží s ní v náručí a protože nepotřeboval ruce k ovládní koně, mohl ji bezpečně držet před sebou. A dbal, aby ji nenudil pomalou jízdou. Pobídl koně rovnou do klusu, a sotva se dostali na rovnější louky, rozjel se tak prudkým tryskem, až oba křičeli vzrušením. Na kraji lesa trochu zpomalil, ale začal se proplétat mezi stromy stále ještě tím nejrychlejším možným tempem, až se zdálo, že celý les tančí s nimi jakýsi ztřeštěný kvapík. Konečně zastavil na palouku, pokrytém čerstvým sněhem dnešní noci, který se v slunci třeptil jako diamantový koberec.

Opatrně ji postavil, nechal ji, aby se o něj pevně opřela, a otiskli její první krůčky do té bělostné nádhery. Všimla si, že po něm nezůstávají stopy žádné. Když se ohlédla, viděla jen šňůrku otisků svých nohou, útlých a něžných jako korálky na šiji lesa.

"Také hezké, vid'?" poznamenal tiše. "Jako by tu prošla srnka."

Po pár metrech ji nechal opřít o rozložitý dub uprostřed palouku. Neříkal nic, ale jak ji držel za ruku, vnímala sama mnohem jasněji než obvykle vlhkost a strukturu šedo zelené kůry, když k ní přitiskla tvář, i sílu starého stromu, který ji bez námahy držel v náručí.

"Tak co, princezničko," zeptal se po chvíli. "Jsi šťastná?"

"Jsem," odpověděla upřímně, ale pak se zarazila a zamyslela. "Jsem..." opakovala. "I když musím říct, že se za to tak trochu stydím. Ale ještě víc se stydím za to, že jsem byla dřív smutná - totiž za to *jak* jsem byla smutná, jen kvůli sobě!"

"Jen kvůli sobě, princezničko?"

"No... ne tak docela. Ale přece jenom dost."

Natáhl ruku a znovu ji k sobě krátce přitiskl.

"Ale vždyť je dobře," ujišťoval ji. "Nevidíš, že to, co teď prožíváš jako zahanbení, je vlastně krok dál právě v té citlivosti, po které toužíš? Pojď. Teď je tvoje chvíle. Oplat' mu službu, kterou ti tak věrně už týdný prokazuje!"

Zhluboka si vzdychla - až se celá zachvěla.

"A já mu nedala nic - skoro nic!"

"Netrap se! Milost Jediného je nad tebou - začni teď!"

Přikývla, odhodlaně se opřela oběma rukama vzadu o kmen, zvedla tvář vzhůru, ale stačila se jen nadechnout a vzápětí už plakala, zasažená čerstvou bolestí. Chytil ji do náruče a pevně držel, ale zároveň se spolu s ní znovu opřel o strom, o toho věrného, houževnatého přítele, který tu je, aby nás vždycky podepřel.

Konečně mohla aspoň trochu začít vnímat své okolí. Chytila ho kolem krku a zoufale se k němu přitiskla.

"Tohle je hrůza - to je horší než kdy dřív!"

"Já vím, princezničko," odpověděl měkce. "Ale je to přátelství."

"A tys nám to radil, jako bys nám chtěl pomoci!"

Zůstal pokojný a plný soucitu.

"Poradil jsem vám způsob, jak nezradit jeden druhého a přece nechtít nic pro sebe. Je bolestný, ale i krásný. Jestliže však nechceš, nikdo tě nenutí tou cestou jít. Pojď, vrátíme se domů."

"Počkej! Dej mi ještě příležitost! Pomoz mi!"

"Nemohu pro tebe udělat víc, než že všechno ponesu s tebou, hříbátko," řekl tiše. "Ušetřit tě utrpení není v mé moci. Ale jsem rád, že to chceš zkusit. Je to příležitost pro tebe - právě teď se můžeš přestat bránit, uvolnit se, přijmout i bolest otevřeně, tak, jak přichází."

"To se nedá vydržet!"

Neříkal už nic, jen ji jednou rukou dál pevně objímal, pečlivě jí poutíral obličej, shlížel na ni laskavými očima. Dával jí příležitost, jak ho prosila - bez nejmenší známky netrpělivosti, třebaže věděl, že za chvíli se s ní musí vrátit na hrad. A náhle v ní odhodlání stát při svém kamarádovi zvítězilo. Nadechla se k prvním slovům... a přece se znovu zarazila.

"Ne... nemůžu," vydechla. "Už dvakrát jsem to udělala, prosila jsem za něj, i když jsem mnohem horší než on... potřetí už nemůžu... nesmím."

"V tomhle máš přece zase ty prosby od něj," šeptl. "Samozřejmě s tím, že záleží především na tom, zda budeš souhlasit..."

V slzách se zasmála.

"Ano," řekla. "Ano, ano, ano, ano, ano."

A pak pokračovala dál, tak prostě a přímočaře, jak to bylo jejímu srdci vlastní, a třebaže se bolest i teď chvílemi vracela, cítila nyní kupodivu spíše stále větší úlevu. Když skončila, byla už schopna i požádat Tuilinda o odpuštění toho, jak s ním mluvila.

"Ty moje bolavá dušičko," odvětil něžně. "Tisíckrát víc, a s největší radostí. Byla jsi úžasná - jsem na tebe hrdý. A teď pojď, budeš se zase radovat. Je to tvůj úkol, víš - pro lásku k druhým."

A jel na té zpáteční cestě tak, aby k tomu měla všechny důvody.

To odpoledne pak spolu několik hodin budovali její kondici a večer opravdu vešla do jídelny s nenuceným půvabem, vzpřímeně, jak se na knížecí dceru sluší a patří. Byla ovšem ráda, když si pak mohla sednout ke stolu, a ze schodů i do schodů ji Tuilindo ještě nesl v náručí, i když se o tom nikomu zvláště nezmiňovali - rozhodně však udělala mocný dojem jak na svého otce, tak na všechny přítomné.

## kapitola 14.

Třetího dne Tuilindo konečně Faramirovi dovolil, aby požádal svou dceru o odpuštění. Dával v té věci najevo velkou úzkostlivost, dlouho s ním o tom předem mluvil a vyloženě ho zavázal slibem, že se v záchvatu kajícího nejenom slovem nedotkne její a Laitovy lhůty - dokonce jí ani nedá nejmenší naději, že by pro pozdější dobu mohl odvolat cokoli z toho, co po ní žádal. Ve skutečnosti už vypracovali dosti jasný a realistický plán pro budoucnost - teď si však Faramir měl vyprositi odpuštění své dcery za svou bývalou nedůslednost tak, jako by její utrpení, touto nedůsledností zaviněné, nemělo nikdy skončit.

Dopadlo to nad očekávání dobře - přinejmenším nad očekávání některých. Tinwen, od přírody neobyčejně soucitná a připravená dvěma chvílemi, kdy se s Tuilindem navzájem česali, i tvrdým včerejším zážitkem z lesa, reagovala velmi otevřeně. Slzám se sice neubráníla, ale to po ní nikdo nežádal - a ke konci už plakala mnohem spíš pohnutím než žalem. Tato chvíle pro ni byla vyjádřením toho, že jí otec konečně rozumí a že s ní cítí - to jí stálo za mnohé.

"Dej mi vědět, jestli ti to mohu něčím nahradit," prosil ji Faramir po elfím, hluboce dojatý a mimoto silně dotčený ve svědomí rozhovory s Tuilindem, který o tom neměl ani tušení.

"Nic nechci, nic, jen zůstaň takový, jako dnes," odpovídala horoucně dívka v jeho náručí.

Když se Tuilindo dozvěděl o výsledku, byl na vrcholu blaha.

"Jsi úžasná, princezničko!" chválil ji. "Však jsem to věděl předem a rovnou jsem ti připravil dárek. Honem se obleč a pojď!"

Na nádvoří tentokrát stáli dva koně, oba bez sedla a bez uzdy. Okamžik potom, co tam s Tuilindem vyšla, se objevil i Faramir, poněkud rozpačitý - očividně nevěděl, na co se připravit.

"Pokud mohu odhadnout, je tvá dcera už mimo nebezpečí," řekl mu Tuilindo. "Chceš-li, abych se jí věnoval i nadále, žádám zadostiučinění za tvou včerejší nedůvěru. Vydáš mi svůj život do rukou - a nedoufej, že pojedu krokem!" Jedním skokem byl na koni a otočil se. Čekal.

Faramir se jen nepatrně pousmál - byl starý voják, zvyklý čelit nebezpečí bez mrknutí oka.

"Soudím, že na to máš plné právo. A odpusť, prosím," odpověděl a nasedl také.

"S radostí!" ujistil ho Tuilindo. Pak vykřikl jasným hlasem a koně se rozlétlí rovnou cvalem.

Nyní byla zase Tinwen v krajním pokušení provinit se nedůvěrou, ale udržela se včas a brzy opravdu pozorovala, že se zřejmě není čeho bát. Tuilindo si nenaložil o nic víc, než zvládl, i když možná také o nic méně. Řídil oba koně s jistotou a ani na vteřinku nepřestal sledovat, jak se daří druhému jezdcovi a zda nepotřebuje pomoc. Ale Faramir si vedl velmi dobře a pokud ho to snad stálo všechno úsilí, nedával to na sobě znát.

Přesto se však neubránila tomu, aby se každou chvílí neohlédla, a Tuilinda hnětlo, že pro samou starost dnes nevychutnává rychlou jízdu tak jako včera. V nejprudším trysku se obrátil na Faramira.

"Spadni!" křikl na něj.

Zdálo se, že druhý jezdec buď neslyšel, nebo nechápe.

"Bojí se o tebe!" volal Tuilindo znovu. "Spadni!"

Vzápětí se všechno odehrálo tak rychle, že to nestačila sledovat. Viděla jen, že náhle jedou koně bok po boku a v jediném zmateném okamžiku se otec octl před Tuilindem spolu s ní. Do toho se mísilo Tuilindovo volání, kterým ovládal koně - neartikulované, divoké a lahodné zároveň, až ji mrazilo do morku kostí.

Pak Tuilindo zpomalil, zastavil a nechal Faramira, aby se vrátil na svého koně.

"Tak, princezničko," řekl jí. "A teď znovu a pořádně!"

A divoká jízda je spojila všechny tři, nebo snad všech pět, jako bouřlivý vítr spojuje listí, které unáší.

Po nějaké době však Tuilindo zvolnil a zamířil do lesa. Zanedlouho zarazil koně na okraji známého palouku. Tinwen se s obavou ohlédla.

"Nu, hříbátko," broukl jen. "Doufám, že dnes už si povedeš lépe!"

Pomohl jí sestoupit, ale sám zůstal na koni a tvářil se, jako by se to rozumělo samo sebou. Pak mlčky ukázal očima na knížete.

Tinwen přistoupila k otci.

"Chce po mně, abych volala k Jedinému za Laita," vysvětlila s námahou, oči sklopené k zemi.

Faramir cítil, jak v něm všechno tuhne. *Jedno nemohu, a to je vést ji k tomu, aby žila jinak než po elfím.* Ano, znal příběhy Melweniny rodiny. Pro ně tohle je důležité. A ostatně, kdyby šlo o velké věci, o život a smrt, asi by také sebral odvalu. Jen tak, v běžných záležitostech života... nemá snad troufalost někde své hranice? Jenže pro jeho dítě tohle teď není maličkost... *je to věc života a smrti, svým způsobem...*

"Je to... je to pro mě dost těžké, víš? Nešel bys prosím tě se mnou - prostě jen abys tam byl?"

Jak spolu přecházeli přes palouk, nedívala se na něj – dál upírala oči do země. Cítila se nesmírně opuštěná, jistá si tím, že jí nikdy, nikdy nemůže Tuilinda nahradit, a připravená tudíž na ještě mnohem horší zážitek než včera. Ale věděla, že když se poddá a nějak to přežít, dostane zase příkaz se radovat - a věděla také velmi dobře, že nejen Laito, i její otec v tuto chvíli nesmírně potřebuje, aby se poddala a vydržela.

Nakonec to dopadlo tak, že prosila za ně oba - a víc, že ležela otci v náručí a trpěli jedním srdcem a volali o pomoc jedním hlasem, z hloubi duše; a otevřeli společně srdce až na dno a plakali společně i pro maminku. Chyby dlouhých let byly drsně, avšak účinně napraveny v jediném bolestném okamžiku, který je prudce uchopil a srazil dohromady a dovedl k porozumění, k jakému by se jinak pracovali nekonečně dlouho.

## kapitola 15.

Nazítí ráno král odjel, úplně uklidněn, ale Tuilindo zůstal Tinweniným učitelem ještě několik let. Zvyšoval její kondici a prohluboval její znalosti přírody; zejména se přitom zaměřoval na všechno, co věděl o léčivých bylinách a vůbec umění ranhojičském, neboť tyto znalosti zřejmě považoval pro osobu v jejím postavení za zvlášť vhodné. Mimoto jí vyučoval ve zpěvu, ke kterému u ní předem tušil značné nadání, vedl s ní konverzaci v quenijštině a celé dlouhé, blažené hodiny jí vyprávěl příběhy z historie. Zasvětil ji do celé řady drobných elfích dovedností, takových, jakým je možno smrtelníky naučit, a zejména do takových, které mohou dobře posloužit v čas nouze; vedl ji však také k tomu, aby se po způsobu jeho lidu věnovala i té nejvšednější práci s plnou radostí a soustředěním a vkládala do ní celou duši. Dělal všechno pro to, aby Faramirův chléb nejedl nadarmo.

Za svou práci dostával dobrou mzdu, kterou spolu se svou rodinou využíval k tomu, že nakoupil nejrůznějších věcí k užitku i potěše a štědře - ač většinou potají - je rozdával, komu se mu líbilo, zejména chudším rodinám v podhradí. Tinwen se toho směla zúčastňovat a ačkoli vždycky ráda konala skutky lásky, teď se jí z nich stala slavnost, které se máloco mohlo rovnat.

Hlavním cílem, k němuž byl najat, ovšem samozřejmě nebylo vzdělávání, nýbrž výchova; a Tinwen, která se mu otevírala s velkou dychtivostí, rychle dohнала, co neměla v časném dětství, a vyrůstala jako elfí dítě, s hlubokou láskou k ušlechtilosti, citlivá ve svědomí, poctivá do všech důsledků, v bolesti opřená o moudrost, starou jako čas. Podle svého slibu přitom velice dbal, aby na něm nebyla závislá. Sotva se dostala z nejhoršího, dovolil jí, aby vrátila bílý prstýnek Melwen. Spala teď už většinou dostatečně a oba tou dobou už dobře věděli, že místo odpočinku z jejích krásných snů je pro ni dosažitelné i bez dopomoci a v bdělém stavu, snad trochu všedněji a někdy drsnější cestou, ale o nic méně opravdově.

Jakmile zesílila natolik, že nepotřebovala jeho stálou péči, vrátil se také Tuilindo k rodině a chodil za ní jen na část dne. Někdy, a právě ještě v době, kdy její a Laitova lhůta dosud neuplynula, ji nechal o samotě po celý den, ať ho naplní, jak nejlépe dovede. Později ji nechával o samotě i několik dní za sebou. Nedá se však na druhou stranu skrývat, že jistou tvrdost, k níž se nutil a kterou občas až poněkud okázale dával najevo, vyvažoval láskou a porozuměním v míře víc než dostatečné. Princezna se nemusela nijak namáhat věřit, že se jeho myšlenky k ní ustavičně obracejí, ať je nablízku nebo ne, a že opravdu nese každou bolest s ní - slova, kterými jí o tom kdysi ujistil, zůstávala nyní velmi živá v jejím srdci, nemluvě ani o tom, že blízkost se chtě nechtě prozradí v očích, ve tváři, ve slovech i v jednání... a že ji zase tak úzkostlivě neskrýval.

A nešlo jen o maličkosti. Jednou, v období, kdy jí bylo hodně těžko a zápasila s tím už vyloženě zoufale, jí z ničeho nic přivedl krásného koně - mladého a dosud černého, ale nepochybně ze svého vlastního chovu - poznala by to z mimořádně ušlechtilé podoby zvířete na první pohled, i kdyby neznala všechna jeho hříbata jako vlastní kamarády. Prý k ní má důvěru, že povede jeho výchovu nejlépe ze všech jeho přátel. Netřeba dodávat, že tohle jí nejenom okamžitě vzkřísilo, ale také zabezpečilo

lékem na smutek na hezky dlouhou dobu. Měla velkou lásku ke koním a mnoho zkušeností, ale ne elfí schopnost podmanit si každé zvíře snadno a rychle, i když Tuilindo pochopitelně udělal předem co mohl, aby hřebečkovi vstípil náklonnost k nové paní. Vedení toho ohnivého stvoření často vyžadovalo tolik úsilí i přemýšlení, že jí na trápení prostě nezbýval čas.

Jindy jí vyprosil několik dní volna a vzal ji s sebou do Fangornu. Zima už se chýlila ke konci a ona to v jeho blízkosti vnímala velmi citelně; dlouhé hodiny si neřekli ani slovo, jen se poddávali tepu skrytého života a probouzení kolem sebe. Už to samo o sobě by bylo silným zážitkem - setkali se však i se Stromovousem a ten, zřejmě přemožen něhou, ji dlouhou dobu držel v náručí. Připravena předchozími dvěma dny, kdy její život výrazně zpomalil tempo a kdy vlastně nedělala nic jiného, než naslouchala stromům kolem sebe, to snesla, aniž pocítila sebemenší netrpělivost - a kdykoli se později přimkla k nějakému lesnímu velikánu, vracel se jí ten úžasný pocit bezpečí v ruku nebezpečného, pokoje ještě zesíleného vzrušujícím vědomím jinakosti, který tehdy zakoušela.

Ovšem, i tyto a mnohé jiné dary zároveň upevňovaly princeznu samostatnost. A sotva ji navedl na cestu, vyvlékl se Tuilindo i z otcovské úlohy a přenechal ji Faramirovi. Zůstával po ruce, aby povzbudil, v případě nutnosti poradil, oživil a prohloubil prožitky pouhou svou přítomností; vlastní vedení princeznina života, poskytování opory, rozhodování nesnadných otázek už nechával na jejím skutečném otci, o němž dobře věděl, že má k tomu značné nadání. Stačilo jen maličko a Tinwen s úžasem zjistila, že v něm nalézá téměř všechno, po čem kdy toužila.

Poněkud citlivé období nastalo počátkem jara, v čas, kdy jí a Laitovi vypršela lhůta, kterou jim určil, a začali hledat cestu, jak svůj vztah obnovit, aniž překročí hranice lásky k ostatním. Faramir na jeho přání dosud nechával v platnosti své předchozí zákazy a smět spolu komunikovat za tak značných omezení bylo často ještě složitější než úplné odloučení. Tuilindo byl několik týdnů na roztrhání, jak se snažil držet obě "své" děti současně; téměř vůbec nespál, neboť většinu dní trávil s Tinwen a většinu nocí s Laitem. Věděl však, že není na ten zápas sám. Králův syn měl v Minas Tirith pacientku, jejíž stav dlouho vypadal beznadějně, avšak na sklonku zimy se mu podařilo objevit nový léčebný postup, který by snad, snad mohl zvrátit situaci. Čím lépe se jí nyní dařilo, tím častěji zajížděl do Ithilien. Byl ovšem dobrým známým Faramirových synů, ale protože na rozdíl od nich neměl nejmenší zálibu v lovech, dříve je většinou spíš zvalal k sobě domů než jezdil k nim. Nyní to bylo jiné. Jakmile měl čas, zastavil se na den, na dva, prošel se sám po lesích, pocítil svou přítomností docela obyčejnou večeri a zase se rozloučil. Jeho setkání s Tinwen se omezovala na to, že ji párkrát minul na chodbě a s dvorností sobě vlastní odpověděl na její uctivý pozdrav poklonou ještě hlubší, než byla její. Víc nic; ale kupodivu v takové dny vždycky pocítila příliv síly a nedělalo jí potíže čelit nepřijemnostem odhodlaně a ještě se radovat ze života.

A chvíle na lesním palouku teď Tinwen pomohly znovu: měla na co navázat, když se učila dávat se v přátelství do krajnosti, všechno strpět a nežádat nic pro sebe. A jakmile se jí to stalo vlastním, mohla se začít radovat z drobných příležitostí, které se nyní otvíraly – z dárků, posílaných po ptačích poslech, z letmých setkání v kruhu rodiny, kdy spolu hovořili převážně dospělí a mladí se mohli domluvit sotva očima,



ale především z dopisů, kterými spolu sdíleli znovu všechno i zpětně za uplynulé měsíce a které dávaly jejich prosbám konkrétní obsah.

A jejich prosby byly nečekaně zodpovězeny tím nejkrásnějším možným způsobem: Éowyn se téměř proti vši naději vrátila z Minas Tirith domů. Tinwen se kolem ní točila s tak bouřlivým nadšením, že se mu její maminka nedokázala už bránit; a králův syn s nimi trávil hodně času a vedl nadanou žačku dál v ranhojičském umění. Jen s nasazením veškerých sil si v takové dny našla večer čas na napsání dopisu a většinou ten dopis ani za mnoho nestál; avšak jejich péče nesla ovoce a brzy už Éowyn vycházela do zahrady a než se Tinwen stačila vzpamatovat, už maminku vodila na koni pod platan.

Teprve pak, vlastně neznatelně, rodiče dopřáli více svobody i jí a Laitovi. Oba dosud poctivě zachovávali závazek nechodit spolu lesem sami dva, ale postupně zjišťovali, že se častěji ocitají na nějaké plošině, z níž se ostatní taktně vytrahili – stále v kruhu Tuilindovy i Tinweniny rodiny, ale s možností skutečného rozhovoru, tváří v tvář. Když se jim to stalo poprvé, skoro se vyděsili; Laito však v příštím okamžiku pochopil a pak už nezbylo než s vděčností přijmout. Nepotřebovali ale takové úplné soukromí tak často jako dřív. Najednou spolu dokázali čerpat mnohé i ve sdílení s Laitovými sourozenci a dokonce i dospělými. Hradby padly, teď už byl platan Tinweniným domovem přesně tak, jak si Faramir od počátku představoval.

Navíc, jako zvláštní dar, je Tuilindo brával oba s sebou, když chodil k nemocným. Jeho úspěchy při léčení knížecí dcery se totiž rozkřikly po celém kraji a byly ještě mnohonásobně zvětšeny a mnozí ho naléhavě prosili, aby se ujal jejich trpících příbuzných. Tuilindo všechnu chválu odmítal s tím, že Tinwen zachránili král a jeho syn, zatímco on jen vedl její zotavování, ale i tak byl žádán široko daleko a nebylo mu to nemilé. A protože měl poměrně hluboké znalosti v ranhojičském umění elfů a navíc řadu let zkušeností v péči o Melwen, pomáhal většinou úspěšně, alespoň v těch případech, kde byla vůbec ještě nějaká naděje. Tak mohl ke své radosti prospět mnohým a navíc Laita i Tinwen zacvičit v praxi.

Později téhož roku, v čas barevných stromů, pozval Tuilindo Tinwen poprvé, aby s jeho rodinou a přáteli prošla sedmidenní přípravou k slavnosti Díkůvzdání, přípravou, které říkal "hra" a která v jeho společnosti skutečně hrou byla, i když jinak by se mohla občas zdát spíš dosti náročnou zatěžkávací zkouškou. Tinwen však pro ní dozrála během svého dětství a zejména během posledního roku a vychutnala si ji do dna a prožívala pak i samu slavnost docela novým způsobem, i když ji musela strávit bez Laita a jeho rodiny, s otcem a v lidském společenství. Značný podíl na tom měl sedmý den, kdy ji Tuilindo vedl k tomu, aby svěřila ty nejhorší věci ze svého života tomu, na kom jí nejvíc záleží, přičemž sebe i Laita z toho vyloučil, neboť nebylo nic, co by o ní nevěděli. Nezbylo jí tedy než zajít za rodiči a otevřít se jim a povědět jim nejen o onom skřetím výletě před čtyřmi lety, ale, což bylo ještě snad těžší, o všech těch selháních a zápasech v letech pozdějších. A oni nejenomže přijali její vyznání s velikou láskou, ale zároveň i vážností, přesně tak, jak bylo třeba; nejenomže zcela spontánně reagovali otevřeností vlastní. Nejsilnějším zážitkem toho dne se pro ni stalo, jak absurdně málo ve skutečnosti maminku ranila a jak moc ji naopak obšťastnila a osvobodila. Toho dne padla poslední přehrada mezi nimi a pocítili, že k sobě konečně mají tak blízko, jak si vždycky přáli.

## V.

# *Druh v nouzi*

kapitola 16.

Během následujících let si Tinwen nezřídka říkala, že obnovení jejího přátelství s Laitem přišlo v nejvyšší čas. Až dosud to byla především ona, kdo potřeboval blízkou duši - nyní se však situace obrátila a ona mohla v plné míře prožít úlohu člověka, který je někomu užitečný - nesnadnou, ale nanejvýš uspokojivou.

I elfí děti totiž mají své období vyzrávání, i když jiné než lidé. Zatímco v lidech se naplno probouzí sebeuvědomění a svobodná vůle, což je samozřejmě táhne k větší a větší soběstřednosti, elfové jdou opačným směrem: prožívají silné prohloubení vnímavosti a otevřenosti pro všechno živé. To samo o sobě není nic nepřijemného, naopak; jen se z toho občas trochu točí hlava. Je to jako by se v jejich bytosti otvíraly nové a nové oči a umožňovaly jim vidět, co dříve zůstávalo skryté. Ale ovšem, nejenom radosti, i strasti tak stále přibývá. Těm více než jednou narozeným se navíc v té době naplno vrací vzpomínky a to může být bolestný proces.

Dosud nikdo v historii ho však neměl tak těžký jako Laito, syn Tuilindův.

Nešlo jen o to, že si ho prodělal mnohem dřív, než bylo do té doby pro elfí děti obvyklé, ať už to bylo způsobeno otcovým odhalením či tíhou minulosti samotnou – i když jeho mládí se na tvrdosti celého procesu jistě také podepsalo. Nikdo, kdo nebyl elfem nebo nemiloval čistotu a ušlechtilost stejně jako oni, si nedokáže ani vzdáleně představit ten odpor, bolest a hrůzu, které zakoušel, když se ohavné skřetí vzpomínky prolamovaly do jeho duše. Nejhorší přitom bylo vědomí, že to není jen příšerné divadlo, které je nucen sledovat. Zoufale toužil moci to všechno přijímat jen jako něco zvenčí, jako nějakou nemoc či zlý čin Nepřítele - jako utrpení, kterým nemusí než prostě projít; věděl však, nemohl už nevědět, že tohle je jeho život - že to k němu neoddělitelně patří a vždycky patřit bude. Celá čtyři léta mezi čtrnáctým a osmnáctým rokem Tinwenina života mu trvalo, než se s tím dokázal vyrovnat.

Celé ty čtyři roky stála Tinwen věrně při něm a snad to tak opravdu od počátku mělo být, že se mu nejbližší stala právě ona: prostá smrtelnice, která si zkusila své, když se s ním po léta snažila držet krok v jeho ušlechtilosti, a která už si o svém charakteru nedělá žádné iluze, přitom však umí pochopit jeho způsob myšlení a cítění i jeho lásku k dobrému; odrůstající dítě jako on, které už prožilo skutečné utrpení, ale také, a právě v téže době, i lásku a proměňující moc Jediného. Tisíckrát hleděla na Laita v bezmocném soucitu a naplno si uvědomovala, jak pro něj nemůže udělat

naprosto nic - vždycky znovu se však utíkala k prosbám za něj a ty chvíle se vždycky znovu staly životodárným pramenem, z něhož načerpal sílu k dalšímu zápasu. Naštěstí měl Laito v sobě něco, co mu dovolovalo se snadno pokořit, smířit se s úlohou toho, který nemůže svou kamarádku chránit a opatrovat, ale nezbyvá mu než nechat ji, aby pečovala o něj, zasmát se sám sobě a pomoc přijmout. A teď už měli skřetí sny i někteří z jeho mladších sourozenců a mohl jim přijaté hned předávat dál.

A postupně, pomaličku, se k příšerným vzpomínkám začaly družít i vzpomínky jiné: na elfí život na počátku historie, na putování s Tuilindem a Melwen, na odvážnou a dobrodružnou cestu s dobrou zprávou za ostatními skřety. Ty samy o sobě byly útechou, zejména ty z nich, které mu otevřely nový rozměr vztahu s jeho rodiči. Ještě nesrovnatelně důležitější však byla jiná vzpomínka: na strašlivý, avšak nádherný okamžik vysvobození. Zajímavé bylo, že ta se nevybavovala nikdy sama, ale vždy během Tinweniných proseb. Vracela se v takových chvílích znovu a znovu a pomohla mu pokaždé znovu a pokaždé o něco hlouběji se s temnou minulostí vyrovnat a přijmout ji jako součást sebe sama.

Tím zápasem a myšlenkami na něj žila Tinwen především, i když se samozřejmě její život skládal ještě z celé řady jiných věcí a setkání s Laitem tvořila jen náplň vzácných volných chvil. Většinu času věnovala činnostem, které si její otec přál, se stejnou láskou, avšak daleko větší vnitřní vyrovnaností než před svou nemocí. Díky Tuilindovi jí ubýlo vyučování, kterým se musela hrdinně protpřít. Zato jí s léty přibývalo společenských příležitostí, které musela po otcově boku zkrášlit svou přítomností. Její sedmnácté narozeniny byly oslaveny jejím prvním plesem, událostí, na kterou mnohé dívky čekají s velkým vzrušením, avšak pro ni znamenala jen další spoustu nudného učení a vyhlídku na otravný večer. Nebylo však vyhnutí; a Tinwen vkročila do sálu s ušlechtilým odhodláním sobě vlastním, připravena odvést svou práci co nejlépe.

Zpočátku vše probíhalo přesně podle jejích představ. Pár kousků protančila s otcem a svými bratry, to ještě jakž takž ušlo. Pak začali přicházet pánové z jiných rodin a to už se musela úporně soustředit, aby nespлетla krok a zároveň dostatečně zdvořile odpovídala na jejich nezáživné a většinou stále stejné otázky a poklony. Navíc věděla, že je zde opět hostem králův syn a že se tanci s ním dřív nebo později nevyhne. Jestli přitom něco zkazí, bude to katastrofa!

A už to bylo tady. Zářivý úsměv a půvabná úklona, kterou už tak dobře znala, a stál před ní, takový, jakého ho poslední dobou často – i když nepříliš osobně - vídala: nápadně hezký, zdatný i moudrý, o deset let starší než ona a po králi první v zemi. Začala zuby a přijala ho tak přívětivě, jak se slušelo a patřilo. Pak se ozvaly první tóny hudby a ona v duchu záuštěla. Příští tanec bude ve stylu indil-kúnie, složitý a se spoustou náročných figur, které je potřeba zvládnout na předepsaných místech. Neměla zrovna pocit, že by ho bezpečně ovládala, a ještě k tomu se při něm partneři ani nedrží za ruku, takže může spoléhat jen na vlastní paměť a obratnost!

Narovnala záda a zvedla hlavu, jako vždy, když čelila něčemu obtížnému, nadechla se a začala. Výhoda byla v tom, že vpodstatě ani nemohla příliš myslet na to, s kým tančí, protože si v duchu musela stále opakovat správné pořadí figur. V koutku duše však cítila, jak je to zrádné.

"Líbí se ti tvůj první ples, má paní?"

Maličko sebou trhla a uvědomila si, že už se ptá podruhé. Ne, takhle by to nešlo - musí mu věnovat mnohem víc pozornosti. Kratičce mrkla do jeho tváře a když spatřila jeho úsměv, okamžitě pocítila, jak celá rudne. Přesto si však dokázala uvědomit, jak krásný má hlas. To ji poněkud smířilo s myšlenkou, že s ním bude muset ještě ke všemu vést rozhovor - zatoužila mu naslouchat.

"Samozřejmě, můj pane," vypravila ze sebe.

"Ale raději bys teď stála uprostřed živého lesa?" nadhodil. Vida, tak on si může dovolit být beztaktní! Trochu pohoršeně k němu znovu zvedla oči, ale pohled, se kterým se setkala, ji okamžitě odzbrojil. Byl plný pochopení... snad i víc než toho, sdíleného zájmu. Ten člověk proti ní je její spojenec.

"Koire..." řekl tichounce, že to bylo přes hudbu sotva znát. "Pamatuješ?"

Kdoví, zda opravdu pamatovala, ale teď se jí ta vzpomínka vybavila tak živě, jako by se to stalo včera. Koire... vůně jara a rozezpívaný les!

Než stačila cokoli odpovědět, projelo jí leknutí. Už je to tady! Spletla krok!

Díval se však na ni dál a její hrůza rychle ustupovala pokoji - jako by jí ho vyložene vléval tím pohledem. Neměla čas horečně uvažovat o tom, jak po chybě navázat - prostě pokračovala v tanci, sama nevěděla jak.

"Tak, kvítečku," broukl spokojeně. "Tak je to správně. Houpej se ve větru tak, jak jsi rostla... což tě elfové tomuhle nenaučili?"

"Můj pane...!" zakoktala se a zmlkla. Ještě před chvílí byla pěkně dopálená jeho poznámkou - snad i nespravedlností toho, že ona si vůči němu něco takového dovolit nesmí. Náhle si však uvědomila, že to nemyslel zle - ani dost málo si ji nedobírá pro její neobratnost. To slovo mu šlo ze srdce; bylo vyjádřením něhy, pochopení, touhy ji obdarovat. Jak mu hleděla do tváře, dýchlo to na ni přívětivou uvolněností - teplem Melwenina domova. Hudba zněla dál, ale teď jí přešla do krve - už ji nemusela napjatě sledovat. Tančila lehce a přirozeně a vůbec nevěděla, že už jsou uprostřed sálu sami. Ostatní dvojice utvořily kolem kruh a jen se dívaly.

"Zlobila by ses moc, kdybys se osmělil tě požádat, abys mi začala říkat jinak?"

"Jak, můj pane?"

"Koire... já se tak doopravdy jmenuju, víš?"

Vlasy měl zvláště hebké a jakoby živé - nehýbaly se sice víc než jiné, ale budily dojem, že tančí s ním... anebo samy, dobrovolně uléhají do těch ladných, přirozených křivek kolem jeho hlavy ve chvílích odpočinku. Byly černé, velmi syté, a přece měkce - jako hebká letní noc. Jak to, že si dřív nikdy naplno neuvědomila, kým je? Samozřejmě... nebude mít jen to jméno, pod kterým ho zná celá země. Eldarion... jméno jeho rodu a vznešenosti. Ale pak bude mít ještě jiné od matky, jméno, které vystihuje jeho pravou povahu, tak to přece vždycky bylo v příbězích nejstarších časů, které tak milovala... a možná ještě další, osobní, taková, která nesvěřuje nikomu než nejbližším přátelům...

"A jak ještě?" zeptala se jako očarovaná a vzápětí se kousla do rtu. Tak tohle tedy už opravdu přehnal!

Zarazil se skutečně na vteřinku, nebo se jí to jen zdálo? Každopádně se ani nestačila nadechnout, aby se omluvila, a už ji zase pohledem uklidnil.

"Estwe..." odpověděl zase tak tiše a také jako z hlubokého zamyšlení. "To je moje jméno od matky."

"Děkuju ti... a odpusť."

"Myslíš, že mi neudělá radost upřímná otázka? A... co říkáš, směl bych ti ji oplatit?"

"Budu taky jen ráda."

"Dovolíš mi zase někdy, abych s tebou stál ruku v ruce uprostřed lesa... má krásná paní?"

Teď vnímala především jeho oči. Zpočátku si myslela, že jsou šedé, ale jak se do nich zahleděla, viděla, že jsou spíš temnostříbrné - jako nebe plné hvězd. Nesvítily navenek, ale měly svou vnitřní záři, kterou vstřebávala, když se do nich ponořila. Poddávala se tomu pohledu, omámena zvukem jeho hlasu, a hvězd přibývalo, hrály si a tančily, rozsvěcely se stále víc a víc a... Pro všechno na světě, co jí to teď říká!

S trhnutím se vrátila do skutečnosti a zůstala stát v půli kroku.

"Můj pane..." vypravila ze sebe s námahou - už zase víc nedokázala.

"Promiň, nechtěl jsem tě polekat. Jenom... myslel jsem, že nám oběma ta chvíle něco dala, a možná by ještě mohla dát..."

Hudba dosud neskončila, ale teď ji Tinwen nevnímala. Najednou se začala cítit jako zrádce. Laito někde prochází nejhorším obdobím svého života a ona se tady poddala kouzlu okamžiku a nadobro na něj zapomněla... na jak dlouho vlastně? Samozřejmě, byl by jen rád, kdyby to věděl, ale přece jen...

Zároveň se však hlásily o slovo naprosto protichůdné myšlenky. Co po ní vlastně tenhle člověk chce? Proč jí odhalil svoje soukromé jméno... proč jí řekl "krásná"? Je proti němu dítě, nic víc! Proč žádá, aby s ním šla do lesa? Skutečně pro něj ta vzpomínka něco znamená? A najednou musela chtít nechtít myslet jen na to, jaká je škoda, že se nemohli při tanci aspoň trochu dotknout. Zdálo se jí to tehdy jenom, nebo...

Tváří mu kmitl úsměv.

"Nebudeme tu přece takhle stát... Už jsi unavena?"

Jemně uchopil špičky jejích prstů do svých, aby ji odvedl zpět na její místo.

Nezklamala se. Ten dotek jí projel jako blesk od hlavy až k patě.

Byl pryč, ale nestačila si ani vydechnout. Vzápětí se před ní ukláněli tři jiní, musela si vybrat. Hudba začala znovu hrát a kouzlo bylo pryč, potřebovala se znovu soustředit na pohyby i na rozhovor - naštěstí už to byl lehčí tanec. Poklony, které zdvořile přijímala, byly nyní mnohem zanícenější - aniž to tušila, uchvátila před chvílí všechny přítomné.

Často se teď přistihla, že nevnímá, co jí její tanečník říká, nebo jen s velkými obtížemi. Znovu a znovu se jí vybavoval její rozhovor s následníkem trůnu, nutno říci že v těch nejčernějších barvách. Jedno je jisté - zkazila, co mohla. Nejenomže byla krajně nezdvorná, ještě ho nakonec nechala bez odpovědi. Co si musel pomyslet? A hůř, jestli je skutečně tak vnímavý, jak se zdá, co všechno asi vytušil? Kdyby tak dostala příležitost aspoň trochu mu to vysvětlit, aspoň se mu omluvit!

K dovršení všeho se neubránila ani jistému zklamání a smutku. To všechno skončilo tak brzy? Jistě, její odmítavé myšlenky ho musely odradit... ale je vlastně

škoda, že s ním už nikdy nebude stát v lese... škoda, že s ním aspoň nemůže podruhé tančit... s ním to nebyla taková otrava jako s jinými...

"Promiň, že jsem tak smělý, ale nedopřála bys mi to potěšení ještě jednou?"

Ach!

Najednou ji úplně opustila odvaha. Neměla pocit, že dokáže udělat jediný krok.

"Nezlob se... asi si budu muset odpočinout..."

"Samozřejmě! A smím ti aspoň posloužit, v čem budeš potřebovat?"

"Ovšem, můj pane."

Jeho oči se naplno upřely do jejích, konejšivé a maličko pobavené.

"Řekni mi, prosím, co doopravdy chceš. A... doufal jsem, že jsi k něčemu svolila."

"Promiň... Estwe." Už dřív si všimla, jakou moc v sobě queniština má, ale tentokrát to bylo ještě silnější. Sotva to jméno vyslovila, její tíseň byla pryč. Najednou si byla jista, že svou prosbu o upřímnost myslí vážně - a že bude správné, když mu vyhoví. "Přála jsem si znovu s tebou tančit, ale mám strach... neumím to tak dobře jako ty," řekla naprosto přímočaře. Ta úleva, být zase sama sebou! "A zrovna tak mám trochu strach s tebou vůbec mluvit, ale musím, musím ti to všechno vysvětlit..."

"Tak to bude asi opravdu nejlepší, když si chvíli sedneme... Zvláštní, že jsi zvolila zrovna tohle jméno," dodal zamyšleně. "Tak mi ještě kromě ní neřekl nikdo."

Uvedl ji k stolku pod oknem, kterým sem příjemně vanula svěží noc. Vmžiku měla před sebou pohár moštu a mísu sladkostí.

"Povídej... máme spoustu času."

Původně chtěla jen stručně vysvětlit svou neochotu, ale teď se najednou přistihla, že mu svěruje všechno, na čem jí nejvíc záleží, s plnou důvěrou, že si to nechá pro sebe a nezneužije... a pochopí. Když konečně zmlkla, natáhl ruku přes stůl a kratičce stiskl její v nezaměnitelném gestu spojenectví.

"Vážím si tvého srdce... a nebudu už po tobě nic žádat, dokud nesložíš své břemeno. Naopak, spolehni se, že budu při tobě... při vás obou stát, jak jen mi to bude možné."

Než se vrátili do kola, už jí dal i jméno: poprosil ji o svolení, aby jí směl říkat Laurien. A nekonečná úcta, s jakou ji bral do náruče, k tomu znovu dodávala "má krásná paní", cítila to velice dobře. A potom...

Bylo to, jako by si vyjela na koni po elfim, nebo snad spíš jako by byla koněm, na němž si vyjel nějaký elf - v tak dokonalé fyzické souhře s druhým, jako by rostli v jedno, stržena jeho radostí, omámena směsí pohybu, hudby a světél až na dno duše.

"Díky, Estwe. Víš, bála jsem se nudného večera, ale tohle je tak docela něco jiného..."

Mrkl na ni.

"Mám tomu rozumět tak, že mě poctíš ještě jedním tancem... možná i několika?"

"Upřímně řečeno bych cítila jako vysvobození, kdybych už na jakémkoli plese nemusela tančit - a mluvit - s nikým jiným než s tebou."

"Díky za uznání! Jestli pro tebe mohu udělat aspoň tohle, bude mi radostí!"

Nepustil ji z kola celý večer.

## kapitola 17.

Okamžikem, kdy se Tinwen Eldarionovi svěčila, bylo svým způsobem rozhodnuto. Ještě dlouho si nebyla jista tím, o co mu vlastně šlo do té chvíle - zda prostě jen plnil svou společenskou povinnost se šarmem sobě vlastním nebo po předchozích zkušenostech s ní cítil něhu k malé kamarádce a touhu se o ni postarat nebo ho ten večer doopravdy trochu zaujala svým půvabem nebo si s ní docela obyčejně zafliртоval nebo ode všeho něco. Věděla však bezpečně, že jakmile slyšel o Laitovu utrpení, pocítil je bezmála jako své - ta schopnost tvořila nerozlučnou, možná převážnou část jeho daru uzdravovat - a zatoužil pomoci. Dokonce ani nevyužil té příležitosti k tomu, aby se s ní znovu pokusil setkat v lese. Prostě zašel na platan sám - představen té rodině už koneckonců byl - a během pár týdnů ho tam začali brát jako svého. Než minulo léto, věděl už o Laitovi všechno i z jeho vlastních úst a pomáhal mu tak, jak to Tinwen už zakusila: pokojem, pozhánáním a posilou, které na druhé přecházely, když byl s nimi, aniž by musel něco zvláštního udělat, o porozumění a přátelství samotném nemluvě. Do roka se spolu sbratřili.

Častokrát se přitom s Tinwen potkali a častokrát si popovídali ve třech. Kdyby se to stalo pokaždé, když za Laitem přijela, asi by jí to brzy začalo vadit - k tomu však ani zdaleka nedošlo. Měla dost příležitosti ocenit princův přínos a radovat se, když ho spatřila. Její důvěra k němu se prohlubovala a pozvolna se jí z králova syna měnil v někoho blízkého.

Svou roli v tom hrála i skutečnost, že jí stál ve slovu a pilně navštěvoval téměř všechny plesy, kterých byla nucena se zúčastnit - dokonce se jí vždycky předem omluvil, když náhodou na nějaký nemohl. Teď už však pro ni ani bez něj nebyly tak hrozné jako ten první. Probudil v ní lásku k hudbě, kterou měla vrozenou, a elfí cit pro přirozenost a krásu pohybu, kterému se učila od malička - brzy byla známa jako dokonalá tanečnice a měla z čeho se radovat i s méně obratnými partnery. Ovšem rozhovory s ním jí nemohl nahradit žádný z nich. Stále víc zjišťovala, kolik mají společného. Jako ona, i on měl přirozeně upřímnou, milující duši, která prošla laskavou, ale nesmírně náročnou výchovou. Jako ona, i on si zkusil své v blízkém vztahu s draze milovanou, obdivovanou a naprosto nedostížnou elfí bytostí, totiž svou matkou královnou. A měl v sobě dvojí krev - prožil si ještě o něco silněji než ona to napětí mezi dvěma světy, mezi dvěma způsoby života. Jako následník trůnu byl spoután tužší kázní a jako syn Arwen přírodu vnímal i potřeboval mnohem hlouběji. Čím více spolu mluvili, tím více přicházeli na to, že si rozumí i beze slov.

Setkání jednou za měsíc - za dva jim brzy přestala stačit. V zimě už byla Tinwen třikrát pozvána na ples do hlavního města, kam by za normálních okolností vůbec jít nemusela - pocta, o níž by ještě před půl rokem nevěřila, jak moc ji potěší.

Laito pro ně oba stále zůstával na prvním místě. Mnohokrát si vyšli či vyjeli do přírody společně. Elfí způsob jízdy ovšem princů nečinil žádné potíže - naopak, právě oni dva patřili k těm, s nimiž si mohl vyjet podle svého srdce. Ale teď už měli stále častěji chuť vyjet si někam i bez Laita. Družinu s sebou, pravda, brávali, ale ta pro prince jakoby neznamovala žádnou zátěž. Dovedl si kdekoho otočit kolem prstu, než

bys řekl švec. Když měl chuť dovádět v přírodě po elfím, dvořané se okouzleně připojovali. Když měl chuť mluvit s Tinwen v soukromí, věci se jaksi samy uspořádaly tak, že se družina držela v dohledu, ale z doslechu někde na opačném konci palouku. Předával jí to, co si kdysi sám protrpěl - poprvé v životě se Tinwen necítila u dvora spoutaná, ale jako svobodná paní svého lidu. A na počátku jara spolu znovu stáli ruku v ruce v lese, okouzlení ne méně než před deseti lety. Nemusel ji už o to prosit a nemuseli se domlouvat – a že někde poblíž stojí nějací další lidé, nebylo ani v nejmenším na překážku. Oba jim přáli celým srdcem, aby si tu chvíli také užili.

Dokonce i její studium zaznamenalo zásadní změnu. Princ se živě zajímal o nejrůznější obory, kterými se zatím jen s velkým sebezapřením prokousávala; během rozhovorů s ním se v ní probudila jiskra zájmu - ne snad touhy po vědomostech, ta jí nikdy nebyla příliš vlastní, ale skutečného, láskyplného zájmu o problematiku správy království a tím osudy jednotlivých, živých lidí. Dávala nyní do věci mnohem více energie a výsledky byly patrné. Dokonce se někdy dost styděla za to, jak se k učení stavěla dřív - jako ostatně v mnohém jiném.

To bylo na vztahu s princem vůbec to jediné opravdu nepříjemné: byl tak skvělý, tak na výši po všech stránkách, a tak přirozeně! Nikdy nebudil ani sebemenší podezření, že by se snad něčím z toho nějak vynášel či na to jen byl hrdý, ale tím hůř - což to nebyla další jeho ctnost? Tinwen si vedle něj připadala tak nemožná, protivná, dětsky nezralá, že si někdy měla skoro chuť zoufat. A ještě ke všemu se zároveň nedokázala ubránit bláznivým myšlenkám, co by bylo, kdyby... Pravda, čím důvěrněji se znali, tím větší pozor si dával, aby si nezahrával s jejími city, ale v ní se teď naplno probouzela žena a on by popletl hlavu kdekomu. A tak se často přistihla, že se už propadá do snů o lásce a manželství s ním, třebaže ovšem ví, jak nemožné je, aby na něj jakkoli zapůsobila.

Časem si však zvykla a hodila celou věc za hlavu. Už to nezmění, tak nač se trápit? Až prince omrzí za ní jezdit, a omrzí ho to jistě, co se dá dělat? Dokud ho to baví - proč ne?

Přinejmenším teď už začínalo být jasné, že jeho návštěvy nesou ovoce. Laito už netrpěl tak hrozně jako na počátku svého dospívání - bylo na něm znát stále větší vnitřní sílu a vyrovnanost; stále častěji se v něm vracel ten Laito jejího dětství, nevyčerpatelný zdroj nápadů a dobré nálady. Když byli všichni tři spolu, byl to stále častěji on, kdo poškádlil, zažertoval, přišel s návrhem na nějakou bláznivou akci... někdy se skoro až zdálo, že si s princem vyměnili role. Čím byl Laito veselejší, tím častěji Eldariona přistihovala v poněkud zádumčivé náladě, jako by svou životní jiskru vysloveně předával druhému, takže jemu samotnému už nezbývalo. Pravou příčinu odhalila až mnohem později.

Stalo se to toho roku, kdy jí bylo osmnáct let, v čas barevných stromů. Tehdy jí Laito poprosil, aby s ním hrála sedmý den otcovy hry - nejen zpátky za uplynulý rok, ale se všim všudy.

"Dlouho jsem váhal, zda tě o tu službu požádat a vůbec se mi nechťelo ti ublížit tak strašně, ale moji rodiče vědí už dávno všechno... a navíc nějak pořád cítím, že kdybych tě nepožádal a ty ses to někdy dozvěděla, bolelo by tě to ještě mnohem víc."



"To bych řekla!" odpověděla Tinwen s důrazem. "Jen povídej - jsem tu pro tebe."

Bylo to po všech těch letech poprvé, co jí svěřil nejenom své utrpení, vzpomínkami působené, ale i ty vzpomínky samy o sobě. A cítila přitom, že ten nejhorší zápas už má za sebou. Připravil se dobře na rozhovor s ní, tak, aby si mohl být jist, že ji nepřestane vnímat a bude schopen sledovat, zda ji nezatěžuje přespříliš, volit vhodný způsob vyprávění, dbát o ni, aby měla všechno, co potřebuje k tělesnému pohodlí - ba dokonce dělat jí přestávky, ve kterých ji vždy obdaruje něčím krásným. A ona, připravena dobrými dvanácti lety jeho věrného přátelství i utrpením, které s ním prodělávala poslední dobou, dokázala jeho minulost přijmout, aniž to jejím vztahem k němu sebecmně otrásl. Tak se stalo, že dozrávání jich obou bylo dovršeno a vyšli z něj vnitřně silnější a jistější než dřív, s pevným základem pro další zkušenosti.

Když však přišla na platan nazítří, našla Laita sedět o samotě na jedné ze silnějších větví. Nevyskočil dokonce ani ve chvíli, kdy vyšplhala nahoru, ačkoli jindy by ji už dávno vítal - ani se nepohnul a oči upíral do dálky, hluboce zamyšlený. A čím déle se na něj dívala, tím silněji tušila, že je zle - hůř, než kdy dřív.

Konečně na ni pohlédl a usmál se.

"Spala jsi dobře, hříbátko?"

"A ty?"

Znovu se usmál.

"Že bych spal, říci nemohu. Ale dobře mi je - tak dobře, jako už dávno ne. Díky ještě jednou - jsi úžasná. Nikdy ti..." mávl rukou. "Nu, však to dobře víš. Už ti dali něco k jídlu?"

Mluvil tak radostně a přirozeně, že z ní část její tísně spadla. Kousíček však jakoby přece jenom zůstával. Nechtěla na to myslet, ale v koutku duše cítila, že se nemýlila.

V mžiku pro ni krásně prostřel na jednom z drobnějších stolků, přinesl polštáře a uvelebili se, aby se neuspěchaně sytili pokrmem i krásou prostředí zároveň. Slunce si hrálo v barevném listí - byl nádherný den.

"Hříbátečko... musím ti něco povědět."

Tak přece! Však to věděla.

"Bude to pro tebe asi dost těžké. Ale vím, že to uneseš."

Neříkala nic. Ona si tím v tu chvíli vůbec jista nebyla.

Její mlčení ho vůbec nepovzbudilo, ale zhluboka se nadechl a pokračoval:

"Tím včerejškem se všechno změnilo, víš? Všechno ve mně nějak zapadlo na své místo - konečně jsem doopravdy sám sebou, a můžu s tím žít." Zasmál se. "Až doposud jsem se trápil nad tím, že zrovna já, takový, jaký jsem teď, mám tak příšernou minulost. Pěkná pošetilost! Můžu být přece rád, že i s takovou minulostí smím být tím, kým jsem teď! Dokonce cítím, že nějakým způsobem, i když se všechno pokazilo tak strašně, přece jenom je dobře... nebo ještě může být dobře... že se stalo, co se stalo. A vybavila se mi i ta poslední vzpomínka, ten poslední střípek mozaiky. Víam už, proč jsem si musel prodělat to, co jsem si v těch posledních letech prodělal. Propustili mě vlastně nedoléčeného - takové jako já vždycky budou - a je to tak dobře. Je v tom spravedlnost i milosrdenství zároveň, víš? Když někdo prošel tím,

čím my, nikdy se nemůže doléčit tam. Musí se vrátit na svět a prožít si tu změnu v těle - dát do ní všechno, až po tu poslední kapku krve, až po tu poslední kapku bolesti. Musí stavět naději proti strachu tak často a tak dlouho, dokud v něm znovu nezahoří čistá. A to, moje milovaná kamarádko, to je teď cesta, kterou vidím před sebou." A v tu chvíli už to věděla, tak jasně, jako by jí to někdo napsal před oči. Je to přece Laito Laito, *ten* Laito z příběhů... Nikdy za sebou nenechal odbytou nebo nedodělanou práci, v tomto životě ani v minulém. Vrací se ke skřetům.

Okamžitě to na ní poznal a bylo vidět, jak se mu ulehčilo.

"Ty mi rozumíš, hříbátečko, víd"? Děkuju ti."

Chtělo se jí křičet, že mu sice rozumí, ale nikdy, nikdy s ním nebude souhlasit, ale ovládla se. Rozmluvit mu to musí, to ano, ale v žádném případě mu nesmí ublížit.

"To přece nemůžeš," namítla, když se jí konečně podařilo ovládnout hlas. "Už nemáš skřetí tělo - nikdy tě nepřijmou."

"Hm! Na to jsem taky myslel. Ale tohle tělo má přece jen svá obdarování... přinejmenším mi zůstala jistá síla a obratnost... a když chci, vybavím si jakýkoli systém skřetích chodeb..." Pousmál se. "Jestlipak víš, hříbátko, že jedna začíná přímo nad tou roklí, kterou jsi kdysi tolik chtěla jít? Ještě ji nikdo z lidí neobjevil... ale zastavili jsme se v nejvyšší čas. - Nu, zkrátka, mám dojem, že nějakou dobu by se mi mohlo dařit unikat a leccos při tom vyřídit." Odmlčel se, pak pokračoval zamyšleněji. "Ale víš, možná tohle není ten správný způsob. Možná ani nemám pomýšlet na únik. Možná jediný způsob, jak se jim přiblížit, je prostě nechat se chytit a snést od nich všechno, co budou chtít dělat, a přitom zůstat celou dobu tím, komu na nich záleží a kdo jim chce vyřídit své poselství... bude je to strašlivě dráždit, ale právě proto je naděje, že by to mohlo zapůsobit..."

Tohle je horší než všechno kdykoli předtím dohromady... a on to dokáže povědět tak klidně!

"Ne!" vydechla v hrůze. "To se ti nesmí stát!"

"Ale já to chci, hříbátečko, víš? Je to můj úkol, moje poslání... moje touha." Řekl to takovým hlasem, že i v ní se cosi zachvělo. "Vím, chtěla bys mě chránit... ale nezbyvá mi, než ti to odepřít. Jsou i jiné hodnoty na světě... nikdo z nás se nenarodil jen proto, aby bezstarostně tančil po lesích, i když mnozí svou službu prožívají tak radostně a uvolněně, že to tak téměř vypadá... ale to není můj případ. Já budu vždycky tam, kde bude nejhůř - a to ovšem znamená, že dokud budou na světě zbývat nějakí skřeti, moje místo bude u nich. Neplač, hříbátečko, vždyť nejsem člověk. Zase se vrátím - vždycky se zase vrátím..."

"Abys prodělal to, co teď, a zase se vydal na smrt?"

"A i kdyby, hříbátečko, nebylo by to jen přirozené? Koneckonců si za to můžu jen já sám, ne?"

Přímou cítila tu pokojnou jistotu, která jí proudí, vlna za vlnou. Jak by byla za jiných okolností šťastná, že ho vnímá takto!

"Vím, jak je to pro tebe strašně těžké, hříbátko. Odpusť mi, byl jsem neuvěřitelně zaslepený. Vždyť mi dali to jméno... mohl jsem to vědět už tehdy, když začaly poprvé přicházet ty sny... ano, je jen moje vina, že jsem to nevěděl - nechtěl jsem vědět, víš, bránil jsem se tomu. A dovolil jsem, abys ke mně přilnula, takže teď budeš trpět při loučení... a ještě jsem ti slíbil, že tě nenechám bez ochrany... pokud mě

ted' nevyvážeš, pokud neuznáš, že v tomto případě skutečně není pro mě možné tě dál chránit, zůstane to na mně... ale já vím, že mi to neuděláš."

A náhle si to uvědomila, naději v beznaději. Napřímila se, celá ožila.

"Laito! Já znám způsob, jak mi můžeš ve slibu stát a přece jít za svým posláním!"

Okamžitě pochopil.

"Hříbátečko! Jak vůbec můžeš pomyslet... Nemluvě o tom, že by to bylo horší než otevřená věrolomnost!"

Už už měla na jazyku, že jinak ho ze slibu nepropustí, ale zarazila se včas. Už jí nebylo deset a láska k druhým v ní měla větší váhu než svéhlovost. Nemůže ze sebe chrlit neuvážená slova, která zraňují na dlouhou dobu, jen aby dosáhla svého.

"Laito, ber to rozumně," namítla místo toho docela mírně. "Vždyť i moje tělo leccos snese a dokáže - sám jsi mi k tomu pomohl. Nemyslíš, že jsem se i já celá ta léta k něčemu připravovala, i když jsem nevěděla k čemu? Srostli jsme spolu - patříme jeden k druhému. Půjdu s tebou a budu ti pomáhat!"

"Jak bys mi chtěla pomáhat, hříbátečko?" odpověděl co nejněžněji. "Unikal bych s tebou o dost pomaleji než sám. A kdybys trpěla po mém boku, byla by to pro mě tisíckrát horší bolest."

"Víš nějak moc dobře, co přesně se stane!"

"Nu... to máš pravdu. Ale přesto je potřeba promyslet alespoň to, co promyslet dokážeme... a rozhodnout se zodpovědně podle toho. A dobře to říkáš, srostli jsme spolu... jsi to ty, kdo mi pomohl dosáhnout této chvíle, přijmout to poslání... ale ani to není všechno... vím, že budeš při mně stát i na dálku, a už ted' je mi to posilou a útěchou... Což jsi nezrála i pro to ty poslední roky?"

Opravdu spolu srostli. Dokázali se nepohádat, dokázali až do konce mluvit tak, aby jeden druhému spíš pomohli než ublížili. Ale když rozhovor skončil, stáli dosud každý na svém.

## kapitola 18.

Následovalo několik dní, podobných zmatenému, těžkému snu. Všechno se začalo dít strašlivě rychle. Ještě téhož večera, když doprovodil Tinwen domů, měl Laito dlouhý rozhovor s rodiči. Velice je potěšilo, že se mu podařilo vyrovnat s minulostí, a svým způsobem i to, že chce jít pomáhat druhým s takovou obětavostí a láskou. Pochopitelně se ho však snažili odradit, přemluvit, aby se zaměřil na nějaký cíl, kterého může dosáhnout bez tak krajního rizika, nebo aspoň ještě věnoval pár desítek let přípravě. Když však stál na svém, Tuilindo to respektoval.

"Synu a přáteli," řekl mu, "tak jsme se tedy naplno našli jen proto, abychom se vzápětí rozloučili. A přece jsem rád tomu setkání, i když bude draze zaplacené. Ne, nebudu ti bránit, ať jsem sebevíc přesvědčen, že mám pravdu. Víím, že v tobě leží bolest, které se nevyrovná nic z toho, co by tě mohlo potkat."

Hned nazítří ráno odjel Laito ke králi, aby si vyžádal povolení ke vstupu do Mordoru. Takový byl vždycky: jakmile se do něčeho pustil, věnoval tomu veškerou svou energii. Když ho Tinwen, celá usouzená a nevyspalá, přišla navštívit, dozvěděla se to od jeho rodičů, ještě nešťastnějších než ona. Nyní, v jeho nepřítomnosti, už tolik neskryvali svou bolest. Celý platan jako by se halil v těžký, temný mrak. Melwen se každou chvíli dala do pláče; teď, když Laita odkojila a vychovala, bylo pro ni loučení s ním možno-li ještě těžší než poprvé. Docela přirozeně se s Tinwen okamžitě chytily kolem krku a plakaly spolu - oběma se to stalo jistou útěchou. Přesto Melwen nezapomněla Tinwen nabídnout svůj prstýnek, aby se mohla trochu vyspat. Netřeba dodávat, že Tinwen odmítla.

Druhého dne byl Laito zpátky a začal se chystat k odchodu. S Tinwen se v té době nevídal. Kdykoli přišla za ním, někam se vytratil - očividně nechtěl obnovovat spor. Melwen už neplakala - zdálo se, že se napojila na jakýsi zdroj vnitřní síly, který jí pomáhá přežít. Seděla tiše na svém oblíbeném místě a krájela jablka na zimu; měla je rozvěšená všude mezi větvemi jako korálky. Všechny její děti byly nezvykle klidné. Listí platanu zežlázlo a zrána po něm kanuly krupěje noční mlhy.

Třetího dne Tinwen navštívil králův syn - spěchal za ní aspoň na skok, jakmile se mohl uvolnit. Nebylo toho mnoho, co by jí mohl říci k útěše, ale nebylo toho třeba. Posílil ji pouhou svou přítomností; utěšil ji účinně prostým porozuměním. Byl si toho vědom a odjel s mnohem lehčím srdcem. Netušil, jaké jeho návštěva ještě bude mít účinky.

Toho dne Tinwen vzdala cesty na platan, přestala plakat a začala se také chystat na cestu. Laito je tvrdohlavý - aťsí! Ona dokáže být umíněná zrovna tak. A rozhodně by nemělo cenu, kdyby nakonec přece svolil a musel se kvůli ní ještě zdržovat. Všechny její přípravy však probíhaly v naprosté tajnosti - den za dnem odkládala chvíli, kdy promluví s rodiči, protože věděla, jak strašně jim to ublíží... a s nikým jiným o tom nechtěla mluvit dřív. Estwemu by jistě nic zamlčet nedokázala, kdyby byl znovu přijel - jenže ten nyní musel být zpátky v hlavním městě.

Věděla, že elfům už začala příprava k slavnosti Díkůvzdání, ale k platanu ani nezašla. Nedá se nic dělat - letos to oželí. Nebude běhat za někým, kdo se jí vyhýbá –

a na druhou stranu, proč by Laita právě teď vyháněla od rodiny svými návštěvami! Jen ať si ho ještě užijí. Srdce jí přitom bolelo až až, ale ne nesnesitelně. V duchu vlastně nepřipouštěla jinou možnost než tu, že půjde s ním.

Pak přišla vlastní slavnost, den, kdy byla Tinwen vázána společenskými povinnostmi od časného rána do pozdního večera. Obyčejně jimi procházela s radostí, neboť v mnohém vyjadřovaly to, co doopravdy cítila. Tentokrát však zůstávala neklidná a nedokázala se na nic soustředit. Laito ví, že za ním určitě nepřijde - co když toho využije, aby mohl nerušeně odejít?

Když se kolem půlnoci celá utmáčená konečně dostala do svých pokojů, zjistila, že se nemýlila. Na stole našla kytičku podzemního listí a pod ní zlatý valounek, pečlivě ohlazený a s navrtanou dírkou. Dar vděčnosti - na rozloučenou. Pak si všimla, že valounek leží na kusu lišejníku ve tvaru srdíčka. Nepochybovala o tom, že je vytrhl z vlastní košile.

Moje srdce zůstává s tebou, i když se musím rozloučit...

Ne! Tohle jí dělat nebude! Zachází s ní jako s malým dítětem - nedá jí ani příležitost, aby se ona rozloučila s ním, aby mu také dala něco na památku... jen proto, aby ho náhodou nepřemlouvala! Ale na ni si nepřijde - půjde za ním, teď hned! Však dobře ví, kam šel.

*Jedna skřetí chodba začíná přímo nad tou roklí, kterou jsi kdysi tolik chtěla jít...* Má to nejbliž a lidé na ni dosud nepřišli - jistě doufá, že bude obydlená, ale i kdyby ne, může se tamtudy nenápadně dostat dovnitř. Kdyby jel bránou a po silnici, upozorují ho dávno předtím, než se bude moci o cokoli pokusit.

Pamatuje si ještě, že jí to prozradil? A pokud ano, pokusí se změnit plány? Jistě zná těch tajných vchodů víc... Ale třeba doufá, že se za ním nedostane... že ji rodiče zkrátka nepustí.

Ale oni ji pustí. Bude prosit tak dlouho, dokud nepovolí... ne, na to není čas! Zdrží-li se několik dní, jakou má pak šanci, že ho najde? A Laito je už jistě pryč kolik hodin - už brzy může být v nebezpečí života, potřebovat pomoc! Musí se vypravit hned!

Přinutila se vstát, sklonila se nad džbán s vodou a z koncentrátu od Melwen si připravila silnou entí polívku. Účinkovala spolehlivě - zakrátko Tinwen pocítila, že se udrží na nohou ještě hezkou chvíli. Rychle se převlékla do entího, Laitovy dárky v rychlosti uložila do truhly, popadla sbalený batoh a už sbíhala po schodech. Teprve cestou začala horečně uvažovat, co vlastně udělá.

Za Laitem musí, to je jasné. A musí za ním co nejdřív, má-li mu být něco platná, pokud možno ještě této noci. Má zajít k rodičům a vyprosit si jejich svolení? Stále ještě s nimi o této věci vůbec nemluvila. Ano, vědí, co se Laito chystá udělat, a vědí i o jejím trápení - nemine den, aby se ji nepokusili nějak potěšit či povzbudit. Ale že by se mohla vypravit za ním, jim zatím ani na mysl nepřišlo. Až jim to řekne, způsobí jim nesmírnou bolest.

Téměř se zarazila v půli kroku. Ano, bude to pro ně hrozné. Neviděla snad, co to udělalo s Melwen a Tuilindem? A to je Laito elf, může se jim třeba i zase vrátit, a navíc mají kupu dětí. Její rodiče mají jen jedinou dceru a milují ji celým srdcem. A maminka... tolik toho vytrpěla ty poslední roky! Ne, nemůže jim to udělat!

Jenže... co je jejich bolest ve srovnání s tím, čemu jde Laito vstříc! Dokud zbývá nějaká naděje, že by mu mohla pomoci, není to přednější než všechno ostatní? Maminka... dbala by ona skutečně na vlastní utrpení, když jde o to někomu pomoci, vykonat hrdinský čin? Jak jen se rozhodnout... co z toho je správné?

*Chraň se vystavit chtivosti Mordoru, dokud nepřišel čas...*

Jak živě se to najednou ozvalo v jejím srdci! Jenže... zároveň si uvědomila i tu zvláštní formulaci, vlastně poprvé. Dokud nepřišel čas! To přece znamená, že opravdu také ona má své poslání tam, kam nyní Laito odešel! A nebyla snad vzorně ukázněná všechny ty roky až podnes? Toto může být docela klidně její hodina... ano, ale také ještě vůbec nemusí. Ach, proč jen to nebylo formulováno přesněji! Podle čeho má teď poznat, zda čas už nastal?

Počkat! Což jí ta vzpomínka sama nenabízí řešení? Tuilindo, její učitel a rádce! Už dlouho se jí snaží vést k samostatnosti, ale v tomhle jí pomoc určitě neodmítne - ví, co to pro ni znamená. Zajde za ním, teď hned. Když jí přikáže, aby zůstala doma, poslechne ho. Když jí poradí, aby šla, půjde prosit o svolení s lehčím srdcem. A do té doby, dokud nebude vědět úplně jistě, že odchází, nikomu neřekne vůbec nic - nebude je zbytečně trápit.

Její rodiče už se odebrali do svých komnat a světla na hradě jedno po druhém zhasínala - každý, kdo mohl, odcházel spát. Nechala u dveřníka vzkaz, že naléhavě musí k Tuilindovi, a odjela do noci.

V černé tmě proběhla lesem - nešlo to ani zdaleka tak rychle, jak by byla chtěla. Na to, aby se vyrovnala Melweniným dětem, jí chyběly elfí oči - už i tak několikrát zakopla a upadla, než se dostala pod platan. Tam se na okamžik zarazila a zauvažovala, co teď. Větev se žebříkem je pro ni příliš vysoko a když zavolá, vzbudí celou rodinu. Alespoň Melwen teď spánek nutně potřebuje... jestli vůbec dokáže spát... ale koneckonců má ten svůj prstýnek. Kdyby tak... ach kdyby tak se někdo z nich chtěl vzbudit sám a sejít dolů...!

"Tady jsem, dítě. Čekám na tebe."

## kapitola 19.

S úlevou vzhlédla. Jaké na něj bylo spolehnutí, že vždycky všechno pochopí! A sotva vzhlédla a setkala se s jeho očima, nemohla než přitisknout se k němu a dát se do pláče, vylít ze sebe svůj žal v náručí někoho, kdo jí rozumí... ale ještě mnohem spíš vstoupit do toho jeho a dát mu najevo, že ho aspoň nese s ním, když už nemůže nic jiného.

Pak se utišila a zjistila, že ji hladí po vlasech.

"Díky za tu chvíli, hříbátko. Ale proto jsi nepřišla, vid'?" Tak mluv, poslouchám tě."

Prostřel na zem svůj plášť, aby se mohli posadit.

"Já vím, že ty nemůžeš dělat nic," začala. "Máš rodinu, která tě potřebuje. Ale já můžu. Půjdu za ním."

"Ty nemáš nikoho, kdo by tě potřeboval?"

"Tuilindo, netrap mě! Ty víš, musíš vědět, že jsem na to myslela! Bude to hrůza, o tom není sporu... ani jsem si ještě netroufla jim to říct, až co mi povíš ty... ale pochop, tohle utrpení a tamto... to není srovnání!"

Ucítila, jak se zachvěl, a zastyděla se. Je na něj trochu moc přímočará - prožívá každé její slovo. Chvíli bylo ticho.

"Hříbátečko... on ti neřekl, že jde prostě... zemřít?" ozval se Tuilindo konečně.

"Řekl. Ale... Tuilindo, prosím tě, promiň, že o tom mluvím... ale to prostě bude nějakou dobu trvat. Kdyby... kdyby ho někdo včas vysvobodil a vyléčil, stihne jim vyřídit všechno, co potřeboval... a možná ještě jiným."

Zase bylo chvíli ticho, během něhož si jasně uvědomila, co to vlastně říká. Pokud se jí tohle podaří, znamená to pro Laita mnohem víc utrpení, ne méně... ale ne! Hlavně že zůstane naživu - kdoví, co se může potom stát!

"Já vím," broukl Tuilindo s pochopením a hlas měl v tu chvíli nepatrně zabarvený úsměvem. "Dokud žiješ, je stále naděje, vid'?" Laita sice asi nikdy nikdo nepřemluví, aby udělal něco jiného, než pro co se rozhodl... ale nikdo nevidíme do všech konců." Náhle ji přitáhl k sobě a prudce stiskl. "Děkuji ti, hříbátko. Tolik lásky je v tobě... ty ani netušíš, kolik to pro mě znamená!"

Srdce se jí vzedmulo divokou nadějí.

"Takže ty... ty mi radíš, abych..."

"Hříbátečko...! Ty žádáš radu?! Ode mě - a teď?"

Řekl to takovým hlasem, že rázem vystřízlivěla.

"Bojím se, že jsi volila špatně," povzdechl si. "Jestli jsem byl kdy schopen někomu radit, těžko je to dnes." Chvilku se odmlčel a pokračoval. "Vím, jednáš z lásky. Jsi ochotná zemřít, a zemřít strašlivým způsobem, jen pro tu jiskřičku naděje, že ho možná zachráníš. To je krásné a moje srdce s tebou souhlasí. Tak to má mezi přáteli být. A přece... ta jiskřička naděje je tak nepatrná, že by možná bylo dobré uvážit, zda není lepší zůstat a žít. Nejen kvůli tvým rodičům. Mnozí možná čekají právě na tebe a na tvé láskyplné srdce ve chvíli nouze - mnozí, které ještě nevidíme. Jsi dcera knížete - neseš svůj díl odpovědnosti za svůj lid."

"Co mám tedy dělat?"

Znovu si zhluboka povzdychl.

"Nevím... nevím. Snad... čekat, dokud to nebudeme vědět s určitostí. Vyprosit si radu toho, který jediný ji může bezpečně dát."

"Ale jaké další znamení žádáš, pokud je to láska, co mě k tomu vede?"

"Láska tě vede na obě strany, hříbátko."

Chvilí sbírala síly, pak to zkusila znovu.

"Tuilindo, já vím, že tě trápím, ale... byl jsi to ty, kdo mi kdysi řekl... však víš... že jednou přijde můj čas..."

"A tak myslíš, že budu vědět i teď, vid', když jsem věděl jednou."

"To je pak lepší neslyšet žádnou předpověď než takovou, která tě jen... ne, už mlčím. Nezlob se, prosím tě."

"Ale ne. Máš právo se ptát. Máš právo žádat vysvětlení... v důvěře, že ti je chce dát - že to s tebou myslí dobře. Vidíš, o důvod víc, abys čekala a hledala svou cestu." Na okamžik se odmlčel a zamyslel.

"Přinejmenším si vyžádej povolení od krále."

"Vždyť víš, že mi ho nikdy nedá!"

Z jeho hlasu opět poznala, že se na jeho tváři objevil náznak úsměvu.

"Hříbátečko... hraješ proti tak nesmírné beznaději, že být tebou, takhle bych neuvažoval. Naopak by to mohlo být dobrým znamením. Pokud se stane tento zázrak, snad se skutečně stane i ten druhý."

"To je zbabělost - schovat se za nesplnitelnou podmínku!"

"Ale holčičko, což nevíš, že vlastní silou se ti to nikdy nemůže podařit?"

"Ne... tak jsem to nemyslela. Já jen... přece jen si myslím, že láska sama by mohla být dostatečným znamením. Pak by mohlo... být třeba i zlé, chtít něco dalšího. A Laito už odešel - je strašně málo času! Mám váhat a otálet, dokud nebude pozdě?"

Znovu si povzdychl - až se otrásl tou vzpomínkou.

"Ano, i tam jsem byl... Ta, která mi byla dražší než celý svět, šla vstříc jisté a příšerné smrti a já nesměl ani jít zemřít s ní... Byl jsem nucen čekat v bezpečí jako zbabělec a jen prosit, prosit celou duší o její záchranu, až jsem myslel, že z toho přijdu o rozum. Ale dostal jsem odpověď, hříbátko. Úžasnou."

"Jenže ty jsi skutečně nemohl dělat nic než zahodit život! Co kdyby byla nějaká naděje, aspoň nepatrná, že jí pomůžeš? Udrželo by tě něco v bezpečí?"

Nyní ho ranila hlouběji - vycítila záchvěv jeho bolesti, jak ji držel kolem ramen.

"Kdo může tvrdit, že by neselhal tam, kde selhal už jednou?" řekl velmi tiše.

"A pokud nemůže ani to, jak by mohl tvrdit, že zná správné řešení v životě jiného? Kéž jsi dobře chráněna, hříbátko - vybrala sis špatného rádce."

"Ne, to neříkej! Jsem ráda, že jsem s tebou mluvila. Děkuju ti - vím, jak to pro tebe bylo těžké."

"Dovolíš mi, abych tě doprovodil domů?"

Zarazila se, pak zavrtěla hlavou.

"Ne - ne, prosím tě. Potřebuju být sama."

"Tak mi aspoň slib, že se tam ještě vrátíš."

"Neboj se. Přinejmenším s otcem budu ještě mluvit - musím."



Mlčky si stiskli ruce. Tinwen se obrátila a zmizela v lese.

Tuilindo zůstal pár okamžiků stát a horečně uvažoval. Ne, teď se už za žádnou cenu nesmí provinít nemístnou váhavostí! Záleží na tom příliš mnoho!

Vzápětí se dlouhými skoky rozběhl k okraji lesa a přivolal si koně. Během několika minut už burcoval strážně a přinutil je, aby ho ještě v tu hodinu ohlásili Faramirovi. Když jim řekl, že je Tinwen v nebezpečí života, přestali mu odporovat.

V neuvěřitelně krátké době ho Faramir přijal, plně bdělý a připravený na všechno.

"Víš, že je tvá dcera odhodlána pustit se za mým synem v naději, že mu pomůže?" zeptal se ho Tuilindo bez úvodu.

Faramir na něj pohlédl s hrůzou, a přece s pochopením.

"Byl jsem blázen... mohl jsem to čekat. Už je na cestě?"

"Byla se se mnou poradit. Chtěl jsem ji doprovodit domů, ale prosila o samotu k přemýšlení. Dala mi slovo, že ještě zajde domů přinejmenším proto, aby si vyžádala tvé svolení. Nemám o ní pochybnosti, že ho dodrží. Přišel jsem ti jen říct, že všechno závisí na tobě. Velmi jsem na ni naléhal, aby zvážila, zda má riskovat život pro tak nepatrnou naději, nebo alespoň aby počkala a opatřila si královský list, ale nedovedl jsem k ní promluvit tak, aby jí to uspokojilo, a nebyl jsem schopen jí jasně povědět, která cesta je pro ni správná. Víím, že je ukrutné něco takového od tebe žádat, ale jsi její otec - jsi tu proto, abys jí poskytl oporu, kde já jsem selhal. Pokud jí dokážeš dobře poradit, učiň to - máš teď čas na rozmyšlenou spolu s ní. Pokud jí poradit nedokážeš, ale cítíš, že je správné, abys uplatnil svou autoritu nad ní, zadrž ji doma násilím. Je ve veliké tísní - pokud jí nedáš vůbec příležitost, bude to možná jediný způsob, jak uklidnit její svědomí."

Pokud byl ten den Tinwen dlouhý, Eldarionovi byl mnohem delší, a nejen proto, že slavnosti v hlavním městě skončily ještě později než v Eryn Arnen. Jeho srdce se téměř ustavičně obracelo k princezně, s níž tolik cítil a kterou už přes týden neviděl; na rozdíl od ní sice nevěřil, že by Laito mohl odejít zrovna dnešního dne, ale protože věděl, jak se jí vyhýbá, jednou či dvakrát mu to podezření přece blesklo hlavou... a musel trčet doma až hluboko do noci!

Původně měl v úmyslu se vytrazit hned po večeři - dámy v taneční síni budou tentokrát muset oželet jeho společnost, a tak jako tak by je dnes asi zklamal. To se také stalo, avšak žel jinak, než počítal. V závěru hostiny se skácel v mdlobách jeden z předních hostů. Byl to ovšem už starý pán, a nemírný v jídle, takže to vypadalo na celkem přirozený konec jeho života. Avšak patřil mezi nejlepší otcovy přátele a bylo nemyšlitelné se aspoň nepokusit mu pomoci všemi možnými způsoby - a všichni věděli stejně dobře jako princ sám, že on je ten jediný, komu se to může podařit. Strávil u něj několik hodin, než mohl definitivně přiznat porážku - a tou dobou už se ples pomalu chýlil k závěru.

Když konečně po šílené jízdě a nesnesitelně pomalé cestě přes řeku dorazil pod Tinwenin rodný hrad, až na jediné okno bylo všude tma a brány zavřené. Nu ano, co jiného se dalo čekat! Teď už se k ní nedostane, ale měl by aspoň pro jistotu... Vtom se brána otevřela a kdosi vyšel. Vidět ho nebylo, ale poznal ho podle způsobu, jakým hvízdal na koně, a okamžitě se rozjel k němu.

"Co se děje? Víš o ní něco?" vyhrkl naléhavě.

Tuilindo zpomalil do kroku, aby mu popsal situaci. Když princ uslyšel, že Laito už odešel, cítil se, jako by uvnitř zmrtněl - neschopný se pohnout, vnímat, promluvit. Velmi brzy však uslyšel něco, co ho probralo k životu.

"Ty se domníváš, že by byla schopna odjet bez královského svolení?" přerušil Tuilinda vyděšeně.

"Nu... zdá se, že nevěří svému poslání ani natolik, aby měla naději, že ho dostane."

"Ale vždyť ani nebude nic takového potřebovat!" zvolal princ zoufale. "Najdeme ho i bez ní, když už to došlo takhle daleko! Zúčastním se pátrání osobně a budu jí ručit za to..."

Tuilindův kůň zůstal stát na místě. Princ se otočil a spatřil ve tmě dvě planoucí zelené oči.

"Plánuješ velkou záchrannou akci? Chcete mu pomoci proti jeho vůli?"

Princ si povzddechl.

"Odpusť, prosím tě. Já vím, všechno mohlo být mnohem jednodušší, kdyby se mi bylo podařilo něco vymyslet včas. Ne že by mi byl jeho osud lhostejný, ale... já ti teď nemohu popisovat, co všechno pro mě znamenalo, když jsem pochopil její rozhodnutí, ale zkrátka teprve dnes, v hodinách nejhorší tísně, kdy jsem nemohl za ní a zároveň se mi čím dál víc ujasňovalo, k čemu se chystá, jsem dokázal přijít na to, co je potřeba... a přitom je věc tak jednoduchá! Stačí mu prostě dát možnost, jak naplnit své poslání, aniž by musel platit tak strašlivou cenu - a něco takového se jistě dá zařídit..."

Druhý kůň pokročil blíž a vzápětí ucítil srdečné, pevné Tuilindovo objetí.

"Požehnáno buď tvé srdce, dítě, tys je oba zachránil!"

"Ještě ne! Nesmíme už promarnit ani vteřinu. Kdes ji viděl naposled? Kdy to bylo?"

"Upokoj se - dala mi slovo, že se přinejmenším vrátí domů pro svolení svého otce."

"Ty myslíš, že ho dodrží?"

"Nu, to si skutečně myslím!" opáčil Tuilindo maličko dotčeně.

"Jako já si myslel, že tvůj syn neodejde dnes a ona bez královského listu! Cením si tvé důvěry, ale pamatuj, že je smrtelná, napůl dítě a v nesmírné úzkosti. Myslím, že vposledu nemůžeme napevno počítat s ničím, co by mohla udělat!"

Vzápětí už ujížděli na kraj lesa. Během hodiny Tuilindo bezpečně věděl, že si princezna přivolala koně. Dokázali sledovat jeho stopu až k dlážděné cestě. Zaskočili znovu na hrad. Tinwen se tam dosud nevrátila.

## VI.

### *Cesta na smrt*

kapitola 20.

Tinwen v žádném případě neměla v úmyslu porušit slovo, dané Tuilindovi. Nebylo sice formulováno jako slib, ale dobře věděla, že on ho tak bere, jak vážně ho bere i jakou důvěru do ní vkládá. Mimoto byla pevně rozhodnuta už nikdy nic nedělat proti otcově vůli či za jeho zády. Když ta slova říkala, byla si naprosto jista, že se skutečně na hrad vrátí.

Věděla však, že se tam nemůže vrátit, dokud nebude vědět, zda má s otcem o své cestě mluvit či ne. Neměla tušení, že mu Tuilindo všechno řekne, a stále ještě váhala, zda ho zraňovat rozhovorem o takové věci. A Tuilindo ji zklamal - jako pravý elf jí neřekl ani ano, ani ne, jakmile šlo do tuhého a byla by radu opravdu potřebovala - alespoň jí to v tu chvíli tak připadalo. Na jednu stranu mluvil o tom, že pravá láska by obětovala život i pro jiskřičku naděje, na druhou stranu ji od cesty zrazoval či kladl nesplnitelné podmínky. Není v rozhodování o nic dál než předtím... a čas letí a může záležet na každé minutě!

Zvolna, tápavě se vydala k okraji lesa, zabraná do horečného uvažování. Ano, dobře věděla, na co Tuilindo myslel, když na ni naléhal, aby nechodila bez královského povolení. Gondorské právo tvořilo jednu ze základních složek jejího vzdělání a i když v něm zřejmě nevynikala tak, jak by si možná Faramir představoval, tuto část nemohla zapomenout, neboť se k ní vázal barvitý příběh a navíc se týkal přímo Laitovy rodiny. Po Melwen se nikdo už o nezákonné překročení hranic Mordoru nepokusil, ale její případ se stal precedentem, podle něhož by se v budoucnu každý takový přestupek postihoval. Padesát ran bičem, veřejně, které se v případě mimořádně polehčujících okolností směly částečně nahradit až třiceti dny vězení. Tinwen se mimoděk otrásla. Příšerná představa! Nepochybovala o tom, že být knížecí dcerou, nést spoluodpovědnost za svůj lid a povinnost jít mu příkladem, by v očích jejího otce naopak bylo naopak tou nejzávažnější přitěžující okolností, jakou si dovedl představit.

Na vteřinku téměř viděla před očima, jak bude exekuce probíhat. Už jen představa, že ji vyvečou na náměstí, přiváží ke kůlu a strhnou z ní popravčí košili před zraky všeho lidu, byla pro ni nesnesitelná.

Ale ne! Nemá právo se něčím takovým zabývat! Těžko bude Laitovi co platná, bude-li se poddávat zbabělým myšlenkám! Nejde snad riskovat skřety? Co je gondorské právo proti tomu, co by jí mohli udělat oni!

S kratičkým zpožděním si uvědomila dosah toho, na co myslí, a sevřela ji ledová hrůza. Vzápětí ji zahнала. Ano, a Laito tomu čelí už teď. Tak co?

Každopádně, jaká pravděpodobnost vůbec je, že se vrátí domů? Pokud Laita zachrání, snad ho tím přesvědčí, aby ji vzal s sebou! Nechce, nemůže po něm chtít, aby se vzdal svého poslání. Nezbyvá jí než doufat, že budou unikat, spolu, stále znovu. Pokud ho nezachrání... ne, na to prostě nebude myslet.

Dobrá, ale nemá přece jen zkusit povolení získat? Když se jí to nepodaří, může to nezákonně provést vždycky! Ano, ale to chce čas, spoustu času! I kdyby doufala, že ji král přijme a vyslyší okamžitě, jen cestou se zdrží nejméně čtyři hodiny! A samozřejmě nemůže čekat, že se král bude její zdánlivě dětinskou a pošetilou záležitostí zabývat uprostřed noci či sotva se ráno probudí. Estwe... jestli tam bude, pochopí ji - snad se za ní přimluví, ale stejně... i když všechno půjde dobře, dostane se zpátky nejdřív v poledne. Tolik ztraceného času! Co všechno se s Laitem do té doby může stát!

Zastavila se na okraji lesa, zvedla oči ke hvězdám a pokusila se volat o pomoc, prosit o radu, najít jakýkoli záchytný bod. Marně. Hlavou jí ani na okamžik nepřestaly běžet ustarané myšlenky či představy, co se asi s Laitem právě teď může dít. Srdce jí nepřestávalo bít na poplach: pospěš si, pospěš, nebo přijdeš pozdě! Nakonec to vzdala. Což nemá teď potvrzeno, co si celou dobu myslela? Pokud ji k něčemu vede láska, jsou všechna ostatní znamení zbytečná!

Privolala si koně, ale dosud nevěděla, co udělá, zmítaná vnitřním zápasem, který jí doslova rval srdce na kusy. Pojede domů a promluví s otcem? Ale co mu řekne a jak, aby jí dovolil odjet, a víc, odjet bez královského listu? Nebo má vyjet rovnou co nejrychleji do Minas Tirith a za rodiči jít až s královským listem v ruce? Tak by ji jistě propouštěli snáz!

A pak to přišlo, zcela náhle, právě když se, dosud nerozhodnuta, chystala nasednout. Jako by se jí v hlavě rozezněl poplašný signál - každý její nerv, všechno v ní až do morku kostí náhle vědělo: teď! Nepotřebovala mít vedle sebe Melwen, která se v tu chvíli také probudila do jednoho z nejbolestnějších okamžiků, jaké kdy zažila. Věděla i tak, že Laito zvolil tu cestu, o níž mluvil - šel se prostě vydat nepřátelům do rukou... a právě dosáhl cíle.

Snad na zlomek vteřiny pomyslela na to, že je to pokyn, aby srdcem stála při něm, ale hned ten nápad zavrhla. Tuto cestu už vyzkoušela a věděla, že je nemožná. Nezbyvá jí než ta druhá: něco udělat! Už není čas jezdit ke králi, není... ano, je to hrozné, ale není dokonce ani čas mluvit s otcem. Musí za Laitem - hned!

Ve chvíli, kdy se její otec loučil s Tuilindem, stočila koně k haradské silnici a za dvě hodiny už běžela lesem k rokli.

Ani Faramir nečekal, že by jeho dcera byla schopna porušit slovo - probděl nejpustší hodinu noci v poctivé snaze rozřešit její případ co nejlépe a opravdu jí pomoci, až se k němu vrátí. Když mu však Tuilindo s princem pověděli, co vyčetli ze stop, vžil se do její situace a nepochyboval už o tom, co se stalo. Ještě za tmy vyslal spěšného posla ke králi s prosbou o pomoc a své vlastní oddíly zablokovat haradskou silnici. Dobře věděl, že je třeba nejvyššího spěchu. Zatím si nepřipouštěl, že by svou dceru nedokázal zachytit dřív, než se jí stačí zmocnit skřeti. Jenže pokud se jí podaří přivést zpět, než překročí hranice Mordoru, bude ji sice muset potrestat příkladně

a přísně, ale ne krutě. Pokud ne... hrůza pomyslet! Jeho vlastní drakonický rozsudek, kterým kdysi chytře obměkčil srdce jednoho ze svých kapitánů a pomohl Laitově mamince, se strašlivým způsobem postaví proti němu!

Tuilindo zatím rozeslal zprávu po Ithilien. Během dvou hodin už znali situaci všichni elfové a během další hodiny už mnozí, bystroocí a lehkonozí, pročesávali úpatí Hor stínu od bezpečné hranice až k hranicím Mordoru v pásu dlouhém mnoho mil. Marně. Tu se Faramir sám postavil do čela jednoho z mnoha oddílů gondorské stráže, které s obrovskou námahou a nasazením propátrávaly samotné Hory stínu. Marně. Po Tinwen jako by se slehla zem. O vchodu nad roklí, o němž ji Laito řekl, nevěděl ani Tuilindo; a o místě, na němž nyní Tinwen byla, nevěděl možná ani Laito sám.

## kapitola 21.

Tinwen se rozloučila s koněm a tichounce, beze stop se rozběhla k ústí rokle. Nebylo od silnice příliš daleko a dostihla ho ještě nesena svou úzkostí a odhodláním. Když však za svítání začala šplhat vzhůru a cesta se stávala stále obtížnější a obtížnější, dolehly na ni následky náročného dne a probdělé noci, které měla za sebou.

Léta elfího života se na ní podepsala výrazným způsobem - rozhodně byla všechno, jenom ne změkčila. Po silnici či po rovině lesem by byla vydržela pochodovat jistě ještě nejméně do večera. Zde to však bylo něco jiného. Výstup roklí, přeskakování divokého proudu, šplhání po mokřích skalách leckde vyžadovaly všechny její síly a ty už prostě neměla. Když poněkolkáté upadla dosti nebezpečně a zachránila se až v posledním okamžiku, uznala, že takhle to dál nepůjde. Ani entí polívka ji už na nohou neudrží. Nenáviděla tu myšlenku, ale nezbylo jí než si přiznat, že bez alespoň nejnútnějšího odpočinku dál nemůže. Beztak postupuje šnečím tempem a donekonečna se zdržuje i vyčerpává zahlazováním stop - a za chvíli bude mít jistě v patách všechny elfy z Ithilien!

Jenže co dělat? Když si tady lehne a bude spát, najdou jí určitě - to už může docela klidně celý podnik vzdát! Zoufale se vyškrábala ještě kousek ve snaze nalézt úkryt, ve kterém by ji neobjevili, ale pak se dostala do zvlášť obtížného místa, které teď už nedokázala zdolat ani na několikátý pokus, a ty pokusy spotřebovaly poslední zbytky sil, které měla. Byla v pasti.

Už neměla ani sílu se tím trápit. S námahou se doplázila k vodopádu a prolezla jím do jeskyňky u jeho paty, aby aspoň neležela tak docela všem na očích. Skalní stěna za ní byla souvisle pokryta vrstvou jakéhosi splývavého rostlinstva. Tinwen se schoulila do klubíčka - víc místa zde neměla - a opřela se zády o ten přírodní polštář.

A polštář povolil a ona se skácela dozadu!

Teď viděla, že povlak rostlinstva nekryl jednodlitou skálu. Zel do ní otvor, velký zhruba tak, že by se jím štíhlý člověk s trochou námahy protáhl, avšak porost byl tak hustý, že při pohledu zvenku nebylo naprosto nic vidět. Ani elfí oči by tu nebyly nic platné! Přesně to, co potřebovala!

Na víc už nemyslela. Nasoukala se dovnitř, schoulila se na vlhký kámen a okamžitě tvrdě spala.

\*

Narodil se rok dva po Laitovi a Tinwen v černé díře na hranicích Mordoru, vychrtlý a dokonce i na svou rasu nevzhledný, jeden z nejslabších a nejubožejších skřetů, jací kdy žili. Mimo poněkud drsnou péči své matky nic dobrého nepoznal. Od malička byl terčem ústrků, ponižování a ukrutných žertů, bez nejmenší možnosti okusit sladkosti pomsty. A po celou tu dobu strašlivá bída a hlad. Ba, mnoho skřetů v jeho tlupě padlo za obět' nenasytlosti ostatních, ale jeho vždycky ušetřili, protože by stejně moc nevydal a protože se s ním vždycky mohli dobře pobavit. Byl mezi nimi nešťastný, jak jen nějaký tvor může být. Jestli kdy který skřet dokonale nenáviděl vlastní plemeno, byl to jistě on.

Věřil, že je to právě tím, všemi těmi zlomyslnostmi a ubližováním, které je nucen snášet, že se mu skřetí život tak hnusí. Špína, zápach a tma skřetích chodeb, ba i sama vytoužená chuť syrového masa a krve v něm vyvolávaly odpor, který se marně snažil překonat, a tak měl otrávených i těch pár posledních radostí, které mu v životě zbývaly.

Nevěděl, že to má ještě jeden, mnohem hlubší důvod - nevěděl, jak blízko už byl vysvobození. Na konci jeho minulého života ho zastihla zpráva, kterou Laito tehdy mezi skřety šířil, a jako převážná většina těch, kdo ji slyšeli, k ní nezůstal lhostejný. Už tehdy skřetí život nenáviděl víc než dost - už tehdy byla myšlenka na cokoli jiného nesmírně lákavá. Když však přišlo k věci, když čelil tomu, čemu čelit musel, aby prošel proměnou, prostě se k tomu nedokázal odhodlat. Zastavil se na půli cesty, ale jeho druhové už stačili poznat, že se jim zpronevěřil, a roztrhali ho stejně. A tak si vytrpěl nevýslovnou hrůzu toho, čím skřeti procházejí, než se vrátí na svět, možno-li ještě zostřenou posměchem a tresty za své dezertérské myšlenky, a k těmto trestům vlastně patřilo i to, že se narodil ještě slabší a ubožejší než kdy předtím.

Nakonec nevydržel a uprchl od tlupy. Umění plížení a skrývání, svou jedinou únikovou cestu z nesnesitelného života, ovládal téměř dokonale. Zametl stopy tak, že je nikdo nenašel, a podařilo se mu objevit dávno zapomenuté cesty. Tak začal žít v opuštěných slujích, sám a sám, velmi bídně a v ustavičném strachu, ale přece jen o něco lépe než dřív.

Jak léta ubíhala, začaly se i v něm ozývat vzpomínky - vlastně dosti časně, jak už tomu u skřetů bývá. Nechyběla mezi nimi ani vzpomínka na váhání na hranicích vysvobození. Ale bylo-li i pro Laita, který miloval pravdu a od malička v sobě pěstoval statečnost, těžké si minulost naplno připustit, čím těžší to bylo pro tohoto ubožáka! Dosud nikdy se mu vlastně nevybavila jasně, ta dobrá zpráva, která změnila jeho hrozný život k horšímu. Dalo by se říci, že neviděl žádnou naději - že si nedovedl představit, že by se něco mohlo změnit.

Ale nemohl netušit. Když se vyplížil ze zatuchlých chodeb do lahodného vzduchu nočního lesa, aby si ulovil něco k snědku, někdy se mu až srdce sevřelo nevýslovnou a nepochopitelnou touhou moci tam už zůstat a nikdy se pod zem nevrátit. Když zarýval drápy do svého úlovku, aby se nasytil, mísilo se do přirozeného požitku z této činnosti nevysvětlitelné přání moci se živit jiným způsobem - moci se živých tvorů dotýkat, aniž by je týral a ničil.

Ovšem, nebylo to možné. Jíst musel a jinou obživu než maso si opatřit nedokázal a ani nechtěl. A vždycky znovu a znovu se přistihoval, že zabíjí tím nejukrutnějším způsobem, který mu opatrnost dovolovala - bylo mu to vlastní. A pokud jde o možnost zůstat pod širým nebem - ta byla teprve směšná. Věděl, co mu hrozí. Elfové mu naháněli smrtelnou hrůzu sami o sobě, ani si nemusel představovat, co by mu mohli udělat - a o hlídkách Gondoru dobře věděl, že bez milosti odpraví každého skřeta, který se odváží vystrčit třeba jen nos. Avšak třebaže nemohl svou touhu naplnit, nemohl se jí ani docela zbavit.

Takový byl tedy jeho život, když jednoho dne ucítil ve svých chodbách cosi nezvyklého. Bylo to jen slabounké, jen náznak cizorodého pachu, ale on byl okamžitě na stráži - nemohl si dovolit nic zanedbat. Bez meškání se nesmírně obezřetně začal plížit tím směrem.

A tak ji našel, jak tam spí u vchodu, štíhlá, bílá a zlatovlasá - princezna, blesklo mu v tu chvíli hlavou, aniž měl tušení, že má plnou pravdu. A jako kdysi Laita v případě Melwen, i jeho se při pohledu na ni zmocnila zvláštní směs odporu a touhy. Ano, byla docela jiná než správná skřetice - v podstatě zrůdná v jeho očích - a přece... jak pěkné by bylo mít ji v moci, pást se právě na jejím utrpení, ale nezabít ji, ne, v žádném případě - udržet si ji naživu a těšit se s ní, kdykoli bude chtít...

Ale pozor! Nesmí se nechat unést a zapomenout na opatrnost. To děvče se mu mohlo silou docela dobře vyrovnat, to viděl na první pohled. Kdyby se probudila, začala s ním zápasit a přemohla ho, jistě ho nebude šetřit. A pak... vždyť jí ani nechce ublížit... chce jí pomáhat a chránit ji... chce ji mít, jistě, ale jinak, dobrovolně, tak, aby ona odpovídala na jeho touhu a chvěla se štěstím, když se jí dotkne... U všech všudy, co mu to zase leze do hlavy! Takové divné myšlenky - kdo kdy slýchal u skřeta o něčem takovém!

Avšak vymanit se z nich nedokázal a zůstal tak zmítaný protichůdnými sklony, neschopný udělat cokoli po celou dobu, kdy Tinwen spala.

Jakmile poznal, že se probouzí, stáhl se do bezpečí.



## kapitola 22.

Spánek a trocha jídla postavily Tinwen zase na nohy. Cítila se dosti provinile, že ztratila tolik času, ale tím spíš byla připravena na všechno.

První její myšlenkou samozřejmě bylo prozkoumat o něco důkladněji své okolí. Kdyby tudy vedl vchod do podzemí, byla by to v tuto chvíli, s pronásledovateli v patách a s nejistými vyhlídkami, zda je vůbec Laitův vchod schopna objevit, velmi vítaná pomoc. Posvětila si kolem sebe - měla s sebou láhev s rozsvícenou vodou, kterou ji kdysi Laito daroval - a důkladně se rozhlédla.

Výsledky nebyly nejhorší. Jeskyňka, v níž spala, ležela docela prokazatelně v ústí jakési chodby, která určitě stála přinejmenším za prozkoumání. Tinwen se vkleče trochu protáhla - postavit se zde nemohla - a začala se chystat k další cestě. To především znamenalo, že si s největší opatrností opatřila zásobu vody. Zнала Melweniny příběhy téměř nazpaměť, takže nehrozilo nebezpečí, že udělá v tomto bodě chybu. Musela se smířit s o mnoho těžším batohem, ale nabrala si dostatek pití na dobré dva dny.

Pak se pustila vpřed, v hlubokém předklonu a s batohem v ruce, neboť více jí výška chodby nedovolovala. Bylo to krajně nepohodlné, ale samozřejmě hodlala pro Laita vydržet daleko víc. Když ji záda bolela už příliš, klekla si na zem a chvíli usilovně cvičila. Pak vyrazila nejvyšší možnou rychlostí dál. Představa toho, čemu je nyní Laito asi vystaven, ji poháněla stále vpřed.

Netrvalo dlouho, strop se zvedl a chodba se začala větvit. Tinwen nakládala se světlem pokud možno hospodárně, ale řádně si cestu označila šipkami ze svítící vody. Asi hodinu poté dorazila na slepý konec a začala se vracet. Když se dostala k prvnímu rozcestí, značku tam nenalezla. A přece si až do té chvíle nemohla cestu nijak splést! Tehdy se její srdce poprvé zachvělo, neboť začala mít podezření, že tady není sama.

Když se Tinwen pustila dovnitř, měl skřet v první chvíli pořádně nahnáno. Rychle ustupoval až k prvnímu rozcestí a tam v horečném spěchu zalezl do užší a nižší z obou chodeb. Snad dá princezna přednost té druhé - bude ji považovat za hlavní a doufat, že se tudy snáze někam dostane. Jistě, bude mít až příliš pravdu... ale na to teď není čas.

Po krátkém okamžiku hrůzy, kdy nevěděl, kterou cestu zvolí, mu značně otrnulo. Teď se octl za jejími zády a mohl ji v poměrném bezpečí sledovat. Jakmile se dostala hlouběji a systém chodeb se stal spleťtější, byl by mohl také úplně utéci, ale cosi ho k ní přitahovalo - nechtěl ji pustit z očí. Mimoto bude bezpečnější, když na ni dá pozor. Rozhodně jí musí stůj co stůj zabránit, aby našla průchod nahoru. Pak by se lehkou mohlo stát, že by sem za sebou přilákala pronásledovatele, a to by byl jeho konec!

Pozoroval ji, jak si značí cestu, a postupně se mu začal rodit v hlavě další nápad. Vždycky, když se dostal k její značce, pečlivě ji slízl ze stěny. Jen počkej, princezničko! Za chvíli se tu ztratíš docela. Pak budeš možná jen ráda, když ti někdo dá najíst a napít nebo ti slíbí, že tě vyvede ven... ale ovšem, zadarmo to nebude!

Tinwen se vracela a horečně si lámala hlavu vzpomínáním, kudy asi šla a jaké odbočky přitom mýjela. Kdyby si byla cestu neznačila, jistě by si to byla zapamatovala daleko lépe. Když ani u dalšího rozcestí značku nenalezla, její tíseň ještě vzrostla, ať se tomu bránila sebevíc.

Co bude dělat? Pokusí se naslepo najít cestu ven a znovu si ji označit, nebo se rovnou pustí dál? Čím dále šla, tím víc si uvědomovala, že cestu ven může bez značek hledat celé hodiny... a je tak strašně málo času! Až Laita zachrání a budou se vracet, budou ho tomu moci věnovat přece jen spíš. Hlavně se nesmí nechat chytit. Bude-li trpět po jeho boku, opravdu Laitovi příliš nepomůže.

A tehdy ji zamrazilo podruhé, neboť si konečně začínala trochu uvědomovat svou nepatrnost a bezmocnost. Co vlastně může dělat, ztracená v temných chodbách, vydaná napospas neviditelnému pronásledovali, o němž nemá tušení, kdo to je? Co si počne, až na ni zaútočí? Bude se bránit ze všech sil, ale na co ty asi budou stačit? Jisté však je, že nic jiného než boj jí v podstatě už nezbyvá. Nemůže doufat, že proklouzne nepozorovaně - ten druhý, pokud to nejsou ti druzí, o ní už určitě ví. A může si sám volit místo a čas útoku - může si s ní libovolně dlouho hrát jako kočka s myší. Možná je zatím skutečně sám, ale čeká, až se dostane na místo, kde číhají jeho druhové a odkud už pro ni nebude úniku!

Jak pospíchala vpřed, odhodlaná vždy ještě alespoň postupovat, držet se alespoň té jiskřičky naděje, když už zřejmě od počátku nemá nic jiného, několikrát se jí stalo, že měla pocit, že v chodbě, do níž se chystá vejít, skutečně něco číhá. Vždycky se v poslední chvíli obrátila a pustila se jinudy.

Jak se Tinwen nořila do spleti chodeb stále hlouběji, skřet si potají mnul ruce, ale zároveň stoupala jeho nervozita. To děvče sice tápe, to je zřejmé, ale přece jen se stále blíží cestě nahoru. Jenže co dělat, aby ji nenašla? Skočit po ní si přece jen netroufal. Naštěstí zpozoroval, že když zůstává skrytý, jen tušený v temnotě, takže není vidět jeho slabost a ubohost, dokáže jí zřejmě nahnat strach. Stálo ho to všechnu kuráž, kterou měl, ale několikrát se jí postavil do cesty, aby neodbočila špatným směrem, a vždycky to pomohlo.

Tinwen nyní chodila se světlem v jedné ruce a s nožem v druhé. Byl to dobrý nůž, dostala ho kdysi od Laita - mohla jím bez námahy dělat značky, které se hůře hledaly, ale zato zůstávaly na svém místě. To jí sice nepomohlo nalézt cestu ven, ale alespoň se nemotala v kruzích. A rozhodně se cítila lépe připravena na případný útok.

Tato nová metoda přinesla nečekaně dobré výsledky. Když zavedla do značení určitý systém, který jí dovoľoval poznat, která chodba navazuje na kterou a kterým směrem jimi procházela, přestala po nějaké době bloudit bez cíle a prozkoumávala jednu chodbu za druhou jako na drátkách. Za nějakou dobu, pokud nechtěla vejít do té, kde zřejmě cosi číhalo, zbývala už jen jedna; a ta ji zanedlouho dovedla k jesyňce u vchodu.

Ať byla sebeodhodlanější, přece jen jí to potěšilo. Člověku se jde do nebezpečí mnohem lépe, když ví, že alespoň zná cestu ven. Na druhou stranu teď byla už tak utahaná, že neodolala a na chvíli si lehla. Nevěděla, jak dlouho už se těmi chodbami plahočí, ale zdálo se jí to jako celá věčnost.

Než stačila pomyslet, tvrdě usnula.

Probudila se osvěžená, ale krajně rozzlobená sama na sebe, že dovolila, aby se jí stalo něco takového. Tím hloupým blouděním v chodbách už pravděpodobně ztratila nejméně celý den a teď ještě tohle k tomu. Půldruhého dne - přinejlepším! K čemu jí takhle bude platný ten spěch na začátku? To už si docela dobře mohla zajet pro rodičovské svolení i list od krále! Jak si asi představuje, že takhle bude Laitovi něco platná? Musí za ním, a hned!

Jenže jak? Tyhle chodby už prochodila všechny - kromě té nebezpečné. Pustí-li se do ní, riskuje všechno. To, co tam číhá, jí zničilo první značky - ví to o ní, čeká to na ni. Jakou má asi naději, že se probije dál? A pokud se neprobije, jak může doufat, že Laitovi pomůže?

Má tedy vylézt ven, zkusit vyšplhat roklí vzhůru a objevit vchod, kterého snad Laito použil? Jenže pátrání po ní je už určitě v plném proudu. Pokud se teď vynoří na povrch, s největší pravděpodobností nebude mít celé její úsilí jiný výsledek než ten, že ji s ostudou odvedou domů, aby se podrobila trestu. Jen to ne! V tu chvíli měla pocit, že to raději zůstane zde až do smrti.

Znovu, tentokrát silněji, na ni dolehla její nepatrnost a bezmocnost. *Ale holčičko, což nevíš, že vlastní silou se ti to nikdy nemůže podařit?* zněla jí v duši ozvěnou Tuilindova něžná slova. Přisvědčila mu tehdy, ano, aby nevypadala pyšná a dětinská, před ním a ještě více ve vlastních očích - až nyní cítí, jak málo si uvědomovala, co vlastně říká.

Chvilí zůstala jen sedět, nešťastná, bezradná, plná černých myšlenek. Připadalo jí už jasné, že vezme ošklivý konec a nikomu neprospeje... ale nakonec, copak by mohla žít s vědomím, že Laita někde umučili skřeti?

Ale náhle, jako by odražena ozvěnou pod jiným úhlem a zbarvena jinou tóninou, se k ní Tuilindova slova vrátila zas a tentokrát měla docela jiný význam. *Holčičko, což nevíš, že vlastní silou se ti to nikdy nemůže podařit?* Proto to ani nikdo od tebe nežádá. Pojď. Milost Jediného je nad tebou. Oplat' mému synu službu, kterou ti kdysi tak věrně prokazoval.

Včera, ve chvíli šíleného spěchu a horečného rozhodování, něco takového nedokázala. Teď však věděla, že to půjde docela dobře - vždyť už jí nic jiného ani nezbývá.

"Odpusť," šeptala schoulená do klubíčka na kamenné podlaze. "Odpusť, neuvědomila jsem si, že bez tebe nic nedokážu. A udělala jsem všechno špatně od samého začátku a nic mi to nebylo platné. Ale prosím tě, prosím tě, pomoz Laitovi ty, ušetří ho všeho, čeho můžeš, a pomoz mu vydržet to ostatní a..." při tom pomyslení se už neubránila slzám a musela chvilku počkat, než se uklidní. "...a hlavně ať ho, prosím tě, nezabijou, ať se ho podaří zachránit, ach prosím tě, ať se mi ho podaří zachránit! Snesu všechno, opravdu - pro sebe nežádám nic - jen s ním ať to dobře dopadne!"

Ještě chvilku plakala, ale postupně cítila, jak bezmocnost ustupuje novému odhodlání. Ne, nenechá se chytit a odvést potupně domů - a nebude to ani riskovat, dokud nevyzkoušela všechny možnosti. Co vlastně o té nebezpečné chodbě ví, že z ní má takový strach? Co když to, co v ní sedí, právě má Laita v zajetí? Konec váhání - jde se! A dobře, že je tady - ještě si aspoň doplní zásoby vody!

Rázně si otřela obličej a pustila se do práce.

Cesta podle značek byla mnohem rychlejší. Za hodinku či dvě Tinwen poznala, že se blíží obávané chodbě. Mimoděk zpomalila. Co vlastně hodlá udělat, až tam dorazí? Odpověď jí nenapadala žádná.

Už viděla ústí, jak se na ni černě šklebí ze stěny. Zpomalila ještě víc. Nevěděla, čeho se podvědomě bojí víc, zda toho, že tam neznámá hrůza bude znovu na stráž, či toho, že tam už číhat nebude a že tudíž bude pravděpodobně chystat nějaký nový, ještě horší plán.

Už byla jen dva tři kroky od otvoru. Zastínila láhev, jak nejvíc mohla, a našlapovala tichounce jako dech. Ano, je to tam zase, už to cítí. Nemůže tam - tamtudy neprojde.

Tinwen se zastavila docela. Snad stokrát si opakovala, že musí dál, že jde o Laita, ale zjistila, že ji nohy prostě neposlouchají. Kdyby byla slyšela skřetí hlasy nebo jiné zvuky, které by jí prozradily, o jaké nebezpečí se jedná, asi by se byla odhodlala k další cestě; tato neznámá hrozba ji ochromovala, ať se tomu bránila sebevíc.

Skřet v chodbě také tajil dech, vystrašený stejně jako ona. Věděl, že už propátrala všechno - teď se chystá vejít sem, to je jisté. Co si počne, jestli to udělá? Najít cestu nahoru jí nemůže dovolit... ale postavit se jí nemůže zrovna tak, ne, vůbec ne! Ten elfí nůž v její ruce... hrůza pomyslet, že by se mu zaryl do těla!

Ubíhaly nekonečné minuty a Tinwen stále nerozhodně postávala u vchodu, neschopna udělat krok dál. Napětí v ní narůstalo, až to bylo pomalu víc, než dokázala snést. A náhle jí povolily nervy a ona věděla, že vyzve nepřítel jako první. Ale nevyzve ho k boji - vždyť si vůbec není jistá, zda by dokázala ublížit třeba i skřetovi. Jde pomoci Laitovi, půjde tedy Laitovou cestou - bude mu zvěstovat smíření.

"Nevím, kdo jsi," řekla nahlas do tmy. "Ale jestli jsi skřet, jdu ti říct, že už nemusíš zůstat skřetem ani chvíli, když nebudeš chtít. Volej k Jedinému a on ti vrátí tvou duši - unikneš ze skřetího života, budeš zase elfem jako na počátku!"

Hrůza!

Vzpomínka na zprávu, kterou kdysi slyšel, na okamžik, kdy podlehl Nepříteli, na příšerné utrpení při zápase o vysvobození, ta vzpomínka, kterou si ještě nikdy nepřipustil, jím teď projela jako blesk, žhavý a oslnivě bílý, který rozčísne a spálí vše, co mu stojí v cestě. V posledním zlomku vteřiny si nacpal obě pěsti do tlamy, aby zdusil výkřik. V příštím okamžiku se otočil a přechal pryč, pryč do nejtemnější a nejzapadlejší skrýše, kde se schoulil ke stěně a třásl se prudkou zimnicí. V hlavě mu nezůstala jediná souvislá myšlenka - na to, aby střežil chodbu, neměl ani pomyslení. Věděl jen jedno - princezně se už nesmí přiblížit ani na doslech!

A milá princezna netušila proč, ale pochopila, že chodba je volná, a rozhodnuta toho využít pustila se bez váhání dál.

Ihned si všimla změny. Spleť chodeb i menších či větších jeskyní, kterou prozkoumávala dosud, byla až na několik málo výjimek dostatečně vysoká, aby tudy mohla jít vzpřímeně, s pěkně hladkými stěnami i podlahou. Páchlo to tam skřetí

špínou a stěny jí byly často zmazané, ale bylo znát, že pamatují lepší časy. Tu a tam je kdosi otloukl a poškrábal, ale často si i ve spěchu všimla dávných ozdob, které je pokrývaly. Nyní to všechno skončilo. Strop rychle klesl natolik, že opět musela ohnout záda a vzít batoh do ruky a podlaha zde byla tak nerovná, že musela dávat pozor na každý krok. Držela se hlavní chodby, která byla zpočátku nejprostornější a nemuselo se jí lézt po břiše ani po kolenou. Navíc zachovávala přibližně tentýž směr a ustavičně, někdy dosti prudce, stoupala. To bylo nadějně. Pokud se chce napojit na chodbu, které možná použil Laito, je tohle nejslibnější možnost.

Tma kolem byla pustá a nevábná jako dřív a vzdálenost k bezpečnému východu se prodlužovala, ale Tinwen nyní téměř necítila strach. Vítězství nad skrytým nebezpečím i nová naděje jí dodávaly dobré myšli. Plahočila se dál a dál, cvičila, aby se rozhýbala, šplhala a klouzala a padala, to vše s ohromným elánem a úsilím. Konečně se dostala do míst, kde se zdálo, že chodba pomalu končí. Vůčihledě se zúžila i snížila a lézt tudy bylo stále obtížnější. Tinwen pocítila záchvěv zklamání, ale drala se dál, rozhodnuta ji propátrat až na samý konec. Časem musela vynaložit značnou sílu vůle, aby to dokázala. Nešlo jen o nepohodlí cesty samé - horší bylo pomyšlení, že na ni něco zezadu přijde, zde, kde se nemůže ani pořádně bránit, ani otočit, aby tomu čelila.

Posléze, po několika hodinách, chodba skutečně skončila či spíše přešla v štěrbinu tak úzkou, že tam naprosto nebylo možné proniknout. Když se však Tinwen s námahou otočila na záda, aby si trochu odpočinula před zpáteční cestou, zjistila, že má nad hlavou skalní komín, do kterého by se vešla docela dobře.

Nasoukala se tam, láhev si pověsila na krk a začala víceméně po hmatu hledat záchytné body. Laito ji kdysi naučil šplhat podobnými místy. Občas si oddechla, zapřená nohama o stěnu proti sobě, a zase popolezla výš, metr za metrem, minutu za minutou. Komín se zdál nekonečný. Pozvolna se jí začaly zmocňovat obavy, že jí dojdou síly nebo narazí na neprůchodné místo a bude se muset vrátit, ale sestup už prostě nezvládne a zřítí se dolů. Cítila, jak se jí třesou kolena slabostí. Léčila to entí polívkou a urputným odhodláním.

Konečně - konečně, když už jí opravdu připadalo, že nevydrží ani kousek, se protáhla otvorem tak úzkým, že se do něj vešla jen s největší námahou, a octla se ve volném prostoru. Zastínila láhev co nejvíc a rozhlédla se kolem sebe. Chodba, mnohem prostornější než ta dole. To vypadalo slibně. Chvilku váhala, kterým směrem se pustí, ale vtom se jí zazdálo, že z jedné strany zaslechla hlasy. Okamžitě ukryla láhev pod šaty, přitiskla se zády ke stěně a začala se plížít k nim.

## VII.

### *Chut' bolesti*

kapitola 23.

Hlasy se ozývaly blíž a blíž - ohavné, tvrdé, škrábové a skřípavé jako rachocení šterku pod těžkou botou. Zdály se hlasité a hněvivé jako v hádce.

"Grrrrr! Na co ještě čekáme? Tohle není žádná zábava, s prázdným žaludkem!"

"Grrrrr! Všechno pokaziš! Kdy naposled se nám dostal nákej elf do drápů? A kdy to asi bude zas, řekni mi! Kdy?"

Málem omdlela, když to slyšela, ale sebrala všechny síly, aby se vzpamatovala. Koneckonců, což to nevěděla? Hlavně že ještě žije!

"Ňoumo! Nemáš žádnou představivost! Můžem mu přece uříznout ruku nebo nohu a sníst aspoň tu, ne? Nebo aspoň prsty! Nebo ho rovnou okousat zaživa, to by bylo nejlepší!"

Prásk!

"Co si to dovoluješ, oslí hlavo! Když ti nedojde ani tohle, nerad' chytřejším! Podívej se, co s tebou dělá jen pomyslení na žrádlo! A s vostatníma jakbysmet. Nechám vás jednou kousnout a už vás neudržím - budeme mít v minutě po zábavě!"

Už byla tak blízko, že rozlišovala jednotlivé hlasy. Dva první byly oba stejně hrubé a silné. Teď se ozval jiný, slabší, podlézavější.

"Ale když my máme vopravdu strašnej hlad, šefe!"

"Nevotravuj!" odsekl druhý hlas, pravděpodobně náčelníkův. "Je to sotva tejdén, co jsme snědli moji starou - tak strašnej hlad mít nemůžeš!"

"To byla právě chyba, že jsme snědli tvoji starou!" vložil se do věci další hlas, co do síly někde mezi těmi dvěma, co do zabarvení hlas chronického rýpala. "Vod tý doby tu není žádná zábava!"

"Tak buď rád, že ti zábava sama přišla pod nos, a nechtěj ji honem sežrat!"

Ve stěně chodby zel průchod, kterým prosvítala matná rudá záře - zřejmě světlo ohně. Pár metrů od něj se Tinwen vmáčkla do skalní šterbiny a horečně uvažovala, co dál.

A teď se první hlas, ten stejně silný jako náčelníkův, nechal slyšet znovu. Zněl však vztekleji, výhrůžneji.

"Hrrrrrumpf! A já říkám, že se chci nacpat k prasknutí a zábavu mít taky! V tomhle mi nebudeš pořád poroučet!"

"Říkám ti, že nemůžem pořád žrát ty nejslabší! Zbyde nás strašně málo a kdekdo si na nás troufne!"

"To si taky říkám, že je to blbost, žrát ty nejslabší! Ty nevtrovávají a když je nejhůř, vydají na slušnou zábavu. A mají mnohem míň masa a sádla než ty nejsilnější!"

"Grrrrrumpf! Tohle mi zaplatíš!"

"Grrrrrumpf! Jen pojď! Už jsi donáčetníkova, kamaráde!"

Následovaly zmatené, divoké, děsivé zvuky: zběsilé vrčení, řvaní, chroptění, hluk zápasu a kácejících se předmětů. Tinwen nehlukně přeběhla k otvoru a nahlédla dovnitř. Po podlaze jeskyně či tesaňého sálu, velkého jako prostřední místnost, se v jednom chumlu válelo klubko skřetích těl - nesnadno říci, kolik. Ale blíže ke vchodu, zřejmě přivázané za ruce k háku ve stropě, napůl stálo, napůl bezvládně viselo docela jiné tělo: štíhlé a pěkné, se zlatými vlasy na sklopené hlavě. Z oblečení na něm zbývaly už jen krvavé cáry.

Tinwen vhrkly slzy do očí a ona je rozzlobeně setřela rukávem. Na tohle teď není čas! Což není jasné, že má příležitost, úžasnou příležitost, která se rozhodně nebude opakovat? Nečekala už na nic, na strach ani nepomyslela, vytáhla nůž a vklouzla dovnitř.

Skřeti klubko se teď zastavilo na jednom místě. Ozývalo se odtamtud smrtelné chroptění a zároveň trhání a náruživé mlaskání. Pokud kdy některý skřet vůbec zvedl krví zbrocenou tvář od hostiny, rozhodně nevnímal okolí. Tinwen se vytáhla na špičky - nestačilo to. Vyskočila a zoufale máchla naslepo nožem. Měla štěstí. Řemen povolil a Laito se jí zhroutil do náruče.

V horečném spěchu si přehodila jeho ruce přes rameno a vlekla ho do chodby. Co si s ním počne dál? Bude vůbec schopen utíkat? Vtáhla ho do šterbiny, v níž se předtím ukrývala. Skřeti uvnitř se teď podle zvuků zřejmě rvali o poslední zbytky. Rozvázala batoh a nejprve ze všeho vnutila Laitovi pár doušek entí polívky - všechno, co jí zbývalo.

Právě znovu brala do ruky nůž, aby mu přerezala pouta, když zevnitř zazněl ohlušující ryk. Nepochybovala ani na okamžik, co to znamená. Skřeti zjistili, že kořist chybí.

Ve zlomku vteřiny jí prolétl hlavou řetěz zoufalých myšlenek. Určitě nemůže doufat, že skřeti o tomto úkrytu nevědí nebo že je v něm po čichu snadno nenajdou. A na útěk už není čas, i kdyby to Laito dokázal. Ale chytit ho znovu nesmějí, ne, za žádnou cenu!

A v tu chvíli, poslušna okamžitého popudu, vyběhla ze škvíry a dala se do běhu chodbou. Až ji uvidí, třeba si pomyslí, že elf je napřed a ona se na útěku opozdila. Pustí se za ní a Laita přeběhnou.

Zdálo se, že má úspěch. Vyřítí se z jeskyně právě včas, aby ji zahlédli, a s řevem, při kterém stydla v žilách krev, se vrhli za ní.

Entí polívka Laita probrala k bolestnému vědomí. Zatím měl sice jen lehký, povrchový zranění, zato však pomalu ani kousek zdravého místa na těle. Ruce, zmrtvělé za tu řadu hodin, které strávil na háku, přicházely k životu a krev se do nich vracela milióny bodavých jehliček.

Kde to je? A co ho to tak najednou vzkřísilo? Skřetí lektvar to nebyl, ten by ještě cítil na jazyku. Oči mu sklouzly na napůl vybalený batoh, který ležel vedle něj, pak na nůž, až příliš známý. Uvědomil si, že z dálky slyší hulákání skřetů.

Vtom se změnilo ve vítězný řev, do kterého se vmísil výkřik smrtelné úzkosti, jeden jediný. Ten hlas by poznal mezi tisíci. Teď už mu nikdo nemusel nic vysvětlovat. Ach hříbátečko moje milované, co mi to děláš!

"Hej hoši!" křikl náčelník. "Dva běžte dál a přiveďte jeho!"

Odpovědělo mu jen nevrlé vrčení.

"Grrr! Chytat elfa je horší než chytat pytel blech!"

"Já se tu štvát nebudu, abyste si zatím užívali beze mě!"

"Ať jdou ty nejsilnější!"

"Co si to dovoluješ, ty padavko?"

Ozval se hluk začínající rvačky, pak polekaný výkřik.

"Bambulo! Koukej, co děláš! Málem se ti vykroutila!"

"Měli bysme ji trochu zkrotit, aby přestala dělat potíže!"

"Hrmpf! Zajistit! Dovnitř s ní!"

Viděl je přejít kolem svého úkrytu, každý ji vlekl za jednu ruku či nohu. Na pronásledování bylo zřejmě zatím zapomenuto - nikdo se nehodlal kořisti pustit a nový náčelník ještě neměl příliš pevné postavení.

Čtěl se mu rvát zoufalstvím, ale věděl, že si musí zachovat chladnou hlavu. Pokud jim nepadne do rukou, zbývá pořád ještě střípek naděje, že by ji mohl osvobodit.

Stiskl její nůž mezi kolena a začal si přerezávat pouta. Byl to dost nesnadný úkol.

Dovlekli ji do jeskyně. Bolestivě jí spoutali kotníky a zápěstí. Přivázali ji k háku, takže stála napjatá na špičkách. Okamžitě to bylo velmi nepohodlné, ale snad ještě horší byl ten pocit bezmocnosti. Kdyby se na ni vrhli, nemůže si ani chránit rukama obličej.

Čtyři skřeti v temné sluji... teď tedy ví, jak to chutná.

Soustředila se na to, aby držela jazyk za zuby a lhostejnou tvář.

Skřeti ji obcházel, mnuli si pařáty, zálibně se culili, potěšeně mručeli. Musela se držet, co mohla, aby sebou necukala, hlavně když byli za ní. Co chvíli se lekla, že na ni některý z nich sáhne. Nevěděla, zda se jí při tom pomýšlení zmocňuje spíš odpor nebo strach z bolesti. Náčelník se jí zašklebil přímo do obličje.

"Tak co, krasotinko, jak se ti tu u nás líbí? Mládenci, já říkám, že tohle je lepší úlovek než ten smradlavej elf!"

"Lepší by byli voba!" To byl skřet-rýpal - poznala ho po hlase.

"Drž hubu! Nevíš, co bys ještě chtěl! Je mladinká, bude mít taky měkký masíčko, a lidský má mnohem lepší chuť. Můžem si s ní pohrát zase pěkně od začátku a ještě se vo ni předtím všichni podělit!"

"Na to moc klidu mít nebudem, dokud tu její miláček pobíhá vokolo!"

"Kecy! Ten upaloval, jen se mu za patama prášilo, aby zachránil vlastní kůži! Už si nás užil víc, než mu bylo milý!"

"Může se vrátit! Stihli jsme ho počochnit mnohem míň, než by bylo potřeba!"



"Ale mládenci, chcete řečnit nebo přejít k věci? A ty, když máš tolik strachu, můžeš jít do chodby hlídat!"

Náčelníkův návrh vyvolal nadšenou odezvu. Oba zbyvajících skřeti věděli, že jich bude o jednoho míň, až se o ni budou dělit. Nespokojenému nezbylo než se znechuceně odebrat na hlídku.

Tinwen, visící v poutech, rozbolavělá, zoufalá z vlastní bezmocnosti a k smrti vyděšená, i když to urputně nedávala najevo, dostala obrovskou chuť se aspoň trochu bránit, aspoň trochu bojovat. Muset jen nečinně přihlížet, jak se na ni chystají, bylo skoro horší, než kdyby jí něco doopravdy dělali. A koneckonců, není vlastně její povinností pokračovat v Laitově díle, když ho odsud dostala pryč?

"Chtěla bych vám něco říct!" ozvala se.

Ach hříbátečko, ne! Jsi úžasně věrná, já vím, ale tímhle je strašně vydráždíš!

"Jen povídej, panenke!"

"Líbíme se ti?"

"Kterýho si vybereš jako prvního?"

Tinwen násilím ovládla hlas a soustředila se jen na to.

"Chtěla bych vám říct, že nemusíte zůstat skřety a žít tenhle život, jestli nechcete. Když budete volat..."

Prásk!

Zdálo se jí to jen, nebo zahlédla v náčelníkových očích skutečnou hrůzu, než ji uhodil svou tvrdou tlapou do úst?

Cítila, jak jí po bradě teče krev, a nebyla si zrovna dvakrát jista, že ještě dokáže zřetelně mluvit, ale zároveň se v ní vzedmula vlna bojovnosti. Byla by pokračovala ve větě, ale náčelník to nepřipustil.

Natáhl ruku, zachytil drápem její košili pod krkem a škulbl. Košile se roztrhla odshora až dolů. Skřeti propukli v bouřlivý chechtot a jásot. Než se Tinwen stačila vzpamatovat, sápany se po ní pařáty ze všech stran. Než se stačila zděšeně nadechnout, rvali z ní její oblečení už tak divoce, jako by měli každý deset párů rukou. Kousky lišejníku létaly vzduchem jako hustá chumelenice. Ze skřetího ryčení, hýkání a povykování až uši zaléhaly.

Laito to slyšel, jak se tak krčil ve svém úkrytu a horečně si třel ruce a nohy, aby je přivedl k životu, slyšel to a udělalo se mu mdlo při představě, že se příliš rozvášnil a nezachovává obvyklý postup pomalého týrání. Násilím se však ovládl, potichoučku zalovil v batohu a vyndal lano. Pak se opatrně zvedl a začal se zlehounka sunout k okraji, pečlivě a přesně jako stroj. Konečně vyhlédl, skryt za vystouplým balvanem. Strážný stál u vchodu a natahoval krk dovnitř, aby mu nic neušlo.

Laito navázal smyčku a čekal na příhodný okamžik.

Zevnitř se ozvalo hlasité práskání biče, nadávky a skučení. Pak ticho.

"Pitomci!" bručel náčelník. "Pitomci! Za chvíli byste měli na cáry i ji. Ani bavit se neumíte! Dejte si pohov, nebo si zkazíte všechno!"

Strážný cukl hlavou zpátky do chodby a provinile se rozhlédl. Nikde se nic nehýbalo. Ušklíbl se a přisunul se ještě trochu blíž k otvoru, aby lépe viděl.

Tinwen visela v poutech bez jediné nitě na sobě, trochu poškrábaná, ale jinak nezraněná. Stále ještě se dokázala ovládnout, aby se nedala do pláče, ale začala se neovladatelně trást. Skřeti to pozorovali a uculovali se.

"Copak, krasotinko? Je ti zima? Však my tě brzo zahřejeme!"

"Povídám," ozval se líně jeden ze skřetů, veliký a silný skoro jako nový náčelník a mimořádně nosatý, nevzhledný i podle skřetích měřítek, "co kdybysme jí taky trochu našlehali ještě předtím? Jen tak pro chuť?"

"To vůbec není špatnej nápad!" zachechtal se třetí, ten nejslabší. Vzápětí ji sekl bičem, až sebou cukla a napjaté paže nesnesitelně zabořely. Skřet se znovu spokojeně zachechtal.

"Výborně, děvenko!"

"Hej, kdo ti dovolil začínat!"

Tenhle poslední projev nekázně náčelníka už zřejmě doopravdy dopálil. Možná začínal mít pocit, že je nutně potřeba, aby upevnil svou autoritu. Pustil se do slabšího skřeta bičem hlava nehlava a pokračoval v tom hezkou chvíli se stoupající zuřivostí. Druhý silný skřet se zájmem přihlížel.

V tom okamžiku skočil Laito strážnému na záda, zakryl mu ústa a přehodil mu smyčku lana přes hlavu. Během pár vteřin ho měl spolehlivě zneškodněného. Nyní se sám přesunul k otvoru a hleděl dovnitř. To, co tam viděl, ho bolelo víc než všechno předchozí mučení dohromady, ale věděl, že zatím nemůže dělat nic. Musí počkat na svou příležitost.

Slabší skřet se se sténáním stáhl do kouta, aby si lízal rány.

Oba silní se přisunuli o kousek k zajatkyni, pomaličku, aby si vychutnali její strach. Tinwen sebrala poslední zbytek sil, když už pro nic jiného, tak aspoň proto, aby ještě jednou viděla, jak jim to vadí.

"A přece je to pravda!" opakovala urputně. "Vy nemusíte..."

"Grrrrrrr!"

Náčelníkův druh se už už rozpráhoval k nové ráně, ale náčelník ho zarazil.

"Počkej! Mám nápad!"

Přistoupil k ní a připjal jí nový řemen kolem pasu. Ztuhla v očekávání nějaké další příšernosti, ale ještě ze sebe vypravila:

"... nemusíte zůstat... skřety a žít tenhle příšerný život už... už ani minutu, když nebudete... Au!"

Skřet jediným trhnutím shodil její ruce z háku a upevnil na něj dlouhý konec řemene, který měla v pase. Div jí nevyrazil dech. Téměř zároveň jí neurvale stáhl ruce dolů a upevnil jí je ke kotníkům, takže visela ve velmi nedůstojné pozici, hlavu u kolen. U jeho druhu to vyvolalo výbuch nadšení.

"Hej, krasotinko, to je nevšední pohled!" troubil smíchy. "Jsi úchvatná!"

Zalýkala se hanbou a pokoušely se o ni mrákoty, ale přesto velmi jasně cítila, jak se k ní oba blíží. Bublalo to v nich nadšením. Už byli v nejtěsnější blízkosti. Při pomyslení, že na ni sáhnou, se jí udělalo špatně od žaludku.

"Grrr! Pracky pryč!"

"Grrr! Ale ty taky!"

"Dobrá - dohodli jsme se na jiný zábavě."

"Poslyš, ale spravedlivě! Každě jednu ránu!"

"To by nemělo cenu! To se ani nestačíš dostat do ráže! Každě dvacet!"

"Jo, ty začneš, dostaneš se do ráže a na mě nezbyde nic! Nezapomeň, že chcem, aby pak ještě byla co k čemu!"

"Hovado! To myslíš, že jsem takový nemešlo jako támhleten budižkničemu? To musíš takhle, vidíš?" Začal ji šlehat, opravdu mnohem mírněji než ten třetí, tak, aby ji víc ponížil než ublížil. "Takhle si s ní můžeme pohrát třeba hodinu!"

"Hrm! Dobrý! Ale pověš ji zase zpátky, chci jí vidět do ksichtu!"

Náčelník mu vyhověl a bil ji dál, zatímco se druhý pásl pohledem na jejím obličejí. Teď už dávno nedokázala držet nehybnou tvář - křečovitě vzlykala hanbou a bezmocností.

"Hrm! A teď já!"

"Ne ne, ještě chvíli já!"

"Říkals každě dvacet!"

"Co si to dovoluješ? Náčelník jsem tady já!"

"Ale když to s náčelníkem náhodou špatně dopadne, není takovej hlad!"

Vmžiku se váleli po podleze v jednom klubku. Ani spráskaný skřet nevydržel sedět v koutě. Vidina pomsty mu dodala sil a společně náčelníka rychle udolali. Nosatec mu prokousl hrdlo, ale hostina tentokrát nezačala - byli ještě příliš sytí.

Všechno se zase uklidnilo. Slabší skřet se s hekáním a sténáním plazil zpět do kouta. Pomsty si užil, ale jeden z druhů mu zřejmě vahou svého těla během rvačky přerazil nohu. Nosatec se pomalu zvedal ze země, aby obrátil pozornost zpět ke kořisti.

V tom okamžiku se šerou jeskyní kmitl šedý stín. Než si Tinwen stačila uvědomit, co to znamená, pocítila, že řemen povolil a ona se bezvládně sesula k zemi. Vzápětí k ní přiletěla houně, kterou Laito stačil šikovně kopnout jejím směrem, ještě než doskočil na svého protivníka. Odporně páchla a jak poznali dodatečně, byla také plná blech - v tom okamžiku však pro Tinwen znamenala dar nebes. Schoulila se pod ni a rozplakala se úlevou. Delší chvíli nebyla schopna ničeho jiného.

Laito zatím padl plnou vahou na svého protivníka, posledního bojeschopného z tlupy. Plně využil jeho nepřipravenosti, srazil ho na zem a už měl smyčku jeho vlastního řemene na jedné jeho ruce, když se skřet vzpamatoval a vzepřel se. Byl silný a těžký - setřásl ho snadno.

Laito nečekal, až ho popadne, a uskočil do nejtmašího kouta. Ani nepostřehla, že tam pro jistotu bleskurychle zajistil raněného. Vzápětí se pustil do tance mezi stíny, umění, v němž byl mistrem od malička. Přes svůj zbědovaný stav dokázal vyvinout takovou rychlost, že byl sotva postřehnutelný. Rozezleného skřeta jeho hra dráždila ještě víc. Brzy se po něm vrhl, Laito uhnul a vzápětí mu seděl na zádech a pokusil se ho zajistit podruhé.

Skřet ho setřásl znovu, tentokrát mnohem snáze. Laito uskočil a vše se opakovalo. Kdyby byl Laito ochoten použít násilí, dávno by měl jeho soupeř nůž v zádech. Takhle to vypadalo, že se souboj může protáhnout na celé hodiny.

Teď už se Tinwen trochu vzpamatovala a vzhlédla. Skřet stál uprostřed jeskyně, tesáky vyceněné, vztekle supěl a občas zavrčel. Laito byl jen hrou stínů

v pozadí, kterou nedokázala dost dobře sledovat. Jen jednu chvíli se jí zezdalo, že zahlédla záblesk jeho očí. Žhnuly světlem, které jí nahnalo hrůzu a zároveň naplnilo zvláštním vzrušením. Její kamarád byl rozhněvaný na nejvyšší míru a bylo na tom cosi nádherně strhujícího. Mimoděk se napřímila. Začal se do ní vracet život.

S napětím pozorovala průběh zápasu. Výpady a úniky se opakovaly. Laitovy pohyby se začínaly zpomalovat. Vynakládal všechnu sílu ducha, aby udržel své tělo v chodu, jenže to tělo bylo vyčerpané a ztýrané a pomalu přestávalo reagovat.

Tinwen si to uvědomila a to ji pro tu chvíli vzkřísilo úplně. Hrůza a prožitá noční můra ji ochromovaly - kdyby šlo jen o ni, asi by se nedokázala vyburcovat k pohybu. Ale tady šlo o Laita a ona, aniž pomalu věděla, co dělá, se začala i s houní sunout blíž.

"Grrrrumpf!"

Se zavrčením krajního vzteku se skřet znovu vrhl na svého protivníka. Byl na šťastném místě - v princeznině bezprostřední blízkosti. Vymrštila se a vrhla se mu pod nohy.

Narazila si dosud spoutané ruce tvrdě o kámen, jak se snažila chránit obličej. Do zad jí bolestivě kopl skřetova noha. Ale její akce měla úspěch. Skřet se natáhl jak dlouhý tak široký, Laito klesl na něj a z posledních sil ho spoutal. Byli zachráněni.

## kapitola 24.

Několik vteřin slyšela těsně vedle sebe skřetovo zuřivé vrčení a zběsilé zmitání jeho těla. Pak se vše uklidnilo. Odvážila se vzhlédnout. Skřet ležel zneškodněný asi metr od ní, Laito, úplně nehybný, vedle něj. Už už měla na jazyku výkřik, ale vtom se pohnul a posadil. Pohlédl na ni a na vteřinku zahlédla v jeho očích uznání a starou teplou záři kamarádství a spojenectví.

"Hřibátko...!" zašeptal.

Pak se však ty oči proměnily. Hněv, který v nich pohasl v okamžiku vyčerpání, se zase rozhořel. Laito se zvedl, obešel ji a dosti prudkým pohybem jí znovu přikopl její houni.

"Uzdu a bič na tebe," ucedil mezi zuby. "Uzdu a bič!"

Chvíli stál, prudce oddechoval a nedalo se přesně určit, zda se snaží ovládnout či dosud sbírá síly. Pak zašel do chodby a vrátil se s rozsvícenou lahví. Zvedl ze země její nůž a beze slova jí přerezal pouta.

"Tak pojď," vyzval ji velmi úsečně. "Musíme odtud."

Teď, když jeho hněv platil jí, už na něm nebylo vůbec nic vzrušujícího. Kdyby byla v tu chvíli měla jistotu přátelského svazku, asi by byla dokázala překonat všechno a být statečná až do krajnosti, pro něj. Jakmile však na ni pohlédl v hněvu, život z ní zase vyprchal. Zhroutila se na zem a znovu se nekontrolovaně rozplakala.

Začínal být netrpělivý. Nevěděla, že je to způsobeno šíleným strachem o ni. Také on si během uplynulé půlhodiny vytrpěl své.

"No tak! Snaž se trochu! Nedostala jsi víc, než sis právem zasloužila - mohlo to být mnohem, mnohem horší. Musíme odtud - není tu bezpečno."

To ji uvrhlo do její bezmocnosti ještě hlouběji.

Vteřinku dvě nad ní stál celý zoufalý a zápasil s těžkým pokušením použít násilí, aby ji přivedl k rozumu. Byl to však přece jenom elf - i do jeho hněvu pomalinku pronikl střípek porozumění. Došel k vodní nádrži v rohu místnosti, vymyl špinavý džbán a s plným se vrátil k ní.

"Neboj se," řekl mírněji. "Zvládneme to. Tu máš, napij se - to ti pomůže."

Přijala, vděčná za tu jiskřičku laskavosti. Entí polívka měla ošklivou příchut' špatné vody, z níž byla vyrobena, ale na účinnosti jí to neubralo. Laito se napil také, mimoděk se zakřenil a ledy se trochu prolomily. Tinwen se zvedla, došla ke svému batohu a vyhledala pro oba rezervní oblečení. Muselo posloužit i místo obvazu - nabídku ošetření Laito odmítl.

"Nějakou chvíli ještě vydržím," odbyl ji. "Prosím tě, pojď už, musíme se rychle dostat odsud. Pochop, že moje síly na všechno nestačí - kdyby nás teď někdo napadl, nevím vůbec, zda bych tě ubránil."

Mrzelo ji to víc než dost, zvlášť pro ten netrpělivý tón, který zněl, jako by něco vysvětloval malému dítěti - vytušila však také, že je Laito v opravdové úzkosti, a poddala se.

"Nějak to tu budete muset vydržet," houkl její druh ještě v rychlosti na skřety. "Pošlu pro vás hlídku co nejdřív. Doufám, že se mi podaří je přesvědčit, aby vás dopravili do pevnosti živé jako moje zajatce. Víc pro vás udělat nemůžu."

Kratičkým trhnutím hlavy zamítl její pokus zatěžovat se na útěku batohem a vyrazil do chodby, opačným směrem, než odkud přišla. Neobtěžoval se jí ptát, zda se sem náhodou nedostala odjinud či zda nezná cestu, kterou považuje za lepší. Nechala to být - tak jako tak si nebyla jista, zda by v tomto stavu zvládl šplh komínem.

Plahočili se temnou chodbou hodinu za hodinou, oba zbědovaní a utahaní nad všechno pomyšlení. Občas udělali krátkou přestávku a odpočinuli si, ale Laito brzy zase Tinwen nutil dál. Byl fyzicky v mnohem horším stavu, ale pochodoval zarputile stále stejnou rychlostí a ona věděla, že s ním musí držet krok - že je to nutné nejenom k její, ale především k jeho záchraně.

Konečně, konečně se před nimi rozsvětlo a vyplazili se na náhorní planinu. Bylo časné ráno. Laito si asi deset vteřin oddechl a hned začal slézat po skále dolů. Vedl každý její krok, aby se nezhřítla. Teď už nemluvili. Ten sestup se brzy stal čirým utrpením, ale nemohli povolit. Po nesmírně dlouhé době se dostali na první rovnější místo, kus mechem porostlé skály u paty vysokého vodopádu. Klesli vedle sebe a zůstali ležet bez hnutí.

"No," ozval se Laito posléze s trpkým humorem v hlase. "Tak ses sem přece jen podívala. Pořádně se rozhlédni, ať si toho užiješ - musíme dál."

Nabrala vody do dlaní, aby z ní mohl vyrobit entí polívku. Na tři etapy slezli roklí. Tinwen několikrát upadla, ale dokázal ji zachytit včas. Konečně je obklopily stromy a ach, teď tak sladká vůně lesa. Byli v bezpečí.

Znovu padli na zem a nějakou dobu se nehýbali. Tinwen se vlastně právě zavřely oči a byla by už už usnula, když vtom zaslechla, jak Laito píská. Podívala se na něj. Už se kolem něj rojili ptáci ve velikém hejnu. Náhle pochopila, co to znamená.

"Laito," ozvala se. "Neber mě domů!"

"Ty jsi povedená! A co bych s tebou asi dělal jiného?"

"Nech mě u sebe! Zůstaneme pár dní v lese - dáme se i tak dohromady rychle, uvidíš! Pak můžu jít s tebou."

V jeho hlase se znovu objevila stopa tvrdosti.

"Ne, nepůjdeš se mnou. To už jsme vyřídili."

V tu chvíli na ni dolehla bezvýchodnost celé situace.

"Ale já se nemůžu vrátit!" zvolala téměř v slzách. "Zbičujou mě na náměstí a strčí do vězení!"

"Tam v té jeskyni bys byla dopadla daleko hůř! Za nic na světě to nebudu riskovat podruhé. Je mi líto, ale nedá se nic dělat, sníš si, co sis nadrobila, a bude zase dobře. Doufám, že si tě podruhé ohlídnají líp!"

Vyskočila, rozlítostněná a rozhněvaná na nejvyšší míru.

"Nepůjdu tam! Nikdo mě nepřinutí!"

Vmžiku ji chytil za ruce a spoutal jí je za záda.

Choulila se v klubičku v trávě a zoufale plakala únavou i žalem. Trvalo to už asi hodinu. Kdykoli se začala utišovat, připomněla jí pouta znovu strašlivý konec, k jakému její výprava vedla. Je Laitův zajatec. Kde by si byla pomyslela, že se někdy dočká něčeho takového!

Laito už ji nemá ani trochu rád. Už pro něj není kamarádka, s níž kdysi sdílel každou radost a bolest, jen rozmazlené a neposlušné dítě, které má na krku a musí hlídat. Za její cestou na jeho záchranu vidí čirou nekázeň. Vůbec jí není vděčný, že ho vysvobodila - má zlost, že mu překazila jeho poslání. Já to chci, víš? říkal, jako by se na to těšil. Je to šílenec, sebevrah!

Všechno, co pro něj zkusila a ještě zkusí, je pro něj ničím - sám ji odvede na exekuci, a docela bez lítosti! Tohle bylo tisíckrát horší než odloučení, které vytrpěli před čtyřmi lety. Tehdy aspoň věděla, že ji má stále rád, že by si přál být s ní, i když nemůže. Teď se jeho srdce vůči ní zatvrdilo - jak vztekle, úsečně s ní dokázal mluvit - ani její slzy ho neobměkčí!

Seděl vedle ní, sklopenou hlavu položenou na ruku, opřených o kolena, daleko za hranicí vyčerpání. Nedokázal než cítit svou trýzeň, tělesnou i duševní. Ať si pokoušel lámat hlavu sebevíc, nenapadalo ho nic, co by pro ni mohl udělat.

Náhle ucítila ve vlasech laskavé prsty.

"Laurien... ach, Laurien!"

Trhla sebou - vůbec neslyšela nikoho přicházet. Rychle se překulila na záda a zničeně zhlédla. Estwe, kdo jiný! A to si myslela, že nic horšího už ji potkat nemůže!

Převrátila se zpátky a skryla svou nepochybně nevábnou tvář opět v trávě. Ze všech, kdo sem teď mohli přijít, se sem musí dostat právě králův syn, ten skvělý, obdivovaný, ten, o kterém si přes to všechno chvilkami namlouvala, že se mu líbí! Zrovna jeho sem náhoda přivede, aby se stal svědkem jejího ponížení!

"Laito... tohle snad přece jen nutné nebylo," pronesl s lehkou výčitkou. Zároveň ucítila jeho jemné prsty a provaz povolil. Chvilíčku jí starostlivě třel zápěstí, i když tak zlé to zase nebylo, aby to potřebovala. Laito byl všechno jenom ne surový. Snad to princ věděl stejně dobře jako ona, jen se jí chtěl ještě chvilku dotýkat.

"Neboj se, kvítečku, všechno bude zase dobré, uvidíš! Ach kdybys věděla, jak jsem rád, že vás nalézám živé!"

Co bude dobré? bouřila se v duchu. To nejhorší teď začne! Přesto si však uvědomovala, že ji zvolna zaplavuje... když už ne pokoj, tedy určitý druh rezignace. Princ ví, co dělá. Teď už se mu skutečně o útěk nepokusí - vždyť kam by také šla!

Nyní se skláněl nad Laitem a hbitě ošetřoval jeho rány, ale mluvil dosud k ní.

"Už nemysli na to, co bylo... všechno je to pryč. Hned tě odvezu domů... dřív, než sem stačí přijít někdo další..."

No dobrá, hádáš správně jako vždycky - jenže se vyhýbáš tomu nejdůležitějšímu! Tinwen prudce zvedla hlavu z trávy.

"Což nevíš, co mě tam čeká?"

Obrátil k ní obličej a pohlédl na ni očima plnými bolesti.

"Ach Laurien... nějak to musíme přetrpět... udělám všechno pro to, abys o tom za pár dní ani nevěděla, věř mi!"

Za pár dní! Do smrti nebude moci ve městě ukázat svou tvář!

Znovu sklonil hlavu k práci, ale pokračoval a v jeho hlase bylo něco, co ji rozzechvělo a přinutilo poslouchat dál.

"Ono to všechno nebude zase tak zlé, jak to vypadá, víš? Věřím, že si tě každý bude vážit spíš více než méně po tom, co jsi udělala. I já sám... víš, trvalo mi trestuhodně dlouho, než jsem si ujasnil, k čemu se chystáš... netušil jsem, ani po všech těch měsících, kolik je v tobě statečnosti a lásky. A teď... nedovedu ti to asi ani dost vypovědět, ale zkrátka, srdce ve mně hoří... a víc než obdivem. Také... touhou. Touhou před tebou klečat a dívat se na tebe - touhou sdílet s tebou celý život, tvůj i můj - touhou o tebe něžně pečovat a nasadit pro tebe vlastní krk - jsi první žena, která se doopravdy dotkla mého srdce!"

Tinwen naslouchala jako omráčená. Že by? Že by se splnil ten neuvěřitelný sen, který více než rok odháněla od prahu své mysli, protože se bála zklamání? No to sis tedy vybral chvíli, hochu!

Ale ne, pravděpodobně ji šálí smysly, nic víc. Nebylo by divu.

"Nevěříš? Mnozí teď budou cítit něco podobného."

Náhle jí projela naděje, divoká a žhavá. Posadila se.

"Dokaž mi to! Vezmi mě na koně a ujed'me, sami dva!"

Zvedl se, přešel zpět k ní a poklekl před ní, aby jí viděl zblízka do obličje. Neříkal nic, ale věděla, že odmítá - hleděl na ni ještě s větší bolestí než před chvílí.

"Jestli jsi mě jen nechlácholil, jestli jsi mluvil pravdu, dokaž to!" opakovala vášnivě. "Zachraň mě - obětuj své postavení!"

"Mé postavení?" opáčil stále něžně, ale se značnou dávkou trpkosti. "Kéž bych ho mohl obětovat! Nevíš? Já prostě *jsem* synem krále, toho mě už nikdo nezbaví."

"Ale ovšemže jsi!" odsekla zuřivě a s nesmírným pohrdáním. Pak padla zpět do trávy a rozplakala se ještě usedavěji než předtím. Bylo jí už všechno jedno.

Nepokusil se jí dotknout - věděl, jak nebezpečné by to teď mohlo být. Dokonce se vrátil k Laitovi, aby dokončil práci. Ale jeho blízkost na ni chtě nechtě působila dál, a silněji než předtím. Vnímala jeho lásku a pochopení hmatatelněji, než kdyby ji objímal. Věděla - vedle vzdoru, který s ní dosud lomcoval až dost, ale přece jenom věděla - že má pravdu. Jsou v tomhle neštěstí společně. On se nemůže vyhnout svým povinnostem a ona... nu, copak koneckonců od začátku nevěděla, že to takhle může dopadnout? Vlastně by i to byla ochotna podstoupit z vděčnosti za úspěch výpravy, jen kdyby... jen kdyby se ten úspěch nebyl tak rychle proměnil v tuhle hrůzu!

Zvedla se a obrátila se k princovi.

"Promiň," řekla s nepřirozeným klidem. "Máš pravdu. Můžeš mě odvézt domů, nebudu ti dělat potíže - *tvým* zajatcem budu ráda. Ale pod jednou podmínkou!" Teď už ten tón nebyl ani zdaleka klidný - potřebovala vykřičet všechnu tu křivdu a bolest. "Že rozsudek provede on vlastní rukou!" Laito sebou cukl a zvedl hlavu. S uspokojením shledala, že ho opravdu ranila. Ale vzápětí se jí oči zamžily a musela násilím ovládat svůj hlas, aby mohla pokračovat: "Spoutal mě jako zajatce! Prskal na mě vzteky celou cestu! To byla moje odměna za to, že jsem mu zachránila život! Uzdu a bič, řekl mi! Tak ať je po jeho! Ale ať to udělá veřejně, všem na očích! Ať všichni vidí, zač stojí elfové a jejich láska - jejich vděčnost!"



Princ neříkal nic, jen se zvedl a přistoupil zpět k ní, velice pomalu a opatrně, aby ji znovu nevydráždil. Poklekl vedle ní a něžně jí pohlédl do tváře. Její napětí se rozplynulo jako kouzlem - málem zapomněla, o čem to vlastně před okamžikem mluvila. "Má krásná paní", oslovily ji jeho ruce, když ji vzal do náručí. Bylo to příliš silné. Usmála se, zavřela oči a opřela si hlavu o jeho hrud'. Ne že by byla schopna uvěřit jeho vyznání - vnímala je spíš jako sladký sen a v tu chvíli jí stačilo smět spát, aby si ho udržela.

Vyzdvihl ji a vydal se k cestě, kde měl koně. Jestli snad ještě něco řekl Laitovi, ani to neslyšela. Byla velmi vyčerpaná a jeho pokoj ji teď zalil jako ohromná mořská vlna. Usnula, než ušli dva kroky.

## VIII.

# *Spravedlnost*

### kapitola 25.

Když ji na bráně probudil, cítila se už o mnoho lépe. Ty dvě hodiny spánku jí prospěly a šrámy i modřiny, posbírané u skřetů a během cesty, už skoro necítila. Chtěla se nechat hned ohlásit u otce, ale třebaže už pátrání po ní bylo odvoláno, dosud se nestačil vrátit. Srdce se jí sevřelo, když to slyšela, a velmi zalitovala, že to setkání nemůže mít hned za sebou. Služebnictvo s ní jednalo uctivě jako vždycky a se zřejmou radostí, že ji vidí živou a zdravou, ale přece jen v tom byla i určitá utajovaná výčitka či nesouhlas.

A princ se rozloučil hned na prahu.

"Nemám klid, dokud se aspoň nepokusím pro tebe udělat všechno, co je v mých silách," řekl jí. "Velké naděje do toho nevkládám, ale pojedu rovnou k otci a vrhnu se před ním třeba na zem jako ten poslední prosebník, jen když to pomůže být i jen trochu tvůj úděl zmírnit. Vydrž a nezapomeň, že tě mám rád a stojím při tobě - vrátím se, jak nejdřív budu moci." Věděla, že mluví naprosto upřímně - přece jen však měla trošičku pocit, že se snaží zmizet - že se bojí nového sporu.

Jeho pokoj s ní však dosud zůstával a nedovoloval jí příliš se trápit. Umyla se z nejhoršího, převlékla a zašla co nejdříve aspoň za maminkou. Klekla před ní a zlíbala jí ruce v nejhlubší lítosti, ale maminka ji přivinula k sobě velmi srdečně.

"Byla jsi skvělá, dítě moje," řekla a její hlas byl nepochybně zabarven úsměvem. "Jsem na tebe hrdá."

Tinwen ohromeně vzhledla a jejich oči se setkaly. Nebylo pochyb. Maminka neskrývá naprosto nic. Není v ní sebemenší výčitka.

Ted' si ji přitáhla znovu k sobě a těšila se prostou rozkoší držet ji v náručí živou; a Tinwen v tom spočinula a chvíli si nepřála nic víc. Pak si však vybavila neúprosnou budoucnost a oťrásla se.

"Jsi úžasná, mami. Jenže ještě není konec, víš? A já ti tu ostudu ještě udělám. Já křičet budu."

Znovu ji pohladil maminčin hlas, zabarvený úsměvem. "A kolikrát já jsem myslíš vydržela nekřičet, v rukou ranhojičů? Ale to přejde. A jakmile to přejde, zjistíš prostě, že život šel dál... že nic, co vypadalo na začátku nesnesitelné, vlastně takové nebylo..."

Věděla, že je to pravda, a nenamítala už nic, i když se dosud chvěla hrůzou; a maminka také neříkala nic, jen ji objímala do utišení. Pak ji pustila a políbila na nos.

"Cítíš se strašně, já vím. Běž se najíst a trochu si odpočinout."

Vypila šálek horkého vývaru, který už na ni v jejích pokojích čekal, důkladně se vykoukala, snědla pár soust a usnula jako zabitá.

Zpočátku spala tvrdě, ale po pár hodinách ji přepadly ošklivé sny. Znovu a znovu prožívala své zkušenosti ze skřetí jeskyně, ještě zdůrazněné přízračnou snovou nesmyslností celého děje. Často se celý příběh odehrával jako na jevišti a přihlíželo velké shromáždění lidu, mezi kterým rozeznávala známé tváře a mohla se zbláznit hanbou. Králův syn stál v první řadě a nechyběl ani jedinkrát.

Probudila se s příšerným výkřikem a prudce se posadila. Obklopovala ji téměř úplná tma, avšak sama nebyla. Její ruku okamžitě konejšivě sevřela jiná. Najednou už nebylo proč se děsit toho setkání. Sevřel ji v náručí a dlouho jen plakali. "Odpusť, prosím tě, odpusť," vypravila ze sebe konečně.

"Ty odpusť, dítě," odpověděl otec k jejímu naprostému úžasu. "Tys ho zachránila za cenu strašlivého utrpení - já ho mohl zachránit tisíckrát snáze, kdybych byl měl jen špetku tvé lásky a soucitu. Moci tě držet v náručí živou a zdravou je daleko víc, než si zasloužím."

"Za žádnou cenu jsem nechtěla odjet proti vaší vůli, pochop, jenom..."

"Jenom jsi nás chtěla šetřit... dokud jsi nezačala mít pocit, že je pozdě? No tak, upokoj se. Opravdu sis myslela, že to nevím?"

Co mohla dělat jiného než se dát do pláče znovu, čirou úlevou?

"Dítě... ach dítě," opakoval Faramir. "Čím všim jsi asi prošla, že tě to tolik pronásleduje ve snách! Nechceš se mi s tím svěřit, aby se ti ulehčilo? Nebo mamince?"

Celá se otrásla a divoce zavrtěla hlavou.

Faramir ji přitiskl k sobě a začal hladit po vlasech.

"No dobrá... dobrá... nevzpomínej na to raději... Ale nechceš mi aspoň povědět, co se stalo mezi tebou a Laitem? Zřejmě se tě nějak dotkl - nebylo by divu, po tom, čím prošel - čekal na mě u brány a vypadal hrozně nešťastný - prý tě snažně prosí za odpuštění..."

Cítila, jak v ní všechno tuhne. Vyvinula se mu z náručí a napřímila se.

"Prosím... nemluvme o tom."

Objal ji zas se stejnou srdečností.

"Dobře, dobře... promiň, že se tak nešťastně ptám... už na to nemysli... už to máš všechno za sebou..."

Pocítil, jak jejím tělem projel křečovitý vzlyk.

"Právěže nemám!"

Zhluboka si vzdychl.

"Ach dítě... a o tomhle tedy mluvit musíme?"

Zoufale se k němu přitiskla, nyní skutečně dítě, které hledá ochranu.

"Prosím tě, pomoz mi! Nedovol něco takového!"

Hezkou chvíli ji dál jenom objímal.

"Holčičko, vždyť víš, že mám svázané ruce," řekl konečně. "Naše jediná naděje je teď král, ale ani on nebude moci mnoho." Mluvil něžně a s velikou bolestí - přesto však vycítila ten spodní tón lásky k právu a spravedlnosti a pochopila, že je všechno ztraceno. Ta strašlivá možnost se jí zase o něco přiblížila, stala se zase o něco skutečnější... ale snést se dala stále méně. Její sen se splní - opravdu ji budou týrat

před zraky všeho lidu! Kéž by přitom aspoň zahynula! Vždyť co si počne potom? Aby utekla do lesů a žila tam jako zvíře až do smrti! Ani v Tuilindově rodině teď už pro ni není útočiště!

"Vždyť to je hrůza!" vykřikla nešťastně. "Dej mě radši rovnou popravit!"

Nemusela mu vysvětlovat proč.

"Já vím, dítě," povzdechl si. "Sám se cítím podobně. Ale ani jeden nemůžeme uhnout."

Nemohla ho nechápat. Násilím zadržela všechna slova, která se jí ještě hrnula na jazyk, aby ho už nezraňovala. Její bolest a zoufalství však byly příliš silné - nedokázala se ubránit jisté míře nespravedlivého hněvu. Znovu se odtáhla a tentokrát už se jí nepokusil dotknout. Vycítil, že by to nemusela přijmout dobře.

"Mám tě nechat o samotě?" zeptal se tiše po chvíli rozpačitého mlčení.

"Prosím."

Zvedl se, pomalu a nerad. Vteřinku měla chuť zavolat ho zpátky, ale nedokázala to. Slyšela jeho kroky, jak přechází pokojem, pak se otevřely dveře a ukázalo se matné světlo z chodby. Ještě má možnost... ještě vteřinku dvě váhá na prahu... dveře zapadly.

Hodila sebou zpět na lůžko a plakala až do bílého rána.

Následující dny strávila ponořena v zoufalství. Když jí ráno komorná přinesla snídani a vodu na mytí, zjistila, že je to víc, než dokáže snést. Zavřela za ní dveře na závoru a od té chvíle už k sobě nikoho nepouštěla. Většinou o to už ani nikdo neusiloval - služebnictvo zřejmě dostalo příkaz ji nerušit. Hodně času proplakala, zbytek prochodila sem a tam v bezmocné zuřivosti. Pak sebou hodila na lůžko a plakala zas, dokud ji nepřemohla únava. Spala bídne a nejedla téměř nic. První den na jídlo neměla ani pomyslení, druhý a třetí se občas trochu napila, ale snědla sotva sousto. Nepřipadalo jí, že by mělo nějaký smysl snažit se o sebe pečovat, teď. Třetí den už jí bylo hodně mizerně a měla z toho zvrácenou radost.

Dvakrát jí pode dveřmi přišel úhledně srolovaný dopis, psaný krásným princovým rukopisem; podvakrát ho v hořkém pláči spálila na krbu, aniž ho četla. Připomínka toho, že králův syn vůbec existuje, ji plnila nejhorší bolestí ze všeho. Její křehký sen o první lásce - o tom, že by se k ní mimo všechnu pravděpodobnost mohl sklonit ten pohádkově dokonalý! I kdyby dřív nějaká naděje byla, teď je nenávratně pryč. Samozřejmě, on ji nezavrhne, bude s ní mít soucit, vždyť se tak často chodí dotýkat nejhorší lidské bídy, ale to bude nadosmrti všechno. I kdyby o ni přece nějakým zázrakem stál, jak by mohla svolit k něčemu takovému, zostuzená a vyřazená z lidské společnosti? Ani jen setkat už se s ním nedokáže! Ovšem, pocit zahanbení před ním ji nikdy tak úplně neopouštěl, ale teď už je to příliš! Ano, i tohle všechno obětovala pro svého druhá z dětství a co jí v životě zbylo? Uzda a bič!

Když prvního dne vyhlédla z okna, spatřila, že na zdi protějšší budovy je vápnem velkými písmeny napsáno jediné slovo: "Odpusť." Prudce se otočila a zašla dovnitř. Chvíli si hrála s myšlenkou, že dá nápis seškrábat, a na prchavý okamžik jí přitom blesklo hlavou, že by aspoň viděla, jestli se tam zítra objeví zas, ale rychle to v sobě potlačila a nakonec ani nezavolala na služebnictvo. Chtěla být sama.

Nemusela se namáhat. Vzkazy začaly chodit jeden za druhým i bez toho. Ještě téhož večera skočily dovnitř tři veverky. Dívaly se na ni, čechraly si ocásky, poskakovaly, panáčkovaly - ale všechny tři vždy přesně zároveň a jedna jako druhá. Bylo to neodolatelné - málem se rozesmála nahlas. S vypětím všech sil se ovládla, hodila jim oříšky na parapet a zavřela okenice.

Druhého dne ráno našla na okně kytičku sedmikrásek. Dávné znamení - ale nikdy si nedávali víc než jednu. A Laito nikdy neutrl kvítek, pokud k tomu neměl důvod. Věděla, co jí chtěl říct, když natrhal celou kytičku a pak se s ní v noci drápal po zdi vzhůru.

Smetla kvítí do nádvoří. Proč nepřijde sám, když už dokáže něco takového? Proč se jí nepostaví, aby mu mohla aspoň říct, co si o něm myslí?

Jako by odpovídal na její přání, přiletěl v podvečer bílý holub se vzkazem na nožičce.

"Hřibátko," stálo tam, "provedl jsem Ti strašlivou věc a z hloubi srdce toho lituju. Prosím, dovol mi za tebou přijít a poprosit tě o odpuštění tváří v tvář. Nemusíš mi ho dát, když nebudeš chtít - jen mi dovol před tebou kleknout a tu prosbu vyslovit."

Roztrhala dopis na malé kousičky a hodila je z okna. Jen ať lituje! Má proč! Nikdo po ní nemůže chtít, aby udělala sebemenší krůček ke smíření! Zaslouží si, aby tohle nesl do konce života!

Ale jeho prosbu o odpuštění měla stejně před sebou pokaždé, kdykoli jí oči zabloudily oknem ven. Kolem poledne třetího dne už toho měla dost a přibouchla okenice, rozhodnutá je nechat tak, ale lesní život se na ní příliš podepsal - musela je zase otevřít, jinak měla pocit, že se uvnitř dusí.

Když navečer toho dne přinesl ptačí posel tentýž vzkaz, poprvé trochu zaváhala. Život, jaký vedla poslední dobou, ji pomalu začínal zmáhat - začínala se cítit jako ubitá a ať se tomu bránila sebevíc, vzdor ustupoval tupé bolesti. Laito je, zdá se, neodbytný - má se od něj nechat den co den takhle obtěžovat? Proč by mu nedovolila, aby přišel? Řekne mu do očí, že mu odpustit nehodlá a že to považuje jen za správné a že si přeje, aby ji nechal na pokoji. Bude respektovat její přání - tím si byla skoro jista.

"Přijď," naškrábala na okraj dopisu chvějící se rukou a odeslala posla zpět. Pak si sedla na okraj postele a rozplakala se čirou opuštěností.

Jak se však začalo stmívat, zarazila se. Ne, nemůže ji tu najít takhle - natolik se před ním neshodí. Silou vůle se uklidnila, zapálila svíčku ve svícnu a v poslední trošce vody si umyla obličej. Měla nejvyšší čas - sotva se obrátila zpět do místnosti, proklouzl Laito dovnitř, tak živě, svěže krásný - jako sluníčko po dlouhé zimě.

"Hřibátko! Jak ti děkuju, žes mi dovolila..."

Všiml si, jak sebou cukla při tom oslovení.

"Ach ano, já vím," broukl s porozuměním. "Začneme tedy tím." A už jí klečel u nohou - nebránila mu. Věděla, že to bude muset přečkat.

"Odpusť mi ta slova, prosím. Byla ukrutná - a nebyla ani pravdivá. Nikdy v životě bych nebyl schopen ti přát něco takového - to vím nejlépe teď, když se mají naplnit tak hrozným způsobem."

Ještě jí to bude takhle připomínat! Ne, nemůže to dlouho snášet - ukončí to rychle.

"Podívej, já tě sem nezvala, protože bych ti chtěla odpustit," začala co nejsušším tónem, ale nenechal ji dopovědět.

"Samozřejmě, vždyť je to jen spravedlivé," přisvědčil. "A byla bys tedy tak hodná a uhodila mě přes ústa, abys pocítila, že svá slova беру zpátky?"

Takhle zblízka viděla v jeho tváři jasně stopy utrpení, kterým společně prošli.

"Ne!" vzplanula. "Nemáš právo mě takhle nutit!"

"Ke slovu odpuštění?" tázal se s mírným údivem v hlase. "Ani ve snu by mě nenapadlo něco takového! Pokud nedokážeš uhodit sama, udělám to ovšem za tebe."

Prásk! Bylo to horší, než kdyby na jeho výzvu odpovíděla - tolik síly ani neměla. Pokojně si setřel hřbetem ruky ze rtů krev a zeptal se: "Stačí ti to? Ne k odpuštění, to je svobodný dar - jen k tomu, abys aspoň trochu pocítila, že ta slova neplatí - tvůj bývalý kamarád Laito, takový, jaký doopravdy je, by je nikdy neřekl."

Odmítla být jenom kývnout. Tohle bylo čiré vydírání a ona se nemínala podvolit.

Nemusela mu nic říkat, poznal jí to na obličejí. Všimla si nepatrného pohybu, jak už teď pozvedal ruku k další ráně, ale na poslední chvíli si to rozmyslel.

"Ne, nebudu tě tím už trápit," řekl měkce. "Dám ti čas - snad přijde chvíle, kdy to pocítíš dodatečně."

Cítila to už teď víc než dost, ale ze všech sil se bránila, aby si to nemusela připustit.

"A ještě tolik toho zbývá, ohledně čeho tě prosím za odpuštění," promluvil znovu. "Především za to, že jsem na tebe tak málo myslel, když jsem se chystal na svou cestu. Já to byl, kdo tě uvedl do nebezpečí a utrpení - měl jsem vědět, že laskavé srdce, jako je tvoje, nedokáže nechat někoho blízkého bez pomoci. Pak za tu oblundnou nevděčnost, kterou jsem ti odplatil za záchranu života - vždyť jsi neslyšela jediné slovo díky, ačkoli jsi pro mě riskovala všechno a trpěla, abys mě bolesti ušetřila. Za hněv a hrubé zacházení, kterému jsem tě vystavil cestou zpátky. Neposkytl jsem ti ani nejmenší útěchu, a to jsi tolik přetrpěla a tolik dokázala! Poslyš..." pokračoval rychleji, s velikou vroucností a upřel rozzářené oči do jejích takovým způsobem, že se na okamžik cítila téměř šťastná... "tys byla úžasná, naprosto skvělá, vím docela bezpečně, že žádná žena na světě se ti nevyrovná. Zasloužíš si spoustu obdivu, ocenění a lásky - právem si už dnes celé město zpívá o tvých činech. Byl jsem zaslepený ve chvíli hněvu, ale dovol, abych ti to vyznal aspoň dodatečně: mám tě rád a vážím si tě ještě víc než dřív, princezničko. A ovšem tě zapojím i do svého poslání, budeš-li si to i nadále přát," dodal ještě, jako by se nechumelilo. "I to sis zasloužila - bylas mu věrná do krajnosti."

To tak! Na tohle jí teď nenachytá!

"Ach, já vím, ty mi teď o to už asi sotva budeš stát," dodal rychle, aby předešel její odmítavé odpovědi. "S největší pravděpodobností mě už nikdy nebudeš chtít ani vidět, to je jen přirozené. Samozřejmě ti vyhovím, nebudu tě obtěžovat svou přítomností, když o ni nebudeš mít zájem - budu ti sloužit tak, že ani nepocítíš, co se to vlastně děje, když si nedáš tu práci o tom přemýšlet - ale už tě nikdy, nikdy neopustím. Budeš jediná v mém životě až do chvíle, kdy nás rozdělí smrt. Vždycky budu usilovat o lásku k tobě a nikdy tě nenechám bez ochrany, pokud to bude aspoň trochu v mých silách."

Hleděla na něj neschopná odpovědi. Trochu se jí točila hlava ze všeho, co tak znenadání vyslechla. Mohla jeho nabídku hrdě odmítnout, ale nemohla k ní zůstat lhostejná. Ale to nebylo ani zdaleka všechno. Věděla, že jí složil svatební slib, jednostranně, aniž od ní co žádá. Věděla, že to byl on sám, kdo se postaral o to, aby v ní lidé viděli hrdinku, ještě než se bude muset postavit na popraviště - a ano, chytanou se toho, tím si byla jista. Poskytl jí zadostiučinění, které se jí opravdu dotýká, aniž se jí vůbec musel ptát - ba, na něco takového by sama nikdy nepřišla. Ale ještě daleko, daleko víc pro ni znamenala slova jeho lásky, jeho ocenění... jenže to bylo to poslední, co si teď hodlala přiznat.

"Jak už jsem se ti chystala říct jednou," vypravila ze sebe konečně a ze všech sil se snažila, aby to znělo co nejchladněji, "nepozvala jsem tě sem proto, že bych ti chtěla odpustit. Prostě si myslím, že by to ani nebylo správné. Když se někdo chová jako ty, správné je, aby to na sobě nesl až do konce života."

Čekala, že v jeho obličejí uvidí leccos, ale rozhodně ne tenhle bezmezný úžas.

"Ale s něčím takovým si přece vůbec nemusíš dělat starosti!" zvolal. "Každý den si budu připomínat, samozřejmě! Takhle odporně se k někomu chovat - to už se mi nikdy nesmí stát. To se ví, že máš pravdu - o tom není vůbec sporu! Jen blázen by chtěl snadno zapomenout!"

Taková reakce ji značně vyvedla z míry - musela zase chvilku sbírat síly ke strohé odpovědi.

"Dobře, není tedy už o čem mluvit. Doufám, že jsme si všechno vyjasnili a že už nebudeš cítit potřebu mě unavovat svými vzkazy. Můžeš jít. Sejdeme..." A v tu chvíli ji hlas zradil. Laito ji dráždil svou pokorou; všechno v ní prahlo po tom říct mu něco, co nespokne tak snadno; ale ne, nedokázala dopovědět: "Sejdeme se na popravišti." Už teď cítila nenávisť k sobě samé za to, že to dokázala vyslovit jednou.

"Vím, nic jiného si nezasloužím," odvětil s velkou bolestí, avšak vyrovnaně. "Tohle mě na tom všem mrzí daleko nejvíc. Zabil jsem přátelství mezi námi, vid'?" Zůstáváš opuštěná v nejhorší chvíli svého života. Prosím tě... a není opravdu aspoň někdo jiný, koho bys snesla u sebe? Tvoji rodiče už jsou celí zoufalí a také moji rodiče by si tolik přáli cokoli pro tebe udělat..."

Tehdy to pochopila naplno - ona mu ublížit prostě nemůže. Přišel jsem připravený snést od ní cokoli - nežádá nic pro sebe, jen chce pomoci jí... a vlastně už se mu to do značné míry podařilo.

"Vstaň," povzddechla si se starou střízlivou otevřeností. "Tohle nemá smysl... já bych měla klečet před tebou."

"Hřibátko!" zvolal poněkud ukvapeně, což si zřejmě vzápětí uvědomil, neboť trochu poplašeně zapátral očima v jejím obličejí, jak to přijala. "Snad nechceš říct, že jsi mi přece odpustila!"

Má mu to zapřít, když to na ní stejně pozná?

"Ale to víš, že ano. A ty mi taky odpusť."

## kapitola 26.

Zlíbal jí střevičky, pak ruce, beze stopy poníženosti, čirým nadšením. Pak vyskočil a zatočil s ní po místnosti, až sotva popadala dech. "Úžasná jsi, hříbátko, úžasná! Vždycky jsem to věděl! Jak ti děkuju - nikdy ti nemůžu děkovat dost! Ale vypadáš strašně usouzená, pojď, posaď se na chvíli, pokusím se tě trochu vzkřísit." Odepjal od pasu láhev s entí polívkou a dal jí pít - něco takového už zoufale potřebovala. Pak vytáhl z jedné kapsičky nádobku s čímsi silně aromatickým a začal jí jemňounce masírovat čelo, spánky a šíji. "Ne, to víš, že jsem nezapomněl, oč jsi prosila, ale s něčím takovým si vůbec nelam hlavu, proti mně ses přece neprovinila ničím - naopak!"

"Vždyť se k tobě už hezkou chvíli chovám, jak nejhůř dovedu!"

"To není nic proti tomu, co bych doopravdy zasloužil!"

"A pak... ale Laito, což nevíš? Ty jen chceš, abych to řekla pořádně, vid'? Zachránila jsem tě proti tvé vůli, či ne? Nebrala jsem ohled na to, co si přeješ - jednala jsem podle svého!"

"Promiň, nechtěl jsem tě trápit ani pokořovat. Vůbec mě to nenapadlo - to, co jsi udělala, mě skutečně naplňuje jen úctou a vděčností - ale jestli to cítíš takhle, pak samozřejmě... s radostí odpouštím, hříbátko moje, s velikou radostí."

"A už nikdy se na mě kvůli tomu nebudeš zlobit?"

Přestal pracovat a vážně se na ni zahleděl.

"Tak takhle je to tedy, vid'? Zasáhl jsem tvé srdce - začala jsi ze mne mít strach; z něčeho, co ve mně dřímá, ale zase se někdy provalí?"

"Plným právem ses zlobil! Překazila jsem ti tvoje poslání!"

"Ani dost málo! Tamti slyšeli už dost - a co mi brání odejít třeba zítra, kdybych chtěl - a oslovit další? Kdybychom už chtěli uvažovat o tomhle, tak jsi mému poslání výrazně pomohla! Ale což opravdu věříš, že jsem tehdy měl pomýšlení na něco takového? Umíral jsem hrůzou o tebe! Jestli chceš něco vědět, pravou příčinou hněvu, který ti tolik ublížil, bylo, že ses ty dostala do nebezpečí! Ale zakusila jsi ho a je to v tobě, vid'? Dušičko moje, co dělat, abych tě uzdravil? Smím tě aspoň učesat na znamení smíření?"

"A víš, že je to dobrý nápad? Ale nezůstávej jen u toho! Chci soud sedmého dne se vším všudy!"

Zkřivil tvář.

"To mi vůbec nepřipadá jako moudré řešení, ne, ani trochu. Ale prosím... dnes poroučíš ty. Zkusím to."

Rozhlédl se po místnosti, přistoupil k povadlé kytici ve džbánku a vybral si růžovou větvičku. Zkusmo ji ohnul v prstech, pak pečlivě olámал všechny lístky a trny. "Tak... to bude stačit."

Vrátil se k ní, znovu se k ní sklonil a zahleděl se jí do očí těma svýma, které nyní žhnuly vnitřním světlem naplno.

"Nu dobrá, přiznej se tedy! Lituješ doopravdy? Kdybych teď znovu odešel, půjdeš za mnou?"



Samozřejmě by mu nikdy nezalhalala, zvlášť v takovou chvíli, ale bez jeho pomoci by to asi nebyla přiznala ani sama sobě - ne, nelituje doopravdy. Mohla si stokrát usilovně připomínat chvíle bezmocnosti, opakovat si, že nebýt nekonečného štěstí či milosti, byla by mu jen ublížila či nejspíše marně zahynula k zármutku jeho i svých nejbližších, ale věděla, že by ho nikdy nemohla nechat odejít někam, kde by o něm nevěděla, kde by mu už nikdy nemohla pomoci. Srdce se jí sevřelo nesnesitelnou bolestí. Sklopila hlavu.

"Tak vidíš, hříbátko moje," broukl něžně. "Já to věděl. Podle všech pravidel hry bych ti teď měl posloužit, abys vzala svou chybu vážně... ale já to stejně neudělám! A právem, protože si vůbec nejsem jist, že jsi udělala chybu. Byla to všechno moje vina. Postavil jsem tě do neřešitelné situace - už nikdy ti nic takového nechci udělat. Tys jednala z lásky a já ti za ni děkuju. Začíná být chladno, zatopím ti trochu." Postavil si v krbu malou hraničku a obřadně na ni přiložil svůj proutek. Počkal, dokud nevzplane, a teprve potom se k ní zase otočil. "Dívej se! Takhle vyhořel můj hněv a žádná moc už ho z popela nevzkřísí. Trpce jsem ho olitoval a i beztoho už vím, že by nebyl tím nejlepším řešením, a ani tehdy, kdyby ses nevímk provínala. Zvolil jsem jinou cestu - budu při tobě věrně stát a v lásce o tebe pečovat, dokud sama neprohlédneš, kdykoli by bylo třeba."

"Ty... ty myslíš, že jsem neudělala chybu?"

"Slyšela jsi."

"Víš to úplně jistě?"

"Kdo jiný to může vědět úplně jistě než ty! Proč se ptáš?"

Povzdychla si.

"Snad jsem neudělala. Snad jsem opravdu měla jít za tebou a pomoci ti, nevím. Ale připadá mi, že jsem jednala hrozně zbrkle a nerozumně. Ublížila jsem rodičům a všem, komu na mně záleželo, a šíleně jsem riskovala - byl to jen dar, že nakonec všechno dopadlo, tak jak dopadlo. A víš, když jsem se pak octla v zajetí... zjistila jsem, že vlastně vůbec nejsem tak statečná, jak jsem si představovala. Jen jsem si myslela, že všechno vydržím, že mi to stojí za to - když došlo k věci, byla bych asi udělala cokoli, jen abych mohla být zase v bezpečí doma... jen už jsem neměla příležitost. Chovala jsem se jako rozmazlené dítě."

"Tohle je to, čeho opravdu lituješ?" tázal se tiše.

"Snad... jenže co jsem vlastně měla dělat?"

"Ach hříbátečko, jak ti mám na to odpovědět!"

"Byl to jen dar, že všechno dopadlo, tak jak dopadlo," opakovala. "Možná bych ho byla přijala i tak. Víš, tvůj otec mi doporučoval čekat a prosit - přemýšlela jsem o tom, ale ne dost. A víš proč? Nebyla jsem dost statečná ani na to - chtělo se mi přehlušit tu bolest, honem něco udělat!"

"Vidíš... vidíš, do čeho jsem tě dostal!"

"Ba ne, to není tvoje vina. Svět je zlý... dějí se na něm zlé věci. Člověk to musí umět řešit tak jako tak!"

"Děkuju ti... máš pravdu, samozřejmě. Tak... tohle je tedy to, čeho opravdu lituješ?"

Ještě chvílku to zvažovala, pak přikývla.

"Ano. Strašně se stydím... ale aspoň si půjdu pro to ponížení na popraviště ze srdce, a nejenom z povinnosti."

"Teď už to nebude ponížení, necítíš to? Přesně v tohle tvůj otec doufal!"

"Myslíš? Mně to tak moc nepřipadá."

"Trest, který přijmeš ze srdce, není hanba, ať navenek proběhne jakkoli. Hanba je ve špině setrvávat a ještě si v ní libovat. Ale tobě teď zvěstuju očistění, pokud jsi ochotná přijmout i to jako dar!" A marnotratně polil obličej, který mu dychtivě nastavila, zbytkem nápoje ze své láhve.

"Vím, bude to zlé," pokračoval pak s účástí. "A po tom, co jsi zakusila, ještě horší. Sotva to dokážu snést - dělal jsem, co jsem mohl, abych to směl vzít za tebe, ale tvůj otec je neoblomný a já uznávám, že má svou pravdu. Ale aspoň budeš tentokrát vědět, že jsi v dobrých rukou - strpíš si své a budeš to mít za sebou a pak už tě budeme jen léčit a utěšovat, hýčkat a opatrovat až do konce života. Buď statečná, hříbátko. Poneseš bolest, abys ochránila jiná taková nerozumná hříbátka před zbrklými činy... Přijmi to jako příležitost vyjádřit své odhodlání raději snést i něco mnohem horšího, než se provinit."

"Pros za mě, abych to dokázala!"

"S největší radostí! Ale ty začínáš!"

Zpečetili její rozhodnutí na místě, zase už kamarádi, opření jeden o druhého jako vždycky. Trvalo to o dost déle než Tinwen čekala... ale bylo to prostě taková úleva, moci být zase jednou upřímná před někým, kdo vždycky naslouchá. Jako by člověk ty uplynulé dny snad ani nežil.

"Poslyš," ozval se pak Laito a něžně ji uchopil za ruku. "Teď bych ti chtěl povědět ještě něco... ale možná ti to v první chvíli bude připadat hrozné."

"Jen mluv."

"Co kdybys... víš, když už jsi dovedla přijmout to, co tě čeká... jako určitý druh kázně či pomoci druhým... nezkusila bys, prosím tě, pro klid mé duše, víš... jen abych věděl, že to v tobě nezůstává jako křivda a nesmyslné utrpení... přijmout stejně i to, co už tě potkalo? Protože přece jen, i když ti to teď tak asi sotva připadá, jsi tehdy byla chráněna, a ne málo. Bylo mi dopřáno zasáhnout včas, víš - nestačili ti..."

Dívala se na něj, jak se jí to snaží vysvětlit, celý nesvůj a s velkými obavami, a najednou to pochopila sama, doopravdy, tak, že ji to zalilo jako nesmírná úlevná vlna, až se celá roztrásla napůl smíchy a napůl pláčem.

"Ale to víš, že ano... samozřejmě! Vždyť co se mi vlastně stalo? Pořádné pokorení, to ano... asi jsem to taky nutně potřebovala... ale jinak? Nestálo to za řeč! A pak... vždyť já si o to skoro řekla - prosila jsem, víš, když už jsem byla zoufalá, že tě nemůžu najít, abych tě mohla zachránit, že pro to ochotně všechno vydržím... a podívejme, jak málo jsem nakonec byla ochotná doopravdy vydržet!"

Přitáhl ji k sobě a objímal, dokud se neutišila.

"Hříbátko moje... hříbátko!" šeptal jí a hladil jí po vlasech. "A co když to bylo obráceně... co když jsi nabídla všechno, ale někdo tě měl příliš rád... přijal s radostí tvou ochotu, ale šetřil tě, jak mohl, abys trpěla co nejméně?"

"Děkuju ti, hříbátko," řekl jí, když konečně zvedla hlavu a usmála se na něj. "Je to pro mě veliký dar, že jsem se mohl dočkat této chvíle... nedovedeš si představit,

jak jsem litoval, že jsem promarnil tu příležitost, že jsem tě nechal tak dlouho strádat tou příšernou vzpomínkou... je to už lepší, vid'?"

"Aby ne! Já děkuju tobě! Moc jsi mi pomohl, opravdu."

Znovu ji krátce přitiskl k sobě.

"Nechce se mi od tebe, ale je už tak pozdě - nepůjdeš si odpočinout? Pomůžu ti rychle usnout a budu venku držet stráž, abys dobře spala."

"Ne, ještě ne. Laito, prosím tě, nezlob se, že se k tomu vracím, ale mě opravdu mrzí, jak jsem se k tobě dneska chovala - a pořád víc, čím víc jsi na mě hodný. Připadám si jako skřeti, víš - tolikrát jsem tě dneska ranila slovem, a naprosto záměrně!"

Udiveně zavrtěl hlavou.

"Neuvěřitelné, jak se dneska chovám! Jako hrom do police! Promiň, hříbátko, nikdy jsem se nechtěl dočkat chvíle, kdy by ses musela mého odpuštění doprošovat tímto způsobem. Nezvládl jsem ti to včas povědět, ale samozřejmě jsem ti ho věnoval už dávno, ze srdce a rád!"

"A co takhle nějakou tu ránu, nedal bys mi? Abych pocítila, že je to opravdu pryč? Nebo... budu muset taky sama?"

Vmžiku ji chytil za ruce.

"Zadrž! Tak to vůbec není! Rána by byla pro mne, kdybych odpustit nechtěl - tobě můžu dát odpuštění okusit mnohem příjemnějším způsobem. Bude mi jen radostí ti tím posloužit, pokud ti všeobecné slovo nestačí a přeješ si věc vyčistit důkladně, krok za krokem."

V tom okamžiku pochopila, do čeho se namočila, ale než se stačila ozvat, už si velice jemně přidržel její hlavu - až jí projel mráz od hlavy k patě.

"Tak! Jsem připraven! Vyznávej - co všechno bereš zpátky?"

Celá zrudla a pevně zavřela oči. Teď už se jí vůbec nechtělo připomínat.

"Není pravda, že chci, aby ses do smrti trápil tím, cos udělal. Přeju... přeju ti samou radost, ať si ji zasloužíš nebo ne. Není pravda, že ti nechci dovolit vzít tvá slova zpátky. Rozumím ti už, vím, jak ti tehdy bylo. A... ó já... tohle je něco příšerného... není, opravdu vůbec, ale vůbec není pravda, že bych po tobě mohla chtít, abys.. nezlob se, já to prostě nedokážu vyslovit podruhé. Víím, jak strašně by ti to ublížilo... proto jsem ti to řekla... nejradši bych se za to propadla hanbou. Ale prosím tě, prosím tě věř mi, že jsem to nebyla já - ne taková, jaká jsem doopravdy - kdo ti byl schopný říct něco takového. Jsi mi dražší a vzácnější než ostatní a strašně mi na tobě záleží a... a..." vyznávala napůl v slzách a potřikrát musela za svou vinu strpět elfí políbení, jen přes prsty, ovšem, ale zas tak lacino jí to neprošlo, neboť jí vzal za ruku a položil její prsty na své, nepochybně ve snaze jí poskytnout co nejsilnější možné ujištění, takže se celá roztrásla jako v horečce.

Po chvíli se utišila, avšak čím více její rozrušení ustupovalo, tím silněji se jí zmocňoval nečekaný dojem, že se mezi nimi cosi změnilo. Také Laito jako by to vnímal. Tak zvláště se na ni díval, pátravě, tak trochu jako by uvažoval, jak jí pomoci, ale najednou nemohl na nic přijít. Z jeho polibků jí dosud mrazilo v zádech, i když už příčinou nebyl dotek bytosti jiného rodu; dosud cítila něhu jeho prstů ve svých vlasech, tak stejnou jako dřív a přece tak jinou. Budeš jediná v mém životě až

do chvíle, kdy nás rozdělí smrt, řekl jí. Vždycky budu usilovat o lásku k tobě a nikdy tě nenechám bez ochrany, pokud to bude jen trochu v mých silách...

"Neměl ses mi tak zavázat," vypravila ze sebe velmi tiše a jako ve snách. "Bylo... bylo to od tebe moc hezké, opravdu, ale nechci to - chci, abys byl volný."

Usmál se, dosud zamyšleně, ale už zase s převahou.

"Ach hříbátko! Dopřej mi aspoň jednou splnit slib, daný tobě, do všech důsledků!"

Tím ji trochu vyprovokoval. Cítila teď už mnohem větší jistotu.

"Ale já to nechci! Totiž... vážím si toho, žes mi ho dal... chceš mě ujistit, že už nikdy nebudu muset prodělat to, co teď... ale představ si, jak mi bude, když si kvůli mně nebudeš moci nikoho vzít... představ si jen to, jak se asi musí cítit někdo, komu tohle slibuješ a přitom jsi v něm nepotkal..."

Najednou nedokázala dopovědět. Dojmy předchozí chvíle se vrátily, nyní ještě silnější. Znovu na ni Laito hleděl jako předtím, plný starostlivosti a touhy pomoci a zároveň v rozpacích...

"Hříbátko..." ozval se konečně tiše, "povím ti teď jednu věc. Nenech se jí nijak trápit ani zatížit - klidně třeba rovnou zapomeň, že jsem ti něco řekl. Ale ne, nezavázal jsem se někomu, v kom jsem nepotkal lásku. Neměj strach - tolik jsem tě neponížil. I kdybych ti dovolil, abys mě propustila ze slibu, nebylo by mi to nic platné."

"Takže... to není jen špatné svědomí a pocit povinnosti, že se mi zavazuješ?"

"Víc se blížilo plnění povinnosti, když jsem se tě chystal opustit! To byla opravdu oběť - samozřejmě, přinesl jsem ji nakonec s radostí, ale bolela přišerně!"

"A víš jistě, že mě máš rád víc než jen jako mladší sestru či kamarádku, kterou musíš ustavičně učit?"

"Já vím, na co myslíš, ale pokus se mi uvěřit. Pokus se pochopit, že jsem selhal právě proto, kolik pro mě znamenáš, když jsem tě tam viděl, v té hrůze."

"Promiň - nechtěla jsem to už připomínat. Já... myslím, že si to dovedu představit."

"Mám tě rád, hříbátko. Moc. Tak, že to pálí jako oheň a opájí jako víno... sráží do skutečné bolesti a pozvedá ke skutečnému štěstí... tak, že jsi pro mě jiná než všechny ostatní - nejkrásnější, nejobdivuhodnější, nejvytouženější na světě!"

"Tolik, že mě opravdu vezmeš příště s sebou?"

"To jsem vůbec neřekl! Ani v nejhorším snu by mě nenapadlo vystavit tě znovu něčemu takovému! Zapomeň na to - ani sám tam nepůjdu. Jen jedna cesta je správná - moje místo je teď tady."

"To nemůžeš udělat! Hrozně bych si to vyčítala. Nemůžeš jen tak zahodit všechno, proč jsi na světě!"

"Ale hříbátko, kdo tu co zahazuje? Co je pro mě nějakých sto let! Věnuju je připravě - bude to tak jen lepší."

"Myslíš?"

"Víš, co mi dnes tvůj otec oznámil? Dal prý vojsku rozkaz napříště skřety zajímat zásadně pokud možno živé a vozit je sem do pevnostního vězení! Nevyčetl mi nic ani slovem, ale učí mě moudrosti. Věci se dají dělat i jinak, než si někdy napoprvé zbrkle představujeme. Možná bych byl i já zahodil svůj život pro nic za nic."

"Takže jim budeš sloužit stejně, ale bez nebezpečí?"

"A ty se mnou, hříbátečko, přesně tak, jak jsem ti slíbil. Budeš mít podíl na mém poslání - nevynechám tě už nikdy z ničeho... budeš-li si to přát." Zasmál se. "Nuda, vid'?" Ani stopa po dobrodružství! Ale užitečné to bude stejně nebo možná víc a nepříjemné taky až až! Příležitost pro nás, abychom ukázali, nakolik to myslíme vážně!"

"Ne, žádná nuda! Já budu jen ráda! Nebude se mi stýskat po dobrodružství, jen když budu vědět, že někde netpíš nebo neumíráš bez pomoci!" Zarazila se a pokračovala tišeji, s větší námahou: "Mám... mám velkou touhu o tebe pečovat a pomáhat ti, víš? Takže když mi teď nabízíš něco takového... nevím, jak rychle všechno půjde, jsem ještě hodně mladá, víš... nediv se, že neskáču nadšením, ale přišlo to na mě prostě moc najednou, ještě to nedokážu všechno pojmout... ale já taky nutně potřebuju zůstat ti nablízku a starat se o tebe a tak ti rozumím a myslím si, že to tak zkrátka budeme muset udělat."

Chytil ji do náruče, bouřlivě a teď už zase beze stopy rozpaků – a vůbec čehokoli víc než nejsrdečnějšího přátelství.

"Hříbátko! V tohle jsem nedoufal, když jsem se dnes chystal za tebou! Každé slovo je málo - nevím vůbec, jak ti poděkovat! Jsi ke mně nesmírně laskavá a věř, že udělám všechno pro to, abys dostala svou příležitost - ať už se to stane jakýmkoli způsobem." Usmál se, když viděl, jak se chystá něco namítat. "Ne, ne, počkej! Vzpomeň si, co jsi sama před chvílí říkala! Rozumíš mi přece, vid', když také já tebe poprosím, aby ses mi nezavazovala, dokud si nejsi jista, že jsi ve mně potkala lásku!"

Povzdychla si a přikývla.

"Tvoje srdce ještě neprocitlo a je to tak dobře. Dej mu čas. A... kdyby náhodou tvůj čas přišel a ty jsi zjistila, že to nejsem já, ale někdo jiný, věř, že budu mnohem šťastnější, když zůstane u jednostranné lásky a jednostranného závazku, než tě získat za takových okolností."

"Ale Laito, kdo jiný by to asi kdy mohl být!"

"Opravdu nikdo? Nu, pak teprve nemáme co ztratit. Ale hříbátko, no tak! Přece nedovolíš, aby ti to zkazilo náladu! Hled', je to úplně zbytečné, já budu mít své v každém případě, a jestli snad maličko okořeněné vědomím, že mi nemůžeš patřit, tím výraznější chuť výsledného štěstí! A také ty budeš mít své - už nikdy ti neodejdu za skřety - budeme spolu pracovat a spolu všechno sdílet - dovolím ti, abys o mně pečovala, jak jen se ti zlíbí..."

Teď už se musela usmát i ona. Věděla, že by nebylo nic platné mu odporovat - a že má vlastně svým způsobem pravdu. Nač se snažit za každou cenu honem něco vyřešit či rozhodnout? Což opravdu nestačí, že už je zase všechno dobré - že už je zase všechno jako dřív?

"Byl to jen zlý sen, vid', " vydechla. "Ach Laito, ani nevíš, jak jsem ráda, že jsme se probudili."

## kapitola 27.

Nazítíi zašla za Faramirem a vyslovila ochotu přijmout jakýkoli rozsudek, který uzná za vhodné - s takovou opravdovostí, že jí sice poskytl veškerou lásku a ujištění, kterých byl schopen, ale pak neodolal a pronesl s určitostí:

"Ten uličník za tebou v noci byl. Oknem."

V té chvíli už se dokázali spolu zasmát.

"Už je tedy mezi vámi všechno v pořádku?" tázal se pak vážněji a Tinwen pocítila, jak se jí krev hrne do tváří.

Něžně na ni pohlédl.

"Byl tak smělý, že ti vyznal lásku?"

"Jak to víš?"

Usmál se.

"Byl za mnou dřív než ty, i když neprozradil, že už o tom s tebou mluvil. Má tě zřejmě opravdu rád a je citlivý jako většina elfů - chtěl ti ušetřit rozpaky."

"Co... co jsi mu řekl?"

Zvedl se, přistoupil k ní a přitiskl ji k sobě.

"Upokoj se. Jak dobře víš, nejsem zrovna velkým příznivcem smíšených sňatků, pokud pro ně nemluví nějaké mimořádné okolnosti - ale nechci tě zlomit násilím a nechci tě odsoudit k samotě. Nedal jsem mu svolení a zatím ani tobě nedávám svolení, aby ses mu napevno zavázala - ostatně podle všeho sama cítíš, že ještě nejsi připravena. Ale řekl jsem mu také, že pokud se pro něj jednou doopravdy rozhodneš, nebudu ti stát v cestě."

To vědomí oboustranného porozumění bylo velmi sladké; dopřáli si delší chvíli, kdy je jen mlčky vnímali.

"Dítě, prosím tě..." začal pak. "Směl bych teď poslat pro králova syna? Žádal mě velmi naléhavě, abych mu umožnil promluvit s tebou aspoň pár slov..."

Ještě ani teď to nebylo snadné, vůbec ne. Cítila však už, že nesmí dovolit, aby se kvůli ní někdo zbytečně trápil. Zhluboka se nadechla a přikývla.

Prince vešel, mnohem vážnější, než ho byla zvyklá vídat, a rozhodně ne tak lehce. Snad to byla ještě únava pátrací akce, násobená několika dalšími probdělými nocemi, snad starost sama.

"Laurien, prosím, snaž se být statečná," začal ztěžka hned po té, co mlčky, jen poklonou pozdravil. "Mluvili jsme o tobě mnoho hodin, ale... Nenesu žádné zvlášť dobré zprávy."

Mlčela, jen k němu pozorně obrátila oči.

"Celý ten případ je mimořádně bolestný," pokračoval ještě sklíčeněji. "Samozřejmě vidíme, o jak těžkou situaci šlo, jak ušlechtilé rozhodnutí tu padlo... a přitom se nedá než postupovat s největší přísností." Znovu si povzdechl a začal přecházet sem a tam po místnosti. "Plná milost je za těchto okolností nemožná. Zmírnění celého rozsudku na žalář, jakkoli dlouhý - nemožné. Uznali jsme samozřejmě za spravedlivé, aby vzhledem k podobnému věku souzené i podobným

pohnutkám padl podobný rozsudek jako v případě Aldariel, jenže k naší nesmírné lítosti méně zmírněný, neboť ona byla neučená dívka z lesů, neznalá zákonů a nevychovávaná k pochopení jejich smyslu. A bez spoluviníka, který směl dobrovolně část vzít na sebe. Ne, k radosti opravdu není sebemenší důvod... a zrovna tak k obavám, že by se postupovalo příliš mírně." Povzdechl si a pokračoval: "Ale dvou úprav se mi přece jen dosáhnout podařilo. Věřím, že je skutečně spravedlivé a nanejvýš patřičné, aby v tomto a podobných případech byl vzat ohled na věk a stav odsouzené - ne tedy jako milost, ale jako zákon sám. Aby tedy... kvítečku promiň, že o tom mluvím tak otevřeně... aby byla odsouzené ponechána alespoň popravčí košile, i když to na tvrdosti trestu může jen máloco změnit..."

Tinwen se napřímila. Tahle zpráva byla až neuvěřitelně dobrá.

V příštím okamžiku klečela u něj a skrápěla mu ruce svými slzami.

"Ach Estwe... ty jsi věděl... ty jsi tak hodný!"

Opatrně ji pozvedl a přitiskl si její hlavu k sobě.

"Děkuji ti za ta slova uznání... jsem šťastný, že jsem tě aspoň trochu potěšil... ale tohle mi prosím tě nedělej, nevíš, jak mi to trhá srdce... obávám se, že teprve zjistíš, jak málo jsem pro tebe vlastně udělal. Laurien, prosím tě..." nepatrně se odtáhl, jen natolik, aby jí mohl pohlédnout do očí, "...myslíš, že bys mi mohla odpustit?"

Div se nezasmála.

"Ale Estwe! Tobě? A co, prosím tě? Žes mi nevyhověl, když jsem zbaběle škemrala, abys mě unesl? Ty promiň, že jsem ti to udělala, a zapomeň, jestli dokážeš! To jsi nemyslel? Tak pak už opravdu nevím... Snad to, že jsi mě tak laskavě upokojil a dovezl sem? Nebo to, že ses tolik snažil mi pomoci, i když jsem ti vůbec neprozradila, co se chystám udělat?"

"Pozdě jsem se snažil!" přerušil ji nešťastně. "Věděl jsem kolik dní, že půjde a proč - a našel jsem řešení, až když byl na cestě - a ty s ním!"

"Takže to byl tvůj nápad, to aby se skřeti zajímali živí! Hned jsem si to mohla myslet! Děkuju ti, Estwe - ty ani nevíš, jak moc ti děkuju! Zachránil jsi mu život!"

"Tys mu zachránila život! Já selhal, když jsem to mohl udělat, a mnohem snáz!"

"Za to přece nemůžeš, že tě to napadlo až pozdě!"

"Kdybych ho měl tak rád jako tebe, však ono by mě to napadlo dřív! Byla to moje odpovědnost, na něco přijít - měl jsem ji... měli jsme ji od chvíle, kdy se na nás obrátil se svou záležitostí. Můj otec to cítí podobně... mám tě poprosit i jeho jménem... i když já jsem na tom samozřejmě hůř, vždyť jsem s ním ve smlouvě a tak dobře už ho znám! A ještě ke všemu jsme se teď octli v roli tvých soudců, zrovna my!"

"My měli zoufale málo lásky k jednomu krásnému elfimu dítěti," ozval se Faramir ztěžka, ale pevně. "Ona přestoupila zákon. Není tak nesnadné posoudit, kdo se provinil víc, ale ona našťástí soudce nepotřebuje - podřizuje se spravedlnosti dobrovolně. Nám nezbyvá, než udělat totéž - však budeme trestáni až dost spolu s ní."

Tinwen přistoupila k princovi a vzala ho za ruku.

"Estwe... jestli mě máš opravdu rád, jak jsi říkal... ještě víc než Laita... splň mi jednu prosbu."

"Ach Laurien..."

"Nu ano, přesně tak. Už se tím netrap. Zapomeň úplně... zapomeň úplně na podíl, který si myslíš, že na tom máš. Můj otec má pravdu - jdu do toho dobrovolně. Víím, že je to potřeba!"

Hleděli na sebe a věděli, že si rozumějí. Na nich samotných nezáleží v první řadě. A nezáleží ani na "lidu" jako takovém. Záleží na lidech, na každém jednotlivém člověku.

Po delší chvíli, oči stále upřené do jejich, poklekl tentokrát on před ní, zvolna a půvabně, a než se stačila vzpamatovat, dotkl se rty špiček jejich prstů.

"Má paní... a dobrá paní svého lidu. Tužil jsem to od začátku, ale teď to víím."

"Ale Estwe vstaň, co mi to děláš! To se ví, že to tak cítím - ostatně hodně jsem se naučila od tebe. A udělat katastrofální chybu mi to stejně nezabránilo!"

"I ti nejlepší někdy udělají chybu," odpověděl vroucně. "I ti nejlepší musí někdy podstoupit trest, a často ten nejkrutější. To na úctě a lásce, kterou si zaslouží ušlechtilé srdce, naprosto nic nemění. A ano, s tím souvisí druhá změna, které se mi podařilo dosáhnout. Uznali jsme za vhodné, aby odsouzený, který svůj trest vidí jako spravedlivý a je rozhodnut ho přijmout, nebyl upoután, ale směl ho podstoupit svobodně..."

Tinwen vytřeštila oči. Ano, tohle je bezpochyby od něj také krásné, ale nečeká od ní přece jen příliš?

"Samozřejmě s tím, že smí požádat někoho blízkého, aby ho podržel."

"Můj pane..." ozval se váhavě Faramir.

"Vím. Elfy musíme vyloučit... a mne žel zrovna tak. Nesmíme vzbudit v lidu dojem, že se tu poskytují nějaké nadpřirozené výhody. Avšak je zde ještě kdosi, kdo, ač pouhý člověk, může to břemeno vzít na sebe a poskytnout značnou míru čestné podpory morální..."

Tinwen s Faramirem na sebe pohlédli, užaslí, zděšení, a přece svým způsobem šťastni. Ano, bude to tvrdé pro oba, a přece nesmírná útěcha... a jako vyjádření skutečné ochoty ctít spravedlnost přesně to pravé.

"Děkuju, Estwe," vydechla Tinwen. "Ty vůbec nevíš, jak moc..."

"Kéž bych pro tebe dokázal udělat daleko víc... a třeba i skrze utrpení, tak jako ty pro něj! Vážím si tě tolik, že přímo hořím touhou vidět tě už v postavení, jaké si zasloužíš..."

Ještě před okamžikem se jí zmocňovala závrať - teď se musela zasmát.

"Přijdeš mě navštívit v žaláři, můj pane?"

V jeho očích okamžitě vyčetla tolik soucitu, že se až zastyděla, že mu to takhle připomíná.

"Bud' si jista, naprosto jista, že při tobě budu stát ve všem, čím budeš procházet," odpověděl s velkým důrazem.



## IX.

# Léčení

kapitola 28.

Tak byli otec a dcera odkázáni pouze jeden na druhého a útěchu, kterou mohli jeden druhému poskytnout v těžké chvíli. Nikomu z elfů nebylo dovoleno se přiblížit, dokonce ani Laitovi, kterého velmi hnětlo, že se nemůže postavit ani symbolicky do pozice spoluodsouzeného. Vyrovnal se s tím po svém: ctil všechna nařízení, dokonce ani nezpíval, podnítil však shromážděné, aby začali zpívat sami, písně o princeznině šlechtném činu a odvaze, které mezi nimi předtím sám rozšířil. Nikdo z davu tam nestál jako škodolibý divák: ten den byli všichni jedno v obdivu a touze podržet a potěšit.

Princeznina ošetřování se ujal Tuilindo - měl v tom volnou ruku, neboť kníže rozhodně hodlal své dceři poskytnout tu nejlepší možnou péči a navíc nestál o to, aby zůstala poznamenaná do konce života – a protože tomu tentokrát nic nebránilo, odvezl si ji okamžitě k sobě domů. Tam ležela sice zpočátku v bolestech a horečkách, avšak obklopena sladkou vůní lesa a písněmi, jejichž kouzlo jí pronikalo i do snů a do všeho utrpení; a ovšem i nejněžnější péčí bytostí, které ze srdce milovala. Občas rozeznávala jejich tváře, jak k ní připlouvají a zase se vzdalují jako ve snu: Tuilinda, Melwen, Laita, něžnou stříbrovlasou Alalme, nejstarší Tuilindovu dceru, nyní asi čtrnáctiletou, a občas i některé z mladších holčiček. Někdy dokonce i maminku. A velmi často přicházel ještě někdo, kdosi, o kom si nejasně uvědomovala, že by ho měla znát, ale nevzpomínala si, odkud. Oblečený byl v entím jako většina členů Melweniny rodiny, to ano, postavou by odpovídal Timpemu či Ruirinovi... ale vlasy měl na ně příliš tmavé. Do tváře mu většinou neviděla, neboť u ní především bděl za dlouhých nocí, vždycky připravený jí posloužit, zatímco přes den pokorně a ochotně přísluhoval Tuilindovi, ačkoli byl nejméně tak zběhlý v ranhojičském umění jako on - pouhý dotek těch prstů přinášel citelnou úlevu.

Když se jí trochu ulevilo, všimla si, že leží v něčem nepopsatelně nádherném. Vyrobili pro ni zvláštní lůžko, zavěšené ve větvích odděleně od hlavní podlaže, aby měla dostatek klidu. Bylo zřejmě lehounké, jak tomu u elfích výrobků bývá, ale velmi prostorné, po stranách se stupačkami, aby se měli ošetřující na co postavit. Pod sebou i na sobě měla peřiny, plněné vlnou z Elanořiných oveček, hřejivé, nadýchané a pružné - vyvolávaly v člověku dojem, jako by plul v oblacích. Tento dojem ještě zvyšovaly přehozy z bílé krajky, skvostné jako zimní květy na oknech. Ani dva z nich

nebyly stejné - mohla si je prohlížet nekonečně dlouho, jak tak ležela a vítr ji lehounce kolébal. Nad sebou měla zřejmě jakousi střechu - věděla to, neboť tu nejednou zažila déšť - ale neviditelnou, takže ji hra zlatého listí ve větru obklopovala ze všech stran a ačkoli ji nemohla sledovat směrem vzhůru, jak to měla nejraději, těšila a obšťastňovala ji svou krásou víc než dost.

"Co tě to napadlo, uložit mě do takové nádhery?" zeptala se Tuilinda při první příležitosti.

"To abych ti vynahradil ponížení, které jsi zakusila, když jsi zachraňovala moje dítě, víš?" odpověděl Tuilindo tichounce - věděl, že je raněná víc očima než bičem, a víc než jednou. Tu se její vzpomínky otevřely a ona poznala, že bolí nesnesitelně.

"Promiň... nechci brečet," omlouvala se se zaťatými zuby.

Zasmál se, přisedl si vedle ní a položil jí prsty do vlasů.

"A co tedy chceš?" tázal se. "Dusit to v sobě, když vedle tebe sedí někdo, kdo prahne po tvém uzdravení?"

A tak jí nezbylo nic než plakat, zhluboka a dlouho, dokud se všechna bolest nedostala na povrch a její srdce se neuklidnilo. Pak teprve jí blesklo hlavou, že těmi slovy nemyslel sebe.

Otočila hlavu a čekala, že bude Laito sedět z druhé strany.

Neseděl.

Místo něj tam spatřila znovu onoho neznámého ranhojiče - nyní však ho poznala okamžitě a až to v ní zacukalo odporem. Ovšem, slíbil jí to předem - počítala s tou možností, dokud jí horečka nezatěmnila mysl - ale neuvědomila si tehdy, že to bude takovéhle. Kdyby jí sloužil svým pokojem z dostatečné vzdálenosti, asi by to přijala s vděčností; přímý kontakt znamenal zážitek docela jiného druhu. Nechtěla ho tu mít, aby ošetřoval rány, způsobené veřejnou exekucí... aby se jí díval do obličej, opuchlého dlouhým pláčem. Copak ji nikdy nepřestane pronásledovat v těch nejhůř pokořujících momentech jejího života?

"Hned odejdu, budeš-li si to přát," řekl tiše a v tom okamžiku si to přát přestala, znovu očarovaná jeho hlasem. "Ale chceš-li být aspoň trochu milosrdná, zkus mě tu snést. Nevím vůbec, jak bych tohle vydržel, kdybych ti nesměl aspoň poskytnout pomoc, o které vím, že ti ji nikdo jiný dát nemůže." Podal jí šátek, napůl namočený ve studené vodě, aby si mohla otřít obličej, a pokračoval: "Je to pro tebe těžké, vid'?" Skoro bys mohla začít mít pocit, že máš na mně smůlu vždycky, když se ti něco nedaří. Ale třeba se takové chvíle ještě promění v něco krásného, když na to budeme dva... jako ten tvůj první ples, vzpomínáš?"

Hvězdy v jeho očích... jako světla tenkrát v sále. Jestli ji chce poctivě přesvědčit, neměl by ji zároveň takhle mámit... ale krásné to je, to se mu nedá upřít.

"Myslela jsi, že jsi neobratná, a přitom jsi půvabem svého pohybu okouzila všechny přítomné," připomínal. "Všechny, zdůrazňuji, ne všechny až na jednoho. A teď si myslíš, že nevypadáš moc hezky, a ten jeden se dívá na tvé srdce a žasne nad tvou krásou. Cítíš se zahanbena trestem, který jsi musela podstoupit za naprosto podružnou chybu v jinak obdivuhodném jednání, a zapomínáš že se nepotřebuju nijak přemáhat, abych si tě vážil. Opravdu! Rozumím tvým pocitům, ale snaž se pochopit, že lidi kolem tebe prožívají události trochu z jiného úhlu!"

"Ale no tak dobře," broukla. "Věřím ti. A díky. A poslyš, když jsme tak u toho... Víš, já už si na to celé dost jasně nevzpomínám... křičela jsem moc?"

"Holčičko moje milovaná, při tomhle často křičí i chlapi!"

"Víš, co se mi tenkrát na tom plese líbilo nejvíc? Tvoje snaha o upřímnost!"

"Nepodezírej mě tak rychle! Chtěl jsem ti opravdu něco sdělit, ne zamlčet!"

"Tak promiň a čekám na odpověď!"

Malinko sebou cukl při té vzpomínce.

"Dlouho jsi nekřičela," řekl pomalu. "Byla... byla to skoro úleva, když jsi konečně začala."

"Ano," přitakala zamyšleně. "Už vím... přišla pak taková chvíle, kdy už mi začalo být všechno jedno..."

"Nakolik mohu posoudit, vedla sis obdivuhodně i v téhle věci," ujist'oval ji s náznakem humoru. "Můžeš být úplně klidná. Jen bych rád, kdybys ve mně... aspoň jednou, v budoucnosti... měla někoho, před kým se nebudeš snažit svou bolest skrývat... u koho ji budeš moci třeba i nahlas vykřičet, když budeš potřebovat."

"No... tak já to zkusím."

"Nechtěl bych, aby ses musela násilím nutit! Důvěra vyžaduje čas, já vím... jen nouze mě vede k tomu, abych tě takto prosil."

"Snad máš přece jen na trochu důvěry právo, po všem, co už jsme spolu prožili! Stěžovat si na tebe opravdu nemohu! Asi... asi to bude opravdu můj osud, že na tebe narazím vždycky, když mi je nejhůř - poprvé jsi mě vlastně přijel taky léčit..."

"Ne! To nebylo poprvé. Dávno předtím jsme spolu stáli v jarním lese, spojení tak dokonale, že jsme nepotřebovali mluvit... to leží mnohem hlouběji! Právě proto tě mohu léčit - tvé tělo i tvá duše jsou pro mě jako vlastní!"

Mluvil tak, že v tu chvíli měla jen krůček k tomu naplno prožít, že ji doopravdy miluje.

"Ano," vydechla. "Máš pravdu - sama to cítím."

"Takže... už ti tolik nevadí, že jsi přede mnou vyplakala své zážitky z hor?" zeptal se opatrně.

Neřekl nic víc, ale jí se náhle zmocnilo ošklivé podezření. Jestli rozuměl Tuilindově narážce takhle, musí aspoň něco vědět! To přece ne... přece aspoň tohohle by mohla být ušetřena! Jak to, že ví? Jak ji mohl Laito takhle zradit?

"Já za to ale opravdu nemohu," omlouval se velmi pokorně a sklíčeně. "A Laito už vůbec ne. Však víš, v jakém stavu se odtamtud vrátil. Trpěl pak pár dní zlými sny a hodně křičel ze spaní - dalo mi dost práce, než jsem ho z toho trochu dostal."

"Promiň," vypravila ze sebe zahanbeně. "Hrozně jsem vám křivdila. Když ono ale tohle..."

Usmál se.

"Chceš znát můj zorný úhel - jen tak pro zajímavost?"

"No třeba."

S velikou úctou a něhou uchopil její ruku do své.

"Pro nic tě neobdivuju tolik jako pro to, že jsi dokázala nasadit život za druhého tímto způsobem a za tak strašných okolností! Že s tebou skřeti nakládali podle své přirozenosti, je jejich problém, ne tvůj."

"Tobě se to řekne!" namítla nešťastně.

"Já vím. Nesnažím se zlehčovat tvoje pocity. Jen chci, abys věděla, co je důležité pro mě. Nějaké skřetí řádění nemůže mou úctu a lásku k tobě ovlivnit ani v nejmenším."

Hleděl jí zblízka do očí - tomu nemohla nikdy odolat - a ona si odevzdaně povzddechla a přestala se trápit. Už to stejně ví - už došlo k nejhorsšímu, tak nač se s tím dělat těžkou hlavu. Je to vlastně opravdu úleva, mít v něm už zase někoho, před kým může prostě být sama sebou. Stříbro jeho očí se stalo zrcadlem, v němž viděla svůj odraz v jeho duši - odraz nezhyzděný zarudlýma očima ani potupou, kterou prošla, ani její nezralostí a vznětlivostí - ne snad proto, že by je slepě přehlížel, ale proto, že je vyrovnával nesmírným porozuměním.

Zvykla si podivuhodně rychle. Během příštích dvou dnů se i poslední stopy pokoreň před někým, na koho chceme udělat dojem, beze zbytku vytratily.

Pravda, do značné míry to bylo způsobeno tím, že ho prostě potřebovala. Ani Tuilindo ho nedokázal tak docela nahradit. Horečka se ráda vracela a rány vždycky pálily víc, když králův syn nadržel u jejího lůžka stráž - sotva se jí dotkl, ba jen se přiblížil, dělalo se jí lépe i bez čajů a obkladů. Bylo to tak citelné, že brzy musela vynaložit mnoho statečnosti a ohleduplnosti, když ho chtěla přemluvit, aby si šel aspoň chvíli odpočinout.

Ne že by byla nyní prosta jakékoli touhy být pro něj přitažlivá - jakékoli tísně či vzrušení. Tohle stvoření se stříbrnýma očima, po elfim krásné a po lidsku ohnivé, natolik moudré a silné, že proti němu byla docela bezbranná, ale zároveň laskavé až na dno duše, jí dokázalo pořádně rozbušit srdce - a tím víc, čím víc si zvykala na myšlenku, že se mu líbí. Na jednu stranu si to nechtěla připustit - vážila si Laitova a otcova rozhodnutí, ale chtě nechtě se v ní zároveň probudila jistá tvrdohlavost a začala se cítit jako už Laitovi zaslíbená - na druhou stranu se tomu nedovedla bránit. Mráz jí běhal po zádech, sotva na ni princ promluvil či se na ni zadíval - měla chuť někam utéct a schovat se a často doopravdy ukrývala hlavu v loktech či předstírala spánek - a když u ní náhodou nebyl, čekala na jeho návrat se směsí hrůzy a nedočkavosti.

"Pomalů, jen pomalů a opatrně!" nabádal ji dobromyslně. "Dávej si pozor na své srdce! Pohled do očí, pěkná slova, pár prostínských odhadů - to by dokázal kde kdo. Věnuj svou přízeň teprve tomu, o kom se přesvědčíš, že za něco stojí!"

Cítila, že jí maličko škádlí, možná trochu pyšný na silné dojmy, které v ní vyvolává, a v duchu se občas pěkně dopálila - vždyť si neustále namlouvala, že nemá pravdu - navenek však na sobě nedávala nic znát. Za prvé se tomu silou bránila, nechtěla se zase tak shodit; za druhé vyrostla v Laitově společnosti a přijímat žerty byla zvyklá; a pak, cítila i to, že to větším dílem myslí dobře. Záleží mu na ní, chce pro ni to nejlepší, chce ji chránit, třeba i před sebou samým - a zároveň chce mít pocit, že si ji opravdu získal a zasloužil. Pokud je v něm nějaká pýcha, kloní se mnohem spíše tímto směrem: touží po velkých činech, klade si jen ty nejvyšší cíle - a koneckonců to vnímá i jako svou povinnost, vždyť je jediným dědicem krále.

Zároveň však měl v sobě jejich vztah i nesmírně příjemnou, pokojnou složku. Měli spoustu času spolu mluvit. V těch prvních dnech, kdy už jí nebylo vyloženě zle, ale ještě nesměla příliš často vstávat, neměla vlastně co jiného na práci - a králův syn

s ní trávil celé hodiny. V noci někdy Tuilindo ještě zaskočil, ale od rána do večera teď už většinou velkoryse přenechával všechnu péči i zábavu mladým. A princ častokrát nasadil své osobní kouzlo na to, aby překonal její okouzlení - aby zapomněla na všechno kromě vědomí, že je s někým blízkým, a mohla si s ním prostě popovídat. Už dřív si snadno rozuměli - nyní se dostali hlouběji. Když už tak jako tak znal i to nejhorsí, proč se mu nesvěřit se vším, co potřebuje někomu povědět?

Laito za ní arci chodíval také. Poprvé po tom, co začala vnímat, přišel jednoho večera ve chvíli, kdy se slunce sklánělo k západu; tak lehce, že to vůbec nepostřehla. Teprve když otočila hlavu, spatřila ho, jak sedí vedle ní a dívá se na ni. Když spatřil, jak se celá rozzářila, usmál se na ni, ale neřekl ani slovo a díval se na ni dál a ona delší chvíli také nedokázala promluvit, protože ten pohled byl krásný. Díval se na ni jako na cosi posvátného a nedotknutelného, jako na elfí princeznu nebo zlatý strom - díval se na ni tak, že by ve srovnání s tím neznamenal naprosto nic, kdyby jí v tu chvíli ležel u nohou celý svět. A čistota, úcta i něha, kterou jí očima sděloval, pomalu vstupovala do jejich vzpomínek a dotýkala se jich - vyrovnávala škodu jimi způsobenou.

Konečně se nabažila toho pohledu a oslovila ho a povídali si, dokud jí nepřemohla únava - poprvé po dlouhé době si zase jen tak povídali, zbaveni břemene Laitovy minulosti i strašlivého rozhodování i strastí nedorozumění. Nechtělo se jí vůbec přestat a pusit ho od sebe.

"Čeho se bojíš?" řekl jí, když pozoroval, že už sotva udrží víčka. "Nezavázal jsem se ti snad do konce života? Budu u tebe, sotva zítra otevřeš oči."

A skutečně tam byl a snažil se o ni pečovat nejvíce ze všech, až o něj začala mít starost.

"Laito, měl bys raději odpočívat," domlouvala mu. "Vždyť jsi zřízený víc než já! Dost už na tom, jak ses kvůli mně přepínal ty první dny..."

Nedokázala dopovědět, neboť se na ni zase díval, tak jako včera.

"Není to už tak zlé," usmál se konečně. "Ale i kdyby bylo, chci ti sloužit i v bolestech. Cítím, že to bude jen malá náhrada za to, abys mi odpustila."

"Ale, vždyť to už jsme všechno dávno vyřídili," protestovala důrazně.

Pozvedl ruku. "Nepochybuju o tvém slově. Mám teď na mysli něco jiného, víš? Něco mnohem horšího. Myslíš, že už jsi dost silná, abys to unesla?"

"Mluv! Chci, abys měl klid!"

Přiklekl na stupačku vedle lůžka a pohlédl jí zblízka do tváře.

"Moje milované hříbátko, snaž se mě pochopit. Dlouho jsi při mně stála, dlouho ses snažila mi pomáhat, ale teprve teď doopravdy víš, z čeho. Tam, kde jsi byla, v té černé díře... tam jsem byl taky, mnohokrát, v roli tvých trýznitelů. A většinou jsme to dotáhli až do samého konce - nebylo nikoho, kdo by naši oběť vysvobodil. Uvědomuješ si to? Můžeš mě ještě vůbec snést? Pokud ne, budu to respektovat, ale pokud se o to přeje jen chceš pokusit... pak tě prosím za odpuštění, jejich jménem i svým."

Pokud něco nemohla snést, byla to bolest v jeho tváři, když to říkal.

"Mám tě ráda, Laito," řekla vážně, možná až trošku vyčítavě. "Se vším všudy tě mám ráda a ty to dobře víš! A nebyl jsi to ty, kdo mi ublížil, říkej si, co chceš. Ale jestli to opravdu cítíš takhle, budiž, odpouštím - a kdyby ti bylo zatěžko tomu věřit,

udělám všechno, abych ti to dokázala - i kdybys žádal, abych se vrátila k tamtém a řekla jim to osobně!"

Ale vzápětí ji ta vzpomínka znovu zasáhla naplno a znovu musela plakat, dokud to ze sebe nedostala.

"Promiň," řekla konečně. "Neudržela jsem se. Ale co jsem řekla, to platí!"

"Dobře jsi udělala, že jsi dala slzám volnost," odpověděl. "Myslíš, že nevím, jak to potřebuješ? A neboj," usmál se, "tak těžký důkaz po tobě žádat nebudu. Věřím ti a děkuju ti ze srdce i bez důkazu."

Znovu se na ni zadíval a velmi uctivě jí líbal špičičky prstů, každou zvlášť, dokud necítil, že už v ní krásné dojmy naplno přehlušily ty ošklivé. Od té doby spolu trávili čas každý den. Tinwen nechtěla připustit, aby se Laito namáhal, ale dovoľovala mu, aby jí dával najevo svou úctu a lásku, a byla vděčná za každou chvíli k rozhovoru. Zpočátku hodně odpočívali, ale brzy už se vydávali aspoň na kratší procházky zářivě barevným lesem. Někdy byli sami, někdy byl princ s nimi, ale to nijak nevadilo. Oba Tinwenini nápadníci dobře věděli o sobě navzájem, ale oba dva se dokázali chovat tak, že to nijak nenarušovalo pohodu mezi nimi. Vrátily se staré dobré dny přátelství ve třech - sdíleli spolu své plány a očekávání do budoucnosti a cítili se přitom jeden druhému tak blízko, že si vyložené připadali, jako by všechno, co v nadcházejících dnech čeká kteréhokoli z nich, měli prožívat společně.

Princ se ale poměrně brzy musel rozloučit. Tinwen věděla stejně dobře jako on, že je třeba, aby byl nesmírně opatrný na všechno, co by se dalo vykládat jako stranění přátelům či pocta a co by způsobilo, že by i přes její utrpení byl dopad celého případu na veřejnost právě opačný, než zamýšleli; i v Tuilindově rodině trávil čas na zapřenou a teď už ho povinnost volala zpátky ke dvoru. Pravda, měl často ve zvyku zmizet i na více dní a pomáhat potřebným, byl to jeho způsob, jak spojit svou touhu po svobodě s odpovědností příštího krále a jeho otec i všichni ostatní to plně respektovali; tentokrát však byl pryč téměř třikrát déle než obvykle. Laito s Tinwen ho spíš trochu postrádali, než aby se radovali, že jsou konečně sami - tak dovedl být milý; o potěšení ze společných rozhovorů však ovšem nepřišli a Tinwen se přece jen trochu ulevilo, že už nemusí prožívat stavy rozrušení a okouzlení. Za žádnou cenu si nepřiznávala, že se jí po nich v koutku duše přece jen maličko stýská.

Pak nastal den, kdy už byla úplně v pořádku a přišel čas nastoupit do vězení. Ale teď už to ani nebyla škoda - lesy mezitím ztratily svůj slavnostní šat a na kraji ležely zimní mlhy. Večer předtím, než se vrátila na hrad, pro ni Melwen připravila slavnostní večeři: na rozloučenou, ale možná ještě mnohem víc jako poděkování za Laitovu záchranu. Melwen nedovedla vyjádřit svou vděčnost mnoha slovy, ale její mladší přítelkyně z ní teď cítila ještě větší něhu než dřív; a časem si víc a víc uvědomovala, že její bolest není první příčinou. Teď ji sledovala, jak vytahuje to nejlepší, co má, a vynakládá všechno své umění, aby z toho upravila ty nejchutnější pokrmy a ozdobila je co nejkrásněji. Tuilindo pracoval s ní, stejně pěkně a s potěšením, jako když kdysi uklízel Tinweniny komnaty. Občas vypadali, že spolu tančí, občas, že si spolu hrají, a občas to přerostlo ve zjevné škádlení. Tinwen sama nesměla na nic ani sáhnout, ale byla pro ni radost se na ně jen dívat, dokud jí nezakázali i to, aby se konečný výsledek mohl stát překvapením.

U večere pak našla na svém místě maličký balíček v hedvábné látce. Když ho nedočkavě otevřela, spatřila známý bílý prstýnek s koníčkem v kameni. V první chvíli jí radostí až bodlo u srdce, ale vzápětí si uvědomila, že musí odmítnout. Je to slovo vděčnosti, kterého si vždycky bude vážit - ale přijmout od Melwen takový dar by už bylo příliš. Vzhlédla, poněkud poplašeně, ale Melwen se jen krásně usmála a mlčky pozvedla ruku, na které zářil její prstýnek jako vždycky. Tinwen zatékala očima z Tuilinda na Laita a zase zpátky. Oba se smáli.

"Tak asi," řekl Laito. "Oba jsme velmi potřebovali nějak ti poděkovat. A Koire přispěl také svým dílem. Sám bych nedokázal víc než vnější podobu... a noci ve vězení budou určitě nepříjemné. Ani teď ovšem nevíme, zda bude mít stejnou moc, ale nechť je aspoň prosbou za tebe, kterou budeme večer co večer všichni tři obnovovat."

## kapitola 29.

Až na to, že jí povolil léčení, Faramir svou dceru skutečně nešetřil. Když se přihlásila ve vězení, odvedli ji do kamenné kobky, vybavené pouze holým prknem na spaní a džbánem na vodu, s jediným úzkým okénkem až u stropu. Zde měla trávit čas až do zimního slunovratu. Okovy jí nenasadili, ale i to odpovídalo zvyklostem - podobná opatření se týkala pouze těch vězňů, kteří byli nebo by mohli být nebezpeční svému okolí.

Když za žalárníkem zapadly těžké dubové dveře, zůstala stát uprostřed cely a poněkud sklíčeně se rozhlédla po tom šerém, nevábším sklepení. Ještě že jsou věžňové ponecháváni ve vlastním oblečení - bez entích věcí a pláště, kterým ji Tuilindo starostlivě vybavil, by jí tu syrový chlad brzy zalézal až do morku kostí. Ale co, co jen tu bude celé dny dělat?

Náhle si všimla, že její okénko cosi zastínilo, a vzápětí se odtamtud ozvalo slabounké zamňoukání. Vzhlédla. Na kameni nad její hlavou se krčilo malé rezaté koťátko a polekaně nahlíželo dolů.

"Ale jdi ty, čičo," řekla mu laskavě. "Spletla sis cestu. Tudy nemůžeš - musíš ven, víš?"

Kotě se na ni podívalo a znovu zamňoukalo.

Hlupáček! Jenže jak mu pomoci? Když se postavila na špičky, sotva na okno dosáhla - a pryčna byla pevně zapeštnána ve zdi, z té to rozhodně nepůjde. Natáhla se, co nejvíc mohla, a pokoušela se ho prsty pošouchnout směrem ven. Jenom ji chytalo dráčky, jako by si s ním hrála. A najednou hop! měla ho za krkem. V příštím okamžiku se k ní začalo lísat a příst jako o život.

Posadila se na pryčnu a začala ho hladit. Byl to kocourek, asi měsíc starý, rezatý a bílý, s modrýma očkama. Líbil se jí a byla vděčna za to vyrušení. Nu co, tak si ho tu chvilku nechá. Až přijde žalárník, poprosí ho, aby ho vynesl ven, tak to bude nejjednodušší.

Hodina jí uplynula jako voda. Pak se ozvalo zarachocení klíče v zámku. Ohlédla se. Ve dveřích stál Laito a samozřejmě se tvářil, jako by se to rozumělo samo sebou.

"Ty - ty smíš dovnitř za mnou?" vydechla.

"Nu, na chvilku ano," odpověděl. "Jak víš, umožnili mi velice laskavě, abych se tu v části vězení věnoval své práci, tak se za to žalárníkovi odvděčuju tím, že mu trochu pomáhám. Tady máš dnešní přiděl chleba a čistou vodu." Podržel chleba chvilku v rukou, aby jí tu vězeňskou stravu trochu osladil. "Z vody ti udělám entí polívku, ať máš pořádnou výživu."

"Laito, prosím tě... zabloudilo mi sem nějaké kotě - nevynesl bys je na nádvoří?"

"Ale s radostí! Jenže to bude možná málo platné, víš? Naučil jsem ho tvoje jméno - možná ti sem vleze zas."

"Uličníku! Je to od tebe strašně hezké, samozřejmě, a musím přiznat, že mi to opravdu pomohlo, ale copak tohle můžeš tomu zvířeti dělat?"



"Je to kočka - bude šťastná, když bude cítit teplo tvého těla a tvé pohlázení. Samozřejmě ji občas dáme proběhnout, ale jinak jí to tady neuškodí. No, každopádně ti tu něco pro ni nesu, kdybys náhodou potřebovala." Postavil jí k jedné stěně misku s mlékem a bedničku s pískem.

"Tak... tak ti tedy děkuju... ale stejně mám pocit, že bych teď neměla mít žádné výhody..."

"Nu, to si taky myslím! Ještě žes mi to připomněla! Naopak bys měla konat skutky kajícností, například pilně pokračovat ve svém studiu, vid'? Tady ti nesu dva svazky gondorského práva - večer si tě přijdu vyzkoušet."

"Mizero!"

Musel před ní utéct na chodbu.

"Pozor! Když budeš nebezpečná, dají tě do želez!" varoval jí na rozloučenou.

Ale když otevřela první z knih, které jí přinesl, zjistila, že to jsou příběhy nejstarších časů, nádherně zpracované, všechno v queništině, s iniciálami a miniaturami tak úchvatnými, že pochybovala, že byly malovány lidskou rukou. Večer ji Laito našel schoulenou do klubíčka na pryčně, s knihou v ruce a kotětem po boku, celou ztuhlou od dlouhého ležení. Zarachocení klíče v zámku ani nepostřehla.

"Hm! To jsem si mohl myslet!" poznamenal káravě, když viděl, že druhý svazek, kterým byl opravdu obšírný zákoník, vůbec nevzala do ruky. "To já jsem studoval gondorské právo velice pilně v každé volné chvíli. Konat skutky milosrdenství ve vězení smí kdokoli a bez omezení, jen se musí veškeré přilepšení spravedlivě rozdělit mezi všechny vězně. To jsem také poctivě udělal, i když jsem všem nedal úplně totéž." Postavil před ní košík s hroznem vína, dvěma jablky, kusem sýra a malou miskou ořechů v medu. "Mám tu už první skřety, víš, ty tři, které jsem prohlásil za své osobní zajatce, a několik dalších. Těm jsem koupil pár kostí od řezníka - za tohle by se mi pěkně poděkovali."

"Ale Laito! To tě muselo stát hrozně moc - podělit takhle štedře celou pevnost!"

"I co - šperky vynášejí dost, i když nejsou zrovna kouzelné. Přes noc si vždycky něco vydělám - a ještě ti přitom můžu pod oknem zpívat!"

"Snad nechceš říct, že to tak budeš dělat pravidelně?"

"Aby ne! Myslíš, že bych měl sílu tě tu nechat o vězeňském chlebě, po tom všem?!"

Povzdychla si - věděla, že mu to nerozmluví.

"A nemohla bych ti třeba aspoň pomáhat? Stejně tu nemám co dělat!"

"Díky, hříbátěčko, zkusím něco vymyslet. Ale teď dost řečí, musíš se přece taky vykoupat!" Vrátil se na chodbu a vtáhl dovnitř veliký škopek a dva džbery s vodou. "Teplá voda na mytí se vězňům zásadně nepovoluje, ale to tobě naštěstí tolik vadit nebude," pokračoval a přilil do vody cosi, čím se nádherně rozvoněl vzduch v celé kobce.

"Laito...! Snad nechceš tvrdit, že jsi dnes připravoval i lázeň všem uvězněným!"

"To si piš! A skřetům zejména! Jsou v okovech, takže se nemohli bránit. Z násilí mě nepodezírej, ale vydrhl jsem je důkladně - však to zoufale potřebovali. Jsou s čistotou hrozně na štíru!"

Chvíli ji proháněl po cele, aby ji rozhýbal, ale na vlastní koupel pustil dovnitř její maminku. Nebylo to vlastně tak nutně potřeba, v tělesném slova smyslu, ale hodně se spolu nasmály a trochu i nacákaly a obě to potřebovaly jako sůl. A maminka ji ovšem moc ráda posloužila po koupeli, aby měla jistotu, že její dítě nebude strádat zimou v tom sklepení. Teplá voda na mytí byla vězňům zapovězena, ale o tom, že jim nikdo nesmí zahřívát špičky nohou v dlaních, zřejmě v zákoně nic nestálo. A trochu si přitom i povídaly, málo slovy a ostýchavě, ale přece jen svobodněji než kdy dřív; a byla to veliká radost pro obě.

Když jí maminka dala dobrou noc a odešla, Tinwen povečeřela z Laitových dobrot a začala se chystat ke spánku. Teď, když nebyla zabraná do knihy, tlačilo to holé prkno až až. Nebyla si vůbec jista, zda takhle bude moci usnout.

Náhle však oknem skočila dovnitř veverka a s naprostou samozřejmostí zamířila k ní a přitulila se k ní. Vzápětí druhá, třetí... celé desítky. Přikryly ji báječně teplou živou peřinou, takže si mohla plášt' poskládat pod sebe. Blechu neměly jedinou - Laito vždycky pamatoval na všechno.

## kapitola 30.

Doposud nikdy neměli vězňové v hradním žaláři tak zlaté časy jako tehdy, když s nimi princezna sdílela jejich osud a Laito, syn Tuilindův, pečoval o její blaho. Neminul den, aby je všechny poctivě nenakrmil a nevykoupal. To však byl pouze začátek všech změn k lepšímu.

Hned druhého dne ráno Tinwen prohlásila, že když se vyspí v teple díky Laitovu veverčímu vynálezu, ráda by nabídla svůj plášť někomu z vězňů, který třeba nemá dostatek teplého oblečení. Laito ovšem odpověděl, že to by odporovalo zákonu, kde je výslovně uvedeno, že vězni musí být ponecháno veškeré šatstvo, v němž do žaláře přišel. Zákon však nicméně nezakazoval skutky milosrdenství, takže se okamžitě rozhodli, že spolu zabezpečí teplými věcmi všechny potřebné. Problém ovšem byl v tom, jak Tinwen zapojit, neboť vězňové měli přísně zapovězeno vlastnit cokoli nebezpečného, byť třeba jehlici do vlasů - stříhání, šití i pletení pro ni tedy nepřicházelo v úvahu. Nakonec nezbylo než vrátit se k její původní myšlence, že mu pomůže vydělávat peníze. Zsvětit do svého řemesla jí ovšem také nemohl, i když by to byl s radostí udělal - dokonce i myšlenky na vyšívání se musela vzdát. Protože však uměla velmi pěkně kreslit a malovat, opatřil jí Laito barvy a štětce bez násad a výhodně prodal mnoho jejích krásných obrázků, malovaných na dřevě nebo bílém kameni, které pro ni často předem zpracoval do podoby talíře, mísy či džbánu. Když byli vězňové všichni oblečeni, pomáhala tak Laitovi vydělávat na stravu pro sebe i pro ně. Zvláště mistrovsky zpodobovala běžící koně a v tom jediném se snad projevoval určitý její stesk po svobodě. Jinak měla tolik co dělat, že pomalu ani neměla čas si uvědomit, že je ve vězení.

Tak měla princezna spolu s Laitem velkou zásluhu na zlepšení podmínek v celém žaláři. Ještě lepší však bylo, že řada vězňů se o věc začala zajímat a projevila přání také něco dělat k obecnému prospěchu. Jejich žádost se dostala před knížete, kterého velice potěšila. Napříště bylo uzákoněno, že všichni vězňové smí pracovat a vydělávat tak sobě i všem ostatním na přilepšení ke stravě a teplé oblečení. To bylo po rozhodnutí, že napříště smí každý, kdo o to požádá, snést tělesný trest dobrovolně, bez pout, už druhá změna, kterou Tinwen vnesla do gondorského práva, třebaže v jeho studiu dosud zrovna dvakrát nepokročila.

Pokud jde o jejího královského nápadníka, teď, když nebyl nablízku, aby ji okouzloval, se její vztah k němu vrátil přibližně na úroveň uplynulých dvou let. Pravda, občas se zasnila a malovala pak křehce sladké obrázky, které se výborně prodávaly jako dárky z lásky či pro novomanžele; mnohem častěji se však stávalo, že se zabrala do práce samé natolik, že na nic jiného ani nevzdechla - a velmi často jí také strhly osudy určitých lidí a úvahy, jak jim pomoci. Někdy byl Estwe jedním z nich či dokonce tím hlavním - jindy jeho místo zaujal Laito, skřeti či ostatní vězňové. Častokrát na něj vzpomněla jen večer před spaním, z čistého přátelství, aby při něm stála srdcem ve všem, co prožívá; vzápětí usnula jako zabitá. Asi tak po deseti dnech, kdy o něm neměla žádné čerstvé zprávy, se přistihla, že musí vynaložit jisté úsilí, aby mu tu vzpomínku vůbec věnovala. Její myšlenky na něj ztrácely

opravdovost - jako by byl jen snem, který se pozvolna rozplývá v práci všedního dne, v kamarádství s Laitem, které tvořilo její život, kam až jí paměť sahala. Když za ní asi po dvou týdnech skutečně přišel, nikdo nebyl překvapenější než ona.

Nedal ani v nejmenším najevo, že přišel zvláště za ní, a i když se to tak jako tak mlčky předpokládalo, rozhodně se choval tak, že ohledně jeho vztahu k ní nemohl nikdo pojmout podezření. Nejenomže se štědrý dar, který přivezl, spravedlivě rozdělil mezi všechny vězňe - také je s vážným zájmem všechny navštívil, včetně skřetů. V jedné či dvou celách se dokonce zdržel mnohem déle než v její, neboť tam našel někoho, kdo potřeboval jeho pomoc. A nepřišel sám. Mimo několika vojáků, kteří mu tvořili nezbytnou čestnou stráž, se kolem motali ještě nejméně tři vyšší žaláři, aby se na té cti také trochu přiživili. Na nějaký přátelský rozhovor v soukromí nebylo ani pomyslení. Když ho tak mezi nimi viděla, jak stojí ve dveřích, v první chvíli ji to téměř dopálilo. Jeho čin se zdál tak neohrabaný ve srovnání s Laitovou velmi účinnou pomocí - a ano, také velice povýšený. "Přišel jsi mě navštívit v žaláři, můj pane?" blesklo jí hlavou. To si opravdu myslí, že ji tímhle potěší? Proč ji raději nenechá na pokoji?

Dlouze, vážně na ni pohlédl svými stříbrnými očima a v koutcích mu cuklo, nepatrně, tak, že si toho všimla jen ona. Tím jí udělal ne snad napomenutí, jen dobře míněný kamarádký štulec, až se celá začervenala. Věděla, že se na ni nezlobí, ale právem z ní má legraci. To bude muset při každém setkání nejprve odbourávat její vzdor?

V příštím okamžiku poklekl na kamennou podlahu a uctivě políbil její prsty, tak jako už jednou.

"Má paní," řekl velmi dvorně, "dovol mi, abych tě znovu ujistil o nejsrdečnější náklonnosti, kterou k tobě já i můj otec chováme, třebaže jsme stejně jako ty rozhodnutí respektovat zákon z celého srdce." Dovedl se vyjádřit tak, že to bylo z politického hlediska naprosto korektní - a přece, kolik jí toho sdělil těmi pár slovy. Ty moje pošetilá holčičko, nikdo tě přece neponižuje! Což nepamatuješ, že si tě vážím až příliš? Jen vzpomeň, proč tohle všechno podstupujeme, vzpomeň na chvíli, kdy jsme cítili naprostou jednotu, když nám šlo o lid naší země, o každého člověka zvláště! A nepřijít vůbec? Zač mě máš! Mám tě rád - nemohl jsem už bez tebe vydržet - nikdy nezapomenu a ani tebe nenechám zapomenout!

I kdyby neslyšela dost jasně, jeho oči jí to opakovaly znovu a znovu. Ztrácela se v tom pohledu, zase už bezpečně pod jeho kouzlem jako vždycky.

"Děkuji ti, můj pane," vypravila ze sebe s námahou. Na vteřinku horečně zauvažovala, zda se mu nemá také pokusit předat nějakou kódovanou zprávu, nějaké ujištění o své náklonnosti, aby mu udělala radost, ale vzápětí si uvědomila, že nemůže. Moc málo na něj myslela ty uplynulé dny - nebyla by upřímná.

Jeho oči zněžněly. Netrap se, kvítečku, zdály se říkat. Nepokoušej se nutit k lásce. Já si počkám, až jestli sama přijde.

"Jak jsem slyšel, přijala jsi své současné postavení s velkodušností hodnou tvé krve," promluvil znovu a třebaže i nyní pečlivě volil slova, aby připomněl a sdělil co nejvíc, znělo to už mnohem méně oficiálně. Jeho hlas byl zabarvený ryzím zaujetím - ano, byli přece přáteli, kteří právě teď, právě na tomto místě sdíleli zájem, který se jich opravdu dotýkal. Znovu celá zrudla. Až dosud si vlastně vůbec neuvědomila, jak

moc svým spoluvěznům prospěla - a téměř všechnu zásluhu každopádně přičítala Laitovi.

"Mnozí tu hlasitě dobrořečí tvé laskavosti," pokračoval Eldarion. "Doufám, že jsi v srdci neodbýváš jako bezcennou jen proto, že ti v práci pomáhají i jiní - naopak, spolupráce přátel dodává jejich dílu jen tím větší hodnotu. Musím se přiznat, že i mne tvá práce velmi zaujala a pravděpodobně tě brzy přijdu poprosit, ays mi dovolila se na ní také podílet."

Zářivě se na ni usmál - téměř vítězně. Tak, milovaná! Nemysli si, že se tě tak snadno vzdám! Tvá láska k lidem otevřela cestu mé lásce k tobě. Už žádné pokořující oficiální návštěvy - stěhuju se do vězení za tebou - a přítom neklamu ani slovem! Mé srdce skutečně bije pro tvou věc!

Když se vzdáčil, téměř padla na pryčnu a trvalo jí dobrou hodinu, než se vzpamatovala.

Neuplynuly ani dva dny a Tinwen měla žaláříky dva. Králův syn přijal Faramirovo pohostinství a po celé dny, od rána do večera, pracoval s Laitem ve vězení. Jeho ruce přinášely pomoc všude tam, kde něco bolelo, jeho srdečnost a porozumění otvíraly cestu princezniným novotám i tam, kam dosud nepronikly. Nevyhýbal se však ani skřetí cele. V těchto počátečních dnech byla Laitova práce spojena s nekonečnými obtížemi a nepříjemnostmi a často, přechasto jednoduše odporná - králův syn byl ze všech, kdo ve vězení pracovali, tím jediným, kdo mu pomáhal ve všem. Jeho přátelství i nevyčerpatelná dobrá nálada, kterou obdarovávali jeden druhého, Laitovi samy o sobě mnohé usnadňovaly; musel však uznat, že i naprosto tělesně dává princ do věci veškeré síly. Přišel sloužit dobré věci a bylo zřejmé, že to skutečně dělá.

Jeho návštěvy u Tinwen byly tedy kratičké - neminul však den, aby se nezastavil. Ráno většinou přicházeli oba, aby si všichni společně popovídali o tom, co je přes den čeká, a navzájem se povzbudili. Laito s Eldarionem si do její cely nyní brávali snídani - to byl princův nápad, jak ty chvíle trochu prodloužit. Také večery zakončovali zpravidla všichni společně, spojenci v dobrém, sjednoceni společným cílem. Druhý ze žaláříků však často přicházel na skok i mezi dnem, jen tak potěšit úsměvem, pohledem, pár slovy - a třebaže princezna měla od rána do večera co dělat i malého společníka v rezatém kotěti, dělaly jí dobře ty chvíle navíc, kdy směla s někým promluvit. Velmi často jí Eldarion nosil novinky o tom, jak se mají obyvatelé jiných cel; měl čas i na drobné radosti a trápení obyčejných lidských vězňů, kterými se Laito nemohl příliš zabývat, a často spolu vymysleli způsob, jak někomu v nějaké maličkosti pomoci.

# X.

## *Ve službách skřetů*

kapitola 31.

Když se jí brány žaláře konečně otevřely, pocítila Tinwen vedle obrovské radosti skoro cosi jako smutek nad tím vším, co nyní skončí. Zároveň si také poprvé naplno uvědomila, že Laito už není jen jejím kamarádem z dětství, ale snoubencem také ještě ne - a jestli si dřív vůbec nedovedla představit, jak by mohla z jeho života jen tak odejít, tím méně nyní.

Věděla však - vlastně si to do značné míry i vyzkoušela - že se na něj může spolehnout, že najde způsoby, jak s ní sdílet to nejdůležitější za jakýchkoli okolností; a na druhou stranu i její vztah k rodičům byl nyní mnohem hlubší než dřív a důvěřovala také jim, že se jí její situaci budou snažit co nejvíc ulehčit. A nijak se nezklamala.

Pravda, naložili jí vydatnou míru společenských povinností, což ovšem znamenalo obrovskou šanci pro králova syna - hned po hostině na oslavu zimního slunovratu s ní protančil skoro celý večer. Zjistili, že už se jim stýskalo po něčem takovém - a byl to jejich první ples po tom, co jí vyznal lásku. Ať se v duchu bránila sebevíc, nemohla na to zapomenout; a princ už zřejmě nepovažoval za nutné se tak přísně ovládat jako po ty uplynulé dva roky. Hleděl na ni tak, mluvil k ní takovým způsobem, že ji omamoval víc a víc. Kdyby jí byl v závěru večera oznámil, že si ji rovnou odveze domů - ba, že se s ní dá zavřít do žalární kobky, jejíž práh nesmí už nikdy překročit - nebyla by se zmožila na odpor. Věděl to velmi dobře, i když samozřejmě pečlivě dbal, aby toho sebeméně nezneužil či ji tím nepokořil - všimla si však jakéhosi náznaku smutku, který to v něm ke konci jakoby vyvolávalo.

Na druhou stranu však rodiče skutečně nekladli jejímu vztahu s Laitem žádné vážnější překážky. Faramir ho sice nepřijal vyloženě do svých služeb, ale dbal na to, aby se mu dostávalo na hradě přijetí jako jednomu z velitelů jeho stráže, nikoli jako poslednímu ze žaláříků, z milosti trpěnému. Tím mu mimo jiné brzy také zajistil přístup na všechny hostiny a plesy a dal mu stejnou šanci jako kterémukoli z Tinweniných obdivovatelů, kterých den po dni přibývalo. Tinwen věděla, že s ním nesmí protančit celý večer, ale věděla také, že s ním může alespoň nějakou dobu bez překážek mluvit. A nejenom mluvit. Pochopitelně se ihned ukázalo, že se jako tanečník princí docela dobře vyrovná. Už dřív Eldarion dbal velmi pečlivě na to, aby

nenechával princeznu na plesích osamělou - teď se však skoro zdálo, že se vyloženě bojí některý vynechat. Často to dopadlo tak, že se zase bavili ve třech - a že jim to ani nevadilo.

Do lesů také jezdit nepřestala - jediným omezením byla její vlastní zodpovědnost, kterou brala nesmírně vážně. Pokud ji neprovázela Faramir sám, nebo pokud si pro ni nepřijeli Tuilindo s Melwen, jezdila nyní už vždycky s družinou. Rychle však zjistila, že její doprovod jí umožní osobní rozhovor s Laitem, kdykoli po tom zatouží - podobně, jako když jezdí s princem. Občas ji maně napadlo, jestli to snad nebyl on sám, kdo to s nimi vyjednal. A beztak se i vyjížděky stále víc a víc stávaly společnou záležitostí.

Faramir také projevoval živý zájem o Laitovu práci a často si ho zval, aby s ním o ní pohovořil. Tinwen se toho ovšem směla zúčastňovat a porozumění mezi ní a otcem bylo nyní na takovém stupni, že pro ni ty chvíle měly stejnou hodnotu, jako by s Laitem mluvila sama; vlastně často vyšší. Navíc věděla, že má jeho svolení pokračovat ve službě vězňům, nakolik si to jen bude přát. Tak se stalo, že žalář a ti, kdo v něm žili, tvořili důležitou součást jejího života ještě dlouho po jejím propuštění.

Ke třem Laitovým osobním zajatcům přibyli podle Faramirova rozhodnutí další skřeti, pochytaní živí po horách, a žalárnici byli skutečně rádi, že se o ně nemusí starat oni, protože to v žádném případě nebyla snadná práce. Vězni byli sice v okovech a zajištění co nejpečlivěji, aby nemohli ohrozit nikoho jiného ani sebe navzájem, ale celé ty dlouhé dny, kdy neměli co dělat, věnovali vymýšlení zlomyslností vůči každému, kdo by měl tu smůlu a musel se jim přiblížit. Když neměli, čím by házeli, využívali svých tělesných funkcí. Když už nedokázali nic jiného, vedli alespoň neuvěřitelně odporné řeči tím nejvulgárnějším jazykem. Když byli za něco z toho potrestáni, přijímali to jako vítané rozptýlení; když už ne provinilci sami, tedy určitě jejich druhové. Z toho se vyvinula další jejich zábava - prováděli všelijaké nepřístojnosti tak, aby se nedalo poznat, který z nich je viníkem, a s napětím sledovali, zda se podaří potrestat toho pravého. Pokud ne, jejich škodolibá radost neznala mezí.

Když se Laito doléčil a nastoupil svou službu, žili už skřeti v neuvěřitelně špinavé cele, kterou sami úmyslně znečistili, jak nejvíce mohli, a kterou nikdo neuklízal, neboť to byla práce odporná, nebezpečná a marná. Puch tam byl takový, že se dal téměř nahmatat. Jídlo se tam házelo ode dveří přímo do té vrstvy kalu. Byl jím samozřejmě vězeňský chléb jako pro všechny ostatní, ale žalárnici se mstili tím, že ho nechávali pár dní ztvrdnout. Bez velkého biče se dovnitř zásadně nechodilo.

Laito zavedl nový pořádek. Skřetím útokům uhýbal bez obtíží a jakoukoli práci byl schopen vykonávat s radostí; a rozhodně ji dělal raději, než by se smířil s pobytem v tak špinavém prostředí. Když Tinwen hlásil, že skřety umyl důkladně, rozhodně nepřeháněl. Násilí se samozřejmě vyhýbal, ale drsný být dovedl a dřiny se nebál; vydrhl celou i její obyvatele s použitím metly, hrubého kartáče, těch nejsilnějších mycích prostředků, které elfové tehdy znali, a takového množství ledové vody, že se to skřetům i přes jejich otrlost značně zájídalo. Ostatním vězňům sloužil jen podle jejich vlastního přání a jednou denně; skřeti však brzy poznali, že je schopen je mýt třeba desetkrát za den, a tím víc, čím horší nepořádek nadělají. Nějaký čas s ním zápasili, ale nakonec už byli tak umořeni, že jim nezbylo než si zvyknout na čistotu

a pro ně více než nepříjemnou elfi vůni (neboť označení "smradlavej elf" rozhodně nebylo pouhou nadávkou).

Netřeba dodávat, že na něj proto měli příšerný vztek a kosti, které jim nosil, natožpak čerstvý a čistý chléb, načichlý jeho rukama, mu to u nich ani zdaleka nemohly vyžehlit, i kdyby snad byli schopni něčeho takového jako vděčnost. Činem se mu mstít nedokázali, ale plýtvali na něj alespoň slovy znovu a znovu, protože mu prostě nemohli neškodit. Naštěstí netušili, jak moc ho bolí, když mu denně znovu a znovu připomínají, co všechno prováděli s ním a zejména s Tinwen. Uměl to snést naprosto nevzrušeně a ještě si do nich občas rýpnout dobromyslným žertem, jako by byl v nejlepší náladě. Jejich zloba došla nakonec spravedlivé odplaty z jiného zdroje: kdosi z posádky náhodou jejich řeči zaslechl a protože jako všichni z jeho vojska knížete upřímně miloval, hluboce se rozhořčil. Všechny soudní případy se nepředkládaly Faramirovi a uvěznění skřeti spadali pod pravomoc jednoho z nižších velitelů. Tak byl v rámci vojska vynesena rychlý a tvrdý rozsudek. Od té doby dostávali všichni tři skřeti každý týden důkladný výprask a mimoto trávili určené hodiny dobře zabezpečeni, ale v dosahu svých druhů. Brzy litovali, že kdy otevřeli pusy. Nenávist k Laitovi vzrostla, ale vzrostl i strach a řečí ubylo.

Když byla Tinwen propuštěna, projevilo se to ovšem na stravě. Někteří z vězňů sice už vydělávali na přilepšenou pro všechny, ale teď už se obecně vědělo, že jsou v žaláři i skřeti, a leckdo žádal, aby jeho výdělkem bylo použito pro každého, jenom ne pro ně, čemuž žalářníci s radostí vyhověli. Dokonce to ani neodporovalo liteře zákona, neboť tam se výslovně mluvilo o lidech. A Laito skřetům s milým úsměvem oznámil, že denní přiděl kostí v uplynulém měsíci byl zvláštní výhodou, za niž vděčili princezně, ale ode dneška se masíčko bude udělovat jen jako odměna za dobré chování. Tak se v žaláři vytvořily dva oddělené systémy lepší stravy, jeden mezi lidmi, druhý mezi skřety. Neboť zejména ti slabší a odstrkovanější z nich byli pro kus krvavého masa ochotni chvíli mlčet, zvlášť když si mohli vybit zlost a přirozenou potřebu škodit na svém nadřízeném a ještě se pak zakousnout do té pochoutky před jeho hladovýmá očima. Když pak přišli noví, pravidla hry byla stanovena a oni poměrně rychle zapadli do zaběhaného pořádku.

Tak se Laitovi podařilo dostat pod kontrolu vnější podmínky života uvězněných skřetů a dosáhnout toho, že v mnoha ohledech nežili o nic hůř a v leccem dokonce o mnoho lépe než na svobodě. Bydlet v temných a vlhkých slujích bylo pro ně koneckonců běžné a volnost pohybu už dávno neměli, neboť byli ustavičně v ohrožení a v blízkosti nepřátel. Teď žili navíc v čistotě, která jim prospívala, i když ji neocenili, a dokonce i ti z nich, kteří zůstávali o vězeňském chlebě, většinou trpěli hlady méně než venku. Mohlo by se zdát, že to je po těch pár týdnech, kdy se jim Laito věnuje, docela slušný úspěch. Pravdou ovšem zůstává, že naplnění či alespoň naplňování svého poslání zatím nebyl o mnoho blíž než předtím. Dokud měl skřetí tělo, mohl se skřety mluvit a oni byli ochotni ho vyslechnout, alespoň do určité chvíle. Teď ho většinou ukřičeli, sotva promluvil, a dokonce ani maso je v tom nezvuklalo. Koneckonců už i beztoho slyšeli dost. Zatím býval zvyklý vyřídit, co mohl, a rychle utéct k jiným - teď najednou stál v situaci, kdy měl před sebou stále tytéž tváře, a vlastně pro ně nemohl dělat vůbec nic. Byl ovšem od přírody trpělivější než lidé, ale také zatím velmi mladý - a v jeho srdci žhnulo čerstvě objevené poslání. A to srdce



samo o sobě prahlo po sebeobětování a po velkých činech. Tinwen ještě ani nebyla na svobodě a on už znal bodnutí pochybnosti, zda přece jen neudělal další chybu, když se rozhodl pro tento způsob práce.

A princezna se navíc hned asi týden po propuštění už ptala, kdy že ji tedy vezme do žaláře s sebou, a pár dní nato už začínala naléhat – a on věděl, že jí nemůže vyhovět, že nesmí dopustit, aby si vyslechla to, co on. Snažil se ji přesvědčit, aby se spokojila s tím, že ho podpoří svým přátelstvím a prosbami, případně tím, že přivydělá skřetům na maso. Přijímala to v podstatě velmi pokorně - cítil, že vyžrála tou zkušeností v Horách stínu - ale byli zvyklí na větší otevřenost a to, co jí neříkal, zůstávalo ležet mezi nimi.

Eldarionovi se ovšem nesvěřoval už vůbec. Jeho vztah k němu byl poněkud rozporuplný. Ne že by ho neměl rád - ne že by se pro něj třeba nerozkrájel, kdyby to bylo nutné. Vždyť se k němu princ od začátku choval velmi pěkně a léčil ho s velkou obětavostí, což rozhodně nebylo nepříjemné, statečnost nestatečnost. Mimoto spolu ovšem byli ve smlouvě - a že v ní jeho bratr stojí poctivě, bylo také víc než zřejmé. Při práci v žaláři rozhodně neuhnul před ničím a to se muselo ocenit. A byl chudák tak zamilovaný, až to dojímalo. Jakmile to Laito zjistil, skoro automaticky se stáhl zpět, nevyhledával Tinwen víc, než si myslel, že to potřebuje, a smířil se vnitřně s tím, že zůstane u jednostranného závazku, jak původně plánoval. Z jeho poctivého, důkladného způsobu života vyplynulo, že pro něj láska k Tinwen znamenala především péči o její blaho - a soudil, že někdo jako princ je pro ni téměř ideálním partnerem. Zároveň však ze stejného důvodu začal mimoděk prince sledovat ostřížím zrakem. Tinwen je výjimečná, naprosto skvělá žena, jediná na světě. On je ochoten ustoupit z cesty, aby mohla být dokonale šťastná, ale pro nic menšího! Dobrá, ať si ji tedy Koire má - ale ne zadarmo - ani lacino!

Nikdy s ním o tom otevřeně nemluvil, vlastně o tom v nějaké zřetelné podobě ani nepřemýšlel, ale hluboké přesvědčení, že Tinwen může dostat jen ten, kdo si ji skutečně zaslouží, jen ten ze všech nejlepší a nejdokonalejší, z něj vyloženě vyzářovalo - a princ, který byl velmi vnímavý a navíc měl k podobným názorům už beztoho sklony, se chytil strašně snadno. Tak získalo jejich přátelství spodní tón ustavičného zápolení, ustavičné výzvy: jestlipak se mnou dokážeš držet krok i v tomhle? - nu dobrá, tentokrát jsi ještě obstál, ale počkej příště! Ne že by nezbyl prostor na skutečné spojenectví, na sdílenou radost či na soucit - ale pravdou bylo, že Laito přiznával své bolesti a těžkosti jen velmi nerad a jen tehdy, když už nebylo zbylí, ať už proto, že byly očividné, nebo proto, že mu na ně princ stejně přišel.

Během první Eldarionovy návštěvy od Tinwenina propuštění, asi tři týdny po zimním slunovratu, si ti tři vyjeli spolu na koních. Bílý koník princeznina dětství nyní už ponejvíce zaslouženě odpočíval, i když mu dosud věnovala svou něhu a péči. Když si nyní chtěla vyjet, zavolala si hřebce, kterého jí Tuilindo daroval v době její nemoci. Nesnesl na hřbetě nikoho z lidí kromě ní, zato na její pokyny reagoval nesmírně citlivě. Na vyjížděcích princezna většinou vedla - ne že by se jí druzí dva v jezdeckém umění nevyrovnali, ale pravidelně se jí během jízdy zmocnila taková dychtivost, že se nedokázala držet na druhém místě. A její kůň, ohnivý a ctižádostivý, její náladu okamžitě přejímal. Tak spolu ujížděli beze stopy únavy přes hřeben a dolů pastvinami až k haradské silnici a ještě kus po ní. Tam však náhle Tinwen zpomalila do klusu

a konečně zabočila na sotva znatelnou elfí stezku, po které se dalo pokračovat pouze krokem. Po chvíli zastavila a seskočila. Její přátelé se k ní připojili. Dávný sesuv půdy už za léta dokonale zarostl trávou; navenek nebylo znát nic, místo jako každé jiné. Nějakou dobu tu Tinwen jen stála, opřena o kmen stromu, a mlčela. Tušili, že sbírá síly k rozhovoru, k němuž by se možná vůbec neodhodlala, kdyby nepočítala s tichou podporou jednoho z nich proti druhému. Bylo to poněkud tísnivé.

Už už se zdálo, že si to rozmyslí a pojede dál, když se ozvala.

"Laito, prosím tě, vzpomínáš si ještě na ten náš nevydařený výlet, kdysi?"

Přistoupil k ní a položil jí obě ruce na ramena.

"Hříbátečko, nebuď tak ukrutná! Myslíš, že mě to netrápí?"

"No, a jak dlouho v tom tedy ještě chceš pokračovat?"

"Ani minutu, kdybych nemusel! Ale jsou věci, o kterých se mluvit opravdu nedá."

Tinwen sklopila hlavu a zase chvilku neodpovídala. V tom tichu přistoupil princ k nim. Neřekl zprvu také nic a nedívali se na něj; přesto pocítili, jak se v něm k nim přiblížilo něco teplého a přívětivého - jako by se otevřely dveře domů.

"Ty vůbec dost nerad o sobě mluvíš, co?" zeptal se posléze přátelsky a jako by se to rozumělo samo sebou. "Práce se ti nedaří, začínáš pochybovat, zda má nějaký smysl, ale dusíš to v sobě a snažíš se tím prokousat docela sám, ne?"

Teď se Tinwen napřímila - dosti prudce.

"Nekřivdi mu! To dělá jen kvůli mně - přemýšlí, jestli by přece jen neměl odejít, a bojí se, že by mi ublížil, kdyby mi to řekl!"

Laito na ně vteřinku dvě nevěřícně hleděl, pak se zasmál, ale vzápětí před ní poklekl s opravdovou lítostí.

"Tak dobrá, vzdávám to. A ty, hříbátko, prosím odpusť. Netušil jsem, že bys dokázala uvěřit, že tak lehko, s takovou netečností vůči tobě, zopakuju chybu, která mě už jednou tolik stála! Kdepak. Hádali jste správně, jsem v pochybnostech, občas ve velké úzkosti, ale ne ohledně toho, co mám udělat. Možná jsem mohl poznat mnohem dřív, kdo jsem - mohl bych se pak držet zpátky a odříci si přátelství - možná jsem si svou zbabělostí na sto let zabránil v plnění svého poslání. Rozhodně to však nehodlám napravovat další, mnohem horší chybou. Zkrátka a dobře sto let počkám a bude to jen má vlastní vina."

"Odpouštím ti," usmála se Tinwen. "A to ještě jen proto, že to po mně chceš. Jinak ti to ani dost málo nemám za zlé - vím, že jsi to myslel dobře, nechtěl jsi mi ublížit." Nadechla se. "A nemyslím si, že bys dělal nějakou chybu, ať už teď nebo dřív. Je to samozřejmě těžké dobře posoudit, když jsem do celé věci tolik zapletená a vlastně jsem ji taky dost pomohla zamotat a pokazit, ale... připadá mi, že je dost dobře možné, že prožíváš něco podobného jako já, když jsi odešel. Cítíš, že někdo trpí... strašně bys chtěl pomoci... žene tě to k tomu, rychle něco udělat, rychle vidět nějakou změnu... a ona to třeba není ta nejlepší cesta k cíli."

"Hm! To zní zajímavě, hříbátko, pokračuj!"

"Ono to vůbec není tak špatné, víš, už jen to, že skřety vozí živé do vězení. Aspoň nehynou hladu a nemůžou se pobíjet navzájem... a koneckonců něco jsi jim přece jen říct mohl, nebo ne?"

"Nu, to je samozřejmě pravda," přisvědčil bez nadšení.

"Možná bys jich tam mohl dostat podstatně víc, jestli si opravdu pamatuješ chodby, na které hlídky ještě nepřišly."

"Hmmm! No, i to bych asi mohl."

Stiskla mu obě ruce.

"Ty... ty se s nimi ztotožňuješ natolik, že by sis připadal jako zrádce? Ale uvaž, v čem teď žijou - jakou mají naději! Anebo... nebo ti připadá, že pošleš jiné za sebe do boje a sám zůstaneš v bezpečí? Laito! Ale přesně tam jsem byla, přesně tak jsem se cítila, a pak jsem musela uznat, že to byla chyba, a nechat se za to potrestat, sám jsi mě k tomu vedl!"

"Ach hříbátečko! Nu dobrá, porad' pošetilému - která cesta je správná? Já nevidím ani jedinou."

"A myslíš, že já ano? Ale možná bychom konečně mohli vzít vážně radu, kterou mi tehdy dal tvůj otec: vydržet a čekat. Prosit o pomoc - o radu, co dál. Třeba... třeba ji dostaneme brzy, když na to budeme tři, uvidíš!"

## kapitola 32.

Třetího dne poté navštívila princezna poprvé skřeti celu. Laito už jí netajil nic, popsal jí, co tam může čekat, a ona odpověděla, že je jí milejší to podstoupit, než být trvale vyloučena z jeho služby. Eldarion ji nečekaně ještě podpořil z pozice jejího osobního lékaře. Prohlásil, že pro ni už udělal, co mohl, a že pokud má uzdravení pokračovat do větší hloubky, bude nejlepší, když princezna dostane příležitost svým způsobem znovu sestoupit na místo svého utrpení. Budou-li skřeti přitom v železech, aby se na ni nemohli vrhnout, je to téměř ideální situace. Samozřejmě, dodal ještě, u člověka menšího formátu by takovou léčbu bylo možno považovat za riskantní - ale v Tinwen má on neomezenou důvěru. Ostatně, hodlá jít rozhodně s nimi, aby byl po ruce v případě potřeby.

Laito nakonec souhlasil, poněkud váhavě a s mnoha podmínkami. V žádném případě nebyl ochoten Tinwen dovolit, aby vystupovala jako jeho spolupracovnice. Měla vejít na scénu v roli princezny, konající skutek milosrdenství - na něco takového už byli skřeti ostatně do jisté míry připraveni tím, co jim řekl o přidělech kostí. Vybavil ji pro ten účel množstvím toho nejlepšího masa, sám jí vybral oblečení, střizlivé, avšak důstojné, a dobře půl hodiny strávil tím, že ji česal. Skřetům její návštěvu oznámil předem a samozřejmě jim řekl o mase, aby byla aspoň nějaká naděje, že se budou chovat slušně.

Konečně tedy Tinwen v doprovodu svých dvou přátel sestoupila po schodech do sklepení, vznešená a půvabná v dlouhém, prostě stříženém šedém rouchu se stříbrnou výšivkou v širokém pásu kolem krku. Její štíhlá postava v něm zvlášť vynikla a zdála se ještě vyšší, než byla, což navíc podtrhovaly vzhůru vyčesané vlasy, zdobené několika vpletenými démantovými hvězdičkami. Bylo to poprvé, co sem vkročila jako svobodný člověk, a zmocňovaly se jí přitom podivné a ne zrovna příjemné pocity. Avšak strážní vypadali, jako by si na trapnou epizodu jejího života už ani v nejmenším nepamatovali, a okouzleni jejím vzhledem ji pozdravili snad ještě uctivěji než jindy.

Prošli chodbou, minuli dveře její cely a po dalším schodišti sestoupili do dolního poschodí, určeného pro ty nejtěžší zločince a vlastně téměř vůbec neužívaného. V jeho nejzazší části, za dvojími oceli pobitými dveřmi, byla prostorná kamenná místnost, v níž bylo možno řadou přikovat třeba i několik desítek provinilců. Tam byli nyní skřeti přidělováni, původně hlavně z praktických důvodů - vrchní žalárník automaticky předpokládal, že se nikomu nebude chtít po nich uklízet více cel, než je nutné. Pravda, Laito od té doby několikrát žádal o jejich rozdělení po jednom nebo alespoň do několika menších cel, ale vždycky bezvýsledně. Snad za tím byla prostá nechut' cokoli pro skřety dělat či se jimi vůbec nějak zabývat, ale především jistě obava z toho, co by mohli natropit, kdyby jim byla vzata možnost škodit jeden druhému. Věžňové tedy byli až na opačném konci sklepení - už od schodiště však bylo slyšet, jak vyvádějí.

Laito znovu důrazně Tinwen připomněl, aby nepřekročila práh bez vyzvání, odemkl dveře a vstoupil s pochodní v ruce. Tinwen se naskytl pohled na asi tucet

nestvůr, zpola tušených v šeru a rozšklebených podle všeho v dobré zábavě. Jeden zřejmě visel v poutech podobně jako kdysi ona a ti, kteří byli v dosahu, toho plně využívali k potěšení všech. Takhle zblízka se jejich řevem doslova chvěl vzduch.

V příštím okamžiku zpozorovali ji a jeden z jejích známých, ten s nezaměnitelným předlouhým rypákem, ji okamžitě poznal.

"Hoši, to je ta jeho fajnovka - ta, co byla tuhle u nás v jeskyni na návštěvě!"

Vzápětí se rozpoutalo peklo. Pokud si Tinwen předtím myslela, že je tu rámsu k ohluchnutí, nebylo to nic ve srovnání s tím, co tropili teď. Pokřikovali na ni ty nejhorší obhroublosti, jeden přes druhého. Mělo to částečně tu výhodu, že z větší části ani nemohla vnímat, co vlastně říkají, ale to málo, co vnímala, jí docela stačilo. Začala mít pocit, že se dusí, a maně zadoufala, že snad aspoň neztratí vědomí... to by tomu dala, zrovna teď, když na ni Laito spoléhá!

V tom okamžiku ucítila princovu ruku kolem pasu, jak ji podepřel.

Laito se obrátil k nim a vysekl velmi uctivou poklonu.

"Odpusť, má paní," pravil. Hrál svou roli do všech důsledků, třebaže byla pramalá neděje, že by ho kdo ze skřetů mohl slyšet. "Buď tak laskava a počkej chvíli na chodbě, hned to dám do pořádku."

Princ ji jemně vyvedl na chodbu a dveře za nimi zapadly. Oba věděli, že se nemůže dát do pláče, jak by chtěla - zkazila by dojem - cítil však, jak se chvěje. Položil jí druhou ruku ze strany na vlasy.

"Vydrž," broukl povzbudivě. "Věřím ti."

Zřejmě však byl rozhodnut neponechat nic náhodě, neboť vzápětí upřel oči do jejích, aby jí znovu dal okusit pořádnou porci okouzlení, které v ní tak snadno dovedl vyvolat. Velmi brzy nebyla schopna myslet na nic jiného a všechno zlé se rozplynulo jako ošklivý sen.

Laito se mezitím uvnitř sklonil k nůši, kterou přinesl, odhrnul plachtu a místností se rozlila vábná vůně masa. On však nyní rozbil balíček, který měl uložený navrchu, vytáhl množství obvazového materiálu a bleskurychle všem skřetům zavázal pusy. Byli s Tinwen dohodnuti, že jim nejprve dají příležitost, aby se chovali slušně dobrovolně - připravili se však ovšem i na druhou možnost.

Když nyní Tinwen stanula na prahu podruhé, nemohli skřeti dělat už vůbec nic, jen ji probodávat pohledy. Laito jim k tomu však nedal mnoho času. Už vybaloval nůši a rozkládal maso po zemi mimo jejich dosah.

"Z toho, co princezna přinesla, pochopitelně za těchto okolností nedostanete nic," sdělil jim vlídně. "Ale chci, abyste aspoň věděli, oč jste přišli, a mohli ocenit její laskavost. Místo toho vás za ty nečisté řeči dnes umyju každého ještě jednou, jen tak pro vaše dobro. Pokud se týká vašeho dalšího osudu po tomto provinění, které je tentokrát velmi vážné, o tom rozhodne posádkový soud v nejbližších dnech."

"O jejich dalším osudu rozhodnu já hned teď, když dovolíš," přerušila ho Tinwen pěkně zvsoka. To nebylo tak docela domluveno, ale zapadlo to tak dobře do role, že se nemohl bránit. Mlčky se uklonil a čekal na její slovo.

Tinwen se na delší chvíli odmlčela a přejela pohledem skřety jednoho po druhém - teď to byli odsouzcenci, vydaní jí na milost a nemilost, a ona tušila, že se tak po Laitových slovech alespoň někteří z nich cítí, i když to na sobě nedávají znát. Přesto však neotálela proto či především proto, aby je trápila. Hledala skutečné řešení

- něco, o čem by byla naděje, že to Laitovi usnadní práci. A jestli to snad bylo tím, že se se skřety octla v jedné místnosti, nebo prostě tím, že teď už věděla mnohem víc než dřív, náhle se jí začaly v hlavě vynořovat nápady, na které za všechny ty týdny společných rozhovorů vůbec nepřišla.

"Tak především," ozvala se konečně. "Vidím, že jsou tu mnozí ranění. Jak k tomu došlo?"

"Řada jich byla chycena teprve nedávno a po tuhém boji, má paní," odvětil Laito. "U těch tří, kteří se sem dostali jako první, se jedná o zranění, způsobená tresty, které jim posádkový soud vyměřil za čin, který si právě opovážlivě dovolili připomínat."

Tinwen maličko pozvedla obočí. O této věci se jí Laito dosud nezmínil.

"V tom případě se hodlám přimluvit u knížete, aby jim byla udělena milost," odvětila pokojně. "Prozatím bychom je snad mohli ošetřit. Pokud soudíš, že je to možné, ráda bych se toho zúčastnila."

"Zotavují se velmi slušně i tak," odpověděl Laito. "A nevím, zda jim naše léčebné prostředky nebudou jen dalším trestem - ale přeješ-li si to, je to jistě možné. Pokud ti však smím radit, bylo by to asi lepší až po umytí."

"Proti mytí ovšem nic nenamítám," odušila Tinwen a v očích jí přitom nepatrně zajiskřilo. "S ostatním tedy vyčkáme až potom."

Laito jí dvorně přinesl ze strážnice tu nejpohodlnější židli, aby se neunavila dlouhým stáním, a spolu s princem metodicky, pečlivě jako vždycky vydrhl všechny skřety dnes již podruhé, ovšem, neboť před princezninou návštěvou uklízeli víc než vzorně. Pak skřetům zkrátit pouta tak, aby se nemohli skutečně ani hnout, a vedl princeznu k nim, aby mohli společně ošetřit raněné. Tak spolu pracovali, mlčky, oni dva dávno dokonale sehraní a Eldarion v tak naprosté souhře s nimi, jako by se do jejich party už narodil; a třebaže přípravky, jichž užívali, skřetům asi opravdu nevoněly, pravděpodobně jim nepůsobily žádnou horší obtíž - a něžné doteky Tinweniných rukou byly něčím, co jim přinejménším nemohlo být nepříjemné. Když to bylo hotovo, vrátila se Tinwen na své místo a znovu se rozhlédla kolem sebe. Všichni skřeti byli tak skvostně umlčení - škoda nevyužít té příležitosti.

"Máte velmi zlý život," oslovila vězně jasným hlasem. "Budete se snažit vám ho ulehčit, jak to půjde, ale skutečná změna není v mé moci. Avšak ráda bych, abyste věděli, že možná je. Když budete volat k Jedinému, vrátí vám vaši duši - budete docela jiní, a svobodní pro docela jiný život." Na okamžik se odmlčela, aby se nadechla. Cítila ty pohledy, které po ní ze všech stran vrhali - už jen ty samy stačily k tomu, aby se jí jaksi špatně dýchalo.

"Pokud si to budete přát, ráda vás prosbou podpořím," pokračovala odhodlaně. "A jistě vám tuto službu neodmítne ani váš obětavý žalárník, který, jak možná už někteří víte, byl ještě dosti nedávno tím, čím jste vy. Prozatím však je jasné, že nemůžete nadále zůstat ve společné cele. Vzájemně se tu nabádáte ke zlému a dokonce zraňujete." Obrátila se k Laitovi. "Buď tak hodný a zaříd', aby byli umístěni každý zvlášť."

"Dovol, má paní, abych tě upozornil, že už jsem o to několikrát žádal bezvýsledně," odpověděl Laito v souladu s rolí. Tentokrát mluvili ovšem o problému, který dávno znala - byl to jeho způsob, jak jí povědět, nevím, nevím, hříbátko, na

tohle asi ani tvá autorita sama o sobě stačit nebude. "Mají poměrně velkou vrozenou potřebu škodit a ničit. Víím, že je strašné poskytovat jim příležitost, aby ji vybili jeden na druhém, ale pokud ji nemají, projevuje se to pravidelně ještě horším způsobem, a to zejména tehdy, když nemají co dělat."

"Tomu se jistě dá odpomoci," odtušila Tinwen nevzrušeně. "Dejte jim drtit kámen nebo štípat dříví... nebo něco podobného."

Tu se její oči setkaly s Laitovými a v jeho pohledu bylo ocenění její bystroti, avšak i cosi navíc, jakýsi střípek humoru či chuti do dobrodružství, jehož důvod v první chvíli nepochopila.

"Jak poroučíš, má paní," řekl a v tom okamžiku si uvědomila, do jak strašného nebezpečí ho dostala - ale nemohla s tím zatím nic dělat.

"A ještě něco," pokračovala stále stejným tónem, který ji nyní stál znatelně větší úsilí. "Vidím, že jsou všichni velmi nedostatečně oblečení - a ve svých jeskyních jsou pravděpodobně zvyklí mít oheň. Postarám se jim o něco teplého na sebe a v případě dobrého chování jim to rozdám při své příští návštěvě, samozřejmě i s novým přidělem přilepšení na stravě." Kývla hlavou směrem k masu, které přinesla. "Tohle můžete hodit psům."

Od té doby chodila do vězení na návštěvy pravidelně každý týden a většinou už to neznamenal tak drsné zážitky jako poprvé. Dosti často mohla rozdat velkou většinu toho, co přinesla. Když byli skřeti každý sám, nebylo pokušení dělat poznámky na její účet tak silné, jako když se v tom povzbuzovali navzájem, a vidina masa měla šanci převážet.

Laito ovšem věrně vykonal všechny její rozkazy, včetně toho, ohledně kterého mu nescíslněkrát opakovala, že ho bere zpátky. Jen se smál a ujišťoval ji, že dá na sebe pozor a že by byla škoda neuskutečnit tak dobrý nápad. A zdálo se, že až na jeho osobní riziko skutečně dobrý byl. Skřeti dostali pouta ze speciální nezníčitelné oceli a odváděli pak celkem slušné množství těžké práce. Někteří z nich se pouštěli do drcení, rozbíjení a ničení všeho druhu s takovým nadšením, že jim bylo nutno na noc práci odebrat, aby nerušili ostatní vězňe ve spánku.

Pokud šlo o Laita samotného, nebyla si jista, ale měla skoro podezření, že jakmile se jeho práce stala nebezpečnou, pochybnosti z něj spadly a věnuje se jí s pokojem a radostí v srdci. Ale snad to mělo i hlubší důvody. Každopádně nyní nejevil známky netrpělivosti, třebaže k nějakým velkým zvratům zatím stále nedocházelo.

Avšak rozdělení uvězněných do samostatných cel přineslo brzy ovoce. Nejprve jeden skřet a potom druhý a další a další se teď zmítal v napětí mezi nenávistí ke skřetímu životu a nenávistí k elfům vůbec a Laitovi zvláště naprosto zřetelně, neboť nemusel mít obavy z posměchu ani pomsty svých druhů. Na počátku jara první nevydržel a Tinwen směla podstoupit ten nevšední zážitek, hrozný i krásný zároveň, že spolu se svými přáteli stála při něm, když procházel proměnou. Shodou okolností či snad něčím víc než shodou okolností to byl ten, který ji nejvíce ublížil.

A než se venku jaro rozvilo naplno, ve vězení se utrhla lavina. Skřet za skřetem se poddával zprávě o smíření, tak rychle, že bylo vzrušující už jen čekat, který to bude příště a zda už dnes nebo až zítra. Samozřejmě věnovali mnoho času i těm,

kteří už proměnou prošli, a vznikaly tak přátelské svazky, které jim bohatě vynahrazovaly předchozí utrpení.

A skutečně i pro Tinwen osobně ta služba znamenala jistou pomoc. Vytrpěla si jistě své, ale chvíle, kdy skřetům dokazovala své odpuštění vlastníma rukama a sloužila jim svými ranhojičskými schopnostmi, působily hojivě i na ni samotnou. Stalo se pravidlem, že po každé návštěvě si pro ni Tuilindo přijel a odvedl si ji k platanu. Nechali ji vykoupat a když se pak převlékla do čistého, uložili ji do jejích bílých krajek, Laito ji houpal a hleděl na ni jako na elfí princeznu. Pokud byl princ zrovna v Ithilien, vždycky se také připojil, k nemalému prospěchu věci. Celý ten čas takto prožitý byl Tinwen svým způsobem lázní, do které se směla vždycky znovu pohroužit a odpočinout a vnímat, jak se všechno bolestné uvolňuje a odplyvá. Časem víc a víc zjišťovala, že začíná doopravdy cítit to, čemu se od počátku snažila věřit - že je v podstatě dobře, že se všechno stalo tak, jak se stalo.



## kapitola 33.

Tak se dosti rychle vytvořil životní rytmus, který pak pokračoval téměř další dva roky. Asi polovinu času trávil králův syn doma, polovinu v Ithilien. Pro princeznu to byl čas, kdy měla pocit, že už jí snad nic nechybí ke štěstí. Její Estwe způsobil, že poprvé v životě necítila napětí mezi domovem a lesem - mezi lidským a elfím způsobem života. Ba víc - šla vlastně nyní jeho cestou a našla harmonii obojího ve službě potřebným, což jí plnilo hlubokým uspokojením. Jeho požehnání na ni přecházelo - všechno se jí dařilo zázračně dobře, když byl s ní, ba dokonce zjistila, že stačí jedno odpoledne pracovat s ním a její samostatné úsilí ve stejném oboru má hned zase o malinko lepší výsledky. S rodiči si rozuměla stále lépe a navíc měla dva blízké přátele, z nichž jeden, po všech stránkách takový, že by o něm každá dívka mohla jen snít, ji nevtíravě, avšak pravidelně ujišťoval o tom, že jí má ze srdce rád. Pravda, byla by raději, kdyby tak činil spíše ten druhý - jak však čas ubíhal a na věci se nic neměnilo, její odhodlání pomalinku povolilo a smířila se s osudem. Laito ji zřejmě princovi přenechal - koneckonců, nemůže ho nutit, aby se o ni ucházel. Je tu ta věc s odlišným stárnutím elfů a smrtelníků - jistě mu dělá starosti, že by ji toho nemohl ušetřit. A princova náklonnost jí přinejmenším nemohla být nemilá.

Čím lépe ho znala, tím jasněji si uvědomovala nebetyčný rozdíl, který mezi nimi je - avšak zdálo se, že ho vztah k ní kupodivu stále ještě neomrzel. Už druhé jaro jezdil každé dva-tři týdny do Ithilien a sdílel s ní i s Laitem dobré i zlé. Pravda, dosud nepožádal o její ruku, což už začínalo být malinko nezvyklé - ale koneckonců, copak proti němu nebyla ještě opravdu hodně mladá? Vlastně už se s ním sžila tak, že se skoro cítila, jako by to takhle mělo zůstat po celý život - jako by v něm získala dalšího bratra. Také Laito už se vůči němu dost obměkčil a víceméně ho přestal zkoušet. Bylo znát, že ho definitivně přijal do rodiny.

To bylo dobře, neboť prince poslední dobou začínalo srdce stále víc táhnout k poněkud jinému druhu práce. Dosud pomáhal Laitovi, co jen mohl, ale hodně času teď věnoval také kontaktům s elfími obyvateli Ithilien. Začalo to vlastně už tehdy, když ošetřoval Tinwen na platanu. Stal se přitom náhodným svědkem návštěv několikerych poněkud znepokojených elfích rodičů. Dokud byl Laito pryč, šetřili Tuilindův zármutek, ale teď se přišli rozdělit o svou tíseň. Jeho synu se tedy už naplno vrátily vzpomínky a je nade všechnu pochybnost jasné, že je to opravdu Laito - *ten* Laito, jehož kdysi poznali v poněkud, ehm, jiném těle. Nu, a také jejich děti trpí zlymi sny a občas těžkomyslností - domnívá se snad Tuilindo, že by...

Všichni to byli jeho staří přátelé, připravení do značné míry tím, co jim o sobě vyprávěl, i někdejšími setkáním v Lórien. Všichni vlastně dali Laitovi požehnání na jeho cestu za ostatními skřety. Všichni teoreticky věděli, že by se proměněný skřet mohl znovu dostat na svět ve sličné podobě - někteří soucitnější jim to dokonce tak trochu i přáli. První, co je na tom poněkud zaskočilo, byla ta rychlost. Samozřejmě, Mocní tak rozhodli, ale přece jen... obyčejný elf stráví v Mandosu staletí a skřeti jsou propuštěni téměř ihned?

Mnohem horší však bylo pomyšlení, že by právě jejich dítě, ta roztomilá, draze milovaná bytost, většinou ještě láskyplnější a přichylnější, než je u elfích dětí

obvyklé, mohlo být vlastně... Samozřejmě, jeho proměna je tímto narozením pravděpodobně potvrzena dostatečně, a že skřetími vzpomínkami jen a jen trpí, je víc než zřejmé, ale přece jen... Má se mu ta příšerná minulost opravdu nechat jen tak projít? Skutečně nehrozí, že se nějak projeví? Jak ho vychovávat, když se srdce svírá soucitem nad jeho utrpením a zároveň je asi potřeba dvojnásobné pevnosti? Jak vůbec věc přiznat příbuzným a přátelům? Kdyby dítě onemocnělo nějakou zvlášť ošklivou chorobou po způsobu smrtelníků, nemohlo to už být horší.

Ta poslední otázka brzy ztratila důležitost. Rychle se zjistilo, že nepostížen nezůstal téměř nikdo. Dokonce i někteří z těch, kdo žili v Ithilien už před Laitovým příchodem do Lórien, začínali tušit, že nebyli ušetřeni. Jejich děti byly sice mladší než ostatní, ale už od narození výjimečně láskyplné a poslední dobou také sem tam nějaký ten děsivý sen měly... už to bylo trochu podezřelé.

Někteří rodiče se se skutečností nedokázali vyrovnat vůbec a Tuilindova už beztak četná rodina se během příštích let postupně rozrostla o čtyři další děti. Mnohem, mnohem víc však bylo těch, kdo upřímně toužili pomoci, ale zoufale potřebovali nějakou oporu, radu, orientaci. Jejich děti trpěly ještě víc, neboť byly výchovou připraveny mnohem méně než děti Tuilindovy a proto šokovány samy sebou vlastně úplně stejně jako jejich rodiče. Hrůzná zpráva se mezi nimi šířila jako lavina a mnohokrát znásobovala účinek otrěsných snů a představ, které byly nuceny snášet. Nyní se k nim družilo i podezření, že by to skutečně mohly být vzpomínky - stejný druh bolesti, se kterou se Laito jen před nedávnem horko těžko vyrovnal. Zejména prahly po někom, komu by mohly všechno upřímně přiznat a kdo by je ujistil, že je to opravdu dokonale pryč.

S rodiči mluvivali hlavně Tuilindo s Melwen - i když Melwen byla na takovou službu občas trochu příliš rázná. Což jim nestačí, že došlo k zázraku proměny? Myslela si. Neměli by být spíš vděční a ochotní něco pro to překousnout? Pochopitelně to neříkala nahlas, ale elfové to ovšem vycítili tak jako tak.

Laito mluvil s mnohými svými bývalými bratry v neštěstí a bylo to nesmírně povzbudivé pro obě strany... ale případy, že by ho někdo vyhledal podruhé, byly spíš výjimečné. Většina mládeže té podivné nové generace mlčky respektovala, že ti nešťastníci ve skřetím těle ho potřebují víc. A tak v té dlouhodobější, pozvolné práci Tuilindovi kupodivu většinou pomáhal Eldarion, dokonce i víc než jeho dva starší synové. Měl teď se skřety spousty čerstvých zkušeností; každý si ho zamiloval při prvním setkání; působil hojivě pouhou svou přítomností; nemusel nijak předstírat zájem o kohokoli, s kým mluvil; dovedl dlouho s porozuměním naslouchat a pak povědět pár slov, kterými neponížil, ale poradil či povzbudil tak, že srdce osloveného okamžitě rezonovalo. Byl to právě on, kdo pomohl mnohým rodičům a dětem znovu nalézt cestu k sobě navzájem.

A Tinwen mu ovšem stála po boku, připravená tím, co prožila s Laitem, jakoby právě pro tuto dobu. Žasla nad tím, jak rychle se dostávají výsledky. Zápas, který si mnohem lépe připravený Laito prodělával čtyři roky, měli někteří za sebou už po roce. A teď už naštěstí nezačínal nikdo uvažovat o tom, že odejde do Hor stínu. I tuto cestu jim Laito prorazil - většinou automaticky odcházeli pomáhat do vězení. Tak Laito nezůstal ošizen a králův syn byl volný pro práci, v níž ho skutečně nikdo nemohl nahradit.

Byla tu například Alalme, nejstarší dcera Tuilindova a nejpodobnější mu ze všech jeho dětí, krásná jako stříbrný strom a zářící jakýmsi vnitřním světlem, ne vyloženě viditelným, ale natolik zřetelným, že se Tinwen, o čtyři roky starší než ona, dlouhá léta skoro bála jí přiblížit - čistá jako kapka deště, prozářená sluncem, něžná i pevná zároveň. Alalme, která trávila dlouhé hodiny sama, ponořená v zamýšlení, a pak zpívala svým sladkým hlasem podivuhodné příběhy pro potěšení mnohých, nové a nové. Alalme, která už v dětství přitahovala jako magnet děti, které se někomu potřebovaly svěřit s nějakým trápením. Sama se druhým otevřela jen málokdy. Když měla nějakou bolest, když i jí se někdy stalo, že prodělala ošklivý sen, věděl to zpravidla jen Tuilindo a pomáhal jí většinou bez rozhovoru, jen tichým srozuměním, které mezi nimi bylo, drobným skutkem lásky či tím, co její v přítomnosti vyprávěl jakoby někomu jinému.

Ještě když přišlo do rodiny první adoptivní dítě, plavá Tasarinke, točila se ona kolem ní nejvíc ze všech, plně zaujatá touhou, aby se u nich dobře cítila a aby jí někdo aspoň maličko vynahradil, že se jí rodiče zřekli. Pak se prakticky přes noc propadla do snů a vzpomínek tak příšerných, že nebylo nic, co by jí pomohlo. Neboť existovaly i silné skřetice, zdatné po všech stránkách, dokonce i krásné zvláštní, zrudnou krásou - měly značnou moc nalákat poutníka do svých spárů. Žily zpravidla samy, v čistě "ženských" tlupách; běda takové, která by se neopatrně vzdělala a padla do rukou mužským skřetům - třikrát běda skřetovi, který by padl do rukou jim.

S takovými vzpomínkami se Alalme vyrovnat nedokázala. Rozhovory, rodinné rituály, příběhy jejích rodičů, to všechno teď přestalo stačit - minulost byla prostě příliš strašná. Alalme neztratila pevně přesvědčení, že zpráva o smíření je spolehlivá - dokonce se ani nepřestala dávat jiným se stejně otevřeným srdcem jako dřív. Začala však pomalinku chřadnout, téměř nezatelně, krásná jako vždycky, jen o stupínek křehčí, nezdolná jako vždycky, jen jakoby s vynaložením o něco větší námahy, a Tuilindo věděl, že je zle. Pokud se tohle nezastaví, znamená to tragický konec - a není už nic, čím by tomu dokázal zabránit.

Ani Eldarion jí nemohl pomoci rozhovorem nebo činem. V tomto směru nebylo opravdu nic, co by Tuilindo už dávno nezkusil. Začal ji však zvat, aby s ním a Tinwen trávila čas - jen tak, zpravidla pod záminkou pomoci jiným - a pouhá jeho přítomnost dokázala nemožné. Smrtonosný proces se zastavil, Alalme okřála a zesílila, navenek i vnitřně. Svým způsobem netrpěla méně, ale už to unesla; zároveň se prohloubila její vnímavost ke kráse i citlivost k druhým a bolest tak přinesla první ovoce a dostala svou protiváhu.

S tím se ovšem princ nespokojil, naopak, zapojoval ji do své služby ještě víc než dřív, a nejenom proto, aby jí dál léčil svou blízkostí. Pracoval na jejím ranhojičském umění, ať už prostým sdílením zkušeností nebo ještě prostším sdílením svého daru samotného - říkal, že něco takového zoufale potřebuje. Když s nimi prožívala chvíle, kdy jim jiní mladí elfové svěřovali své vzpomínky, stávala se požeňáním pro všechny zúčastněné - a sama přitom pomalu dozrála pro čas, kdy se dokázala druhým otevřít, nejprve rodičům, posléze i Eldarionovi samotnému. Natáhl jí pak soud na několik měsíců, s veškerou něhou, které byl schopen, i úctou, kterou k ní beztak mimoděk cítil skoro každý; věnoval jí tak chvíli téměř den co den - někdy přijel zvlášť jen kvůli tomu. Nakonec tak dosáhl velmi podstatného zmírnění jejího

utrpení, i když ne úplného uzdravení. Asi dvakrát se před Tinwen zmínil, že to bude asi možné teprve tehdy, až se Alalme provdá - a ještě strašně záleží na tom, koho si vezme.

Kdykoli spolu takhle něco vážně dělali, ať to bylo v žaláři, mezi mladými elfy či u některých těžších případů nemocných, zapomínala Tinwen nadobro na nepoměr mezi svou nedokonalostí a jeho dokonalostí a cítila se s ním úžasně - tak skvěle sehraná, jako když ji vzal k tanci. Všechno, čím se zabývali, jí šlo ze srdce - zrovna tak jí šel ze srdce každý jednotlivý krok, který princ udělal, každý detail, kterým se zabýval. Leckomu, kdo by je sledoval, by se chtě nechtě dralo na jazyk, že jsou si snad osudem předurčení. Koneckonců, spojit krev Rohanu, správců a králů se už jen samo o sobě nabízelo jako ideální řešení.

Jenže princ stále odkládal rozhodující krok.

Nenechával ji na pochybách o tom, že jeho láska k ní nijak neochladla, spíš naopak. Dával ji však najevo mnohem zdrženlivěji než zpočátku. Už žádná okouzlující slova, žádné vnější projevy dvoření. Jeho pohledy do očí byly dosud povzbudivé či léčivé, ale už nikdy uhrančivé. Plesy znovu omezil jen na takové, na které chodit musela. A mimo tyto příležitosti ji teď sotva kdy i jenom vzal za ruku. Nezavázal se jí žádným slibem, ale Tinwen měla skoro pocit, že si sám, tajně určil úlohu bratra v jejím životě. Nevěděla proč. Někdy si skoro přála, aby zase byl takový jako dřív - ale pak většinou uznala, že někdo jako ona zřejmě nemůže králova syna trvale zaujmout a že může být vlastně ráda, že má to, co má.

Dva roky po Láitově výpravě do Hor stínu přijel princ na návštěvu do Tuilindovy rodiny, aby se zúčastnil přípravy k slavnosti Díkůvzdání. Tinwen to přijala se smíšenými pocity. Na jednu stranu byla ráda, že s ní sdílí něco, co se jí dosti úzce dotýká, na druhou stranu se jí už předem zmocňovala tíseň a obavy, že ji zahanbí jako vždycky. I kdyby nedošlo k ničemu jinému, co když za ní přijde sedmého dne? Pravda, bylo jen máloco, co by o ní nevěděl, ale přece jen zbývalo pár zkušeností jejího dětství a mládí, těch nejnejpříjemnějších a nejtrapnějších, které by mu byla nesvěřila za nic na světě. Teď ji to tedy asi nemine... Inu, co naplat! Buď ho znechutí docela a aspoň už to bude mít za sebou, nebo ho neodradí ani tím a pak už sotva kdy něčím.

Čtvrtého dne, v den, kdy byli vedeni k tomu, aby si zkusili, bez čeho se dovedou obejít, za ní přišel a mlčky, poněkud ostýchavě, jí připevnil na šaty drobnou brož v podobě kvítku z červených kamenů, zasazených do obyčejné mosazi. Vypadala hodně staře a poněkud zašle, ale byla v drobnostech velmi krásně pracovaná.

"Cetka, vid'?" usmál se. "Ale myslel jsem, že se od ní nikdy neodloučím. Je to nále z doby mého dětství a váží se k němu mé tehdejší sny - sny o dobrotě a ušlechtilosti příštího krále i o té, již jednou učiním královnou. Všechny je v něm dávám tobě, ale prosím tě o jedno - vezmi ho příště na sebe teprve tehdy, až si budeš jista, že mě doopravdy miluješ."

"Ale... vždyť já tě mám ráda!" vypravila ze sebe zmateně.

Znovu se usmál, trochu smutně.

"Já vím. A vážím si toho. Ale... to není to, co mám na mysli, víš?"

"A... a co tedy...?"

Vzal ji za ramena, otočil ji proti sobě a zadíval se jí do tváře.

"Jsi pro mě někdo naprosto výjimečný," řekl tiše a velmi vážně. "Znamenáš pro mne tolik, kolik už žádná jiná bytost na světě. Spojení s tebou je pro mě to největší štěstí; kdybych tě měl ztratit, bylo by to, jako bych ztratil kus sebe samého. Je to to, co cítíš ty ke mně?"

Věděla, že ne - ne tak docela. Znamená pro ni hodně, to ano - skoro tolik jako Laito, možná přesně stejně tolik, a to přece je strašně moc, když se vezme v úvahu, jak krátce ho vlastně zná. Nic silnějšího si nedovedla představit. Jaké by to bylo, kdyby ji teď požádal o ruku? Krásné, ovšem. Konečně naplnění jejich snů - konec pochybností. Ale největší štěstí... náhle si nebyla tak úplně jista, i když ani pořádně nevěděla proč. A kdyby se rozešli... asi by se jí po leccem stýskalo - možná by to byla v jistém smyslu opravdu nenahraditelná ztráta, ale koneckonců... vždyť s tím tak napůl počítá po celou dobu. Dokázala by se vrátit k tomu, co bylo dřív. Tak ráda by byla kývla, ale její upřímnost stála proti ní. Oči se jí zalily slzami.

"Ne! Nesmíš se proto trápit! Ani já se netrápím - jen čekám. Ale právě proto, a také abychom o tom už nikdy nemuseli takhle mluvit, bych s tebou rád měl dohodnuté znamení."

Nastal obávaný sedmý den. Tinwen v duchu zaťala zuby a připravila se na nejhorší, ale dopoledne ubíhalo a princ se nedostavil. Se směsí úlevy a zklamání uvažovala, za kým zajde místo toho. Za Laitem ne, to by bylo moc laciné. Odpouští strašně velkoryse. Zbýval Tuilindo, ale ten nebyl celé dopoledne k nalezení. Už z toho byla trochu neklidná. Právě se chystala poprosit Melwen, když se Estwe objevil.

"Měla bys pro mě chvilku čas?" zeptal se.

Pocity, které to v ní vyvolalo, se na ní zřejmě projevíly hodně zřetelně, protože se zasmál a zahleděl se jí do očí skoro stejně jako Laito, když ji léčil z jejích skřetích vzpomínek - dokonce v tom vytrval tak dlouho, dokud se nerozesmála také a sama pohled neodvrátila.

"Tak," broukl spokojeně. "Už mi věříš? Trochu statečnosti, Laurien - co by měli říkat ti chudáci bývalí skřeti, kteří mi otevírali svá srdce? Ty už ses mohla přesvědčit, že soudím většinou mírně a laskavě!"

"No dobře, ale oni se s tebou pak už nemuseli setkat a bylo by jim to jedno!"

"Já vím. Věř mi, že se před tebou cítím podobně. Ale jsem rozhodnutý riskovat - a ty se prosím neciť nijak vázána oplatit stejným. Nevíš, že musíme hrát jediné přísně dobrovolně?"

Zasmála se.

"Neboj. Já už jsem se vlastně taky rozhodla."

"Chceš začít, abys to už měla za sebou?"

"Nevím... Co bys radši ty?"

"Víš co, nechme tomu volný průběh - každý ať řekne, co mu přijde na mysl, a pak třeba zase ten druhý - aby to nebylo opravdu jako u soudu."

Našli volnou vedlejší podlaž a posadili se. A princ uhodil na správnou strunu jako vždycky, neboť se okamžitě rozpovídal o dávno zasutých chybách a zápasech svého dětství. Svěřit se mu potom bylo ovšem směšně snadné a on ji přijal naprosto dokonale - v absolutní lásce, úctě a odpuštění, avšak zároveň s nestrannou spravedlností - ba, dalo by se říci, s neomylností až děsivou. Výsledkem bylo, že se

cítala skutečně očištěná - ještě nikdy, ani s Tuilindem, to neprožila tak silně. Nemohla než mu ze srdce děkovat.

"Ale ošidil ses! Mluvil jsi první - měl jsi první právo to mít za sebou."

"Já," odpověděl tiše, "jsem ještě neskončil."

Zaslechla v jeho hlase silnou tíseň a její srdce teď přímo hořelo touhou mu pomoci. Otočila se proti němu a chytila ho za ruce.

"Mluv! Budu tě mít pořád stejně ráda - přinejmenším!"

"Nikdy neslibuj, o čem nevíš předem, že to budeš moci splnit. Ale stejně ti děkuju. Víš, nejhorší pro mě není otevřít ti minulost - ta už je dávno vyřešena a překonána. Nejvíc mě tlačí to, co je teď." Na vteřinku se odmlčel, pak pokračoval s větším úsilím. "Teprve včera jsem vlastně poznal, kolik lásky zůstávám druhým dlužen. Příliš mnoho času trávím prostě podle svých vlastních chutí a přání."

Zůstala na něj ohromeně hledět.

"Ty? Neznám nikoho, kdo by víc druhým pomáhal!"

Zasmál se.

"To je právě ta potíž, kvítečku, víš? Pomáhat druhým je moje přirozenost - jedna z mých největších radostí. Mohu se tomu věnovat se stejným potěšením, jako jiný chodí po plesích nebo jezdí na hony."

"Ale... ale to je přece dobře, že je to tak!"

"Ano. Ale je v tom i jedno nebezpečí. Mnohem hůř pak člověk poznává, že to vlastně dělá už jen pro to potěšení a ve skutečnosti by ho bylo víc potřeba někde úplně jinde. Zvláště když je u toho někdo, jehož společnost je mu dražší než všechny poklady světa. A dokonce ani v tomto rámci nejsem dost poctivý - většinou nedělám víc, než kolik je mi vyloženě příjemné."

"To chceš říct, že by sis neměl ani odpočinout?"

"To určitě ne. Ale mohou nastat případy, kdy musí i odpočinek stranou - na určitou dobu - pro naléhavou věc. Mohou nastat případy, kdy musí všechno příjemné stranou a člověk dělá čistě to, co je potřeba, čistě jen proto, že je to potřeba."

Hleděla na něj a bylo jí jasné jen jedno: nejvíc mu ublíží, pokud mu nebude věřit a bude se ho snažit přesvědčit, že vlastně nic špatného nedělá.

"No... dobře. Ale já... nezlob se, já si nevím moc rady... poslyš, tys byl ráno za Tuilindem, ne? Co ti řekl?"

"Inu, přijal mě tak, jak jsem předem věděl, že to ty nedokážeš, má laskavá přítelkyně," odvětil něžně.

"Snad nechceš říct...!"

"Nu ano, vždyť to sama cítíš, jen kdyby sis to přiznala. Na olej to není - a na vodu zatím také ne. Potřebuju se vzpamatovat, začít věci brát vážně. Až příliš snadno se člověk nechá ukolébat tím, co už v pořádku je. Káral mě co nejsoucinněji, ale s velkou naléhavostí. Dokonce mi doporučil, abych si tu zkušenost čas od času zopakoval, kdybych neměl jistotu, že došlo k radikální změně. Říkal, že tak možná ujdou něčemu horšímu."

Mlčela a nedívala se na něj. Poprvé po dlouhé době měla na Tuilinda zlost.

"Ale no tak!" napomínal ji s úsměvem. "Snad mu věříš aspoň tolik, co já, po všech těch letech!"

"Promiň, samozřejmě, že mu věřím. A... skutečně za ním zajdeš?"

"Nu... zatím to neplánuju. Raději bych tu radikální změnu."

"Chceš prosit o obnovu duše?" zeptala se téměř automaticky. Vzápětí se téměř vyděsila. "Promiň... promiň, prosím tě! Já jen myslela..."

"Ale vždyť je dobře," odpověděl pokojně. "Myslíš si, že se urazím? Vždyť máš plnou pravdu. Není snad všechno dobré v našem životě jen darem Stvořitele - něčím, co jsme si sami nedali, a nikdy bychom si nemohli dát?"

Ulehčeně k němu vzhledla, pak omočila prsty v elfím balzámu a položila mu je na čelo.

"Tak... tak za tebe prosím," řekla svým jednoduchým způsobem. "Za tu... radikální změnu. Aby tě přestalo trápit všechno, co tě teď trápí. Co nejrychleji."

Když spolu mlčky kráčeli k potoku, aby se přihlásili o lázeň ohně, byla Tinwen především vděčna za to, že to dopadlo tak, jak to dopadlo. Doufala, že princ poskytl aspoň trochu útěchy, a byla šťastna, že k ní byl tak hodný. A to, co si vyprávěli o svém dětství, je zase sblížilo, prohloubilo to něhu mezi nimi. Když však toho večera uléhala, uvědomila si, že zároveň cítí i větší tíseň. Pokud i takový člověk, jako je Estwe, vnímá jako svou chybu, že nedělá dost, co by si asi měla o sobě myslet ona? Zkoušela si nějak zařadit vlastní život do jeho měřítek, ale naprosto se v tom ztrácela. Věděla jen jedno: už zase je tak vysoko nad ní, že nemá vůbec možnost se mu přiblížit. Měla dojem, že se jí otevřel částečně i proto, že doufal, že jí trochu odpomůže od té nesmírné úcty k němu, ale výsledek byl právě opačný. Nebýt Tuilindovy tvrdosti, asi by jeho vyznání vůbec nevěřila. I takhle se neubráníla letné myšlence, že i to měl předem vypočítané.

Toho roku pocítil princ svou přítomností slavnost Díkůvzdání v Ithilien. Den byl společensky náročný jako obyčejně a nepromluvíli spolu ani slovo. V podstatě to však nevadilo. Znali se - věděli o sobě tolik, že mohli vnímat všechno společně, jedním srdcem, zvlášť po tom, čím prošli v uplynulých dnech... alespoň tak to Tinwen cítila. Jen když se poprvé ráno setkali, vrhl na ni takový zvláštní, jakoby napjatý pohled, kterému nerozuměla. Vzápětí však už bylo všechno jako vždycky.

Nazítří se Eldarion vracel domů. Vyjela ho doprovodit a vzali to trochu oklikou přes pastviny a mezi mohutnými stromy krásného starého lesa. Zpočátku to byla příjemná vyjíždka jako každá jiná, ale postupně mezi ně začala padat tíseň. Náhle Eldarion zastavil a poprosil ji, aby ho dál už nechala jet samotného. Pak ještě maličko zaváhal a konečně ji znovu oslovil, velmi láskyplně.

"Nediv se a neboj se ničeho, kdybych teď začal jezdit méně často než dřív," řekl jí.

Trhla sebou. Ano, chystala se na tuto chvíli už hezky dlouho, a přece - jak těžké bylo ji přijmout.

Eldarion se něžně usmál.

"Říkal jsem neboj se ničeho," opakoval. "A toho, že bych tě dokázal opustit, ze všeho nejméně. Ne proto, že bych tě už neměl rád, ale právě proto, že tě mám rád stejně jako vždycky předtím, si tě musím odříkat. Nechápeš? Nezapomeň, jak těžký úkol na mně leží. Samozřejmě vím, že ve tvé společnosti bych mohl pracovat na své horlivosti mnoha dobrými způsoby, ale cítím, že by to pro mě bylo moc snadné - nikdy bych si nemohl být jist, zda jsem skutečně poctivý."

Mlčky přikývla. Věděla, že mu nesmí odporovat. Příliš mu na té věci záleží - ublížila by mu. Ale oči ji neposlouchaly a pálily stále víc.

Povzbudivě se na ni usmál.

"No tak - já přece nejdu na smrt. Nic hrozného se nestane - zase se setkáme."

Znovu odhodlaně přikývla.

"Ale... ještě jednu věc ti musím povědět," pokračoval a teď už také jemu se trošku zadrhl hlas. "Ty mnou si můžeš být naprosto jista - máš všechnu mou lásku, a také ji mít budeš, dokud o ni jen trochu budeš stát. Ale vím, že s tebou je to jiné, a tak tě nemůžu vázat. Kdyby... kdyby se našel někdo, ke komu bys začala cítit, co nedokážeš cítit ke mně, poslechni své srdce, i kvůli mně. Moje štěstí bude vždycky vázáno na tvé."

Vzápětí prudce stočil koně a byl pryč.

Hnal toho rána koně až trochu příliš, a ne pro potěšení z jízdy. Stromy se kolem něho míhaly jako splašené, ale vůbec je nevnímal. Srdce ho bolelo tak, že musel jet co nejrychleji, aby to alespoň trochu přehlušil.

Kousek od kraje lesa však kůň náhle zůstal stát jako do země vbítý. I při své jezdecké zdatnosti měl co dělat, aby mu nepřeletěl přes hlavu.

Když se trochu vzpamatoval, zjistil, že před ním stojí Laito s rukou velitelsky pozdviženou. V první chvíli neměl zrovna chuť s ním mluvit, ale věděl, že kůň by se teď nehnul z místa po dobrém ani po zlém.

"Odjíždíš?" zeptal se Laito stručně. "Nadobro?"

"Ne. Zase se vrátím."

Laito zůstal ve střehu.

"Kdy?" zeptal se jenom.

Princ si povzdechl.

"Nevím... jak je ti jistě jasné."

Laito ne něj chvilku mlčky upíral oči.

"Chceš být k sobě tvrdý... tak aby tím jiný trpěl?" tázal se konečně.

Eldarion se zhluboka nadechl a kousl se do rtu.

"Podívej, Laito, krutosti já asi opravdu nejsem schopen," odpověděl konečně se znatelným úsilím. "Kdybych věděl, že mě miluje, nikdy bych to nemohl udělat. Ale takhle to bude možná nejlepší řešení. Bude se moci na věci podívat z odstupu - nebude jí tolik hrozit manželství ze zvyku, bez skutečné lásky - nebyla by tak šťastná, přinejmenším ne tak, jak bych chtěl."

"Ty chceš tvrdit, že tě nemá ráda?"

"Cítí ke mně přátelství, ano. Ne víc... Ne víc než k jiným."

"No dobrá, říkej si tomu vztahu, jak chceš - jestli je to opravdu jen zvyk, postaral ses, aby si na tebe zvykla pořádně."

Eldarion sklopil hlavu, ještě nešťastnější než předtím.

"Já vím ... a zpočátku jsem jí dost pletl hlavu, přiznávám... dal bych nevímco, abych to mohl vzít zpátky... Nebude to pro ni lehké. Ale dám jí pocítit, že jsem ji neopustil, bude-li o to stát - a na druhou stranu, má plnou svobodu. Kdyby o její ruku požádal někdo jiný a ona mu byla nakloněna..."

"Myslíš, že prostě přijme? Že vztah k tobě dokáže prostě zahodit, po všech těch letech?"



"Ale co jí můžu nabídnout! Myslíš, že se někdy smírím s tím, aby mě dostala - takhle? Pro ni je jen ten nejlepší dost dobrý, sám si to myslíš taky, jen se přiznej!"

"Hm, to od tebe není vůbec hezké, že mi to vyčítáš, zrovna když jsem si začínal myslet, že už jsem to nejenom olitoval, ale i opustil..."

"Ale Laito, kdo ti co vyčítá?"

"Já. Prosím tě, jestli je tohle ten hlavní důvod, proč z toho utíkáš, neumím ti ani povědět, jak moc mě to mrzí. Odpusť. A dej mi to najevo tím, že na ni budeš hodný a dobře se o ni postaráš, ať budeš dokonalý nebo ne. Ono na tom záleží mnohem víc."

"Jenže ono to není jen tím. I kdybych uznal, že máš naplno pravdu, musím se ještě nějak vyrovnat sám se sebou."

"Pořád ještě mi nepřipadá jako to nejlepší řešení vzít nohy na ramena."

Princ na něj prosebně pohlédl.

"Laito... já vím, že máš pravdu. Já jenom nevím, co dělat."

"Ale já to vím!"

Tohle bylo skutečně poněkud překvapivé.

"Cože?"

"Povídám, že to vím. A rád ti to řeknu, jestli chceš. Můj otec by ti to byl řekl rovnou, ale věděl, že nemůže. Moc na něj dáš, víš - mohl bys jednat na základě jeho rady bez skutečného přesvědčení."

Eldarion se pousmál.

"Neděláš v tom případě chybu, když mi to říkáš takhle?"

"Myslíš? Myslíš, že přijmeš stejně snadno radu od svého bratra a přítele - a trapiče a ustavičného soupeře?"

To vyvolalo další úsměv.

"Mluv - jsem přinejmenším ochoten tě vyslechnout."

Laito se nadechl a promluvil velmi rázně, aby příliš nedával najevo soucit, který mu byl z očí vidět tak jako tak víc než dost.

"Zůstaň tady a sněž si v tom vztahu čestně, co sis nadrobil. Netvrdím, že to má ideální řešení. Ale nějaké řešení to má a měl bys na něj přijít, když to budeš brát poctivě. Zůstaň tady a dělej dál práci, kterou sis rozdělal a o které víš, že má cenu. Jestli máš nějakou chybu, o které s tebou můj otec mluvil, to víš sám - v tom tě neposuzuju a posuzovat nechci. Ale jestli máš a trápí tě to, nevyřešíš to tím, že budeš víc dělat nebo dokonce podstupovat nepříjemnosti jen pro ně samotné."

"Čím tedy?"

"Poslyš, ono mít nějakou chybu není tak nenormální. I ti nejlepší je mívají. I můj otec měl, a užíral se tím po léta, víš to? A dělal moc a vytrpěl dost a všem, kdo ho potkali v dobrém, přinášel spoustu požehnaní, ale vůbec mu to nepomáhalo. Až když jsem mu zkřížil cestu já ještě jako skřet a maminka ho umluvila, aby mě nezabíjel, ale vyprosil mi duši zpátky, a ono to zabralo, napadlo ho, že by to mohl zkusit i sám se sebou. Výsledky vidíš."

"Já vím. Už jsem na to taky myslel."

"Tak si slez z koně a jdem na to, hned teď."

Eldarion se znovu usmál a zavrtěl hlavou.

"Ne. Takhle to nejde. Já jsem ještě nedělal ani nevytrpěl dost, víš? Nemohu prosit o pomoc, dokud jsem neudělal všechno, co je na mně. To by nebylo poctivé."

"Co když bez pomoci nikdy neuděláš všechno, co je na tobě?"

"Laito, to nemá cenu, takhle se hádat. Mohl bych ti odpovědět, tak budu prosit o pomoc, až poznám, že to tak je - že jsem se dostal na svou hranici. Zatím musím jít a prostě něco dělat."

Laito pokýval hlavou, nechal ruku klesnout a ustoupil z cesty.

"Nu... když je to takhle, tak asi opravdu musíš. Hvězdy ať svítí na cíl tvé cesty. A... ať ten temný úsek předtím není příliš dlouhý!"

# XI.

## *Pán skály*

kapitola 34.

O umění elfích kovářů a šperkařů dávných dob vypráví nejedna píseň. Příběhy největších jejich děl jsou pohnuté a slavné a hluboce zasáhly do dějin světa. Avšak právě proto zůstalo jaksi zapomenuto a stranou pozornosti, že bylo vytvořeno i mnoho menších skvostů, které sice neměly tak velikou moc a tak převratné osudy, nicméně jejich tvůrci je s láskou sobě vlastní propracovali k dokonalosti a jejich moc by docela stačila k tomu, aby za ně lidé platili zlatem či se kvůli nim dopouštěli nejrůznějších zlých činů, jak to mívají ve zvyku. Tuilindovy příběhy snad alespoň do jisté míry tuto nedůslednost napravily; nyní pak vzdáme poctu neznámému šperkaři, jehož dílo sice neovlivnilo tak dalece historii, zato však významným způsobem zasáhlo do života Tinwen, Eldariona a Laita i mnohých dalších.

Mělo podobu lehounkého a nenápadného prstýnku z kovu, jehož barvu nebylo snadné určit, neboť se měnila před očima pozorovatele a navíc prstýnek sám zůstával skryt očím všech mimo toho, kdo ho měl na sobě. Neboť moc, která v něm byla, spočívala v utajení a matení stop; kdo ho užíval, unikl snadno jakémukoli pronásledování a jeho nepřátelé byli svedeni klamnými vjemy, pocity a představami. Kolik takových bylo kdysi vytvořeno, je nesnadno povědět, neboť ti, kdo je nosili, se ztratili z příběhů i z povědomí svých přátel, a pokud už došlo k tomu, že byl prstýnek z nějakých důvodů ztracen či odložen, jen stěží kdo cizí mohl doufat, že jej zase najde. Ten, o němž se vypráví v našem příběhu, dlouhá léta dobře sloužil nečetnému lidu, který kdysi obýval krásné lesy Ithilien a pod vládou uprchlíka z Eregionu unikl všem hrůzám válek a udržel se na samotných hranicích nepřítelovy říše. Avšak srdce toho lidu byla přece jen větší než jejich strach a dlouhé roky skrývání a uhýbání nepřátelům se jim zošklivily, takže v době, kdy Sauron působil na Númenoru, svůj poklad odložili a připojili se k jiným svého rodu, zas jednou svobodní. A už nikdo se do skrýše nevrátil, aby prstýnek vyzvedl. Všichni zůstali věrni nově nalezeným přátelům – a protože se s nimi připojili k Poslednímu spojenectví, velká většina mužů také nalezla smrt v boji.

Tam tedy ležel, utajený a neviditelný, v hlubinách zaniklého sídliště, jež samo o sobě bylo skryto téměř dokonale, a snad by tam byl zůstal do skonání světa, kdyby v ta místa nebyla zabloudila jistá princezna, mířící v zoufalém odhodlání na pomoc druhu v nouzi. Neboť ve chvíli tísně se postavila svému protivníku tak, jak dokázala:

slovem dobré zprávy; a vyděsila ho tím natolik, že před ní prchl do nejzazšího kouta a tam se choulil ke stěně celý bez sebe.

A právě tehdy, snad že to byla pouhá shoda okolností, že se poprvé delší chvíli zdržel na tomto místě, či snad že jeho rozpoložení harmonizovalo s účelem, k němuž byl šperk vyroben, jeho prsty náhle ucítily cosi kulatého, pevného a chladného; ten nedorostlý, všemi okopávaný skřet, nejubožejší z ubohých, v křeči děsu zařal prsty do dávné skrýše.

Okamžitě sebou zacukal, jak jím projela nová hrůza. Ta věc... to byl elfí výrobek, stačil kratičký dotek, aby to bezpečně věděl! Prvním impulsem bylo prchnout, ale princezna dosud nebyla daleko a on se neodvážil ani hnout, natožpak vyjít kamkoli, kde by se jí mohl přiblížit.

A jak se tak krčil tomu podivnému pokladu nadosah, začaly v něm zvolna nabývat vrchu nové pocity. Pomalíčku, zprvu jen nezřetelně, začínal cítit jeho moc. Sám byl mistr skrývání a unikání - byla blízka jeho srdci. Začal si uvědomovat, co všechno by získal, kdyby dokázal přemoci svůj odpor a strach a začít jí užívat. Konečně by měl to, po čem vždycky toužil - konečně by byl v bezpečí! Co jiného mu také zbývá, než vyhledat tuto ochranu, teď, když se princezna pohybuje nebezpečně blízko a i když odejde, s největší pravděpodobností to bude znamenat vyzrazení jeho úkrytu? A pak, co je vlastně tak hrozného na tom, že to je elfí výrobek? Oni dokážou udělat spoustu pěkných a užitečných věcí, vždycky to věděl, vždycky si přece přál nějakou mít... ale ne! Co ho to zase napadá? Takové nesmysly!

Nicméně ta věc ho lákala čím dál víc. Po chvíli neodolal, zašátral znovu prsty a nahmátl jí a už ji nepustil. Ale do elfa měl tou dobou opravdu ještě hodně daleko a nic podobného se nemělo stát.

\*

Pár dní po Eldarionově odjezdu prožila Tinwen ve velké sklíčenosti. Dříve, když věděla, že se za dva tři týdny zase vrátí, ani jí to nepřišlo. Teď najednou jí chyběl všude. Jako by člověk ztratil kus sebe sama - ano, docela tak si připadala. Přesně to, co chtěl - tak proč tedy vlastně nebyl spokojený? Nebo... nebo jí to udělal právě proto, aby v ní vyvolal tyto pocity? Snažila se krotit, věděla, že mu křivdí - ale ta myšlenka ji nikdy tak docela neopouštěla.

Naštěstí však neměla čas se poddávat zármutku. Eldarion nechyběl jenom jí. Teď už se Laito nerozpakoval radit gondorským hlídkám a vězení se vůčihledě plnilo. Laito se nijak nešetřil a pracoval s obrovským nasazením, ale bez pomoci už to nemohl vůbec zvládnout. A elfů, kteří zápasili s vracejícími se vzpomínkami, přibývalo jako hub po dešti.

Ve vězení pohotově nastoupila další skupinka elfí mládeže, ale v lese to bylo horší. Jak dny ubíhaly, stále častěji se někdo zastavoval na platanu a mezi řečí nesměle prohodil otázku, kdy že se vlastně králův syn zase vrátí. Tuilindo dělal, co mohl, ale bylo na něm znát, jak ho mrzí, že se nemůže každému z nich věnovat tak, jak by bylo potřeba. A Laito mlčky, jako by se to rozumělo samo sebou, nastoupil na uvolněné místo: přes den pracoval do úpadu v žaláři, večery a často noci až do rána věnoval rozhovorům se svými bývalými druhy v neštěstí. Nestěžoval si, ale Tinwen to

dobře věděla. Mohla zůstat stranou? Brzy mu stála po boku, téměř tak neúnavná jako on, v každické své volné chvílce; a co jí chybělo na taktu a uzdravující moci, nahrazovala láskou a horlivostí srdce. A čím chtěla pomoci jiným, pomohlo i jí samotné - netrvalo dlouho a zjistila, že dokáže přežít i tak; její dny byly naplněné činnostmi, která měla dobrý smysl, a jeden z jejích nejbližších jí zůstal, aby se mohli sdílet a opřít se jeden o druhého. Stalo se to, co předem čekala - prostě se vrátila k tomu, co bylo dřív.

Věděla, že ji princ skutečně neopustil. Jen málokdy se teď ukázal u dvora jejího otce a téměř vůbec nikdy se s ní přitom osobně nesetkal, ale mnohem častěji posílal dopisy, vzkazy či drobné dárky, většinou prostínké a přírodní, podle jejího vkusu. O sobě nepsal skoro vůbec, což ji velmi hnětlo, třebaže to chápala; pokoušel se však na dálku odhadnout její pocity a potřeby a odpovídat na ně. Ten úkol se zdál nemožný - dařil se mu však překvapivě dobře. Dokonce se pravidelně stávalo, že v době, kdy byla plně zaujata prací, vzkazy nechodily, ale sotva na ni padl smutek a stesk, už se nějaký objevil. Zároveň dostávala stohy listů pro elfy z Ithilien.

Pokoušela se odpovídat, ne tak často a mnohem zdrženlivěji. Měla přirozeně chuť lásku oplácet láskou - jenže už věděla, že princ od ní touží po lásce jiného druhu a nechtěla v něm zbytečně budit marné naděje. Když však zjistila, že se pokouší aspoň na dálku něco dělat pro své přátele z lesa, začala mu prostě psát o nich, aby věděl, co potřebují. Tím byly rozpaky do značné míry překonány a jejich korespondence přinesla mnoho dobrého když ne jim samotným, tedy druhým určitě.

O tom, co Eldarion prožívá, nevěděla ke svému nesmírnému zármutku téměř nic. Ze zpráv, které kolovaly ve dvorských kruzích, bylo jasné, že králův syn jde s velkým slazením za tím, pro co se rozhodl. Nastoupil vždycky tam, kde bylo nejhůř - domů se teď vracel jen na skok a to ještě proto, aby proseděl celou noc nad dopisy. Počátkem jara ho odkudsi přivezli naprosto vyčerpaného a vážně nemocného a král měl co dělat, aby ho z toho dostal. Čas svého léčení využil k napsání dalších stovek dopisů. Později Tinwen zjistila, že byl několikrát na pár dní hostem u elfů v Ithilien, vždy tak, aby se s ní nesetkal. Jakmile byl úplně v pořádku, vrátil se k tomu, co dělal předtím.

A teď na něj skoro ani nemohla myslet, neboť se jí stala podivná věc. Jak s koncem léta ubylo slunečního svitu a les se po ránu začal halit stříbřitým oparem, zmocnil se jí neklid, jehož příčinu si nedovedla vysvětlit a kterému ani nerozuměla. A stále sílil. Nedokázala se už soustředit na rozhovory a dokonce ani na jednoduchou práci... a postupně si v něm začínala uvědomovat jasnější obrysy.

"Nevím," odpovídala Laitovi, když na ni znovu a znovu naléhal, aby mu svěřila, co jí trápí. "Asi je to nesmysl, ale pořád mě to táhne tam, co jsme spolu byli před třemi lety... prosím tě, nesměj se mi. Měla bych být ráda, že jsem se z toho vůbec dostala, že už mě ani ta vzpomínka nebolí... možná je to tím, víš? Možná ve mně přece jen něco zůstalo... vystavila jsem se chtivosti Mordoru nebo něco takového - bude to teď ve mně hlodat pořád víc."

A Laito věnoval po nocích víc a víc času tomu, že o ní přemýšlel, prosil za ni, pokoušel se najít odpověď na její otázky.

"Poslyš," řekl jí konečně jednoho dne. "Nemáš ty prostě pocit, že tam zůstala nějaká nedodělaná práce? Vždyť jsi mi vyprávěla, že tam cosi bylo, v těch dolních

chodbách, že ses tam s někým setkala, i když ne tváří v tvář - a hlídky tam nenašly nic. Možná cítíš, že tam ještě kdosi zbyl, kdo také potřebuje pomoc."

Pohlédla na něj s velikou úlevou.

"Snad... to by opravdu mohlo být ono!"

"Tak tam spolu zajdeme, proč ne! Vezmeme si dostatečný doprovod, abych mohl mít klidné svědomí, že jsi bezpečná."

Při těch slovech sebou mimovolně škubla a z jejích očí poznal, že si právě uvědomila cosi nového.

"Ne, to nejde," odpověděla mírně, téměř omluvně, ale s určitostí. "Musím sama."

\*

Když vojáci stráže zašli poprvé do Laitovy chodby pro tři spoutané skřety, o dolních chodbách nic nevěděli: princezna zůstávala tehdy zavřená ve svých komnatách a svém žalu a s nikým nemluvila. Podruhé se tam vrátili na počátku léta a tentokrát důkladně propátrali i spodní patro, avšak nenalezli tam nikoho. V té době už tam malý skřet dávno nebydlel.

O návštěvě vojáků dobře věděl a nesmírně ho povzbudilo, že vchod do dolního patra zřejmě úplně přehlédli. Sledoval je pak z úkrytu za vodopádem a když viděl, jak vlečou do zajetí tři z jeho bývalé tlupy, jeho radost neznala mezí. Dodal si odvahy a nesmírně opatrně se zašel nahoru podívat. Jeho nejsmělejší naděje se potvrdily: už zde nebyval nikdo. Pobral v jeskyni, co se zde našlo užitečného, a vrátil se dolů s takovým pocitem lehkosti a jistoty, jaký dosud nezažil.

Brzy upozoroval další užasnou věc. Lesní zvěř už před ním neprchala jako dřív a jak ubíhaly dny, kdy nosil nový prstýnek, stále méně a méně. Zpočátku měl jen snazší plížení za kořisti - postupem času k němu zvířata sama přibíhala a lísala se k němu, dokud do nich nezaťal drápy. Když na něj přišla zlá nálada, kochal se zmatkem, zděšením a zklamáním, které to v nich vždycky vyvolalo... ale každopádně měl nyní potravu, co hrdlo ráčí, a kožešiny pro chladné dny. Z takového přepychu se mu až točila hlava.

A jak šel čas, několikrát se stalo, že se octl docela blízko možnému pronásledovateli, ale nebyl upozorován, což opět posílilo jeho sebedůvěru. Opustil chodby za vodopádem a zařídil si pohodlné bydlení v teplejší a vzdušné jeskyni výše ve skalách. Nikdy v ní nikdo nebydlíval dlouho - sloužila vždy jen jako přechodné útočiště v krajní nouzi, neboť k ní vedla jen jedna dlouhá přístupová chodba, což se nehodilo tomu, kdo potřeboval uniknout v případě útoku - on však nyní už tušil, že mu to vadit nebude, a jeho naděje se potvrdily. Měl odsud dobrý výhled na všechny strany a viděl jako na dlani, že se každý, kdo tudy měl cestu, z nevysvětlitelných důvodů jeho úkrytu vždycky vyhne. Viděl gondorské, když pro něj šli do jeho bývalého domova a vrátili se s nepořízenou a do jeho jeskyně, kterou znali a která byla jen kousek od jejich cesty, je ani nenapadlo se podívat. Tou dobou už se jim jen smál - strach téměř nepocítil.

Chodil teď do lesů častěji, než potřeboval, a troufal si mnohem dále než dřív - až k bývalé hranici. Jen tak tu trávil čas a těšil se z toho, že ho elfové nezpозorují, i když si dával dobrý pozor, aby se jim nepřiblížil příliš. Neriskoval víc, než

považoval za zdravé, a jejich blízkost sama o sobě mu nedělala dobře... avšak začínal téměř cítit, že žije jejich životem, že má to, co si přál, a bez utrpení proměny. Ne že by dokázal na tyto věci myslet takto otevřeně, jen prostě pobýval v lesích a cítil přitom hluboké uspokojení.

Život v dostatku a svobodě od ustavičného strachu v něm podnítil zájem o další věci. Začal se bavit tím, že se tu a tam nepozorovaně přiblížil lidem, sledoval, co dělají, a vyslechl, co si povídají. Získané informace podnítily jeho zvědavost a brzy tak trávil mnoho času. Elfy se špehovat neodvážil a už vůbec se nepřiblížoval vlastnímu plemeni, z něhož měl možno-li ještě větší hrůzu; lidské příběhy, které si po kouscích skládal dohromady, i mistrovství v ovládnutí prstýnku, které si na těchto výpravách rychle osvojoval, však jeho život obohatily tak, jak se mu o tom nikdy ani nesnilo. Začínal si uvědomovat jistou moc, kterou nad druhými má, a dal si nové jméno: Šagat Kamúr, což v jeho rodném skřetím nářečí znamenalo Pán skály.

Věděl i o princezně - nyní už věděl i to, že je to skutečná princezna. Znal její osudy od mládí i během posledních let. Mráz mu běhal hrůzou po zádech, když pomyslel na práci, které se teď věnuje, a v žádném případě netoužil se jí znovu přiblížit na doslech, ale dosud ho silně přitahovala. Litoval, že nemohl být přítomen její exekuci, a alespoň si to představoval, znovu a znovu... a kdykoli pomyslel na ty dva, kteří se kolem ní točí, zmocňovala se ho slepá zuřivost. Vynaložil mnoho námahy, aby je mohl sledovat div ne na každé jejich projížďce či procházce - věděl o leckterém okamžiku okouzlení vzájemnou blízkostí či letmém doteku a skřípal zuby, když si to znovu představil. Čím dál víc zjišťoval, že ji chce mít, navždycky, u sebe v jeskyni - že je to silnější než strach z toho, co by mu mohla povědět. Nakonec, co se mu může stát? Ať si mluví! On už nový život našel, či ne? A koneckonců to bylo elfí kouzlo, co mu k tomu pomohlo! Jemu už ona nemá co povídat!

Unese ji! Proč ne? Teď to přece dokáže hravě a žena je to poslední, co mu ještě chybí ke štěstí. Vlastně se ani nemusí spokojit jen s ní! Zkusí si to pro větší jistotu nejprve na jiných - zavleče si jich do jeskyně třeba tucet, a žádné elfí panny, ne, pěkná lidská děvčata s měkkým, sladkým masem, na kterých si pochutná před očima jejich družek, až se jich nabaží. Jen princeznu nesní nikdy, kdepak! Tu si nechá a úplně si ji pokoří a podmaní a přinutí ji, aby na tamtoho docela zapoměla a bude se s ní těšit až do konce jejich dnů!

Jak se léto onoho třetího roku začalo naklánět k podzimu, toto rozhodnutí v něm pomalu uzrávalo a začínalo přecházet v průzkum a předběžné přípravy k prvnímu únosu.

## kapitola 35.

Tinwen uznávala, že má Laito pravdu, když ji nechce pustit samotnou na tak šílený podnik, ale svého neklidu se zbavit nedokázala. Stromy se zbarvily zlatem, vrcholily přípravy k slavnosti Díkůvzdání a ona se svědomitě snažila hrát Tuilindovu hru s jeho rodinou, ale zůstávala na povrchu, duchem nepřítomná. Nebylo nic, co by proti tomu mohla udělat.

Čtvrtého dne hry se doma probírala svými "poklady" a snažila se přijít na něco, co by mohla někomu darovat. Nebývalo toho mnoho, na čem by vyloženě lpěla, a z toho mála už prakticky všechno vzalo za své opakováním hry v předchozích letech. Při tomto hledání jí náhodou padl do ruky šperk, na který už téměř zapomněla: drobný kvítek z červeného kamene. Byl tomu rok, co ho měla na sobě, poprvé a naposledy.

Až se lekla záplavy vzpomínek, kterou to vyvolalo. Podivuhodně jasně si vybavovala slova, která jí princ tehdy řekl, i způsob, jak je řekl. A najednou, vlastně poprvé, mu doopravdy rozuměla. Ne v první řadě rozhovor s Tuilidem, ale především tahle kytička má všechno na svědomí! Oživila v Eldarionovi sny jeho dětství, ten prvotní, nejčistší hlad po ušlechtilosti - naučila ho zřící se toho, na čem nejvíc lpí, a ano, tím nejdrahocennějším pokladem pro prince nebyla tato drobnost, jakkoli milovaná - bylo jím jisté děvče, Faramirova dcera.

Má se na něj proto zlobit? Laito trochu dopálený byl, poznala to na něm, i když o princí s ním mluvil asi tolik, jako by vůbec neexistoval - myslí si, že obětoval nerozumně a zbytečně a na úkor jiných. Ale ona sama, které se to nejmíc týká, se zlobit nedokáže - a zvlášť teď, když mu konečně rozumí. Tinwen upřela oči oknem k Bílým horám v dálce a téměř nevědomky začala za něj prosit - za naplnění jeho snů, obnovu jeho duše, za to, aby našel pokoj a uzdravení, třeba i za cenu toho, že by se neměli potkat už nikdy.

A náhle to viděla jasně, to, co možná princ jen vzdáleně tušil, když se s ní loučil. Nepokoj posledních týdnů se vrátil, ne už jako nepokoj, nýbrž mnohem spíš jako klidná jistota. Ano, skutečně je pokladem, kterého je potřeba se zřící - a nejen pro jiné. Tuilindova příprava k slavnosti Díkůvzdání přestala být hrou pro elfí děti - stala se součástí skutečného života, drsnou i zvláště krásnou jako život sám. Letos nebude muset usilovně hledat mezi svými věcmi něco, co by mohla darovat. Dá prostě a jednoduše všechno, co má.

Zvedla se, rozhodnuta rovnou zajít za rodiči a všechno jim povědět. A po dvou krocích se zase posadila. Ne, tohle nedokáže. Zatnout zuby a jít vstříc tomu, čemu už jednou o vlásek unikla, to tak ještě. Znovu tak strašně ublížit těm dvěma, kteří už pro ni jednou tolik zkusili... něco takového se zdálo nemožné. Maminka... je na tom o dost líp, poslední dobou, ale opravdu si může být jistá, že pro ni tohle nebude nebezpečné? A jsou tu i jiní, ti nejbližší i ti, kteří tolik od ní přijímají... může jim, smí jim tohle udělat?

V tu chvíli někdo zaklepal na dveře její komnaty a když ho pozvala dál, ve dveřích stanul Laito. Překvapilo ji to - jen málokdy se setkávali takto.



Pozdravil ji, vešel dovnitř, pak chvíli mlčky přecházel sem a tam. Konečně se zastavil před ní a zpříma na ni pohlédl.

"Přišel jsem ti něco povědět," řekl. "Něco důležitého."

Rychle zvedla hlavu. Začínalo to být trochu podezřelé.

"Otec se mnou mluvil o tobě. Říkal, jak si váží toho, že jsi dala na jeho slovo a od té příhody před jedenácti lety už nikdy nerozumně neriskovala..."

"Prosím?"

"Nu, ano. Pokud jde o tu cestu za mnou, zřejmě teď už celkem s jistotou vidí jako tvou jedinou chybu to, že sis nevyžádala svolení... Říká, že tvé srdce je láskyplnější a tím také mnohdy vnímavější než jeho - že dovedeš dobře poznat, kdy přišel tvůj čas..."

Nebyla by věřila, jak ji potvrzení dojmu, že má jít na smrt, dokáže potěšit.

"Takže přece! Je to pravda!"

"Ach hříbátečko... jak by bylo všechno snadné, kdybychom mohli vědět najisto aspoň tohle! Nezapomeň, že můj otec naprosto není vševědoucí a právě ti v této oblasti přiznal prvenství. Ale chci ti povědět jedno: Znamenáš pro mě hodně. Možná nejvíc ze všech těch, které mám rád. Jsi... jsi možná to jediné, co vůbec mám. Už rozumíš, vid'? Nebudu lpět na tom, co mám - dokonce ani na tobě ne. Pokud jsi skutečně volána tam nahoru, pokud musíš jít, a sama, nebudu ti to rozmlouvat. Udělám pro tebe samozřejmě všechno, co mi bude dovoleno, budu tě chránit, nakolik to jen bude možné, ale nechám tě jít, abys přinesla pomoc jiným."

Teď už Tinwen nezbývalo nic jiného než za rodiči zajít. Přijali ji s velikou láskou a pochopením, ale cítila bolest, kterou jim způsobila. A neodpověděli jí hned - vyžádali si čas na rozmyšlenou.

Tři dny je pak neviděla. Teprve v předvečer slavnosti si ji dali zavolat a ona na ně pohlédla s úžasem, neboť vypadali, jako by na ně během těch tří dnů dolehlo nejméně deset těžkých let. Otec měl nyní vlasy úplně bílé, bílé jako mléko. Maminčiny vrásky se prohloubily, držela se však zpříma - jako stín, avšak houževnatý a s jasnými očima.

"Přemýšlel jsem o tobě, dceruško," řekl jí Faramir. "Moc jsem o tobě přemýšlel. A víš, vidím teď věci v trochu jiném světle. Vždycky jsem si myslel, že jsem v tvé výchově udělal chybu a připravil ti tak složitější a tvrdší život, než bys jinak měla - ale teď už si tím najednou nejsem tak jist. Všechno, co se s tebou kdy stalo, jako by mířilo jedním směrem - jako by ukazovalo k poslání, do kterého jsi do jisté míry už vstoupila a možná máš vstoupit ještě plněji. Nevím - nemohu to říci s jistotou a nechci si nic ulehčovat; chyb jsem se rozhodně dopustil tak jako tak a možná je opravdu všechno jenom má vina - a v tom případě ji jen završím tím, co ti teď řeknu. A přece, pro tu možnost, kterou teď cítím, ti povím: ne, ani já na tobě nebudu lpět. Víím, vydávám tě třeba i na smrt... ale je to tvůj život, který máš naplnit, tvoje poslání a tedy i tvoje největší štěstí... nemohu ti stát v cestě."

Maminka jí položila ruce na ramena a pohlédla jí zblízka do tváře.

"Jsi má krev," řekla prostě. "Jdi - je to tisíckrát lepší než shnit v nečinnosti."

Oči se jí leskly slzami, ale nedala jim volnost; a její úsměv zářil odhodláním, hrdosť i špetkou uličnictví.

Poslední slavnost Děkuvzdání doma - dopřáli si už jen tu a pak další dva klidné společné dny na rozloučenou. Jak byla najednou každá obyčejná věc, každý důvěrně známý výhled na hradě a v okolí vzácné a drahocenné! A nikdy předtím se jí ani nesnilo, kolik lidí tu vlastně má ráda. Srdce ji bolelo steskem, že to všechno musí opustit - její odhodlání však bylo dosud živé a plnilo ji zvláštním nadšením. V předvečer jejího odchodu je poctili návštěvou dokonce i král s královnou - naprosto mimořádná událost, za kterou vděčila tomu, že Faramir považoval za vhodné poslat aspoň krátký vzkaz do Minas Tirith. Eldarion ho nedostal - ihned po slavnosti odjel z domova a s poslem se těsně minul - avšak Aragorn s Arwen zatoužili stát přátelům po boku v tak bolestnou chvíli.

Oba projevíli přání pohovořit si s Tinwen o samotě, a když celá rozechvělá stanula na prahu, vzali ji jeden po druhém velmi srdečně do náruče.

"Dceruško," řekl jí král, "rád bych, abys věděla, že se už dlouho zajímám o všechno, co děláš - a jsem vděčný za to, že jsi dokázala života, který ti byl přidán, tak dobře využít. Jen málokdo jiný může v tvém věku prohlásit, že i kdyby teď musel ze světa odejít, zůstane po něm dílo, které má trvalou hodnotu. Nesmírně si cením tvé statečnosti - i když bych nerad, aby musela být větší, než je nezbytně nutné." A s nepatrným náznakem úsměvu jí předal oficiální svolení k vstupu do Mordoru, o které zatím pro úzkost a zmatek úplně zapomněli požádat. Uvědomila si, že to je velká pomoc - kdyby na věc nepamatoval za ni, znamenala by zdržení nejméně jeden den. "To je přece maličkost - rád jsem to pro tebe udělal," odbyl její díky, aby jí pomohl z rozpaků. "Jistě je nás v tuto chvíli víc, kteří by rádi pro tebe vykonali mnohem větší činy, ano vzali na sebe třeba stonásobek toho, čemu snad jdeš vstříc, jen aby tě chránili, ale není to možné. Alespoň v duchu však půjdu s tebou, kamkoli zamíříš - asi víš, že je v mé moci tě sledovat; a hodlám zde zůstat a do jisté míry podávat zprávy i tvému otci - ne natolik, abych ho trýznil, ale tak, aby se nemusel trápit mnohem horší nejistotou a mohl ti přispět na pomoc, bude-li mu to dovoleno." A požehnal jí slovy: "Ať tvoje srdce nikdy nezakolísá!" Pak sňal z ruky prsten se zeleným kamenem a podal jí ho. "Nemám kouzelný šperk, abych ti ho daroval - takový, který by ti dodával síly. Ale snad pro tebe bude i tak povzbuzením, když na něj pohlédneš a vzpomeneš si, že na dálku stojím při tobě."

Jeho paní jí věnovala balíček pravého lembasu, který jako elfí královna měla právo udílet. "Cítím, jak jsou si naše osudy podobné," řekla jí tiše. "Já jsem obětovala všechno, co jsem měla, abych mohla spojit svůj osud s osudem smrtelníka - tvůj život je od počátku propleten s životem mého lidu a nyní dáváš v oběť všechno, abys mu pomohla. Tím se tvá cesta završuje. Tvé srdce překročilo hranici své smrtelnosti a tvůj život bude navždycky vetkán do životů těch, které jsi pomohla zachránit. - Ale nepočítej příliš pevně s brzkým koncem," dodala ještě. "Pokud dobře rozumím tomu, co mi mé srdce říká, a neklamou sama sebe tím, co bych si přála, jsou tu děti, které se ti mají narodit, a svět na ně toužebně čeká."

## kapitola 36.

Z nejrůznějších důvodů, v neposlední řadě i pro naději, kterou si stále uchovávali, se Tinwen měla vydat na cestu sama a bez vědomí veřejnosti; navenek vypadalo všechno tak, jako by se podle svého zvyku chystala strávit pár dní u své pěstounky. Vstala časně, dřív, než se na hradě co pohnulo. S každým už se rozloučila včera večer a teď to nechtěla opakovat; zbývala už jen Tuilindova rodina, kam byla pozvána na snídani. V zářivém zlatém podzimním ránu na ni Laito čekal na první podlaží. Mlčky prohlédl zavazadlo, které si připravila na cestu, a pak jí doporučil, aby ho rovnou nechala tam. Sbalil jí batoh sám s pečlivostí sobě vlastní - prohlásil, že obsahuje mnohem více věcí, které by mohla potřebovat, a zároveň je daleko lehčí a skladnější. Nakonec si tedy z původního vzala s sebou pouze dar od královny.

Snídaně na platanu proběhla pokojně a pěkně jako vždycky, nezátížená ani stínem něčeho zlého. Melwen objala princeznu na rozloučenou. Pak k ní přistoupil Tuilindo - v ruce držel malinkou lahvičku.

"Jak víš, vždycky jsem si přál, abys byla mým dítětem, a vždycky jsem se snažil, abych si tě nepřivlastnil na úkor tvého otce - a většinou mi to bylo málo platné. Proto bych ti rád nabídl dar, který podle zvyku pralesního lidu dávají rodiče dětem, které odcházejí z domova."

Otevřel lahvičku a Tinwen ucítila zvláštní vůni - slabounkou, sotva znatelnou, avšak kupodivu mocnou. Jako by to na ni dýchlo samotnou čistotou a svěžestí.

"Jitřní květina," řekl Tuilindo. "Vzpomínáš? Její vůně zbystřuje smysly a projasňuje mysl jako vzduch časného rána na horách."

Proti světlu jí bylo vidět, jeden kvítek v zlatavě žluté tekutině.

"Vydrží velmi dlouho," pokračoval Tuilindo. "A sotva kdo ji objeví, protože její vůně není těžká či pronikavá - kdo o ní neví, možná si ji ani neuvědomí, ne jako vůni. Ale ty budeš vědět vždycky, vždycky ti bude připomínat naši lásku, která tě ani na okamžik neopustí - a navíc pomůže uchovat tvou mysl v čistotě." Omočil prsty v silici a dotkl se jejího čela a ten dotek jako by v sobě soustředil všechno, čím žila v uplynulých dnech - chladné vědomí toho, že jde možná na ošklivou smrt, horečku odhodlání i bolest a lásku všech, kteří nemohou dělat nic víc než ji v duchu provázet. Zachvěla se od hlavy k patě, ale přinutila se vydržet, dokud nevyplýtl veškerý obsah lahvičky na její vlasy, čelo, spánky, krk a ruce. Ta průzračná, osvěžující vůně je obklopila neviditelným oblakem - jako by se celé ráno ještě víc projasnilo. Nakonec jí mlčky přitiskl k sobě.

Tu se Laito s Tinwen rozloučili se zbytkem rodiny a zašli do lesa; a kouzlo jitřní květiny šlo s nimi a pomáhalo jim žít každou maličkost přítomnosti bez ohledu na budoucnost. Ta cesta byla jen pokračováním společného příběhu, dalším lesním dnem. Dokonce oba zjistili, že vnímají i čas trochu jinak než dřív. Byli svobodni od spěchu i od otálení, naplněni jistotou, že dorazí na místo přesně v tu pravou chvíli. Zpočátku se často dávali do běhu, avšak s takovou chutí a potěšením, jako by pro to neměli žádný jiný důvod než radost ze života. Nezapomněli zajít na žádné ze svých

oblíbených míst. Mnohokrát se na okamžik zastavili a vnímali celým srdcem krásu přírody kolem sebe.

Častokrát se stalo, že někoho potkali. Les, kterým kdysi chodívali celé dny, aniž viděli živou duši, se náhle zdál přeplněný. Co chvíli se z porostu vynořila sličná, přívětivá tvář kohosi z těch, jimž Tinwen poslední roky tak věrně pomáhala. Přišli se rozloučit; nemluvili však o loučení, aby zbytečně nezraňovali a nekazili princezně poslední den v lese. Místo toho prostě dávali najevo lásku a vděčnost, úsměvem, pohledem, mlčky nebo jen pár slovy.

Také když byli spolu sami, mluvili jen málo. Mluvit o minulosti či jako v minulosti by cítili jako neupřímnost - avšak věděli také, že mluvit o budoucnosti by bylo jen zbytečné trápení. Spokojili se s porozuměním beze slov, výměnou pohledů, drobnými službami. Když se přehouplo poledne, zvolnili tempo. V podvečer oba zároveň poznali, že jim ještě téměř hodina vybyla, a naplnili ji tím, že naposledy společně volali k Jedinému a svěřili mu všechno, na čem jim kdy záleželo. Se západem slunce vykročili dál. Teď už se smutku neubránili a nedívali se na sebe, jen si navzájem pevně, velmi pevně tiskli ruku.

U ústí rokle se Laito zastavil. Oba v tu chvíli bezpečně věděli, že dál už nesmí. "Budu tu držet stráž," zašeptal.

Přikývla se sklopenou hlavou.

Natáhl ruku a dotkl se jejího čela, týmž gestem jako jeho otec dnes ráno. Náhle pochopila velmi zřetelně, co to znamená.

Dávám tě tvému Stvořiteli, milovaná. Dávám mu v tobě to nejdražší, co mám. Ale v žádném případě tě nevýdávám něčemu zlému - jen a jen jemu, tomu jedinému, který si zaslouží takový dar.

V příští vteřině jako by se Laito rozplynul ve stínech lesa.

Odhodlaně se otočila a pustila se dál, ale neušla ani dva metry, když za sebou zaslechla spěšné kroky. Strnula a okamžik nevěděla, zda se zastavit či dát do běhu. Pak se obrátila.

Za ní stál Eldarion, rozčuchaný, udýchaný, šaty potrhané nějakým křovím. Všimla si, že ho nemoc a námaha uplynulého roku poznamenaly. Byl hubenější, bledší, jeho rysy vystupovaly ostřeji, oči se zdály větší.

Ani jeden z nich nepromluvil. On měl zřejmě za sebou dlouhý a namáhavý běh a nedokázal by ze sebe vypravit ani slovo; jí se okamžitě hrdlo stáhlo pohybem - a tak jako tak naprosto očividně nebylo nic, co by se v takovou chvíli dalo říct. Pár vteřin jen stáli proti sobě a dívali se na sebe tak, jako by jim ten pohled měl vystačit na staletí odloučení. A ať už to bylo tím, k čemu se chystala, nebo tím, že ho rok neviděla, nebo stopami utrpení v jeho tváři, nebo vším dohromady, pocítila Tinwen náhle přichylnost tak prudkou, že se jí nedokázala ubránit. Skočila k němu, chytila ho kolem krku a prudce se k němu přitiskla - a on se v tu chvíli neptal, jaké city přesně tím vyjadřuje, ale prostě ji sevřel v náručí.

Přimkli se k sobě, horoucně a ne zrovna příjemně, jako by skoro potřebovali cítit bolest, aby se ujistili, že jsou opravdu spolu. Čas se zastavil - nebylo nic než vědomí sounáležitosti, než sdílený žal. Princeznino tělo se celé chvělo pláčem, ale vůbec to nevnímala. Pak si uvědomila, že se jeho ruce uvolnily a zněžněly. Ucítila

jeho prsty ve vlasech - obrátil její tvář k sobě. Zlíbal jí oči; pak se jeho rty na kratičký okamžik dotkly jejích úst.

Zásnubní polibek. Věděla to naprosto bezpečně, i když dosud nepromluvil ani slovo.

A v tu chvíli to pocítili oba zároveň, velice jasně a naléhavě: Teď! Je čas jít! Za pár vteřin může být pozdě!

Princ před ní klekl a políbil jí ruce, tak jako už dvakrát předtím, jen s ještě větší pokorou a opravdovostí. Vidím v tobě královnu, milovaná. Ještě víc než dřív.

Pak mlčky, odevzdaně odstoupil a pomalinku nechal ruce klesnout. Rozloučil se s ní pohledem. Sebrala všechny síly, otočila se a pustila se roklí vzhůru.

\*

Přípravy k únosu trvaly dlouho, neboť byly komplikovány tím, že nemohl na slunce. Bylo potřeba objevit dívku, která by někam chodila za tmy, a to ještě pokud možno pravidelně. A v kraji se zrovna dvakrát neslušelo, aby děvčata někam chodila sama a po setmění; a i když se občas některá proti této zásadě provinila, stávalo se to spíše výjimečně a nepředvídatelně.

Pomaloučku už se začínal vzdávat naděje, když konečně objevil tu pravou. Jistá dcera pastýře, pěkné kypré děvče s jiskrnými očima a vlasy jako uhel se scházela s hochem, kterého jí rodiče zakázali. Měli smluvený den a hodinu, kdy vždycky utekla oknem a počkala na něho na opuštěném místě, kde měla jistotu, že je nikdo neuvidí. Přesně to, co potřeboval!

Přijde k ní v podobě jejího milence - teď už umí s prstýnkem zacházet tak dobře, že to pro něj bude snadné, a jeho zvyky a vystupování odkoukal pečlivě – a odláká ji skrytými cestami, na nichž ji i všechny, které by náhodou mohli potkat, zmate tak dokonale, že nikdo nic nezjistí, dokud mu nebude vydána na milost a nemilost. Nejtěžší bude zdržet jejího hochu, aby nepřišel na schůzku včas, ale snad i to půjde. Je na jednom statku ve službě - existují desítky způsobů, jak nepozorovaně pokazit jeho práci a pak se postarat, aby to hospodář zjistil. Pak rychle zaběhne za děvčetem a jakmile ji bude mít v jeskyni, je vyhráno. Vede odtud velmi nesnadná cesta, ale i kdyby ji dovedla zdolat, vůbec ji nenajde! Ach, jak se těšil, až ji tam bude mít!

Soumrak začínal houstnout, když sestupoval roklí k lesu, nikým neviděný, v té nejlepší náladě. Nezapomínal však ani na chvíli sledovat okolí. Teď se mu otevřel výhled na kraj lesa a tam... co to bylo? Dvě zamilovaná elfí mláďata? Hezky dlouho se od sebe nemohou odtrhnout... obyčejně nebývají takhle vášniví. Teď se oddělili. Jedna postavička zůstala stát na místě, druhá se obrátila a začala šplhat roklí vzhůru... a i na dálku na ní bylo cosi, co ho přikovalo na místě a zrychlilo mu tep.

Celý rozechvělý se zahleděl na místa, kde věděl, že se znovu dostane do zorného pole. Sledoval její pohyby, napínal své bystré oči do šera, aby rozlišil barvu vlasů a oblečení. Brzy už nebylo nejmenších pochybností a veškeré plány, které na dnešek měl, se mu vykouřily z hlavy. Princezna! Ona jde za ním!

\*

Tinwen byla rozhodně všechno jen ne zbabělá, ale stálo ji to všechny síly, co měla, odpoutat se od prince a pustit se vzhůru do temnicí rokle, sama, vstříc nejistému a možná tomu nejhoršímu osudu. Na chvíli si zazoufala nad nespravedlností celé věci. Proč jen, proč nemohou jít do nebezpečí spolu? Tak by se dalo všechno vydržet! Pak si uvědomila, co si to vlastně myslí, a rázně to v sobě udusila. Pustá lež! Bylo by ještě mnohem horší vědět, že se něco stane i jemu - a kdyby měl trpět před jejím očima... ne, to by už vůbec nesnesla.

Stoupala dál - teď se snažila soustředit především na to, aby výstup vůbec zvládla, což bylo také dosti potřeba. Světla valem ubývalo a cesta byla stále nebezpečnější. Konečně poznala, že dál už nemůže. Udělala, co bylo v jejích silách - nyní už jí nezbyvá než zůstat na místě a přijmout, co přijde.

Posadila se a opřela se zády o skálu. Během pár vteřin zjistila, že i samo čekání bude dosti pernou záležitostí. Představy toho, co by se s ní mohlo stát, se jí začaly hrnout do hlavy jedna za druhou - ať se jim bránila, jak chtěla, nadlouho je zahnat nedokázala. Představa utrpení sama o sobě z nich zdaleka nebyla tou nejhorší. Věděla až příliš dobře, co skřety prvně napadne, až jim padne do rukou mladé děvče, a teď, po zásunbním polibku od prince, teď, když se konečně našli po těch zápasech, co prožíval, a po dlouhém odloučení, se ta možnost zdála ještě stokrát strašnější než předtím.

Posléze nevydržela a pozvedla dlaně k nebi.

"Otče," šeptala, "já vím, máš nějaké plány, potřebuješ mě, ale prosím tě, jestli je to jen trochu možné, smiluj se nad pannou, která stojí na prahu lásky, a nedovol, nedovol, aby to byl někdo jiný než můj ženich, kdo si mě vezme. Jinak snesu..." zarazila se. Neříkala to snad tenkrát právě takhle - a jak to pak bylo doopravdy? Pousmála se své vlastní pošetilosti. "Ne, nebudu si hrát na statečnější, než jsem," vydechla. "Ty víš nejlíp, co snesu. Chraň mě prosím, jak nejvíc můžeš, pokud tím posláním nebude ohroženo."

Cítila, jak se jí ulehčilo. Prsty pravé ruky nahmatala prsten od krále. Ne, není sama... a vlastně se jí ještě vůbec nic zlého neděje.

## XII.

### *Námluvy*

kapitola 37.

Ten, jenž si říkal Šagat Kamúr, se blížil ke své kořisti. Sestupoval roklí poněkud překotně, neboť za žádnou cenu nechtěl připustit, aby se to náhlé štěstí něčím překazilo, avšak lehce a bezpečně. Znal na té cestě každý kámen a obratný byl víc než dost. Ani oblázek se nepohnul, ani vlnka nezašplouchala - pohyboval se tiše jako stín.

Už zbýval jen poslední vodopád. Už ji viděl, jak sedí, opřená o skálu, oči ostražitě upřené do tmy, a čeká. Že by skutečně čekala na něj? Z lásky? Ne, to je samozřejmě nemožné, ví, jak se věci mají... ale skoro to tak vypadá.

Netušil, jak je tou myšlenkou pravdě blízko a zároveň nesmírně daleko.

Teď, když jí byl nadosah, zpomalil. Ovšem, měl už jistotu, že mu neunikne, ale na druhou stranu se v něm začal ozývat strach. Zvládne ji omámit tak dobře, jak by bylo třeba? Nepokazí si všechno svou nešikovností? Avšak pod tímto strachem dřímал ještě jiný, horší - strach z toho, co by mu mohla udělat, strach z princezny samotné. Dlouhou dobu otálel ve tmě nad vodopádem a nedokázal se přinutit k tomu, aby začal sestupovat.

Noc v roklí byla velmi chladná. Tinwen si přitáhla plášť těsněji k tělu, pojedla něco ze zásob, které jí Laito tak láskyplně připravil navrch do batohu k dnešní večeři, a uvažovala, co dál. Spát na tomto nehostinném místě bude asi obtížné a mimoto by možná měla čelit nebezpečí s otevřenýma očima, ale na druhou stranu neví, jak dlouho bude ještě muset čekat, a odpočinek je někdy dobře využitým časem - pomůže věci lépe snášet a rozhodovat se správněji. Je to stejně zvláštní - tak jistě ví, že má jít sem a v kterou dobu a odkud přesně už musí sama, ale nemá ani tušení, co ji tu asi čeká a co si má vůbec počít. Zdálo se, že Tuilindo něco takového považuje za běžný případ a ani to necítí jako něco nepatřičného, ale co teď tedy vlastně...

Ještě však nedomyslela, když ji cosi varovalo. Neviděla nikoho a neslyšela nic, ale cítila, že se k ní někdo blíží. Napřímila se, upřela oči do tmy. Dosud nevěděla, na co se má připravit, ale připravená byla - jako plaché zvíře, které ví, že dravec je nadosah.

Skřet nad vodopádem dosud váhal. Chvilí v něm převažovala touha po Tinwen, chvíli strach. Jednu chvíli dokonce dostal téměř neodolatelnou chuť svrhnout

jí z výšky na hlavu balvan a zničit ji v jediném okamžiku, pohřbít navždycky to nebezpečí, které mu v ní ustavičně hrozí, i důvod žárlivosti, která ho mučí - zbavit se toho všeho a mít pokoj.

Vzápětí se vzpamatoval. Ne, jen blázen by udělal něco takového! Má mnohem lepší možnosti! Může si představovat, že opravdu přišla za ním, z lásky... a může ji jen s trochou námahy přimět, aby to sama tak prožívala! Kdyby se mu později zachtělo ji zabít či trochu potrápít, bude ještě vždycky času dost, ale nejdřív ji chce mít právě takhle, poddajnou, omámenou štěstím! Však to pak každé případné budoucí zlomyslnosti jen dodá na chuti!

Blážen se zašklebil při té představě a obratně sklouzl podél vodopádu dolů. Stanul jen pár kroků od ní na opačném břehu tůň. Pak rozsvítil.

Král mimoděk zalapal překvapením po dechu. Ještě před chvílí Tinwen viděl, droboučkou, ale naprosto zřetelnou, seděla v temné rokli zády ke skále, v úzkostech, avšak odhodlaná, a zdálo se, že napjatě naslouchá či hledí do tmy - vzápětí byla pryč, jako by se po ní slehla zem.

Tinwen sebou trhla a vyskočila na nohy v radostném úžasu. Na druhém břehu tůň zaplálo bílé světlo a kde se vzal, tu se vzal, stál tam Eldarion a usmíval se na ni pokojně a šťastně. Ta úleva byla tak náhlá, že se div nedala do pláče a byla by mu jistě znovu skočila kolem krku, kdyby tůň neležela mezi nimi. Že by přece? Že by na poslední chvíli dostali svolení...? Hrdlo měla stažené tak, že tu otázku ani nedokázala vyslovit.

"Ano," odpověděl jí i tak, velmi tiše. "Půjdeme spolu. Ale pospěš si - máme málo času."

Okamžitě se obrátil a vyšplhal po skále vzhůru. Pak se naklonil nad vodopád, aby jí posvítil na cestu. Poslušně obešla jezírko z druhé strany a začala si hledat cestu vzhůru.

Musel opravdu hodně spěchat. Ani jí nepodal ruku, aby jí pomohl přes okraj - pravda, nepotřebovala to tak nutně, ale on by to byl většinou stejně udělal, a zvláště dnes. Posvítil jí, aby bezpečně vylezla za ním, ale hned se zase otočil a vyrazil dál, vždy aspoň o krok o dva před ní. Téměř nemluvil.

Snažila se s ním držet krok ze všech sil. Nebylo to nemožné. Nikdy na ni sice nepočkal, ale pohyboval se jen tak rychle, aby mu stačila. Výš a výš, stále stejným tempem, černou roklí, v ostrůvku světla, on vždy napřed, lehký jako světelný záblesk, jako přelud na hranici světla a stínu. Na celé té cestě bylo cosi maličko přízračného - nemyslela na to, ale napůl neuvědoměle to cítila, stále znovu a znovu.

Začínala být trochu unavena - bylo přece jen už hodně pozdě a výstup byl náročný. Mnohem víc než to jí však ubíralo sil jeho chování. Čím dál víc jí scházelo, že jí nikdy nepodá ruku, nepovzbudí ji dobrým slovem, nemluví už ani o tom, že jí aspoň letmo nepohládí či nepřivine k sobě, v takový den. Začínala mít pocit, že se na ni zlobí, a působilo to na ni stejně zhoubně jako kdysi, když s Laitem unikali ze skřetí sluje. Jenže tentokrát si opravdu nebyla vědoma žádného provinění. Co se to s princem stalo?

Nebo že by to vůbec nebyl on?



Neměla tušení, jak ji to mohlo napadnout. Kdo jiný by to asi mohl být? Podoba, pohyby, hlas - všechno se shodovalo. A přece... čím dál na to myslela, tím pravděpodobnější jí to připadalo. Mimoděk se zastavila. Je to Estwe nebo ne? Jak to poznat? A pokud není, co dělat? Jít s ním, nebo ne?

Okamžitě se otočil.

"Už nemůžeš?"

Znělo to tak účastně, že ji to téměř přesvědčilo. Ale proč se i teď drží na tři kroky od ní?

Věděl předem, že nevydrží celou cestu bez zastávky. Teď přišla kritická chvíle. Viděl to loučení dole u lesa. Ona čeká aspoň pusou, to je jasné. Jen hořel touhou jí vyhovět... ale nebyl si jist, jak by to zapůsobilo. Raději ne - raději až v jeskyni. Když mu tam nepřijde dobrovolně, nemá šanci ji tam dotáhnout. Ale když se k ní ani na zastávce nepřiblíží, začne jí to být podezřelé.

Téměř ihned dostal nápad. Došel k ní, posadil se vedle ní a vzal ji kolem ramen, kamarádsky a povzbudivě. Tak není nebezpečí, že by ucítila podivné tvary jeho těla, a zároveň bude mít něhu, s níž počítá.

Ach, jak to bylo příjemné, tisknout ji k sobě! Musel se mít ustavičně na stráži, aby do ní aspoň maličko nezaryl drápy, ale stálo to za to. Ještě nikdy takhle nikoho nedržel. Bylo to... bylo to... asi by to neuměl vůbec vypovědět.

Jakmile ji objal, všechny pochybnosti z ní spadly. Bylo sice zvláštní, že předtím tak dlouho váhal, ale zřejmě opravdu pospíchá - musel překonat nechuť ke zdržení. Tím hezčí od něj je, že jí dopřál tu chvíli.

A přece...

Teď, když byl blízko, to vnímala ještě silněji. Podoba, pohyby, hlas, všechno souhlasilo... ale jako by tu něco chybělo. Z Eldariona bylo vřdycky cítit cosi čistého a pěkného, co ho obklopovalo, ať se to zrovna mohlo projevit slovem či skutkem nebo ne - něha, porozumění, pokoj... ona teplá, přívětivá atmosféra, která působila hojivě sama o sobě. Teď jako by to bylo pryč. Kdyby se o něj dřív takhle opřela ve chvíli únavy u lůžka nemocného, přímo by cítila, jak do ní proudí nová síla - teď vnímala jen hluchou prázdnotu... ač třeba navenek jedná podobně. Že by to v sobě zabil, když začal brát lásku jako úkol, jemuž musí dát všechny síly až po sebezničení? V duchu se otrásla při té představě, ale nemohla ji tak docela zavrhnout jako nesmyslnou.

Nedůvěře, která se vtírala nezávisle také, dalo její srdce mimoděk přednost.

Bylo to příjemné, moc příjemné, držet to děvče v náručí. Zpočátku byl skoro v pokušení už tak zůstat a nikam nechodit. Po chvíli však zneklidněl. Teď, takhle blízka, na ní bylo cosi, s čím neměl žádnou chuť mít něco společného. Ne že by vyloženě smrděla jako elf, to rozhodně ne, byla cítit poctivou člověčinou, velice chutně a lákavě, avšak maličko elfího jakoby na ní přece ulpělo... nebo snad to nebyl ani pach, nedokázal přesně rozhodnout, každopádně však se mu v její blízkosti nevítaně jasně vybavovala vzpomínka na to jediné, co si v souvislosti s ní vůbec nechtěl pamatovat - na zprávu, kterou mu zvěstovala dole v chodbě, i na všechny další hrůzy s tím spojené. Celý ten krásný život, který si vybuodoval, se rozplýval a vytrácel

a utrpení skřetí existence samotné vystávalo v jeho duši ve velmi tvrdých a zřetelných obrysech... brzy neměl z její blízkosti naprosto nic a co nejrychleji ji vyvedl na další cestu.

Šla za ním, jak chtěl, více méně proto, že nevěděla, co dělat jiného. Věřila mu stále méně. Chvillemi ji z toho jímala hrůza, představovala si, že nakonec zjistí, že to přece jenom princ byl a že mu strašně křivdila - že mu to bude muset přiznat - ale nic platno, toho stále silícího podezření se zbavit nedovedla. Tak jako tak však nevěděla, co s tím počít. Má se pokusit uniknout, dokud je čas? Jednomu by se snad ubránila, ať je to kdo chce. Jenže proč sem potom vůbec chodila? Co když je tohle právě ten, za kým šla? Co potom má dělat?

Napadalo ji jen jediné. Už už se nadechovala, aby mu zvěstovala Laitovu zprávu o smíření, ale náhle ji cosi zarazilo. Poprvé jí blesklo hlavou, že by mohl existovat jeden celkem jednoduchý a vysvětlitelný důvod, proč sem byla poslána právě ona, a sama. Může to přece být tím, že je tu třeba ženské ruky - zvláště citlivého a jemného zacházení. I slova je třeba vážít, aby prospěla a neuškodila. A pak, pokud má Laito pravdu a jedná se skutečně o totéž stvoření, se kterým se setkala v chodbách za vodopádem, už jednou mu svou zprávu vyřídila... a zahнала ho tím na útěk. Teď je zřejmě třeba něčeho jiného. Jenže čeho?

Čím dál víc jí připadalo, že nemá jinou možnost než jít s ním, zůstat na stráži, snažit se pochopit co nejlépe a čekat na svou příležitost.

\*

Jakmile se Tinwen vydala roklí vzhůru, větve se rozhrnuly a Laito vystoupil z podrostu.

"Nu, tak tě pěkně vítám zpátky," řekl se shovívavým povzdechem.

Eldarion se ostýchavě pousmál.

"Vidím, že tě zlost ještě tak docela nepřešla," prohodil.

"To víš, myslím si, co si myslím... ale vynasnažím se mít s tebou trpělivost. Nebo jsi už přišel trochu k rozumu?"

"Nu..." odvětil Eldarion tiše a po dlouhé odmlce, "kdyby to bylo za jiných okolností, řekl bych, že jsem dostal větší dar, než jsem se odvažoval snít. Takhle můžu říct jen to, že pokud jsem se proti ní skutečně provinil, jsem potrestán po zásluze."

Laito vyhledal jeho oči, rázem úplně obměkčený.

"Nevzdávej se naděje předčasně! Uděláme pro ni všechno, co bude v našich silách!"

"Takže... jsi ochoten mě strpět tady vedle sebe?"

"Bratře... byl bych schopen tě přátelsky proplesknout, kdybych cítil, že to potřebuješ. Pomoc ti neodmítnu nikdy." Shodil batoh a začal ho otevírat. "Večeři sis zabalit nestihl, co? Tak pojď, rozdělíme se o mou."

\*

Rokle skončila. Stoupali teď po skalách. Zde nebyla taková tma, neboť noc byla jasná a měsíc téměř v úplňku. Dostali se na uzounkou skalní římsičku a sunuli se po ní napříč skalní stěnou.

Minuli ohyb a Tinwen zalapala po dechu. Přímo před nimi, na skalní plošině těch tvrdých, ukrutných, pochmurných a zlem poznamenaných hor, na místě, kolem kterého šplhala už jednou v nejtěsnější blízkosti, se vypínal štíhlý, líbezný hrad z bílého kamene, který ve světle měsíce zářil jako padlý sníh. Měl tři útlé věže, jednu vysokou a dvě boční, zakončené stejně jako hradby cimbuřím a širokým parapetem, zdobeným nádhernou kamenickou prací v podobě propletených květín a mřížoví... prelud z elfí písně - pokud ne spíše dílo dovedného cukráře. Vánek k ní zanesl vůni růžového sadu.

Zastavila se na místě a tázavě vzhledla ke svému společníku, který se k ní právě otočil.

"Vidíš... vidíš to, co já?" vykoktala. Estwe by mu teď už neřekla za nic na světě.

Spokojeně se zasmál.

"Líbí se ti tu? Tady budeme spolu bydlet."

Všechno se začalo víc a víc podobat divokému snu.

## kapitola 38.

Každá vteřina toho čekání u ústí rokle se zdála nekonečná. Dávno už se najedli a přichystali se k nočnímu bdění. Laito už byl zase ohleduplnost sama - dlouho bez toho opravdu nevydržel. Zůstával sice ve střehu, aby nepropásl ani to nejmenší znamení ze tmy, ale přitom znovu a znovu začínal rozhovor: dostatečně vážný, aby prince vůbec zaujal, a dostatečně odlehčený, aby zahnal tíseň. Měl mnoho co povídat o práci v Ithilien a ve vězení - a princ se časem přistihl, že mu podrobně svěruje celý svůj uplynulý rok. Všechno napětí, které na počátku leželo mezi nimi, bylo zapomenuto - dostalo se mu moře pochopení a soucitu, ničeho jiného.

A pak náhle, v jediném okamžiku, oba vstali. Tinwen se pustila se skřetem roklí vzhůru a její dva oddaní strážci dostali svolení ji následovat.

Tak putovali několik hodin. Laito měl občas dojem, že ucítil Tinweninu stopu, spíš podle slabouninké, sotva znatelné vůně jitřní květiny než podle její osobní vůně - pokud ji někdo doprovázel, nenechával pachovou stopu vůbec žádnou. Oba napínali oči do tmy před sebe v touze aspoň na okamžik princeznu zahlédnout, aspoň poněkud odhadnout, co se s ní teď děje, ale marně. Museli se spokojit s tou útěchou, že směji zpozvdájí jít za ní.

Konečně se dostali na konec rokle. Pokud mohl Laito odhadnout, pokračovala stopa po skále vzhůru, ale věděli teď, se stejnou jistotou jako při loučení s Tinwen, že ji dál nesmějí sledovat. Na chvíli se zastavili a spíš gesty a očima než šeptem se radili, co dál. Zůstat na místě? Nebo postupovat jiným směrem?

Náhle měl Laito dojem, že se kolem nepatrně rozjasnilo. Šťouchl do prince a oba zvedli hlavy. Vysoko ve skalách, kus cesty vlevo od nich, bylo znát matnou záři - jako by se cosi rozsvítilo za zatáčkou nebo za velkým balvanem a odražené či rozptýlené paprsky zalétly až sem. Vzápětí všechno pohaslo, ale... že by? Tím směrem jedna jeskyně je, to Laito věděl. Po další kratičké poradě se rozhodli, že půjdou držet stráž přímo pod ni.

Nevěděla vlastně, proč to udělala. Náhle se jí prostě zmocnila neodolatelná touha zachovat si v tomhle šílenství aspoň střípek zdravého rozumu - navázat kontakt se skutečným Eldarionem, posvětit si na věci, aby je mohla vidět, jaké doopravdy jsou... něco takového. Teď už nepotřebovala ruce na šplhání. Sáhla po láhvi s rozsvícenou vodou a otevřela ji.

Okamžitě se otočil.

"Co to děláš?" sykl, jak nejtíšeji mohl, ale přece jen dosti ostře.

"Nic..." špitla polekaně. "Jen jsem si rozsvítila... ruce už mám volné..."

Měl na to pamatovat předem. Tohle světlo přece už zná - dokonce ho i ochutnal... je v něm moc, zvláštní a dosti velká... pravděpodobně ho neodhalilo jejím očím, to by se tvářila jinak, ale mohlo by prozářit ochrannou hradbou, kterou kolem nich prsten vytváří... raději neriskovat... ale rozhodně by ji neměl takhle plašit, teď, kousek od jeskyně.

"Neboj, nezlobím se. Ale radši to zase zhasni - pro jistotu, víš?"

"Promiň," odpověděla pokorně a zřejmě se také usilovně snažila, aby mluvila hodně tiše. "Měla jsem být opatrnější."

Kratičký záblesk v kameni, ve kterém ji konečně, konečně na okamžik zahlédl po všech těch úmorných hodinách marného snažení, jen ji samotnou mezi temnými skalami - a pak konec a zase nic, nic, celou noc až do příštího rána.

Přístup k hradu nebyl snadný. Vystoupili nejprve kus cesty do nitra hor, jakousi průrvou či vyschlým korytem potoka, pak se vsoukali do sotva patrné štěrbiny a šplhali uzoučkou, strmou šachtou, místy po čtyřech, místy po břiše, místy podobným způsobem, jakým před třemi lety zdolávala komín. Konečně se chodba rozšířila a změnila v schodiště, nepravidelné, ale vykládané krásným barevným mramorem, s bílými stěnami po obou stranách. Pak její průvodce otevřel umně tepanou mosaznou bránu a uvedl ji do útulné komnaty.

Pokud tohle snad přece jen není princ, pokud to je někdo, kdo ji sem vede se zlými úmysly, rozhodně si dal práci, aby to tu pro ni hezky upravil. Ta komnata byla zařízená přesně podle jejího vkusu, ne tak docela stejně jako její vlastní doma, ale hodně podobně a ještě o něco krásněji. Prostorné lůžko s nebesy, které stálo v jednom rohu, mělo závěsy z těžé skvostné látky jako přehozy, pod nimiž se léčila na platanu. Ležela před ním sněhobílá vlněná předložka, měkká a huňatá. Podlaha i stěny byly vykládány polodrahokamy do podoby rozkvetlé zahrady, plné krásných stromů. Také stůl i obě židle, vyřezávané z bílého dřeva, měly půvabné tvary stvolů a listů, takové, jaké jim dávali pouze elfové - lidskou práci v tomto stylu dosud neviděla. Na stole stála křišťálová mísa plná nádherného ovoce.

"Líbí se ti tu?" tázal se její průvodce znovu. Postřehla ten záchvěv štěstí v jeho hlase, tu touhu ji obdarovat, tak stejnou jako vždycky. Je to sen, skutečnost, nebo šálení smyslů? Nedokázala o tom už ani přemýšlet. Půlnoc už dávno minula a ta cesta sem jí dala zabrat.

Její průvodce ji zase tak přátelsky objal kolem ramen a vedl ji k lůžku. Posadil se s ní a chvíli ji jen tak k sobě tiskl. Pak opatrně, velmi opatrně natáhl volnou ruku a pohlídl její. Bylo to sladké k neunesení.

Prsten byl vyroben především k práci na dálku - ošálit zrak bylo mnohem, mnohem snazší než ošálit hmat. Teď však přišla rozhodující chvíle - musí to zkusit, nebo se vzdát celého plánu na to, že ji získá dobrovolně, rozechvělou a šťastnou, tak jak o tom snil. Vynaložil veškerou sílu vůle na ten dotek a ke své obrovské radosti zjistil, že měl úspěch. Jak změkla v jeho náručí, jak jí projel mráz od hlavy až k patě! Nádhera! Pro tohle stojí za to se vzdát požitku z krve a utrpení, ano, i požitku z rychlé rozkoše samé... alespoň načas.

Už už natahoval ruku, aby si to zopakoval, když se mu stalo totéž, co prve v roklí. Jeho kořist byla omámená skvěle - viděl na ní, jak je nadšená jeho jeskyní,

cítil, že pokud vyloženě nevěří, že je tím, za něhož se vydává, je tomu alespoň hodně blízko. S ním samotným tomu bylo jinak. Jak se k ní naklonil, náhle na něj padl nevysvětlitelný smutek a odpor, odpor k tomu všemu, co viděl kolem sebe a co vždycky považoval za ohromné a nečekané štěstí. Nejradši by to tu všechno rozkopal a utekl, utekl z toho všeho, utekl ze skřetího života samotného... ale kam? Jak? To, co ho čeká po zničení těla, je ještě stokrát horší! Ledaže by... Ne! Na to nesmí myslet.

Veden čirým pudem sebezáchovy ji pustil a rychle se zvedl.

"Jsi unavená - vyspi se," řekl jí. "Nechám tě teď na pokoji."

Skoro měla chuť protestovat, ale cosi ji varovalo - poslední záchvěv podezření, které cítila cestou sem a které proniklo těžkou clonou únavy. Vzápětí se vděčně skulila na hebké lůžko a zavrtala se do pokrývek. Na vteřinku či dvě zauvažovala, zda je bezpečné vůbec usnout, ale v příštím okamžiku už spala, jako když ji do vody hodí.

\*

Když otevřela oči, byl už dávno den a uzounkým, vysokým okénkem v protější stěně komnaty dovnitř padalo bílé světlo. Tinwen zvedla hlavu a udiveně se rozhlédla kolem sebe. Kde to je?

V příštím okamžiku spatřila prince - vešel dveřmi po levé straně, usmál se na ni a nenuceně se posadil vedle ní. V tu chvíli se jí vybavilo všechno - celý ten neskutečný, zmatený včerejší večer. Zmocnil se jí pocit, že už tu nejistotu snášet nedokáže.

"Kdo jsi?" zeptala se přímo. "Co se mnou zamýšlíš?"

Znovu se usmál.

"Ty mě nepoznáváš? Nebo jsi zapomněla na včerejší večer?"

Řekl to tak pokojně a laskavě, že ji skoro přesvědčil. Natáhl ruku a pohládl ji po vlasech a ona pocítila nesmírnou touhu podlehnout, poddat se přítomné chvíli, vzít věci tak, jak jsou, a neptat už se na nic. Jenže... jenže to přece nedávalo smysl! K čemu všechna ta tíseň uplynulých týdnů, to volání, aby obětovala sama sebe, to ukrutné loučení, kdyby pak měl prostě za ní přijít a odvést ji na toto místo... proč vlastně? Aby oslavili zasnoubení? A kdyby, proč ji sem vedl v takovém chvatu, jako by šli za něčím neodkladným?

"Ale... proč tedy to všechno?" zeptala se naléhavě. "Proč jsme se museli rozejít?"

Chvilí neodpovídal.

"Nevím," povzdychl si pak. "Opravdu nevím."

Kupodivu ji to uklidnilo víc než nevímkak moudré vysvětlení. Ano, tohle bylo nejpravděpodobnější. On prostě neví, je tím překvapený stejně jako ona... celé to tušení či vedení od samého počátku je přece takové nejasné - a Tuilindo se vždycky tvářil, jako by to nebylo nic divného. Proč by vlastně museli mít všechny odpovědi hned? Třeba se to vyjasní časem.

"A... tohle všechno..."

"To už jsem pro tebe přece chystal dávno," zašeptal a naklonil se, aby ji políbil.

"To jsi hodný," broukla spokojeně, když zase mohla mluvit. "Zase se sem vrátíme, vid'?" Už brzy... až budeme mít po přísaze... až si budeme patřit docela."

Bylo to znamení, že se poddává kouzlu, nebo poslední zbytek ostražitosti, který v ní podvědomě dosud držel stráž?

Všimla si, jak se na okamžik zarazil.

"To se ví," odpověděl pak slastně, zatímco ji jemně přitlačil zpět na lůžko a položil si hlavu vedle ní. "Doufám, že se nebojíš, že bych na tebe pospíchal... mohl bych takhle zůstat třeba až do smrti."

## kapitola 39.

Bylo to... bylo to opojně krásné. Ta slova o svatbě ho sice poněkud zaskočila, ale vyrovnal se s tím rychle. Věděl, že kdyby jí na to nepřistoupil, okamžitě v ní vzbudí podezření a bude se moci rozloučit s myšlenkou, že ji dostane dobrovolně. Pochopitelně, ten její je přece ctnost sama. Ale když ji nepoplaší, když ji bude jen pomaličku, opatrně a postupně omamovat doteky, dřív nebo později mu podlehne, než si stačí uvědomit, co dělá. A nakonec, což to tak nebude nejlepší? Kdyby ji mučil, také by stálo za to nepospíchat... vychutnat si ji co nejvíc. A vychází to krásně... už se ji odvážil i políbit a nepoznala zhola nic... a jen cítit ji takhle vedle sebe bylo to nejpříjemnější, co kdy okusil...

A přece ne tak docela. Tentokrát trvalo déle než včera, než na něj v její blízkosti padly staré známé neodbytné myšlenky, snad že z ní ta podivná vůně pomalinku vyprchávala či že si na ni už trochu zvykl; delší chvíli dokázal ležet vedle ní, omámený jinak, ale neméně než ona, soustředěný jen a jen na blaho přítomné chvíle. Avšak pozvolna, ať se tomu bránil sebevíc, začalo cosi pronikat oponou jeho štěstí i nyní. Několikrát ji znovu políbil, aby zahnal nevíтанou myšlenku, ale postupně se začaly vracet stále častěji a už je zapudit nedovedl. Začínal mít strach, že nemá už ani dostatek soustředění, aby kouzlo účinkovalo spolehlivě i při dotycích. Nespokojeně se zavrtěl. S tímhle musí něco dělat, ale co?

V tu chvíli se princezna posadila, jako by se také částečně probrala z opojení. Bylo to skoro vysvobození.

"Promiň," ozvala se, "ale nemohla bych se tu někde trochu umýt?"

Zase jeho chyba. Ten její by jí to nabídl už dávno - a jistě by jí také dal něco k jídlu. Takhle to dál nepůjde, musí víc myslet na to, co dělá, nebo se dostane do maléru.

"Ale samozřejmě... nezlob se, příliš mě okouzluješ. Udělám ti zatím něco k snídani."

"Díky, to je od tebe hezké. Jsem hrozně špinavá ještě po tom včerejšku." Omluvně pohlédla na své ruce, na nichž byly dosud stopy putování roklí.

"Tadyhle za těmi dveřmi najdeš všechno, co potřebuješ. Neboj se, nebudu tě rušit."

To jí mohl lehkou slíbit - jeskyně byla ve skutečnosti jediná, všechny stěny a dveře existovaly jenom v její okouzlené mysli. Hle, jak to za něj pěkně sama vyřešila! Poskytne mu požitek na dálku, aniž o tom bude mít tušení... a snad ze sebe smyje aspoň část toho, čím mu působí tolik potíží, než se k němu zase vrátí.

Shýbla se pro batoh a prošla dveřmi, které jí ukázal. Octla se opravdu v pěkné malé lázni, kde do nádrže v podlaze tryskal pramen přímo z hladké mramorové stěny. Zavřela za sebou a dokonce objevila ve dveřích klíč, kterým si mohla zajistit úplné soukromí.

To jí přišlo velmi vhod. Nutně už potřebovala být sama - potřebovala si udělat pořádek v tom, co prožívá. Nespěchala s koupáním - opláchlá se jen z nejnnutnějšího a pak se posadila na kožešinu vedle nádrže. Dlouhou chvíli se jen zamyšleně dívala do



vody, ráchala si v ní ruce, sledovala vlnky a odstříkující kapky a snažila se usilovně vnést trochu světla do zmatku ve své hlavě. Příliš se jí to nedařilo.

Pozvolna se přestala soustředit na své starosti a nepozorovaně se zasnula. Ten zurčící pramínek jí vybavil dávno zasutou vzpomínku na návštěvu u Stromovouse. Škoda, že je tu tak šero! Jak to bylo krásné, když voda ve Studniční síni zlatě zazářila a potůček stékal přes vchod tisícem planoucích krůpějí do žhnoucího jezírka! Jak tehdy zatoužila koupat se v tom světle jako v tekutém zlatém drahokamu... jen se neosmělila požádat o svolení... Aniž si uvědomovala, co to dělá, sáhla znovu pro láhev s vodou a ulila trochu do nádrže... pak ještě... a ještě... Na okamžik v ní zatrnulo leknutím. Co to udělala! Vylila jen tak pro nic za nic všechno své drahocenné světlo - jak ví, že ho ještě nebude nutně potřebovat? A pak, její společník se přece zlobil, když na ně neopatrně upozorňovala!

Vzápětí však už zase zapoměla na starosti a poddala se vzpomínce, nyní až zázračně silné. Snad se přece jen nic zlého nestane - jsou přece v bezpečí uvnitř... úplně teď cítila, jaké to bylo, když ji starý ent držel v náručí...

A tu vydechla úžasem. Její světlo se nerozplynulo v množství vody v nádrži. Zesílilo, šířilo se, jako by se stalo jiskrou, která roznítla všechnu ostatní vodu ve svém okolí - její přání se splnilo! Hle, už celá nádrž svítí jako teplý letní den!

Její netrpělivý pozorovatel na druhém konci jeskyně ztuhl. Co to tam to děvče zase vyvádí? Takovým množstvím tohoto světla kouzlo určitě aspoň trochu naruší, to je jisté! Ale bránit jí nemůže - to by jí prozradil, že ji vidí a že tu tudíž žádné stěny nejsou... zkazil by úplně všechno!

S obavami sledoval, jak se věci vyvinou.

Tinwen s bázní hleděla na zázrak, který se odehrál před jejíma očima, avšak do jejího úžasu se znovu vmísila neodolatelná chuť se ponořit do nádrže. První reakcí bylo pokusit se jí bránit, ale vzápětí si uvědomila, že jinou vodu nemá, takže jí vlastně ani nic jiného nezbyvá. Bylo to nesmírně příjemné pomyšlení. Nabrala tedy znovu světlo do láhve pro případ potřeby a pustila se do příprav ke koupeli.

Právě shodila z ramen plášť, když se jí zmocnil nevysvětlitelný neklid. Začala mít dojem, jako by stěna za ní byla průhledná - jako by se na ni někdo díval. Ohlédla se a stěna vypadala stejně pevná a neprůhledná jako před chvílí, ale nějak ji to neupokojilo. Nedokázala se přinutit, aby ve svlékání pokračovala. Konečně usoudila, že jí nezbyde než povolit své nepochopitelné náladě. Na stropě zahlédla jakési dva příhodné háčky, i pověsila na ně svůj plášť jako další zástěnu. Pak už vstoupila do vody s klidným srdcem.

Ponořila se po ramena, ale když si chtěla umýt také krk a obličej, vybavilo se jí včerejší ráno. Ne, nesmyje tak brzy Tuilindův dar na rozloučenou - nezavíjí se pouta s těmi, kdo ji provázejí svou láskou... i se skutečností samotnou. Omyla si tvář i krk jen velice jemně a zrovna tak jemně se osušila.

Bylo to k vzteku, jak mu věci zároveň vychází a nevychází. Už třikrát ji držel v náručí a vzdychky mu to ty černé myšlenky dokonale pokazily. A teď ještě tohle! Pověsila si ten plášť jako na potvoru velice šikovně - natahoval krk, co mohl, aby za něj aspoň trochu nahlédl, ale výsledek nestál za řeč. Nejenomže ji neuvidí při koupání - ani nemůže sledovat, co tam vlastně provádí. A už to, že si ho pověsila, je podezřelé. Přece jen není omámená tak, jak by měla být - to dělá to její hloupé světlo, to je jisté. Jenže pod jakou záminkou jí ho zakázat?

Tinwen přemáchla entí oblečení a hodila je sušit - vzala si z batohu rezervní. Při tom narazila na královnin dar a uvědomila si, jaký už má hlad. Chvilí váhala, zda má opravdu plýtvat něčím tak cenným, když jí její společník slíbil, že jí přichystá snídani, ale pak si řekla, že by možná měla být opatrná na to, co za tak podivných okolností sní či vypije - rozhodně nebude na škodu, když na tom nebude závislá. Vzala si tedy dost na celý den.

Během jídla pocítila zvědavost a začala rozkládat po zemi všechno, co jí Laito zabalil, aby se potěšila jeho láskou, starostlivostí i připomínkou jeho typické pečlivosti. Nejenomže nezapomněl na mýdlo, několik kapesníků a hřeben, sadu drobného nářadí s těmi nejdokonalejšími elfími špicemi i všechno, co bylo třeba k ošetření nejrůznějších potíží a poranění. Přibalil i knížečku, útlou a lehounkou, ale s mnoha tenoučkými stránkami, na které jí vlastní rukou, drobnými pravidelnými písmenky zapsal její oblíbené příběhy nejstarších časů... Památka? Nebo myslel na to, že by mohla být někde uvězněna a potřebovala si ukrátit čas? V každém případě ji to zároveň dojalo a upoutalo natolik, že ztratila pojem o čase. Teprve trošku netrpělivé zaklepání na dveře vrátilo do skutečnosti.

"Promiň!" zavolala. "Už jdu!"

Začala skládat věci zpátky do batohu, ale najednou si všimla, že je tam ještě cosi, co předtím přehlédla. Malinká lahvička, dřevěná, aby se nerozbila... musí se přece aspoň podívat, co je v ní!

Jakmile vytáhla zátku, dýchla na ni známá svěží vůně. Ach, zlatý Laito! Ještě i tohle! Honem přidala nový nános na své ruce a tělo, také vpředu na oblečení, aby mohla tu vůni stále vdechovat. Zbystřit smysly a projasnit mysl - to je přesně to, co teď nejvíce potřebuje!

Všechno uklidila, sňala plášť z háčků, odemkla a vyšla. Na stole už čekala snídani - vlastně spíše hostina: vedle ovoce ze včerejška i nejrůznější pečivo a další lahůdky, které nedokázala na první pohled určit, ale rozhodně vypadaly velice lákavě.

Usmála se přes stůl na svého společníka a posadila se, ale sotva natáhla ruku po prvním soustu, cosi ji vyrušilo. Něco jako by tu bylo cítit... pach krve? Ale kde by se tu vzal? Estwe se přece syrovým masem neživí!

Ale ano, přece! Na míse, z níž si chystala vzít, opravdu leží kousky syrového masa... byla by přísahala, že na ní před chvílí bylo něco jiného! Co se to jen děje...?

Sklonila hlavu a zhluboka se nadechla vůně jitřní květiny. Pach krve zesílil zároveň s tím. Když hlavu opět zvedla, viděla už syrové maso na všech mísách, včetně té původně s ovocem. Její společník už s chutí hodoval. Ruce a tvář měl potřísněné krví - ruce a tvář jejího milého, toho, jemuž byla pomoc trpícím vlastní jako život sám - který se nikdy v životě nezúčastnil lovu a násilí si ošklivil skoro stejně jako Laito! Když ho takto viděla, chtělo se jí nahlas křičet. Cítila však, že se nesmí prozradit. S největším úsilím se opanovala a zdvořile usmála.

"Děkuji ti za snahu," řekla. "Ale nějak nemám chuť." Nelhala ani trochu.

## kapitola 40.

Nezapomněl se umýt, než se k ní zase přiblížil - za to si zvláště pogrataloval, neboť si zpětně uvědomil, že z ní zřetelně spadlo značné napětí, když to viděla. Jinak však nevěděl o ničem, co by jim ještě bránilo věnovat všechnu pozornost výhradně jeden druhému. Jenže princezna měla teď na zlost nějakou jinou náladu než ráno. Byla veselejší, usměvavější, snad i vlídnější... ale skoro na sebe nedala sáhnout. Škádliila ho - vyklouzla mu pokaždé znovu, sotva se k ní přiblížil, tak mile a přívětivě, že nemohl ani s jistotou soudit, zda začala mít nějaké podezření či zda jsou to jen běžné ženské rozmary. A začala si vymýšlet - chtěla si například prohlédnout celý hrad a navrhla to tak, jako by čekala, že z toho bude bez sebe nadšením, takže si netroufl odmítnout. Dobré tři hodiny se s ní musel motat po jeskyni z jednoho konce na druhý a krmit ji novými a novými přeludy. Už z toho začínal být unavený - stále častěji se ho zmocňovalo pokušení po ní prostě skočit a zdolat ji násilím.

Navíc kdykoli se k ní přiblížil jen na trochu delší chvíli, opakovalo se to, co zažíval v takových situacích od první noci. Měl toho už plné zuby. Začínal se vážně zabývat myšlenkou, že celý plán vzdá - že princeznu spoutá, nejlépe ve spánku, aby měl větší jistotu, že se mu neubrání, pomůže jí krví nebo něčím silně páchnoucím, aby se zbavil toho, co na ní ulpívá, a naloží s ní po skřetí. Jen mu bylo líto všech těch příprav... toho nečekaného štěstí... všech těch krásných představ a těšení, které teď měly vzít za své. Snad by se přece jen ještě něco mohlo podařit... kdyby ještě chvílku počkal...

Teď už nemohla pochybovat - ten, s kým tu je, v žádném případě není Estwe. Pocit, který to v ní vyvolalo nejsilněji, silněji než odpor i strach, co s ní bude, byly výčitky svědomí. Tak dlouho se kvůli ní trápil, než se konečně zaslíbili jeden druhému - a nezachovala mu věrnost ani jediný den! S takovou naléhavostí prosila o to jediné, aby byla ušetřena chtivosti jiného - a pak se jí bez odporu sama vystavila! Nechala se hladit a líbat od tohohle stvoření - kdoví, jakého, ale dobrého jistě ne - poddávala se mu jak zpitomělá a pociťovala přitom stejné štěstí, jako když se jí dotýkal její ženich! I kdyby žádného podezření nebylo, vždyť se sotva zasnoubili! Dávno měla pamatovat na to, že by bylo na místě více zdrženlivosti! Může po tak katastrofálním selhání vůbec ještě mít sebemenší naději, že se jí podaří naplnit poslání, ať už bylo jakékoli?

Na okamžik se jí zmocnilo naprosté zoufalství. Náhle jí však oči padly na prsten od krále. Věděla - každý to věděl - že i on zakusil v životě chvíle, kdy měl pocit, že udělal osudnou chybu a že je všechno ztraceno, ale nikdy se nevzdal, vždycky prostě šel dál za tím, o čem věděl, že je to dobré, až do posledních sil. Má teď ona jinou možnost než udělat totéž - teď, když on stojí při ní, když jí věří?

Nu dobrá, ještě to zkusí - ale rozhodně už nikdy, nikdy, ani na vteřinu nedovolí, aby se něco podobného opakovalo! Bude se mu bránit, co bude mít sil... ba ne, musí se do toho obout důkladněji, najednou jí to bylo jasné. Stala se obětí

nějakého kouzla - musí ho vypátrat a zneškodnit! Tak bude chránit svou věrnost mnohem účinněji a zároveň udělá aspoň krok vpřed nějakým směrem - a kdoví, zda ne k splnění poslání?

Znovu upila ze sklenice vody, aby neurazila, a s nechutí mrkla přes stůl na svého společníka. Ještě se cpe, to je dobře. Ale za chvíli přestane a začne se zase lísat - co si počne pak? Jestli má objevit to jeho kouzlo, nesmí klást otevřený odpor - musí na něj lstít. A základní pravidlo znělo, co nejjemněji, po dobrém, je tu třeba ženské ruky! To se tedy octla v pěkné bryndě... ale ne! Když to musí být, tak to zvládne! Její prsty znovu nahmataly prsten od krále. Nesmí ho zklamat!

\*

Laito s Eldarionem si našli vhodné stanoviště a zahájili dlouhé, úmorné čekání. Laito půjčil princovi svůj rezervní plášť, aby byli co nejméně nápadní. Věděli sice teoreticky, že se mohou střídat na stráži a jeden po druhém si odpočinout, ale lehnout si žádný z nich ani nepokusil - byli příliš neklidní. Zde už nemluvili - stáli či seděli mlčky, každý sám se svými myšlenkami.

\*

Dlouho do odpoledne dokázala Tinwen se svým společníkem láskovat, být milá, ale unikat jeho rukám, vymýšlet si nové a nové věci, které by spolu mohli dělat, aby na důvěrnosti nezbyl čas. Když se vrátili z prohlídky celého hradu, cítila, že jí docházejí nápady a jemu trpělivost. Nesmlouvavě ji zatáhl k lůžku a prohlásil, že je utahaný jako pes a chce si odpočinout.

Přisedla si k němu, velmi opatrně, a shlížela na něj. Jak asi vypadá doopravdy, napadlo ji už po kolikáté. Je to jen obyčejný skřet, nebo něco horšího?

Najednou jí ho přišlo skoro líto. Vlastně zatím bez ustání dělal, co mohl, aby se o ni dobře postaral či ji potěšil. Čím se vlastně provinil? Jen tím, že po ní touží - a přitom ani nesáhl k násilí, aby svou touhu splnil. Co když je to nějaké osamělé stvoření, které nikdy nikdo neměl rád - které nikdy nic dobrého nezažilo, jen samé trápení a ohavnosti... skřetí život je hrozný - jak dobře už to ví!

Napůl nevědomky sáhla po jeho ruce a začala ho něžně hladit. Tím se snad neproviní - i kamarádovi, dítěti či zvířeti by mohla nabídnout totéž, kdyby ho chtěla potěšit.

"Jsi na mě tak hodný..." řekla mu.

Měl co dělat, aby sebou netrhl překvapením. Po všech těch hodinách... najednou... ona sama! A jak je něžná... Pravda, tvrdě si to odpracoval, ale přece jen to přišlo nečekaně, když už ani nedoufal. A bylo to poprvé po dlouhých letech - možná poprvé v životě vůbec - co byl na něj někdo laskavý... Zjistil, že je celý naměkko a nezmůže se na víc než se tomu poddávat. Nedokázal využít situace - nedokázal ani

podezírat, že se za její laskavostí skrývá nějaký nepřátelský úmysl. Ano, ostražitý zůstal, ale nevnímal z ní nic než upřímnou touhu udělat mu radost, ostatně zcela správně.

Náhle ucítil, jak mu cosi navléká na prst, a okamžitě se probral k životu. Prstýnek! Jen pozor, aby nebyl kouzelný! Ale... proč by ho potom dávala jemu?

Uhnul jí, velmi nenápadně, jen jakoby náhodou.

"Proč mi ho dáváš?" zašeptal a dával si pozor, aby to neznělo podezřívavě.

"Vždyť víš," broukla jen. Proti tomu ovšem nemohl protestovat, chtěl-li se dál tvářit jako ten, za něhož se vydává.

Sklonila se k němu a políbila ho na čelo a pak ho znovu vzala za ruku a prstýnek mu navlékla, s matěrkou pevností. Její něže se bránit nedokázal. Měl co dělat, aby jí aspoň nastavil jiný prst než ten, na němž už jeden prstýnek měl.

Hladila ho po vlasech a po rukou, dokud neusnul. Teď už zřetelně cítila chundelatou srst na jeho hlavě, tak nepodobnou princovým vlasům, i křivé, drsné pařáty s dlouhými drápy. Je to skřet, inu ovšem - to se dalo čekat. Ale kde vzal obyčejný skřet moc ji tak očarovat?

Snad na něj bílý prstýnek aspoň trochu zapůsobí. Snad mu dá příjemný spánek a sny, které pro něj nebudou děsivé. Snad bude mít chvíli čas to kouzlo hledat, než se probudí.

A najednou to ucítila. Na té ruce, kterou hladila, byl ještě jeden prsten, jiný než ten, který mu půjčila - ještě před chvílí ho nenahmatala, ale teď si tím byla jista. Honem sjela prsty jinam, aby nepojal podezření. Musí počkat - musí ho nechat tvrdě usnout.

Cítila, jak se jí začínají ruce chvět, a usilovně se nutila ke klidu. Má to zkusit teď, nebo ještě vydržet? Raději ještě chvílku... ještě aspoň okamžik... snad už to bude stačit.

Znovu sáhla na to místo. Ano, byl tam prstýnek, nahmatala ho zřetelně. Opatrně, v dalším dlouhém pohlázení, ho uchopila a jemně uvolnila. Smekl se dosti snadno.

Teď jí ležel na dlani a ach, ta úleva! Veškeré přeludy byly ty tam. Konečně viděla své okolí takové, jaké bylo ve skutečnosti, jeskyni v holé skále, temnou a nepřiliš čistou, s prohlubní pod pramenem, která dosud trochu svítila entím světlem, vystouplým balvanem a dvěma menšími, kožešinou pokrytými kameny místo stolu a židlí a dalšími kožešinami ve skalním výklenku, v němž nyní seděla a který sloužil jako lůžko. Po stole a po zemi se válely ohlodané kosti - zbytky krvavé hostiny, již se jen tak tak nezúčastnila. Nikdy by nepomyslela, jak může být člověk šťastný, když se uvidí na takovém místě!

Pohlédla na svého společníka, který sladce spal vedle ní v celé své škaredosti, a přemožena něhou mu znovu přejela rukou po hlavě. Jen si spi, ty skřete jeden! Víš, že ti to docela sluší, když jsi konečně takový, jaký jsi doopravdy?

Sklouzla očima na prstýnek na své dlani. Byl půvabný, jemně pracovaný, duhově měňavý... že by elfí práce? Tedy... nic v podstatě zlého... něco, co by mohla oplátkou sama použít...

Sotva na to pomyslela, už věděla přesně, jak začít a co by mohla snadno dokázat. Mohla by odsud uniknout a tenhle skřet by nikdy nenašel cestu za ní. Mohla

by mu tu místo sebe nechat fantóm, který by ustavičně uhýbal jeho rukám a nedovolil by mu poznat, že je sám, přinejmenším dokud by nebyla daleko. Mohla by tu s pomocí toho fantómu dokonce zůstat, neviděna či v nějaké jiné podobě a mohla by se pokusit odvést skřeta někam, kde budou oba v bezpečí a kde mu bude moci nějak citlivě posloužit k proměně... což právě to není její úkol?

Jenže Tinwen, velmi otevřená a nebojácná, už měla dost i jen toho přetvařování, kterým byla nucena naplnit dnešní den - nelákalo ji další. A vytrpěla si pod tím kouzlem své - nevěřila té věci, i když se zdálo, že se jí teď poddává, a neměla to srdce jí použít proti jinému. Nevěděla sice, co si bez ní počne a zda je nějaká naděje, že se jí vůbec podaří vyváznout, natožpak něčeho dosáhnout, ale věděla, že chce jediné: zbavit se jí, a to hned.

Došla ke štěrbině, která vedla ven, a prudkým rozmachem hodila prstýnek z kolmé skály dolů.

## XIII.

### *Kouzlo*

kapitola 41.

Král napřímil ramena a zhluboka se nadechl. Únava probdělé noci z něj rázem spadla a cítil se báječně.

"Konečně ji vidím pořádně!" zvolal s úlevou. Od rána totiž bylo možno Tinwen matně zahlédnout, podle toho, jak se přibližovala či vzdalovala zlatému světlu, ale nic z jejího okolí vidět nebylo. "Je v jeskyni s nějakým skřetem... zdá se skutečně zcela nezraněna a chodí svobodně... skřet spí. Jsou ve skalách na západní straně hor... po cestě je to na úroveň toho místa tak dvě hodiny rychlé jízdy... ještě prohlédnu okolí, zda je tam bezpečno."

Laito nespustil téměř ani na okamžik oči z té štěrbiny, o níž věděl, že je teď s největší pravděpodobností s Tinwen spojuje. Když v ní spatřil slabý odlesk entího světla, jeho domněnka se mu jen potvrdila a jeho bdělost se zvýšila zároveň s tím. Proto také zpozoroval, když ze škvíry vylétlo cosi třpytivého. Prakticky ihned se to ztratilo z očí, jako by se to rozplynulo ve vzduchu, ale on už mimoděk odhadl dráhu a skoro automaticky natáhl ruku, takže to poslepu zachytil.

Tinwen se odvrátila od "okna" a oddechla si úlevou. Tak, konečně se té věci zbavila. Co dál? Utéci by mohla docela snadno - východ ven, ty krásné dveře se zlatolesklou mříží, o nichž si po celou prohlídku hradu kladla otázku, kam se poděly, nyní viděla v mnohem méně přitažlivé podobě, ale zato naprosto zřetelně. A skřet tvrdě spí... mohla by uniknout a během hodinky dvou se s úlevou stulit princí v náručí... je tak blízko, jak jen smí, to jí bylo jasné.

Jenže... k čemu tu zatím byla dobrá? Čím pomohla tomuhle stvoření, aby to stálo za ty týdny neklidu a trápení? Možná mu jen prospěje, když se octne bez svého kouzla v nahotě skřetí existence... ale vždyť je to tak příšerný život - má ho v tom skutečně nechat a doufat, že se ho podaří hlídkám zajmout živého... a dopravit do žaláře? Co kdyby s ní šel, hned a po dobrém... mohla by mu oplatit vlídné zacházení,



ubytovat ho někde na svobodě, jen pod stráží, a pečovat o něj, dokud se nerozhodne, i potom... Nestálo by za to to aspoň zkusit?

Ano, ale teď je s vlídným zacházením zřejmě konec. Teď, když bude vědět, že ho vidí takového, jaký je, už nebude mít důvod snažit se chovat jako... někdo jiný. Navíc bude mít zřejmě strašný vztek, až se dozví, co mu provedla...

A ne, nenechá ho tady, ještě ke všemu uspaného, napospas nepřátelům, které nečeká, protože je s největší pravděpodobností zatím úspěšně mátl stejně jako ji. Prostě se musí pojistit, aby jí neublížil, to bude stačit.

Tinwen se mračila námahou, jak vzpomínala na jediný večer kdysi dávno, kdy ji Laito, pochopitelně sám na sobě, učil někoho zajistit. Příliš si nevěřila, že se jí to podařilo tak, aby s ní byl spokojený, ale snažila se, jak nejlépe uměla, spoutat skřeta co nejjemněji, ale zároveň co nejdůkladněji. Bílý prstýnek působil spolehlivě - skřet zaspal všechno.

Král zvažněl.

"Jde tím směrem tlupa skřetů," oznámil. "Dosti početná. Hlídky je připravily o útočiště a hledají si nové. Asi by bylo lepší je zneškodnit cestou, pokud to dokážeš. Samozřejmě není jisté, zda míří přímo tam, ale kdyby náhodou... jakmile budou v přístupové chodbě, není pro tvou dceru úniku."

Spěšný posel vyjel z hradu během pár okamžiků.

Laito zamyšleně pohlédl na věc, kterou zachytil. Elfi prstýnek... zvláštní! Kdo by tady čekal něco podobného! Hleďme, že by tajemství té chybějící pachové stopy?

Velmi rychle, ještě mnohem rychleji než princezna, začal vnímat moc prstýnku. Byla mu velmi blízká. Což si nepohrával s něčím podobným, už když jako dítě tančil mezi stíny, nadohled, a přece skryt očím? Div se nezasmál nahlas. I to se podívejme! Teď může bez váhání zajít za Tinwen, konečně zjistit, co se děje. Šťastná příležitost!

Naklonil se k princovi a zašeptal, vzrušeně, v horečném spěchu: "Vydrž chvíli! Jdu se tam podívat!"

Eldarion na něj překvapeně pohlédl.

"Nemůžeme tam - ohrozili bychom poslání," odpověděl téměř automaticky. Pak si všiml jeho očí.

"Laito! Co je s tebou? Co se děje?"

Puť! Laito zmizel jako mávnutím kouzelného proutku. Na jeho místě stál teď mladý, štíhlý skřet s pichlavýma očima, zubatou tlamu rozšklebenou zřejmě v nejlepší náladě. Oblečený byl jako švihák a zdál se náramně spokojený sám se sebou.

"Laito! S čím si to hraješ? Vzpamatuj se!"

Tsss! Skřet zmizel v zášlehu modrého plamene. Po Laitovi nikde ani památky.

Princ se zhluboka nadechl, aby získal zpět ztracenou rovnováhu. Nešlo o přeludy samotné - ostatně sám byl napůl elf a hned tak něco takového ho nevyvedlo z míry. Musel však sebrat všechny síly, aby si udržel jasnou hlavu a přehled o tom, co je možné a co dobré. Touha dostat se k Tinwen blíž a něco pro ni udělat či aspoň něco

se o ní dozvědět ho spalovala až dost i předtím a teď... začínal velmi dobře tušit, oč jde. Přinutil se ke klidu a oslovil prázdnotu vedle sebe:

"Kdybychom do toho směli zasahovat, mohli jsme jít rovnou s ní... Mohli jsme jít sami a ji nechat v bezpečí!"

Bim! Náhle se nad ním tyčila obrovitá zachmuřená postava podobná sochám dávných králů, kamenná a přece živá. Znal ji ze zlých snů svého dětství - pronásledovala ho pokaždé, když něco provedl. Upřela na něj planoucí oči a řekla:

"Dej si pozor! Stačí nepatrná chyba, jen chvilíčka zdržení a budeš vinen její smrtí!"

Násilím zadržel výkřik. Tohle bylo mučení nejhoršího druhu. Nedokázal už víc než zničeně usednout na skálu a zašeptat:

"Laito, prosím tě! Pojďme si aspoň promluvit docela obyčejně!"

Přízrak se rozplynul jako cár mlhy v ranním sluníčku. Laito přisedl vedle něj a přívětivě se usmíval.

"No dobrá... asi to na tebe působí trochu moc, musím si dávat pozor. Vidíš? Tahle věčička za to může. Zabírá dokonale, ne? Nemusíš se bát, že by se něco nevyvedlo. Samozřejmě nechci ohrozit poslání, jen se podívat, co se tam děje... zasáhl bych rozhodně jen v případě krajní nouze... Proč se té myšlence tak křečovitě bráníš?"

Princ na něj zamyšleně pohlédl. To, co Laito říkal, znělo naprosto rozumně – a koneckonců, jsou oba svobodní. Svým způsobem mu bránit ani nemůže. A pokud mu nezabrání - ne, ani on sám pak nezůstane na místě. Ach, moci tak podlehnout a jít tam s ním! A přece...

"Nevím," odpověděl ztěžka. "Jen... jen srdce mě varuje. Kde jsi k té věci přišel? Odkud ten náhlý nápad ji použít?"

Laito se znovu šťastně usmál.

"Přiletělo to před chvilkou odtamtud, z té jeskyně! Nejspíš to byla ona sama, kdo to sem hodil!"

Ona sama tedy! To pak jistě mění celou situaci! Ovšemže jdou za ní, každé váhání je už zbytečné!

Ne. Nesmějí to udělat. Musí zpátky - hned, co nejrychleji. Ten prsten se musí dostat k Tuilindovi. Závisí na tom celé poslání - možná i víc.

Jako už po několikáté, nevěděl, jak to ví. Věděl jen, že to ví, stále jasněji.

"Laito... my ho nemůžeme použít. Musíme ho dopravit k tvému otci, aby ho zničil."

Laito vyskočil na nohy.

"Šílíš? Tohle není nic nečistého! Je to dokonalá práce, nepředstavitelně vzácná, a pro mě má dvojnásobnou cenu! Copak nechápeš, že s tím se budu moci jednou vypravit ke skřetům a nejenomže mě vyslechnou, taky jim spolehlivě uteču, vždycky znovu! Dotáhnu tu věc tak daleko, jak se mi zatím nikdy ani nesnilo - až do samého konce!"

Tinwen si povzdychla a rozhlédla se kolem sebe. Nu dobrá, to by bylo odbyto. A co teď? Má ho vzbudit a pokusit se ho co nejrychleji odvést jinam? Možná tu už není pro ně bezpečno, teď, když se té věci zbavila. Jenže co když s ní nebude chtít jít?

Jinak než dobrovolně ho tou chodbou dolů neprovede a opustit ho tu také nechce. Raději ho nechá trochu prospat - odpočatý bude snad v lepší náladě.

Přesunula se na kožešinu k nádrži a vytáhla z batohu příběhy starých časů.

Princ sklopil hlavu. Teď už nenesl jen svou vlastní bolest.

"Poslyš, Laito, mě to strašně mrzí. A držet tě rozhodně nehodlám a ani nemůžu. Ale nemůžu ti to ani zatajit, protože... protože cítím, že na tom může záviset hodně - možná všechno, na čem nám teď záleží ze všeho nejvíc."

Laito zůstal stát, nehybný. Už se neusmíval.

"Nevím, jak by mohlo," řekl chladně. "Vidím jen, že tak můžeme propást jedinou příležitost jí pomoci, možná ji zachránit. A rozhodně jde o utrpení mnohých jiných - ne, nezlob se, v tom ti nemůžu povolit. Pravděpodobně je to jen ten tvůj nešťastný sklon raději od věci utíkat a pěstovat si tím svou dokonalost."

Ne, Laito, ty se nemusíš převtělovat v přízrak z mých snů - zvládneš to docela dobře i s vlastní tváří!

Okamžik byla ta bolest naprosto ochromující. Vždyť nebyl ani v nejmenším povznesen nad každou pochybnost, a nad tuto už teprve ne. Laito může mít docela klidně pravdu - možná rozhodují vteřiny - v sázce je všechno!

Zachránily ho letité zkušenosti s trpícími - hluboce zakořeněný návyk nehledět na vlastní potíže a vstupovat do bolesti druhých. Eldarion se zvedl, přistoupil k Laitovi a znovu, jako už po kolikáté, přinesl úvolnění a úlevu pouhou svou blízkostí.

"Upokoj se. Nenutím tě, jenom se s tebou sdílím - rozhodni se svobodně. Ale víš, co je zvláštní? Tohle je první případ, co tě znám, kdy nejsi schopen vnímat, co cítí druhý."

Laito sebou nepatrně škubl. Pak pozvolna, maličko zdráhavě, jako by se v skrytu duše obával nějakého úskoku, obrátil hlavu a pohlédl naplno do té tváře proti sobě.

A pochopil, pochopil velice rychle. Jeho bratr má naprostou pravdu - přinejmenším v tom, že cítí to, co cítí, upřímně, navzdory strašlivé bolesti, navzdory tomu, co by chtěl.

"Odpusť," vypravil ze sebe zničeně a princ ovšem odpověděl s velikou láskou.

Nu, to by tedy bylo v pořádku - ale teď co dál?

Během těch pár vteřin, než se rozhodl, prodělal Laito tolik jako jiný za dlouhé hodiny.

Ne že by nezkusil dost už předtím, v době, kdy se rozhodoval propustit Tinwen na smrt, i během těch posledních dnů, kdy se s ní doopravdy rozloučil a jen zpovzdálí, jen podle nepatrných náznaků, směl jít za ní. Zatím však právě alespoň mohl jít za ní. Teď ji měl nechat docela napospas a vrátit se mnoho hodin cesty zpět... Ovšem, jeden z nich tu rozhodně zůstane dál na stráži, ale co to znamená? Poloviční oslabení - přinejmenším! A proč to všechno? Aby zničili to jediné, co by jim teď mohlo účinně pomoci!

Může něco takového vůbec udělat? Což Tinwen kdysi neslibil, že ji nenechá bez ochrany, pokud to bude jen trochu v jeho silách? Něco jiného je udržovat si odstup, aby nepřekážel, ale mohl být po ruce pro případ krajní nouze, a něco jiného docela a nadobro odejít... a právě ve chvíli, kdy by docela dobře mohl za ní... Nikdo by ho neviděl!

Alespoň podívat by se tam předtím snad mohl... jen aby věděl, v jaké situaci Tinwen je... jen aby se přesvědčil, zda teď něco nepotřebuje... jen aby jí připravil či dodatečně přinesl, co by jí třeba mohlo pomoci... přece ji nemůže nechat jen tak, opuštěnou, teď, když je docela dobře v jeho silách...

Jenže tenhle člověk před ním si docela klidně upřímně cítí, že by měli prsten dopravit Tuilindovi... a že to strašně pospíchá!

Co s tím? Patří to k poslání, nebo je to pokušení, myšlenka, kterou je třeba zahnat, protože jde proti lásce, proti slibu...? Nu ano, ale což se až dosud neřídili podobnými dojmy, navzdory vzájemné lásce, navzdory bolesti, kterou jim to působilo... Ach, ale tohle zachází už trochu příliš daleko!

Jak jen se rozhodnout! Kde najít alespoň jediný záchytný bod? Kdyby tu tak měl někoho, s kým by se mohl poradit... kdyby tu tak mohl být otec s ním!

A v tu chvíli to přišlo, okamžik náhlého ztišení, ve kterém si uvědomil, že i když Tuilindo nestojí vedle něj, jejich srdce jsou si vždycky blízko. Tak dobře ho zná... tak dobře ví, co by mu na jeho myšlenky odpověděl ze své moudrosti, vykoupené věky utrpení.

"Synu, nesnaž se lpět na daném slovu za všech okolností. Pokud by to mělo vést k něčemu zlému, je lépe si nechat na svědomí nesplněný slib sám."

"To ano," odpovídal v duchu. "Ale k čemu zlému by to vedlo teď? Když se teď za ní půjdu podívat, mohu jí jen pomoci, ne uškodit."

"Pomoci jí? Podívat se za ní? Jak? Nenech se uhranout tou věcí, kterou držíš v ruce. Snad není sama o sobě dobrá ani zlá, velmi však záleží na tvém srdci, jakou se ti stane."

"Na tom šperku samotném mi přece vůbec nesejde! Tady jde o lásku - láska je koneckonců to jediné, co vede k správnému rozhodnutí."

"Láska jen k jedné bytosti nebo všem? I ten nejušlechtilejší vztah se ti může stát prokletím, když na něm tvoje srdce ulpí přespříliš."

"Právěže ke všem! S tímhle v ruce se mi otevírají úplně nové možnosti, jak pomoci mnohým!"

"Snad - snad. Zatím je to jen sen, něco stejně neskutečného jako přeludy, kterými jsi před chvílí mátl jiného. Přitom však právě teď, právě tady, jen kousek od tebe, jde o někoho naprosto skutečného."

Laito měl chuť se chytit za hlavu a nahlas řvát, ale věděl, že není na místě, kde by si to mohl dovolit. Věděl, že na to ani není čas. Pokud se má skutečně rozběhnout domů, musí to udělat okamžitě, jinak bude jeho oběť marná. A on to udělá, to už věděl. Otec má, či snad měl by, pravdu. Nejde jen o Tinwen, jakkoli je bolestné si to připustit. Tam nahore ve skalách docela určitě alespoň někdo je - ten, za kým byla princezna od počátku poslána. Čemu pomůže, když tam teď zajde? Strkat prsty jí do toho stejně nemůže - jen sám sobě by ulevil.

Mohl by samozřejmě také zůstat na místě a držet stráž, tak jako dosud, ale... pokud mu opravdu jde nejenom o Tinwen, ale i o jiné, o naplnění jejího poslání, je jeho povinností poddat se témuž vedení, kterým se řídila ona. Docela jist si být nemůže ani jeden z nich, možná se nakonec ukáže, že některé rozhodnutí nebylo správné a že za to ona draze zaplatila... ale je to v této situaci jediná možnost.

"Mohu se tam docela klidně vrátit i já," poznamenal princ tiše.

Laito se usmál, z velikého smutku, ale zase už laskavě a přirozeně.

"Zač mě máš? Beztak tam budu dvakrát tak rychle jako ty."

Rozběhl se zpátky, v takové vnitřní bolesti a úzkosti, že podobnou nezažil ani tehdy, když se díval na Tinwenino zajetí, avšak už zase odhodlaný. Soustředil všechnu svou pozornost na to, aby byl jeho sestup roklí zároveň co nejrychlejší a co nejbezpečnější. Tentokrát si zakázal i slzy - záleželo na každém došlápnutí.

## kapitola 42.

Za škvírou, vedoucí ven, už byla dávno černočerná tma. Tinwen si narovнала ztuhlé údy a podívala se k lůžku. Skřet dosud krásně spal. Stále jistěji cítila, že ho nemá budít - že má čekat, jak nejdéle to půjde. Trochu se najedla ze svých zásob a vrátila se ke knize. Začínaly jí pálit oči a několikrát se přistihla, že čte tentýž řádek podruhé a stejně neví, o čem se tam píše.

Faramir s Aragornem s rostoucím napětím sledovali průběh záchranné akce, kterou rozjeli. Věděli sice dosti přesně, kde se skřetí tlupa nachází, ale přístup do těch míst nebyl snadný a vojáci se nedokázali podzemím pohybovat stejně rychle jako skřeti. Kdyby měli jít za nimi v jejich stopách, nikdy by je nedohonili. Zbývala naděje, že se někde podaří jejich dráhu protnout. Taková možnost skutečně existovala asi na třech místech.

Na všechna tři dorazily stráže s krátkým, avšak rozhodujícím zpožděním.

Skřeti si stále drželi ten nejméně žádoucí směr.

Nyní sáhl Faramir k akci, kterou odkládal až pro případ krajní nouze, neboť velmi silně cítil, že se za každou cenu musí vyhnout vojenským operacím v blízkém okolí Tinwenina působiště. Vyslal jeden oddíl vzhůru roklí, aby se skřetům postavil do cesty. Byli to zkušeni stopaři v krycím oblečení, kteří měli za úkol proklouznout kolem vrcholu rokle co možná nenápadně a zablokovat obě podzemní přístupové cesty na to místo, především tu horní.

Oddíl byl už dobře v polovině rokle, když skřetí tlupa náhle odbočila nečekaným směrem. Chvilí to vypadalo povzbudivě, ale pak začalo být jasné, že pouze zvolili cestu strážím dosud neznámou, nicméně končící v těsné blízkosti jeskyně.

Teď už neexistoval žádný způsob, jak dopravit stráže na místo včas.

Tinwen se probudila náhlým leknutím. Nedokázala by říci, co jí tak vyděsilo - nejspíše nějaký podezřelý zvuk. Ještě pořádně nevěděla, zda spí či bdí či co se s ní vlastně děje, ale uvědomila si, že na ni útočí jakýsi zlý a nebezpečný tvor a instinktivně zvedla ruku, aby si chránila obličej a krk.

Čísi ostré zuby se jí bolestivě zaryly do předloktí. Bylo to vlastně štěstí – s prokousnutým hrdlem by byla dopadla daleko hůř.

Stále ještě napůl ve snách se ohnala druhou rukou, uhodila útočnicka prudce do obličeje a setřásla ho. Stáhla se z dosahu, popadla batoh a klopytala na druhý konec jeskyně. Cestou se probrala aspoň natolik, aby pochopila, že bezprostřední nebezpečí už nehrozí. Podařilo se jí skřeta spoutat celkem obstojně: ruce ani nohy používat nemohl. Rychle vyhledala v batohu nůž a zaujala obranné postavení, čímž ho zklidnila docela. Ne že by si byla tak jista, zda by ho proti němu dokázala použít - on to však očividně zkoušet nehodlal.

Chvíli zůstali bez hnutí, on na zemi u nádrže, ona opřená o stěnu, a ostražitě se sledovali. Skřet zuřivostí syčel jako had. Tinwen horečně uvažovala, co dál. Držet v šachu ho nestačí - musí s ním nějak navázat kontakt. Rozhodně odsud neodejde a nenechá ho tu svázaného... nebo alespoň ne dřív, než se pokusí o jiné řešení.

"Neboj se," pronesla velmi zřetelně. "Nesmýšlím s tebou zle. Neublížím ti a až tě trochu přejde zlost, zase tě rozvážu. Musela jsem se jen nějak chránit, víš?"

Skřet se zkroutil jako v křeči, vzepjal se v poutech a divoce po ní prskl.

"No já vím," broukla Tinwen smířlivě. "Připravila jsem tě o tvůj prstýnek, vid'?" A trochu jsem tě přitom oklamala. Klam proti klamu, víš, ale samozřejmě máš důvod se zlobit... a nevěřit mi. Ale na druhou stranu, kdybych ti chtěla ublížit nebo odsud utéct, mohla jsem to snadno už dávno udělat, ne?"

Znovu se pokusil po ní prsknout, ale tentokrát se už nevzepjal takovou silou a žalostně padl na obličej. Měla dojem, že se do jeho vzteku začíná mísit trochu zoufalství.

"Neboj se," snažila se ho chlácholit. "Třeba to nějak vyřešíme. Opravdu jsem zůstala, jen abych ti pomohla. Udělám pro tebe, co budu moci."

Pokousaná ruka začínala přicházet k sobě. Tinwen už ji nedokázala nebrat na vědomí. Opatrně obloukem skřeta obešla, přistoupila k nádrži z opačné strany a rány si vymyla a ošetřila. Skřet teď už nesyčel. Zůstal ležet tváří k zemi - buď zdeptaný vědomím ztráty svého kouzla nebo ve snaze ji dostat lší.

Tinwen zvolna, obezřetně vykročila kolem nádrže směrem k němu. Okamžitě to věděl - sledoval ji sluchem zřejmě velmi bedlivě. Znovu se vymrštil a odplazil se z jejího dosahu, jak nejrychleji dokázal.

"Neboj se," opakovala Tinwen. "Nic ti neudělám. Kdybych ti chtěla ublížit, mohla jsem to udělat dávno."

Neměla dojem, že by jí věřil. Asi mu byla bližší představa nepřítel, který si počká a pak si vychutná jeho utrpení. Koneckonců ji pokoušel, ne? Nebyl nejmenší důvod k tomu, aby mu to aspoň neoplatila.

Tinwen věděla, že takhle by se nikam nedostali. Bude muset riskovat.

"Podívej," řekla. "Dám ten nůž pryč. Nic zlého se ti nestane."

Sledoval ji, když uklízela nůž zpět do batohu a batoh odnášela zpět ke vzdálenější stěně. Sledoval ji, když se znovu blížila k němu. Jeho temné oči se na ni upíraly, pichlavé strachem a podezřením.

"Neboj se," opakovala znovu a znovu. "Nic se ti nestane."

Došla až k němu a posadila se vedle něj. Cítila jeho tělo, napjaté jako pružina, jen jen se vymrštit. Ani jí samotné nebylo zrovna nejvolněji. Zakusila už, co dokáže i v poutech. Nespouštěla ho z očí a snažila se sledovat každé jeho hnutí, ale věděla, že jí to nebude mnoho platné - je rychlejší a pohotovější než ona.

Znovu míjely dlouhé vteřiny v naprosté nehybnosti. Konečně Tinwen nesmírně pomalu zvedla ruku, ukázala mu, že ji má opravdu prázdnou, letmo, dosti ostýchavě se dotkla srsti na jeho hlavě a honem zase ucukla. Zpozorovala, jak se v jeho očích kmitlo cosi jako okouzlení; vzápětí ztvrdly na kámen.

"No tak," zaprosila. "Ano, uznávám, připravila jsem ti spoustu problémů a nepříjemností, ale vždyť víš, že jsem neměla jinou možnost. Já vím, choval ses ke mně moc hezky... ale snad chápeš, že to tak dál nešlo, ne? Vždyť sám určitě moc

dobře víš, že patřím jinému. Ale chci s tebou jednat taky tak hezky jako ty se mnou. Zkus mi... zkus mi odpustit. Pojd'me se nějak dohodnout, jak jen chceš."

Cítila, že pojem odpuštění bude asi skřetovi hodně cizí, ale nevěděla, co by řekla jiného. A kupodivu, když ho pohládila podruhé, tentokrát důkladněji, už se na ni nedíval tak zle. Že by ji pochopil? Nebo po ní chudák touží tolik, že jejím dotekům vždycky podlehne? Nebo... nebo je prostě tak strašně vyhladovělý po jakékoli lásce, jakékoli laskavosti?

Dovedla si to představit. Její pohazení mimoděk o hodně zvrouněla.

Faramir s králem se spěšně poradili. Shodli se v tom, že teď už je jim dovoleno udělat všechno pro princeznu záchranu. Ihned byl vyslán další oddíl, aby co nejrychleji vyšplhal roklí vzhůru, zaútočil na jeskyni a stáhl tam i předchozí hlídku. To ovšem znamenalo, že se vojáci dostanou za Tinwen přinejlepším s několikahodinovým zpožděním po skřetí tlupe. Už asi po sté propočítával král vzdálenost. Ještě je naděje. Ještě zbývá krátký čas, kdy by dívka mohla jeskyni celkem bezpečně opustit. Nezdálo se však, že by se k tomu chystala.

"Tak co?" zeptala se Tinwen tiše. "Co budeme dělat?"

Loupl po ní očima a zdálo se, že se mu vrací zlost.

"Cos udělala s prstenem?" sykl.

"Vyhodila jsem ho z okna," odvětila Tinwen pokojně. "Víš co, nechme ho tam. Ať radši věci vypadají takové, jaké doopravdy jsou."

Zaškubal sebou bezmocnou zuřivostí, ale nechňapl po ní. Dotek jejích prstů byl příliš krásný.

"Hloupá! Ten už stejně nenajdeme! Když ho nemáš na ruce, není vůbec vidět! Ale může ho najít někdo jiný po hmatu, pitomou náhodou, a jsme ztraceni!"

"Tak pojd'me odtud!"

"Kam chceš jít? Jedinou bezpečnou skrejš jsi vyzradila strážím! První tlupa, na kterou narazíme, nás okamžitě umučí a sežere! Myslíš, že se ubráníme, sami dva?"

"Tak pojd'me do bezpečí - pojd'me ke mně domů."

Prskl po ní jako kocour.

"Ts! Tak o tohle ti šlo, vid', celou dobu!"

"Zkus myslet! Říkám ti už potřetí, že kdybych tě chtěla připravit o život, mohla jsem to udělat už dávno!"

"Nedokážeš to, vid'? Jsi mladý děvče. Ale předhodit mě vašim nebo smradlavejm, to bys dokázala!"

"Nikdo ti neublíží! Všichni vědí, že je rozkaz zajímat skřety pokud možno živé."

"Aha, a proč? Co s nima děláte?"

Začínala být trochu dopálená.

"Nic zvláštního! Lidi nemají takovou zálibu v utrpení druhých jako zřejmě vy! Skřeti jsou v obyčejném vězení, nevypadá to tam o nic hůř než tady! Pravda, jsou



zajištění, ale dostávají pravidelnou stravu, chleba každý den a na maso si můžou vydělat - prací, která jim vyhovuje - samé ničení, drčení a štípání!"

"Ale proč to všechno? Co z toho máte vy? O co vám jde?"

"Přece o to, aby byli v bezpečí a mohli v klidu projít proměnou, až budou chtít!"

S bolestným výkřikem se schoužil do klubíčka, jako by dostal ránu do žaludku.

"Áááá! Já to věděl! Mučej je tím nejhorším způsobem!"

"Nikdo k tomu nikoho nenutí!"

Skřet jen sténal a zmítal se na podlaze.

Tinwen začínala být zoufalá. To odtud nakonec přece jen bude muset odejít sama? Tahle jeskyně na konci jediné dlouhé chodby se jí zamlouvala stále méně.

## kapitola 43.

Když se Laito, bílý vyčerpáním, blížil k domovu, už svou bolest tolik nevnímal. Po celou cestu si držel to nejvyšší možné tempo a nyní soustředil veškerou sílu vůle na to, aby v něm vytrval až do konce. Jednu chvíli mu maně blesklo hlavou, že zřejmě nebude vůbec schopen na strom vyšplhat - kuriózní myšlenka. Něco takového se mu za celý život ještě nestalo.

Tuilindo ho však už vyhlížel, vyběhl mu kus cesty vstříc a zachytil ho do náruče.

"Synu! Co se děje? Měl jsem takovou úzkost o tebe!"

Laito ze sebe nemohl vypravit ani slovo. Zavrtěl jen hlavou a vložil mu do ruky prstýnek.

Tuilindo se posadil na zem, složil si Laitovu hlavu do klína a podal mu láhev s entí polívkou. Teprve pak obrátil ten kovový kroužek v prstech.

"Tak kvůli tomuhle tedy... hm... zajímavá hračka."

Okamžitě věděl, oč jde, a hlavou se mu rozběhly obrazy situací, ke kterým tam nahoře v horách zřejmě došlo - důvodů, proč tam byla poslána zrovna Tinwen a zrovna takto. Nebylo tak těžké si domyslet, co se očekává od něho. A ne, v první chvíli se mu to nechtělo udělat. Ta věc byla dotčená nečistým tvorem, ale měla cenu láskyplné práce do ní vložené - byla udělána dobře a mohla v rukou moudrého mnoha způsoby dobře posloužit. Vzápětí to však bylo pryč. Zde jde o službu jiného druhu, o službu, kterou už kdosi potřebuje, právě teď, a mimoto... od té doby, co Melwen obrátila jeho život naruby, okusil už dostatečnou měrou jinou pomoc - tu, kterou jakoby nemá ve svých rukou, nemůže ji používat podle přání, ale která je přece účinnější a kupodivu také jaksi jistější, bezpečnější... protože založená na nesmírné lásce. Pousmál se.

"Možná bych takový dokázal taky vyrobit. Rozebrat ho každopádně dovedu snadno. Ale teď pojď, vezmu tě domů a lehneš si. Opři se o mě."

Laito znovu zavrtěl hlavou.

"Ne... nezdržuj se se mnou," zasípal s námahou. "Rozeber to co nejrychleji."

"Nu ano, budu se snažit. Také cítím, že je to důležité. Ale nechci, abys mi tu ležel na zemi. Pojď - vždyť je to tam pár kroků."

"Ne... udělal jsem, co jsem musel... teď jdu zpátky za ní."

Tuilindo mu nebránil. Vrátil se sám a pustil se ihned do práce, ale zároveň poslal Melwen s oběma staršími syny v jeho stopách. Ti posléze Laita sebrali na místě, kde padl, dopravili domů a postarali se o něj.

Tinwen se ke skřetovi sklonila a znovu ho začala hladit po vlasech, aby ho uklidnila. Zdálo se, že to má úspěch. Pozvolna se utišoval, až zůstal nehybně ležet tváří k zemi a nevydal už ani hlásku. Jako by ho znovu přemohlo zoufalství, vědomí bezvýchodnosti skřetího života. Netušila, že k tomu vydatnou měrou přispěla i sama

vůní jitrní květiny, kterou ho mimoděk štědře zaplavila. Ještě to zhoršovala tím, že se v soucitu k němu nakláněla stále blíže.

Posléze zvedl hlavu a pohlédl jí přímo do obličeje.

"Slib mi, že mě nebudou mučit... že mě nezabijou."

"Určitě nebudou. A v té věci, které ses tak polekal - nikdo tě nebude do ničeho nutit, když nebudeš chtít."

"Odpřísáhni mi to."

Nezaváhala ani na vteřinu. Položila ruku na okraj nádrže.

"Ať mě slyší voda i kámen. Ať mě slyší stromy i tráva i hvězdy na nebi i všechno živé - ať mě slyší a ať se postaví proti mě, pokud ti teď nemluvím pravdu."

"No dobrá, věřím ti. Ale nedáš mě ani zavřít do vězení!"

"I podívejme... a kde bys tedy chtěl být?"

"Na svobodě. V lese."

Princezniny oči se rozšířily překvapením.

"Ale... Myslela jsem, že nechceš... Nu, koneckonců, možná, že by tě Tuilindo..."

Skřet si okamžitě ucpal uši.

"Nemluv tou řečí!"

"Já jen chtěla říct, že by tě snad nechal v lese u sebe."

"Kdo to je, snad ne smradlavej?"

"Je to elf," odvětila Tinwen maličko škrobeně. "Kdo jiný by bydlel v lese? Ale nic ti neudělá. A mohla bych tam hodně času trávit s tebou."

"No tak to radši do vězení. Ale budeš tam taky se mnou. Pořád!"

Tinwen to celé začalo připadat jako nepovedený žert.

"Budu za tebou chodit, jak nejčastěji budu moci."

"Ne, budeš pořád se mnou! A tamten - ten tvůj - tam nesmí ani páchnout! A budeš mě pořád hladit, kdy jen budu chtít!"

Pobouřeně vyskočila.

"Tak, ale teď už toho mám právě dost! Jdu odsud, teď hned - buď pojď se mnou, ale bez podmínek, nebo si tu zůstaň!"

Znovu se zhroutil v zoufalém kvílení. Už byla na půl cesty pro batoh, ale přišlo jí ho líto. Koneckonců, co po ní vlastně žádá? Jen skutek milosrdenství ve vězení - jen aby trochu zmírnila jeho úděl - jen škemrá o lásku, kterou tolik potřebuje, nic víc. A ta trocha žárlivosti je v podstatě docela pochopitelná.

Vrátila se, poklekla vedle něj a položila mu ruku na čelo.

"Poslyš," řekla mu nahlas a zřetelně, aby přehlušila jeho nárek, "já ti svým způsobem rozumím. Nemohu ti přesně slíbit, co všechno pro tebe dokážu udělat, ale chci, abys věděl, že opravdu upřímně chci s tebou zacházet laskavě, tak jako ty se mnou. Chci ti připravit ty nejlepší podmínky a být k tobě něžná a nedávat ti zbytečně důvod k žárlivosti - ne proto, že si to vynucuješ, ale proto, že tě mám ráda... Ne jako ženicha, samozřejmě," dodala rychle. "Ale jako..." Zapátrala po vhodném slově, ale v tu chvíli jí žádné nenapadlo. "... dejme tomu jako kamaráda. A to, co teď říkám, můžeš vzít jako součást přísahy. Můžeš si být jist, že to je pravda."

Ztichl jako pěna a dlouze se na ni zahleděl.

"Jdu s tebou," řekl posléze a tón jeho hlasu ji až dojal - cítila, kolik úsilí ho ta důvěra stojí, přes ujištění, která se mu snažila poskytnout.

Takže domluveno. Mohou jít. Stačí už jen maličkost - rozvázat ho.

Teď bylo zase na ní, aby důvěřovala - a ne, ani pro ni to nebylo snadné. Musela sebrat všechnu sílu vůle, aby dokázala jakoby nic uvolnit jeho pouta. Věděla, že je pohyblivější a pohotovější než ona - a byl i silnější, teď, po pár letech dobré stravy. Možná v tom bylo i trochu vypočítavosti, nejenom ohleduplnost, když mu hezkou chvíli velmi citlivě třela kotníky a zápěstí.

Nezdálo se však, že by na ni chtěl ještě útočit. Dospěli k dohodě o příměří - a on věděl, že princezna je teď vlastně jediným bezpečným útočištěm, které má. Když spolu lezli chodbou a vzájemně si pomáhali, skoro se zdálo, že se z nich opravdu svým způsobem stali kamarádi.

Asi ve třech čtvrtinách chodby se skřet zarazil a chvíli pátravě čenichal a naslouchal. Pak se naklonil až těsně k Tinwen a zašeptal:

"Zhasni! Honem!"

Poslechla okamžitě.

"Co se děje?"

"Jdou sem - už jsou blízko."

"Kdo?" šeptala Tinwen.

Místo odpovědi jí křečovitě stiskl ruku a táhl ji dál. Chodba zde už nebyla tak strmá jako v horní části, ale místy spadala ještě hodně příkře a to tempo, ještě k tomu potmě, bylo na Tinwen příliš - smekala se po kluzkých balvanech a padala. Neměla na sobě nic, co by způsobilo zrádný hluk, ale cítila, jak se skřet třese hrůzou i jen při tlumených nárazech jejího těla. Brzy byla celá potlučená, ale nepostěžovala si ani slovem. Měla elfí školu - a věděla, že jde o život.

Konečně byli u vchodu. Zde se skřet poprvé na okamžik zastavil. Vyhlédl na obě strany, zavětril, zase se stáhl, ale hned se celý otrásl. Očividně se mu nechtělo pod širé nebe, ale z chodby za sebou měl větší hrůzu.

"Pojď ke mně pod plášť," šeptla Tinwen. "Tak tě nikdo neuvidí."

Dotek elfí látky se mu ani trochu nezamlouval - ošil se, jako by ho píchlo tisíc špendlíků. Ale možnost být bezpečnější a navíc se přitulit k princezně toto nepohodlí zřejmě vyvažovala. Přimknuti jeden k druhému se vykradli ven.

Tady už nebyla taková tma. Měsíc stál dosud vysoko a nahlížel do strže. Tinwen mohla postupovat tišeji a rychleji. Byli už nahoře na římsě a právě míjeli ohyb skály, když zdola zaslechli hlasy. I Tinwen už ovládala místní skřetí nářečí tak dobře, že věděla, oč jde. Nějací skřeti zachytili v chodbě jejich stopu.

Znehybněli, přitisknutí zády ke skále a kryti jedním pláštěm. Tinwen cítila, jak se její společník slabě chvěje. Ani jí nebylo zrovna lehké u srdce. S napětím sledovali skupinku černých skvrn u ústí chodby. Zdálo se, že zpozorování nebyli - jejich stopa však byla čerstvá a pro skřety velice lákavá.

Jakmile se pronásledovatelé sehnali k zemi rozběhli za nimi, proklouzli Tinwen se svým průvodcem co nejopatrněji za ohyb. Nyní byli z dohledu a mohli běžet, jak rychle chtěli. Římsa byla čím dál užší a za normálních okolností by nikdo Tinwen nepřinutil, aby tudy postupovala jinak než zády ke skále; teď na to ani nepomyslela.

Cestu po skalní stěně dolů zdolali z větší části jen velmi mírně zpomaleným pádem. Tinwen byla už tak unavená, že neměla kdy se bát. Jediné, na co se soustředila, bylo, aby nepadala příliš nebezpečně. Skřet, odpočetější, houževnatější i obratnější než ona, byl dosud při síle a k jeho chvále musíme přiznat, že jí pomáhal, co mohl. Ovšem, nic jiného mu nezbývalo, ale přece... Ono podivné spojení mezi nimi zase o něco zesílilo.

Konečně se octli v roklí. Na vteřinku se zastavili a naslouchali. Bylo jim předem jasné, že pronásledovatelé se zatím nevzdali.

"Nezvládneme to, doháněj nás," šeptal skřet úzkostlivě. "Nemůžeš trochu zrychlit?"

Tinwen zavrtěla hlavou.

"Běž dál sám," vypravila ze sebe udýchaně.

Jen se otřásl. Do lesa, obydleného elfy, se bez jejího doprovodu rozhodně nijak nehrnul.

"U vchodu do podzemí můžeme zkusit nechat falešnou stopu a vzít to vodou," šptl pochybovačně. "Ale asi to nebude k ničemu a je to tam strašně daleko..."

Vzápětí skočil k ní a zajel jí pod plášť jako úhoř.

Tinwen se přitiskla zády ke skále a znehybněla. Nevěděla, co se děje, a neměla čas ani sílu o tom přemýšlet. Jediné, co jí v tu chvíli proletělo hlavou, byla vlastně vděčnost za tu chvilku odpočinku. Cítila, jak se jí podlamují kolena.

"Milovaná, ach milovaná! Jsi to opravdu ty?"

Teprve teď pocítila naplno vyčerpání i prožitou úzkost. Kdyby ji skála nedržela, byla by se asi sesypala na místě.

V příští vteřině byl Eldarion u ní. Těžko říci, zda věděl předem o stvoření pod jejím pláštěm - prostě ji sevřel v náručí, sevřel v náručí se stejnou srdečností oba dva najednou.

Tinwen už nedokázala rozlišit pocity, které jí v tu chvíli zaplavily - úleva i hrůza z toho, jak málo stačilo, aby teď byla někde docela jinde, úžasné štěstí i zničující vědomí, že na něco takového vlastně nemá právo. Dokázala si jen oprýt hlavu o jeho hrud' a dát se do pláče.

A téměř okamžitě pocítila, jak se jí ulevilo. Napětí bylo vystřídáno pokojem, který se přes ni přelil jako lahodná vlna a spláchl přitom nejméně polovinu odřenin a pohmožděnin. Sloužil jí naplno, zas jednou především jí - těžko povědět, komu to bylo milejší.

Pokud šlo o skřeta, prožíval něco velmi zvláštního. V okamžiku setkání s Eldarionem pocítil samozřejmě hrůzu a navíc značnou žárlivost i nenávist - však ho dobře poznal. Když je však princ chytil do náručí, kupodivu ty pocity ustoupily něčemu silnějšímu a velmi příjemnému. Nebyl by si dovedl představit, že by ho objetí nějaké mužské bytosti mohlo takto potěšit. Naprosto nechápal, proč princ něco takového dělá a to by v něm za normálních okolností vždycky vyvolalo podezření. Avšak dokázal si svůj zmatek pouze uvědomovat - vůbec ho nedokázal prožít. Šťestí, které zakoušel, ho docela pohltilo.

A Eldarion se neptal, kdo přesně je ten, koho cítí pod pláštěm, či zda si zaslouží aspoň trochu, aby k němu byl někdo hodný. Už se dost napracoval se skřety, ať už současnými nebo bývalými, aby věděl, že ten neznámý přinejmenším cosi

potřebuje a jak mu to dát. Nedělalo mu potíže obrátit své srdce i k němu a poskytnout mu všechnu útěchu a veškerý pokoj, které byly v jeho silách.

A v tu chvíli se skřetovi vrátil pocit, vyvolaný sny, jež se mu zdály pod vlivem Tinwenina prstýnku a jejichž účinek zakoušel, i když si je nepamatoval: sny o tom, jak ho Tinwen právě s princem vyvádějí z jeho dosavadního způsobu existence do něčeho nového, nesrovnatelně bezpečnějšího, svobodnějšího, příjemnějšího... Byly to velmi milosrdné sny. O způsobu přechodu v nich nebylo nic, zato chuť nové existence zanechávala velmi hluboký dojem. Najednou téměř zapomněl, kdo vlastně ho to objímá. Toužil jenom, aby to nikdy neskončilo.

To všechno nezabralo ani půl minuty. Téměř ihned se Tinwen vzpamatovala a špitla, že jsou jim skřeti v patách. A Eldarion ji lehce zdvihl, bez sebe šťastím, že pro ni může konečně něco udělat, a dal se do běhu roklí dolů.

Z té cesty si pak mnoho nezapamatovala - právě jen ten slastný pocit, že je nesena v milující náruči. Nemohla pořádně spát a nemohla se ani nést po celou dobu - dost často bylo nutno, aby užívala svých nohou. Zdřímla však chvílemi aspoň natolik, aby se jí vrátily síly, všechno bolelo už mnohem méně a vědomí něhy, která ji objímá, se jí neztratilo ani na okamžik - princ ji ostatně nehodlal od sebe pustit tak daleko, aby něco takového začalo přicházet v úvahu. Zřetelně si uvědomila až zase chvíli, kdy právě sešplhali podél vodopádu a udělali pár kroků za mírný ohyb po uzounké pěšince mezi stěnou rokle a vodou. Princ se jí právě chystal znovu zvednout, když ucítila, jak jí skřet opět bleskurychle vklouzl pod plášť. Zarazila na místě. V příštím okamžiku spatřila, jak se od temné skalní stěny kus před nimi odlepila stejně temná postava a blížila se k nim.

Tinwen se nedokázala začít doopravdy bát, když její Estwe stál vedle ní a jednou rukou ji držel kolem ramen. Rozumem však věděla, že pokud se tady zdrží bojem třeba i jen chvíli, je to pravděpodobně jejich konec. Zůstala nehybně stát, přimknutá ke skále, hlavu sklopenou, aby jí nebylo vidět do tváře. Avšak neznámý šel proti nim a musí je těsně minout. Nebyla velká neděje, že by je přehlédl.

Za vrcholem dolního vodopádu se teď začaly vynořovat další postavy. Ta první byla už těsně u ní. Teprve teď Tinwen rozeznala, že je to člověk - vlastně jeden z velitelů otcovy stráže. Vydechla úlevou.

"Bud' zdrav, kapitáne," zvolala polohlasem a shodila kapuci. "Jen málokdy jsem byla tak ráda, že někoho potkávám! Kde se tu berete?"

Trhl sebou - dosud je nespátřil.

"Bud' zdrav, můj pane - bud' zdráva, má paní," odpověděl radostně. "Kníže nás posílá zneškodnit skřetí tlupu v jeskyni nahoře ve skalách. Bude velmi šťasten, žes na ni nenarazila, jako jsem i já. Máš o ní snad nějaké zprávy?"

"Bezpochyby je to ta, která nám je v patách."

"Vidím, že jdeme právě včas! Ale bud' bez starosti, má paní, poradíme si s nimi. Mám ti tu nechat alespoň dva muže, aby střežili tvé bezpečí?"

Zaváhala. Jejího osobního zajatce si nikdo nevšiml - snad bude nejlepší, když to tak prozatím zůstane. Musí se s ním přece jen v rukavičkách.

"To nebude třeba, děkuji - však nejsem sama," odpověděla velmi pevně.

Zaváhal.

"Jak o tom smýšlíš ty, můj pane?" zeptal se pro jistotu.

"Bud' bez starosti," odvětil princ s úsměvem - věděl dobře, oč se jedná. "Budu ji střežit jako vlastní duši. Zachovej si všechny síly pro boj, který tě čeká."

To znělo rozumně. Koneckonců, lidí má teď dost, když přibral oddíl z dolní chodby. Uzavrou rokli bezpečně - ani myš jim neproklouzne. A kdyby přece, jednoho či dva králův syn zdolá bez potíží.

"Jak poroučíš, můj pane," pravil tedy, uklonil se a spěchal dál. Následoval ho voják za vojákem, každý zvedl ruku k pozdravu, když je míjel. Konečně byli pryč.

"Tak pojď," řekla Tinwen skřetovi. "Už se nemusíš bát."

Vykoukl zpod pláště a pustili se na další cestu. Cítila z něj teď zase o něco větší důvěru i vlídnost než dříve. To, jak ho neprozradila, na něj udělalo dojem.

## kapitola 44.

Probudila se navečer v komůrce uprostřed hustého křoví na lůžku z proutí a mechu, teple zabalená do několika přikrývek, které Laito prozíravě vzal s sebou, když jí šel naproti. Skřet byl opatřen podobně, i když přiměřeně vzhledem k své otužilosti. Oba její přátelé seděli vedle nich. Laito se zdál zase už takový jako vždycky, svěží jako jaro samo; princ byl ještě malinko bledší a jeho oči se zase o něco zvětšily. Laito mu během dne nesčíslněkrát nabízel, aby si na aspoň na chvíli lehl, ale on to nedokázal - prodělaná úzkost i radost ho naplňovala dosud příliš silným vzrušením a nechtěl propást ani vteřinu, kdy se mohl starat o svou vyvolenou.

Na zbytek cesty dolů a setkání s Laitem si vzpomínala jen velmi matně. Bylo pochopitelně poněkud dramatické, neboť čistokrevný elf vyvolal v jejím chráněnci panický děs a jen málo chybělo, aby skřet vyrazil na šílený běh bez cíle. Jejich jediné štěstí bylo v tom, že mu Eldarion byl v tom okamžiku velmi blízko a mohl pomáhat i bez toho, aby se pacienta přímo dotkl. Kdyby byl po něm natáhl ruku, asi by zkazil všechno - neudělal to však a měl dost duchapřítomnosti, aby zklidnil skřeta aspoň natolik, že zvolil osvědčenou únikovou cestu pod princeznin pláště. Po několika vysvětlujících slovech se Laito srdečně zasmál a nabídl se, že ustoupí deset metrů do lesa a zazpívá jí něco na usnutí. Vděčně se tomu poddala po pár okamžicích; a skřet, o kterého šlo samozřejmě především, usnul ještě rychleji. Zdolal přece jen roklí po svých a stále ještě měl na sobě její prstýnek. Laito se zaradoval a udržoval ho v tom stavu, jak jen mohl, neboť dosud byli trochu na rozpacích, co s ním, a nechtěli ho zbytečně plašit - a mimoto, když spal tvrdě, mohl Laito se v klidu připojit ke skupince, mluvit s princem a pomoci s péčí o Tinwen.

A na skřeta jeho umění působilo skvěle - tak snadno, jako ještě na nikoho. Sny z jeskyně se mu okamžitě vrátily a nahlodávaly jeho strach z prince i nenávisť k němu víc a víc. Občas se probouzel, ale podivně zmalátnělý a spokojený. Nedokázal se vyburcovat k tomu, aby se bránil - nechal se obsluhovat a vždycky znovu ukolébat jako malé dítě. Ostatně, nic zlého mu zatím opravdu nikdo nedělá - a riskovat se přece rozhodl, věděl, že mnoho možností už mu nezbývá.

Tinwen naproti tomu spala velmi tvrdě po celý den a nevnímala zhola nic z toho, co se s ní dělo. První, co si po probuzení uvědomila, bylo, že její potlučené a namožené údy jsou nyní v daleko lepším stavu než ráno - o tolik lepším, že její potíže vlastně už ani nestály za řeč. Posadila se a s rostoucím překvapením vyzkoušela ruce i nohy.

"Jak jsi to dokázal? Estwe, ty jsi kouzelník!"

Spokojeně se usmál.

"To jsem rád, že cítíš nějaký rozdíl! Ostatně, nepřičítej všechnu zásluhu mně! Byl to samozřejmě Laito, který ti zabalil do batohu spoustu užitečného materiálu, a další přinesl teď s sebou. Já jsem za tebou především vyrazil s holýma rukama, jako blázen!" Pak ale zvažněl. "Holčičko moje milá, co se ti stalo? To on tě tak zřídil?"

"Ne, ne, kdepak!" bránila ho honem Tinwen. "Většinou jsme spolu vycházeli velmi dobře, opravdu!"



"Čeho se bojíš? Myslíš, že bych mu ublížil, když jde o tebe? Možná bych měl, vid'?" Pokousal tě docela určitě!"

"Ano, ale k tomu měl důvod. Připravila jsem ho o něco, na čem velmi lpěl, víš? A ještě k tomu tak trochu lstí."

"Nu dobrá, ale jak potom tedy..."

"Ale, to nic nebylo. Jen jsme pak utíkali chodbou dolů a po skalách trochu nakvap, víš? Ta skřetí tlupa nám byla od začátku v patách a..."

Laito vyskočil, jako by ho něco píchlo.

"O tomhleš mi vůbec neřekl!"

Eldarion po něm ze strany loupł očima.

"Ale bratříčku... Nikdo se mě neptal!"

"Takovou podlost bych tedy od tebe nečekal!"

"A ze zistných důvodů k tomu! Doufal jsem, víš, že později se mě někdo zastane..."

"Nesmysly," zavrčel Laito teď už z větší části vážně. "Copak se můžu zlobit na tebe? Je to jen moje vina, že jsem na tebe dal. Měl jsem tam zůstat... Měl jsem se o ni postarat."

"Tak pěkně děkuju za důvěru, ale ujišťuju tě, že jsem se k nim připojil, jakmile to bylo možné. Co bys tam byl chtěl dělat? Ta skřetí tlupa byla pořádně silná, víš? V boji bys tam byl platný asi tolik jako já sám. A pokud jde o to potěšení nést ji na rukou... samozřejmě bych ti ho byl dopřál také, tak skoupý nejsem, ale upřímně řečeno jsem to zvládl sám docela dobře!"

"To je jedno! Měl jsem prostě dělat, co jsem mohl! Měl jsem jí aspoň zůstat co nejbliž... mohl jsem být nahore nad rokli, krýt vám záda nebo co by bylo potřeba!"

"Bratříčku... ty si taky někdy docela rád pěstuješ vlastní dokonalost, vid'?"

Laito dopáleně kopl do listí.

"To bych řekl! Zvlášť když se mi někdo, na kom mi záleží, vrací celý potlučený ze smrtelného nebezpečí!"

Tinwen udiveně těkala očima z jednoho na druhého.

"Nechtěli byste mi prozradit, co to mezi sebou máte, vy dva?"

"Nu..." usmál se Eldarion, "dalo by se říci, že jsme se tak trochu nepohodli..."

"Na tom nesejde! Jde o to, že jsem nakonec dal na to, co cítil on, a neměl jsem to dělat... Já ji měl v ruce, víš, tu věc, na které tenhle skřet lpěl! Já moc dobře vím, o čem mluvíš! Mohl jsem si pro tebe zajít a vyvést tě odtamtud dávno předtím, než by ses dostala do nebezpečí!"

"Laito! Já ji měla taky v rukou! Mohla jsem docela klidně odejít i bez tvé pomoci. Jenže to bych byla musela odejít sama. A kdyby sis byl pro mě zašel, byla bych tu teď s vámi sama zrovna tak. To jsme si pak mohli ušetřit námahu a vůbec se do tohohle podniku nepouštět. Ale pověz mi víc - pořád ještě tě tak úplně nechápu. Co se vlastně stalo? Kde jsi byl, že si to vyčítáš?"

"Zachytil jsem tu věc... a chtěl jsem samozřejmě hned za tebou... on taky, abych mu nekřivdil... jenže zároveň měl dojem, že ji mám odnést otcí. Váhal jsem nad tím, víš, nechtěl jsem tě opouštět, ale na druhou stranu, celou dobu jsme se řídili jen tím, co jsme cítili... nakonec jsem si zkrátka začal myslet, že musím... tak jsem běžel, jak nejrychleji jsem dokázal... a chtěl jsem se hned vrátit, ale oni mě nenechali odejít..."

totiž, nechali, ale pak mě v lese sebrali a odnesli zpátky... nikdy jsem si nemyslel, že tak málo vydržím..."

"Ach, Laito...!"

"Vrátil jsem se, jakmile jsem se dokázal postavit na nohy... ale to už bylo pozdě."

"Laito, netvař se tak zničeně! Vždyť se mi docela nic nestalo, dokonce ani nohu jsem si nezlomila, při všech těch pádech! A rozhodl ses určitě dobře - což jsme to celé opravdu od začátku nedělali vlastně naslepo, jen podle toho, co nám naše srdce říkalo? Nic jiného ti ani nezbyvalo, než v tom pokračovat! A vůbec, na co vlastně tvůj otec ten prstýnek potřeboval?"

"Ale hříbátko, na nic! Jen ho dokázal zničit, to je všechno!"

Naklonila se k němu.

"Poslyš, tohle mě začíná zajímat! Kdy to udělal?"

"Asi hodinu po půlnoci. Jestli to odhaduju správně, tak někdy v době, kdy ses vydala na zpáteční cestu. Proč?"

Teď už se smála.

"Sám to říkáš! Nebýt toho, asi bych se na zpáteční cestu nevydala! Nechtělo se mi odejít bez něj, víš, pořád jsem to odkládala, a on měl šílený strach... nechtěl se mnou jít za žádnou cenu... docela pochopitelně, ovšem... a pak, úplně najednou, jako by mu došly síly nebo nevím... prostě najednou začal chápat, že už mu jiná možnost nezbývá, a šel. Myslela jsem, že je to náhoda, ale teď už tomu rozumím. Byl na tom kouzlu závislý - dokud nezmizelo ze světa, pořád měl chuť se skrývat, nepřipustit si věci tak, jak jsou... A Laito, ta skřetí tlupa šla rovnou do jeskyně, kde jsme byli. Kdybys mě byl takzvaně neopustil, byli by nás dostali!"

"To neříkej! Kdybych byl..."

"Nu ano, ale za cenu toho, že bychom celé posláním zahodili! Když se na to díváš takhle, tak by bylo asi bývalo nejbezpečnější, kdybych byla zůstala sedět doma!"

Usmál se na ni.

"Tak dobrá, dobrá, upokoj se. Přijímám to jako slovo odpuštění, když už nic jiného. Jsi ke mně velmi laskavá, hříbátečko, děkuju ti. Ale přece jen si myslím..."

"...že jsme ho sem měli přivést násilím? Nebo užitím té věci, kterou jsem zahodila?"

"Nedívej se na mě takhle, hříbátko, mám pocit, jako by sis myslela, že jsem opustil svoje zásady!"

"Tak zlé to není. Ale podívej, přemýšlela jsem o tom. Jaký smysl vlastně mělo, že jsem tam byla poslána právě já, a sama? Nejspíš ten, že se s ním musí citlivě a jemně. Od té doby, co jsem to pochopila, jsem se začala snažit to tak dělat. Snažila jsem se, co jsem mohla, abych mu rozuměla a všechno mu ulehčila, jak se dá..." Odmlčela se a bylo znát, jak pomalu rudne. Eldarion okamžitě natáhl ruku, aby ji povzbudil přátelským dotekem, ale uhnula. Mnoho si z toho nedělal, přisedl vedle ní, položil jí ruku kolem ramen a přitiskl k sobě. Sklopila hlavu a pokračovala s větší námahou a teď už hlavně k němu: "Dokonce jsem mu slíbila... Estwe, promiň, já vím, že je to k tobě hrozné, ale když on... víš, on pak už chtěl jít, ale kladl si podmínky. Prý nechce do vězení, ale chce žít v lese... ale když jsem mu nabídla, že by mohl třeba

zůstat s Tuilindovou rodinou, tak prý raději do vězení... ale že mě chce mít pořádku u sebe... a že ty prý tam nesmíš... Totiž, on podle všeho asi..."

Princ vyprskl smíchy.

"Snad se do tebe nezamiloval! No tak, kvítečku, proto se přece nemusíš tvářit, jako by to byla tvoje vina! Tak ven s tím, oč jde? Tys mu to všechno opravdu slíbila?"

"No... ne tak docela. Nedala jsem si poroučet, víš, ale najednou jsem pochopila, že pro něj je to všechno opravdu těžké... a tak jsem mu slíbila, že na něj budu brát ohled a budu se mu snažit pomáhat, jak jen to půjde... dokonce i - prosím tě, nezlob se - že mu nebudu zbytečně dávat podnět k žárlivosti..."

"Ale milovaná, kdo by mohl mít za zlé soucitnému srdci!"

"Jenže... víš... ono je to mnohem horší! Tam nahore... sice se tam nedělo nic z toho, čeho jsme se báli, ale... zkrátka, byl strašně přítulný a já - víš, chodil za mnou v tvé podobě - většinou jsem na něj byla hodná jen ze soucitu, to máš pravdu, ale chvílemi přece jen..."

Eldarion ji otočil proti sobě a pohlédl na ni. Byla v tom spousta lásky a ujištění, to ano - také však trocha smutku.

"Milovaná... ne že bych tuto záležitost považoval za něco vážného... ale rád bych ti něco pověděl tak jako tak. Víš, přemýšlel jsem o tobě - o našem loučení - moc - v těch dlouhých hodinách čekání - a vidím, že jsem udělal chybu. Měl jsem mít víc pochopení pro tebe, pro strašnou situaci, v níž se nacházíš, a ne si znamenitě tvé náklonnosti zbrkle vyložit podle svého přání. Ne, netvař se tak smutně, rozhodně si nechci zahrávat s tvými city - já od toho nevyssloveného závazku za žádnou cenu neustoupím - chtěl jsem ti jenom říct, že od tebe se necítím oprávněn nějakou věrnost vyžadovat... To jest," skončil lehčím tónem, čímž elegantně umlčel většinu jejích protestů, "tenhle skřet má právo se ti dvořit jako každý jiný a pokud mu budeš nakloněna..."

"Uličníku! Ale nech mě už promluvit! Co když se ti cítím zavázána zrovna tak jako ty mně? Ani na to mi nedáš právo?"

Pohlédl na ni s vroucností, avšak zároveň znepokojeně.

"Díky, milovaná. Vážím si toho... ale neradil bych ti to. Jenže o to ti teď samozřejmě nejde, vid'š? Ty se cítíš provinile a chtěla bys slyšet rozsudek... nu dobrá, máš ho mít. Tenhle případ není tak těžké rozhodnout. Pokud za tebou chodil v mé podobě a tys podlehla a zatoužila po něm, nemyslíš, že jsem to byl vlastně já, po kom jsi toužila? Nu, milovaná, buď k sobě tvrdá, jak chceš - existuje sebemenší možnost, že by tomu mohlo být jinak?"

Uvažovala.

"Ne... to víš, že ne... ale vždyť jsem celou dobu vlastně věděla, že to nejsi ty... Totiž, byly chvíle, kdy jsem si nebyla jista už vůbec ničím, ale..."

"To na tebe jen působilo kouzlo, kterého používal. Což jsi mu neodolala? Nezabavila ses té věci, jakmile jsi měla příležitost? Tím jsi udělala to nejlepší, co jsi mohla!"

"To ano, ale když... Estwe, prosím tě, copak opravdu netušíš, oč jde? Mně se to tak špatně říká...! Já vím, že ty by ses ke mně nikdy, nikdy nechoval tak jako on, ale... kdyby, rozumíš? Kdyby se stalo, že bych byla s někým, koho mám ráda - s kým

jsme se zasnoubili - ale ještě nevzali - a on se takhle choval - já měla zůstat na stráži! Neměla jsem se nechat omámit... neměla jsem mu povolit ani na chvilku!"

"Ach milovaná! Pro samo tohle vyznání bych tě měl ještě raději než dřív, kdyby to bylo možné! Kolik světla je v tobě, když tě bolí i tak nepatrný stín! Ale neboj, nebudu ti bránit, abys litovala - ne proto, že bych měl sebeméně něco proti tobě, jen pro klid tvé duše a proto, abych ti tvé světlo uchoval. Tak dobrá, suď sama sebe, jdi na kořen věci - proč jsi mu vlastně povolila v té první chvíli? Pro... okouzlení samo?"

"Ne... myslím, že ne. Hlavně proto, že mi tě bylo líto... totiž kdybys to náhodou přece jen byl ty. Tolik ses načecal, tolik ses natrápil..."

"Díky! Moc jsi mě potěšila! I když ovšem, pokud opravdu lituješ, musíš vůči mně své srdce zatvrdit. Tím v tobě získám ještě víc: nejen blízkou, soucitnou duši, ale i oporu pro nejslabší chvíle. Tak co, jsi rozhodnuta? Kdybych selhal, ať už v kterékoli věci, budeš ke mně tvrdá?"

"Doufám, že nebudu muset... ale ano, chci to zkusit."

"Pak mám za to, že se smíš upokojit. Tvá vina je smazána - nakolik ses vůbec provinila. Ale poslouvej ještě, ještě něco ti povím: chci, abys věděla, že i kdyby tomu bylo jinak, i kdyby ses mi skutečně zavázala a pak se mi zpronevěřila, stejně bych tě měl rád. Ne jako ten, kdo tě musí za každou cenu mít - jen jako někdo, kdo tu prostě vždycky zůstává pro tebe a nemůže jinak, tak jako na tebe slunce vždycky znovu svítí a les vždycky znovu dýchne zelení..."

Cítila to - vyzářovalo to z něj stejně samovolně a přirozeně jako ona hojivá síla, kterou už tolikrát nabídl jiným. Nemohla než se o něj opřít a spočinout, najednou úplně uklidněná a šťastná.

"Dobře jste udělali," broukl Laito spokojeně, jakoby ponořený spolu s nimi do té pokojné chvíle. "Udělalí jste tu nejrozzumnější věc na světě a už o ní prosím vás nepochybujte, protože..."

"Laito, prosím tě, ale ono to není zase tak úplně jednoduché..."

"...protože, jak jsem chtěl právě říct, vám to stejně nebude nic platné. Vezmete se tak jako tak a tohle stvoření je jedním z vašich dětí..."

"Ano!" zvolala Tinwen překvapeně. "Já ho mám ráda jako dítě - celou dobu jsem to tak cítila, jen jsem si to neuvědomila."

"Vidíš! Od počátku je to tak - proto jsi pro něj tolik riskovala a tolik přestála - on sám ti bude největší odměnou. A vím, jak vypadá - má oči modré jako nebe a vlasy stříbrné jako měsíc za mlhou - a jmenuje se Mirion..."

"Nemluv tou řečí!"

"Hleďme, ty už jsi vzhůru? A jaká řeč ti tedy voní víc?" usmál se Laito a jako by se nechumelilo, přešel do ohavného skřetího jazyka. Vyspal ses dobře? ptal se ho. Jak se cítíš?

Skřet sebou zacukal, jako by nevěděl, zda před ním utíkat nebo mu skočit po krku.

"Zrádče!" zasyčel. "Odpadlíku!"

Laito neříkal nic, jen se tiše smál, a Eldarion byl nablízku. Skřet cítil, jak ho znovu zaplavuje pokoj, kterému se nemůže ubránit. Koneckonců, co na tom? Není snad sám zrádcem a odpadlíkem vůči svým? Až se mu udělalo mdlo, když si

představil, co by s ním teď provedli, kdyby ho dostali do drápů. Může být jen rád, že se setkává s někým, komu se doopravdy podařilo uniknout... kdo smí chodit po lese a užívat všeho toho, co jemu je odepřeno... snad pak může mít větší naději, že by i sám... ne, jen to ne, za žádnou cenu! No dobrá, ale může mít za zlé jinému, že - ať už jakkoli - dosáhl něčeho, co si vlastně přeje sám?

Měl pocit, že se zbláznil, ale nemohl si pomoci. Uvědomoval si, jak nesmyslné - přinejmenším u skřeta nesmyslné - jsou pocity, které má vůči Laitovi, ale zbavit se jich nedokázal. Dokonce mu chvílemi připadaly úplně normální a logické. Laito s ním nenuceně konverzoval v jeho vlastním jazyce, se směšnou zdvořilostí se ho vyptával na věci, o nichž věděl, že jsou pro skřeta důležité, dokonce mu opatřil kus masa k večeři od jedné lovecké rodiny, která bydlela nedaleko - a on to všechno přijímal bez odporu, málem vděčně - jako od starého kamaráda. Dokonce ho svým způsobem dojímal, jak jsou na něj hodní - nejenom princezna, ale i oba... chlapi. Ti dva zamilovaní, mimochodem, se vůbec netulili jeden k druhému - všechnu něhu dávali jemu. Naprosto to nechápal. Pravda, princezna mu něco takového odpřísáhla, a oni přísahy dodržují, to věděl: dokonce i když nejsou spojené s kletbou. Ale ten její? Správně by na něj měl mít pro to zlost! Proč se k němu chová, jako... jako co vlastně? Neuměl něco takového ani pojmenovat.

## XIV.

### *Skřet na krku*

kapitola 45.

Druhý den milému skřetovi oznámili, že ho chtějí vzít do lesa a zkusit, jestli by nemohl žít s nimi na svobodě - k vězení se mohou v nejhorším případě uchýlit vždycky. To už si připadal tak zpitomělý, že se mu ta vyhlídka zdála nesmírně lákavá. Ne že by ho to úplně zbavilo strachu. Dlouho se s nimi dohadoval, ale nakonec mu všechny jeho obavy vymluvili.

"Ale musíš mi slíbit, že nám tam smradlavý nepolezou," vymíňoval si ještě.

"Neboj, široko daleko nebude nikdo, kdo by nebyl cítit docela příjemně," odsekla Tinwen už kapku dopálená. "Aspoň teď. Je pravda, že před takovými dvaceti-třiceti lety ještě páchli jako ty, ale..."

Vysloužila si tím dobrou půlhodinu nářku a utěšování, ale na druhou stranu si od té doby dával pozor, aby označoval elfy jiným výrazem.

To ještě netušil, že ho chtějí hned téhož dne seznámit s celou partou takových, jako byl Laito.

V první chvíli to byl šok, ale dostal se přes to... vlastně snáze než poprvé. Byli tak milí... přijali ho jako toho nejvzácnějšího hosta. Samozřejmě, bylo to krajně podezřelé - ale zároveň navýsost příjemné.

Jejich pohostinství bylo zvláštní směsicí elfího a skřetího. Nakrmili ho dosytostí syrovým masem, i když sami si vzali nanejvýš pečené - mnozí dokonce maso nejedli vůbec. Bydlení mu však ve skřetím stylu poskytnout nemohli. Zařídili mu ho na stromě - ovšem vybrali ten nejkrásnější strom široko daleko, i když nebyla valná naděje, že to ocení, a obytnou plošinu do jeho větví vložili s takovou něhou a péčí, s jakou mezi lidmi snad jen maminka ukládá dítě ke spánku. Jeho lůžko bohatě vybavili kožešinami a zřejmě dokonce i důkladně nakouřili nad ohněm, aby na něm neulpěl žádný pro něj nepříjemný pach. Dostal i truhličku s trochou užitečných drobností, volených tak, aby se mohl cítit dobře, ale ne se stát nebezpečným.

Tak to domluvili hned onoho prvního večera, jakmile ho znovu ukolébali ke spánku. Dát ho prostě přikovat do vězení se ani jednomu z nich nechtělo a všichni cítili, že charakter celé záchranné akce od počátku ukazuje trochu jinam, nehledě k tomu, že se do značné míry cítili vázání Tinweniným slibem - přinejmenším k tomu vyzkoušet nejprve všechny ostatní možnosti. A jakmile by se o něm byť i jen dozvěděl

kdokoli z lidí, snad až na Faramira a krále, bylo vězení nevyhnutelné. Pro lid Ithilien bylo dost těžko k překousnutí už jen to, že skřeti nejsou usmrcováni a ujídají všem chleba, zavření v žaláři. Že by se některý pohyboval v okolí nedostatečně zajištěn, nepřicházelo vůbec v úvahu. Jediné, co zbývalo, bylo požádat o pomoc nejmladší generaci elfů z Ithilien.

Princ tedy zůstal u skřeta na stráži, zatímco Tinwen odjela domů, aby ji rodiče mohli živou sevřít v náručí a také aby s nimi vše dohodla - a Laito se vypravil vyjednat potřebné mezi svými. Jeho mladí přátelé byli okamžitě plni nadšení a k úkolu se jich přihlásilo tolik, že dokonce ani obyčejní elfové neměli zvláštních námitek: věděli, že pod tak četnou stráží jeden nedomrlý skřet nebude nijak nebezpečný.

Ráno se oba vrátili, podstoupili s veselou myslí ten nejnáročnější úkol - totiž přemluvit "pacienta" samotného, ufnukaného a podezřavého - a před večerem ho dopravili do jeho nového domova, který už pod horlivýma a šikovnýma rukama jejich přátel začínal dostávat zřetelné obrysy.

Tak jim začal nový život, který se táhl celou řadu týdnů. Jejich svěřenec - časem pro něj vzniklo několik přezdivek v běžné řeči, z nichž nejčastější bylo Čmouha, avšak když o něm mluvili mezi sebou, nazývali ho většinou jménem, které mu dal Laito při prvním setkání: Mirion - žil v dostatku a pohodlí na své plošince a v blízkém okolí, střežen a láskyplně opatrován vždy nejméně dvěma tucty odrostlých elfích dětí a samozřejmě Laitem. Občas vydržel i sám v jejich společnosti, avšak na to si vždy trpce stěžoval a bylo znát, že mu to nedělá dobře. Tinwen i princ se tedy snažili věnovat se mu co nejčastěji.

Oba na něj měli dobrý vliv. V Eldarionově přítomnosti se s ním pravidelně stávala vyloženě záračná změna, která přetrvávala někdy i pár hodin po princově odjezdu, i když nikdy déle. Nejenomže jeho věčný strach ustupoval pokoji - bylo zřejmé, že začíná myslet i cítit jiným způsobem, jako by se jeho pravá přirozenost hlásila o slovo. Ano, nechápal to - rozčilovalo ho to - stavěl se proti tomu - ale nezůstal neovlivněn a pro všechny zúčastněné byla pak péče o něj mnohem jednodušší. Princ se proto snažil vyšetřit si na něj čas, kdykoli mu to jeho povinnosti v hlavním městě umožnily.

V ostatní čas se ho Tinwen snažila nahradit - ale ona to neměla tak jednoduché. Pravda, skřet dával její přítomnosti zřetelně přednost a kdykoli mu odjela, nesl to jako krivdu a požadoval za to mimořádné výhody. To však ještě neznamená, že by se k ní choval snesitelně. Skřetí dvoření je nemilou kombinací dotěrnosti a škodolibosti: když byla princezna se skřetem sama, měla elfí mládež kolem plné ruce práce, aby ji aspoň trochu ochránila. Dopadlo to tedy tak, že pokud možno trávili většinu doby se skřetem oba: Tinwen proto, že mu to slíbila a že to vyžadoval, princ proto, že ji chtěl chránit a také proto, že doufali, že jeho vliv by mohl časem u skřeta vyústit v touhu po proměně.

Pro všechny tři to znamenalo značné odříkání. Co se skřeta týče, bydlet na svobodě v lese bylo ovšem silným lákadlem, ať už jeho rozum namítal cokoli - ale mělo to i své stinné stránky. Strach ho neopouštěl ani na okamžik - bez doprovodu se nehnuł skoro na krok. Ale když byl v princeznině či Eldarionově společnosti, musel se chtít nechtě přizpůsobovat. Ani jeden z těch dvou neviděl moc rád, když lovil, a většinou mu to nějak nepřímo překazili. A samozřejmě už vůbec nepřicházelo

v úvahu zabíjet zvěř jiným než tím nejrychlejším a nejšetnějším způsobem. Přirozenost ho ustavičně sváděla k nejrůznějším zlomyslnostem, což jeho touha po Tinwen ještě umocňovala. Jenže Eldarion byl na stráž a jeho pokusy většinou překazil hned v zárodku s elfí hbitostí. Pravda, občas mu něco uniklo, ale krátký požitek z takových vítězství míru nepřijemností ani zdaleka nevyvažoval. A když k něčemu došlo v době princovy nepřítomnosti, se železnou pravidelností na to stejně přišel. Nikdy ho netrestal jinak než tím, že se na něj zahleděl a mírně mu vyložil, že takové věci v podstatě vlastně nechce dělat - to však bylo to nejhorší, co si skřet dovedl představit. Zřetelně cítil, že balancuje na krajíčku propasti - že má už jen krůček k touze po proměně... i když si to ovšem za žádnou cenu nepřipouštěl. Výsledkem bylo, že se téměř ustavičně násilím ovládal, což bylo krajně otravné, ať mu princezna dovolovala štipat dříví sebevíc.

Jak se takový život zamlouvá princovi, bylo těžko říct. Na povrchu zůstával klidný a láskyplný jako vždycky, se skřetem měl andělskou trpělivost jako s každým jiným pacientem, Tinwen dělal, co jí na očích viděl, nepřijemnostem čelil s úsměvem, někdy dokonce se špetkou vlídného humoru. Měl za sebou tvrdý rok; tahle služba byla ve srovnání dosti lehká a navíc směl žít v lese, věnovat vždy aspoň část noci těm, které loni tak nerad opouštěl, a dny trávit v Tinwenině blízkosti. Pokud snad ho ta blízkost jen bolela stálou připomínkou princezny nedosažitelnosti, naděje, kterou prožil při loučení v roklí a zklamání, když pak pochopil, jak se věci mají, nedával to najevo.

Pokud jde o princeznu samotnou, péče o skřeta se brzy zařadila mezi nejnáavnější úkoly ze všech, kterým se kdy v životě věnovala, studium gondorského práva nevyjímaje. Její svěřenec měl krajně protivnou povahu a brzy ho měla i přes všechn svůj soucit s ním plné zuby, tím víc, čím víc se na ni věšel. Přistihla se, že poprvé v životě se těší, až se z lesa dostane zpět na hrad - a nevlídné počasí pozdního podzimu na tom mělo jen malý podíl. Nejhorší byly dny, kdy musela skřeta zvládat i bez princovy pomoci. Snažila se sice, co mohla, aby ten čas zpříjemnila jak jemu, tak sobě, ale byla to vyčerpávající dřina. Zajezdit na koni si nemohla - k něčemu takovému se skřet odmítal připojit a ona cítila, že má možná pravdu - kdo ví, zda by ho zvíře sneslo na hřbetě. Když chtěla pozorovat lesní živočichy, musela být stále ve střehu, aby jí je skřet neuložil. Do jakékoli zábavy či práce se ustavičně mísilo napětí, zda skřet něco neprovede. Pravda, jen málokdy se mu povedlo jí nějak uškodit - člověk však nikdy nevěděl, zda k tomu nedojde právě v následujícím okamžiku.

Jenže když byl princ s ní, neslo to s sebou jinou nesnáz. Vydržet bez toho, aby se byť jen letmo vzali za ruku, ovšem dokázali: horší bylo, že jim skřet nedoprával žádný čas, v němž by si mohli popovídat. Tinwen vlastně po celé týdny trávila čas buď svými povinnostmi doma, nebo nejnütnější odpočinkem - nebo u skřeta. Jistě, byla nyní dospělá a vyrovnaná, nepotřebovala přátelský rozhovor tak nutně, jako když dorůstala, ale časem jí začal přece jen chybět a doléhala na ni opuštěnost. Navíc nyní její maminka odjela s králem a královnou do hlavního města a starost o ni Tinwen tísnila stále víc. Zasadila jí tentokrát už smrtelnou ránu? Podaří se jí ještě pomoci? Nejdůležitější z jejích ranhojičů sice trávil čas v Ithilien, jak jen mohl, což samo o sobě dávalo jistou naději; ta horší možnost však zůstávala stále otevřená a nemoci s ním doopravdy promluvit bylo o to těžší.



To vše ještě možno-li zhoršovalo vztah, který nyní s princem měli. Teď, když měla za sebou chvíli, kdy ji po roce odloučení sevřel v náručí - chvíli, kdy věřila, že všechna nejistota mezi nimi je konečně minulostí - bylo téměř nemožné se smířit s představou, že ho přece jen třeba každým dnem ztratí: že se zase sebere a odjede bez návratu, k dovršení všeho ne proto, že by o ni nestál, ale právě proto, že o ni stojí! Když na to pomyslela - a v jeho společnosti ji ty myšlenky napadaly mnohem častěji, než jí bylo milé - měla někdy chuť začít křičet nahlas. Nebo aspoň porušit všechny tradice a prostě ho přemluvit, aby si ji vzal.

Princ, kterému její blaho leželo tolik na srdci, ovšem nemohl nevědět. Ale na tuto nesnáz neznal ani on žádný lék. Dělal pro ni, co mohl - nejenom ji chránil, také neúnavně vymýšlel program, jak je oba zabavit a skřetovým dotěrnostem předcházet. Když byl s nimi, jeho něžná pozornost ji ustavičně nevtíravě obklopovala. Avšak jejich společné nasazení pro skřeta bylo tak velké, že vlastně ani jednoho z nich nikdy nenapadlo se sejít a popovídat si v klidu bez něj - a kdykoli princ vycítil, jak se Tinwen trápí kvůli němu, nedokázal než se trápit také, ještě hůř. Řešení ho nenapadlo žádné.

Čím dál častěji navíc Tinwen zjišťovala, že se její strádání vybíjí zlostí na prince. Bránila se tomu, jak mohla, vždyť věděla, jak je to nespravedlivé, ale ty pocity se neodbytně vracely. Mívala dny, kdy na něj mluvila jen v nejnútnejším případě, a pak se ke všem svým těžkostem trápila navíc i tím, jak se odporně chová. Když na to reagoval láskou, citlivostí a šikovným nápadem, jak pomoci, cítila se ještě hůř proto, že tím jen prohluboval propast mezi její bídou a svou dokonalostí.

Tak ubíhal jeden krátký, nevlídný zimní den za druhým a čím byly kratší, tím hůř byly k přečkání. Poslední dobou se ke všem ostatním bolestem družil i pocit marnosti: tolik nasadila, tolik vydržela, ale skřet nejevil nejmenší známky toho, že by byl blíž proměně - právě naopak. Byl čím dál rozmazlenější, výhody, které měl, bral čím dál víc jako samozřejmost, pak mu už nestačily, začínal si vymýšlet a když mu nevyhověli, choval se stále protivněji. Tinwen cítila, jak ji její vypětí začíná zmáhat - a dobře věděla, že jak ona, tak princ nemohou takhle pokračovat donekonečna. Brzy budou muset oba začít věnovat mnohem víc času běžným záležitostem doma: už takhle je šidí víc, než je zdrávo. A protože její svěřenec se samotnými elfy delší dobu nevydrží a beztak už je krajně nesnesitelný, nakonec přece jen nezbyde, než ho dát přikovat do žaláře - trpký konec všeho jejich úsilí.

A Estwe se vrátí domů a budou si dál než kdy dřív.

## kapitola 46.

Blížil se nejkratší den v roce - slavnost zimního slunovratu. Věděla, že se není na co těšit. Pravda, prožije ji doma, na hostině a na plese, ale ten, kdo by jí z podobné příležitosti udělal krásný večer, tam bude chybět - už takhle tráví doma příliš málo času. Celá věc nebude mít jiný výsledek než ten, že se bude celé hodiny nudit, aby se pak nazítří nevyspalá vrátila ke skřetovi, který bude mít mizernou náladu jako vždycky, když jí "dá volno". Po tisícáté a první si Tinwen připomínala příšerný skřetí život i svou někdejší touhu přispět aspoň trochu k Laitovu poslání, k jejich vysvobození, ale nemohla si pomoci: teď, když se jí přání splnilo v hojnější míře než kdy předtím, cítila z větší části jen to, jak se jí to zajídá.

Avšak den předtím, když se začínalo stmívat, ji princ zčistajasna vyzval: "Pojd'! Jsme zváni na slavnost!"

Vedl ji k chatičce u potoka. Hořel před ní veliký oheň. Skřet se skrčil k němu a tázavě se ohlédl. Princ mu podal objemný, lákavě vonící balíček. Zřejmě už bylo všechno pečlivě připraveno a domluveno - s každým kromě ní.

"On... s námi dovnitř nepůjde?" zeptala se s obavou.

"Dnes ne - ostatně nemá se čeho bát. V tuhle hodinu už se nikomu z lidí nebude chtít brouzdat mokrým a studeným lesem. A z elfů sem ovšem nedopatřením nezabloudí také nikdo - žádný slušný elf se nepřibližuje k lázni, před kterou hoří oheň. Dává nám volný večer - ví, že to potřebujeme."

Obrátila se ke skřetovi.

"To je od tebe hezké, díky!" vypravila ze sebe, zaskočená a do značné míry i provinilá.

Nevrle zavrčel. Jako by sám nevěděl, zda má mít z vlastního dobrého skutku radost či zlost.

Eldarion ji dvorně vedl dovnitř. Dnes tu nebylo vedro, jen příjemné teplo. Všude vládla naprostá tma až na rudě žhnoucí kameny v koutě. Pak se na bližší straně místnůstky rozsvítila svíce. Stála v nádherné lampě ve tvaru velikého květu. Vzápětí se kolem prosmykla jako stín štíhlá Laitova postava a květy se rozžihaly jeden za druhým, až se jí hlava zatočila nad tou nádhrou. Teprve když se trochu vzpamatovala, všimla si prostřeného stolu, malého, neboť větší by se sem nevešel, avšak pečlivě upraveného k hostině, o jaké vždy jen slychala, ale nikdy se jí nesměla zúčastnit: k hostině vděčnosti za uplynulý rok, jakou se slunovrat slaví v Tuilindově rodině. Nechybělo nic, dokonce ani polštářky na sednutí, podobné listům - kousek Melwenina domova.

Tinwen cítila, jak se jí hrou slzy do očí.

"Díky, Laito," vypravila ze sebe. "Ty jsi... prostě úžasný."

Skřet venku se pochybovačně ohlédl k chatě, jako by se divil sám sobě, co tu dělá. Pak si povzdychl a obrátil svou pozornost k balíčku.

Laito se ze široka usmál, velmi spokojený sám se sebou.

"No dobrá, dobrá," zabručel s hranou přisností. "Jsem rád, že to oceňuješ. Jen doufám, že přicházíš připravena! Spálila jsi venku na ohni všechno zlé, co na tobě ulpělo z minulého roku?"

"Odpusť, Laito, nemohla jsem," odpovídala se stejně hranou zkroušeností, i když jí zároveň znovu bodlo svědomí při vzpomínce na uplynulé dny. "Víš, nikdo mě ani v nejmenším nepřipravil..."

"Hm! No, za skřetem tě už radši posílat nebudu - nemá cenu ho rušit. Skoč se podívat vedle, jestli bys to ze sebe nemohla smýt tam."

Tinwen si povzdechla a zvedla oči k princí.

"Odpusť, prosím tě. Moc mě mrzí, jak se k tobě poslední dobou chovám. Není to, pochop, ani trošičku proto..."

"Ale milovaná," šeptl něžně. "Myslíš, že nevím? Myslíš, že si neuvědomuju, jak to máš těžké?"

Položil jí ruku na rameno a jeho pokoj na ní spočinul. Všechno trápení se skřetem bylo najednou strašně daleko jako nějaký zlý sen. Pak uchopil její ruku jako k tanci a vedl ji k dvířkům do sousední místosti.

Našla tam obrovitý škopek vody. Horké.

Laito si dal záležet. Přinesl od řečníků a uzenáří ve městě velmi široký výběr lahůdek, z nichž některé jejich chráněnců ještě nikdy neokusil. Pravda, milého skřeta trochu durdilo, že mu je až dosud tajili - delší chvíli se však soustředil jen na ně.

Tinwen se vrátila z koupele, krásná v šatech, které tam našla - v slavnostních šatech z elfí látky, modrých jako hluboké nebe letní noci. Pohodlně se uvelebila u stolu a hostina začala podle svého pořádku: klíčeným hrachem, pokrmem jarního rašení.

"Tak, moji drazí," vyzval je Laito. "A teď dejme slovo krásným vzpomínkám! Co si uchovááte v paměti z letošního jara?"

Tinwen v rozpacích sklopila oči, pak je zase zvedla a zatékala po místnosti. Uvědomovala si velice dobře, jak hluboký význam má dnešní slavnost mít, však si o tom nejednou nechala vyprávět. Má být prožitkem vděčnosti za každý nepatrný dar minulosti i prožitkem *konce* - vědomí, že by budoucnost nemusela být vůbec žádná a každá vteřina, která přijde, je darem zrovna tak... Jenže ona není elf! Tohle nezvládne! Zkáží Laitovi večer!

Usmál se.

"Přírodu můžete přenechat mě," řekl jí s nádechem královské velkodušnosti. "Mám to všechno v sobě - pramínky, hrkotající přes oblázky, první sněženky v ledovém škraloupu, krůpěje na větvích i stoupající mízu. Vy mluvte o tom, co se otisklo nejsilněji do vašich srdcí!"

Byl to těžký rok, napadlo Tinwen. Těžký a pěkně temný. Jaro? Když Estwe někde ležel na umření a i když se pak jakž takž zmátořil, nikdy nenapsal slovo o sobě?

Když jezdil do Ithilien za mými zády a na mě se ani jednou nepodíval? Ne, nevyčítám mu to, vím, proč to dělal, ale vděčnost?

"Stál jsem už na prahu smrti," vyslovil vtom princ vedle ní. "Ale směl jsem se vrátit do života. To bylo skutečné jaro: všechno bylo najednou tak nové, tak vzácné! Ale i ten čas předtím a potom byl jarem: všechny ty chvíle, kdy jsem mohl při někom stát a cítit, že okřívá, že se v něm budí nová naděje, že se mu otvírá život..."

"Ach ano!" přidala se Tinwen, nyní už potěšena. "Bylo to tak! Měli jsme spoustu možností pro někoho něco udělat - a někdy se to skutečně dařilo, vznikala nová naděje!"

To už se oběma z nich vybavovaly konkrétní tváře a osudy a připomínali je jeden přes druhého, s radostí stále stoupající. A víc než to: Tinwen si stále víc uvědomovala, jak s princem sdílí něco, co letos sdílet nemohla - jak si vynahrazují všechny ty ztracené chvíle.

Laito jen s úsměvem poslouchal. Nepřipojil ani jednoho ze svých "pacientů" – všechny jim šlechetně přenechal. Teprve když nemohli dál, začal vyprávět o jaru - příběhy tání, rašení, ptačího zpěvu a rozkvétání. Pak, zcela nepozorovaně, neboť se v jeho vyprávění mezitím úplně ztratili a stáli v tu chvíli doopravdy uprostřed krásného jara, kterého letos pro nával práce tak málo okusili, přešel do hvízdáných melodií, podobných ptačímu zpěvu i písním, které jí Tuilindo kdysi zpíval, a oni se do nich na hezkou chvíli ponořili, napůl ve snách.

Skřet naposledy olízl prsty a znovu se mrzutě ohlédl k chatičce. Tak jak dlouho jim to ještě bude trvat? Chtěli čas pro sebe, no prosím, tak jim ho velkoryse poskytl. Ale teď už by to mohlo stačit, ne? Jak si to vlastně představují? Že si tam budou spolu užívat a co tu nechají jemu? Mizernou flákotu! Kdyby měl ještě svůj prstýnek, nalovil by si desetkrát tolik!

Zevnitř k němu slabounce dolehla hvízdaná melodie. Nevěděl, že i princ umí takhle pískat - inu, je to pěkné číslo, dobře z poloviny prachspřstý elf, nic jiného! Skřet poposedl na místě a zavrčel nelibostí. Ještě tohle! Teď ho tady uspí a nechají až do rána, aby jim nepřekážel!

Píseň ho konejšila proti jeho vůli. Jako by princ stál vedle něj, pěkně se na něj díval a prosil: "Vím, že je to pro tebe těžké, ale popřej jí ten čas. Jako přítel příteli."

Znovu zavrčel, dosud mrzutě, ale už odevzdaně. Přiložil pár polínek a pohodlně se uvelebil co nejbliže ohni, ale tak, aby zůstal pěkně pod střechou.

## kapitola 47.

Laito jako první rozlomil ovesný koláč z medem, pokrm léta, a vzpomínky pokračovaly tak jako předtím, jen ještě o něco snáze. Závěrem je znovu omámil písní, medově sladkou jako bzúčení čmeláků na stráni, porostlé mateřídouškou.

Ucítili až závan chladnějšího vzduchu zvenku, když Laito vyklouzl ven a vzápětí se vrátil. Přihodil na žáříště pár čerstvých kamenů.

"Spí krásně," hlásil. "Hodil jsem přes něj pro jistotu deku, aby mu nebylo zima."

Načali podzim. Nyní nebylo třeba Tinwen pobízet. S velkým nadšením mluvila o tom, jak jí bylo dopřáno vypravit se do Mordoru a vrátit se živa a zdravá, navíc s někým, kdo zcela zřetelně potřeboval jejich pomoc. Pryč byla nechuť vůči němu: nyní jí plnila jen vděčnost za to, co už se podařilo, a naděje do budoucnosti. Pak se na okamžik odmlčela a v té chvíli jí blesklo hlavou ještě něco. Zarazila se v rozpacích.

"Už jsi skončila?" nadhodil Laito tiše.

Ráda by byla kývla, ale upřímnost jí nedovolila. Vzpomínka, kterou dosud nevyslovila, se jí zahryzla do srdce ostrými kusadly - krásná, ano, ale když člověk pomyslí, jak to pak všechno dopadlo...

"Laito, porad' mi! Co mám udělat s něčím, co bylo zároveň hezké i ošklivé?"

Pohlédl na ni účastným očima. Věděl, že nemusí odpovídat. Byla už příliš dítětem jeho otce - skoro cítila jeho úsměv kdesi za svými zády - dovedla si představit, co od ní čeká. Uvolni se, hříbátko. Přijmi radost i bolest se stejnou otevřeností.

"Myslela jsem, že se mi splnilo moje největší přání," přiznala tiše a s očima sklopenýma, avšak vyrovnaně. "Sen o... nu, o lásce. Bylo to skoro takové, jak jsi mi kdysi říkal. Už několik let jsem věděla, víš, že jsou mi nadosah ty... lesy Valinoru... nadosah, a přece uzavřené. A pak se brána na chvíli otevřela..." kratičce se zasmála a pohodila hlavou. "Nu, a vzápětí se mi přibouchla před nosem. Co jsem taky mohla čekat? Tam se smrtelníci nesmějí opovážit - a já už teprve ne!"

Vlevo od sebe uslyšela prudký pohyb. Princ byl na nohou.

"Tak pro tohle tedy...!" houkl na Laita a v jeho hlase byla patrná stopa hněvu, většinou tak vzácného. V příštím okamžiku ji pohltilo pochopení a obrátila se v bezmocnost. "Týráš mě s těmi nejlepšími úmysly, já vím. Ale co tedy mám podle tebe dělat? Je to jako prokletí! Ať se snažím sebevíc, všechno se obrací k zlému! Moje nejdražší," usedl zpět vedle ní a položil ruku na její. "Ty ani nevíš, jak nenávidím sám sebe za to, co ti dělám. Ale já prostě už nevidím žádné východisko!"

"Ani teď ho nevidíš," zavrčel Laito.

Princovy prsty na jejích se křečovitě sevřely.

"Milovaná," ozval se tiše. "Já tě opravdu nechci trápit, ale on jinak nedá pokoj. Vydrž prosím tě ještě jen jednou - jen nakratičko. Představ si, že bych se podvolil své

největší touze a prosil tě, aby ses za mě provdala. Tím by se pro tebe všechno vyřešilo? Bylo by to to, co doopravdy chceš?"

Už otevírala ústa k rychlé odpovědi, ale zarazila se. Ne, nepřeháněla ani slovem. Loučení v rokli pro ni bylo jako brána Valinoru, nakratičko otevřená. Nebolelo to málo, když zjistila, že se zase zavřela. Nebylo snadné se s tím vyrovnat a přesto pracovat po jeho boku, ty uplynulé týdny - až teď si jasně uvědomila, že tíha téměř nesplnitelného úkolu, na kterou si tak často v duchu stěžovala, bylo to jediné, co jí pomohlo všechno unést. Už tak dávno snila o tom, jaké by to bylo, kdyby si ji tenhle člověk vzal - a vždycky to bylo tak krásné, že tu myšlenku raději rychle zahнала. Avšak nyní, když si ji poprvé připustila trochu k tělu, na ni náhle a nečekaně dolehla tíha času - pomyslení na celý život, prožitý společně - a ona se kdovíproč polekala. Nechápal sama sebe. Zoufale pátrala v mysli po čemkoli, co by řekla, ale nic jí nenapadlo.

"Nechceš," zkonstatoval tiše Eldarion. "Ne tak docela... a po zkušenostech z poslední doby ještě méně."

Konečně se vzpamatovala.

"Ne! To není pravda! Chci to! Nemám důvod nechtít... i kdyby tam trošku něco bylo, to není vůbec důležité!"

"Není? Ale nezapomeň, že nejde o rozhodnutí na okamžik. Co za pět let, za deset, za padasát? Stále ještě by to vůbec nevadilo?"

Vzdychla si. Co s ním má dělat, když v ní čte jak v otevřené knize?

"Tak vidíš, milovaná, tak vidíš," řekl smutně. "Věř mi, že už jsem odhodlán ke všemu. Jsem ochoten se vzdát úsilí o vlastní dokonalost, jak tomu tady můj bratr říká - smířit se s rolí slabocha, který nedostal svým povinností - jen abych tebe šetřil, abych pro tebe volil to nejlepší. Ale jak? Pokud si tě nevezmu, budeš se cítit pohrdnutá a odmítnutá - pokud ano, odsoudím tě k manželství bez lásky. Když se ti vyhýbám, strádáš v odloučení - když pracujeme spolu, trpíš tím, co mezi námi není vyřešeno. Jestli mi můžeš cokoli poradit, bude to jako záchrana!"

Zase bylo dlouho ticho. A bolest, napětí i zmatek posledních měsíců i posledních okamžiků dolehly v tom tichu na Tinwen novou silou, až se jí hrdlo stáhlo a slzy jí vhrkly do očí. Náhle sklouzla na kolena a pozvedla ruku, jako to dělají prosebníci.

"Můj pane! Pro sebe nežádám naprosto nic, ale neopouštěj už ty, kteří zde potřebují tvou pomoc!"

Zase ticho. Po chvíli zvedla hlavu a zjistila, že princ má obličej skrytý v lokti, položeném na stůl, a jeho ramena se křečovitě chvějí. Neplakal tak snadno jako elfové - vlastně to bylo poprvé po všem, co spolu prožili, co u něj spatřila něco takového.

Skočila k němu a chytila ho kolem krku.

"Promiň! Já to tak nemyslela... nechtěla jsem..."

Za jejími zády něco slabounce zasyčelo. Ohlédla se. Laito neslyšně přecházel po místnůstce a zhasínal svíce, jednu po druhé.

"Hodina tmy," vydechl potichoučkou, sametovým hlasem. "Konec cesty. Už není vidět ani na jediný krok. Nebude-li nám nový den darován, nepřijde nikdy."

Znehybněla, ruku stále na princových ramenou. Utišil se. Čekal s ní. Tma a ticho je úplně obklopily, jen zvenku občas vlhce zahučel vítr.

Jsme na konci cesty, opakovala Tinwen v duchu. Nevíme jak dál - a především on neví, jak dál, to drahé, něžné, nade všechno laskavé srdce. Jak jsem mohla všechny ty dny být tak slepá a vidět v první řadě jen vlastní trápení! Ach ty jediný, který můžeš darovat nový den, nový začátek, odpusť, že jsem byla tak necitelná, že jsem mu ještě tolikrát ublížila, a pomoz mu. Daruj mu nový den - a prosím tě, prosím tě, daruj ho také tomu ubohému stvoření tam venku...

A náhle v ní zatrnulo. Bude Laito zpívat? Půjde tak daleko, že pro ně zazpívá o den dřív Píseň zimního slunovratu, tu píseň, která smí zaznít právě jen jednou do roka? Je to troufalost, vůbec na něco takového pomyslet, ale co kdyby přece...! A náhle se jí zazdalo, že na tom závisí všechno. Jestli ta píseň zazní, teď a tady, právě pro ně dva, je pak už všechno možné - i v té nejhlubší tmě je ještě naděje!

Vteřiny ubíhaly. Princova ruka uchopila její. Tinwen se snažila myšlenkami vracet k prožitku tmy, k vědomí vlastní bezmocnosti, ale co chvíli se v ní zvedala vlna naděje a zase opadala do hlubin zklamání...

*"Lápua aure vinya rámainen laurie..."*

Ach!

Píseň se stříbrně vřízla do ticha a projela jí od hlavy k patě, štěstím ostrým jako nůž.

Skřet se ve spánku neklidně zavrtěl. Ne, tahle řeč se mu ani trochu nelíbila. Spal však příliš tvrdě na to, aby ho dokázala probudit.

V temnotě zahořela první svíce. Světélko naděje.

Princ vzhlédl k Tinwen a usmál se.

"Neboj - máš úplnou pravdu. A můj bratříček má taky pravdu," odpověděl zase už pevně. "Nebudu už z ničeho utíkat. Začal jsem tu nějakou práci a dovedu ji do konce, i kdybych měl stokrát pocit, že je to pro mne příliš snadné. A ono nebude. Nebude zhora nic snadného ani příjemného setkávat se s tebou, když teď už s jistotou vím, na čem jsem, po všech těch nadějích. Ale ani tomu se nebudu vyhýbat - budeme zase pracovat spolu, kde bude potřeba. Jen... jen se bojím, že to bude stejně bolestné i pro tebe."

Bude. To měl plnou pravdu.

"Já to vydržím," odpověděla se značnou dávkou hrdosti. "Jen když se vrátíš k lidu Ithilien."

Tváří mu kmitl úsměv.

"Srdce královny... já vím. Odpusť mi, kvítečku. Ucházel jsem se o tebe příliš horlivě - nenechal jsem ti vlastně jinou možnost než mě přijmout nebo strpět bolest. Možná jsem měl dokonce tolik pýchy, že jsem ani vážně nepočítal s odmítnutím. Byl jsem hodně zvyklý... nu... na přízeň a obdiv, ať jsem se obrátil kamkoli."

Na okamžik se odmlčel, pak pokračoval s tak trochu sebevražednou odevzdaností:

"Víš, svým způsobem jsem skrze tebe trestán, a po zásluze. Tohle je něco, co jsem ti dosud nesvěřil - a věř, ne ze strachu nebo neupřímnosti, prostě jsem to ještě neviděl tak jasně... alespoň doufám - člověk si nikdy nemůže být sám sebou příliš jist... každopádně teď se bojím až dost, ale ať. Měl jsem to vždycky až příliš snadné, víš, u každé, na kterou jsem se jen podíval... ne, nemysli na nic nečestného, jsem přesvědčen dokonce i o tom, že jsem v nikom nebudil naděje, které bych nechtěl naplnit, ale přece jen... moc málo jsem myslel na to, že bych mohl někoho zranit, a dělalo mi dobře, víš, že jsem středem zájmu, že mám tak velkou moc si je získat... Až když jsem to zkusil na tebe a tys podlehla stejně snadno jako všechny ostatní, pochopil jsem, že to vlastně vůbec nechci... aha, teď se doopravdy hněváš! Dnes poprvé bys neměla potíže mě soudit s náležitou přísností!" Už cítila skrývanou bolest za tím lehkým tónem. Její hněv byl pryč.

"Ty... doopravdy lituješ?" zeptala se tiše a položila ruku na jeho. "Tak to k tobě přísná být nemohu, ani kdybych chtěla. - Samozřejmě, nahrazuj po libosti, v tom ti nebráním! Nakolik to můžeš dělat tak, abys znovu nezranil či neponížil. Ale už se tím netrap, odpouštím ti - jménem všech, které o to nesmíš požádat."

Oheň dohořival a pomalu se měnil ve žhnoucí uhlíky. Ochladilo se a spustil se déšť se sněhem. Převíslá střecha chatičky skřeta chránila, ale jeden prudší náraz větru mu pleskl tou mokrou břččkou o obličej. Napůl se probral, ale nechtělo se mu probouzet - měl příjemné sny. Zavrtěl se a spal dál.

Tinwen se nadechla se a pokračovala rázněji, neboť už konečně začínala mít v hlavě jasno.

"A vůbec nechci, abys mě měl za trest. Proč se nepokoříš a nespokojíš se s tím, co ti dát můžu? Myslíš si o sobě opravdu tolik, že neuneses pomýšlení, že i pro vztah s tebou něco maličko překousnu a vydržím - a ostatně mnohem méně, než jinak? Budu ti patřit celý život a bude mi docela jedno, že jsem nikdy nezažila to, čemu říkáš láska. Můžu ti vždycky být tím, co přítel příteli - můžeme spolu dělat mnoho dobrého - co když vůbec nejsem schopna citu, který po mně žádáš - připravíš mě o jedinou příležitost s někým žít? Je to opravdu láska, co tě k tomu vede?"

"Nezoufej! Nevzdávám to! Chci jen čekat, nic víc - třeba láska přece jednou přijde a spěchem bychom všechno jen pokazili. A vůbec, mě neošidíš - beztak vím, že to říkáš z větší části zase jen kvůli mně!"

"A co když ne tak docela! Co když si připadám... zkrátka jako další v řadě, jen hůř postižená než všechny ostatní!"

Cítila, že není zrovna upřímná - i tohle říkala z větší části kvůli němu. A rozhodně by neměla útočit chybou, k níž se přiznal s takovou lítostí - věděla to. Jen se už nedokázala zarazit. "Omámil jsi mě, a bylo ti to málo. Tak jsi zapustil kořeny do mého života, nechal jsi mě se sebou srůst, ale i to je ti málo, a protože nejsem schopná už ničeho víc, prostě mi oznámíš, že za těchto okolností je ti líto, ale nedá se nic dělat!"



Pomalou se zvedl a vážně se na ni zahleděl. Cítila, že ho ranila až dost, ale to pro něj v tu chvíli nebylo nejdůležitější. Díval se na ni s hlubokou láskou a s odhodláním.

"Poslyš," řekl pomalu, "rád bych, aby mezi námi v jedné věci bylo jasno. Miluju tě. Stále víc. Jinou lásku už nikdy nepotkám. Ano, uznávám za svou povinnost, abych se oženil, ale někoho jiného než tebe si vezmu jen z nouze a jen tehdy, když mě nadobro odmítneš. Budeš-li o to stát, vezmu si tebe i tehdy, když se budu muset smířit s tím, že nikdy neokusím opětovanou lásku. Stojíš mi za to. Jen tři roky mi ještě dej, tři roky, kdy počkáme, zda se přece jen něco nezmění - pak jsem tvůj v každém případě, pokud budu jen trochu moci a pokud budeš jen trochu chtít."

S očima stále upřenýma do jejích položil prsty na okraj džbánů s vodou.

"Ať mě slyší voda i kámen. Ať mě slyší stromy i tráva, nebe i země i všechno živé, ať mě slyší a ať se postaví proti mně, pokud ti nedostojím ve slovu. Ať dožiju plnosti dní v nejhroší bídě a utrpení, zahynu hanebnou smrtí a odejdu do věčných temnot."

Vyskočila a ucopala si uši.

"Dost! Dost! Takhle příšernou přísahu nemá nikdo skládat - ta lórienská je strašná dost sama o sobě - zeptej se Tuilinda!"

"Neboj se! Neslíbil jsem ti nic, co bych nemohl v každém případě splnit, a nehodlám ustoupit od slibu za žádnou cenu. Chci jen, abys měla pokoj a jistotu."

Plesk! Plesk! Vítr nabýval na síle a neodbytně mu zanášel mokrý sníh do obličejů. V tomhle se nedá spát! Skřet se rozmrzele posadil, oťel se rukávem a přiložil na oheň. Navlhlé dřevo zasyčelo a začalo čmoudit. Ó já, to potrvá, než se rozhoří!

S nevrlym brbláním se zvedl a vydal se nepohodou ke stříšce u vchodu. Ano, tam byl suchého klestí dostatek. Nabral si ho plnou náruč a přiložil si.

Teď už se oheň rozhořival rychleji. Skřet se stáhl ještě těsněji ke stěně chatky a zachumlal se do pokrývek. Byl nyní probuzený docela a začínal si uvědomovat, kde vlastně je a co tu dělá. Vztekla si odplivl. Podívejme, nechali by ho tu klidně celou noc! Zabalili ho do deky, jistě - aby se nebudil a neotravoval! Sami si sedí pěkně v suchu a...

Při pomyšlení na to, co zřejmě dělají, ho zaplavila vlna slepé zuřivosti. Kde zůstaly všechny tvoje sliby, princezničko?! Ne, už to nemůže snášet, ani minutu!

Už už se obracel, aby rozhořčeně zabušil na stěnu, když náhle dostal mnohem lepší nápad. Pomalu se usklíbl.

Osahal rukou chatku za sebou. Ano, je pěkně suchá a rozehřátá. Zvedl se a došel si ještě pro dvě náruče klestí. Narovnal je ke stěně, nonšalantně, jako by si jen chystal dříví na podpal - co kdyby tu náhodou přece jen někdo byl nablízku! Elfové mají odporně dobré oči. Pro jistotu přidal pár pěkných kousků březové kůry a připravil si všechno, jen jen to podpálit. Pak vzal dva klacíky, vykuli z ohniště žhavý uhlík a krypt clonou ohně ho zvedl, aby ho přenesl k připravenému palivu.

"Odpusť," vydechla Tinwen. "Neměla jsem s tebou tak mluvit."

Usmál se a položil jí ruce na ramena. Cítila hloubku jeho porozumění dávno předtím, než něco řekl.

"Odpouštím," odpověděl po elfím, skoro šeptem. "S velikou radostí. A díky za lásku, skrytou v té zdánlivě tvrdosti, milovaná."

A v tu chvíli se znovu zastavil čas. Dívali se na sebe, zblízka. Tinwen cítila, jak zvolna propadá starému známému okouzlení - ale cítila také, že on je okouzlený stejnou mírou, i když jí to připadalo zvláštní. Jejich hlavy se nakláněly k sobě, bylo to zoufale krásné a nedalo se tomu nijak zabránit.

Skřet už měl svůj uhlík na půl cesty ke klestí, když se zarazil. Ne, tohle přece nemůže udělat. Je tam princezna - nemůže jí ublížit.

A dost! Takových myšlenek už má plné zuby! Beztak nejsou doopravdy jeho, ne - který skřet by si kdy myslel něco takového? Co je to děvče víc než maso jako každé jiné? Jen ať se pěkně upeče!

Ostatně, ona se pravděpodobně neupeče, musel se chlácholit hned vzápětí. Bude jen švanda - vyběhne odtamtud jako vyplašený zajíc, nic horšího. A kdyby se přece jen octl v nebezpečí, však je tam s ní ten její, ne? Jistě rád nasadí svůj život, aby ji zachránil! Ach ano, jen ať nasadí! A ať se přitom pěkně upeče, uškvaří, upraží na prášek!

Zašklebil se pro sebe a povzbuzen tou myšlenkou už zase spokojeně pokračoval v přenášení uhlíku. Nastrká jich tam ještě několik a pak se ztratí v lese. Je mokro, nikdo ho nevyčenechá, a cožpak ho princezna sama nenaučila chodit tak, aby nenechával stopu? Při troše štěstí uteče jako nic. Dokonce by pak mohl dělat, jako že byl už dávno kus odtud. Však jim to mohlo chytout i samo, nebo ne? Mohl by se vrátit k princezně... až bude volná.

Každopádně musí být dost daleko, aby ho nikdo nenačapal, ale zase ne příliš. Chce vidět požár - chce je slyšet ječet!

V poslední chvíli se princ vzpamatoval.

"Ne... nesmíme. Zavázal jsem jen sebe - tebe jsem nechal svobodnou."

Pohodila hlavou.

"Dej si pozor, abych ti taky nepřisáhala, jednostranně, aniž bych se tě na co ptala! Chci aspoň trpět při rozchodu, kdyby k němu snad došlo, když už nic jiného! Tolik bych si..." zarazila se.

Ucítila, jak ji bere do náručí, strašně jemně, jako raněné dítě. Už zase jí sloužil - od hlavy až k patě ji zaplavil pokoj a vědomí bezpečí.

"Byl to těžký rok?" dopověděl za ni. "Přeješ si, abych ti ho aspoň trochu vynahrádl? To bude tvrdé zadostiučnění. Ale zároveň odpuštění hodné královny. Děkuju ti."

Jeho oči se vnořily do jejích takovým způsobem, že zalapala po dechu.

Prásk! Těsně kolem skřeta cosi prosvištělo vzduchem a dotklo se konečků jeho prstů, velikou silou, ale tak, že ještě neporanilo, jen ho strašně zabrněly obě ruce. Klacíky se daleko rozlétly, žhavý uhlík neškodně vypadl na zem, o bok chatičky udeřil šíp s tupou špičkou.

Padl na zem, zmrtnělý hrůzou, a neodvážil se už ani pohnout.

Zvenčí cosi ťuklo do stěny, jako když vítr udeří větví o okenici. Laito se usmál a zvedl.

"Nezlobte se, že ruším, kamarádi, ale bojím se, že jsme teď ke konci trochu zanedbali našeho svěřence. Musíme se tam zajít podívat."

## kapitola 48.

Skřet, ochromený vědomím, že je všechno ztraceno, se křečovitě tiskl k zemi. Les kolem náhle ožil, byl plný neviditelného nebezpečí. Jak mohl být takový blázen a myslet si, že zůstal bez dozoru! Teď s ním skončují, to je jisté - když bude mít štěstí, připraví mu jen takovou smrt, jakou chystal jiným. Ale jsou krutí - dávají si načas.

Nikde se nic nepohnulo, všude bylo ticho, jen sněhové vločky syčely v ohništi a vítr se v nárazech opíral do větví. Nesčíslněkrát v jeho šumění zaslechl lehké kroky, spěchající k němu, a strnul v očekávání. Vždycky to byl planý poplach.

Pak dveře chatky trochu vrzly - takový domácí, důvěrně známý zvuk. Víc nezaslechl nic, ale cítil, jak se k němu někdo blíží. Teď už se sklání nad ním. Neměl ani odvalu otevřít oči, aby se na něj podíval.

Laito krátce přejel pohledem místo činu, pak se zvedl a zamával.

"Díky," zavolal. "Vynikající rána!"

V koruně stromu se kdosi zasmál, pak zase všechno pohltilo vítr a noc.

Mezitím už také Tinwen s princem poklekli vedle skřeta a vzali ho každý za jednu ruku.

"Neboj," řekla Tinwen chlácholivě. "Nic zlého se ti nestane."

Skřet se ani nepohnul, ani neotevřel oči.

"No tak," zkoušela to Tinwen znovu. "Nic se ti nestane, slyšíš? Vždyť přece víš, že ti nikdy nelžu!"

Stále žádný výsledek.

Jindy by byl Laito usoudil, že je hlavní příčinou on, a hleděl by se vytrátit. Teď se však najednou přistihl, že místo toho pokleká vedle nich.

"Mirione!" oslovil skřeta naléhavě a vůbec si neuvědomil, že užívá jméno v řeči, kterou jejich chránělec nechce slyšet. "I já ti dávám slovo, že se ti nic nestane! Vzpamatuj se, slyšíš? Mirione!"

"Ne!" zaječel skřet jako v prudké bolesti. "Ne, neříkej to slovo!"

"Ale vždyť se tak jmenuješ," broukl Laito konejšivě, dřív než si to stačil rozmyslet.

"Ne! Nejmenuju! Jak to můžeš vědět? Odkud ho znáš?"

A Laito náhle s překvapením zjistil, že to ví.

"Což si nevzpomínáš? Opravdu jsi mě nepoznal? Ještě nedávno jsem vypadal jako ty, ale teď už mám přece zpátky svou tvář..."

"Neeeeeeee!"

"Byli jsme kamarádi od počátku, ty a já," pokračoval Laito mírně. "Nehnuli jsme se jeden bez druhého ani na krok. Oba stejně zvědaví a nepokojní, dychtiví poznávat svět, do kterého jsme se zrodili, toulali jsme se dál než ostatní... Dostali nás spolu."

Skřet sebou zmítal a kopal jako v křečích. Tinwen si však všimla, že jednu chvíli udělal pohyb, jako by si chtěl ucpat uši, ale pak sebou jeho ruce cukly zase dolů. Opět váhal - nebyl tak docela proti.

"Poddali jsme se oba, ty o něco dříve. Musel jsi mě pak chodit týrat... vím, to je strašná vzpomínka pro nás oba... ale už tehdy jsem ti přece řekl, odpouštím ti. Mám tě dodnes za někoho blízkého... ze srdce toužím, abys jím byl zase v plnosti..."

Skřet se na okamžik utišil a zůstal ležet naprosto bez hnutí. Čas se zastavil.

Laito uchopil jeho hlavu do dlaní. Otevřeně plakal.

"Mirione! Já vím, že tě nesmím nutit, ale prosím... Ta cesta je otevřená a ty to víš!"

"Ne! Nemůžu...! To je něco příšerného!"

"Ale má to konec! Pomysli, v čem žiješ teď - co tě čeká, jakmile opustíš tělo..."

"Neeeeeeeeee!"

"Už nikdy se tam nemusíš vracet!"

"Ne... nemůžu... nevydržím to!"

"Ale vydržíš! Už teď tě vidím jako jejího syna, s takovou jistotou!"

"Ne... to se nedá vydržet... už jednou jsem to zkoušel, teď to vím..."

"Tehdy jsi byl sám! Uděláme pro tebe, co budeme moci... podržíme tě ve všem..."

Skřet se chytil Laita kolem krku a nechal se odnést dovnitř jako dítě.

Slavnost zimního slunovratu se stočila nečekaným směrem, k námaze a bolesti, kterou podstupovali s nadšením a velikou láskou... nutno však také dodat, že s nevalným výsledkem. Po dva dny drželi nad Mirionem stráž, Laito se svými přáteli nepřetržitě a Tinwen s princem, kdykoli jen trochu mohli, ale v myšlenkách také téměř stále. Po dva dny Mirion trpěl a statečně vzdoroval. Třetího dne to vzdal a znovu se poddal Nepříteli.

"To nic," komentoval to Laito optimisticky. "Až si trochu odpočine, zkusíme to znovu. Jednou to zvládne."

Tinwen byla skeptičtější. Když stálo tolik námahy dovést skřeta k jednomu pokusu, kdo ho asi přinutí, aby do toho šel podruhé, teď, když má všechno v živé paměti?

Kupodivu se však její obavy ukázaly jako neopodstatněné. Probuzené vzpomínky už se znovu uspat nedaly. Pokud byl Mirion dosud skřetem, zápasícím s napolo oživlým svědomím, nyní byl už v podstatě elfem, trpícím hrůzou z toho, co se z něj stalo - a nejhůře právě ve chvílích, kdy se v něm hlásila o své skřetí přirozenost. Cokoli mu bylo milejší než v tom stavu setrvávat - největší problém teď byl ho přesvědčit, že má vůbec ještě naději.

Laito však v tomto směru žádné pochybnosti nepřipouštěl.

"Mluvíš nesmysly," odbyl ho. "Však už jsi za sebou jeden neúspěšný pokus měl, nebo ne? A co bylo výsledkem? Že za tebou byla poslána Tinwen, mladičká dívka, sama do Hor stínu, jen aby překonala tvůj strach a přivedla tě sem. Jaký důkaz bys ještě chtěl, že jsi stále očekáván s otevřenou náručí?"

Druhý pokus připravili velmi pečlivě. Teď už byl Mirion při troše snahy schopen u sebe snést dokonce i obyčejného elfa, takže pozvali Tuilinda, aby ho podržel písní. Laito se ho také věcně vyptal, co s ním v nepřátelském zajetí dělali

naposled, pak si prošel vlastní vzpomínky a popsal mu, co tak asi ještě může čekat a jak dlouho to asi může trvat. Vycházelo to jen na pár hodin, takže raději připočítali rezervu pro nejhorší případ, ale rozhodující bylo, že to dalo strachu určitý tvar a spojilo ho s jasným vědomím konečnosti celé záležitosti.

A ukázalo se, že Laito nebyl daleko od pravdy, neboť tento druhý, úspěšný pokus skončil přesně o hodinu později než předchozí.

Počátkem roku se tedy Tinwen s princem vrátili k běžnému životnímu pořádku, šťastní, že jejich námaha nakonec navzdory všemu očekávání přece jen nebyla marná. Éowyn zatím zůstala v péči ranhojičů v Domech uzdravování, ale princ jí arci věnoval mnoho pozornosti a brzy už šlo vlastně jen o doléčení, během kterého chodilo mnoho povzbudivých zpráv přímo od ní samotné. Mirion se stal dalším členem Tuilindovy rodiny, přijat tak, jako by se to rozumělo samo sebou, obklopen nenápadnými, avšak vřelými projevy náklonnosti celého společenství bývalých skřetů. Cítil se teď jako v krásném snu, a ten pocit mu vydržel hezky dlouho.

Tinwen to věděla, protože ovšem často chodila za ním. Princova práce v lesích Ithilien se znovu rozběhla, jako by nikdy nepřestala, a elfí mládež reagovala vždy jen s vděčností a láskou - nebylo jediného, kdo by neměl pochopení pro jeho zápas nebo mu snad dokonce něco vyčítal. A Tinwen nechyběla téměř u ničeho. Vlastně se nyní sotva kdy odloučili.

Eldarion dosud veřejně neoznámil zasnoubení, v tom jedině zůstal tvrdohlavý. Hned o zimním slunovratu ji však pozval na ples do hlavního města a když se s ní po půlnoci loučil, vyměnil si s ní pramen vlasů... a uřízl ten svůj velmi nešetrně, bez ohledu na to, že po něm zůstalo nápadné nevzhledné místo, působící dojmem otevřené rány. Nesl svou zhyzděnou hlavu vysoko a oči mu svítily - celým svým tělem na potkání říkal, ano, dal jsem se jí - dal jsem jí srdce i duši.

A zadostiučinění za minulý rok, které ani nežádala, jen po něm na okamžik v skrytu duše zatoužila, jí poskytoval s královskou štědrostí, bez ohledu na bolest či příšerné sebeovládání, které ho to často stálo. Když spolu nepracovali v Ithilien, brával jí do své služby na jiných místech. Když nebyl hostem u jejího otce, byla zaručeně ona pozvána do Minas Tirith. Neminula slavnost v širokém okolí, kterou by spolu neprotančili. Nikdy už neopakoval ani kratičký zásunbní polibek z ústí rokle - přesto však se postaral, aby se jí dostalo okouzlení vrchovatou měrou.

Věděla, že za to všechno žádá jedině - aby přísně zkoumala své city a už nikdy mu nedala falešnou naději, ale také mu nezapomněla oznámit, kdyby se něco změnilo k lepšímu. Byla v tom věrná. Nikdy nad touto otázkou neuvažovala ve stavu omámení po společně prožitém večeru, avšak každé ráno po probuzení si zvykla střízlivě pomyslet na případný sňatek. Vždycky aspoň trochu doufala, že snad dnes přece jen zjistí, že už je všechno v pořádku - dokonce si ušila zvláštní váček, ve kterém nosila jeho kytičku spolu s jeho kadeří všude s sebou - občas se ke své hrůze přistihla, že za to i prosí, navzdory tomu, že to pokládá za obludnou troufalost.

Ale čas utíkal a na této věci se neměnilo nic.

## XV.

### *Válka*

kapitola 49.

Věru štědře byla Tinwen odškodněna za své utrpení. Příroda dosud spala, ale jí nyní vzešlo plné jaro, čas, kdy se nové a nové divy otevírají všude kolem tak rychle, až je člověk ani nestačí sledovat jeden po druhém a jen se poddává tomu opojení. Občas, hlavně ráno, když zkoumala své srdce, jí sice blesklo hlavou, že snad ani nemá právo být tak šťastná, dokud ten, kdo ji tak štědře obdarovává, není a nemůže být - chtě nechtě však neměla kdy se těmi myšlenkami zabývat. Vždyť jich bylo tolik, kdo ji potřebovali, komu se prostě musela věnovat - a v neposlední řadě to byl i princ sám, který jí jasně dával najevo, jakým štěstím ho plní její společnost i za stávajících okolností.

Mirion, sladká odměna za všechnu námahu a oběti, které jí stál, na ně čekal na platanu - měli v něm proměněného skřeta, který nebyl ukovaný v žaláři, ale mohl žít s nimi v lese a všechno s nimi sdílet; a jistá Mirionova měkkost, která z něj činila opovrženíhodnou a občas dosti protivnou bytost, dokud byl skřetem, ho nyní obratem ruky změnila ve vnímavého a ohleduplného kamaráda. V žaláři nastaly kdovíproč nesmírně pozeňhané časy: jeden skřet za druhým procházel proměnou a ani to nestálo tolik námahy, neboť ti proměnění ovšem s radostí přibírali do cel své neproměněné druhy a brali tím větší díl nepřijemností i práce na sebe. Kamkoli princ s princeznou šli, do čehokoli se pustili, nikdy je neopouštělo nádherné vědomí života, naplněného něčím velice potřebným a důležitým, ani úžasný pocit dokonalé vzájemné souhry a sounáležitosti. Dokonce i bolest sama, které se často nevyhnuli, se stávala něčím téměř krásným, když si v ní navzájem mohli být skutečnou oporou.

A chvíle nutného odpočinku? Opojně zrovna tak, ať šlo o společné divoké vyjíždky na koni a toulky přírodou či svět za zlatými mřížemi, svět hostin a plesových sálů. Dobře věděla, že jí tam jeho dvornost a osobní kouzlo zase stoupne do hlavy jako silné víno, až bude téměř bezmocná v jeho rukou - a přitom s ní bude jednat jako s elfí královnou. Tinwen teď rozkvetla do plné krásy a nemohla si tak docela nevšimnout obdivných pohledů, kterých se jí ve společnosti štědře dostávalo - jakmile však na ni její Estwe upřel své stříbrné oči, rozplynuli se všichni ostatní jako dým.

Jen dva stíny kalily ten úžasný čas. Jedním byl určitý problém, který měli s uvězněnými skřety. Až do té doby jim Faramirův plán nesmírně pomáhal, ale nyní se ukázala jistá jeho slabina. Veřejné mínění totiž naprosto nechtělo připustit možnost, že by snad skřeti byli propouštěni na svobodu, ať jsou proměnění nebo ne. Mnoho lidí možnost skřeti proměny neuznávalo vůbec; avšak i ti, kteří ji byli ochotni připustit, namítali, že taková věc se nedá poznat s určitostí a že by pro skřety bylo až příliš snadné proměnu předstírat, aby se dostali z vězení a mohli dál páchat škodu. A vězení začínalo být přeplněné - nebýt toho, že za dnů Aragornových poklesla v celém království zločinnost na minimum, už by dávno nestačilo. Proměnění skřeti snášeli nepohodlí, s tím spojená, velmi ukázněně, a snažili se pomáhat, jak mohli - přesto bylo jasné, že se věc nemůže nechat v současném stavu a že bude brzy nezbytné ji nějak řešit. Jenže lid byl spíše toho názoru, že už se se skřety jednalo shovívavě dosti dlouho a že by se mělo vězení uvolnit nějakými popravami. Proměnění skřeti byli ochotni s tím souhlasit, ale Tinwen, a ostatně ani Faramir, to nechtěli dovolit - a ti z vojska, kteří přišli s proměněnými skřety více do styku, jim srdečně dávali za pravdu. A tak se přemýšlelo a hledalo se řešení, avšak zatím bezvýsledně.

Druhým stínem byly zvěsti o válce, zatím natolik vzdálené, že je nikdo necítil jako skutečnou hrozbu. Haradská království znovu povstala a porušila mírové podmínky. Král se chystal na výpravu k jihu, aby zjednal pořádek - a bylo ovšem jasné, že jeho syn půjde s ním.

Až do poslední chvíle si to nepřipouštěli. Princ mluvil tak, jako by se rozumělo samo sebou, že se nebudou zabývat budoucími starostmi, když mají dost povinností, kterými by vyplnili přítomnou chvíli, a Tinwen věděla, že Tuilindo by jí řekl totéž. Jak se však počátek tažení začínal blížit, doléhala na ni stále víc a víc bolest loučení i úzkost z toho, co by se mohlo stát - už se jim nedokázala ubránit. Zoufale toužila moci na sebe aspoň s klidným svědomím vzít šperk, který jí daroval, aby mu udělala radost na prahu rozdělení, ale ani to jí nebylo přáno.

Když to zjistil, už se nesnažil odvádět její myšlenky jinam. Místo toho věnoval čas tomu, aby ji potěšil, jak jen on to uměl - ne planými nadějemi, ale prostou účastí a porozuměním i útěchou beze slov, kterou už tolikrát okusila. A také vědomím sdíleného břemene. Nezastíral před ní, že ani on není tak docela klidný. Toto byla jeho první válka, vždyť předchozí konflikt s Haradem zažil ještě jako dítě ani ne desetileté. Měl zkušenosti jen z vojenských cvičení a docela přirozeně cítil jistou tíseň, tíseň člověka, který přijímá čestný, ale nesmírně náročný úkol. Nebyl si tak docela jist, jak jeho schopnosti obstojí ve zkoušce ohněm. A postupně vycházelo najevo, že mu král opravdu důvěřuje - předal mu velení jedné třetiny vojska.

"Je to pro mě velická pocta a lhal bych ti, kdybych ti tvrdil, že je mi to jedno," řekl jí večer před odjezdem. "Jedná se mnou už jako s mladším králem, což je podle númenorejských měřítek hodně brzy... dává mi najevo, že mě považuje téměř za připraveného převzít korunu..."

"Téměř?" povytáhla Tinwen obočí. Zasmál se.

"Nu ano, téměř. Zdá se, že se mnou má podobný problém jako ty. Ty jsi ke mně nesmírně laskavá, a přece se v tobě stále něco vzpírá myšlence na sňatek, aniž bys vlastně chápala, co a proč. Otec mi dává najevo obrovské a nevím zda zasloužené uznání, a přece zřejmě cítí, že ještě něco není tak docela v pořádku či dovedeno do



konce - aniž by mi samozřejmě jasně řekl, co... nu, každopádně mám skutečně za co být vděčný, a přece... Moje srdce je těžké, hříbátko. Děsí mě pomyslení na to, že jdu působit utrpení - zabíjet - nemohu to ze sebe setřást."

Pohlédla na něj s pochopením, jakého je v této otázce schopna právě žena, ale přitom už horečně přemýšlela, jak ho povzbudit.

"Víš, já myslím, že podobně se tak trochu cítí mnoho mužů z vojska, zvlášť poprvé," řekla konečně. "Ale v bitvě to pak bývá jiné... zmocní se tě bojové nadšení... dokonce i elfové to tak prožívají, pokud tomu dobře rozumím. Pak už najednou před sebou nevidíš lidi, živé a schopné cítit bolest, ale..." Rozpačitě zmlkla.

"Hrozná myšlenka, vid'?" dopověděl s porozuměním a maličko se oťásl. "Ale máš pravdu. Skutečně mi asi nezbyvá než doufat v něco takového. Svou povinnost musím splnit za každou cenu."

A pak byl pryč, v takovém shonu a ruchu, že ještě mnoho hodin trvalo, než to začalo doopravdy bolet. Tinwenini bratři odjeli také jako velitelé části ithilienských oddílů a Faramir se přestěhoval do Minas Tirith, aby se ujal svých správcovských povinností a byl nablízku své ženě, kterou se rozhodli pro větší jistotu ponechat v Domech uzdravování. Tinwen připadl úkol v naléhavém případě otce zastoupit, kdyby byla potřeba něco rozhodnout.

Tu noc Tinwen proplakala několik hodin a bílý prstýnek nebyl nic platný. Pak však někdo začal venku pod okny tiše pískat a ona zakusila úlevu téměř proti své vůli. Za pár okamžiků spala, jako když ji do vody hodí.

Od té chvíle se stal Laito znovu její hlavní oporou a útěchou, tak jako vždycky. Jemu mohla vylít své srdce s jistotou, že jí rozumí; s ním mohla volat k Jedinému a končit s vědomím, že svěřila svou lásku i své obavy do dobrých rukou; po jeho boku se mohla dál věnovat práci, která ji plnila uspokojením a dávala jí načas zapomenout na všechna trápení. Přijímala to vděčně a nijak se tím netajila - vůbec netušila, co se o ní mezi některými z lidu šeptá. Což nebrala vždycky s sebou družinu, jak se sluší a patří? Pokud s ní nebyli oni, trávila čas v kruhu Tuilindovy rodiny, mnohem lépe střežená a chráněná, než když šla za Mirionem do rokle – a to přece podpořil sám král! Neuvědomila si, že jen velká a čistá srdce dovedou vidět vznešené a nevinné pohnutky druhých tak, jak si zaslouží...

Nikdo v podstatě nepočítal s tím, že by král snad mohl utrpět porážku. Jediná práce, které se Tinwen v zastoupení knížete musela nějak více věnovat, vlastně byly přípravy oslav vítězství. Avšak právě když teplý vítr rozehnal mlhu a stromy zavoněly mízou, přijel z jihu posel se znepokojivou zprávou.

Král se pochopitelně snažil předejít tomu, aby se boje přenesly na jeho území. Vytáhl tedy nepříteli vstříc dosti daleko. To v sobě skrývalo jistou míru rizika, avšak vzal s sebou vojsko natolik silné, že vzhledem k informacím, které na počátku výpravy získal díky svému kameni a jiným zdrojům, mělo stačit s velkou rezervou. Jenže povstání se šířilo jako požár a než dorazil na místo, stál už proti značně přesile. Snažit se vyhybat boji a čekat na posily bylo ošidné - nepříteli přicházely rychleji.

Avšak přesto král prosí, aby se každý, kdo se cítí schopen boje, bez prodlení vypravil na pomoc.

Ještě téhož dne dohlížela Tinwen na výdej výzbroje a výstroje a první oddíly dobrovolníků se z Ithilien daly na pochod hned příštího rána. Avšak třetího dne, právě v době, kdy se přes řeku začaly přeplavovat posily ze vzdálenějších míst, dorazil na zchváceném koni další posel. Bylo po bitvě.

Král byl dotlačen k tomu, aby si svést na krajně nevýhodném místě, příliš blízko jižního masívu Hor stínu. To už věděl, že je v těch místech husté osídlení skřetů, kteří se stáhli před pronásledováním ze severu, ochotni raději riskovat sopečnou činností než meče gondorských. Bylo celkem zřejmé, že využijí příležitosti k tomu, aby dali průchod své nenávisti a vpadli jim do zad - jen už se proti tomu nedalo nic dělat. Vojsko se drželo statečně a způsobilo nepříteli alespoň dvojnásobné ztráty proti těm, jež samo utrpělo, avšak haradšti si to přesto mohli dovolit spíše. Král se teď s troskami svých oddílů stahuje k brodům přes Poros. Pokud se nepodaří je ubránit, dá se téměř s jistotou čekat, že nepřítel vpadne do Ithilien.

Proslýchaly se také podivné zprávy o tom, že Eldarion, velitel třetiny vojska, z nejasných důvodů nezasáhl tak, jak se od něj očekávalo, a jeho oddíl utrpěl strašlivé ztráty, nejhorší ze všech. Nikdo nevěděl, zda je králův syn mrtev či živ, na svobodě nebo v zajetí. Všichni pro něj truchlili, Tinwen dvojnásob, týraná navíc výčitkami svědomí, že ho možná připravila o jedinou příležitost k lásce, kterou kdy měl - že možná dokonce neuváženě příliš riskoval, protože byl nešťastný. Věděla, jak jsou ty myšlenky nepravdivé, ale nemohla si pomoci.

Kdo se nevydal na pochod předtím, vydal se nyní. Jen boje neschopní, ženy a děti zůstali doma. Tinwen dala svolení k odjezdu i čestné hradní stráž a většinu mužské části služebnictva. I mezi skřety v žaláři to vřelo - bylo pro ně utrpením zůstat bezmocně v železech a nemoci přispět svou troškou přinejmenším k obraně princezny, kterou všichni z duše milovali. Kdyby bylo po jejím, propustila by je hned - na něco takového nesměla ovšem ani pomyslet.

Pokud jde o elfí obyvatele Ithilien, ti starší nejevili zpočátku velkou chuť se míchat do válek smrtelníků. Jen Tuilindo odešel mezi prvními a s ním všichni jeho synové, kteří byli už schopni boje; Timpeho s Ruirinem nepálila skřetí minulost, ale láska mezi nimi a otcem byla tak silná, že ho nedokázali pustit samotného. A mladší generace, Tinwenini a Eldarionovi svěřenci a přátelé, se k nim okamžitě připojila. Kdo si nebyl dosud jist svým původem, neboť jeho vzpomínky dosud neprocitly naplno, vydal se na cestu, protože nesnesl pomyšlení, že by se později jeho nejhorší obavy potvrdily a on zjistil, že promeškal příležitost být lidem aspoň trochu užitečný. V očích svých rodičů byli mnozí ještě nedozrálými dětmi, avšak jen málokdo se jim snažil bránit. Naopak, často se teď otcové přidávali k synům.

Co se Laita týče, ten měl už dávno srdečné vztahy s hradní stráží. Vojáci dobře věděli, že odmítá násilí, ale přesto ho nadšeně zvali, aby se k nim připojil, neboť jako zvěd mohl prokázat nedocenitelné služby. A Laito ovšem souhlasil - i kdyby jiného nebylo, což se Tinwen přísne nezavázal ochranou? Nazítří časně ráno měl vyrazit. Už zase nad nimi visel stín loučení možná konečného, jen s tím rozdílem, že mu je

Tinwen tentokrát neztrpčovala svým nesouhlasem. Věděla, že až večer přijde na platan, nebude se před ní skrývat - budou všichni společně volat k Jedinému a naleznou útěchu v něm i v sobě navzájem.

Pozdě odpoledne toho dne se však na hrad nečekaně vrátil Faramir. Složil správcovský úřad do rukou královny a vyprosil si svolení odjet také, neboť toužil stát svému králi po boku v čas nouze. Vlasy mu zbělely žalem, způsobeným dvěma ženami, které v životě miloval, avšak pocházel z dlouhověkého rodu a ve svých osmdesáti letech tíhu stáří dosud necítil. Držel se v sedle jako mladík a byl si jist, že odvede v bitvě kus dobré práce. Na péči o lid sobě svěřený však samozřejmě nezapomněl.

"Nečekej na zprávy o výsledku boje, dceruško," řekl jí. "Hned zítra ráno vydej rozkaz, ať každý pustí dobytek do lesů, vezme to nejnutenější a přeplaví se na druhý břeh. Všechno je zařízeno - budete dobře přijati a pro každého se najde místo pod střechou."

Snažila se co nejpozorněji naslouchat jeho instrukcím, ale nezmohla se na jedinou vlastní myšlenku, přemožena vědomím, že nyní možná navždy ztrácí i jeho. S Laitem už touto zkouškou procházela jednou - toto bylo něco nového a strašně nečekaného. Otec tady zatím vždycky prostě byl, jakýsi ostrůvek jistoty, o kterém si ani nedovedla představit, že by nezůstal na svém místě, i kdyby se celý svět obrátil vzhůru nohama. Všechno se v ní přičilo té představě, že by se jí takhle znenadání rozplynul pod rukama. A ach, jak těžce na ni teď dolehla léta nedostatečného porozumění - všechny ty promarněné příležitosti! Jako by kolem sebe byli v životě jen proletěli a zmizeli jeden druhému v nenávratno dřív, než stačili naplnit to setkání. I samotný vztah s princem, jakkoli otcem vítaný a podporovaný, se nyní zdál téměř šilenstvím - něčím, co zbytečně upoutalo její pozornost a před časem je rozdělilo.

Seděla večer po jeho boku při hostině na rozloučenou - stejné utrpení, jako když kdysi v jeho doprovodu chodívala na návštěvy k Laitově rodině. Co jí bylo platné být mu nadotek blízko, když mu ani nesmí s pláčem padnout kolem krku - když mu nesmí vylít v srdce v tom všem, o čem teď cítí, že mu ještě neřekla! Jakou zlost měla na každého, kdo s nimi sdílel stůl a kdo ji svou přítomností znovu poutal do okovů dvorské etikety, mařící a ničící vždycky všechno, na čem doopravdy záleželo!

Zvedla se, jakmile to bylo možné - děle už to snášet nedokázala. Byla rozhodnuta za ním zajít do jeho komnat, až se konečně také on bude moci stáhnout do soukromí - vzápětí však na ni dolehlo vědomí, že v tom případě už se na platan nedostane. Bude připravena o poslední rozloučení s Laitem - o tolik, tolik toho, co jí v této chvíli mohlo podržet na nohou!

Když stoupala po schodech vzhůru, byla ta bolest už téměř nesnesitelná. Už se necítila schopna volit aspoň jednu z obou možností, přinejmenším pro tu chvíli - netoužila po ničem jiném než se vrhnout na lůžko a plakat až do zapomnění. Měla pocit, že snad nepřekáá metry, které ji ještě dělí od toho okamžiku.

Sotva však otevřela dveře, zjistila, že není sama. Laito stál proti ní a tvářil se, jako by se rozumělo samo sebou, že je tady - v očích spiklenecké jiskřičky, neboť pochopitelně přišel starou známou cestou oknem, ale zároveň takové moře porozumění, že ji to okamžitě vehnalo do jeho náruče. Jemu nemusí nic vysvětlovat - ví, proč nepřišla, ví, jak jí teď je, a věděl celou dobu.

"No no," chláholil ji svým věcným způsobem, když pocítil, že se její pláč uvolnil a zmírnil. "Už nemysleme na to, co se nedá změnit. Přítomný čas sis rozvrhla dokonale - máme teď dobrou hodinu na to, abychom jeden druhého svěřili Tomu, kdo vždycky naslouchá - pak se tvůj otec odebere do svých komnat a budeš moci za ním."

Napřímila se, rozzlobená sama na sebe, že cítí to, co cítí.

"Ale já nemůžu... já prostě nedokážu opustit ani jednoho z vás!"

"Nic jiného ti nezbyvá. Kdybychom spolu zůstali déle, stejně bych nevnímal nic než tvé trápení - trpěli bychom zbytečně oba."

"Když strávím ten čas s ním, bude mě zrovna tak mrzet, že jsem ho nedala tobě!"

"To by byla nevděčnost. Mezi ním a tebou zůstaly nenaplněné chvíle - my dva jsme si dlouhá léta dávali všechno. A dostali jsme k tomu víc příležitostí, než jsme doufali. Jen vzpomeň, že nám byl už dvakrát přidán kus společného života navzdory veškeré naději! Směli jsme se spolu nasadit pro druhé a zprostředkovat mnohým život a vysvobození. My dva jsme svůj vztah vrchovatě naplnili."

"Naplnili?" vyhrkla, než si stačila uvědomit, co říká. "Tak mi to tedy vůbec nepřipadá!"

"A přece je to pravda," odpověděl velmi tiše a položil jí ruce na ramena. "Nevěříš? Přátelství je nejdražší poklad, koruna všech svazků; láska sama by neměla právo se nazývat láskou, pokud by v ní nebylo plně obsaženo. A přátelství může darovat každému - každému podle míry námahy, kterou bude ochoten vynaložit, aby je přijal. Lásku ne. Asi ani netušíš, kolik je těch, kdo touží padnout ti k nohám a učinit tě svou paní, mocných i prostých, vznešených a krásných, obdivovaných a vytožených. Jsi pozoruhodná žena. Ale lásku smíš darovat jen jedinkrát." Sklouzl dlaněmi z jejích ramen a uchopil ji za ruce, skoro jako by do nich skládal přísahu. "Udělám pro něj, co budu moci," řekl skoro šeptem. "Zachráním ho, pokud je vůbec nějaká naděje na záchranu."

A pokud není? vykřiklo její srdce. Co uděláš potom?

Vzápětí se zhrozila té myšlenky a vší silou ji potlačila. Přijala útěchy až dost - mučit ho nemůže.

Pokud něco zachytil, nedal to najevo.

"Je to úkol daleko nad moje síly," pokračoval tiše, oči, upřené do jejích, nyní velmi vážné. "A čeká mě takových ještě mnohem víc. Pojd'. Neztrácejme už čas, který máme na to jediné, co může opravdu pomoci."

Pochopila velmi dobře. Spojili se v prosbě a to, co nesměli vyslovit nahlas, vyslovili srdcem, v tak dokonalém porozumění jako snad ještě nikdy.

Pak se rozloučili až kupodivu snadno a ona zašla k otci. Přijal ji s velkou radostí a mluvili spolu až do rána. Snad to bylo trochu nezodpovědné vzhledem k náročným úkolům, které oba nazítří čekaly, ale než se rozbřesklo, byli oba naplnění pokojným vědomím, že si dali všechnu lásku, kterou mohli, a že si navzájem naplno odpustili všechny dluhy, které jim v tom z dřívějšíka zbyvaly.

## kapitola 50.

Během následujících dvou dnů měla Tinwen napilno. Hned na úsvitě, sotva poslední oddíly odtáhly, začala podle otcova přání řídit evakuaci Ithilien. Už v dopoledních hodinách nastal na cestách nepředstavitelný zmatek, neboť zároveň už dorazili první uprchlíci z jižních oblastí země - a postupem času jich rychle přibývalo. Navíc se přes řeku opačným směrem dosud valily posily, mířící do boje. A z vojska neměla k dispozici nikoho, aby ho prostě poslala udělat pořádek. Sedla tedy na koně a vyjela problém řešit sama.

Po celý zbytek dne až do noci byla všude, kde jí bylo třeba, neúnavná, pokojná a pevná, vždy s úsměvem ve své krásné, čisté tváři. Zjednávala pořádek, napomínala, povzbuzovala, těšila, řešila nesčetné drobné nesnáze a spory, zajistila pomoc či sama přiložila ruku k dílu. Nikoho nežádala, aby jí v tom pomohl - kdo se toužil co nejrychleji dostat za řeku, měl v tom plnou svobodu. Časem se však kolem ní vytvořila skupinka dobrovolných pomocníků, stržených jejím příkladem.

Teprve pozdě v noci se vrátila do svých pokojů, aby si chvilku odpočinula - cítila, že už nemůže dál. Jen na okamžik jí bodlo u srdce, když vzpomněla na ty, kdo se možná nevrátí. Vzápětí už spala jako zabitá.

Druhý den byl horší než první. Ač dělala, co mohla, aby uprchlíkům zajistila noclehy, pro všechny se jí to zdaleka nepodařilo a mnozí prožili bezesnou, studenou jarní noc venku. Většina uprchlíků byly ženy, často s houfem dětí - přirozeně je rozrušilo, když se o ně nemohly řádně postarat. Do mrzuté nálady, kterou to vyvolalo, se začínalo mísit víc a víc strachu. Každý už chtěl být za řekou, poháněn neurčitou vidinou pohodlí a bezpečí, které ho tam čeká. Dlouhé, předlouhé stání ve frontě na přívoz, byť posílněný všemi plavidly, která se jen dala sehnat, bylo za těchto okolností těžkou zkouškou trpělivosti. Znovu a znovu vypukaly spory, zejména na křižovatce, kde se proud uprchlíků z jihu sléval s proudem ze severu. Každý metr ve frontě, který někdo získal navíc, vyvolával nevráživost.

Tinwen cítila, jak se tato celková špatná nálada obrací i proti ní - za to, že nedokázala zajistit lepší zabezpečení, za to, že byla nucena spory rozhodovat. V takovém ovzduší se nepracovalo zrovna nejlépe. Včera ji všude vítali málem jako anděla a to bylo takovou vzpruhou, že únavu téměř nevnímala. Dnes potřebovala všechnu sílu vůle a elfí odolnost, aby vydržela.

Konečně, konečně, asi dvě hodiny po setmění, bylo po všem. Většina uprchlíků byla na druhé straně a s nimi všichni její pomocníci a služebnictvo, které postupně posílala napřed, aby se o ně na druhé straně postarali. Ve frontě u přívozu čekaly v drobném, studeném dešti už jen asi tři nebo čtyři stovky posledních uprchlíků - většinou osamělé, ale nepřilíši staré ženy či muži: ti, které požádala, aby pustili potřebnější napřed a počkali o něco déle. Bylo mezi nimi mnoho ukřivděných a reptavých řečí, ale k hádkám a potyčkám už nedocházelo. Tinwen seděla na koni asi o dvacet metrů výše na příkré cestě, hleděla na ten čekající zástup a cítila, jak na ni padá tupá únava.

A v tu chvíli si vzpomněla na něco, na co po celé ty dva dny nejprve pro bolest loučení a pak pro nával práce ani nevzdechla. Skřeti! Skřeti v hradním vězení! Není mezi nimi jediného neproměněného - však mělo vojsko poslední týdny jiné věci na práci než honit skřety po horách. Každý z nich je v podstatě už elf, plný lásky a odhodlání sloužit druhým, každý z nich je drahý jejímu srdci - a všichni zůstali přikovaní v žaláři, kde se o ně teď nemá kdo postarat - místo aby měli šanci bojovat s nepřítelem, jsou mu vydáni do rukou, pokud vtrhne až sem!

Tinwen vůbec nevěděla, co by v takovouto chvíli bylo správné udělat. Věděla jen, že požádat otce o pomoc je pozdě. Věděla, že vůle lidu je ostře proti propuštění skřetů na svobodu. Věděla však také, že je tam nechat prostě nemůže. A protože opět neměla, koho by poslala, stočila koně a rozjela se co nejrychleji ke hradu.

Když se po hodině perné práce vrátila, zástup se smrškl asi na polovinu. Stále ještě jemně mžilo a na řeku lehla hustá mlha - břeh sám i přední řady čekajících se v ní úplně ztrácely, třebaže lidé nesli mnoho světel. Všude bylo ticho a klid. Tinwen si povzdychla, napůl únavou a napůl úlevou. Nyní už je její úkol doopravdy téměř u konce. Ještě tak hodinku dvě a bude si moci také odpočinout. Dojela poslední z čekajících a zařadila se za ně.

Chvilí tam stála, ale brzy se to jí i koni přestalo líbit. Rozjela se tedy pomalu podél celé řady až dopředu a pak zase zpět, jen tak pro jistotu, zda je všechno v pořádku. Dosud dokázala zdravit lidi s úsměvem, ale málokdo jí oplatil stejnou mincí. Nezlobila se na ně - věděla, jak jim je.

Už byla téměř zpátky na svém místě, když se k ní z jedné podmračené tváře zvedly pichlavé oči. Všimla si toho člověka už dřív - jeden z mála mužů, kteří tu zůstali, třebaže nebyli staří ani nějak viditelně tělesně postižení. Nějaký důvod jistě měl, proč se nepřipojil k dobrovolníkům, a každopádně do toho nikdo nebyl nucen - výjimky však chtě nechtě upoutávaly pozornost.

"A smím se zeptat, má paní, kam jsi to vlastně teď nakonec tolik pospíchala?" tázal se. Jeho tón byl ještě méně uctivý než slova sama. Tinwen udiveně pozvedla obočí a minula ho bez povšimnutí. Takovéto jednání volalo po trestu - ona však znovu vzala v úvahu všechny těžkosti uprchlíků a rozhodla se, že bude shovívavá.

Muže to však neodradilo.

"Já vám povím, kde byla!" zvolal co nejhlasitěji, aby ho slyšelo co nejvíce lidí. "Vrátila se na hrad - propustit skřety z vězení! Však víme, že je s nima jedna ruka!"

Jako by tím hodil jiskru do koudele veškeré té dnešní nespokojenosti, nevraživosti a ukřivděnosti. Než se Tinwen stačila vzpamatovat, svírali ji lidé těsným kruhem ze všech stran. Odevšad se na ni upíraly pohledy, které nevěštily nic dobrého. "Elfova milenka! Divoženka! Čarodejnice!" ozývalo se.

Přímo před ní k ní zvedl hlavu starý pastýř s příjemnějším výrazem ve tváři.

"Odpusť jim, má paní," oslovil ji. "Strádají a mají strach. Prokaž jim ještě tu laskavost a odpověz jim, abys je upokojila."

Usmála se na něj.

"Obávám se, že má odpověď nikoho neupokojí. Ale nemám co skrývat. Ano, skutečně jsem propustila bývalé skřety z vězení. Jdou nám pomoci - připojí se k bitvě."

Těmi slovy jako by zástup naráz vybuchl.

"Slyšíte to?"

"Zradila nás skřetům!"

"Vpadnou našim do zad!"

"Ještě je snad dokonce vyzbrojila!"

Vrhli se k ní a pokusili se ji strhnout z koně. Kůň se vzepjal a bránil ji kopyty. To jen přililo oleje do ohně. Sotva se jí podařilo ho zklidnit, byla na zemi.

"Je to dcera knížete, kterému jste přísahali věrnost!" zvolal ještě stařík.

Vzápětí padl k zemi s hlavou v krvi.

Chvilí měla Tinwen dojem, že ji na místě umlátí. Nestačila nic vnímat, jen rány, křik a míhající se zkřivené obličejce rozvášněných žen. Pak se probili dopředu dva muži. Oba chodili o holi a oba si s ní statně klestili cestu. Nyní je nastavili zástupu jako hráz.

"Pamatujte se! Nesmíte ji zabít! Ať je postavena před soud!"

To zabralo.

"Správně! Před soud s ní! Ať ji soudí král!"

"Spoutejte ji a vezměte s sebou!"

"Ne!" křikl kdosi a Tinwen měla skoro dojem, že poznává hlas člověka, který vřavu rozpoutal. "Je tam jenom královna - a dobře víme, kdo to je! Musíme mít jistotu, že se dočká soudu! Ať čeká tady, na hradě! Sama si tam uvolnila místo!"

Ozvaly se souhlasné výkřiky, tak pronikavé, že jasně vnímala, kolik hrůzy a bolesti je za nimi. Občas dokonce zaslechla hysterický smích.

"Správně! Na hrad s ní! Ať si s nimi vymění místo!"

Vlekli ji vzhůru, ne pozvolnou jízdni cestou, ale strmým schodištěm pro pěší. Zuřivost jim dávala křídla - nebyla by věřila, že ji zdolají tak rychle. Vzali jí klíče, táhli ji chodbou a po schodech dolů. Okovy zaklaply. Znovu se ozval hysterický smích. Bouchly dveře. Byla sama.

Až do té chvíle ubíhal čas nesmírně rychle. Teď se najednou zastavil. Nekonečně dlouhé vteřiny vnímala nyní jen rozbolavělé tělo, hlavu, třetici únavou, krutou bolest v pravé ruce. Byla upoutána tak, že si nemohla lehnout ani sednout. Měla chuť alespoň padnout a zůstat viset v poutech, ale ruka, zřejmě zlomená, nedovolovala na něco takového ani pomyslet. Skřetí cela byla nyní vzorně čistá, ale stále stejně lezavě chladná. Brzy se ke všemu tomuto nepohodlí přidal i hlad a zejména žízeň. Na spánek nebylo ani pomyslení. Chvilími se poloomámeně poddávala bolesti, opřená o kamennou zeď, chvílemi tiše vzlykala vyčerpáním. Věděla, že nepozná ani, jak dlouho tu je. Sem do podzemí zítřejší ráno nepronikne.

## XVI.

### *Pomoc v nouzi*

kapitola 51.

Dva dny, které Tinwen prožila zavalena prací, prožil Mirion v nucené nečinnosti. Jak toužil moci aspoň nějak, svou troškou, přispět k obraně Ithilien! Věděl však, že je to nemožné. S tímhle tělem se nemůže mezi lidmi ani ukázat. Ještě nikdy od okamžiku proměny ho ani nenapadlo přijímat jinak než pokorně skutečnost, jak vypadá, ale nyní ho to dohánělo téměř k zoufalství.

Po celý první den se vyloženě užíral přemýšlením, zda a jak se připojit k bitvě. Možnost neviděl žádnou a ten pocit bezmocnosti se skoro nedal snést. Zároveň však Mirion s hrůzou zjistil, že se v něm ozývá i cosi jako radost z toho, že nemusí nasadit kůži - riskovat utrpení samotné a ještě spíše strašlivou možnost, že by selhal a zachoval se jako zbabělec. Ty dva měsíce v Tuilindově rodině nebyly promarněné. Tuilindo mu věnoval mnoho péče a svým laskavým, nevťiravým způsobem se ho pokoušel vést právě v tom, v čem u něj viděl největší slabiny, to jest ke statečnosti a vnitřní pravdivosti. Mirion věděl, že nyní snese mnohem víc, než když se poprvé setkal s princeznou. Věděl však také, že se mu může docela snadno stát, že selže, a strach sám o sobě v něm také ještě zdaleka nebyl překonán. A věděl také velmi dobře, že pokud v něm žijí tyto pocity, může dojít i k tomu, že přehlédne možnost prospět - že promarní svou příležitost.

Druhého dne už nevydržel sedět na platanu. Začal se potloukat kolem něj ve stále širších kruzích, až si posléze našel bezpečnou pozorovatelnou na samém kraji lesa a odtud vyhlížel ke hradu. Nevěděl vlastně pořádně, proč to dělá - snad to byl zakořeněný zvyk sledovat, co se děje, udržet si přehled, který se mu už tolikrát osvědčil - snad v něm doutnala slabounká naděje, že se mu právě při tom nějak, neznámo jak, podaří nalézt vodítko. Jakmile padla úplná tma, vykradl se dokonce z lesa a začal se s nesmírnou opatrností plížit ke hradu blíž a blíž.

Cesty teď byly prázdné, pastviny opuštěné, městská brána zavřená. Všichni jsou pryč - jen on tu trčí, neschopný a neužitečný jako vždycky. Na Miriona padl těžký smutek. Zatoužil aspoň ještě jednou spatřit princeznu, tak, jak ji dnes viděl tolikrát: laskavou, neúnavnou, statečnou a rozšafnou, jak s nadšením slouží druhým a ví si se vším rady - takovou, jakou ji dosud ze srdce miloval, věru jinak než dřív, ale tím silněji. Věděl, že to by ho zase povzbudilo.



Dostal se až na hřeben, za nímž svah strmě klesal od hradeb k řece. Odsud viděl dobře jak na městskou bránu, tak na cestu, vinoucí se k přívozu. Matně dole rozeznával tísnící se zástup a tušil i tu osamělou postavičku, která na lid shlížela z koňského hřbetu. Je tam, je na svém místě jako vždycky. Na zlomek vteřiny jí téměř záviděl.

Náhle spatřil, jak se prudce obrátila a rozjela se vzhůru. Minula ho ve vzdálenosti jen pár metrů a vjela do města. Napjatě čekal, co bude dál - trochu už tušil, oč jde. Po necelé hodině se brána otevřela znovu a ven se vylila temná masa nestvůrných, černých těl jeho druhů v neštěstí. Viděl, jak se v ní tu a tam blýskají zbraně - nesourodá a většinou poněkud podřadná směs toho, co zbylo v hradní zbrojnici. Okamžitě se vše dalo do pohybu směrem k haradské silnici. Princezna zamkla bránu a pustila se zpět k řece.

V tu chvíli Mirionovi blesklo hlavou, že má vodítko, na které celý den čekal. Princezna by skřetům nikdy nevydala zbraně, kdyby neměla jistotu, že jsou proměnění a jdou pomoci gondorským ve válce. A pokud jdou oni, může jít také on. Sám sice žádnou možnost nevidí, ale oni zřejmě ano - přidá-li se k nim, může se na ní podílet!

Jenže téměř zároveň zjistil, že není schopen hnout se z místa. Jít do boje po boku lidí či ještě lépe elfů mu připadalo přinejmenším možné - při pohledu na skřety se mu živě vybavily vzpomínky na to, co od nich po léta zakoušel. Mohl si stokrát opakovat, že jsou proměnění stejně jako on, vůbec to nepůsobilo - hrůza, která ho ochromovala, byla silnější.

A hned se připojily i rozumové důvody. Co když nejsou proměnění, ne všichni? Mohli princeznu docela dobře přinutit i násilím, aby jim zbrojnici otevřela! Jak pravděpodobné se to zdálo v tu temnou noční chvíli při pohledu na černá těla propuštěných! Mirion věděl, kolikrát Tinwen s radostí mluvila o tom, že další skřet v žaláři prošel proměnou, ale také to nyní zůstávalo podivně neúčinné.

Minutu za minutou trčel na místě, zoufalý nad svou bezmocností. Snad tisíckrát se snažil vůlí přinutit sama sebe, aby se přece jen vydal za ostatními, ale marně. A s každým okamžikem byli skřeti dál a dál - pravděpodobnost, že se mu podaří je dohonit, stále klesala. Věděl, že zápas o jeho proměnu dosud není u konce - a že v něm opět nezadržitelně prohrává.

Náhle však k němu zdola dolehlo rozzlobené hučení zástupu. Spatřil, jak se lidé pohnuli. Vřava se stále stupňovala. Nyní se kus davu úplně odtrhl a dal se do pohybu ke hradu. Mirion pro úzkost zapomněl na všechno. Princezna! Kde je princezna?

Celý ztuhlý hrůzou sledoval, jak ji vlečou kolem něj a bránou dovnitř. Než se vůbec stačil vzpamatovat, brána zapadla. Než si stačil rozmyslet, zda se pokoušet proklouznout dovnitř a snažit se ji zachránit či raději běžet pro pomoc, valili se lidé už zase ven a ke břehu. Pospíchali - nechtěli zmeškat přívoz.

Mirion se vyplížil z úkrytu. Brána je zamčená, sám viděl, jak ji zamykali. Pokud je princezna uvězněna na hradě, dělí ho od ní ještě aspoň desítka dalších zámeků. Teď nemá cenu se pokoušet tam dostat. Zbývá jediné - běžet pro pomoc, a honem. Už se nerozmýšlel a vyrazil k lesu takovým tempem, že ještě nikdy, ani když mu šlo o život, neutíkal rychleji.

Na platanu panoval klid a mír - až ho to zarazilo po všem, co viděl a prožil. Menší děti spaly, větší pomáhaly mamince s balením. Většina elfích rodin z Ithilien se chystala také překročit řeku, i když pokojněji a v menším spěchu než lidé.

"To jsi ty, Mirione?" optala se Melwen, aniž vzhledla od práce. "Tak co nového? Jak se daří princezně?"

Nedokázal ze sebe vypravit ani slovo.

Ted' Melwen zvedla hlavu a podívala se mu do obličje.

"Proč ses tak hnal? Snad se nestalo něco zlého?"

"Je... je zavřená na hradě."

"Cože?"

Mirion sebou hodil na plošinu a znovu se pokoušel popadnout dech.

"Pustila skřety, víš? Asi... došlo ke vzpouře nebo něco... vlekli ji na hrad... nechali ji tam."

Melwen zbledla a napřímila se. Nikdy by nepomyslel, že může její tvář vypadat takhle přísně. Vzápětí se sklonila a vysypala věci z napůl zabaleného batohu.

"Nu, tak už se netrap," řekla zase už pokojně. "Hned se na to podíváme."

Na pár okamžiků se zamyslela a pak začala metodicky ukládat do batohu všechno, o čem předpokládala, že by mohlo být potřeba. Do jednoho se všechno nevešlo, alespoň ne do tak těžkého, aby ho pohodlně unesla - zabalila tedy druhý a mlčky ho podala Mirionovi. Pak sáhla do nádobí a vybrala si ten největší nůž s jemně pilovitým ostřím.

"Na zámky by to mělo stačit," řekla napůl pro sebe. "Ale jestli je ve skřetích poutech, nic s tím nenadělám. Alalme, ty pojd' s námi, možná tě budu potřebovat jako posla. Olwelle, pokud se do rána nevrátím, zaveď všechny k Elanor a přeplavte se s nimi přes řeku."

Políbila po řadě své děti - ted' už nespalo ani jediné, třebaže nikdo nezpůsobil sebemenší rozruch.

"No tak, no tak," chlácholila je, když viděla smutné tvářičky těch nejmenších - ačkoli žádné neplakalo nahlas ani se nepokusilo ji zdržovat. "Jdu pomoci Tinwen, které krutí lidé ublížili. Víím, že je to pro vás těžké, ale když mě necháte odejít, pomůžete jí taky. Za pár dní se uvidíme - ale i kdyby ne, budu srdcem stále s vámi."

Pak se prudce otočila a začala slézat po žebříku dolů. Ani pro ni to loučení nebylo snadné a hlavou se jí honilo tisíc starostí. Ale jich je kupa - mají jeden druhého. Tinwen je tam v žaláři sama.

Původně měli v úmyslu doběhnout na okraj lesa a přivolat si koně. Ale když slezli ze stromu, viděli, že tam její kůň už čeká - to veliké a nádherné zvíře, před nímž Mirion, který měl před koňmi vůbec značný respekt, znovu mimoděk ucouvl. Avšak Melwen popoběhla kupředu celá radostí bez sebe.

"Stříbrovlásku!" zvolala bouřlivě a vrhla se mu kolem krku. "To jsi hodný, že jsi přišel!"

Nedala Mirionovi čas namítat, že ho kůň nesnese na hřbetě. Než se stačil nadechnout, prostě mu pomohla nahoru a vyšvihla se za ním. Vzápětí už ujížděli jako vítr. Její nejstarší dcera se o něco pomaleji pustila za nimi.

Hradby se mračily jako stěna tmy uprostřed nevlídné noci. Všude bylo ticho, jen déšť slabě šelestil. Mirion se proplížil nad svah a nahlédl dolů. Poslední zbytky lidí

u přívozu už v mlze téměř ani nebylo vidět. Nezdálo se, že by někdo pomýšlel na návrat ke hradu - pravděpodobně jim tanulo na mysli už jen to, aby se co nejdříve dostali na druhý břeh. I tak však soudil, že by bylo nejlepší počkat, až je převezou.

Když se vrátil k Melwen, zjistil, že na jeho rady nečekala. Už měla zámek přepilovaný a seděla znovu na koni, maličko netrpělivá.

"No jen pojď, pojď," broukla. "Ti se sem už nevrátíš."

Věděl, že má nejspíše pravdu - úplně rozumné mu to však nepřipadalo ani teď. Povzdychl si a nechal si pomoci nahoru.

Hradní bránu otevřeli stejně snadno a zámky v žaláři zrovna tak. Bylo vidět, že vzbouřenci pospíchali - nepozamykali ani zdaleka všechny dveře, které mohli. Během hodiny už Melwen s Mirionem stáli před jedinou zavřenou celou.

Tinwen, otupělá únavou a bolestí, sebou škubla. Zdálo se jí to jen, nebo zaslechla nějaký podivný zvuk? Napnula uši do tmy. Ano, teď to zaslechla znovu, docela zřetelně. Co to znamená? Nedokázala si ten zvuk nikam zařadit. Vrátili se její trýznitelé? Chystají jí ještě něco? Stiskla zuby a soustředila se na to, aby se dokázala ovládnout. Zнала už se natolik, že si vůbec nebyla jista, zda bude mít úspěch - věděla však, že nemá cenu se zaměřovat na něco jiného.

Mirion se naklonil k Melwen, která soustředěně pracovala na zámku, a cosi jí tiše řekl. Otočila se k němu, aniž práci přerušila.

"Co chceš?"

"Možná bude vyděšená... Měla by ses jí ozvat."

"Ach... máš pravdu. Díky."

"Hříbátko, jsi tam?"

Co to? Ten hlas - to přece není možné! Že by to celé bylo šálení smyslů?

"Hříbátko... slyšíš?" Teď to znělo naléhavěji.

"Alda... Aldariel?" vypravila ze sebe s námahou.

"Vydrž, holčičko. Už mám ten zámek skoro přepilovaný. Hned jsme u tebe."

## kapitola 52.

Nějakou dobu měl Mirion plné ruce práce. Pomohl Melwen objevit způsob, jak prodloužit řetězy - bez něj by na to asi vůbec nepřišla. Rozbalili měkkou vlněnou matraci a Tinwen uložili. Na chvíli mu Melwen dala do ruky svůj nůž, aby se pokusil pracovat na okovech, zatímco bude Tinwen ošetřovat. Namáhal se poutivě, zatímco Melwen dala princezně pít entí polívku a pak nějaký tíšící prostředek, omyla jí tvář a aspoň nouzově narovнала a znehybnila raněnou ruku, ale za celou tu dobu se na kovu neobjevil ani škrábanec.

"Je to marné, vím," řekla Melwen. "Už se s tím netrap. Budeme muset počkat na klíče, ale to nic. Zůstanu tady a postarám se, aby v ničem nestrádala."

"Ale to přece nejde... co když sem vtrhnou haradští!"

"Nu," pousmála se Melwen, "a myslíš, že bych snesla pomyslení, že ona je tu sama, když sem vtrhli haradští?"

V tom okamžiku Mirion pocítil cosi nového - hodně se to blížilo zuřivosti, i když by se to tak asi nedalo přesně nazvat. Ne, haradští sem nevtrhnou, to se nesmí stát! Ne, dokud on má aspoň kapku krve v žilách, aby tomu mohl bránit!

"Aldariel... myslíš, že mě ještě budeš potřebovat?"

"Ale jistěže ne... Alalme mi všechno obstará. Oč jde?"

"Chtěl bych... chtěl bych se pokusit dohnat ostatní skřety. Nevím, co chtějí dělat, ale mám dojem, že se chtějí připojit k boji... Už je asi pozdě, ale přece jen..."

"Vezmi si mého koně, tak je dohoniš snadno. Neboj se, on to pochopí. Ten nůž si taky můžeš vzít, už ho nebudu potřebovat."

A náhle se zvedla od práce a stiskla ho v náručí.

"Dítě... budeš mi chybět."

Tu se ozvala i princezna, poprvé od chvíle, kdy sem vstoupili.

"Mirione..."

Měla chuť křičet "nechoď tam!", ale křičet nedokázala a věděla, že něco takového nesmí vyslovit. Beztak už to na ní asi poznal.

"Mirione... strašně to bolí. Ale stejně jsem ráda, žeš to dokázal."

Pousmál se.

"Ještě jsem nic nedokázal, princezno. Půjde mi o všechno - vzpomeň si na mě v dobrém, budeš-li moci. Ale jestli to dobře dopadne... věřím, že se opravdu neloučíme navždycky."

"Ach ano... také tomu věřím. Budu srdcem stále při tobě, určitě!"

Přiklekl k ní a opatrně políbil její zdravou ruku.

"Díky tisíckrát za všechno. A... dovol mi, prosím, to aspoň jednou někomu povědět... hvězdy ať svítí na konec tvé cesty!"

Vzápětí vyskočil a vyrazil z kobky. Alalme, která právě vcházela do dveří, se ani nepokusila s ním rozloučit - cítila jeho bolest a věděla, že potřebuje být sám.

Ještě cestou chodbami a schodišti vzhůru byl Mirion tak rozrušený, že téměř nic nevnímal. Když se však octl na nádvoří, ustoupila v něm bolest i zoufalé odhodlání mnohem strážlivějším pocitům.

"Vezmi si mého koně, tak je dohoniš snadno!" Melwen mezi koňmi vyrostla a nedostatek odvahy rozhodně nepatřil mezi její slabé stránky. Vůbec si neuvědomila, co mu touto velkorysou nabídkou způsobí.

Její hřebeček se stříbřitě skvěl v šeru nádvoří, jako by zářil svým vlastním světlem - vysoký, nehybný, hlavu důstojně vztyčenou. Kdyby měl Mirion jednat tak, jak ho k tomu vedla jeho přirozenost, obešel by ho uctivým obloukem. Přiblížit se mu a snažit se nasednout? Za nic na světě!

Věděl však, že má Melwen pravdu: pokud se má pokoušet dohonit ostatní skřety, kteří před ním mají už jistě přes hodinu náskok, je kůň jediná rozumná možnost. A obyčejný kůň ho ovšem na hřbetě nesnese. Ten její - pokud to opravdu pochopí - snad...

Sebral veškerou kuráž a popošel o pár krůčků blíž. Kůň k němu natáhl krk a dlouze nasál vzduch. Pak si zhluboka odfrkl, zdálo se, že pohrdavě. Mirion zaváhal a zastavil se.

"Aldariel tě prosí... kdybys mohl... potřebuju nutně dohonit ostatní, víš? Chceme se připojit k obraně Ithilien," vysvětloval Mirion váhavě. Rozumí mu to zvíře nebo ne?

Kůň postoupil o krůček k němu, sklonil hlavu a vlídně uchopil do zubů jeho hustou kštici. Mirion, který se v koních žel vůbec nevyznal, zděšeně uskočil. Stříbrovlásek ho však dosud držel, takže mu div nevyrvál vlasy z kořínků - a když ho v příštím okamžiku pustil, Mirion ztratil rovnováhu a poroučel se k zemi.

V tu chvíli ve Stříbrovláskovi zvitězilo jeho horší já. Zlehka ho přeskočil, obrátil se, drel do něj nosem, a když se Mirion dal na zděšený útěk, začal ho prohánět po celém nádvoří. Choval se přitom velmi ohleduplně, dbal na to, aby tomu podivnému stvoření neublížil - ostatně, věděl, že přijel na pomoc především jemu - a všemožnými koním naprosto srozumitelnými způsoby mu dával najevo srdečnou náklonnost. Pro chudáka novopečeného elfa, který kuráže zrovna dvakrát nepobral, to však bylo čirou noční můrou, která skončila tak, že šťastnou náhodou zahlédl otevřenou bránu, bleskurychle jí proběhl - našťastí prve otevřeli jen jedno křídlo - zabouchl ji za sebou a zajistil jediným způsobem, jakým se zvenčí zajistit dala, prostým otočením obyčejné oboustranné kliky. Šla dost ztuhla. Doufal, že kůň si snad s něčím takovým přece jen neporadí.

Zevnitř uslyšel dlouhé zařehtání - znělo to jako naléhavé volání, avšak to v tu chvíli nebyl schopen vnímat. Padl zády na hradební zeď a ztěžka oddechoval. Pak se v něm znovu ozval strach - co kdyby se hřebeček přece jen nějak dostal ven - a on se pustil úprkem ulicemi dolů.

Stříbrovlásek zůstal stát uprostřed nádvoří, viditelně zaražený. Tohle opravdu nechtěl... asi to přece jen trochu přehnal. Ale co si teď počne? Bez něj se ten chudák daleko nedostane, to je jasné. Drobným klusem popoběhl k bráně a šfouchl nosem do kliky. Pak ji opatrně uchopil do zubů a zkusil s ní zaviklat. Ani se nehnila. Znovu zařehtal, pak neodolal a v zoufalství uhodil do brány kopytem, ale marně. Melwen hluboko v žaláři ho vůbec neslyšela a Miriona to jen popohnalo k rychlejšímu běhu. Stříbrovlásek chvíli čekal, pak nešťastně změřil očima výšku hradeb. Hm, pořádná. A místo na rozběh veškeré žádné. Začal běhat v kroužcích kolem dokola nádvoří.

Jednu chvíli se už už odrazil k přeskoku, ale v posledním okamžiku se zarazil. Cítil, že nemá potřebnou rychlost - takhle by jen všechno zkazil. Ale co, co si jen počít?

Mirion chvíli uháněl plnou rychlostí. Pak mimoděk trochu zvolnil. Strach už poněkud povolil a pokud šlo o spěch - ano, věděl, že je ho naléhavě třeba, ale zároveň si už také uvědomoval marnost celé věci. Ti skřeti - totiž bývalí skřeti, alespoň jak doufal - půjdou co nejrychleji, aby nezmeškali bitvu. A jsou pochopitelně silnější než on. Jak se vůbec chce snažit je dohonit? Ten kůň byl opravdu jediná možnost - teď, když to padlo špatně...

Ale snad by se mohl ještě aspoň pokusit... přinejmenším by mohl požádat Aldariel, aby hřebci domluvila... no ano, ale to by musel znovu projít přes nádvoří, přímo kolem něj! Může být rád, že z toho jednou vyvázl živ!

Téměř úplně se zastavil, znovu váhal. A zároveň v něm znovu začalo narůstat cosi jako zlost. Cožpak tomuhle nikdy nebude konec? To se bude ustavičně zmitat v pochybnostech, zajatec vlastního strachu? Což toho už nebylo dost? A náhle znovu viděl před očima princeznu, beznadějně ukovanou v nejhlubším žaláři, bílou bolestí a vyčerpáním, i Melwen, když říkala "...myslíš, že bych snesla pomyslení, že ona je tu sama, když sem vtrhli haradští?"

"Grrrrrr!" zavrčel nahlas, vyloženě po skřetím. "A co! Tak ať mě to zvíře třeba sežere nebo rozdupe na kaši! Udělám pro ně aspoň to, co dokážu, a hotovo!"

Když otvíral bránu, citelně se mu třáslý ruce. Zhluboka se nadechl, aby se trochu vzpamatoval. Musí se soustředit - všechno teď záleží na rychlosti. Musí proletět nádvořím jako blesk, dřív než kůň stačí zareagovat.

Stříbrovlásek zaslechl, jak někdo otvírá bránu, a radostně zaržál. Mirion málem omdlel leknutím, ale znovu se vzbudil. Vklouzl na nádvoří, střelbitě se rozhlédl. Kůň stál právě uprostřed, bez hnutí, uši vztyčené, oči upřené na bránu. Nepochybně je připravený vyrazit k útoku. Nu, tak do toho. Teď!

V tu chvíli se stalo něco zvláštního. Kůň zčistajasna ulehł na dláždění na místě, kde byl. Teď už si ani Mirion nemohl myslet, že se chystá záutočit. Mimoděk trochu zvolnil tempo.

Stříbrovlásek otočil hlavu k němu a znovu zaržál, co nejtíšeji a nejněžněji. Pak natáhl krk směrem k němu a položil si dokonce i hlavu, skoro jako by umíral. Opravdu se snažil.

Mirion zaváhal. Že by se mu to zvíře pokoušelo něco sdělit? A pokud ano, chce mu pomoci, nebo ho nalákat? Nebylo by bezpečnější neriskovat a zajít rovnou za Melwen? Ale na druhou stranu, i kdyby mu ona pomohla nasednout, dřív nebo později se stejně octne s koněm sám, vydaný mu napospas. Snad by to mohl zkusit.

Pořádně se krk blíž. Hřebec malinko pozvedl hlavu a zarehtal, vyloženě povzbudivě. Láká ho k sobě, to je jisté. Znovu Mirion zaváhal, znovu postoupil, stále připravený k bleskurychlému útoku, kdyby došlo k nejhoršímu.

Stříbrovlásek se nezvedl, dokud ho neměl bezpečně na hřbetě.

Jak se během následující hodiny či dvou na koni udržel, Mirion nevěděl. Jeho jezdeckým uměním to jistě nebylo, to jediné mu bylo jasné. Držel se sice kolena až příliš pevně - mnohem křečovitěji, než bylo třeba, a rozhodně daleko víc, než bylo příjemné, ale jinak si vlastně téměř vůbec neuvědomoval, co dělá - vnímal jen tu

šilenou rychlost, vratkost svého postavení a stále sílící bolest v namáhaných a otlučených svalech. Jediné, na co se soustředil, bylo, aby to prostě nějak přečkal.

Konečně kůň zastavil - velmi opatrně. Mirion si přejel rukou přes obličej a rozhlédl se. Byli na úrovni staré známé rokle. Ano, tahle cesta je skutečně nejpravděpodobnější. Budou se chtít rychle dostat do podzemí a putovat dál tudy - a tohle je nejrychlejší přístup.

Utrmáceně sklouzl dolů - koně pohladit či poplácat ho nenapadlo a tak jako tak by si netroufl.

"Díky za pomoc," řekl jenom upřímně, avšak z uctivé vzdálenosti dvou či tří kroků.

Stříbrovlásek k němu otočil hlavu a tichounce, povzbudivě zařehotal. Vzápětí se obrátil a rozběhl se zpět. Mirion byl odkázán sám na sebe.

Znovu se rozhlédl a zaposlouchal. Jak jsou asi daleko? Už šplhají roklí vzhůru? Podaří se mu je dosáhnout?

Vzápětí cosi zaslechl a zaposlouchal se ještě pozorněji. Že by? Jen kousek odtud a míří sem... pokud jsou to oni, dostal se sem skutečně v pravou chvíli!

Co neopatrněji se pustil tím směrem. Brzy už to věděl s jistotou - dvě stovky skřetů se neutají, ať jsou sebestroměněnější a dávají si pozor sebevíc. V první chvíli se málem radostně rozběhl k nim. Pak však znovu zaváhal.

Čím déle a z větší blízkosti je viděl a slyšel, tím víc v něm procítaly ohavné vzpomínky. Měl dojem, že mezi nimi dokonce zaslechl některé ze své bývalé tlupy. Na ty hlasy jakživ nezapomene... a na to, co mu prováděli, teprve ne. Udělalo se mu mdlo a nohy jako by mu přimrzly k zemi - už je nedokázal odlepit. Tohle bylo stokrát horší než ten kůň!

Spěchali za svým cílem jen kousek od jeho úkrytu. Na jejich vnějším vzhledu se proměna skutečně nijak nepodepsala - pokud nějakou prožili. A i kdyby, jakou mu to vlastně dává naději? Na něm není nic vidět zrovna tak. Bude pro ně prostě skřet - nyní tedy úhlavní nepřítel. Jestli ho tu nachytají, může se rozloučit se životem!

Jen maličko chybělo, aby se dal na útěk. Nakonec se přece jen nedokázal tak rychle své naděje vzdát. Ukázat se jim neodvážil, ale pustil se za nimi, tichounce, obezřetně, tak, aby je neztratil z dohledu, ale zároveň nehrozilo nebezpečí, že ho zpozorují. Postupovali skutečně hodně rychle - bylo to krajně namáhavé.

Asi po hodině tohoto vyčerpávajícího šplhání, během něhož jím ani na vteřinu nepřestala zmítat trýzeň rozhodování, skřeti rozhodli, že udělají krátkou přestávku. Rozesadili se ve skupinkách podél břehů a otevřeli rance. Tinwen je zřejmě vybavila i nejnnutnějšími potravinami. Dělili se tak přátelsky a ohleduplně, že o jejich proměně teď už nebylo pochyb.

Mirion se mimoděk sunul blíž a blíž, napůl už rozhodnutý. Přece však ještě váhal. Jak začne? Co jim řekne? Závísí na tom možná všechno! Ach, proč jen se nedal zavřít do vězení jako všichni ostatní!

Nakonec, když už se začínali zase balit a zvedat, zaťal zuby, znovu vzpomněl na princeznu v té temné kobce a jen tak vstoupil mezi ně, bez jediného slova, aniž

sebe méně věděl, co vlastně chce dělat - při posledním kroku dokonce zavřel oči. Pak je zase otevřel a kradmo se rozhlédl.

Zdalo se, že si jeho příchodu v podstatě vůbec nevšimli. Bylo jich přece jenom hodně a vypadal jako všichni ostatní. Na dlouhou, trýznivou vteřinu měl dojem, že s nimi prostě vyrazí na pochod, aniž ho kdo zpozoruje. Nevěděl, zda to tak bude lepší nebo horší. Ať už ho čeká cokoli, rozhodně by to už rád aspoň měl za sebou.

V tom okamžiku se mu na rameno položila obrovitá tlapa.

"Ty, poslouchej... kde se tady bereš?"

Pruďce sebou škulbl a vzápětí se mu podlomila kolena, takže ho jen sevření jeho společníka udrželo na nohou. Tohle byl starý známý z bývalé tlupy, ten nos se nedal s ničím splést! Zatmělo se mu před očima - nemohl ani dýchat, natožpak ze sebe něco vypravit.

Velký skřet ho pomalu obrátil proti sobě a pátravě se mu zahleděl do tváře.

"Tohohle znám," slyšel ho Mirion jako z veliké dálky. "To je ten chcípáček z naší bejvalý tlupy... Podělanej... totiž, umírá strachy. Má proč. Užil si se mnou svoje. Podejte mi někdo trochu vody. Hej, kamaráde, slyšíš? Neboj se. Dneska ti neuděláme nic horšího, než bude nezbytně nutný, abys nám nepřekazil plány. Nevěříš, co? Asi to vůbec nepochopíš, ale stejně... Zkrátka a dobře, choval jsem se k tobě hnusně, kamaráde, a vím to. Odpusť mi."

Tohle Miriona probralo víc než studená voda. Bylo to něco tak... tak docela jiného...

"S radostí..." zašeptal s námahou a podíval se do skřetovy tváře poprvé vidoucímá očima. Ty pohledy se setkaly. Ne, všechno na bývalých skřetech přece jen nezůstalo stejné.

Stisk jeho společníka povolil. Jeho tlapy se nyní jen měkce položily na jeho ramena, připravené spíš podpírat než zadržet.

"Hoši... tenhle je na tom jako my. Nevím, kde k tomu přišel, ve vězení nebyl rozhodně, ale..."

"Byl jsem s princeznou... v lese..." koktal Mirion v hrozných rozpacích. "Promiňte mi to... asi jsem se měl dát zavřít jako vy, bylo by to poctivější... Proč to dělala, nevím, myslím, že se mnou měla soucit..."

Velký skřet se zasmál a přátelsky ho poplácal po zádech.

"No jo - asi měla proč. A kam máš namířeno teď, co?"

"Myslel jsem... jestli byste mě nevzali s sebou... totiž, jdete snad pomoci knížeti v boji, nebo ne?"

Jeho společník na něj dlouze pohlédl.

"Hmmm! Ale co ty tam... Myslíš si, že umíš bojovat?"

Mirion sklopil oči, v ještě horších rozpacích než předtím.

"No no! Tak z toho zas nedělej tragédii! V takhle velký tlupě se něco vždycky najde. Pojd', vyrazíme!"

Znovu ho vlídně pleskl a Mirion se rozběhl před ním, co měl sil. Na bolavé svaly nemyslel - soustředil se jen na to, aby držel tempo, vděčný za to, že ho vzali mezi sebe. Jeho nový kamarád se mu však za chvíli zadíval na nohy a znovu ho zastavil.

"Ňák divně šmajdáš," řekl mu. "Co je - bolejí tě nohy?"



"Nic - nic... jen pojd'me, ať vás nezdržuju!"

"Víš co, s tímhle se jdi vycpat. Když chceš bojovat, musíš bejt trochu ve formě, ne? Bolej tě nohy, ptám se tě?"

"No... jel jsem asi dvě hodiny na koni, než jsem vás dohonil. Trochu... trochu to cejtím. A - mám strach, že jsem přece jen asi o něco pomalejší než vy, ať se snažím sebevíc."

Pár skřetů, kteří byli za nimi, je předběhlo a vzdalovali se víc a víc. Mirion se neklidně ohlédl.

"No co, co sebou cukáš? Vezmu tě pak na hřbet a dohoníme je. Teď sebou plácni tady na zem - princezna mi dala nějaký mazání, tak si ho na tobě vyzkouším."

Mirion mu musel znovu pohlédnout do očí, než dokázal ulehnout a svěřit se mu do rukou, sám s tímhle svým... bývalým známým. Tomu druhému to neušlo.

"No jo, jen se podívej, když musíš. Je to nezvyk, co?"

"Promiň... samozřejmě ti věřím."

"Já vím, já vím - ale ne tak docela, vid'?' Ale neboj, já tě chápu."

Jeho ruce se rozběhly po Mirionových nohou, citlivě a obratně, doteky tak blahodárnými, že bylo k neuvěření, že jsou to skřetí ruce. Vtíraly Tinwenin balzám nejenom do bolavých svalů, ale ještě mnohem výrazněji do bolavých vzpomínek. Tahle zkušenost stála za právě prožitou hrůzu... vlastně by se skoro dalo říct, že stála za všechny ty předchozí roky utrpení. Než byli u konce, zjistili oba, že jsou silně naměkko.

"No, tak pojd'," vypravil ze sebe konečně ten větší a nadhodil si ho na záda.

"Teď tě svezu... a vždycky, když nebudeš moct, zrovna tak. Neměj strach, pomůžes jim v boji jako každéj jinej - o to už se postarám. Ale řeknu ti, kamaráde... jsem teda rád, že jsem tě zase potkal!"

## kapitola 53.

Bylo zvláštní, jak rychle vzrušení davu zase opadlo. Když se skupina, která se vydala Tinwen uvěznit, vrátila k přívozu, raněný pastýř a ti, kdo se princezny zastávali, tu už nebyli. Mnohý nyní pocítil spíše strach, kde asi jsou a zda už něco neprozradili. Nejednen se během čekání pochybovačně ohlédl ke hradu, ale obavy jednoho z druhého i vědomí toho, co vlastně princezna provedla, byly ještě příliš silné, takže se nikdo neodvážil nic říct. Klíče měl u sebe člověk s pichlavýma očima. Tak zjevné znamení vůdcovství v celé záležitosti mu přece jen nebylo příliš po chuti. Nejraději by je byl pohodil cestou, ale to by je nechával k dispozici nepříteli - a také každému, kdo by snad chtěl princeznu osvobodit. Cestou přes řeku však nenápadně natáhl ruku přes bok pramice a tiše je upustil do vody.

Královna ovšem očekávala Tinwen jako hosta u sebe na hradě, ale když se s ní toho večera nesetkala, přičítala to přirozeně její starostlivosti při zajišťování ubytování pro uprchlíky. Pravděpodobně se princezna zdržela tak, že už ji nechtěla rušit, a přijala nabídnutý nocleh někde ve skromnějších podmínkách.

Sotva však Arwen nazítíř vyšla ze svých pokojů, vrhla se před ní na kolena jakási utlá, líbezná dívka.

"Milost, má královno!"

"Mluv! Co si přeješ?"

Mohlo jí být tak sedmáct let, ale její vlasy zářily jako stříbrné nitky. A z očí, které k ní teď zvedla, to na Arwen dýchlo domovem.

"Dcera knížete Ithilien je ukována v nejhlubším žaláři svého hradu, zbitá a raněná, bez jídla a bez vody, vydaná napospas nepříteli, kdyby vtrhl do země. Pokud se skutečně provinila, přijme králův soud pokorně a ráda. Avšak příkaž prosím, ať je převezena sem a je s ní nakládáno alespoň trochu milosrdně!"

Arwen se vztyčila v plné výšce.

"Co to říkáš! Kdo se opovážil...! Vstaň. Pověz mi všechno, co víš."

Ještě tu hodinu vyjeli z bran města poslové. Díky výborné organizaci při ubytovávání uprchlíků nebylo tak těžké nalézt ty, kteří byli převezeni posledními pramicemi. Muž s pichlavýma očima, o němž se Alalme podle Tinwenina popisu také zmínila, byl zajištěn mezi prvními. Zpočátku se zdálo, že nikdo pořádně neví, co se vlastně stalo, ničeho se vlastně nezúčastnil a nemá jasnou představu, oč se jedná. Někteří dosvědčili princeznino provinění a obecné mínění, že by měla být postavena před královský soud, ale nikdo nebyl ochoten převzít zodpovědnost za její uvěznění či vůbec vysvětlit, proč k němu došlo tímto způsobem. O klíčích od hradu zřejmě neměl nikdo tušení.

Byli vyslechnuti lidé od přívozu. Jeden si vzpomněl, že měl dojem, jako by člověk s pichlavýma očima cosi cestou házel do vody. Člověk s pichlavýma očima putoval za mříže.

Ještě před polednem vyjela královna osobně na druhý břeh. Protože lovit klíče z řeky byla záležitost obtížná, zdoluhavá a pochybná, měla ve svém doprovodu i mistra kováře, kterému se přímo v hradní kovárně podařilo vyrobít náhradní klíč

k okovům. Téhož odpoledne už se Melwen shledala se svými dětmi a také Tinwen se shledala se svou maminkou, když odpočinula v Minas Tirith, obklopena dokonalou péčí vynikajících místních ranhojičů.

Výsledek bitvy o brody byl lepší, než kdo očekával. Každý z těch, kdo šli na pomoc, byl citelným přínosem. I ten nejprostší dobrovolník ze salaše v horách se bil jako lev a oddíl elfích lučištníků konal pravé divy. Faramirovi bylo dopřáno šťastnou ranou ochránit králův život. Když se bitva rozpoutala naplno, začal se nepřátelskými řadami prodírat dopředu silný oddíl skřetů. Haradští jim neublížili, naopak jim ochotně dělali místo, neboť skřeti jim zatím vždy pomáhali. Tito však, sotva se dostali dostatečně daleko, napadli přímo hlavní velení a smrtelně zranili dva z předních králů Haradu.

Po chvíli prvního zmatku se na tyto zrádce vrhli všichni ostatní skřeti, kteří se na bitevním poli vyskytovali, a doslova je rozcupovali na kousky. Tím však nepříteli také přispěli k vítězství Gondorských, neboť nejenomže byli na nějakou dobu vyraženi z boje, navíc se po zničení svých protivníků ve slepé zuřivosti pobili navzájem.

Snad největší zásluhu na vítězství měl však Laito, kterému se v noci před bitvou podařilo vplížit do nepřátelského tábora a odvést tam kousek dobré záškodnické práce. Mnoha nepřátelským kopím se ulomily hlavice při první ráně, prakticky všem velitelům se hned na počátku bitvy podivně uvolnily nýty, držící pohromadě jejich pancíře, a zdeformovaná zbroj jim znemožnila či aspoň ztížila jakýkoli pohyb. Zajímavé bylo, že do tohoto stavu se zbroj dostala snadno, rychle a docela sama - avšak ty, kteří přežili, pak jejich zbrojnoši vyprošťovali několik hodin. Také korouhve haradských se začaly hned v úvodu bitvy kácet jedna po druhé. Nebylo to způsobeno ničím horším než nenápadně navrtanými žerděmi, avšak na vojsko to mělo značně demoralizující dopad.

Ohromná haradská armáda brzy začala propadat nepředstavitelnému zmatku. Ubozí velitelé, uvěznění v ocelových krunýřích, které jim ztěžovaly dýchání a poutaly ruce a bránily ve výhledu, se mu marně snažili zabránit. Přední řady se už dávaly na útěk, zatímco zadní dosud postupovaly. Kdo měl tu smůlu a příliš se přiblížil rozvášněným skřetům, živ z toho nevyšel. Splašení múmaci rozsávali ve vlastním vojsku smrt a zkázu. Prchající trosky této jedné z největších armád, kterou kdy haradští dali dohromady, byly z větší části zničeny, čímž byla zlomena vojenská moc Haradu a zajištěn pokoj na dlouhá léta.

Tyto události měly ovšem silný vliv na postoj veřejnosti k elfům a skřetům. Když se rodiny vrátily do svých domovů, které zůstaly nedotčené, a slyšely vyprávění svých mužů a otců - dobrovolníků, názory ohledně skřetů proměny se radikálně změnily. Laita vnesli do města na ramenou a král ho zahrnul mnoha poctami, které postižený zprvu urputně odmítal. Ale král se jen smál.

"Jen se nezdráhej," opakoval mu. "Uvidíš, že to velmi prospěje i všemu, na čem ti nejvíce záleží."

Když se pak Laito setkal s Tinwen a zjistil, co se stalo v době jeho nepřítomnosti, pochopil a přestal klást odpor.

Eldariona vynesl Laito z haradského zajetí už noc před bitvou, jediného živého z těch, kdo padli nepřátelům do rukou, neboť ti s nimi zřejmě nakládali politováníhodným způsobem. I princ sám byl pokryt ranami a víc mrtev než živ, ale otec s Tuilindem ho do rána dostali aspoň z nejhorské krize. Během triumfálního vjezdu do města byl nesen kdesi vzadu mezi raněnými a většinu doby nic nevnímal, což bylo asi jen dobře. Teď už se vědělo, že to byla skutečně jeho chyba, co způsobilo zkázu oddílů mu svěřených - nesl to tak těžce, že si Aragorn dělal vážné starosti s tím, zda se ho vůbec podaří uzdravit.

Tinwen byla na pokraji zoufalství a několikrát se pokoušela ho navštívit, ale odmítal se s ní setkat. A to nebyla zdaleka jediná bolest, kterou nyní musela nést. Dva z jejích bratrů se vrátili ranění a Faramir utrpěl zranění tak vážná, že o něj měla zpočátku velkou starost. A zase to byl Laito, kdo jí přispěchal na pomoc. Téměř ustavičně byl po ruce, aby ji povzbudil dobrým slovem či společnou prosbou, a přesto měl ještě kdy většinu noci strávit v Minas Tirith. Princ se urputně bránil jakýmkoli návštěvám, ale nemohl zabránit tomu, aby mu Laito zazpíval pod oknem. Snad se mu opravdu podařilo vlít trochu života do zmučeného těla i duše svého bratra - a pokud to ne, alespoň vědomí, že je jeho povinností přežít, pokud bude jen trochu moci.

A mezitím už museli král i Tinwen chtít nechtět myslet i na jiné záležitosti.

## XVII.

### *Královský soud*

kapitola 54.

Útok na Tinwen vyplynul ovšem z velmi tísnivé situace a z události, která zatím v historii neměla obdoby a byla pro zúčastněné krajně nepochopitelná. Aragorn na to vzal ohled, nicméně kruté jednání, kterému byla princezna vystavena, bilo do očí, a navíc šlo o povstání proti právoplatně ustanovenému pánu a tím v podstatě proti královské autoritě samé - a v této věci nebyly gondorské zákony zrovna nejmírnější. Byl vyneseno pouze jeden hrdelní rozsudek; avšak nikdo ze zúčastněných, ani ten poslední, nebyl ušetřen královského soudu, po němž tolik volal.

Dlouhého vyšetřování, dokazování a vyslýchání nebylo třeba. Král se každému z oně stovky lidí jen na chvíli zahleděl do očí a většinou už sami přiznávali, jak to tehdy všechno bylo - což už jejich soudce zároveň tak jako tak věděl. Všichni, kteří se té noci dopustili jakéhokoli násilí, byli odsouzeni k odpovídajícím tělesným trestům. Všichni, kdo měli sebemenší podíl na způsobu Tinwenina uvěznění, byli zároveň odsouzeni k jednomu až sedmi dnům ve skřeti cele, v okovech nakrátko, bez jídla a bez vody. Tinweniny přimluvy dosáhly jen toho, že jí byla povolena služba milosrdenství, ale právě jen jí a nikomu jinému. Byla to pro ni poněkud drsná výsada, avšak přijala ji vděčně a sloužila uvězněným velmi obětavě. Mnozí z nich tím byli dotčeni - a zároveň trpce pocítili, jak moc jí chybí pravá ruka.

Řada lidí byla propuštěna bez trestu, mnozí s napomenutím, aby se napříště nedali ovládat strachem a postavili se na odpor, když se děje nějaké bezpráví, a někteří dokonce se slovy uznání. Každá škoda, kterou kdo pro Tinwen utrpěl, byla vpravdě královsky nahrazena. Bez ohledu na to však nikdo z těch, kdo tímto soudem prošel, na tu zkušenost nikdy nezapomněl a po celé následující dějiny Gondoru se knížecí rodina v Ithilien tradičně těšila největší úctě ve srovnání se všemi ostatními oblastmi království.

Dva měsíce po válce se na hradě konal týdenní běh hostin na oslavu vítězství a Faramirova uzdravení. S knížetem se vrátila i Éowyn, která už měla tolik sil, že všechny své blízké ke konci věrně ošetřovala. Také Tinwen byla už v pořádku a šikovné prsty jejich elfích přátel se postaraly o to, že už mohla ruku používat bez potíží jako dřív. Pozvání ochotně přijal i král s celou rodinou, aby pocítil obětavost knížete a také aby dal najevo uznání Laitovi a Tuilindovi, kteří usedli na velmi čestných místech, tentokrát respektováni a milováni všemi bez rozdílu.

Tehdy se Tinwen s Eldarionem konečně setkala, poprvé od války. Až se zděsila toho, jak vypadal - bledý jako smrt, vyhublý na kost, krásná ústa poznamenaná surovou ranou, která se zřejmě už nikdy docela nevyhojí - jen stín sebe sama. Nejhorší však bylo, jak vystupoval - s nikým nepromluvil ani slovo, na nikoho ani nepohlédl - vypadal jako otrok či vězeň - jeho přirozený šarm a síla osobnosti byly ty tam. Když konečně, konečně asi v polovině hostiny na okamžik pozvedl hlavu a jejich oči se setkaly, spatřila, že hvězdy pohasly - zůstala jen kalná šed', jako zimní mlha nad řekou. Najednou prožila velice silně, co neprožívala ani v době, kdy odešel do války. Tehdy měla ještě naději, že vyvázne živ a zdrav - živila ji v sobě až vášnivě, neboť mu věřila. Teď jako by jí umíral před očima - a věděla, že pokud umře, ztratí s ním i kus sebe samotné. Nic a nikdo, ani Laito sám - ani kdyby se konečně odhodlal přijmout její lásku - jí ho nemůže nahradit.

A sotva si to uvědomila, pocítila zároveň, jak ji zaplavuje úžasná naděje. Že by? Že by přece, konečně? A pokud ano - bude to mít moc ho vzkřísit, ještě i teď? Cítila, jak jí buší srdce a rudnou tváře. Nemohla se na nic soustředit. Musí být chvílku sama, musí si to promyslet, zjistit, zda opravdu. Při nejbližší možné příležitosti se zvedla a zašla do svého pokoje.

Oprěna o parapet zhluboka vdechovala vlahý jarní vzduch a pokoušela se uklidnit. Pomalu, bázlivě obrátila svou mysl k možnému sňatku. Nic! Ani stín pochybnosti! Rozechvělými prsty zatápala po váčku na krku, pak se zarazila. Ne. Jestli teď udělá chybu, zabije ho. Musí být opatrná - musí mít víc než plnou jistotu.

Přiklekla k jedné truhle a začala netrpělivě vyhazovat pečlivě složené věci bez ladu a skladu na podlahu. Konečně držela v ruce, co hledala - památku na svou výpravu za Mirionem, ještě z poloviny plnou lahvičku silice s jitřní květinou. Honem vytáhla zátku a zhluboka se nadechla. Tak! Jestli to jí nepročistí hlavu, tak už nic!

Pomalinku se začala uklidňovat - všechno v ní zapadalo na své místo. Náhle jí nedělalo potíže si uvědomit, co cítí - ba ani proč dříve cítila to, co cítila. Ne, ten záchvat přichylnosti není pouhý soucit s trpícím - ruka královny, vztažená k žebrákovi. Princ pro ni nikdy, nikdy nebude ničím méně než dřív, ať udělal hloupou chybu v boji nebo ne. Což si ho kdy vážila jako vojevůdce či bojovníka? Čím je umění zabíjet proti něze, lásce a porozumění jeho srdce, proti ohleduplnosti a obětavosti, se kterou se věnoval nemocným?

Zároveň však cítila i špetku shovívavého nadhledu, ano, mnohem spíše však pro způsob, jakým se dovede užírat pro svou chybu, než pro chybu samu. Blážínek! Musí ho aspoň zkusit přimět, aby pochopil, že na něčem takovém ve skutečnosti vůbec nezáleží - musí, i kdyby se měla postavit na hlavu! Avšak i tento postoj byl promíšený s úctou, úctou k elfí opravdovosti jeho srdce.

Uvědomovala si, jak je jí tato směs soucitu a úcty, nadhledu a něhy příjemná - jak jí téměř vychutnává jako odpočinek po úmorném dni. Svým selháním a utrpením se jí přiblížil - konečně přestal být nedostizným ideálem a stal se člověkem z masa a krve - a ano, takového ho milovala, teď to věděla jistě. Když nyní padla poslední překážka, která stála její lásce v cestě, cítila ji v sobě ze všeho nejvíc jako povodeň po jarním tání, která strhla všechny hráze. Bylo to krásné a bylo to k nevydržení - po ničem teď netoužila tolik jako moci spojit svůj život s jeho, hned teď a navždycky.

V horečném spěchu připevnila kvítek na šaty, vzápětí se zarazila. Ne, tak to nepůjde. Je příliš nenápadný - a dnes nesmí riskovat, že by si nevšiml. Znovu brož odepjala, postavila se před zrcadlo, sundala skvostnou čelenku a na její místo, tak, aby odrazil všechno světlo lustrů a bil do očí, připevnila ten prostinký červený šperk.

Na vrcholu napětí se vrátila do hodovní síně a usedla zpět na své místo přímo proti princovi. Tak. Teď jen čekat, až si všimne... kdy k tomu asi dojde? A... a co se stane potom?

Brzy si uvědomila, že stojí ještě před jednou téměř nepřekonatelnou překážkou. Jako dříve, ani nyní princ nikdy nezvedl hlavu. S nikým se nebavil, jen sklíčeně věšel ramena a upíral oči do talíře. A pokud se někomu zvlášť pohledem vyhýbal, byla to právě ona. Bylo to k nepřečkání a jak se hostina začala chýlit ke konci, Tinwen se zmocňovalo už zoufalství. Co když tu hlavu nezvedne vůbec? Co když neuvidí, po tom všem? Co když odjede do Minas Tirith a už nikdy se s ní nesetká?

Naštěstí tu však byl někdo, kdo si jí všiml až příliš dobře. Laito, který seděl po princově pravici, rychle postřehl Tinwenino špatně skrývané vzrušení i změnu jejího vzhledu. Nevěděl o tajemství, které ti dva spolu měli, bylo mu však jasné, že se něco děje a že princezna velmi stojí o to, aby si králův syn všiml její nové ozdoby. Co by pro ni neudělal? Nenuceným pohybem se natáhl pro cosi na stole a navzdory své příslovečné obratnosti tentokrát převrhl celou pepřenku přímo do princova talíře.

Princ sebou trhl a rychle se zvedl, aby se mu celé to nadělení nedostalo do nosu a do očí. Octl se tak v ideální pozici. Ještě dřív, než se stačil obrátit k Laitovi, aby přijal jeho poněkud přehnaně zkroušené omluvy, zahlédl rudý záblesk v princezniných vlasech a upřel na něj oči jako hypnotizován. Rychle po něm mrkla a všimla si stříbrného zaperlení - ne, jeho oheň ještě tak docela nepohasl.

Teď bylo zřejmé, že princ vůbec nevnímá, co mu Laito povídá. Bezmyšlenkovitě, jakoby z veliké dálky, se na něj usmál, vzápětí zabloudil očima zpět k princezně, znovu sklopil hlavu, jako by se vracel do starého zoufalství, pak si mátožně přešel rukou přes čelo a klesl na židli. Bylo zřejmé, že si přestal uvědomovat, co dělá - jednu chvíli si dokonce nabral sousto z talíře, který mu Laito tak štedře okořenil, a spolkl ho, aniž vnímal jeho chuť. Znovu a znovu se jeho oči vracely k jejím vlasům. Konečně bylo po posledním chodu, hudba začala hrát, hosté se zvedali od stolu. Princ po ní vrhl krátký prosebný pohled a vytratil se z místnosti. Vyšla za ním, jakmile to bylo jen trochu únosné.

Setkali se na cimbuří jedné z postranních věží, na místě, které si nemuseli domlouvat, neboť ho už dávno využívali k osobním rozhovorům - byli zde totiž odevšad vidět, ale slyšet nikoli. Sotva tam Tinwen vyšla, uvědomila si, jak je jarní podvečer chladný - byla oblečena do horka hodovní síně.

V příštím okamžiku zpozorovala, že na parapetu hradeb leží pečlivě složený lórienský plášť. Zvláštní, vůbec nepostřehla, že by Laito kdy opustil síň. Nu... měla jiné věci na starost.

Princ stál jednou rukou opřený o hradby a hleděl přes Anduinu k horám. Nyní se otočil k ní, ne přímo, jen zpola.

"Kvítečku," vydechl. "Já... věř mi, že vůbec nevím, jak ti poděkovat..."

Nenapadlo jí nic, co by mu řekla. Prostě skočila k němu, aby se k němu přitiskla - připadlo jí to jako ta nejpřirozenější věc na světě.

Zarazil jí úpěnlivým, snad až zděšeným pohledem.

"Ne... prosím! Vždyť víš, že teď nemohu tvou lásku přijmout - i kdyby to byla skutečně láska, o jaké jsme vždycky snili."

Pobouřeně se nadechla, aby mu rázně odpověděla, ale znovu ji očima zarazil.

"Nezlob se! To neznamená, že bych ti nevěřil! Jen vím, jak úžasně jsi soucitná - není tvá vina, že nejsi schopna poznat, co přesně se v tobě děje - vlastně je to další důkaz tvé vnitřní krásy. Ale na tom tak jako tak nesejde. Nemohu přijmout tvou lásku - nemohu už přijmout lásku žádné ženy."

Konečně se dostala ke slovu, už pěkně bojovně naladěná.

"Měla jsem pocit, že jsi mi něco přísahal, můj pane!"

Všimla si, jak sebou cukl, a nejradši by si byla dala jednu přes pusu. A přece - musí! Musí ho vyburcovat!

"Vím," odpověděl ztěžka. "Příliš jsem si věřil - nikdy mě nenapadlo, že by se mi mohlo stát něco takového. Právem mě postihne vlastní kletba, ale nemohu tě obětovat, abych sebe zachránil. Musím to podstoupit - ostatně o mnoho horší už to být stejně nemůže. Jen si tak říkám, jak trpký je to osud... proč jen mě vynesl ze zajetí! Mohl jsem mít naději aspoň na světlo tam na druhé straně... a tady by se všechno vrátilo ke svému přirozenému běhu, tak, jak to bylo, než jsem násilně vstoupil mezi vás..."

"Nebyl by to Laito, aby tě tam nechal! A vůbec, ty nemáš právo takhle zahazovat svou duši, když sám Jediný touží po její lásce!"

"Kvítečku, jak víš, že touží?"

"Jak si vůbec můžeš myslet, že ne, když i pro skřety dělá tolik?"

"Nu... ano, snad máš pravdu... ach Laurien, myslíš, že ve mně duše nepravne touhou... ale co si pak počít? Nemohu tě strhnout tak hluboko do hanby."

"A co si myslím já, to tě vůbec nezajímá? Nepoznal jsi za ta léta ani tolik, že mě pocty a postavení nechávají v podstatě lhostejnou? Nemám zájem se pozvednout po bok krále, mám zájem o tebe! A ostatně, ty se králem stejně staneš, a dobrým, to vím určitě."

Zdlouha si povzdechl a nějakou chvíli mlčel.

"Ne. Nestanu," odpověděl konečně tiše. "Nejde o selhání samo - jde o to, že nemám naději, že bych kdy mohl zvládnout, co jsem tentokrát nezvládl."

Opatrně přistoupila k němu blíž, až se ramenem dotkla jeho ramene. Neuhnul.

"Estwe..." začala nesměle. "Víš, já vlastně vůbec ještě ani nevím, co se tam stalo..."

"Nu, tak ti to povím - tím se všechno asi vyřeší nejjednodušeji. Zaváhal jsem a nedal jsem rozhodující povel ve chvíli, kdy jsme měli vyrazit do útoku. A moji muži mě milovali a věřili mi - příliš! Všichni oddaně čekali na mé slovo. Zmeškali jsme nejdůležitější okamžiky, přišli jsme o moment překvapení, dokonce nás zpozorovaly oddíly, které měly původně bojovat s jinými, a soustředily se na nás. Rozdrtili nás jako hlemýžďí skořáčku. A víš... to bojové nadšení se mě nezmocnilo ani pak. Nedokázal jsem se bít ani tak, abych po zásluze padl. Jedině, na co jsem se zmohl, bylo nechat se potupně vzít do zajetí." Cítil, jak mu vroucně stiskla ruku, chápavě



pokýval hlavou a něžně se na ni usmál. "Tak vidíš," pokračoval. "Nedokázal jsem to, a nevím, jestli vůbec kdy dokážu. Věř mi, prosím, nebyla to jen zbabělost, ne - vždyť brzy jsem si ani nepřál nic jiného než zemřít. Byl to i odpor k tomu všemu, odpor k zabíjení, třeba i nepřátel... Možná nebudu moci nikdy bránit svůj lid... můj otec má jediného syna, ale ten po něm nemůže převzít korunu!"

Zhluboka se nadechla. Věděla, že přišla její chvíle - teď, nebo nikdy.

"Estwe, ale co když to není slabost? Co když je to dar? Což nemá král i léčit, pomáhat a soucítit? Právě podle toho se pozná právoplatný král, ne podle umění zabíjet! Estwe! Proč myslíš, že ti to jméno dala? Co když je tvůj úkol jen a jen uzdravovat? Co když bude za tvé vlády země žít v míru - a právě proto dostane krále, jako jsi ty?"

"S něčím takovým přece nemohu počítat předem! Buď jsem připravený na úkol se vším všudy, nebo ho nesmím přijmout!"

"A... a co ti na to říká otec?"

"Jistě tušíš, jinak by ses takhle neptala! Ovšemže žádá, abych vydržel a šel dál za svou povinností! Je náročný, a víc, než mohu snést. Kdyby mě dal potrestat jako zločince, dokázal bych to přijmout - ne, přijal bych to s radostí! Tohle je nemožné - nemohu do toho jít znovu. Víš, co znamená jediné selhání v takové věci? Tolik lidských životů... tolik bolesti... ano, to bylo ovoce mého útlocitu! Dosud slyším výkřiky zajatých, které umučili před mýma očima - na to nebudu moci nikdy zapomenout!"

Stiskla jeho ruku ještě silněji - teď měla opravdu co dělat, aby ho nesevěřela v náručí. "Můj milý... snad je přece ještě pomoc... pojďme volat k Jedinému... hned teď!"

Cítila, jak se napřimil. Bylo v něm stále ještě mnohem víc statečnosti, než byl ochoten si připustit.

"Odpusť, Laurien, nechtěl jsem tě takhle trápit. Pokus se zapomenout - nezasloužím si ani špetku tvého slitování. A pokud jde o to, co navrhuješ... já přece nemohu žádat úlevu v takové věci! Což nevidíš, jak nespravedlivé by to bylo?"

Teď už ji nezarazil.

"Na tom nezáleží!" odporovala vášnivě. "Prostě jen pojďme k němu! Vypros si třeba soud sedmého dne - ať rozhodne on, co je spravedlivé a co ne! Což na to nemá právo?"

Pohlédl na ni očima člověka, který se chystá vrhnout do propasti.

"Ano... to bude možná nejlepší," odušil s nepřirozenou vyrovnaností. "Nebudu zahazovat svou duši sám - prostě se vydám jeho spravedlnosti."

"Ne! Tak to vůbec nechci! Chci se před ním vrhnout na zem jako prosebník před králem a vyžádat ti milost, vyžádat ti pomoc, jakoukoli! Protože nemůžu snést, když se takhle trápíš - nemohla jsem ani při hostině a teď nemůžu dvojnásob, když vím, oč jde! Když tvoje duše umírá, moje umírá s ní - můj milý, milý, milý, neslyšíš? Už bez tebe nedokážu žít, ne doopravdy!"

Znovu ucítila záchvěv, který projel jeho tělem - zasáhla ho naplno. Pustil její ruku a křečovitě sevřel parapet; snažil se ze všech sil zůstat pevný. Věděla, že ji v příštím okamžiku znovu odmítne, a předešla tomu posledním zoufalým útokem.

"Estwe," zaprosila, "pokud jsem pro tebe opravdu kdy něco znamenala - pokud v sobě skutečně máš aspoň trochu elfí vnímavosti - prosím, pokus se na chvíličku překročit svou bolest a porozumět mi!"

Jeho prsty se znovu zaryly do kamene. V té chvíli ticha si jasně uvědomila jemné, vzdálené večerní zvuky - šumění vánku ve stromech, zpěv ptáků dole v sadě.

"Odpusť," zašeptal konečně. "Odpusť - máš na to právo."

Zhluboka se nadechl, sbíral síly. Pak velmi ostýchavě položil ruku na její rameno a dlouhým, pomalým pohledem vnořil své oči do jejích.

A stal se zázrak.

Nemohla ho naplno sledovat, a přece viděla, nebo snad spíš cítila, jak se jeho tvář projasňuje, uvolňuje... teď se usmál. "No dobře, no dobře," broukl velmi nekrálovsky - tím hlasem, který na něm měla nejraději. "Asi bys mi to neměla takhle prozrazovat - každý muž má raději pocit, že si svou vyvolenou získal svými velkými činy, ne svými slabostmi. Ale kdo ví, jak je tomu ve skutečnosti, vid'? A rozhodně si dovedu představit, že vztahu něco dost podstatného chybí, musíš-li k tomu druhému stále jenom vzhlížet."

"To ale není tvoje vina! Nic jsi mi nepředstíral... vím, že ses snažil..."

"Ale tys potřebovala něco silnějšího, vid'? Potřebovalas mě vidět docela pokořeného... až úplně na dně..."

"Ale Estwe, já... co mi to děláš!"

"Jen to, co sis přála! Čtu ve tvém srdci - už to přede mnou neutajíš!"

Povzddechla si a hodila rameny.

"Dobrá, říkej si co chceš! Snesu ti všechno, jen když se můžeš zase smát."

"Neboj se, opravdu ti rozumím. Což je tvá vina, když se druhý trápí chybami, které pro tebe docela nic neznamenají? A víš, co ti ještě povím? Možná, žes tušila pravdu... možná, že jsem sám v sobě nikdy nešel tak daleko, aby to skutečně bolelo... držel jsem se té hranice, u které jsem si mohl přinejmenším namlouvat, že se dokážu napravit, sám... nebyl bych uměl unést pomýšlení, že to není možné... zatímco tys mi stavěla před oči naději na něco lepšího, den co den, a já k ní byl slepý! Zůstával jsem na povrchu života, aniž jsem to tušil. Možná - já vím, je strašné to vyslovit, po tom všem, co se stalo, ale snad je to svým způsobem také pravda - možná jsem potřeboval tu zkušenost!"

Odmklél se, natáhl druhou ruku a zase tak opatrně vyprostil šperk z jejích vlasů a přitiskl ho ke rtům.

"Ještě jednou odpusť - odpusť to dlouhé otálení. Přijímám tvou lásku - jako to nejcennější, co znám. A budeš mít všechno, po čem jsi toužila - alespoň dnes večer. Budu k tobě jen a jen vzhlížet, jako dítě k matce. Ved' mě, milovaná. Ved' mě skřetí cestou."

## kapitola 55.

Stáli proti sobě v tu nádhernou, strašnou chvíli těsně před rozhodujícím krokem a hleděli na sebe zářícíma očima. Neudělala sebemenší pokus ho vést, jen pohledem mu dávala najevo, stojím při tobě - stojím při tobě, ať uděláš a ať se stane cokoli. Dlouhou chvíli neřekli ani slovo. Nesčíslněkrát už takhle stáli po boku druhým, ale toto bylo jiné.

Konečně se princ zhluboka nadechl.

"Pane života a smrti," začal, "přináším ti svou hanbu a svou bolest, své selhání a svou naprostou bezmocnost být tím, kým být mám. Svou touhu po obnově duše, svou touhu po... prostě po tobě! Já si nejsem jist, zda není mou povinností ještě něco dělat, o něco se pokusit, jen vím, že v tuto chvíli se cítím, že prostě už nemůžu dál... a ano, přiznávám... nevím, zda to je možné, ale nebudu ti tajit... skutečně prahnu po tom, abys nade mnou vynesl něco jako soud sedmého dne, slovo pravdy i přijetí..." nedopověděl, jen kratičce sykl a chytil ji za ruku - ne jako by hledal oporu, ale jako by spěchal překročit práh ráje a chtěl ji vzít s sebou.

A vzápětí tam byli, opravdu společně, ruku v ruce.

Tinwen se takovéto věci téměř nestávaly a její krok přes hranici na zasněženém palouku kdysi dávno byl všední a přímočarě prostý, jak to odpovídalo její duši – jen dílo Tuilindových prstů ho dokázalo okořenit krásnými sny. A toto svou intenzitou i ty nejlepší z nich vysoko převyšovalo. Opravdu tu byla, naplno a celá, tělem i duší vnímala tu nádheru stanout před tváří Stvořitele. Snad cítila i hrůzu, možná dokonce dosti silnou, ale zjistila, že ho má ráda tolik, že se v tom všechny ostatní pocity docela ztrácejí. A... byli si blíž, mnohem blíž, než před lety. Rozuměla jeho srdci. Nedokázala ho ani prosit - cítila, že jí už odpovídá. A její milý stál vedle ní, dosud poznamenaný utrpením, avšak proměněný natolik, že by v něm sotva kdo hledal tu zbědovanou postavu z dnešního večera. Stál zpřímá jako plamen, oči ve vychrtlé tváři mu žhnuly živým stříbrem, rozbitá ústa se usmívala tak krásně, že se stala korunou dychtivosti a lásky v jeho výrazu. I vlasy mu vlály, jako by nedokázaly vydržet v klidu.

Tinwen by nemohla určit, jak dlouho to trvalo. Snad tak prožili mnoho let, snad pár okamžiků, snad věčnost. Konečně ten proti nim promluvil.

"Synu," pravil pokojně a laskavě, "přicházíš pozdě. Už dávno jsem tě zval – a mnozí trpěli a umírali kvůli tobě."

"Vím," odpověděl Eldarion. Bylo v tom tolik bolesti, že stiskla jeho ruku až zoufale.

"Jak tedy mám s tebou naložit? Volba je na tobě - splním ti každé přání. Preješ si milost, nebo být potrestán po zásluze?"

Tohle nebyl soud sedmého dne. Tohle byl skutečný soud, se vším všudy! Tady se nejedná o proutí, vodu či olej - tady jde o holý život - o temnotu bez hranic! Teď už Tinwen nevydržela.

"Ne!" vykřikla nešťastně. "Ne, prosím tě! Přece mu to nedovolíš!"

Nevěděla, zda volá nahlas nebo jen srdcem, ale princ ji zřejmě neslyšel. Ten proti ní ano. Obrátil k ní oči chápavým, povzbudivým pohledem - dokonce se jí tak trochu smál. Copak jsi mě neslyšela? říkal jí. Slíbil jsem ti přece, že všechno dobře dopadne!

Teď se princ znovu ozval.

"Můj pane..." začal, "já opravdu nevím, jak bych tě mohl prosit o něco jiného než o spravedlnost." Co ji na tom uklidňovalo, byl způsob, jakým to vyslovil. Nezdál se ani trochu nešťastný - spíš mluvil jako z krásného snu. Nadechl se a pokračoval rychleji: "Ale dovol mi ti aspoň poděkovat, žes mi předtím dopřál toto setkání... vždycky jsem to tušil, ale teď to vím... miluji tě, můj pane - nikdy jsem nikoho nemiloval ve srovnání s tebou - já..." Očividně mu došla slova, kterými by vyjádřil, co cítí. Chvilí tak stál bez dechu a náhle začal zpívat - zpíval píseň beze slov, tak nepředstavitelně krásnou, že Tinwen na strach docela zapomněla. Tuilindo... nikdy by si nemyslela, že někdo jiný může takhle zpívat.

Opět uplynulo nezměřitelné množství času, než se princ odmlčel a ten proti nim ho znovu oslovil.

"I já tebe miluji, synu," pravil pokojně, ale tak, že div nepadli k zemi pod tíhou té opravdovosti.

Princ k němu pozvedl planoucí oči.

"Pak... pak tě tedy prosím o milost, můj pane - o život pro lásku k tobě - ke všem!"

"Staň se ti, jak jsi řekl! A teď pojď sem. Chci tě držet v náručí - chci, abys poznal, že i já si umím hrát."

Princ poslušně vykročil, ale vzápětí se zarazil.

"Já... přísahal jsem jí tak, že mě to mohlo od tebe oddělit! Byl jsem ochotný nechat tu kletbu na sebe dopadnout! Odpusť!"

Zároveň s tím, v jediném impulsu, se už rozpráhoval, aby se uhodil přes ústa.

"Zadrž! Odpouštím!"

Princova ruka klesla, jako by nad ní ztratil všechnu vládu.

"Nu," broukl ten proti němu a nyní v tom byl humor už víc než zřejmý. "Tak teď už sem musíš, i kdybys nechtěl. Dlužím ti znamení smíření."

Vykročili spolu. Tinwen pravda zvána nebyla, ale něco takového si nebyla v tu chvíli vůbec schopna uvědomit. Po dvou krocích už oba běželi, běželi, jak nejrychleji uměli, čekat jen vteřinu bylo k nevydržení.

Bylo to jaksi dál, než si původně mysleli.

Vzápětí zjistili, že mají v cestě plamennou stěnu, sahající vysoko nad jejich hlavy.

Eldarion nezaváhal ani okamžik, třebaže bylo zřejmé, že nepočítá s ničím menším než s bolestí, možná zkázou. Pustil její ruku - do tohohle ji s sebou brát nechtěl.

Bleskurychle se ho zase chytila. S čím počítá sama, by byla mohla těžko povědět - věděla jen, že všechno je lepší než zůstat na místě. Nohy jí samy nesly vpřed, jako by měly křídla.

Až po několika dalších krocích postřehla, že žádnou bolest necítí. Ne že by necítila vůbec nic - ten oheň skutečně žhnul a propaloval se až do morku jejích kostí,

jenže bez bolesti. Bylo to tak zvláštní, že se musela smát, a všimla si, že i princ se směje. Běželi dál, uvolnění a šťastní, a zase by byli mohli říct, že navždycky. Tinwen si během té doby uvědomila několik chyb, které v životě dělá, ale ani na vteřinku ji to nepřipravilo o radost. Vlastně to vítala - bylo to příjemné - bylo to... osvobození.

Pak oheň náhle skončil a cesta před nimi byla ještě delší než prve. Stáli na břehu moře, nádherného, průzračně modrého moře, které se táhlo do nedohledna a útočilo na písek u jejich nohou nebetyčnými vlnami. Nebyli by váhali, ale neměli ani příležitost. Jedna se okamžitě převalila přes ně a vzala je s sebou.

Potom už nemohli dělat nic. Voda je obklopila, přijala do své náruče a nakládala s nimi po libosti. Hlavy se jim nevynořily ani na chvíličku, ale kupodivu se nedusili. Vznášeli se, klesali a stoupali, ujížděli závratnou rychlostí tím tichým, zářivě modrým světem, a jako se prve cítili prostoupeni ohněm, tak si nyní připadali mokří - mokří až do hloubi duše. Dávno předtím, než se dostali na druhou stranu, by nebyli mohli pochybovat, že jsou dokonale čistí - spíš by se mohli divit, že z nich vůbec ještě něco zbývá. A víc: Ještě nikdy si Tinwen neuvědomovala tak jasně, jak je její život propojen se životy ostatních, do jaké míry je každá její chyba zasahuje. Zároveň však vnímala, jak voda nese toto břemeno zároveň s ní. Moře přijalo celý ten propletenec vzájemných vztahů a souvislostí, přijalo ho a rozmotalo a proměnilo jednotlivé lidi v lístky, unášené proudem, stejně jako ji.

"On si nakonec použije k dobrému všechno, úplně všechno, věř mi!" Bylo to včera, co jí to Tuilindo řekl?

A teď stáli zase na břehu a už se ani necítili mokří. Místo toho byli spíš jakoby vysušení - lehounci, zbavení veškeré tíže, takže se téměř vznášeli. Běželi nyní zlatým světlem a jiného neviděli kolem sebe nic. A pokud předchozí dva zážitky byly příjemné, tohle bylo ještě příjemnější - to světlo mělo moc Eldarionových doteků, jen nesčíslněkrát větší, hladilo, konejšilo, hojilo. Princovy pohyby znatelně zvláčněly - nesl zřejmě předtím na sobě i jiné jizvy než tu viditelnou. Pak měla dokonce pocit, že jeho tváře a údy už nejsou tak vychrtlé jako před chvílí. Nemohla to v té rychlosti bezpečně odhadnout, ale zdálo se jí, že se jí zotavuje před očima. Co se dalo s jeho duší, mohla jen slastně tušit.

Vynořili se tak blízko, až se jí závratí zatočila hlava. Zbýval už jenom krok či dva - už stačilo natáhnout ruku a mohl ses dotknout... Tady konečně ji přemohla bázeň a ona klesla k zemi, dokonale šťastná. Oči měla pevně zavřené, takže prince už neviděla, ale nepochybovala o tom, kde teď je. Pokud skutečně došlo k polibku na usmířenou, neodvážila se to pozorovat. Pak ucítila, jak ji kdosi srdečně, laskavě objímá a zavřela oči ještě pevněji.

Uplynula další věčnost, než opět někdo promluvil.

"Synu, splnil jsem ti všechna tvá přání?"

"Víc, než jsem se odvažoval doufat, můj pane. Jen... velmi mi záleželo na obnově duše..."

"Neboj se. Všechn můj život je od nynějška tvým... zbývá ti už jen vydržet, vydržet co zbývá v tom krátkém čase nanejvýš dvou set lidských let, než se znovu takto setkáme. Ale i kdybys nevydržel, zavazují tě láskou mezi námi, abys znovu vystavil své srdce tomu, co jsi okusil před chvílí."

"Jak pouroeíš, můj pane."

"A ještě něco. Byl ti dán dar tišit a léčit, mnohem hojněji, než komukoli z králů před tebou i po tobě. Ale to má svou cenu. Nepoznal jsi to, protože jsi křečovitě lpěl na plnění toho, co jsi považoval za svou povinnost, a tak ses dostal mimo svou cestu. Od této chvíle však už z ní nesejdeš. S Nepřítelem a jeho stvůrami bojovat smíš, ale nikdy už nepozvedneš zbraň proti žádnému z mých dětí, třeba i sebevíc padlému a porušenému. Pokud se proto nestaneš králem, nestaneš se králem."

"Jak poroučíš, můj pane. A věř, že jsem nikdy..."

"Ale vždyť já vím." Teď to znělo hodně tiše. "Vím, co mi možná budeš muset obětovat."

Tentokrát princ dlouho neodpovídal.

"Vždycky jsem ho miloval," ozval se konečně také tak tiše. "Ale ne dost. Jeho nárok na mně ležel jako nesmírné břemeno a měnil mou lásku v cosi velice ubohého. Teď toužím po něčem lepším - stůj při mně, aby se to podařilo!"

"Rád."

"Mým otcem jsi ty."

"Nechtěl bys mi tak začít říkat?"

"Miluji tě, otče! Jsem šťastný, že jsi takový, jaký jsi! Nedokážu cítit smutek - vím, že se neloučíme!"

## kapitola 56.

Tinwen otevřela oči. Stáli ruku v ruce na hradbách v šeru prvního svítání, skrz naskrz provlhli rosou - pokud to byla rosa. Obklopovala je slabounká, nedefinovatelná, jakoby světelná vůně, připomínající nejvíc ze všeho asi jitřní květinu. Ani ona necítila smutek - nebylo by to možné, ani kdyby se snažila.

Vzhlédla do toho milovaného obličejě proti sobě. Teď už se nemohla mýlit. Tváře se zaoblily, ne tak docela do původního stavu, ale znatelně. Jizva přes ústa byla ta tam. Rty měly svůj někdejší dokonalý tvar... nebo snad téměř. Přece jen tu něco bylo, jakýsi nepatrný náznak ožehnutí, stopa, která nerušila, ale které si pečlivý pozorovatel nemohl nevsimnout.

"Spálil tě," řekla.

"Ano. Je milosrdný - nechal mi něco na památku pro těžké chvíle."

"Ty to cítíš?"

V koutcích mu zacukalo.

"Cítím," odpověděl. "Dost. Ale nebolí to."

Museli se smát oba.

"Pojď," řekl pak starostlivě. "Musíš dovnitř. Vždyť jsi tu se mnou prostála celou noc!"

"Nejsem unavená!"

"Ale oblečení máš úplně mokré. Nechci, abys nastydla."

"Myslíš, že bych mohla?"

"Zatím asi ne - teď už ano."

Prošli na schodiště.

"Vůbec se mi nechce to ukončit tak brzy," povzdechla si. "Bylo by tolik o čem mluvit!"

"Jenže já bych teď potřeboval přemýšlet, víš? Dlouho. A asi bych měl také promluvit s otcem."

"Promiň - na to jsem málem zapoměla."

Pozvedl její zkrěhlé prsty ke rtům.

"Nemysli, že je pro mě snadné se od tebe odtrhnout! Sotva se rozloučíme, určitě dostanu strach, že ses mi jen zdála..."

Usmála se.

"Vrať mi tu kytičku, můj milý. Večer ji budu mít na sobě zas - už nikdy ji nepřestanu nosit."

"Tady je. Ale co mi pak zbyde pro čas, kdy tě neuvidím? I o tvou kadeř jsem přišel v zajetí..."

"Tak si vezmi jinou! Že jsem na to nepřišla dřív! Uřízni si ji, jak nejnápadněji dovedeš - ať máš pocit, že jsem docela v tvých rukou!"

Něžně se dotkl jejích vlasů.

"Díky, přijímám, jako by se stalo. Ale chci si tě zachovat krásnou - a mimoto ani nemám u sebe nůž. Připadalo mi, víš, že by nebylo správné, abych teď nosil jakoukoli zbraň..."

Zahlédl v jejich očích teď už docela zřejmou shovívavost nad svou přepjatostí a nedělal mu potíže zasmát se spolu s ní.

"Nu... svým způsobem předvídaté rozhodnutí!"

"Škoda, že neumíš taky spálit!"

"Jestli ti jeho znamení nestačí i jako připomínka mé lásky, tak opravdu nevím, kde jsi včera večer byl!"

"Promiň - mluvím jako hlupák."

"Ale skoupá na svoje věci stejně nebudu. Pojď se mnou ke dveřím mého pokoje - už vím, co ti dám!"

Za pár okamžiků si odnášel její lahvičku s jitřní květinou, výmluvné znamení i památku i skutečnou vzpruhu pro případ potřeby.

Hostina toho večera je zastihla šťastnější, avšak pro Tinwen se nevělela o nic méně než včera. Po celý den ho neviděla a bylo něco příšerného sedět u stolu proti němu a nevědět, jak všechno dopadlo. Pokoušela se s ním domluvit aspoň pohledem, s nevalným výsledkem. Díval se na ni ovšem s velkou láskou a hvězdy v jeho očích hořely znovu naplno, natolik, že ji to často přinutilo sklopit hlavu a počkat, až se vzpamatuje, ale odpovědi na své otázky se nedočkala. Musela se spokojit s uzdravením, které četla v jeho tváři, a stopou plamene na jeho ústech - připomínkou, že ať se teď stane cokoli, to hlavní už se stalo.

Konečně, konečně bylo jídlo u konce, jenže on dnes nespěchal na hradby. Místo toho ji vyzval k tanci, s takovou chutí, že se nedokázala bránit.

"Tak jak bylo?" podařilo se jí zeptat, když kroužili sálem.

"Teď ne, prosím," odpověděl. "Ostatně, není dohromady o čem mluvit."

"Netrap mě!"

"Opravdu není. Ale samozřejmě ti nechci nic tajit. Jen ještě dva nebo tři kousky, abychom mohli předstírat, že jsi unavena. Pak si můžeme jít odpočinout na hradby."

"Tak už povídej!" naléhala ještě na schodech. "Mluvil jsi s otcem?"

Trochu si povzdechl.

"Špatně jsem s ním mluvil," odpověděl. "Neřekl jsem mu vlastně nic opravdu důležitého. A nemluvili jsme o budoucnosti, protože jsem mu neměl co navrhnout. Za dlouhé hodiny přemýšlení mě nenapadlo ani jedno dobré řešení."

Vyklouzli do voňavé jarní noci.

"A co tedy vlastně už ví?"

"Nu... ví, že ses mi konečně zaslíbila... a samozřejmě nemůže nevědět, že u mne nastal dramatický obrat k lepšímu, na těle i na duši. To je asi tak všechno."

"Copak jsi mu ani neřekl, kdo ti pomohl?"

"To jsem mu neskrýval. Ale on to slyší jinak, víš? Samozřejmě v něm vidí dárce všeho dobrého... až trochu příliš samozřejmě. Abych řekl pravdu, mám dojem, že to zlepšení přičítá částečně obratu ve vztahu mezi námi a částečně tvým ranhojičským schopnostem."

"Přece jsi mu to mohl vyprávět tak podrobně, aby to pochopil!"



"Teď máš jen krůček k tomu vmést mi do tváře, že jsem zbabělec! Když jsem se ti to snažil vysvětlit včera celý večer, nechtěla jsi slyšet, ale..."

"Podívej, když už tedy jsi schopen tak dobře poznat, co se ve mně děje, snad taky víš, že mě často napadají zbrklé, ohnivé myšlenky, často nespravedlivé nebo takové, které by mohly někomu ublížit. Je to jen důkaz lásky, když dokážu držet jazyk za zuby!"

"Díky - to jsi hezky řekla."

"Ale proč, proč jsi mu nic nevysvětlil?"

"Inu... protože se bojím, samozřejmě!"

"Prosím!"

"Ne toho, co by se mi mohlo stát, víš? Bojím se mluvit o té zkušenosti, dokud je takhle čerstvá, ještě neprověřená zkouškami života. Jemu věřím, samozřejmě, ale sobě už ani trochu. Vzpomeň si, že sám mluvil o tom, že ještě může dojít k selhání. Nerad bych, aby něco tak vznešeného a krásného bylo vystaveno potupě."

"No... dobře, ale jak potom chceš otci vysvětlit, že už nebudeš bojovat?"

"Asi mu to zatím nebudu moci vůbec vysvětlit, víš? Jediná možnost je nalézt nějaké řešení a prostě mu ho předložit, zda ho přijme."

"Ale jaké řešení?"

"To je právě to, co zatím nevím. Když jsem o tom uvažoval dřív, připadalo mi jako jediná rozumná možnost odsloužit asi tak dvacet let u vojska. Zřejmě někde na východním pomezí, pokud země bude žít v míru, což doufám. Nastoupil bych tam jako obyčejný pěšák, pokud možno tak, aby se co nejdéle utajilo, kdo jsem, a zkusil bych se běžným postupem vypracovat - nebo přinejmenším obstát se ctí, i kdybych to nedotáhl moc daleko. Ale to jsem byl ještě bez naděje. Teď už bych měl sílu to zkusit - ovšem teď to zase už nepřipadá v úvahu."

"No, to jsem docela ráda! Dvacet let na východním pomezí! Měla bych žít za sebou, než by ses vrátil! Jak jsi to dokázal, vůbec na mě nemyslet, po všech těch slibech a vyznáních?"

"Myslel jsem na tebe, milovaná," odpověděl vážně. "Velmi bolestně jsem na tebe myslel, a nejenom tehdy, i dnes. Nejde o to, že bych si tě musel odříkat - to snesu s radostí. Trápí mne, že ti nemám co nabídnout. Zkazil jsem život nejen sobě, ale i tobě. Ať už nakonec zvolíme jakoukoli možnost, pro tebe budou pravděpodobně všechny stejně neradostné. Buď máš před sebou předlouhé čekání, nebo tě stáhnou do své hanby, připravím ti plno těžkostí a většinu času pročekáš tak jako tak. Připadá mi, že nejlepší by bylo, kdybychom ani teď zasnoubení neoznámili... samozřejmě, o zrušení přísahy teď už nemluvíme, ale přísaha ponechala tobě plnou svobodu... je tu přinejmenším jedno srdce, které ti může poskytnout dobrý domov a všechno, co potřebuješ... abys čekala skutečně jen tehdy, pokud ti ještě budu stát za to, celou tu dobu..."

"To je velmi milosrdné rozhodnutí pro toho, kdo by tě chtěl opustit! A pěkně kruté v případě, že bych s tebou náhodou chtěla zůstat!"

Prudce se otočil ke hradbám a chvíli neodpovídal.

"Bylo by to skutečně tak kruté, žádat takovýhle důkaz lásky - po tom všem?" tával se pak tiše.

Teď sebou cukla zase ona, a také ona se ovládla včas.

"Ty sis stejně vždycky myslel, že stojíš mezi námi, vid'?" opáčila soucitně. "Ať jsme dělali, co jsme dělali... Trpěl jsi moc?"

Zasmál se. "Dost. Ale odpusť mi tu chvilku slabosti, skutečně nemám zapotřebí oplátkou trápit tebe. Víš, on opravdu stál mezi námi, bez tvé viny, ovšem, jen silou tvých předchozích zkušeností a tím, že ti nemohu nabídnout víc než on, snad jen to, že budu stárnout po tvém boku a jednou s tebou odejdu cestou všech lidí... Těšil jsem se aspoň myšlenkou, že tě pozvednu k nejvyšší cti, ale to je teď nejisté a na dlouho odložené a ještě víc než vyvážené současnou situací. Ale volila jsi a já nepochybuji o tvém slovu. Nechci tě zkoušet, chci se o tebe postarat ve všem, co potřebuješ."

"Opravdu mi věříš? Nebudeš mě nikdy podezírat?"

"Ale milovaná, nevěřím! Já vím! Bojovat nesmím, ale soudit a číst v lidských srdcích je mi v plné míře umožněno - já skutečně znám čistotu tvého srdce a vím, že jen pro ni, proto, že byla přílišná, nikoli nedostatečná, ses dostala do řeči zlých lidí..."

"Cože?"

Znovu se zasmál.

"Ani si to nedoveď představit, vid'?" Promiň, myslel jsem, že něco tušíš, po té hrozných zkušenostech... Domníváš se, že by se někdo tak snadno opovážil vztáhnout ruku na mou nevěstu? Ne - cítili se jako vykonavatelé spravedlnosti - viděli v tobě zrádkyni, hned dvojnásobnou."

"Ale... to je něco příšerného!"

Konejšivě ji k sobě přitiskl.

"Neboj se, budu se snažit tě do budoucnosti ochránit, jak nejlépe budu umět. A odpusť, asi jsem na to měl myslet už dávno - vždyť jsem mohl docela dobře vědět, jak se věci mají. Ale to se ví, leželo mi v hlavě jenom to, jak je hrozné, že tě ještě nemohu mít... něco odporného!"

"Odpouštím! Vrať se tam, co jsi byl ráno! Ostatně, zrovna tak dobře bych já mohla říct, že jsem měla víc myslet na to, co by se mohlo stát, a nebýt tak naivní..."

"Ach milovaná, kdybys věděla, jak mi bylo, když jsem si představil, co jsi prožila, a ani jsem při tobě nemohl stát, dotknout se té vzpomínky!"

V očích jí zajiskřilo.

"Hmmm! Tak tohle, tohle bych opravdu viděla jako tvou chybu, a pořádnou. Jak to, že jsi nemohl? Proč jsi mě nepřijal? Mohlo být dávno všechno v pořádku, a pro nás oba - tak, jako je to teď!"

"Máš plnou pravdu," odpověděl víceméně zcela vážně. "Odpusť nastotísíkrát. Pokusím se už k tomuhle postoji vůbec nevracet, a zejména ve vztahu k tobě... ano, když se na věc dívám z hlediska toho, jak tě ochránit, vlastně mi jednoznačně připadá jako nejlepší řešení svatba co nejdřív..."

"Konečně rozumné slovo!"

"Jenže tím nejsme celkovému řešení o nic blíží než předtím. Po tom, co se stalo, skutečně nemohu žít dál v postavení králova syna, jakoby nic. A jít sloužit trpícím je teď málo - měl bych se osvědčit tam, kde jsem selhal... ale i kdybych nakrásně překonal ten odpor k zabíjení, je to teď to jediné, co za žádnou cenu nesmím."

"Ale, poslyš, vždyť Laito v životě nikomu nezkrivil ani vlásek na hlavě a přece ho teď všichni oslavují jako hrdinu... tedy... promiň, neměla jsem o tom mluvit... co je s tebou?"

Klečel jí u nohou, líbal jí ruce a smál se a plakal zároveň. Pak vyskočil a sevřel jí v náručí, tak dobře, že se tím jakoby smyla všechna stará nedorozumění. Ne, už se nikdy nebudou muset bát o Laitovi promluvit. "Ach milovaná! Choval jsem se jako blázen! Měl jsem ráno přijmout tvou laskavou nabídku rozhovoru, ne se snažit něco vypotit z vlastní hlavy! Do smrti ti budu vděčný za to slovo! Tak to by pak možná stačilo, abych nastoupil k mordorské stráži... skřeti se mají zajímat živí... samozřejmě bych musel požádat svého bratra, aby mě vzal do učení... byl bych jen pár dní od tebe... tři neděle ve službě a tři neděle doma... a pracoval bych na něčem, čemu rozumíš, na čem ti záleží... co tomu říkáš?"

Na hostině třetího dne bylo konečně veřejně oznámeno zasnoubení králova syna a Faramirovy dcery, což bylo přijato s bouřlivým jásotem. Zpráva se bleskurychle donesla z hradu do města a zanedlouho už davы provolávaly venku slávu. Faramir, který s něčím takovým tak trochu počítal, i když ho to zároveň potěšilo, dal do ulic vyvalit mnoho sudů vína a oslavy se protáhly dlouho do noci. Princ s princeznou spolu tančili až do svítání a vůbec nepocítili únavu.

Z reakce lidu bylo patrné, že v Eldarionovi naprosto nepřestali vidět budoucího krále, i když se k jeho selhání v boji možná mnozí stavěli dosti kriticky. Princovým rozhodnutím nastoupit k mordorské stráži však něco takového pochopitelně neotřásl. Tinwen věděla, že už o věci mluvil s otcem. Řekl mu i tentokrát mnohem méně, než by si byla přála, dokonce i samu skutečnost, že už nikdy nebude zabíjet, zatím jenom nenápadně naznačil, ale důležité bylo, že dostal svolení a že se před ním začala otevírat zase nějaká budoucnost. Vlastně měli toho večera pocit, že víc už si ani nemohou přát.

Laito, jako by s dnešním zasnoubením počítal dávno předem, věnoval k té příležitosti princovi a princezně velkolepý dar. Ten byl později dlouho vystaven na hradním nádvoří a lidé přijížděli i několik dní cesty, aby se na něj mohli podívat. Byla jím souprava dvou prstenů a řetízku, pracovaná ze zlata různých barev do podoby podzimního listí, tak živě a opravdově, až se zdálo skoro neuvěřitelné, že tyto šperky skutečně nevyrostly někde na stromě. Prsteny byly ozdobeny drobnými říčními perlami jako kapkami rosy - nevyčísitelnou cenu celému pokladu však dával velký kámen na řetízku, který byl dílem Tuilindovým, jedním z nejlepších, která kdy vytvořil. Navenek měl také podobu říční perly, podlouhlé a neobyčejně veliké, bílé a matně lesklé. Když však do něj pohlédl někdo, kdo měl srdce otevřené, octl se náhle v podzimním lese nedotčené, pohádkové krásy - mezi zlatými stromy Lórien, jak bývalo za starých časů. Tinwen to okamžitě připomnělo slova, kterými jí kdysi Laito poprvé učil o lásce, a nepochybovala ani na okamžik, že právě tak byl klenot zamýšlen. A skutečně: když do něj hleděli společně dva, které pojil úzký svazek, vnímali se společně v tom zlatém lese a prožívali velmi silně, že tam svým způsobem navždycky zůstávají, i když odejdou a ať je v životě potká cokoli.

## XVIII.

### *Příběh se uzavírá*

kapitola 57.

Během týdnů, které zbývaly do svatby, Tinwen přespávala doma, avšak na platanu trávila mnoho času, neboť se zde pod vedením svého milovaného učitele, ale zejména Melwen, věnovala přípravám, tak jako se kdysi připravovali oni pod vedením pralesního lidu. Éowyn ji často doprovázela, neboť všechny ty přípravy, mísící v sobě nejvšednější péči a nejhlubší smysl, ji velmi zajímaly – daleko víc než detaily oblečení a hostiny, které s radostí přenechala komorným.

Ještě nikdy si nebyly Melwen a Tinwen tak blízko jako v této době. Melwen své chráněnce naprosto otevřeně povídala mnohé o chybách, kterých se ve vztahu k Tuilindovi dopustila, ale také o tom, jak se je podařilo překonat, a o společných radostech. Nebyl v tom ani stín nějakého poučování - spíše naopak: Tinwen z ní občas cítila, že sama sebe jaksi považuje za mimořádně obtížný případ, a musela se tomu smát; nedivila se jí však, protože Tuilinda znala. A během těchto rozhovorů se v ní pozvolna probouzela touha moci si to všechno vyzkoušet, moci druhého skutečně obdarovat sama sebou.

Zvláštní bylo, že s Laitem se tu nyní Tinwen setkala jen málokdy a jeho rodiče jí nikdy přesně neřekli, kde vlastně je. Občas jí to dělalo trochu těžkou hlavu. Netrpí Laito teď přece jenom jejím nadcházejícím sňatkem? Pravda, nikdy jí nežádal, aby se mu věnovala, jen jednostranně se jí zavázal, a nesčíslněkrát jí dal najevo, že to tak přijímá a vnímá jako dobré... ale jistě by byl volil něco jiného, kdyby si mohl vybrat! Pravda, utěšoval ji, vyložil jí, že se nemůže darovat všem, kdo po ní touží... ale nenaznačil pak hned vzápětí cosi o úkolu nad jeho síly? Tuilindo často mezi řečí utrousil nenápadnou poznámku, která mířila do černého a na dlouho ji uklidnila... ale pochybnosti se vracely. Laito občas není zrovna nejtěvřenější... ví o něm jeho otec opravdu všechno? Ke konci si ji pro to Tuilindo začal už otevřeně dobírat a to ji upokojilo asi ze všeho nejvíc.

Podle dobrého zvyku se s ní její ženich nevidal vůbec. Věnoval čas především rodičům; a týdny takto strávené byly pro Aragorna podivuhodným zážitkem. Neboť Eldarion byl nyní jiný než dřív – natolik, že povrchní vysvětlení šťastnou zamilovaností brzy přestalo stačit. Ustavičná skrytá úzkost a napětí, které z něj cítil od dětství a během uplynulého půldruhého roku nejvíc, byly vystřídány pokojem. Dovedl

se obětovat do krajnosti i nechat všeho a vděčně přijímat péči druhých, přesně v ten pravý čas, uvolněně a samozřejmě, jako by jen vdechoval a vydechoval v tajemném rytmu, který odpovídal řádu věcí a který se stal součástí jeho bytosti. Ano, teď najednou to vlastně bylo tady, to, co se mu po léta marně pokoušel dát výchovou i osobním příkladem a tolikrát doufal a zase propadal obavám a pochybnostem - bylo to tu nepopíratelné, zářivé a přirozené jako sluneční světlo v listoví. Ovšem, zbývají ještě léta sbírání zkušeností - ale srdcem je jeho syn už připraven převzít korunu.

Nechtěl se ptát - nevěděl dost dobře, jak. Kolikrát měl otázku už už na jazyku a zase ji spolkl, rozhodnut počkat přinejmenším na vhodnější chvíli, zvolit vhodnější formulaci. Avšak Eldarion mu provedl to, co od něj i od královny zakusil už vícekrát ve chvílích, kdy chtěl něco nést sám, aniž se jim svěřoval. Zkrátka ho jednou vyhledal při příležitosti, kdy si mohli nerušeně promluvit, a otevřel věc velmi přímočaře.

"Otče... ty si možná kladeš otázku, proč jsem ti ještě ani neřekl, co mě pozvedlo ze zoufalství po té nešťastné válce - možná se dokonce divíš, jak po tom všem mohu být tak šťastný jako teď?"

Král se pousmál koutkem úst.

"To štěstí ti přeju z celého srdce. A pokud by tu snad někdo neměl mít právo na štěstí, jsem to jedině já. Byl jsem zaslepený po léta - pokoušel jsem se násilím ohnout tvou duši jinak, než je rostlá, a způsobil ti moře utrpení a málem tě zabil. Odpusť, prosím, můžeš-li vůbec. "

"Ale..."

"Neboj se. Neprohlásím tě svým následníkem, pokud tu nebude možnost, že bys mohl můj lid účinně chránit v nebezpečí - jen ti už vždycky umožním, aby sis to dělal po svém."

Nyní bylo zase na princí, aby trnul překvapením.

Jeho otec se znovu pousmál.

"Tolik vnímavosti jako má milovaná nemám, to je pravda. Ale přece jen mi aspoň nejsou tak úplně neznámý příběhy elfích ranhojičů, kteří se odrekli i lovu. Je tomu tak, vid'? Už se mi můžeš přiznat bez obav naplno. A najít si svou vlastní cestu, cestu bez vraždění. Opravdu myslíš, že nerozumím? Málokdo ti ji bude přát víc než já. Jinak jsem bez starosti... je ve mně mnohem větší jistota než dřív, navzdory všemu... ale právě proto se mnou mluvíš, abys mi to vysvětlil, ne? Hořím zvědavostí. "

"Nesvěřil jsem ti to dřív," promluvil Eldarion tiše po chvíli mlčení a jeho oči sklouzly do dálky, "protože pro mě není snadné o tom s tebou mluvit a pro tebe možná nebude snadné to přijmout. Ale skrývat ti nebudu nic. Požádal jsem Faramirovu dceru, aby mi prokázala stejnou službu jako těm nešťastníkům, s nimiž už po léta pracuje. Volali jsme k Jedinému o obnovu mé duše."

"Ale... ale samozřejmě, nedělej si starosti. Víš přece, že plně uznávám, že všechno je dar, i život sám, každý krok, který můžeme udělat..."

"Vím. Sám jsem tak kdysi mluvil, ke svému neštěstí. Poslyš, otče... chceš si mě prostě zařadit do obrazu světa, jak ho vnímáš teď - nebo mi chceš doopravdy porozumět?"

"Dítě, ty nejsi žádný skřet!"

"Ne! Uznávám. Ale v něčem provinilý zrovna tak jako oni - a bezmocný zrovna tak jako oni!"

"Ano... ano... všichni máme za sebou svou řádku chyb a selhání... věci, které už nikdy nezměníme. Je nutno je prostě unést a žít dál, tak jak je potřeba - nic jiného člověku nezbývá."

"Ale co kdyby tu byla možnost úlevy a osvobození? Co kdyby tu byl přítel, který se člověku postaví po bok, aby nemusel nést stále jenom sám tu strašlivou tíhu království? Nepatří ke skutečné lásce ochota také někdy prostě přijmout pomoc? Není právě ona podmínkou dokonce i úspěchů na válečném poli?"

Letopisy ve vzácné shodě zaznamenávají, že právě od tohoto roku vládl král s ještě větší energií než dřív – jakoby omládlý, ba, dalo by se říci s daleko větší radostí ze života. Většinou to připisují starostem ohledně následnictví, které z něj spadly. V prvních dvaceti letech po svatbě princ totiž skutečně odsloužil mnoho hodin u mordorské stráže, třebaže v uvolněnějším rytmu a ne s tak železnou pravidelností, jak si původně představoval. Nastoupil tam vždycky v ten pravý čas, když ho nebylo třeba nikde jinde; a proslavil se mnoha hrdinskými kousky, neboť byl oddaným a nadaným učedníkem svého bratra, třebaže se mu samozřejmě nemohl rovnat ve všem. Nadto však projevoval i značný důvtip a originalitu jako velitel, takže k němu jeho muži získali znovu plnou důvěru a jeho selhání z mládí bylo po zásluze ponecháno stranou jako chyba, které se tak nebo onak nevyhne nikdo z lidí. Nikdo, jeho otec nejméně ze všech, už nikdy nepochyboval o tom, že koruna přejde do dobrých rukou. Ostatně, země beztak žila v míru po celou dobu jeho vlády.

Čas, který se zpočátku neuvěřitelně táhl, se nyní rozletěl závratnou rychlostí. Už jen tři dny... najednou Tinwen zjistila, že vlastně nedokáže naplno uvěřit myšlence, že tak brzy opustí všechno, co jí až doposud bylo domovem. Bude se vracet, samozřejmě... a nejde do ničeho neznámého, budou spolu žít, tak jako žili dosud - budou spolu pracovat na něčem, co má dobrý smysl, a dávat jeden druhému radost a nikdy už se nebudou muset rozloučit na vrcholu krásného večera... ale přece jen... Každý kámen nádvoří, kočka, která se jí otřela v chodbě o nohy, důvěrně známé prostředí jejího pokoje... už podruhé si bolestně uvědomovala, jak je to všechno vzácné.

A už jen poslední noc. Večer za ní přišli Melwen a Tuilindo - Melwen proto, aby ji ještě naposled pořádně vykoupala, Tuilindo aby ji upokojil a pomohl jí usnout. Melwen vetkla do její svatební kytice, která už čekala na stole, nepatrnou suchou květinou zlatavé barvy.

"Už zase nám odcházíš," řekla jí. "I když tentokrát se s tebou loučíme mnohem radostněji. Ale přesto - ať ti připomíná, že se máš vždycky kam vrátit. A jestli ti smím ještě naposledy poradit, nejz už nic, nebo jen nepatrně, až do chvíle přísahy."

## kapitola 58.

Příští ráno vstalo z mlhy jasné a krásné, plné kořenné vůně podzimu. Už od nejbližších hodin hrad šuměl posledními přípravami a od brány až k náměstí se ještě za tmy shromažďovaly davy lidí, dychtivých zabrat nejlepší místa, aby jim nic neušlo. A Tinwen se probudila osvěžená po spánku plném dobrých snů. V jejím pokoji se příjemná vůně tlejícího listí, stoupající sem otevřenými okny z parku, mísila s nenápadnou, svěží vůní jitřní květiny v cosi vzácně krásného. Znovu ji to naplnilo pokojem a soustředěností na přítomný okamžik. Zjistila, že má velikou chuť nespíchat, ale prožít a vychutnat si tento den ve všech jeho podrobnostech, i těch zdánlivě všedních.

Vstala, ale ještě se jí nechtělo volat na komornou, aby ji přišla strojit. Slyšela, jak to v dolních patrech hradu hučí jako v úle, ale z parku sem stoupalo nádherné ticho, prozářené sluncem a křehce průzračné. Přistoupila k oknu, vyhlédla ven do té krásy a chvíli jenom dýchala. Pak zašla do lázně, podle svého zvyku se vykoukala v ledové vodě, znovu si přehodila košili a pročesala si vlasy. Nebyla zrovna dvakrát nadšená, když ji česal někdo jiný, a dnes bude muset strpět pěkně náročnou úpravu účesu - tak aspoň část si ušetří. Cítila, jak se jí kůže na hlavě prokrvuje a probouzí pod doteky kartáče - cítila hedvábné pohazení svých dlouhých zlatých vlasů na holých pažích. I to byl střípek dnešního dne, který si pomalinku prožila a zařadila do vzpomínek. Zítra ráno, až se probudí, ji už jistě bude česat Estwe. Ne, od něj jí to nebude vadit... alespoň ne vyloženě.

Beze spěchu se vrátila zpět do ložnice a pohládila své svatební roucho, připravené vedle lůžka. Bylo skvostné - zářivě bílé, vyšíváné velmi jemným stříbrným vzorem a tisíci perliček. Musí si je přece pořádně prohlédnout - takhle už je dnes uvidí jen jiní, až je ona bude mít na sobě. Pak se sklonila ke kytici. I ta byla překrásná, vázaná elfíma rukama z bílých růží a podzimního listí a drahocenná nenápadným Melweniným dárkem, jistě památkou na její vlastní svatbu, kterým jí její pěstounka, praktická a občas dosti rázná, dává znovu štědře najevo, jak moc ji má ráda. Ach Aldariel! Ty víš, jak se mi bude stýskat po lese mého dětství v tom přísně důstojném královském paláci - a už předem mi připomínáš, že si ho v srdci odnáším kousek s sebou a že se mohu vrátit... ale zároveň mi tou vůní pomáháš, abych si uvědomila, co doopravdy chci. Už nejsem dítě a svoboda už mi není nadevšechno... anebo možná jsem do ní naopak vstoupila, konečně doopravdy. Poznala jsem způsob, jak život naplnit.

Ta vůně ji provázela celým dnem. Zazvonila na služebnictvo, posídlala sklenici jablečného moštu a dva malinké koláčky, aby neurazila kuchaře, nechala se ustrojit a učesat a po celou tu dobu měla kolem sebe plno ruchu a shonu, ale vnitřní čistota a pokoj ji neopouštěly. Pak ji otec vyvedl na nádvoří a tam už byla hlava na hlavě a její kůň čekal, krásně vyhřebelcovaný a s nablýskanými kopyty a s bílými květinami v hřívě, avšak i dnes bez sedla a bez uzdy, tak jak si to přála. Brána se otevřela dokořán, zvenčí sem dolehl bouřlivý jásot shromážděných davů a hosté na svých krásných koních se začali řadit za ni a Faramira do slavnostního průvodu.

Pomalou, důstojně sjížděli k náměstí a cesta byla pokryta bílým kobercem a množstvím podzimních květů a jásot kolem nebral konce. Pak náhle začal přecházet v píseň, nezvykle krásnou, a Tinwen si uvědomila, že mezi tvářími v davu vidí mnoho sličného lidu, své mladé přátele, kterým tak dlouho dávala celé srdce, ale i jejich rodiče, kteří snad dosud stáli stranou, nesnažili se zaujmout místo v jejím životě, ale rozhodně ji teď už nemilovali o nic méně. Nyní přišli, aby se zúčastnili slavnosti a darovali v ní sami sebe ostatním v tom nejlepším, čeho jsou schopni. Posléze zahlédla záblesk podzimního slunce ve zlatých vlasech a mimoděk sebou trhla. Ach Laito, jak dávno jsem už s tebou nemluvila... a zase už nám to není možné, i když bych to tolik potřebovala!

Kratičký pohled jí však stačil. Laitova tvář zářila štěstím tak nesmírným, že z ní všechny pochybnosti rázem spadly. Všechno je v pořádku a... není to divné, že si až do této chvíle naplno neuvědomila, jak úžasné to je, vydat se někomu, koho má ráda?

Obklopeni elfi písní dojeli na náměstí, koně byli odvedeni stranou a všechno se ztišilo. A teď konečně, konečně po těch čtyřech předlouhých týdnech spatřila zase Eldariona, hvězdy v jeho očích zářily naplno a byl zase sám sebou, jako by všechny ty nešťastné události odvál vítr, pohyboval se lehce a pružně jako světelný paprsek, přirozeně půvabný také jako světlo samo... a snad ještě víc než dřív... jako by se někdo také snažil ho co nejlépe připravit pro svatební den... i její maminka po jeho boku se zdála prozářená sluncem... poslechni, Laito, co ty jsi to vlastně dělal poslední dobou?

Usmál se na ni, až to mile pohladilo po duši, dovedl Éowyn po bok Faramirovi a poklekl před nimi, aby jim předal dar za nevěstu, pochopitelně bohatý a skvostný, aby důstojně reprezentoval královský majestát, ale nejenom to. Na volbě každé maličkosti se podepsala pečlivá volba blízké duše; ty věci nejenom odpovídaly vkusu knížecích manželů, ale také potěšily, v tu chvíli i mnohokrát potom. Někdy měly i vzpomínkovou hodnotu. Zlatá jídelní souprava, pracovaná zřejmě lidským zlatníkem, avšak ve stylu hodně podobném Laitovým zásadním šperkům, byla zdobena miniaturami, zachycujícími celý dosavadní běh Tinwenina života. Maloval je Eldarion sám, takže decentně připomínaly i ty okamžiky, které kromě Laita a otce znal jen málokdo – a princezna nemusela trávit dlouhé nepříjemné chvíle tím, že by seděla modelem. Její obraz byl v jeho srdci dostatečně zřetelný.

Po chvíli tichého úžasu, který padl na celé náměstí včetně těch, kteří z dálky téměř nic neviděli, Faramir dar před zraky všech přijal, prince pozvedl, on i jeho žena ho vzali do náručí jako svého syna a vložili ruku své dcery do jeho. Pak celý průvod znovu nasedl a uprostřed nového jásotu a písní začal sjíždět dolů k přivozu. Teď si Tinwen všimla, že písně, které znějí kolem, jsou především písně vděčnosti - vděčnosti za záchranu jejich života, za dar obnovy duše, za dar naplněné lásky. Nedokázala v tu chvíli zpívat, ale přidávala se k nim celým srdcem.

Na břehu už čekala velká pramice, zvlášť k tomu účelu postavená z bílého dřeva a ověšená girlandami zlatého listí a bílých květů, která dopravila svatebčany navzákrát na druhý břeh, zaplněný také do posledního místečka tísnicemi se davy. Mezi nimi čekali král s královnou, a teď zase oni Tinwen objali a přivítali jako svou dceru. Odtud průvod stoupal vzhůru k hlavnímu městu a sedmi branami až ke královskému paláci, kde pod bílým stromem na nádvoří poklekl novomanžel ruku



v ruce a oba otcové i obě matky jim dali požehnání, čímž bylo učiněno zadost zvykům Jižního království.

Avšak potom přistoupili Eldarion a Tinwen k nádrži pod stromem, aby se tu tentokrát oba spolu a vzájemně zavázali onou strašlivou elfí přísahou, platnou až do konce života, a vzali si za svědky vodu i kámen, stromy i trávu, hvězdy na nebi i všechno živé i veškeré přítomné až po Stvořitele samotného, že si zůstanou věrni a budou usilovat o lásku a jeden druhého chránit či podporovat, nakolik jen to bude v jejich silách. Ještě nikdy v životě si Tinwen neuvědomovala tak ostře a jasně, co vlastně dělá, a bylo to hrozné i nádherné zároveň.

Davy odpověděly jásotem ještě mohutnějším než předtím. A v obou městech teď z kašny vytrysklo místo vody víno, na ověčených vozech byly přivezeny ohromné svatební dorty a na jiných vysoké náklady pečených selat a mezi lid bylo rozdáno množství pamětních stříbrných mincí a nejrůznějších drobných, avšak pohádkově dobrých cukrátek pro děti. Svatební průvod se odebral na hrad, kde už čekala velkolepá hostina, a v síních i na nádvořích i na ulicích obou měst se zpívalo a tančilo ještě dlouho do noci.

Se západem slunce však novomanželé opustili tabuli a stoupali schodištěm do horních pater hradu. Jindy by na Tinwen padala tíseň z chladu, strohosti a rozlehlosti těch prostor, ale její Estwe se k ní skláněl a ona si nemohla uvědomovat o mnoho víc. Vrátila se jí v plné míře ona závrať, kterou kdysi prožila na oslavách slunovratu. Ano, i do žalární kobky, můj milý - s tebou!

Konečně otevřel jakési dveře a vešli do místnosti, která podle všeho byla jejich svatební komnatou. Vidět z ní nebylo nic, tma byla téměř neproniknutelná, i když sem otevřeným oknem vanul čerstvý vzduch. Zřejmě vedlo k horám, nikoli k městu, ozdobenému dnes tisíci světel. Voněla však jinak než zbytek hradu, příjemnou, domáckou vůni čerstvě řezaného dřeva.

Víc neměla čas si pomyslet, neboť ucítila, jak ji princ bere do náručí. Byl velmi jemný a uctivý, ale v příští vteřině jako by mezi nimi přeskočila jiskra a zapálila je plamenem. Přitiskli se k sobě, tvrdě a silně jako kdysi při loučení v rokli, a oba věděli, že ten druhý prožívá totéž: neuvěřitelné štěstí z toho, že si mohou patřit, vybičované k neúnosnosti kdovíproč znovu ožijou bolestí všech těch chvil a způsobů, kdy tomu tak nebylo. Tinwen cítila, jak ji v očích pálí slzy. Ne, už nikdy se nemohou odtrhnout - navždycky ne.

Náhle však princ povolil sevření. Nepustil ji z náručí a držel ji dál velmi pevně, ale jeho ruce zvláčněly a uvolnily se - dávaly teď pocítit vlastně mnohem víc lásky a hřejivé srdečnosti. Dotkl se rty jejího čela a na hlase mu poznala, že se usmívá.

"Milovaná, pojďme se upokojit," řekl jí. "Vždyť doufáme, že máme před sebou ještě mnoho společných chvil - nekažme si spěchem tu první z nich. A především mi dovol, ať ulevím tvé únavě po tom dlouhém dni."

Zasmála se.

"Můj milý, ty v sobě máš mnohem víc elfa, než si myslíš! Nu tak dobrá, nechám to na tobě - dělej si, po čem tvé srdce touží."

Jeho ruce se rozběhly po jejích vlasech, ulehčily jí od tíhy složitého účesu, hladily ji po čele a ramenou. Už zase se jí dotýkal, tak jako se dotýkal nemocných - břemeno dlouhého dne z ní skutečně spadlo, ani nevěděla jak.

"Nemáš chuť se vykoupat?" nabídl jí. "Máš tu připravenou lázeň plnou vody - teplé, tak jak to máš večer ráda. A nebudu tě uvádět do rozpaků - klidně tě nechám chvíli o samotě."

"Ne! To nechci!"

"Máš pravdu... ani já nemám chuť se tak brzy od tebe odloučit. Tak co třeba... myslíš, že mi důvěřuješ natolik, aby ses vykoukala potmě, vedena mou rukou?"

Usmála se. Tohle už bylo lepší - vlastně ji to docela lákalo.

Posadil si ji a zul jí střevisky. Cítila, jak jí hladí nohy - báječně okřivaly pod jeho rukama. Pomohl jí shodit složitou klec svatebních šatů. Pak ji nechal opřít o svou ruku a vedl ji pár kroků po hebkém koberci.

"Teď budou schody," oznámil.

Opatrně sestoupila po pár schůdkách a ponořila se do příjemně teplé vody. Voněla po elfím, bylinkami, jakých se vždycky užívalo v Tuilindově rodině... a ano, velmi pravděpodobně také jitrní květinou...

"Tys tam ulil z té lahvičky, co jsem ti dala?"

"Nu, ano, přiznávám. Asi si pomyslíš, že my dva dnes nepotřebujeme ještě umocňovat zážitky, ale přece jen... byla to taková významná příležitost..."

Pomohl jí z vody a vykoupal se sám, než se osušila a přehodila přes sebe košili, kterou jí podal. Ta látka byla tak báječně měkká a hebká na omak... ovšem, v královské rodině je to možná běžné, ale přece jen...

"Mám pocit, že se nám tu dnes sešlo víc darů od sličného lidu, než jsem myslela."

Hezky dlouho se smál, spokojeně a šťastně.

"To tedy ano! Víš, co mi dnes řekl Tuilindo? Bere si od této chvíle na starost být místo mě tam, kde je nejhůř..."

"To nemyslíš vážně!"

"Zdráhal jsem se to přijmout, ale nedal jinak. Proč to dělá, nevím, ale... musel jsem se mu zavázat, že se budu věnovat jen a jen tobě, nebo alespoň především tobě, až do zimního slunovratu... no, a teď bychom si možná už mohli trochu posvítit?"

Pokojem se rozlilo měkké zlatavé světlo a Tinwen zůstala jako omráčená. Až dosud si myslela, že je v komnatě na hradě. Nyní zjistila, že stojí pod klenbou mohutných stromů nádherného lesa, nad hlavou propletené větve plné podzimního listí, které se chvělo jako v mírném vánku, pod nohama tlustý koberec ze stejného materiálu. Jediná věc, která tu přímo nevyrostla na stromě, bylo lůžko, na kterém se kdysi léčila na platanu a které se teď houvalo ve větvích naprosto stejně jako vždycky, neskutečně krásné svými pohádkovými závoji.

Omámeně pokročila k nejbližšímu kmeni a natáhla se, aby se dotkla větví. Teď viděla, že to všechno je dílo dovedného řemeslníka, tepané zlato a průsvitný nazlátlý křemen, ale především dřevo, dřevo vyřezávané s nepředstavitelnou trpělivostí a precizností a vždy tak, aby byla ještě zdůrazněna jeho přirozená krása.

Přitiskla se ke kmeni a rozplakala se dojetím. Její ženich přistoupil k ní a něžně ji podržel, ale nekazil jí tu chvíli. Teprve když se utišila a otřel jí oči, zabořil prsty do jejích vlasů a začal zvolna sklánět obličej k jejímu.

"Počkej... ještě chvíličku!" vydechla.

Skočila k oknu a vyklonila se do podzimní noci.

"Laito... Laito, díky!" vykřikla.

Nepočítala s tím, že by ji slyšel - musela jen dát průchod tomu, co cítila.

Ale měla pocit... nikdy už to pak nevěděla jistě, ale měla pocit, že se kdesi ve tmě někdo tichounce zasmál. Pak jako by k ní doletěla melodie, také jen tušená, ale podmanivá - snad to byla právě ona, která jim ve vteřině znovu rozehrála každou kapku krve v žilách.

## kapitola 59.

Je jistě zřejmé, že o životě Tinwen, Eldariona a Laita by se dalo vyprávět ještě dlouho - vždyť jejich láska se dotkla osudů tisíců. Avšak podrobný popis už daleko přesahuje rámec této knihy - musíme se tedy spokojit s výčtem toho nejdůležitějšího.

Do zimního slunovratu prožili Tinwen s Eldarionem řadu nádherných týdnů. Tinwen se v Minas Tirith stýskalo mnohem méně, než čekala. Hned nazítří zjistila, že mimo společné svatební komnaty jsou tu pro ni připraveny další tři pokoje, zařízené naprosto stejně jako ty doma... o statném rezatém kocourovi, který nosil její jméno v srdci a neměl tudíž potíže změnit domov, ani nemluvě. Všechny její komnaty byly v zadním křídle hradu, s úchvatným výhledem na hory, kde ještě před příchodem prvního sněhu strávila s princem mnoho nezapomenutelných chvil. A pokud šlo o hrad v Eryn Arnem či lesy Ithilien... bylo ovšem zdouhavé putovat pěšky přes celé město (svého koně by samozřejmě nikdy nenechala ve stájích) a čekat na přívoz, ale pravdou zůstávalo, že i tak ta cesta zabrala asi jen hodinku či dvě - a to nebyla nepřekonatelná vzdálenost.

Nezůstali ani v té době stranou všeho dění, to by nedokázali. Vraceli se často na místa, kde byli zvyklí pomáhat. Avšak Tuilindo, zřejmě ještě s mnohými dalšími, konal svou službu velmi účinně, takže jim chtě nechtě zůstala spousta času, který s nadšením věnovali jeden druhému, stále víc a víc okouzlení a pohlčení láskou v celém jejím bohatství. Za těchto okolností snad nikoho nepřekvapí, že se budoucí dědic trůnu narodil hned příštího roku - krásné tmavovlasé a šedooké dítě, věrná kopie svých slavných předků a příslib příštího dobrého vládce, který v žádném případě nezklamal - ostatně jeho příběh je dostatečně známý z historie.

Mohl by snad být důvod k obavám, že Faramir s Éowyn ponese těžce odchod posledního ze svých dětí z domova. Opak však byl pravdou. Teď, když ji měli konečně šťastně provdanou - nemluvě o tom, že také prostě žívou a zdravou, po všech těch zkouškách – oba okřáli a vyloženě kvetli štěstím zároveň s ní. Éowyn nadšeně a zasvěceně sledovala všechny Tinweniny kloučky při jejich jezdeckém dovádění. A Faramir, po númenorejsku z dlouhověkého rodu, se dožil požehnaného stáří a ještě si mnohokrát s chutí vyjel na nesedlaném koni v doprovodu Tinwen či jí a jejího manžela - nebo Tuilinda, s nímž si s léty rozuměl stále víc.

Častokrát si Tinwen přála dočkat se i Laitovy svatby, ale věděla, že to se jí splnit nemůže. Zůstal jí jednostranně věrný, dokud byla živa, a nesdíleli toho spolu tak málo, neboť jeho služba skřetům se zdárně rozvíjela. Nyní už nebyla jen jeho soukromou záležitostí, kterou se zabýval jakoby za zády lidu a s jeho tichým nesouhlasem. Věděli o ní a více či méně ji podporovali všichni a navíc se dostala pod patronát samotného krále, který ji zaštitil svou autoritou i štědře podpořil ze svých prostředků. Poněvadž téměř všichni dospělí mužští skřeti z jižních oblastí zahynuli v bitvě o brody, zůstala v horách spousta osiřelých skřetic a mláďat. Ti teď byli co nejhleduplněji pochyťáni a drženi v tak mírném zajetí, jak jen to bylo vzhledem k bezpečnosti možné. Jak už bylo zmíněno, i mezi skřeticemi byly velké rozdíly. S těmi silnými a zdatnými byla práce neskutečně těžká, avšak Alalme, která ji nyní

vedla, ji konala s nenapodobitelným šarmem a radostí. Jiné byly slabší, vydané až dosud na milost a nemilost z vůli svých partnerů, takže pociťovaly spíš jako vysvobození, když padly lidem do rukou. Takové většinou nedělaly v zajetí potíže, prošly proměnou dosti brzy a pomáhaly pak skříťata vychovávat tak, že k ní byla zralá, sotva se jim začaly vracet vzpomínky. Časem byl pro ně poblíž Minas Tirith z králových peněz postaven docela nový dům, dobře zabezpečený, avšak pěkný a nad zemí, s velkou zahradou. Eldarion měl na této práci lví podíl, neboť vydatně přispíval nejenom k tomu, aby se zajatci rychle upokojili a dobře cítili, ale také k tomu, aby byli bráni do zajetí pokud možno citlivě.

Tinwen se zajatcům hodně věnovala a měla tak v bezprostřední blízkosti tolik zajímavé práce, že ani v době, kdy její manžel nebyl doma, se jí v paláci nestýskalo. Našla tu také velmi blízkou duši v královně, která měla se svým synem mnoho společného a s půvabem sobě vlastním dovedla vstoupit do jeho práce, jako by nikdy nedělala nic jiného.

Skříťata měla Tinwen do jisté míry všechna jako svá; byla však obdařena i kupou vlastních dětí. Většinou byly ryze elfího rodu a vrátili se jí v nich všichni ti, na kterých jí kdy v počátcích její služby nejvíc záleželo. Dva roky po prvním synu se jí narodil druhý, půvabné elfí dítě s modrými očkami a stříbrnými vlasy, a ona i princ věděli, že boj o Miriona je završen úspěchem. Dělal jim jen samou radost a vyrostl v krásného mládence, útlého a pohyblivého, bystrého, velmi něžného a nadobycěj zodpovědného i rozvážného, ale v žádném případě ustrašeného. Další syn, který přišel o půldruhého roku později, byl od počátku mnohem silnější, zdatnější i energičtější, takže vyrůstali od malička skoro jako dvojčata a velmi k sobě lnuli. Časem se z něj vyklubal jeho druh, který mu pomáhal na cestě k brodům - onen vůbec první skřet, kterému Tinwen sloužila k proměně. Vypěl v urostlého, ramenatého mládence, stříbrovlasého a sympatického na pohled navzdory poněkud delšímu nosu; dostal vznešené jméno Almaran a ještě několik dalších, neméně důstojných, avšak jeho blízcí dobře věděli, že jeho původní jméno z počátku času je Andamunda a právě tak ho nosili v srdci. Když dorostl, vrhl se s nadšením do té nejtvrďší práce mezi skřety a díky tomu během dalších asi dvaceti let došlo mezi ním a Alalme ke sblížení natolik hlubokému, že skončilo sňatkem; a tak bylo dovršeno uzdravení Alalme skrze lásku, kterou si navzájem darovali, a skrze děti, které byly darovány jim.

Tinwen, po otci z númenorejského rodu a vždy zahrnuta svědomitou péčí svého manžela, se dočkala v plné síle pěkného stáří sto devadesáti let, což znamená, že téměř polovinu svého života skutečně prožila v postavení královny. Ne že by jí na tom za mák záleželo. Všechno, co pro ni bylo na této úloze opravdu důležité, mohla mít a měla dávno předtím. Lid to věděl stejně dobře jako ona a mimo jiných láskyplných označení ji nazýval mladší královnou prakticky už od svatby. Její manželství s Eldarionem bylo po celý život mimořádně šťastné a spokojené a nakonec bylo završeno vzácným darem. Když totiž král ve dvoustém roce svého života pocítil, že přišel jeho čas odevzdat korunu do rukou synových a ulehnout v domě mrtvých, královna zůstala u něj jako poslední, aby se s ním ještě rozloučila. Druhého dne je našli, jak leží vedle sebe ruku v ruce, tváře rozzářené štěstím tak naprostým, že takové žádný smrtelník na této zemi prožít nemůže.

Přátelství mezi ní a Laitem však její odchod z tohoto světa přetrvalo; podpořen jejími modlitbami se Laito pouštěl do služby potřebným se stále větším nadšením a štěstí mu přálo až neuvěřitelně, takže zůstal živ, kde by jiný zahynul ne jednou, ale stokrát. Dopouštěl se pak takových činů, že i mezi svými proslul pod přezdívkou Melanor, Plamen lásky. Nyní však je už pouhou nádhernou vzpomínkou; odjel s Tuilindem za moře.

Hřibátko. Podle lidových vyprávění ze Středozeemě přeložila a zpracovala © Laisi Finwen. Vydal Spolek pro ochranu žízal v Brdských lesích r. 2020. Neprodejné.



Spolek pro ochranu žízal je ryze imaginární charitativní organizace, jejímž členem se může stát každý, kdo se rozhodne přispívat k ochraně žízal nejrůznějšími dostupnými prostředky, zejména šířením informací o jejich velké užitečnosti. Členové nemají naprosto žádná práva, ale také žádné povinnosti.